

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2025-10-27)

Kommunfullmäktige

Datum: 2025-10-27

Plats: Fullmäktigesalen, Rådhusplanaden 6

Kommentar:

Dagordning

Interpellationer och frågor

187/25 Interpellation: Hur ställer sig S till samarbete med Äldreplutonen? Rebecca Sellstedt (V)	3
188/25 Interpellation: Vilken beredskap finns för skolövergång för elever med npf? Anders Norqvist (L)	8
189/25 Interpellation: Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet? Hanna Lundin Jernberg (L)	14
190/25 Interpellation: Gratis vaccination för förskolans lärare; Anders Norqvist (L)	18
191/25 Interpellation: Vad är nästa steg för att garantera bostad för studenter i Umeå? Hanna Lundin Jernberg (L)	23
192/25 Interpellation: Utköp av personal inom äldreomsorgen – omfattning, kostnader och ansvar; Veronica Kerr (KD)	29
193/25 Interpellation: Hur säkerställer vi att Umeås skolor inte anställer kriminella? Anders Ågren (M)	34
194/25 Interpellation: Framtiden för visselblåsarfunktionen; Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)	39
195/25 Interpellation: Rapporterna om vanvården inom äldreomsorgen fortsätter; Joline Göttfert (M)	45
196/25 Interpellation: Kommer du att utse en person i Kommunstyrelsen som ansvarig för visselblåsarfunktionen? Davis Kaza och Patrik Brännberg (AP)	47
197/25 Interpellation: Hur tryggar Umeå kommun bostäder till unga vuxna? Liv Zetterberg (V)	49

Ärenden

198/25 Motion 17/2024: Staket vid kommunala lekplatser; Maja Westling Palmberg (C)	51
199/25 Motion 23/2024: Revidering av regler för skolskjuts; Maja Westling Palmberg (C)	61
200/25 Motion 2/2025: Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga; Maja Westling Palmberg (C)	77
201/25 Motion 11/2025: Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet; Veronica Kerr (KD), Anders Sellström (KD) och Lucas Nilsson (KD)	96
202/25 Delårsrapport januari-augusti 2025	116
203/25 Ny policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet	120
204/25 Exploateringsavtal för Verkstaden 18 och 19	231
205/25 Antagande: Detaljplan för Verkstaden 18 med flera	283
206/25 Förvärv av samtliga aktier i Visit Umeå AB	462
207/25 Reglemente för Umeå kommuns revisorer	478
208/25 Taxadödsboförvaltning	496
209/25 Ändring av taxa för verksamhet enligt miljöbalken	502
210/25 Sammanträdestider 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och näringslivs- och arbetsutskottet	614
211/25 Redovisning av motioner under beredning, delrapport 2 2025	621

Tjänsteskrivelse

2025-05-22

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2024/00931

Motion 17/2024: Staket vid kommunala lekplatser; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen enligt tekniska nämndens yttrande

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har lämnat in en motion där de föreslår att kommunfullmäktige ska besluta;

- att Tekniska nämnden ser över möjligheten att sätta upp staket kommunala lekplatser som inte är förskolor, med syfte att öka säkerheten och underlätta för föräldrar och vuxna som ansvarar för barn.

Tekniska nämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Tekniska nämnden hänvisar i sitt yttrande till Umeå kommuns *Riktlinjer för lekplatser och lekmiljöer* som betonar vikten av att lekplatser ska utformas som attraktiva mötesplatser för både barn och vuxna. Lekmiljöer definieras som alla platser för barns lek och behöver inte vara iordningställda eller gestaltade och lek ska inte begränsas till en avgränsad yta utan uppmuntras att fortsätta ut i närliggande park- och naturområden.

Jämställdhetsutskottet har ställt sig bakom tekniska nämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Motion 17/2024

Tekniska nämndens yttrande

Jämställdhetsutskottets yttrande

Beslutet ska skickas till

Motionären, TN

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-05-15

§ 27

Diariennr: KS-2024/00931

JUSK yttrande på motion 17/2024: Staket vid kommunala lekplatser

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen

Ärendebeskrivning

Centerpartiet yrkar i motion 17/2024 att tekniska nämnden ser över möjligheten att sätta upp staket runt kommunala lekplatser som inte är förskolor, med syfte att öka säkerheten och underlätta för föräldrar och andra vuxna som ansvarar för barn.

Tekniska nämnden har yttrat sig på motionen och föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Motionären menar att staket runt de kommunala lekplatser som inte redan är inhägnade skulle underlätta för föräldrar med ansvar för flera barn eller med begränsad rörlighet att hålla koll på barnen på lekplatser, i synnerhet när dessa ligger nära trafikerade områden eller vattendrag. Tekniska nämnden hänvisar i sitt yttrande till Umeå kommuns *Riktlinjer för lekplatser och lekmiljöer* som betonar vikten av att lekplatser ska utformas som attraktiva mötesplatser för både barn och vuxna, och att de ska upplevas som offentliga och tillgängliga oavsett ålder, kön eller funktionsförmåga. Lekmiljöer definieras som alla platser för barns lek och behöver inte vara iordningställda eller gestaltade och lek ska inte begränsas till en avgränsad yta utan uppmuntras att fortsätta ut i närliggande park- och naturområden.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ställer sig bakom tekniska nämndens yttrande i sin helhet.

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag2025-05-15

Jämställdhetsutskottet vill understryka det tekniska nämnden lyfter kring att sätta upp staket runt lekplatser motverkar den öppenhet som eftersträvas där lekplatser ska fungera som hållpunkter längs gröna promenadstråk där människor rör sig och ska planeras som helhetsmiljöer. Vidare vill utskottet lyfta att staket skapar barriärer och bryter flöden i offentligt rum och riskerar även att skapa en osäkerhet kring vilka platser som är tillåtna att vistas på och för vem. Staket som håller inne stänger också ute.

Beslutsunderlag

Motion 17/2024

Tekniska nämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Solveig Granberg (C) – bifall till motionen.**Propositionsordning som godkänns**

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att utskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden

Motionären

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-04-24

§ 42

Diariennr: TN-2025/00325

Yttrande Motion 17/2024: Staket vid kommunala lekplatser

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att föreslå Kommunfullmäktige att avslå motionen med nedanstående motivering.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har lämnat in en motion där de yrkar på att Kommunfullmäktige ska besluta att Tekniska nämnden ser över möjligheten att sätta upp staket kommunala lekplatser som inte är förskolor, med syfte att öka säkerheten och underlätta för föräldrar och vuxna som ansvarar för barn.

Yttrande

Motionen föreslår att kommunen ska se över möjligheten att sätta upp staket runt kommunala lekplatser. Gator och parker, som är den verksamhet som ansvarar för lekplatserna, har genom åren valt att ta bort de låga staket som tidigare fanns vid vissa av kommunens lekplatser. Det finns flera skäl till detta. En viktig aspekt är att lekplatserna ofta hänger ihop med en större parkmiljö och är tänkta att ingå som en integrerad del av en park. Umeå kommuns "Riktlinjer för lekplatser och lekmiljöer" betonar vikten av att lekplatser ska utformas som attraktiva mötesplatser för både barn och vuxna, och att de ska upplevas som offentliga och tillgängliga oavsett ålder, kön eller funktionsförmåga. Lekplatserna ska fungera som hållpunkter längs gröna promenadstråk där människor rör sig, och de ska planeras som helhetsmiljöer med behaglig skala, rumslighet och riklig vegetation. Att sätta upp staket runt lekplatser motverkar denna öppenhet och bryta sammanhanget med omgivningen. Staket har en begränsad effekt på att hindra barn som faktiskt vill springa i väg och det innebär en hög kostnad att ersätta och underhålla staketen

Umeå kommun
Tekniska nämnden**Protokollsutdrag**
2025-04-24

på de 116 kommunala lekplatser som vi driftar, eftersom de med tiden ruttnar upp.

Riktlinjerna framhäver också att lekmiljöer definieras som alla platser för barns lek, och att de inte behöver vara iordningställda eller gestaltade utan lika gärna kan finnas i naturliga miljöer. Vi vill inte begränsa lek till en avgränsad yta, utan snarare uppmuntra leken att fortsätta ut i närliggande park- och naturområden. Lekplatser fungerar ofta som en naturlig utgångspunkt för lek, men barn rör sig fritt mellan olika miljöer, och denna rörelse vill vi inte begränsa i onödan. Mot bakgrund av detta föreslås att motionen avslås.

Förslag på sammanträdet

Fredrik Rönn (C) yrkar bifall till motionen.

Alireza Mosahafi (M) yrkar bifall till tjänsteskrivelsen.

Tekniska nämndens beslutsordning

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt tjänsteskrivelsen och konstaterar att så är fallet.

Beslutsunderlag

20241015_Motion_Staket vid kommunala lekplatser. Bilaga.
Checklista motion staket runt lekplatser. Bilaga.

Beredningsansvariga

Vera Shaswar

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Vera Shaswar

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I UMEÅ KOMMUN

STAKET VID KOMMUNALA LEKPLATSER

Kommunens lekplatser spelar en viktig roll i att erbjuda en trygg och stimulerande miljö för våra barn att leka och utvecklas. Många lekplatser saknar dock inhägnad, vilket kan skapa problem för daglediga föräldrar och andra vuxna som besöker dessa platser med små barn. Barn med mycket energi och "spring i benen" har en benägenhet att snabbt springa i väg, vilket kan skapa stressiga och otrygga situationer.

För många småbarnsföräldrar är lekplatser en ovärderlig tillflyktsort, men det är samtidigt en utmaning att hålla koll på ett eller flera barn i öppna miljöer, särskilt vid lekplatser som ligger nära trafikerade områden eller vattendrag. I synnerhet kan det vara svårt för föräldrar som har hand om flera barn eller som har begränsad rörlighet.

En lösning på detta problem skulle kunna vara att se över möjligheten att sätta upp staket runt de kommunala lekplatser som inte redan är inhägnade, och som inte är en del av förskoleverksamhet, för att öka säkerheten och skapa en tryggare lekmiljö.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

att tekniska nämnden ser över möjligheten att sätta upp staket runt kommunala lekplatser som inte är förskolor, med syfte att öka säkerheten och underlätta för föräldrar och andra vuxna som ansvarar för barn.

Umeå 15 oktober 2024

Maja Westling Palmberg, Centerpartiet

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 178

Diariennr: KS-2024/00931

Motion 17/2024: Staket vid kommunala lekplatser; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen enligt tekniska nämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har lämnat in en motion där de föreslår att kommunfullmäktige ska besluta;

- att tekniska nämnden ser över möjligheten att sätta upp staket kommunala lekplatser som inte är förskolor, med syfte att öka säkerheten och underlätta för föräldrar och vuxna som ansvarar för barn.

Tekniska nämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Tekniska nämnden hänvisar i sitt yttrande till Umeå kommuns *Riktlinjer för lekplatser och lekmiljöer* som betonar vikten av att lekplatser ska utformas som attraktiva mötesplatser för både barn och vuxna. Lekmiljöer definieras som alla platser för barns lek och behöver inte vara iordningställda eller gestaltade och lek ska inte begränsas till en avgränsad yta utan uppmuntras att fortsätta ut i närliggande park- och naturområden.

Jämställdhetsutskottet har ställt sig bakom tekniska nämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Motion 17/2024

Tekniska nämndens yttrande

Jämställdhetsutskottets yttrande

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* Larssons (C) förslag om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären, TN

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

§ 288

Diariennr: KS-2024/00931

Motion 17/2024: Staket vid kommunala lekplatser; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen enligt tekniska nämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har lämnat in en motion där de föreslår att kommunfullmäktige ska besluta;

- att tekniska nämnden ser över möjligheten att sätta upp staket kommunala lekplatser som inte är förskolor, med syfte att öka säkerheten och underlätta för föräldrar och vuxna som ansvarar för barn.

Tekniska nämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Tekniska nämnden hänvisar i sitt yttrande till Umeå kommuns *Riktlinjer för lekplatser och lekmiljöer* som betonar vikten av att lekplatser ska utformas som attraktiva mötesplatser för både barn och vuxna. Lekmiljöer definieras som alla platser för barns lek och behöver inte vara iordningställda eller gestaltade och lek ska inte begränsas till en avgränsad yta utan uppmuntras att fortsätta ut i närliggande park- och naturområden.

Jämställdhetsutskottet har ställt sig bakom tekniska nämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Motion 17/2024

Tekniska nämndens yttrande

Jämställdhetsutskottets yttrande

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Motionären, TN

Tjänsteskrivelse

2025-09-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2024/01093

Motion 23/2024: Revidering av regler för skolskjuts; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen "Revidering av regler för skolskjuts". I motionen skriver Centerpartiet att kommunen bör underlätta för familjer att kombinera arbete och familjeliv. En del i detta handlar om att säkerställa trygga och flexibla skolskjutsmöjligheter för barn, även mellan fritidshemmet och hemmet.

Kommunfullmäktige föreslås besluta;

- Att Umeå kommun reviderar reglerna för skolskjuts så att de, utifrån barnens bästa, även möjliggör skolskjuts mellan fritidshem och hemmet för de barn som har behov av detta.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnden skriver sammanfattningsvis i sitt yttrande att skolskjutsen är kopplat till skolplikten och att fritidshem är frivilligt och baseras på föräldrars behov kopplat till förvärvsarbete eller studier, alternativt elevens eget behov pga familjens situation i övrigt.

En utökning av skolskjutsreglerna skulle medföra en ambitionshöjning som skulle kräva att kommunfullmäktige tillskjuter medel för den ambitionshöjningen.

Jämställdhetsutskottet har också yttrat sig.

Beslutsunderlag

Motion 23/2024

För- och grundskolenämndens yttrande 2025-05-22

Jämställdhetsutskottets yttrande 2025-09-04

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/01093

Beslutet ska skickas till

FGN

Motionären

Elin Pietroni

Stadsdirektör

Sofia Gustafsson

Nämndsekreterare

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-09-04

§ 38

Diariennr: KS-2024/01093

JUSK yttrande på motion 23/2024: Revidering av regler för skolskjuts**Beslut**

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

Att avslå motionen

Ärendebeskrivning

Centerpartiet föreslår i motion 23/2024 kommunfullmäktige att Umeå kommun reviderar reglerna för skolskjuts så att de, utifrån barnens bästa, även möjliggör skolskjuts mellan fritidshem och hemmet för de barn som har behov av detta.

Motionären menar att de nuvarande reglerna som endast ger rätt till skolskjuts till och från skolan påverkar barns möjligheter att delta i fritidshemmens aktivitetsutbud och föräldrarnas möjligheter att kombinera arbete och föräldraskap och att reviderade regler skulle skapa mer jämlika förutsättningar för familjer i olika delar av kommunen.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig på motionen och föreslår avslag. Nämnden redogör för den lagstiftning och de riktlinjer som finns på nationell nivå och hur frågan hanteras idag i kommunen. I sitt motionsyttrande lyfter nämnden att en planering för att revidera reglerna för skolskjuts finns med anledning av ny process för ansökan om skolskjuts inom förvaltningen.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ser att motionären lyfter en angelägen fråga som är relevant inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv.

Barnomsorg, såväl förskolan som senare fritidshemmen, är viktig både för att stimulera barns utveckling och lärande som för föräldrars möjlighet att

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-09-04

kombinera förvärvsarbete med omsorgsansvar. Tillgång till barnomsorg är en grundläggande förutsättning för att delta i arbetsmarknaden och uppnå ekonomisk självständighet vilket är ett jämställdhetspolitiskt delmål.

Utskottet har förståelse för de begränsningar och utmaningar som för- och grundskolenämnden lyfter i sitt yttrande och föreslår därför avslag i enlighet med nämndens yttrande. Däremot vill utskottet, inför den revision av regelverket som kommer att genomföras av nämnden, särskilt understryka vikten av en förståelse för olika gruppers förutsättningar och behov, samt vikten av att hitta innovativa och förvaltningsövergripande lösningar för att möta problematiken såväl utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.

Nämnden hänvisar i sitt yttrande till SKR:s Skolskjutshandbok för trygga, säkra och kostnadseffektiva elevresor. Där lyfts att skolskjutsen kan samordnas med andra typer av transporter som flextrafik, kompletteringstrafik, sjukresor och färdtjänst för ett effektivt utnyttjande av returtransporter och väntetider. Denna typ av samordning finns i en mängd goda exempel, såsom Kuxabussarna i Ockelbo, där skolskjuts och färdtjänst samkörs med linjetrafik, för att lyfta ett. Frågan om skolskjuts kan med fördel hanteras i enlighet med tilläggsuppdrag 2023:2 (Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser).

Beslutsunderlag

Motion 23/2024

För- och grundskolenämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning**Yrkanden****Linda Lotare (V)** – bifall till motionen.

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-09-04

Charlotta Westerlund (S) för Socialdemokraterna – bifall till
tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen)

Propositionsordning som godkänns

Tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen.

Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt
tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Beslutet ska skickas till

För- och grundskolenämnden

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

§ 42

Diariennr: SK-2024/00637

Yttrande på Motion (C) 23/2024 - Revidering av regler för skolskjuts**Beslut**

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom yttrande enligt nedan och föreslår kommunfullmäktige att motionen *Revidering av regler för skolskjuts*, ska avslås.

Reservation: Ron Mahieu (C) och Tobias Holmbom (V) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

Motion har inkommit från Centerpartiet i Umeå som anser att kommunen bör underlätta för familjer att kombinera arbete och familjeliv. En del i detta handlar om att säkerställa trygga och flexibla skolskjutsmöjligheter för barn, även mellan fritidshemmet och hemmet.

Att vårdnadshavare idag ansvarar för transport mellan fritidshem och hemmet beskrivs som en belastning, som ökar för föräldrar med oregelbundna arbetstider eller begränsade möjligheter till transport, särskilt i områden med långa avstånd eller begränsad kollektivtrafik. För barnens trygghet och välbefinnande är det viktigt att Umeå kommun ser över reglerna för skolskjuts och anpassar dem till dagens samhällsbehov.

De nuvarande reglerna innebär att en elev endast har rätt till skolskjuts till och från skolan. Denna begränsning skapar ett glapp för barn som behöver transport mellan fritidshemmet och hemmet. I många fall kan detta påverka barnens möjlighet att delta i fritidsaktiviteter och föräldrarnas möjligheter att kombinera arbete och föräldraskap.

Genom att säkerställa att skolskjuts även omfattar transport mellan fritidshemmet och hemmet kan kommunen öka tryggheten för barnen, skapa mer jämlika förutsättningar för familjer i olika delar av kommunen

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

och ge stöd till föräldrar med begränsade möjligheter att själva sköta dessa transporter.

Centerpartiet har i motionen föreslagit kommunfullmäktige besluta att:

Umeå kommun reviderar reglerna för skolskjuts så att de, utifrån barnens bästa, även möjliggör skolskjuts mellan fritidshem och hemmet för de barn som har behov av detta.

Yttrande

Av skollagen (2010:800) framgår att elever i alla skolformer med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem, till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka. Detta gäller om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Rätt till skolskjuts gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen skulle ha placerat dem, exempelvis en fristående skola, eller som går i en annan kommuns skola. Endast om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen i dessa fall ordna skolskjuts.

Elevens hemkommun ska ombesörja att skolskjuts anordnas, och är ansvarig för att utreda en elevs behov av skolskjuts, genom en individuell bedömning. Beslut om skolskjuts kan överklagas till förvaltningsrätt för prövning.

Det är kommunens ansvar att organisera skolskjutsverksamhet på lämpligt sätt med beaktande av trafikförhållanden. Skolskjuts kan ske med beviljat busskort eller skolbil samt vid behov med specialfordon. Utförligare bestämmelser om hur skolskjuts ska anordnas finns angivet i förordning (1970:340) om skolskjutsning. SKR har även utarbetat en Skolskjutshandbok för trygga, säkra och kostnadseffektiva elevresor.

Utbildning för elever i fritidshem ska erbjudas i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier, eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

Utgångspunkten är att eleven erbjuds fritidshem vid den enhet där eleven går i skolan. Utbildning i fritidshem ska ges under den del av dagen då eleverna inte går i skolan samt under lov. Fritidshem ska erbjudas till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Någon skyldighet för en kommun att anordna skolskjuts till och från fritidshemmet finns inte enligt skollagen.

I detta är det dock värt att beakta att utbildningen som ges i skolan är kostnadsfri och förenad med en rätt till utbildning samt även skolplikt, medan deltagande i fritidshemsverksamhet är frivillig och plats för barnet erbjuds av kommunen, mot att vårdnadshavare också betalar för platsen, utifrån behov baserat på arbete eller studier.

Därtill finns det skillnader i tillsynsansvaret mellan skolhuvudmannen och vårdnadshavare, för aktuellt barn som bedöms ha rätt till skolskjuts som ska vägas in i bedömningen. Där skolhuvudmannen ansvarar för organiseringen av skolskjuts på ett säkert sätt samt vårdnadshavares föräldraansvar enligt föräldrabalken (1949:381), som enligt praxis bedömts vara långtgående när det gäller att säkerställa att ett skolpliktigt barn kommer till skolan. Vidare finns det barn som utifrån sina behov, ålder och mognad behöver en vuxen som ser till att barnet tar sig iväg med skolskjutsen och även tas emot på skolan.

För- och grundskolenämndens regler för skolskjuts är daterade 13 februari 2012. De innehåller avståndsregler för rätt till skolskjuts mellan hem och skola alternativt hållplats för buss baserat på årskurs, samt anger rätt till skolskjuts enligt beslut i nämnd vid växelvist boende i enlighet med gällande praxis. Vidare framgår tydligt att vårdnadshavare ansvarar för resa till och från fritidshem.

En kommun kan välja att anordna skolskjuts till och från fritidshemmet på frivillig grund, och det finns inget rättsligt hinder mot att då exempelvis ta ut en avgift för sådana resor. Vid en förfrågan i ett kommunalt nätverk, är det ett fåtal kommuner som svarat. Bland de som svarat framgår att det finns kommuner som ej erbjuder "fritidsskjuts" och några få som har beslutat om detta i nämndens regler för skolskjuts. Det som framgått tydligt är att "fritidsskjuts" främst beviljas för elever inom anpassad skolform, ej för elever inom grundskolan. I detta sammanhang bör då beaktas aktuell kommuns storlek, sett till elevantal samt organisering

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

mellan olika nämnder och kostnadsansvar. Detta är dock något som behöver utredas närmre och mer noggrant för att kunna beskrivas utförligare.

För- och grundskolenämndens kostnader gällande skolskjuts var år 2024 ca 55 mnkr. Nytt upphandlat avtal för kommunen gällande skolskjuts har därefter inneburit ökade kostnader och budget avseende år 2025 är beräknad till ca 61 mnkr.

Sammanfattningsvis, en planering för att revidera reglerna för skolskjuts finns redan med anledning av ny process och ansökan om skolskjuts inom förvaltningen. Skäl finns att revidera reglerna för skolskjuts men en revidering bör då ske av andra skäl än att utöka rätten till skolskjuts utöver skollagens krav, så att den även omfattar skolskjuts till och från fritidshemmet för alla elever. En sådan utökning skulle innebära en högre ambitionsnivå, än den skolskjuts som är lagstadgad.

Likställighetsprincipen utifrån kommunallagen behöver i sådant fall även beaktas så att alla kommunmedborgare behandlas lika, när en bedömning ska göras utöver skollagens bestämmelser om rätt till skolskjuts för att sakligt och objektivt kunna avgöra och besluta om elevers behov av skolskjuts, mellan fritidshem och hemmet.

Avslutningsvis skulle ekonomiska resurser behöva tillskjutas från kommunfullmäktige, till för- och grundskolenämnden för den ambitionsökning motionen föreslår.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion (Centerpartiet) nr 23/2024: Revidering av regler för skolskjuts

Beredningsansvariga

Emma Steen, jurist

Linda Hellquist, administrativ chef

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

Yrkanden

Vänsterpartiet för att återremittera ärendet och ge förvaltningen i uppdrag att ordentligt utreda för- och nackdelar med att utöka skolskjutsen så att den även inkluderar fritidshemmen.

Centerpartiet för bifall till motionen.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna och Maria Lindvall (-)(L) för bifall till tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Propositionsordning

Ordföranden prövar Vänsterpartiets yrkande om återremiss och ställer ett avgörande vid dagens möte mot återremiss av ärendet, och finner att nämnden beslutar att ärendet ska avgöras vid dagens möte.

Reservation: Tobias Holmbom (V) till förmån för eget yrkande.

Vidare prövar ordföranden bifall till tjänsteskrivelsen mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation: Ron Mahieu (C) till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märkt med ämnesraden diarienummer: KS-2024/01093

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I UMEÅ KOMMUN

REVIDERING AV REGLER FÖR SKOLSKJUTS

Centerpartiet i Umeå värnar om barnens bästa och anser att kommunen bör underlätta för familjer att kombinera arbete och familjeliv. En del i detta handlar om att säkerställa trygga och flexibla skolskjutsmöjligheter för barn, även mellan fritidshemmet och hemmet.

Idag ansvarar vårdnadshavare för transport mellan fritidshem och hemmet. Dock innebär detta en ökad belastning för föräldrar med oregelbundna arbetstider eller begränsade möjligheter till transport, särskilt i områden med långa avstånd eller begränsad kollektivtrafik. För barnens trygghet och välbefinnande är det viktigt att Umeå kommun ser över reglerna för skolskjuts och anpassar dem till dagens samhällsbehov.

De nuvarande reglerna innebär att en elev endast har rätt till skolskjuts till och från skolan. Denna begränsning skapar ett glapp för barn som behöver transport mellan fritidshemmet och hemmet. I många fall kan detta påverka barnens möjlighet att delta i fritidsaktiviteter och föräldrarnas möjligheter att kombinera arbete och föräldraskap. Genom att säkerställa att skolskjuts även omfattar transport mellan fritidshemmet och hemmet kan kommunen öka tryggheten för barnen, skapa mer jämlika förutsättningar för familjer i olika delar av kommunen och ge stöd till föräldrar med begränsade möjligheter att själva sköta dessa transporter.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

att Umeå kommun reviderar reglerna för skolskjuts så att de, utifrån barnens bästa, även möjliggör skolskjuts mellan fritidshem och hemmet för de barn som har behov av detta.

Umeå 9 december 2024

Maja Westling Palmberg, Centerpartiet

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 179

Diariennr: KS-2024/01093

Motion 23/2024: Revidering av regler för skolskjuts; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen ”Revidering av regler för skolskjuts”. I motionen skriver Centerpartiet att kommunen bör underlätta för familjer att kombinera arbete och familjeliv. En del i detta handlar om att säkerställa trygga och flexibla skolskjutsmöjligheter för barn, även mellan fritidshemmet och hemmet.

Kommunfullmäktige föreslås besluta;

- Att Umeå kommun reviderar reglerna för skolskjuts så att de, utifrån barnens bästa, även möjliggör skolskjuts mellan fritidshem och hemmet för de barn som har behov av detta.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnden skriver sammanfattningsvis i sitt yttrande att skolskjutsen är kopplat till skolplikten och att fritidshem är frivilligt och baseras på föräldrars behov kopplat till förvärvsarbete eller studier, alternativt elevens eget behov pga familjens situation i övrigt.

En utökning av skolskjutsreglerna skulle medföra en ambitionshöjning som skulle kräva att kommunfullmäktige tillskjuter medel för den ambitionshöjningen.

Jämställdhetsutskottet har också yttrat sig.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Beslutsunderlag

Motion 23/2024

För- och grundskolenämndens yttrande 2025-05-22

Jämställdhetsutskottets yttrande 2025-09-04

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Janet Ågren (S), Moa Brydsten (S) och Anders Ågren (M) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Maja Westling Palmberg (C) och Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Maja Westling Palmberg (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Moa Brydsten (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Mattias Larsson (C) och Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* Larssons (C) m.fl. förslag om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Beslutet ska skickas till

FGN

Motionären

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-09-23

§ 271

Diariennr: KS-2024/01093

Motion 23/2024: Revidering av regler för skolskjuts; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Reservation

Maja Westling Palmberg (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen ”Revidering av regler för skolskjuts”. I motionen skriver Centerpartiet att kommunen bör underlätta för familjer att kombinera arbete och familjeliv. En del i detta handlar om att säkerställa trygga och flexibla skolskjutsmöjligheter för barn, även mellan fritidshemmet och hemmet.

Kommunfullmäktige föreslås besluta;

- Att Umeå kommun reviderar reglerna för skolskjuts så att de, utifrån barnens bästa, även möjliggör skolskjuts mellan fritidshem och hemmet för de barn som har behov av detta.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnden skriver sammanfattningsvis i sitt yttrande att skolskjutsen är kopplat till skolplikten och att fritidshem är frivilligt och

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-09-23

baseras på föräldrars behov kopplat till förvärvsarbete eller studier, alternativt elevens eget behov pga familjens situation i övrigt.

En utökning av skolskjutsreglerna skulle medföra en ambitionshöjning som skulle kräva att kommunfullmäktige tillskjuter medel för den ambitionshöjningen.

Jämställdhetsutskottet har också yttrat sig.

Beslutsunderlag

Motion 23/2024

För- och grundskolenämndens yttrande 2025-05-22

Jämställdhetsutskottets yttrande 2025-09-04

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Janet Ågren (S), Moa Brydsten (S) och Anders Ågren (M) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Maja Westling Palmberg (C) och Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag **mot** bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Maja Westling Palmberg (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

FGN

Motionären

Tjänsteskrivelse

2025-09-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00059

Motion 2/2025: Utökad rätt till förskola för barn till föråldralediga; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen "Utökad rätt till förskola för barn till föråldralediga".

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att öka rätten till förskola för barn till föråldralediga från 15 timmar per vecka till 30 timmar per vecka.

Centerpartiet uppger att förskolan är en viktig del av barns tidiga utveckling och lärande. Den erbjuder en pedagogisk verksamhet som lägger grunden inför skolstart genom att stimulera språk, sociala färdigheter och ett livslångt lärande. Barn i förskolan ges också möjlighet att leka och lära tillsammans med andra.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnden menar sammanfattningsvis att förslaget innebär såväl organisatoriska som ekonomiska konsekvenser för kommunen. Förslaget kan även innebära att likvärdigheten för Umeå kommuns samtliga förskolebarn minskar.

Vidare bör kommunen invänta pågående utredningar för att undvika beslut som kan komma att behöva omprövas inom en snar framtid

Beslutsunderlag

Motion 2/2025

För- och grundskolenämndens yttrande 2025-06-19

Jämställdhetsutskottets yttrande 2025-09-04

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00059

Beslutet ska skickas till

FGN

Motionären

Elin Pietroni

Stadsdirektör

Sofia Gustafsson

Nämndsekreterare

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-09-04

§ 40

Diariennr: KS-2025/00059

JUSK yttrande på motion 2/2025: Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga**Beslut**

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

Att avslå motionen

Ärendebeskrivning

En motion har inkommit från Centerpartiet i Umeå som föreslår att Umeå kommun bör utöka rätten till förskola för barn till föräldralediga från 15 timmar per vecka till 30 timmar per vecka.

Centerpartiet skriver att förskolan är en viktig del av barns tidiga utveckling och lärande. Den erbjuder en pedagogisk verksamhet som lägger grunden inför skolstart genom att stimulera språk, sociala färdigheter och ett livslångt lärande. Barn i förskolan ges också möjlighet att leka och lära tillsammans med andra.

Centerpartiet yrkar på att: utöka rätten till förskola för barn till föräldralediga från 15 timmar per vecka till 30 timmar per vecka. För – och grundskolenämnden (FGN) har yttrat sig och föreslår avslag på motionen. FGN skriver att en utökning till 30 timmars vistelsetid för barn till föräldralediga innebär såväl organisatoriska som ekonomiska konsekvenser för kommunen. De menar vidare att förslaget kan innebära att likvärdigheten för Umeå kommuns samtliga förskolebarn minskar. De pekar även på en utredning som enligt utredningsdirektivet ska överväga och föreslå en obligatorisk språkförskola, och i den utreda och föreslå hur Sveriges förskolor ska få förutsättningar att erbjuda en likvärdig utbildning av god kvalitet. Utredningen ska även bland annat föreslå en reglering av barngruppers storlek och lämplig personaltäthet. Denna utredning ska redovisas till regeringen senast den 18 december 2025. I april 2024 tillsatte regeringen en särskild utredare, som ska fungera som

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-09-04

en nationell samordnare, för arbetet mot utanförskap. Enligt utredningsdirektivet ska samordnaren bland annat lämna förslag med syfte att stärka och utveckla kommunernas arbete mot utanförskap. Samordnaren tillika den särskilda utredaren lämnade sitt betänkande *Det handlar om oss – så bryter vi utanförskapet och bygger en starkare gemenskap* i juni 2025. Ett förslag är att det bör utredas hur förskolan kan göras obligatorisk för alla barn från 3 års ålder samt att alla barn ska ha rätt till 30 timmars förskola i veckan.

Sammanfattningsvis menar FGN att med bakgrund av det som lyfts i det egna yttrandet, bland annat de pågående nationella utredningarna samt nämndens budgetram behöver den lagstadgade verksamheten som skollagen föreskriver prioriteras och frågan om utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga avslås.

Jämställdhetsutskottets yrkande

I Umeå kommun behåller det barn som har en placering på en förskola sin vanliga plats i en månad efter ett yngre syskons födsel. Efter det ändras placeringen till 15 timmar per vecka. Vid flerbarnsfödsel behålls placeringen i två månader. Om det finns behov av utökad vistelsetid kan du ansöka om det om ditt barn har plats i en kommunal förskola. Anledningar till utökad vistelsetid kan vara barnets behov, vårdnadshavares behov, studier etc. I dagsläget förs ingen statistik över hur många av de som söker en utökad vistelsetid som beviljas. Enligt SKR:s huvudmannenkät 2024 är det 83 procent av kommunerna i Sverige som erbjuder en vistelsetid på 15 timmar i veckan för barn till arbetslösa och föräldralediga (enkäten har en svarsfrekvens på 84 procent).

I den förskoleenkät som genomförs av Umeå kommun med regelbundenhet ställs i dagsläget inga frågor om vistelsetid eller önsknings om utökad eller minskad vistelsetid.

Jämställdhetsutskottet anser att det finns potentiellt stora fördelar med att utöka vistelsetider för barn till föräldralediga, inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv då det ofta är kvinnor som är hemma med nyfödda barn och som ofta samtidigt återhämtar sig från förlossning. Samtidigt är det svårt att uttala sig om huruvida detta är en generell önskan hos föräldralediga.

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-09-04

I Sveriges kommuner och regioners Öppna jämförelser – Förskola 2024 Barn närvaro och vistelsetider har 29 kommuner deltagit. Undersökningen visar att närvaron av de barn (samtliga) som är inskrivna på förskolan ligger mellan 64 – 78% under en vecka med högst närvaro mitt i veckan och lägst närvaro på fredagar. Av de barn som är närvarande är vistelsetiden under en dag i snitt 7,2 timmar, det vill säga 36.5 timmar per vecka. Om man tittar på samtliga inskrivna barn blir närvarotiden i genomsnitt 5,4 timmar per dag, det vill säga 27 timmar per vecka. Undersökningen bygger på data från de digitala system som förskolor använder för in – och utcheckning av barn och siffrorna bör därför hanteras med viss försiktighet då det inte är säkert att in – och utcheckningar alltid görs exakt då barnet kommer till eller lämnar förskolan. Det ger dock en fingervisning om närvaro i förskolan.

En omvärldsbevakning av frågan ger vid handen att det finns begränsad forskning kring vad som är bäst för barn och vårdnadshavare i form av timmar på förskolan. Det är värt att lyfta att möjlighet till 30 timmars vistelsetid är något som kan innebära en ökad attraktivitet för platsen Umeå men det är även oklart hur stor den önskan är då inga undersökningar görs som undersöker önsknings om utökade vistelsetider samt att ett införande får påverkan på bland annat barngruppernas storlek och personaltätheten vilket FGN lyfter i sitt yttrande.

Med anledning av det som FGN lyfter i sitt yttrande samt brist på statistik och forskning som finns i frågan yrkar jämställdhetsutskottet på avslag på motionen med medskicket att ytterligare information bör samlas in i frågan.

Beslutsunderlag

Motion 2/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-09-04

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Josefin Gustafsson (M) för Moderaterna – bifall till motionen

Propositionsordning som godkänns

Tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen.

Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt
tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen)

Beslutet ska skickas till

För- och grundskolenämnden

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

§ 54

Diariennr: SK-2025/00037

Yttrande om motion (C) 2/2025 - Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga**Beslut**

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom yttrande enligt nedan, inklusive redaktionell ändring avseende vad som inkluderas i den uppskattade kostnadsökningen, och föreslår kommunfullmäktige att motion 2/2025 – *Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga* ska avslås.

Reservation: Ron Mahieu (C) och Elmer Eriksson (M) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

Motion har inkommit från Centerpartiet i Umeå som anser att Umeå kommun bör utöka rätten till förskola för barn till föräldralediga från 15 timmar per vecka till 30 timmar per vecka.

Centerpartiet uppger att förskolan är en viktig del av barns tidiga utveckling och lärande. Den erbjuder en pedagogisk verksamhet som lägger grunden inför skolstart genom att stimulera språk, sociala färdigheter och ett livslångt lärande. Barn i förskolan ges också möjlighet att leka och lära tillsammans med andra.

I dagsläget har barn till föräldralediga i Umeå kommun rätt till 15 timmar förskola per vecka. Flera kommuner i Sverige har infört rätt till 30 timmar förskola per vecka för barn till föräldralediga.

Utgångspunkter

Barns rätt till förskola regleras av skollagen (2010:800). Det framgår av 8 kap. 3 § att barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i någon

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola enligt vad som anges i 4–7 §§.

Av 4 § framgår att barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året.

Regleringen enligt 4 § kallas även allmän förskola och innebär att alla barn i åldrarna 3–5 år har rätt till minst 525 timmar per år, vilket motsvarar 15 timmar per vecka, om vårdnadshavarna så önskar. En kommun kan besluta om längre vistelsetider än den lagreglerade tiden.

Av 5 § framgår att omfattningen av erbjudandet om förskola från och med ett års ålder ska utgå från behovet med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Vidare framgår enligt 6 § att barn, vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga enligt föräldraledighetslagen ([1995:584](#)), ska från och med ett års ålder erbjudas förskola under minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

Barn ska även i andra fall än som avses i 5 och 6 §§ erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola enligt 7 §.

Av läroplan för förskolan (Lpfö 18, del 1, Förskolans uppdrag) framgår att undervisning innebär att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning och syftar till utveckling och lärande hos barnen. Undervisningen ska utgå från ett innehåll som är planerat eller uppstår spontant eftersom barns utveckling och lärande sker hela tiden.

Förskollärare ska ansvara för det pedagogiska innehållet i undervisningen och för att det målinriktade arbetet främjar barns utveckling och lärande. Förskollärare har därmed ett särskilt ansvar i utbildningen som arbetslaget genomför gemensamt.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

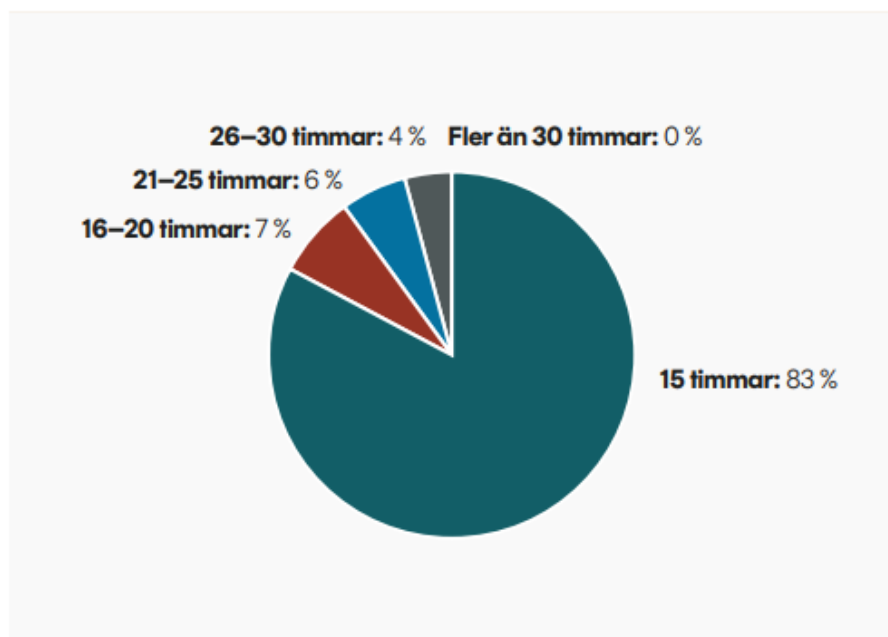
2025-06-19

Yttrande

Inledningsvis kan påtalas att det finns fler grupper av föräldrar som skulle kunna omfattas av detta förslag, till exempel barn till arbetslösa och barn som omfattas av allmän förskola.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har kartlagt i vilken grad kommuner erbjuder utökad rätt till förskola för barn till arbetslösa och föräldralediga vårdnadshavare. Det visar sig att en stark majoritet om 83 %, av Sveriges kommuner i likhet med Umeå kommun erbjuder barn till arbetslösa och föräldralediga 15 timmars vistelsetid per vecka, utifrån skollagens krav. De tre timmarna per dag eller 15 timmarna per vecka utgör således minsta garanterade vistelsetid.

Diagram 9: Antal timmar förskola per vecka som kommunerna erbjuder för barn till arbetslösa och föräldralediga (andel kommuner i procent).

Statistikkälla: SKR:s huvudmannenkät 2024.

För att den enligt motionen föreslagna utökningen av vistelsetid från 15 till 30 timmar ska ge önskvärd effekt, att barn erbjuds en god start på sin utbildning, krävs att tillgången på legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare säkerställs. Framförallt är det viktigt att det finns tillgång till legitimerade förskollärare då de enligt läroplanen har ett särskilt ansvar för undervisningen på förskolan. Trots de minskande barnkullarna som

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

Umeå kommun med flera står inför finns det fortsatta utmaningar när det gäller kompetensförsörjning.

Utifrån förskollärares särskilda ansvar för undervisningen och i det fall kommunen inte kan tillgodose behovet av legitimerade förskollärare, finns en risk att förslaget inte ger önskad effekt i form av en likvärdig verksamhet av god kvalitet. Vilket kan påverka arbetsmiljön i negativ riktning och minska attraktiviteten för att arbeta som förskollärare i Umeå kommun.

Det är svårt att beräkna den ökade kostnaden för att utöka antalet timmar från 15 till 30 för barn till föräldralediga eftersom den avgift vårdnadshavarna betalar för att delta i förskoleverksamhet beräknas utifrån deras inkomster samt en beslutad maxtaxa.

Vid utläsning av antal placerade barn i Umeå kommuns förskolor per 15 april 2025, är antalet barn med bibehållen placering, med det menat barn till föräldralediga 341 st. och antalet barn med endast allmän förskola, 15 timmar för barn 3–5 år, 240 st.

En uppskattning är att om alla vårdnadshavare som är föräldralediga eller endast har allmän förskola, det vill säga har 15-timmarsplacering för sina barn, skulle välja att utöka vistelsetiden för sina barn till 30 timmar, skulle kostnaden för detta bli cirka 20–30 miljoner kronor. Beräkningen är baserad på den ersättning förskolan får per barn, ett helt belopp istället för ett halvt.

Värt att beakta är att det i Umeå kommun finns 14 fristående huvudmän som bedriver förskoleverksamhet vid 18 förskoleenheter, efter att Umeå kommun beslutat om godkännande och tillstånd som ger rätt till bidrag. Att utöka tiden för barn till föräldralediga till 30 timmar i de kommunala verksamheterna kan leda till minskad likvärdighet, eftersom en kommun som regel inte kan kräva att en annan huvudman inom skolväsendet ska följa de riktlinjer som kommunen antagit för sin egen barnomsorg. Detta eftersom en kommuns riktlinjer kan ses som rekommendationer, men kommunen kan inte kräva att en annan huvudman inom skolväsendet ska gå längre i sina åtaganden än vad skollagen anger.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

Förutom risk för bristande likvärdighet mellan barn som är placerade i fristående förskoleverksamhet gentemot de barn som är placerade i kommunala förskoleverksamheter är det inte heller likvärdigt att en utökning endast ska omfatta barn till föräldralediga när det finns fler grupper av föräldrar där en utökning till 30 timmar skulle kunna vara aktuell. Exempelvis barn till arbetslösa och de barn som omfattas av allmän förskola.

Grunden för barns framtida lärande läggs i förskolan och att delta i förskoleverksamhet är en förutsättning för förskolans uppdrag att verka kompensatoriskt. Deltagandet i förskolan är lägre i socioekonomiskt svagare områden, det gäller både inskrivningsgrad och barnens närvaro.

Alla barn i Umeå kommun ska ha samma rättigheter. En likvärdig verksamhet ska syfta till att kompensera för och utjämna skillnader som uppstår i och med socioekonomiska skillnader, barnens behov och förutsättningar.

I april 2024 tillsatte regeringen en särskild utredare, som ska fungera som en nationell samordnare, för arbetet mot utanförskap. Enligt utredningsdirektivet ska samordnaren bland annat lämna förslag med syfte att stärka och utveckla kommunernas arbete mot utanförskap. Utredaren har i intervjuer uttalat att förskolan bör bli obligatorisk för alla barn från tre års ålder. Den föreslagna tiden är 30 timmar och förskolan ska enligt förslaget vara avgiftsfri. Samordnaren tillika den särskilda utredaren ska lämna sitt betänkande senast den 30 juni 2025. Detta innebär således att ett fullständigt förslag ännu inte har tagits emot av regeringen.

Det pågår även en utredning som enligt utredningsdirektivet ska överväga och föreslå en obligatorisk språkförskola, och i den utreda och föreslå hur Sveriges förskolor ska få förutsättningar att erbjuda en likvärdig utbildning av god kvalitet. Utredningen ska även föreslå en reglering av barngruppers storlek och lämplig personaltäthet samt föreslå hur det kan införas tydligare krav på kunskaper i svenska språket hos personalen som arbetar inom förskolan. Denna utredning ska redovisas till regeringen senast den 18 december 2025.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

Sammanfattningsvis innebär en utökning till 30 timmars vistelsetid för barn till föräldralediga såväl organisatoriska som ekonomiska konsekvenser för kommunen. Förslaget kan även innebära att likvärdigheten för Umeå kommuns samtliga förskolebarn minskar. Vidare bör kommunen invänta pågående utredningar för att undvika beslut som kan komma att behöva omprövas inom en snar framtid.

Mot bakgrund av ovanstående samt utifrån nämndens budgetram behöver den lagstadgade verksamheten som skollagen föreskriver prioriteras och frågan om utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga avslås.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion Centerpartiet – Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga

Beredningsansvariga

Carola Nilsson, strateg förskola
Maud Karlström, samordnare

Arbetsutskottets beslut

För- och grundskolnämnden föreslås besluta att ställa sig bakom yttrande enligt nedan, inklusive redaktionell ändring avseende vad som inkluderas i den uppskattade kostnadsökningen, och föreslår kommunfullmäktige att motion 2/2025 – *Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga ska avslås*.

Ny formulering avseende vad som inkluderas i den uppskattade kostnadsökningen:

En uppskattning är att om alla vårdnadshavare som är föräldralediga eller endast har allmän förskola, det vill säga har 15-timmarsplacering för sina barn, skulle välja att utöka vistelsetiden för sina barn till 30 timmar, skulle kostnaden för detta bli cirka 20–30 miljoner kronor. Beräkningen är baserad på den ersättning förskolan får per barn, ett helt belopp istället för ett halvt.

Yrkanden

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

Socialdemokraterna, Kristdemokraterna, Miljöpartiet och Maria Lindvall (-)(L) för bifall till arbetsutskottets förslag till beslut med den redaktionella ändringen avseende vad som inkluderas i den uppskattade kostnadsökningen.

Centerpartiet och Moderaterna för bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden prövar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla arbetsutskottets förslag till beslut.

Reservation: Ron Mahieu (C) och Elmer Eriksson (M) till förmån för egna yrkanden.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, senast 250705 och märk ämnesraden med KS-2025/00059

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I UMEÅ KOMMUN

UTÖKAD RÄTT TILL FÖRSKOLA FÖR BARN TILL FÖRÄLDRALEDIGA

Förskolan är en viktig del av barns tidiga lärande och utveckling. Den erbjuder en pedagogisk verksamhet som lägger grunden för skolstarten genom att stimulera språk, sociala färdigheter och ett livslångt lärande. Barn i förskolan ges möjlighet att utforska, leka och lära tillsammans med andra, vilket stärker både deras självförtroende och förmåga att samarbeta.

I dagsläget har barn till föräldralediga i Umeå kommun rätt till 15 timmars förskola per vecka, vilket begränsar deras tillgång till denna viktiga miljö. När barns tid i förskolan reduceras riskerar de att gå miste om kontinuiteten i det pedagogiska arbetet och möjligheterna att bygga relationer med sina jämnåriga. Detta är särskilt viktigt för barns språkutveckling och för att skapa ett tryggt sammanhang där de kan växa och utvecklas i sin egen takt. Forskning visar att en högkvalitativ förskola är en av de mest betydelsefulla faktorerna för barns framtida skolresultat och utveckling. Flera kommuner i Sverige, såsom Timrå och många i Stockholmsregionen, har redan infört 30 timmars förskola per vecka för barn till föräldralediga. Umeå kommun bör följa deras exempel och säkerställa att barn får den bästa möjliga starten på sin utbildningsresa.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

att utöka rätten till förskola för barn till föräldralediga från 15 timmar per vecka till 30 timmar per vecka.

Umeå 11 januari 2025

Maja Westling Palmberg, Centerpartiet

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 180

Diariennr: KS-2025/00059

Motion 2/2025: Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen *i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande*.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen ”Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga”.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att öka rätten till förskola för barn till föräldralediga från 15 timmar per vecka till 30 timmar per vecka.

Centerpartiet uppger att förskolan är en viktig del av barns tidiga utveckling och lärande. Den erbjuder en pedagogisk verksamhet som lägger grunden inför skolstart genom att stimulera språk, sociala färdigheter och ett livslångt lärande. Barn i förskolan ges också möjlighet att leka och lära tillsammans med andra.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnden menar sammanfattningsvis att förslaget innebär såväl organisatoriska som ekonomiska konsekvenser för kommunen. Förslaget kan även innebära att likvärdigheten för Umeå kommuns samtliga förskolebarn minskar.

Vidare bör kommunen invänta pågående utredningar för att undvika beslut som kan komma att behöva omprövas inom en snar framtid.

Förslag till beslut (tjänsteskrivelsen)

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

*Kommunfullmäktige beslutar
att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.*

Beslutsunderlag

Motion 2/2025

För- och grundskolenämndens yttrande 2025-06-19

Jämställdhetsutskottets yttrande 2025-09-04

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Janet Ågren (S) och **Moa Brydsten (S)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag
(avslå motionen).

Maja Westling Palmberg (C), **Bore Sköld (V)** och **Anders Ågren (M)** –
Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden
finner att utskottet beslutar att bifalla motionen.

Reservation

Janet Ågren (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande
om bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att avslå motionen).

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Moa Brydsten (S) – Avslag till motionen.

Mattias Larsson (C) och **Anders Ågren (M)** – Bifall till näringslivs- och
arbetsutskottets förslag (bifall till motionen)

Propositionsordning som godkänns

Bifall till Brydstens (S) yrkande (avslag till motionen) *mot* bifall till
näringslivs- och arbetsutskottets förslag (bifall till motionen).

Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla Brydstens (S)
yrkande om avslag till motionen.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Beslutet ska skickas till
FGN
Motionären

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-09-23

§ 272

Diariennr: KS-2025/00059

Motion 2/2025: Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla motionen.

Reservation

Janet Ågren (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att avslå motionen).

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har i kommunfullmäktige anmält motionen ”Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga”.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att öka rätten till förskola för barn till föräldralediga från 15 timmar per vecka till 30 timmar per vecka.

Centerpartiet uppger att förskolan är en viktig del av barns tidiga utveckling och lärande. Den erbjuder en pedagogisk verksamhet som lägger grunden inför skolstart genom att stimulera språk, sociala färdigheter och ett livslångt lärande. Barn i förskolan ges också möjlighet att leka och lära tillsammans med andra.

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnden menar sammanfattningsvis att förslaget innebär såväl organisatoriska som ekonomiska konsekvenser för kommunen. Förslaget kan även innebära att likvärdigheten för Umeå kommuns samtliga förskolebarn minskar.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-09-23

Vidare bör kommunen invänta pågående utredningar för att undvika beslut som kan komma att behöva omprövas inom en snar framtid.

Förslag till beslut (tjänsteskrivelsen)

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Motion 2/2025

För- och grundskolenämndens yttrande 2025-06-19

Jämställdhetsutskottets yttrande 2025-09-04

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Janet Ågren (S) och Moa Brydsten (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Maja Westling Palmberg (C), Bore Sköld (V) och Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet beslutar att bifalla motionen.

Reservation

Janet Ågren (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till tjänsteskrivelsens förslag (att avslå motionen).

Beslutet ska skickas till

FGN

Motionären

Tjänsteskrivelse

2025-09-16

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00342

Motion 11/2025: Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet; Veronica Kerr (KD), Anders Sellström (KD) och Lucas Nilsson (KD)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att motionens yrkanden, här numrerade som 1–3, anses besvarade, i enlighet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande.

Att motionens yrkanden, här numrerat som 4 ska avslås, i enlighet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande.

Att motionens yrkande, här numrerat som 5, ska avslås, i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Kristdemokraterna har anmält motionen *Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet*. Motionen lyfter behovet av att möjliggöra Ung Företagsamhet (UF) inom fler gymnasieprogram och föreslår att entreprenörskap integreras bredare inom gymnasieskolan, samt införs i grundskolan enligt den så kallade Nordmalingsmodellen.

Motionärerna föreslår:

1. Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.
2. Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.
3. Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.
4. Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.
5. Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00342

stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig.

Beslutsunderlag

Motion 11/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

FGN

GVN

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-06-18

§ 76

Diariennr: SK-2025/00213

Yttrande om motion (KD) 11/2025 - Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom yttrandet enligt nedan och därmed föreslå kommunfullmäktige

-att motionens yrkanden, här numrerade som 1–3, anses besvarade.

-att motionens yrkanden, här numrerat som 4 ska avslås.

-att inte yttra sig över yrkande nummer 5, då den faller inom för- och grundskolenämndens ansvarsområde.

Reservation: Frida Fröberg (KD), Izabel Riedl (M) och Anders Norqvist (L) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tillsammans med för- och grundskolenämnden fått i uppdrag att besvara den motion Kristdemokraterna har inkommit med, 11/2025, *Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet*. Motionen lyfter behovet av att möjliggöra Ung Företagsamhet (UF) inom fler gymnasieprogram och föreslår att entreprenörskap integreras bredare inom gymnasieskolan, samt införs i grundskolan enligt den så kallade Nordmalingsmodellen. Motionen betonar särskilt potentialen inom vård- och omsorgsprogrammet samt estetiska programmet.

Motionen innehåller fem yrkanden:

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-06-18

1. Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.
2. Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.
3. Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.
4. Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.
5. Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

Yttrande

Yttrande över yrkande 1:

Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar motionens ambition att elever bör ges möjlighet att utveckla entreprenöriella förmågor inom ramen för sin gymnasieutbildning. Entreprenörskap är en kompetens av växande betydelse i ett dynamiskt arbetsliv, och möjligheten att driva ett UF-företag kan bidra till både motivation och kunskapsutveckling.

Redan i dag finns entreprenörskap som valbar kurs för samtliga gymnasieelever genom det individuella valet. I praktiken genomförs kursen ofta med UF-konceptet som metod, även om detta inte är ett krav. Ämnet entreprenörskap återfinns också som programfördjupning inom exempelvis ekonomiprogrammet, frisör- och stylistprogrammet, estetiska programmet (från och med införandet av GY25 på alla inriktningar), el- och energiprogrammets (inriktning dator- och kommunikationsteknik), naturbruksprogrammet samt inom flera program som genomförs i lärlingsform. Nämnden arbetar redan aktivt med frågan, bland annat genom ett uppdrag i verksamhetsplanen att ta fram en plan för att öka andelen UF-företag på yrkesprogram. Det bör samtidigt framhållas att UF-

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-06-18

företagande inte alltid är det mest ändamålsenliga formatet, exempelvis kan ett lokalt projekt vara mer anpassat till vissa inriktningars pedagogiska mål. Därför är det viktigt att värna flexibiliteten i genomförandet.

Förslag: Yrkandet anses besvarat.

Yttrande över yrkande 2:

Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill understryka att det råder kompetensförsörjningsproblem inom flera branscher, och nämnden ser ett stort värde i att främja företagande inom samtliga områden.

Bedömningen är att elever på yrkesprogram i hög utsträckning behöver entreprenöriella kunskaper – inte bara för att kunna starta eget företag, utan även för att stärka sin anställningsbarhet genom kompetenser som kundbemötande, ekonomisk förståelse och innovationsförmåga.

Mot bakgrund av detta har nämnden i sin verksamhetsplan gett förvaltningen i uppdrag att *"ta fram en plan för att öka andelen elever på yrkesprogram som driver UF-företag"*.

Med hänvisning till detta pågående arbete anser nämnden att motionens andra yrkande kan anses besvarat.

Förslag: Yrkandet anses besvarat.

Yttrande över yrkande 3:

Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden konstaterar att denna möjlighet redan existerar. Kursen Entreprenörskap är möjlig att välja som individuellt val för alla elever, oavsett program. Den finns också som programfördjupning inom flera utbildningar.

Läroplan Gy25 (gäller från 1 juli 2025) belyser även entreprenörskap:

"Skolan ska bidra till att alla elever utvecklar kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande vilka ökar elevernas möjligheter till framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning."

(Gy25, avsnitt 1: Gymnasieskolans uppdrag)

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-06-18

Det entreprenöriella perspektivet är därmed tydligt inskrivet i styrdokumentet för hela gymnasieskolan.

Förslag: Yrkandet anses besvarat.

Yttrande över yrkande 4:

Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.

Examensmål för gymnasieprogram beslutas av regeringen och ligger därmed utanför gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mandat.

Nämnden har därmed inte möjlighet att påverka examensmålen.

Förslag: Yrkandet avslås.

Yttrande över yrkande 5:

Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

Förslag: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att inte yttra sig över yrkande nummer 5, då den faller inom för- och grundskolenämndens ansvarsområde.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion 11/2025 – Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet

Beredningsansvarig

Anna Persson, utbildningsstrateg

Yrkanden

Socialdemokraterna och Miljöpartiet för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Kristdemokraterna och Moderaterna för bifall till motionen.

Centerpartiet för bifall till motionens att-sats numrerad 1 och i övrigt i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-06-18

Liberalerna för bifall till motionens att-satser numrerade 1-3 och i övrigt i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden prövar om motionens att-sats nr 1 ska anses besvarad eller bifallas och finner att nämnden beslutar att den ska anses besvarad.

Ordföranden prövar vidare om motionens att-satser nr. 2-3 ska anses besvarade eller bifallas och finner att nämnden beslutar att de ska anses besvarade.

Därefter prövar ordföranden tjänsteskrivelsens förslag avseende motionens att-sats nr 4, bifalla mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Slutligen prövar ordföranden tjänsteskrivelsens förslag avseende motionens att-sats nr 5, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation: Frida Fröberg (KD), Izabel Riedl (M) och Anders Norqvist (L) till förmån för egna yrkanden.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, senast 26 juni.

Märk ämnesraden med diarienummer: KS-2025/00342.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

§ 57

Diariennr: SK-2025/00213

Yttrande om motion (KD) 11/2025 - Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom yttrandet enligt förslag nedan:

-att föreslå kommunfullmäktige att motionens yrkande, här numrerad som 5, ska avslås.

-att inte yttra sig över yrkandena numrerade 1 - 4, då dessa faller inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde.

Reservation: Lucas Nilsson (KD), Elmer Eriksson (M) och Ron Mahieu (C) till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

För- och grundskolenämnden har tillsammans med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fått i uppdrag att besvara den motion Kristdemokraterna har inkommit med, 11/2025, *Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet*. Motionen lyfter behovet av att möjliggöra Ung Företagsamhet (UF) inom fler gymnasieprogram och föreslår att entreprenörskap integreras bredare inom gymnasieskolan, samt införs i grundskolan enligt den så kallade Nordmalingsmodellen.

Motionen innehåller fem yrkanden:

1. Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

2. Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.
3. Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.
4. Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.
5. Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

Yttrande**Yttrande över yrkande 5**

Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

För- och grundskolenämnde delar motionens ambition att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor, vilket ingår i grundskolans uppdrag. Enligt Läroplanen för grundskolan (Lgr 22) ska utbildningen ge eleverna förutsättningar att utveckla ett förhållningsätt som främjar entreprenörskap. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem.

Huvudmännen skapar förutsättningar för grundskolornas arbete utifrån en lokal kontext. I Nordmaling har de i samverkan med Ung Företagsamhet skapat en röd tråd från F-9 där entreprenörskap sammanlänkas med skola arbetsliv, studie och yrkesvägledning, där tanken är att det entreprenöriella förhållningssättet ska finnas med i det vardagliga arbetet i klassrummen/skolarbetet. Målet är främst att detta ska skapa värden och ökad skolmotivation.

Liksom Nordmaling arbetar vi i Umeå systematiskt med en röd tråd genom grundskolan kopplat till skolan och arbetslivet. Genom ett

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

strategiskt och likvärdigt arbete med insatser som utgår från hela skolans ansvar, där lärare, rektorer, studievägledare och elever delaktiga i processen, samt i samarbete med både privata och kommunala företag, ges alla elever möjligt att reagera på möjligheter och idéer och omvandla dem till värden för andra. Ett arbete som går helt i linje med läroplanens mål och det som EU beskriver som entreprenörskompetens i deras reviderade nyckelkompetenser från 2018. Sedan 2019 arbetar vi i Umeå med arbetssättet "Modern arbetslivsorientering", som är ett helhetsgrepp kring entreprenörskap och skola-arbetsliv. Olika insatser kopplat till SSA (samarbete skola- arbetsliv) hänger ihop likt en röd under elevernas grundskoletid vilket möjliggör utveckling av elevernas kreativitet, nyfikenhet, kunskap samt ett vidgande av elevernas perspektiv. Insatser som förutom att öka elevers valkompetens även skapar förutsättningar för utveckling av lärarnas undervisning. Delmoment för vår likvärdiga moderna arbetslivsorientering innefattar systematiserat samarbete skola-arbetsliv, MOA mässor, prao, information via studie- och yrkesvägledare, vägledande aktiviteter samt externa aktörer. Nedan följer en förklaring av vad två av delmomenten, samarbete skola-arbetsliv samt MOA mässan innehåller.

Insatsen "systematiserat samarbete skola-arbetsliv" innefattar att varje skola får en samarbetspartner i form av ett företag/verksamhet. Utifrån resultaten från elevenkäten har förvaltning valt att prioritera insatser, som främjar samarbete, skola – arbetsliv, till årskurserna 3, 5 och högstadiet. Utgångspunkten är att insatsen ska vara enkel att genomföra och hållbar över tid. Arbetssättet går ut på att skolor samarbetar med företag för att visa på kopplingen mellan ämnen och yrkeslivet. Företag och skolan planerar aktiviteter som blir en del i skolans läsårsplanering och företagets verksamhetsplanering. Att samarbeta kring problemlösning, att få jobba med Case/uppdrag gör att elever, pedagoger och företag/verksamheter utvecklas.

MOA- mässan riktar sig till eleverna i åk 9. Mässan är en yrkesmessa där eleverna får möta ett 70 tal yrken och prova på och möta yrkesföreträdare. Klasserna följs åt runt en styrd "bana" där klasserna kommer in i olika världar, tex IT-världen, teknik och industrivärlden eller vårdvärlden. I världarna samarbetar både privata och kommunala företag för att visa på olika yrken som finns just inom deras bransch. Detta är

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

väldigt unik och idag samarbetar mässan med ett 100 tal företag och det är ca 250 personer involverade i mässan. Fler och fler vill finnas med och intresset är stort hos företag/verksamheter men även hos elever. Totalt är det 1400 elever i åk 9 som tar del av mässan som ligger i början av september. Efter mässan påbörjar studievägledarna individuella samtal med dessa elever kopplat till deras gymnasieval.

Då arbetssättet inom grundskola i Umeå med ”Modern arbetslivsorientering” är helt i linje med läroplanens mål, utgår från grundskolan i Umeås kontext i form av möjligheter och förutsättningar, samt är väl implementerat och etablerat, är den samlade bedömningen att det är mer fördelaktigt för elevernas lärande och utveckling att behålla och förbättra detta arbetssätt, i stället för att införa ”Nordmalingsmodellen”.

Förslag: Yttrandet avslås

Yttrande över yrkande 1 - 4:

Förslag: För- och grundskolenämnden beslutar att inte yttra sig över yrkande nummer 1 - 4, då de faller inom gymnasie- och vuxenutbildningens ansvarsområde

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion 11/2025 – Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet

Beredningsansvarig

Fredrik Strandgren, enhetschef

Yrkanden

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-06-19

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Maria Lindvall (-)(L)
för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Kristdemokraterna, Centerpartiet och Moderaterna för bifall till
motionen.

Propositionsordning

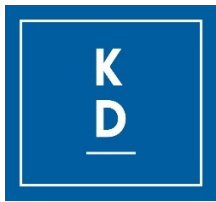
Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till
motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens
förslag.

Reservation: Lucas Nilsson (KD), Elmer Eriksson (M) och Ron Mahieu (C)
till förmån för egna yrkanden.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, senast 26 juni.

Märk ämnesraden med diarienummer: KS-2025/00342.

MOTION 2025-03-20

Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet

Företagande och entreprenörskap är avgörande för Sveriges framtida tillväxt och välbefinnande. Att unga tidigt får möjlighet att utveckla sina entreprenöriella förmågor genom att driva UF-företag har visat sig ha många positiva effekter. Studier visar att tidigare UF-företagare har färre arbetslöshetsdagar, startar oftare företag som anställer fler och bidrar till en starkare lokal ekonomi. Samtidigt kan vi konstatera att möjligheten att delta i Ung Företagsamhet fortfarande är begränsad till vissa gymnasieprogram.

I dag påverkar valet av gymnasieprogram i mycket liten utsträckning om en individ kommer att vilja eller behöva driva eget företag i framtiden. De positiva effekterna av UF-företagande är tydliga oavsett region och samhällsgrupp. Forskning pekar även på att UF-företagande kan minska könsrelaterade skillnader inom entreprenörskap samt bidra till att utjämna skillnader kopplat till socioekonomisk bakgrund. Därför är det viktigt att fler elever får tillgång till denna utbildningsform, oavsett vilket gymnasieprogram de väljer.

Särskilt intressant är den starka ökningen av UF-företagande på barn- och fritidsprogrammet, där antalet elever som driver UF-företag har ökat från 26 till 102 på ett år. Det visar att det finns en stor potential för att inkludera Ung Företagsamhet inom fler utbildningsinriktningar. Ett tydligt exempel är estetiska program där potentiella arbetsplatser är få, och många därför väljer att frilansa eller starta enskild firma. Ett annat bra exempel är vård- och omsorgsprogrammet, där företagande kan spela en avgörande roll i att modernisera och utveckla omsorgsycket. Genom att ge elever möjligheten att driva UF-företag inom vård och omsorg kan vi locka fler unga till branschen, samtidigt som vi skapar en kultur av innovation och nytänkande. Företagsamhet inom vårdsektorn kan leda till nya lösningar för bättre arbetsvillkor, effektivare omsorg och en mer attraktiv bransch, vilket i sin tur bidrar till att trygga framtidens kompetensförsörjning.

Nordmalings kommun har infört entreprenörskap i skolan på samtliga stadier efter inspiration av Ung Företagsamhet. Metodiken, som utvecklats vid Luleå tekniska universitet, fokuserar på att stärka elevernas självkänsla och förmågor som initiativförmåga, mod, kreativitet och samarbetsförmåga. Entreprenörskap handlar inte bara om att starta företag, utan också om att utveckla ett driv och en framåtanda som är värdefull i en föränderlig omvärld. Denna modell kan med fördel tillämpas även i vår kommun, för att ge fler unga möjlighet att utveckla entreprenöriella färdigheter redan från grundskolan.

För att fler unga ska få ta del av de positiva effekterna av UF-företagande bör möjligheten att driva UF-företag finnas på samtliga gymnasieprogram. Det bör inte ske genom att göra kursen

obligatorisk, men skolor bör uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val. Kommunen bör även särskilt arbeta för att öka UF-företagandet inom vård- och omsorgsprogrammet genom samverkan med skolor och UF. Slutligen bör entreprenörskap och företagande förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, särskilt yrkesprogrammen.

Mot bakgrund av detta yrkar Kristdemokraterna

- Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.
- Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.
- Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.
- Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.
- Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

Veronica Kerr (KD)

Anders Sellström (KD)

Lucas Nilsson (KD)

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 181

Diariennr: KS-2025/00342

Motion 11/2025: Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet; Veronica Kerr (KD), Anders Sellström (KD) och Lucas Nilsson (KD)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att motionens yrkanden, här numrerade som 1–3, anses besvarade, i enlighet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

att motionens yrkanden, här numrerat som 4 ska avslås, i enlighet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

att motionens yrkande, här numrerat som 5, ska avslås, i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Reservation

Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Kristdemokraterna har anmält motionen *Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet*. Motionen lyfter behovet av att möjliggöra Ung Företagsamhet (UF) inom fler gymnasieprogram och föreslår att entreprenörskap integreras bredare inom gymnasieskolan, samt införs i grundskolan enligt den så kallade Nordmalingsmodellen.

Motionärerna föreslår:

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

1. Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.
2. Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.
3. Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.
4. Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.
5. Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig.

Beslutsunderlag

Motion 11/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (1-3 besvarad, 4-5 avslås).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionens att-sats 1 samt bifall till tjänsteskrivelsens förslag gällande att-satserna 2-5 (2-3 besvarade och 4-5 avslås).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall tjänsteskrivelsens förslag mot Larssons (C) förslag mot Ågrens (M) förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag (1-3 besvarad, 4-5 avslås).

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (1-3 besvarad, 4-5 avslås).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionens att-sats 1 samt bifall till tjänsteskrivelsens förslag gällande att-satserna 2-5 (2-3 besvarade och 4-5 avslås).

Veronica Kerr (KD) och Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall näringslivs- och arbetsutskottets förslag *mot* Larssons (C) förslag *mot* Kerrs (KD) m.fl. förslag om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller näringslivs- och arbetsutskottets förslag (1-3 besvarad, 4-5 avslås).

Reservation

Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

FGN

GVN

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

§ 289

Diariennr: KS-2025/00342

Motion 11/2025: Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet; Veronica Kerr (KD), Anders Sellström (KD) och Lucas Nilsson (KD)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att motionens yrkanden, här numrerade som 1–3, anses besvarade, i enlighet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

att motionens yrkanden, här numrerat som 4 ska avslås, i enlighet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

att motionens yrkande, här numrerat som 5, ska avslås, i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Kristdemokraterna har anmält motionen *Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet*. Motionen lyfter behovet av att möjliggöra Ung Företagsamhet (UF) inom fler gymnasieprogram och föreslår att entreprenörskap integreras bredare inom gymnasieskolan, samt införs i grundskolan enligt den så kallade Nordmalingsmodellen.

Motionärerna föreslår:

1. Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

2. Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.
3. Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.
4. Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.
5. Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig.

Beslutsunderlag

Motion 11/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (1-3 besvarad, 4-5 avslås).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionens att-sats 1 samt bifall till tjänsteskrivelsens förslag gällande att-satserna 2-5 (2-3 besvarade och 4-5 avslås).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall tjänsteskrivelsens förslag mot Larssons (C) förslag mot Ågrens (M) förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag (1-3 besvarad, 4-5 avslås).

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

FGN

GVN

Tjänsteskrivelse

2025-09-26

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00278

Delårsrapport januari-augusti 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa Umeå kommunkoncerns resultat till 747 mnkr

att fastställa Umeå kommuns resultat till 457 mnkr

att fastställa styrelse och nämnders budgetavvikelse till 160 mnkr

att fastställa Umeå kommuns delårsrapport för perioden januari – augusti 2025

Ärendebeskrivning

Resultat - utfall, budgetavvikelse och prognos

I kommunstyrelsens delårsrapport redovisas ett positivt resultat för årets åtta första månader för kommunkoncernen som uppgår till 747 mnkr (miljoner kronor), vilket är en ökning med 282 mnkr i jämförelse med samma period föregående år.

Kommunens resultat uppgår till 457 mnkr, vilket är en ökning med 267 mnkr jämfört med samma period föregående år. Förändringen består främst i en minskning av verksamhetens kostnader, vilken beror på kraftigt lägre pensionskostnader på grund av inflationens påverkan på värdesäkring av förmånsbestämda pensionsdelar, samtidigt som skatteintäkterna ökat. Kommunens resultat om 457 mnkr innebär en positiv budgetavvikelse på 158 mnkr för perioden. För 2025 har resultatkravet höjts till 2% av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, vilket speglar sig i budgeten. Budgetavvikelsen beror främst på högre bidrag från Socialstyrelsen och Skolverket, högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter samt lägre pensionskostnader än förväntat.

Styrelse och nämnder redovisar en positiv budgetavvikelse efter årets åtta första månader på 160 mnkr i förhållande till de budgetramar som fullmäktige fastställt.

Helårsprognosen för kommunkoncernens resultat beräknas till 641 mnkr (308 mnkr). Kommunens prognosticerade resultat uppgår till 314 mnkr,

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00278

vilket är 181 mnkr högre än resultatet föregående år. Det prognosticerade resultatet innebär en positiv budgetavvikelse på 118 mnkr och förklaras främst av:

- lägre pensionskostnader
- ökade priser kopplat till insatser för barn och unga samt inom missbruksvård för vuxna
- lägre kostnader på grund av lägre volym inom hemtjänsten än beräknat samt tidsförskjutning införande av verksamhetssystem
- bättre finansnetto än förväntat
- högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter

För 2025 prognosticeras resultatet för kommunen landa högre än tidigare år och högre än resultatmålet på 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Styrelse och nämnder prognostiserar för helåret 2025 en budgetavvikelse på 122 mnkr.

Alla nämnder prognosticerar en ekonomi i balans, utom individ och familjenämnden som prognosticerar ett underskott på mer än en procent även för 2025. Kommunstyrelsen har följt befarade underskott för Individ- och familjenämnden sedan 2023. Kommunstyrelsen har genom KSnau¹ fört dialoger med nämnden om åtgärdsplaner och ekonomins utveckling. Nämnden prognostiserar inte att komma inom ram under 2025, då vidtagna och planerade åtgärder inte får full effekt under detta år.

Investeringar - utfall, budgetavvikelse och prognos

Kommunkoncernens nettoinvesteringar uppgår per 31 augusti 2025 till 1 446 mnkr (2 167 mnkr). Kommunkoncernens investeringar är på en lägre nivå jämfört med föregående år, beroende på att kommunen har lägre investeringsnivå jämfört med samma period föregående år. Detta då fjolåret innehöll förvärv av Nolia Arena samt nytt avtal för finansiell leasing avseende vård- och omsorgsboende på Västteg.

Kommunens nettoinvesteringar för årets åtta första månader uppgår per 31 augusti 2025 till 692 mnkr (1 427 mnkr), vilket är 354 mnkr lägre än beslutad investeringsram. Avvikelsen beror framför allt på att investeringar i kommunens exploateringsverksamhet, fastighetsinvesteringar, samt investeringar i gator och vägar har blivit försenade eller framflyttade. Prognosen för kommunkoncernens investeringar för innevarande år beräknas till 3 041 mnkr (3 398 mnkr).

Prognosen för kommunens investeringar beräknas till 1 573 mnkr (2 145 mnkr). Prognosen motsvarar 77 procent av årets ramanslag.

¹ Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (KSnau)

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00278

Budgetavvikelsen är främst bland investeringsprojekt inom utbildningsverksamheten samt inom mark och exploatering. Prognosen baseras på en högre investeringstakt de sista fyra månaderna under året och att avräkningen mellan kommunen och Trafikverket när det gäller byte av ansvar för vägarna kopplade till ringleden runt Umeå inklusive Västra länken bedöms inträffa under perioden.

Balanskravsresultat

Kommunens balanskravsresultat för årets åtta första månader, dvs periodens resultat justerat för realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar, uppgår till 436 mnkr. Kommunstyrelsen prognostiserar i delårsrapporten att kommunen kommer att redovisa ett positivt balanskravsresultat om 293 mnkr för helåret 2025 och bedömningen är utifrån det att kommunallagens balanskrav uppnås.

God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse

Kommunfullmäktige antog i december 2024 en riktlinje för god ekonomisk hushållning. I riktlinjen anges att "för att uppnå god ekonomisk hushållning ska respektive nämnds och bolags ändamål (grunduppdrag) vara tillgodosett inom de finansiella och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angett samt att kommunens finansiella ställning ska vara god".

I delårsrapporten görs en uppföljning av nämndernas och bolagens grunduppdrag samt uppfyllelsen för ett finansiellt mål, fyra inriktningsmål, tre personalpolitiska mål och åtta tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har fastställt i "Planeringsförutsättningar, budget och investeringar för 2025". Uppföljningen görs genom en sammanvägd bedömning utifrån nämndernas och styrelsens rapportering per 2025-08-31.

Uppföljning av inriktningsmål, personalpolitiska mål och tilläggsuppdrag ingår inte i bedömning av god ekonomisk hushållning.

Uppföljningen visar att:

- Kommunfullmäktiges finansiella mål uppnås per sista augusti.
- Tretton nämnder gör bedömningen att grunduppdraget uppfylls i hög grad för perioden. Tre nämnder bedömer att det uppfylls i viss grad.
- Tretton av arton bolag gör bedömningen att grunduppdraget uppfylls i hög grad. Tre bedömer att det uppfylls i viss grad och för två saknas bedömning.
- För ett av kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål är bedömningen att det görs tillräckligt, för två av målen är bedömningen att mer behöver göras och för ett att mycket behöver göras.
- För samtliga tre personalpolitiska mål bedöms arbetet gå enligt plan

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00278

- Av totalt sex tilläggsuppdrag är två genomförda och fyra delvis genomförda.

Prognosen för helåret är att:

- Det finansiella målet uppnås vid årets slut.
- Tretton (av sexton) nämnder bedömer att grunduppdraget kommer att uppfyllas i hög grad vid årets slut. Tre nämnder bedömer att det kommer att uppfyllas i viss grad.
- Tretton av arton bolag gör bedömningen att grunduppdraget kommer att uppfyllas i hög grad. Tre bedömer att det kommer att uppfyllas i viss grad och för två saknas bedömning.
- För de tre personalpolitiska målen bedöms arbetet vid årets slut gå enligt plan
- Tre tilläggsuppdrag kommer att vara genomförda och tre delvis genomförda.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer kommunstyrelsen att god ekonomisk hushållning delvis nås för kommunen och kommunkoncernen för perioden januari till augusti 2025.

Kommunstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående prognos att god ekonomisk hushållning delvis nås för kommunen och kommunkoncernen för helåret 2025.

Beslutsunderlag

Delårsrapport januari-augusti 2025

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson, ekonomidirektör

Malin Blom, redovisningschef

Maria Edlund, controller

Dan Gideonsson, ledningskoordinator

Lina Renfors, koordinator

Urban Blomdahl, budgetchef

Beslutet ska skickas till

Beredningsansvariga

Elin Pietroni
stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
ekonomidirektör

Tjänsteskrivelse

2025-09-26

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2024/00830

Översyn av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- Fastställa förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet
- Fastställa förslag till komplettering av reglemente för nämnder och styrelse
- Ge samtliga nämnder i uppdrag att se över och vid behov justera nämndens delegationsordning maa av reglementesförändring
- Fastställa förslag till riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet
- Att upphäva tidigare styrning på området i form av:
 - o Inköps- och upphandlingspolicy KF 2016-12-19
 - o Riktlinjer till policy för upphandling och inköp (infogade i policy) KF 2016-12-19
 - o Regler för inköp och upphandling i Umeå kommun
 - o Strategidokument för upphandlingar med sociala krav i Umeå kommunkoncern 2018-06-07
 - o Ansvar- och rollfördelning vid upphandling inom Umeå kommun
 - o Riktlinjer för direktupphandlingar i Umeå kommun

Kommunstyrelsen föreslås besluta att:

- Fastställa plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet 2025-2027

(beslutet gäller under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer policy, riktlinje och reglementesförändring)

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 310 mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00830

avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11).*

Nuläges- och omvärldsanalys

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson som i sin tur gav kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator i uppdrag att genomföra nulägesanalys av Umeå kommun och omvärldsanalys av kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc. De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Omvärldsbevakningen har gett kunskap om hur andra kommuner valt att organisera och styra sin upphandlingsverksamhet. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys. Nulägesanalysen har haft fokus på att:

- Upparbeta fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet
- Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats
- I dialogform fånga synpunkter/reflektioner från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Omvärldsanalys och nulägesanalys har presenterats för KSnau, KShu, äldrenämnden och kulturnämnden samt för representanter för

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00830

Upphandlingsmyndigheten. Omvärlds- och nulägeanalys har även presenterats i ett flertal olika forum internt inom kommunen.

Se bilaga 5 för beskrivning av föreslagen förändring inkl slutsatser från omvärlds- och nulägesanalys.

Beredning av nya styrdokument

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar upparbetades förslag till förändrad policy respektive riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet. Information om de föreslagna förändringarna har lämnats till Stadsdirektörens forum, Centrala samverkansgruppen, Stabsnätverket, Ekonomidirektörens ledningsgrupp och Kommunens upphandlingsråd.

Remissförfarande

Kommunstyrelsen beslutade den 18 mars att överlämna remissutgåva av ny policy för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder och bolag för yttrande samt att överlämna remissutgåva av ny riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder för yttrande. Två välbesökta remisskonferenser genomfördes under remisstiden. Totalt inkom 12 remissyttranden från kommunens nämnder, synpunkter på förslag till ny policy för inköp- och upphandlingsverksamhet från UKF och bolagskoncernen inhämtades via dialog med UKFs VD.

Remissammanställning och förslag till hantering av specifika synpunkter som framkommit i remissyttranden presenterades för kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott den 5 aug. Se bilaga 6 för remissammanställning, vidtagna åtgärder och remissyttranden från nämnd.

Slutberedning

De synpunkter som inkom i remissyttranden från kommunens nämnder har hanterats genom:

- Revidering/justering av förslag till policy och riktlinje
- Revidering/justering av förslag till plan för implementering.

Se bilaga 1 – Förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet

Se bilaga 2 – Riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Se bilaga 3 – Förslag till förändring av reglemente för nämnder och styrelse

Se bilaga 4 – Plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Observera att Kommunstyrelsen redan idag har fullmäktiges mandat att fastställa kommungemensamma riktlinjer och anvisningar inom inköps- och upphandlingsområdet. Men då föreslagen förändring är av principiell

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00830

karaktär så tillställs även riktlinjen (bilaga 2) till kommunfullmäktige för fastställande. Kommunstyrelsens mandat att revidera fastställd riktlinje kvarstår (om principiell förändring sker ska den dock tillställas kommunfullmäktige för prövning).

Specifika förtydliganden

I enskilda remissyttranden från några nämnder har det framkommit missförstånd angående förändringarnas inverkan på Upphandlingsbyråns fortsatta roll och funktion.

De förändringar som föreslås i policy, riktlinje och reglemente syftar huvudsakligen till fyra saker:

1. Stärka kommunens förmåga att nyttja inköps- och upphandlingsverksamheten i strategiskt hänseende
2. Tydliggöra roll- och ansvarsfördelning på politisk nivå, dvs tydliggöra nämndernas ansvar för och mandat att förbereda, genomföra och realisera enskilda upphandlingar.
3. Stärka avtalsuppföljning och kontroll för att motverka välfärds kriminalitet och oseriösa aktörer.
4. Säkra att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning/höjd beredskap

För enskilda nämnder/förvaltningar innebär detta dels att beslut som hittills hanterats av kommunstyrelsen eller dess utskott i högre omfattning kommer hanteras av enskild nämnd, dels en nödvändig ambitionshöjning avseende avtalsuppföljning och kontroll.

Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå kommer dock kvarstå som samordnad funktion under kommunstyrelsen och även framgent ge nämnder och förvaltningar stöd i förberedelse, genomförande och realisering av enskilda upphandlingar.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet

Bilaga 2 – Förslag till riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Bilaga 3 – Förslag till förändring av reglemente för nämnder och styrelse

Bilaga 4 - Plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Bilaga 5 - Beskrivning av föreslagen förändring inkl slutsatser från omvärlds- och nulägesanalys.

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden från nämnder.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00830

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson
Urban Dahlgren

Beslutet ska skickas till

Beslut om policy för inköps- och upphandlingsverksamhet ska skickas till samtliga nämnder, bolag och kommunrevisionen.

Beslut om riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet, beslut om förändring av reglemente för nämnder och styrelse samt plan för implementering ska skickas till samtliga nämnder och kommunrevisionen.

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Dan Gideonsson
Ledningskoordinator

Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
KS 2024/00830

**Datum och paragraf för
beslutet:** KF 2025-10-27 §XX

Policyn styr:
Kommunkoncernen

Dokumenttyp:
Policy

Giltighetstid:
Tills vidare

Dokumentansvarig nämnd:
Kommunstyrelsen

Bakgrund

Syfte

Syftet med policy för upphandling och inköpsverksamhet i Umeå kommun är att tydliggöra de förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet.

Lagar och andra krav

Den svenska upphandlingslagstiftningen vilar på EU:s grundprinciper för upphandlingsverksamhet. Den svenska upphandlingslagstiftningen består bl. a. av

- Lagen om offentlig upphandling (LOU)
- Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF)
- Lagen om upphandling av koncessioner (LUK)
- Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Upphandlingslagarna utgör så kallade förfarandelagstiftning. Det innebär att lagarna anger hur offentliga aktörers upphandlingar och inköp ska gå till, men de reglerar inte vad som ska köpas in.

Omfattning och avgränsning

Denna policy tydliggör de övergripande förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet.

Denna policy innehåller därför ej alla de områden, mål, inriktningar och krav som kan få inverkan på enskilda upphandlingar och/eller inköp. Sådana mål, inriktningar och krav återfinns i lagstiftning, annan författning eller i andra styrdokument antagna av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnd eller bolagsstyrelse.

Kommunfullmäktiges styrning av utformning av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet tar sig uttryck i denna policy, i reglemente för nämnder och styrelser samt i ägardirektiv för kommunala bolag.

Kommunfullmäktiges policy kan vid behov kompletteras med:

- Riktlinjer och anvisningar fastställda av kommunstyrelsen för att förtydliga kommunövergripande förhållanden

- Riktlinjer och anvisningar fastställda av enskild nämnd eller enskilt bolag för att förtydliga nämnds- eller bolagsspecifika förhållanden
- Delegationsordning fastställd av kommunstyrelse eller nämnd för att förtydliga ansvar och mandat

Begrepp och definitioner

Anskaffning – avser de åtgärder kommunen vidtar för att köpa eller hyra (leasa) varor och tjänster som kommunens verksamhet behöver

Inköp – avser köp av varor och tjänster

Inköpsprocessen – avser hela kedjan från behov av vara/tjänst uppstår tills att leverans har genomförts, kontrollerats och värderats

Kategoristyrning – styrning av inköp inom en varu/tjänstekategori genom analys, planering, genomförande och uppföljning av de inköp som genomförs inom respektive kategori

Spend – Inköpsvolym i kr för påverkbara inköp under angiven tidsperiod

System – avser det system av styrning, processer/aktiviteter, information och kompetens som behövs för att tillgodose behov

Upphandling – avser de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggentreprenader genom tilldelning av kontrakt över direktupphandlingsgränsen

Upphandlingsprocess – avser hela kedjan från förberedelse och genomförande av upphandling, till uppföljning, utvärdering och realisering av avtal

Varu/tjänstekategori – en grupp av varor eller tjänster med vissa gemensamma egenskaper

Vilka berörs av policyn

Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder och förvaltningar samt helägda kommunägda bolag. I delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att policyn ska tillämpas i tillämpliga delar. Vad som är tillämpliga delar ska avgöras utifrån ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Principer och förhållningssätt

Upphandling och inköp är strategiska verktyg som ska bidra till att:

- Kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt
- Nämnder och bolag kan tillgodose sina respektive ändamål/grunduppdrag.
- Kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls
- Kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning/höjd beredskap
- Kommunen motverkar och förebygger välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet, korruption och jäv

Strategisk och effektiv anskaffning

Av kommunfullmäktige fastställd prioriteringsordning ska prägla utformning av kommunens inköpsverksamhet samt enskilda upphandlingars utformning och innehåll.

Kommunen ska upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation inom upphandlings- och inköpsområdet.

Detta innebär att kommunen ska utforma upphandlings- och inköpsverksamheten på sådant sätt:

- att kommunens och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt.
- att den tillgodoser de behov av varor/tjänster/byggentreprenader som nämnder/bolag har för att fullgöra grunduppdrag/tillgodose ändamål.
- att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås och att strategisk prioritering upparbetas och får genomslag i enskilda upphandlingar (taktisk nivå) och avrop/direktupphandlingar (operativ nivå).
- att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning och/eller höjd beredskap.
- att välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet korruption och jäv förebyggs och motverkas.

Avtalsförvaltning och uppföljning

Kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet ska följas upp. Kommunens leverantörer och avtal ska följas upp regelbundet och systematiskt.

Information, uppföljning och lärdomar från genomförda upphandlingar samt genomförda avrop ska aggregeras så att det är möjligt att följa i vilken omfattning inriktningsmål, prioriteringar och vägval tillgodoses.

Affärsmässighet, sund konkurrens och ett gott näringslivsklimat

Umeå kommunkoncern ska vara en god affärspartner och verka för sund konkurrens och för ett gott näringslivsklimat.

Kommunen ser gärna att upphandling sker i samverkan med andra och tar alltid ställning till om upphandling bäst görs på lokal nivå, på regional nivå, i samarbete med andra kommuner eller på nationell nivå genom anslutning till nationell inköpscentral.

All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där det kommungemensamma intresset har företräde framför enskilda nämnders/bolags intressen om dessa står i konflikt till varandra.

Otillbörlig påverkan, mutor, jäv och korruption

Inköps- och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för otillbörlig påverkan. All upphandling ska präglas av affärsmässighet, utnyttjande av konkurrens samt objektivitet. Inga ovidkommande hänsyn får tas. Företrädare för kommunen ska uppträda på ett affärsmässigt korrekt sätt. Samarbete mellan köpare och säljare ska ske i sådana former att parterna bibehåller full trovärdighet och en oberoende ställning i förhållande till varandra. Medarbetare eller andra som ansvarar för uppgifter inom området har därför ett särskilt ansvar för att förtroendet för kommunen upprätthålls.

De jävsbestämmelser som gäller enligt lag för anställda och förtroendevalda i kommunen och dess bolag ska i upphandlings- och inköpsituationer tillämpas. I alla sammanhang ska ett sådant förhållningsätt iakttas att det inte kan förekomma risk för att företrädare för kommunen gör sig skyldiga till givande eller tagande av muta.

Den som är offentliganställd bör betrakta varje förmån som otillbörlig om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen. Vid alla kontakter ska leverantörerna behandlas likvärdigt.

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att denna policy efterlevs och har ansvaret för att tillgodose krav på en ändamålsenlig och effektiv organisation. I detta ansvar ingår att upprätthålla de processer och den organisation/kompetens som kommunstyrelsen behöver för att tillgodose kommunstyrelsens roll och ansvar relaterat till kommunens inköpsverksamhet.

Kommunstyrelsen har ansvar för att planera för och genomföra kommungemensamma upphandlingar inom områden som ej destinerats till annan nämnd/bolag. Kommunstyrelsen är avtalsägare för de kommungemensamma avtal kommunstyrelsen tecknat.

Varje part som ingår i upphandling eller avropar från avtal har ansvar för att realisera upphandling (implementera, följa upp och utvärdera avtal) i enlighet med den omfattning som parten avropar från sådan upphandling.

Kommunstyrelsen företräder kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och aktörer.

Kommunstyrelsen har mandat att utforma och fastställa kommunövergripande riktlinjer och anvisningar som normerar arbetet i enlighet med denna policy. Kommunstyrelsen har mandat att sammanställa och besluta om övergripande inköpsplan för Umeå kommun och leda och utveckla kommunens kategoriarbete. Kommunstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över och utöva samordnad styrning av inköps- och upphandlingsverksamhet inom kommunen.

Nämnd och bolag

Varje nämnd och bolag i kommunen är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll samt för efterlevnad av upphandlingslagstiftningen i sin verksamhet.

Rättsliga konsekvenser av överträdelser, såsom upphandlingsskadeavgift, åvilar respektive nämnd och bolag. Kommunstyrelsen ska genom uppföljning, stöd och riktlinjer verka för att förebygga överträdelser och säkerställa enhetlig tillämpning.

Nämnder och bolag har att arbeta i enlighet med denna policy samt ev kommunövergripande riktlinjer som fastställs av kommunstyrelsen. Nämnd och bolag har ansvar att upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation inom sina respektive ansvarsområden.

Varje nämnd respektive bolag ansvarar för sitt inköpsbehov och har mandat att upphandla varor och tjänster som är specifika för den enskilda nämnden/bolaget.

De nämnder/bolag som ansvarar för nämnds- eller bolagsgemensamma upphandlingar inom avgränsade områden ska planera för och säkra att samordning sker med övriga berörda nämnder och bolag samt med Kommunstyrelsen.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att ha god framförhållning och sammanställa samt vid behov kommunicera de upphandlings- och inköpsbehov nämnden/bolaget har under kommande år.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att planera, förbereda, genomföra och realisera (implementera, följa upp och utvärdera) de upphandlingar och inköp som nämnden/bolaget genomför.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att beslut relaterade till upphandling/inköp fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning.

Nämnd och bolag har mandat att vid behov upparbeta och fastställa riktlinjer och anvisningar som konkretiserar nämnds- eller bolagsspecifika förhållanden. Nämnd och bolag har ansvar för att säkra att sådana riktlinjer/anvisningar utgår från och följer denna policy samt ev. kommunövergripande riktlinjer från kommunstyrelsen.

Relaterade styrdokument

Av kommunfullmäktige fastställt Planeringsdirektiv

Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Policy, plan och riktlinje för civilberedskap

Riktlinje för intern styrning och kontroll

Riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet i Umeå kommun

Riktlinje

Riktlinje för upphandling- och inköpsverksamhet

Beslutad av:
Kommunstyrelsen

Diarienummer:
KS 2024/00830

**Datum och paragraf för
beslutet:** KS 251014§XX

Riktlinjen styr:
Nämnder och
kommunstyrelse

Dokumenttyp:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tills vidare.
Riktlinjen ska aktualitets- och
relevans-prövas senast 2027-12-31

Dokumentansvarig:
SLK - Avdelningen för ekonomi
& styrning

Innehåll

Bakgrund.....	3
Syfte.....	3
Lagar och andra krav	3
Vilka berörs av riktlinjen.....	3
Begrepp och definitioner	3
Relaterade styrdokument	4
Ändamålsenlig och effektiv upphandlings- och inköpsverksamhet.....	5
Stödjande processer och förhållningsätt	5
Olika typer av upphandlingar och avtal	6
Nämndsspecifika upphandlingar och avtal	6
Nämndsgemensamma upphandlingar och avtal	6
Kommungemensamma upphandlingar och avtal	6
Samordnade upphandlingar.....	6
Umeå kommun som inköpscentral och anslutning till andra inköpscentraler	7
Direktupphandlingar	8
Affärsmässighet och dialog	9
Gemensam inköpsprocess.....	10
Från molnfri höjd till verkstad – från strategi till praktik	11
Kommunens egna resurser.....	13
Organisation, kommunikation och kompetens	14
Kontroll och uppföljning	15
Bilaga 1 – principiell utformning av Umeå kommuns inköpsprocess	16

Bakgrund

Syfte

Syfte med denna riktlinje är att säkerställa att utformning av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet sker i enlighet med de förhållningsätt och principer som kommunfullmäktige fastställt i Policy för upphandling.

Samt att kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet följs upp och att information, uppföljning och lärdomar från genomförda upphandlingar samt genomförda avrop ska aggregeras så att det är möjligt att följa i vilken omfattning inriktningsmål, prioriteringar och vägval tillgodoses.

Lagar och andra krav

Den svenska upphandlingslagstiftningen vilar på EU:s grundprinciper för upphandlingsverksamhet. Den svenska upphandlingslagstiftningen består bl. a. av

- Lagen om offentlig upphandling (LOU)
- Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF)
- Lagen om upphandling av koncessioner (LUK)
- Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Upphandlingslagarna utgör sk förfarandelagstiftning. Det innebär att lagarna anger hur offentliga aktörers upphandlingar och inköp ska gå till, men de reglerar inte vad som ska köpas in.

Vilka berörs av riktlinjen

Denna riktlinje gäller tillsvidare för Umeå kommuns nämnder och styrelse.

Begrepp och definitioner

Anskaffning – avser de åtgärder kommunen vidtar för att köpa eller hyra (leasa) varor och tjänster som kommunens verksamhet behöver

Avtalsägare	Den som undertecknat avtal med leverantör eller inköpscentral
Avtalsförvaltning	förvaltning och administration av organisationens avtal.
Avtalsuppföljning	syftar till att säkerställa att leverantören levererar det som är efterfrågat och uppfyller de krav som är ställda i upphandlingsdokumenten.

Direktupphandling	Direktupphandling är en förenklad upphandlingsprocess som kan användas när värdet på det som ska köpas understiger en viss gräns
Inköp	Avser köp av varor och tjänster
Inköpsprocessen	Avser hela kedjan från behov av vara/tjänst uppstår tills att leverans har genomförts, kontrollerats och värderats
Kategoristyrning	Styrning av inköp inom en varu/tjänstekategori genom analys, planering, genomförande och uppföljning av de inköp som genomförs inom respektive kategori
Kontrakt	Ett skriftligt avtal med ekonomiska villkor mellan kommunen och en leverantör, som avser en specifik vara, tjänst eller byggtreprenad. Kontrakt uppstår antingen genom en upphandling eller som ett avrop från ett ramavtal. Ett kontrakt är alltid ett bindande åtagande där omfattning, ersättning och övriga villkor redan är fastställda
Ramavtal	Ett ramavtal är ett avtal som fastställer villkoren för kontrakt som senare ska tilldelas under en viss tidsperiod. Ramavtal kan tecknas för upphandlingar av såväl varor och tjänster som byggtreprenader
Spend	Inköpsvolym i kr för påverkbara inköp under angiven tidsperiod
System	Avser det system av styrning, processer/aktiviteter, information och kompetens som behövs för att tillgodose behov
Upphandling	Avser de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggtreprenader genom tilldelning av kontrakt över direktupphandlingsgränsen
Upphandlingsprocess	Avser hela kedjan från förberedelse och genomförande av upphandling, till uppföljning, utvärdering och realisering av avtal
Varu/tjänstekategori	En grupp av varor eller tjänster med vissa gemensamma egenskaper

Relaterade styrdokument

Umeå kommuns policy för upphandlings- och inköpsverksamhet är tillsammans med fastställt reglemente för nämnder och styrelse samt denna riktlinje de dokument som tillsammans i huvudsak reglerar utformning av upphandlings- och inköpsverksamhet i Umeå kommun. Nedan är andra styrande dokument som styr området:

- Av kommunfullmäktige fastställt Planeringsdirektiv
- Riktlinje för god ekonomisk hushållning

- Policy, plan och riktlinje för civilberedskap
- Riktlinje för intern styrning och kontroll
- Riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Ändamålsenlig och effektiv upphandlings- och inköpsverksamhet

All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma intresse har företräde framför enskild verksamhets intresse om dessa står i konflikt med varandra.

Varje nämnd och styrelse i kommunen är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll i frågor som rör inköp och upphandling. Varje nämnd har att verka för att de principer och förhållningsätt som fastställts i kommunfullmäktiges policy för upphandling- och inköpsverksamhet tillgodoses. Varje nämnd har ansvar att upprätthålla en ändamålsenlig organisation i inköps- och upphandlingsfrågor.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillgodose krav på en ändamålsenlig och effektiv inköpsverksamhet. I detta ansvar ingår att upprätthålla de processer och den organisation/kompetens som kommunstyrelsen behöver för att tillgodose kommunstyrelsens roll och ansvar.

Stödjande processer och förhållningsätt

Kommunstyrelsen har i uppdrag att ta fram och tillhandahålla kommungemensamma processer, stödsystem, digitala tjänster etcetera som behövs för att implementera de principer/förhållningsätt som kommunfullmäktige fastställt i policy för upphandling och inköp.

Olika typer av upphandlingar och avtal

Nämndsspecifika upphandlingar och avtal

Nämnd som, efter behovsanalys, är ensam om ett behov och initierar en upphandling blir automatiskt avtalsägare och ansvarar för avtalsrealisering (dvs implementering, förvaltning och uppföljning av avtalet), stöd ges av Stadsledningskontorets upphandlingsbyrå.

Nämndsgemensamma upphandlingar och avtal

När flera nämnder har ett gemensamt behov ska den nämnd som har ett utpekat nämndspecifikt ansvarsområde och tillhörande befogenhet bli avtalsägare. Avtalsägaren ansvarar för upphandlingen och genomför den tillsammans med utsedda representanter från övriga deltagande nämnder och med stöd av Stadsledningskontorets upphandlingsbyrå. Det är varje nämnds ansvar att kartlägga och specificera sina respektive behov samt medverka med sin förmåga i upphandlingsarbetet. Varje part som ingår i eller avropar från nämndsgemensamma upphandlingar har ansvar för att realisera upphandling (implementera, följa upp och utvärdera avtal) i enlighet med den omfattning som parten avropar från sådan upphandling. Den nämnd som utgör avtalsägare ansvarar för sammanställning av avtalsuppföljning.

Kommungemensamma upphandlingar och avtal

Upphandling av övergripande karaktär, exempelvis avtal där flertalet av kommunens nämnder har likartade behov och sakkunskap saknas hos en specifik nämnd, är en kommungemensam upphandling. Kommunstyrelsen är avtalsägare för kommungemensamma upphandlingar. Detta gäller också när det saknas utpekat ansvarsområde. Kommunstyrelsen har även rätt att på eget initiativ initiera denna typ av upphandling. Varje part som ingår i eller avropar från kommungemensamma upphandlingar har ansvar för att realisera upphandling (implementera, följa upp och utvärdera avtal) i enlighet med den omfattning som parten avropar från sådan upphandling. Kommunstyrelsen som avtalsägare för kommungemensamma upphandlingar ansvarar för sammanställning av avtalsuppföljning.

Samordnade upphandlingar

För att använda skattemedel på ett resurseffektivt sätt och för att arbeta strategiskt eftersträvas att upphandlingar samordnas. Samordning kan ske med bland annat Umeå kommuns helägda bolag och andra upphandlande myndigheter såsom närliggande kommuner och regionen.

Om det är aktuellt att genomföra en samordnad upphandling utses en av parterna till att vara huvudansvarig för att genomföra upphandlingen. Huvudregeln är att övriga parter ska delta och bidra till upphandlingsarbetet genom utsedda representanter. Vid samordnade upphandlingar ska fullmakt upprättas mellan parterna. Fullmakt ställs ut till den part som är ansvarig för att genomföra upphandlingen för övriga parter räkning.

Samverkan kan ske i olika former:

- *Ramavtal* – där flera parter ansluter och blir avropsberättigade enligt avtal.
- *Enkla samordnade upphandlingar* – där en part driver upphandlingen och övriga deltar genom fullmakt.
- *Flexibla samordnade upphandlingar* – där parterna gemensamt planerar och delar resurser i upphandlingsarbetet.
- *Uppdrag* – Umeå kommun kan, inom ramen för kommunallagens kompetens och efter beslut av kommunstyrelsen, i egenskap av inköpscentral ta emot uppdrag att genomföra upphandlingar åt andra kommuner, kommunala bolag eller stiftelser där Umeå kommun inte själv är part. Sådana uppdrag ska alltid regleras genom särskilda samverkansavtal som anger omfattning, villkor och avropsrätt.

Kommunstyrelse och nämnder samarbetar med kommunens större helägda bolag i planering och genomförande av upphandlingsarbete. Upphandlingsarbetet fördelas mellan parterna i den mån upphandlingsbehov sammanfaller och samordnad upphandling bedöms vara fördelaktig. Respektive avtalsansvarig har ett ansvar för att följa upp och förvalta det egna avtalet. Övriga bolag ges möjligheten att vara avropsberättigade.

Umeå kommun som inköpscentral och anslutning till andra inköpscentraler

Bedömning av och beslut om anslutning till avtal från annan inköpscentral görs av kommunstyrelsen (nämnd som vill ansluta till inköpscentral lämnar begäran till kommunstyrelsen). Beslut om anslutning till inköpscentral ska baseras på strategiska överväganden och samlad analys som omfattar ekonomi, praktiska avväganden, hållbarhet, beställningsförfaranden med mera.

I de fall Umeå kommun agerar inköpscentral har kommunstyrelsen ansvar för att godkänna vilka parter som tecknar samverkansavtal med kommunen i egenskap av inköpscentral, vilka upphandlingar/kategorier som ska genomföras i samordnade upphandlingar eller via inköpscentralen, val av fullmakt/avropsmodell och avtalsägarskap samt ansvarsfördelning för avtalsförvaltning och uppföljning.

Direktupphandlingar

Direktupphandling är en förenklad upphandlingsprocess som kan användas för icke upprepande inköp när värdet på det som ska köpas understiger en viss beloppsgräns. Om behovet återkommer ska det i stället hanteras genom annonserad upphandling eller genom att teckna ramavtal. Direktupphandling får inte användas för att kringgå regelverket genom att dela upp en anskaffning i mindre delar

Nämnd ansvarar för att:

- minst tre leverantörer tillfrågas vid alla direktupphandlingar över 10 000 kronor
- kontrollera leverantörer som direktupphandlas
- direktupphandlingar över 100 000 kr dokumenteras och att skriftligt avtal/överenskommelse upprättas. Av dokumentationen ska framgå:
 - Det upphandlande bolagets namn
 - Avtalsföremålet, dvs vad som köps in genom avtalet
 - Avtalets löptid och uppskattat totalt värde samt när avtalet ingicks
 - Om och hur konkurrensen togs tillvara
 - Vilka leverantörer som tillfrågades och hur många som lämnade anbud
 - Vilken leverantör som tilldelades avtalet
 - De viktigaste skälen till tilldelningen
- utföra kontroller av att direktupphandlingsgränsen inte överskrids
- leveranskontroll och uppföljning av direktupphandling genomförs
- säkra korrekt attesthantering genom att direktupphandling infogas och attesteras i kommungemensamt e-handelssystem innan den avslutas.

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- Ta fram och utveckla stödjande kommungemensam process ”Genomföra direktupphandling”, i samverkan med kommunens nämnder och förvaltningar, samt att informera, utbilda och ge råd och stöd avseende direktupphandlingar

Affärsmässighet och dialog

Regler om offentlighet och sekretess ska beaktas. Vid alla kontakter ska leverantörerna behandlas lika.

I syfte att främja goda affärer och stärka kommunens anseende som avtalspart och upphandlande myndighet ska dialog föras med leverantörer och anbudsgivare vid inköp och upphandling.

Den som ansvarar för en upphandling ska skaffa sig tillräcklig kunskap om de förutsättningar och villkor som råder på den marknad och i den bransch som upphandlingen avser. Detta kan ske genom bransch/marknadsanalys, genom dialog med branschföreträdare, kontakter med leverantörer eller på annat sätt.

Inköp och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för otillbörlig påverkan. Medarbetare eller andra som ansvarar för uppgifter inom området har därför ett särskilt ansvar för att förtroendet för kommunen upprätthålls. De jävsbestämmelser som gäller enligt lag för anställda och förtroendevalda i kommunen ska tillämpas i upphandlingssituationer.

Gemensam inköpsprocess

För att utveckla och effektivisera Umeå kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet ska kommunen verka för en gemensam inköpsprocess.

Den gemensamma inköpsprocessen ska utformas så att Umeå kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet sker med hög kvalitet och effektivitet.

Den gemensamma inköpsprocessen innehåller tre huvudsakliga delar som tillgodoser kommunens behov av att planera, genomföra och följa upp inköpsverksamheten på strategisk, taktisk och operativ nivå.

Strategiskt inköpsarbete avser kommunens arbete med att planera, genomföra/understödja och följa upp *inköpsverksamheten som helhet* på sådant sätt att områden/frågor som är av strategisk vikt eller betydelse för kommunen hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Taktiskt inköpsarbete avser styrelsens och respektive nämnds arbete med att planera, genomföra och realisera *enskilda upphandlingar* i enlighet med gällande regelverk för offentlig upphandling och samtidigt säkra att områden/frågor som är av strategisk vikt eller betydelse för kommunen hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Operativt inköpsarbete avser de inköp/beställningar/avrop som genomförs i kommunens verksamheter, samt den leveransbevakning och fakturahantering som följer av sagda inköp/beställningar/avrop. I det operativa inköpsarbetet ingår även förberedelse, planering genomförande och uppföljning av direktupphandlingar.

Kommunstyrelsen ansvarar för:

- kommunens gemensamma inköpsprocess och ska i nära samverkan med nämnder och bolag arbeta aktivt med att effektivisera och utveckla processen.

Nämnd ansvarar för:

- att bidra till och delta i arbetet med att effektivisera och utveckla den kommungemensamma inköpsprocessen.

Se bilaga 1 för principiell utformning av kommunens inköpsprocess på strategisk, taktisk och operativ nivå.

Från molnfri höjd till verkstad – från strategi till praktik

I enlighet med av kommunfullmäktige fastställd policy för inköp och upphandling ska Kommunen aktivt använda inköp och upphandling som verktyg för att säkra att

- Kommunens och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt.
- Att de behov av varor, tjänster och byggtreprenader som nämnd har för att fullgöra sina grunduppdrag tillgodoses
- att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås och att strategisk prioritering får genomslag i enskilda upphandlingar (taktisk nivå) och vid avrop/direktupphandlingar (operativ nivå).
- att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning och/eller höjd beredskap.
- att välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet, korruption och jäv förebyggs och motverkas.

Kommunstyrelsen har ansvar för analys, planering och uppföljning av inköpsverksamheten på en organisationsövergripande nivå. Detta sker genom att kommunstyrelsen återkommande följer upp och analyserar kommunens inköpsbeteende, dvs vilka kategorier av varor- och tjänster kommunen köper, hur kommunens inköpsmönster/beteende ser ut över tid och hur det kan förväntas utvecklas framgent¹. Analysen ska särskilt beakta varu-/tjänstekategorier som bedöms vara:

- väsentliga sett till inköpsvolym (spend i kr)
- kritiska för kommunens förmåga att tillgodose sitt välfärdsuppdrag på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
- väsentliga för kommunens förmåga att nå måluppfyllelse inom fastställda inriktningsmål.
- viktiga ur beredskapshänseende
- viktiga i arbetet med att motverka och/eller förebygga välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet samt organiserad brottslighet.

Slutsatser och rekommendationer från genomförda analyser bör förankras med berörda nämnder. Syftet med analysen är att ge kommunstyrelsen underlag för att fastställa vad som särskilt bör prioriteras vid kommande års upphandlingar inom respektive varu-/tjänstekategori.

Årlig inköpsplan

Utifrån genomförd analys och prioritering upparbetar och fastställer kommunstyrelsen årligen inköpsplan för kommande 5-årsperiod. Inköpsplanen ska ses över och revideras årligen. I inköpsplanen tydliggörs de varu-/tjänstekategorier som bedöms vara av strategisk

¹ Text genom att kommunstyrelsen årligen upprättar en sammanställning av kända upphandlingsbehov i kommunens nämnder.

betydelse under dessa år och den förflyttning/förändring som kommunen ska försöka uppnå inom respektive kategori. Inköpsplanen kan även innehålla förslag på krav som kommunen bör ställa i respektive kategori.

Inköpsplanen omsätts i praktiken genom taktiskt inköpsarbete (dvs i genomförandet av enskilda upphandlingar) inom prioriterade varu-/tjänstekategorier. Inköpsplanen följs upp genom uppföljning/utvärdering av ingångna avtal (taktisk nivå) och uppföljning av inköp (operativ nivå). Uppföljning och utvärderingar ska sammanställas för respektive varu-/tjänstekategori och återrapporeras till kommunstyrelsen och berörda nämnder.

Nämnd ska:

- ha god framförhållning och sammanställa och kommunicera de upphandlings- och inköpsbehov nämnden har under kommande år till kommunstyrelsen
- verka för att de kommunövergripande prioriteringar som framgår i kommunens inköpsplan omsätts i de enskilda upphandlingar nämnden genomför eller deltar i.
- säkra att krav ställs vid alla nämndens upphandlingar där så är relevant och rimligt med avseende på inköpets grad av påverkan för att bidra till att kommunen når fastställda inriktningsmål, stärker sin beredskap och/eller motverkar välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.

Kommunstyrelsen ska:

- följa upp inköpsmognaden i kommunen och i samverkan med kommunens verksamheter arbeta för att öka och förbättra den
- återkommande följa upp och analysera kommunens inköpsbeteende, dvs vilka kategorier av varor- och tjänster kommunen köper, hur kommunens inköpsmönster/beteende ser ut över tid och hur det kan förväntas utvecklas framgent. Slutsatser och rekommendationer ska kommuniceras med berörda nämnder.
- besluta om övergripande inköpsplan för Umeå kommun och leda och utveckla kommunens kategoristyrning.
- följa upp och bedöma i vilken omfattning fastställd inköpsplan gett önskvärda effekter

Kommunens egna resurser

Innan upphandling/inköp sker ska det undersökas om kommunen har möjlighet att tillgodose behovet med egna resurser. Det finns ett flertal verksamheter inom kommunen som har ett uppdrag att tillhandahålla eller samordna varor och tjänster till övriga verksamheter. Exempelvis när det rör städtjänster, fastighetstjänster och måltider. Men även tjänster inom kommunikation, HR, juridik, anskaffning av fordon eller försäkringar etc. Vid osäkerhet kontakta Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå.

Behov kan också tillgodoses genom att nyttja redan befintliga varor och material inom den egna verksamheten eller inom kommunen, alternativt att varor och material kan repareras och återbrukas.

Anskaffning mellan kommunens bolag och nämnder kan ibland vara upphandlingspliktiga. Vid tveksamhet om vad som gäller i det enskilda fallet ska Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå tillfrågas.

Organisation, kommunikation och kompetens

All anskaffning av varor, tjänster och byggentreprenader ska baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse om dessa står i konflikt till varandra.

Kommunfullmäktige har ålagt kommunens nämnder och styrelse att upprätthålla en ändamålsenlig organisation inom upphandlings- och inköpsområdet.

Nämnd ska:

- säkra att det i nämndens förvaltning finns en ändamålsenlig organisation med till exempel ledande befattning med ansvar för inköp och upphandlingsfrågor och utsedda beställare med tydligt mandat över vilka varor eller tjänster som får beställas
- ta initiativ till och aktivt informera andra nämnder samt kommunstyrelsen om nämndens behov av varor/tjänster förändras.
- säkra och stärka inköps- och beställarkompetensen samt att utveckla och förbättra inköpsmognaden i sina respektive förvaltningar.
- genom sin förvaltning bidra med relevant kompetens på såväl strategisk nivå (t ex i arbetet med inköpsplan och kategoristyrningsarbete) och på taktisk nivå (t ex i upphandlingsgrupp).
- använda upphandlade kommungemensamma avtal eller dynamiska inköpssystem.
- använda kommungemensamma digitala tjänster (ex vis E-handelssystem, kommungemensamma avtalsdatabaser etc) används.

Kommunstyrelsen ska:

- leda och driva kommunens gemensamma inköpsprocess, och i samverkan med övriga nämnder arbeta för att effektivisera inköpsprocessen
- företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och aktörer
- ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas i kommungemensamma upphandlingar alternativt genom inrättande av dynamiska inköpssystem.

Kontroll och uppföljning

Inköp och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för oegentligheter och otillbörlig påverkan. Samtidigt omsätter kommunens inköp stora summor och har en stor påverkan på kommunens möjligheter att nå sina inriktningsmål. Därför är det viktigt att säkerställa en god intern kontroll och uppföljning inom området.

Nämnd ska:

- säkerställa egen internkontroll i frågor som rör inköp och upphandling
- nyttja kommungemensamma system för inköp- och avtalsförvaltning.
- följa upp de avtal nämnden avropar från oavsett om dessa avtal ingåtts genom kommungemensam, nämndsgemensam eller nämndsspecifik upphandling alternativt som följd av direktupphandling för att säkerställa att villkor i avtalen följs under hela avtalsperioden. Omfattningen av uppföljningen ska anpassas till kontraktets värde och övriga förhållanden.
- följa upp sina inköp, exempelvis genom leverans- och fakturakontroll.
- lämna begärda uppgifter till Kommunstyrelsen
- underrätta kommunstyrelsen vid väsentliga avtalsbrott, avvikelser eller andra allvarliga brister hos en leverantör
- vid upphandlingar genomföra nödvändiga riskanalyser och kontrollera leverantörens seriositet i syfte att motverka osund konkurrens, välfärdsbrottslighet, arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.
- Säkerställa att avrop på ramavtal eller tilldelning av kontrakt från ett dynamiskt inköpsystem görs på ett korrekt sätt.
- kontakta och informera leverantörer som inte tilldelas kontrakt efter tilldelningsbeslut i nämnd om varför de inte tilldelades kontraktet. Detta ska ske på lämpligt sätt utifrån upphandlingens omfattning och art.
- vid behov besluta om egna styrande dokument som komplement till lagstiftning och denna riktlinje.

Kommunstyrelsen ska:

- upprätta årliga övergripande uppföljningar av kommunens samlade inköp och upphandlingar, och nyttja resultatet av uppföljningarna i kommunens planeringsprocess.
- informera kommunfullmäktige om allvarliga avvikelser inom kommunens gemensamma inköpsprocess och vid behov föreslå åtgärder
- bedriva en aktiv avtalsförvaltning och uppföljning av kommungemensamma avtal.
- upparbeta och utveckla kommungemensamma stödsystem för avtalsförvaltning.
- genom information och utbildning stödja kommunens nämnder i frågor som rör kontroll och uppföljning inom inköps- och upphandlingsområdet.

Bilaga 1 – principiell utformning av Umeå kommuns inköpsprocess

Styrning av
inköps-
verksamhet

Organiserande styrning – syftar till att tydliggöra ansvarsfördelning och mandat (reglemente, arbets och delegationsordningar)

Aktiverande styrning – syftar till förflyttning/förändring (fr strategiska mål till krav i enskild upphandling)

Normerande styrning – syftar till att tydliggöra förhållningsätt och krav på system, process, metod/tillvägagångssätt (policy, riktlinjer)

Strategiskt
inköpsarbete

Planera inköpsverksamhet

- Fånga och sortera behov av varor/tjänster (kategori)
- Bedöma och prioritera mål per kategori
- Risk- och sårbarhetsanalys per kategori (IK)
- Planera inköp per kategori
- Planera per nämnd
- Kommunicera och fastställa plan

Genomföra taktiskt och operativt inköpsarbete

- I enlighet med planering
- med ansats att uppnå strategiska mål
- Säkra regelefterlevnad och hantera risk/sårbarhet
- Fånga och hantera avvikelser

Kommungemensamt stöd för den strategiska nivån Ansvar KS

Följa upp och analysera inköpsverksamhet

- Fånga data fr taktiskt och operativt inköpsarbete
- Aggregera och analysera data (strat måluppfyllelse, risk- och sårbarhet, regelefterlevnad samt process/systemeffektivitet)
- Formulera slutsatser
- Rapportera
- Vid behov initiera korrigering av styrning av inköpsverksamhet
- Uppföljning och analys utgör underlag för planering

Uppföljning och analys förutsätter en upprättad process och struktur för avtalsförvaltning och avtalsuppföljning

Taktiskt
inköpsarbete

Förbereda
upphandling

Genomföra
upphandling

Realisera
upphandling

Kommungemensamt stöd för den taktiska nivån Ansvar KS

Operativt
inköpsarbete

Genomföra
inköp/avrop

Kommungemensamt stöd för den operativa nivån Ansvar KS

Bilaga 3

Förslag till revidering av reglemente för nämnder och styrelse

Med anledning av föreslagen förändring i policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet finns behov av att revidera befintligt reglemente för nämnder och styrelse.

Kommunstyrelsen föreslår därför att kommunfullmäktige godkänner komplettering av kommunstyrelsens specifika reglemente enligt följande:

Kommunstyrelsen ansvarar för:

- *att kommunens inköpsverksamhet vilar på en gemensam grund och är ändamålsenligt utformad för att tillgodose kommunens behov på strategisk, taktisk och operativ nivå.*

Kommunstyrelsen har mandat att:

- *utfärda riktlinjer och anvisningar för att upprätthålla en ändamålsenlig och samordnad inköpsverksamhet i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd policy*
- *företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och enheter*
- *ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas i kommungemensam upphandling alternativt via inrättande av ett dynamiskt inköpssystem.*

Kommunstyrelsen föreslår även kommunfullmäktige att det generella reglementet för nämnder och styrelse kompletteras genom att avsnittet 1.1 nämndernas uppdrag kompletteras med nytt avsnitt enligt följande

Inköp och upphandling

Varje nämnd:

- *är en egen upphandlande myndighet*
- *har ansvar för och mandat att förbereda, genomföra och realisera nämndsspecifika och/eller nämndsgemensamma upphandlingar inom ram för den avgränsning som nämndens grunduppdrag utgör.*
- *ska upprätthålla en ändamålsenlig organisation och kompetens i inköps- och upphandlingshänseende*

- *ska följa kommungemensamma direktiv och riktlinjer inom inköps- och upphandlingsområdet som fastställts av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.*
- *ska nyttja kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.*
- *ska bidra till att utveckla kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.*

Samt att tekniska nämndens, individ- och familjenämndens, äldre- och valnämndens specifika reglementen revideras såtillvida att nuvarande specifika skrivningar avseende de specifikt angivna områden som respektive nämnd får genomföra upphandling inom stryks.

Bilaga

Plan för implementering av ny policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet för perioden 2025-2027

Inledning

Under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer policy för upphandling/inköp samt riktlinje för upphandling/inköp finns behov av att tydliggöra hur implementering av dessa styrdokument ska ske

Förslag till ny policy och ny riktlinje för Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet innefattar två större förändringar.

Förändring 1 – Ökad förmåga till taktiskt arbete med upphandling och inköp

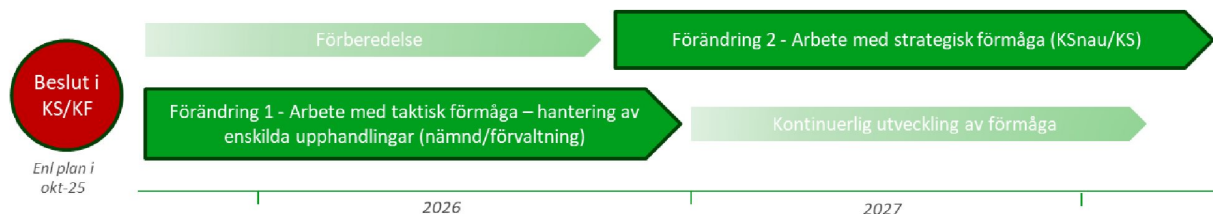
Den första förändringen syftar till att tydliggöra nämndernas ansvar för och förmåga att förbereda, besluta om och följa upp enskilda upphandlingar. Idag fattar KS:nau huvuddelen av alla beslut som relaterar till enskilda upphandlingar. Enligt förslaget till förändrad policy/riktlinje ska en väsentlig del av dessa beslut framgent hanteras av kommunens nämnder.

Förändring 2 – Förmåga till strategiskt arbete med upphandling och inköp

Den andra förändringen syftar till att förbättra det strategiska arbetet med kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet. Detta föreslås ske genom att kommunstyrelsen ska skapa framförhållning och tydlighet i prioriteringar som därefter kan omsättas i de enskilda upphandlingar som genomförs av kommunens nämnder. Kommunstyrelsen ska upprätta en inköpsplan som ger överblick och förutsägbarhet, inköpsplanen omsätts därefter i de enskilda upphandlingar som genomförs av kommunens nämnder. Kommunstyrelsen följer därefter upp utfall och resultat av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet på aggregerad nivå och säkrar att det finns ett systematiskt arbete för att motverka välfärdskriminalitet och öka kommunens förmåga inom beredskapsområdet.

I enlighet med samråd genomfört med kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott den 5 aug är förslaget till implementeringsplan sekventiellt uppdelat såttillvida att aktiviteter för att möjliggöra förändring 1 startar omgående efter att ny policy och riktlinje för upphandling fastställts på politisk nivå. Förändring 2 förbereds och inleds i samband med ny mandatperiod, dvs under senhösten 2026.

Sekventiell implementering av ny policy och riktlinje för upphandling/inköp

Figur 1 – Förändringar som föranleds av ny upphandlingspolicy och ny riktlinje implementeras i två steg

Plan för förändring 1 – Ökad förmåga till taktiskt arbete med upphandling och inköp

Nov 2025 - dec 2026

Den första förändringen syftar till att tydliggöra nämndernas ansvar för och förmåga att förbereda, genomföra och realisera enskilda upphandlingar. För att möjliggöra en sådan förändring behöver följande förmågor finnas tillgängliga för kommunens nämnder:

1. Förmåga att förbereda enskild upphandling

Innefattar förmåga att planera, resurssätta, bedöma och besluta om upphandlingsform, säkra samordning med annan nämnd/bolag samt förmåga att kartlägga och analysera marknad och risker kopplat till behov.

2. Förmåga att genomföra enskild upphandling

Innefattar förmåga att utforma och godkänna upphandlingsdokument, annonsera upphandling, pröva och utvärdera anbud inkl nödvändiga riskanalyser och kontroller, besluta om tilldelning samt informera leverantörer som inte tilldelats kontrakt och avsluta upphandling.

3. Förmåga att realisera upphandling

Innefattar förmåga att implementera avtal (göra avtalet möjligt att avropa från), förmåga att förvalta avtal under avtalsperioden, förmåga att följa upp avtal, göra nödvändiga kontroller och hantera avvikelser under avtalstiden samt förmåga att förnya/avsluta avtal.

För att tillgodose att nämnd har tillgång till ovanstående förmågor behöver nämnden dels använda den egna förvaltningen, dels använda den kompetens som finns inom Stadsledningskontorets upphandlingsbyrå.

Hänsyn till att olika nämnder har olika förutsättningar och vana i utgångsläget

Kommunens olika nämnder och förvaltningar har dock i utgångsläget olika förutsättningar och behov, vissa nämnder (ex vis TN) har redan idag kompetens/vana och hanterar med stöd av den egna förvaltningen och stadsledningskontorets upphandlingsbyrå alla steg (förbereda, upphandla och realisera). Andra nämnder har väsentligt mindre behov (dvs färre upphandlingar, färre antal avtal där nämnden är avtalsägare etc) och därmed ej samma vana/kompetens i att förbereda, genomföra och följa upp genomförda upphandlingar och avtal.

För att möjliggöra en effektiv och smidig implementeringsprocess för respektive nämnd bör implementeringen ta hänsyn till dessa skillnader.

Ett flertal nämnder har i samband med remissförfarandet av ny policy/riktlinje påtalat behovet av att i ett tidigt skede få till stånd dialog mellan den egna förvaltningen och Stadsledningskontorets upphandlingsbyrå för att tydliggöra roll- och ansvarsfördelning och hitta gemensamma arbetssätt/arbetsformer i arbetet med att förbereda, genomföra och realisera upphandlingar.

För att möjliggöra att förändring sker i enlighet med fastställd policy och riktlinje är det av vikt att varje nämnd får överblick över nämndens ansvar och behov, dvs i vilka avtal nämnden bör bli

avtalsägare, när dessa avtal löper ut och behöver förnyas eller avslutas. Samt vilka upphandlingar som nämnden bör förbereda och genomföra under nästkommande planeringsperiod.

Det är även viktigt att respektive nämnd, förvaltning och Stadsledningskontorets upphandlingsbyrå har en gemensam nulägesbild över nämndens förmåga i ovanstående delar.

Nulägesbeskrivning per nämnd/förvaltning – Nulägesbeskrivning upprättas i samverkan mellan SLKs upphandlingsbyrå och utsedda representanter fr resp nämnds förvaltning. Syftet är att ge nämnd och övriga berörda kunskap/underlag som visar på respektive nämnds/förvaltnings nuvarande förmåga att förbereda, genomföra och realisera upphandling. Nulägesbeskrivningen ger även en översiktlig bild av hur nämndens nuvarande organisation i dessa frågor är utformad.

SLK upphandlingsbyrå tillhandahåller underlag som ger kunskap om vilka nämndsgemensamma och nämndsspecifika avtal som respektive nämnd får ansvar för och när dessa avtal behöver förnyas/avslutas. SLKs upphandlingsbyrå bistår även förvaltning/nämnd med stöd/kompetens att upprätta nulägesbeskrivning.

Nulägesbeskrivningen ger underlag som möjliggör anpassning och planering av:

- Kompetensutveckling för förtroendevalda i respektive nämnd.
- kompetensutveckling för tjänstepersoner i respektive förvaltning
- Kompetensutveckling av generell karaktär för förtroendevalda respektive tjänstepersoner
- Nämndens och förvaltningens organisation i upphandlings- och inköpsfrågor
- Utformning av nämndens delegationsordning avseende upphandlings/inköpsfrågor

Nulägesbeskrivningen ger även underlag som möjliggör förtydligad roll- och ansvarsfördelning mellan respektive förvaltning och SLKs upphandlingsbyrå.

Genomförda nulägesbeskrivningar ger även Kommunstyrelsen och Stadsledningskontorets upphandlingsbyrå underlag för utveckling av kommungemensamt metodstöd, digitala stödsystem och kommungemensamma utbildningar.

Nulägesbeskrivningen genomförs med fördel i workshop-form med respektive nämnd/förvaltning som sammankallande.

Förslag till tidplan och prioriteringsordning för implementering av förändring 1

I enlighet med kommunens spendanalys står fyra nämnder för ca 85% av kommunens totala inköpsvolym. De är Tekniska nämnden (50%), Individ- och familjenämnden (17%), Äldrenämnden (11%) och Kommunstyrelsen (8%). Kommunens övriga nämnder står sammantaget för ca 15% av den totala inköpsvolymen

Prio 1 – TN, IFN, ÄN, och KS

Nov 2025 – mars 2026

Genom att i ett första steg fokusera på att genomföra nulägesbeskrivning och identifiera nämndsspecifika och kommungemensamma åtgärder relaterat till det som framkommer i nulägesbeskrivning från dessa fyra nämnder hanteras en väsentlig majoritet av kommunens totala inköpsvolym. Valnämnden bör möjligen prioriteras utifrån att det 2026 genomförs allmänna val som kan föranleda att valnämnden under 2025-2026 har väsentliga upphandlingsbehov.

Prio 2 – FGN, GVN, FN, KN, UBRN, BN, MHN, PAN, ÖFN, VN och PN Mars 2026-sept 2026
Bland övriga nämnder bör FGN, GVN, FN, KN, UBRN och BN prioriteras först för genomförande av nulägesbeskrivning och identifiering av nämndsspecifika och kommungemensamma åtgärder, detta då dessa nämnder har en inköpsvolym överstigande 20 mnkr per år.

Stöd vid direktupphandling

Flertalet förvaltningar har under arbetets gång påtalat behovet av förbättrat stöd vid genomförande av direktupphandling. Kommunstyrelsen har därför i riktlinje för upphandling beslutat att ge Stadsledningskontoret i uppdrag att:

- *Ta fram och utveckla stödjande kommungemensam process "Genomföra direktupphandling", i samverkan med kommunens nämnder och förvaltningar, samt att informera, utbilda och ge råd och stöd avseende direktupphandlingar*

Plan för förändring 2 – Skapa förmåga till strategiskt arbete med upphandling och inköp

Förbereds nov 2025- sept 2026. Genomförs sept 2026 - dec 2027

Den andra förändringen syftar till att förbättra det strategiska arbetet med kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet. Ansvaret för det strategiska arbetet åvilar kommunstyrelsen och kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott. För att möjliggöra planerad förändring behöver följande förmågor upparbetas och implementeras:

1. Förmåga att planera inköpsverksamhet på strategisk nivå

Innefattar förmåga att fånga kommunens behov av varor/tjänster och entreprenader och med god framförhållning planera och sammanställa framtida upphandlings- och inköpsbehov. Kommunstyrelsen behöver även ha förmåga att kategorisera varor/tjänster/entreprenader och styra dessa kategorier. För att motverka välfärds kriminalitet och säkra kommunens försörjningsprocesser behövs förmåga att göra risk- och sårbarhetsanalyser både för kommunen som helhet och per kategori.

Väsentligt i planering av inköpsverksamheten är även att bygga förmåga att bedöma vilka inriktningsmål som ska prioriteras inom respektive kategori (för att ge input till utformning av krav i de enskilda upphandlingar som genomförs inom respektive kategori).

2. Förmåga att säkra genomförande av upphandlings- och inköpsarbete på taktisk och operativ nivå

Innefattar förmåga att säkra att inköp/upphandling genomförs i enlighet med fastställd inköpsplan, förmåga att kontinuerligt hantera risker/sårbarheter och förmåga att säkra efterlevnad till lagstiftning och riktlinjer.

En väsentlig förmåga för att motverka välfärds kriminalitet är förmåga att löpande genomföra leverantörs-/branschkontroller samt förmåga att fånga och hantera avvikelser.

För att möjliggöra aggregerad uppföljning och analys är förmåga att fånga data från taktisk och operativ nivå kritisk.

3. Förmåga att följa upp och analysera inköpsverksamhet på strategisk nivå

Innefattar förmåga att sammanställa och analysera data från operativ och taktisk nivå.

Förmåga att formulera och rapportera slutsatser, rekommendationer och förslag till framtida prioriteringar. Förmåga att förankra slutsatser med berörda nämnder samt förmåga att initiera korrigering/justering vid behov.

För att tillgodose att kommunstyrelsen och KSnau har tillgång till ovanstående förmågor behöver styrelsen använda den egna förvaltningen och då främst den kompetens som finns inom Stadsledningskontorets upphandlingsbyrå.

Arbetet med att bygga dessa förmågor förbereds under perioden nov 2025 - sept 2026 för att succesivt implementeras from sept 2026.

Uppföljning av plan för implementering

Ovanstående plan följs upp kontinuerligt genom att status och progress rapporteras till kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott. Detta sker med fördel i anslutning till punkten Stadsdirektör informerar, om behov av fördjupad uppföljning finns avsätts tid för sådan uppföljning/information vid sammanträde i Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott.

Förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun

Bakgrund

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 310 mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Parallellt med att dessa två granskningar genomfördes gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11)*.

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson som i sin tur gav kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator i uppdrag att genomföra en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc.

För att möjliggöra vägval inför den fortsatta översynen av upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer är kunskap om hur Umeå kommun och andra kommuner valt att fördela mandat, ansvar och roller viktig. För att bygga denna kunskap har nuläges- och omvärldsbevakning genomförts och sammanställts.

De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys.

Nulägesanalysen har haft fokus på att:

- Upparbeta fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet
- Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats
- I dialogform fånga synpunkter/reflektioner från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar har förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun upparbetats.

Förslaget har ej utformats för att fastställas eller godkännas, förslaget ska snarare ses som en principiell förklaring till de förändringar som föreslås genomföras i policy, riktlinjer och reglemente.

Förslaget till förändrad inköpsverksamhet har på så sätt utgjort grund för det förslag till policy för upphandlings- och inköpsverksamhet samt det förslag till riktlinjer för upphandlings- och inköpsverksamhet som nu färdigställts.

Innehåll

Bakgrund	1
Innehåll.....	2
Förslag till förändrad inköpsverksamhet för Umeå kommun	3
Utgångspunkt 1 – Det offentliga inköpssystemet	3
Utgångspunkt 2 - Måldimensioner för offentlig upphandling	4
Förslag – Principiell utformning av Umeå kommuns inköpsverksamhet	5
Hur tar vi oss dit?	6
Strategiskt inköpsarbete i Umeå kommun.....	6
Taktiskt inköpsarbete i Umeå kommun	8
Operativt inköpsarbete i Umeå kommun.....	9
Övriga observandum från nulägesanalys eller revisionsgranskningar	10
Förslag avseende Styrdokument relaterade till området	11
Förslag till förändringar i roll och ansvarsfördelning (organisering styrning)	13

Förslag till förändrad inköpsverksamhet för Umeå kommun

Med syfte att tillvarata de möjligheter som genomförd omvärldsanalys visat på samt komma till rätta med de utmaningar som nulägesanalys och revisionsgranskningar påvisat har förslag till förändrad inköpsverksamhet för Umeå kommun upparbetats.

Förslaget utgår från Upphandlingsmyndighetens rekommendationer om ändamålsenliga inköpsorganisationer.

Utgångspunkt 1 – Det offentliga inköpssystemet

Upphandlingsmyndigheten har upparbetat en modell som beskriver det offentliga inköpssystemet. Upphandlingsmyndigheten har valt att visualisera systemet som ett pussel för att understryka att alla nivåer hänger samman och påverkar varandra i ett komplext samspel. Modellen har nyttjats i utformning och genomförande av nulägesanalys samt som utgångspunkt för utformning av förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun.

Modellen delar in det offentliga inköpssystemet i sex nivåer, dessa är:

Nationell styrning av den offentliga marknaden och dess aktörer (det yttersta fältet).

Strategisk samverkan (den näst yttersta pusselbiten) beskriver samspelet mellan aktörer som på något sätt agerar på den offentliga marknaden.

Styrning av inköpsverksamhet den organisationsövergripande styrningen av hela inköpsverksamheten.

Strategiskt inköpsarbete handlar om att strukturera och systematiskt nyttja och utforma inköpsverksamheten för att nå kommunövergripande och verksamhetsspecifika mål.

Taktiskt inköpsarbete handlar om förmågan att på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt genomföra enskilda upphandlingar.

Operativt inköpsarbete handlar om att genomföra enskilda inköp, till exempel att beställa från befintliga avtal eller att göra en direktupphandling.

Modell 1 – Upphandlingsmyndighetens visualisering av det offentliga inköpssystemet

Vad säger Nulägesanalysen?

Genomförd nulägesanalys påvisar att många av de utmaningar som Umeå kommun brottas med i Upphandlings- och inköpsfrågor bottnar i att den politiska *Styrningen av inköpsverksamheten* ej tar höjd för *Strategiskt inköpsarbete*. Något som leder till att Umeå kommun haft ensidigt fokus på att genomföra enskilda upphandlingar (dvs *taktiskt inköpsarbete*).

Genomförd nulägesanalys påvisar även att nuvarande *roll- och ansvarsfördelning* mellan KS och nämnder ej utformats för att hantera strategiskt inköpsarbete.

Utgångspunkt 2 - Måldimensioner för offentlig upphandling

Inom ramen för upphandlingsmyndighetens arbete med *träffsäker upphandling* har myndigheten utarbetat en målmodell som tydliggör vilka mål som de offentliga inköpen behöver bidra till.

Modellen har nyttjats i utformning och genomförande av genomförd nulägesanalys samt som utgångspunkt för utformning av förslag till förändrad inköpsprocess i Umeå kommun.

Modellen har fyra målområden:

Målområde 1: Tillgodose behovet

För att en upphandling ska betraktas som ändamålsenlig måste den tillgodose inköpsbehovet. Det vill säga behovet som ligger till grund för anskaffning av en vara, tjänst eller entreprenad.

Målområde 2: Effektivitet

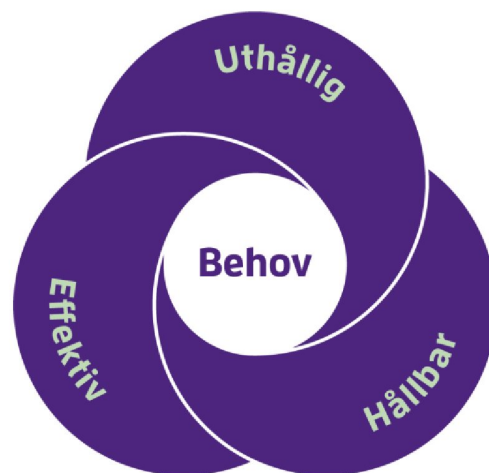
En effektiv upphandling använder offentliga medel på ett kostnadseffektivt och verkningsfullt sätt och tar tillvara konkurrensen på marknaden.

Målområde 3: Uthållighet

En uthållig upphandling syftar till kontinuitet i försörjning av varor, tjänster och entreprenader. Ger beredskap och förmåga att fortsätta bedriva kärnverksamhet även under störningar eller kriser som påverkar försörjningen.

Målområde 4: Hållbarhet

En hållbar upphandling främjar en god långsiktig samhällsutveckling med ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Modell 2 – Upphandlingsmyndighetens visualisering av måldimensioner för offentlig upphandling

Vad säger Nulägesanalysen?

Genomförd nulägesanalys påvisar att många av de utmaningar (och mycket av den frustration) som Umeå kommun brottas med när det gäller genomslag av politisk inriktning i Upphandlings- och inköpsfrågor även de bottnar i att den politiska *styrningen av inköpsverksamheten* ej tar höjd för *strategiskt inköpsarbete*. I och med att Umeå kommun haft ensidigt fokus på att genomföra enskilda upphandlingar (dvs *taktiskt inköpsarbete*) och det ej funnits gemensamma mekanismer/processer för att systematiskt bryta ner strategiska prioriteringar/viljeyttringar till taktisk nivå eller fånga utfall på taktisk nivå för att aggregera till strategisk nivå har det strategiska inköpsarbetet haltat väsentligt.

Förslag – Principiell utformning av Umeå kommuns inköpsverksamhet

I enlighet med upphandlingsmyndighetens modell över det offentliga inköpssystemet (se modell 1) kan Umeå kommuns inköpsverksamhet delas in i olika nivåer. Nedan visualiseras en möjlig utformning av inköpsverksamheten i Umeå kommun i enlighet med upphandlingsmyndighetens modell.

Styrning av
inköps-
verksamhet

Ansvar:
KF/KS

Organiserande styrning – syftar till att tydliggöra ansvarsfördelning och mandat (reglemente, arbets och delegationsordningar)

Aktiverande styrning – syftar till förflyttning/förändring (fr strategiska mål till krav i enskild upphandling)

Normerande styrning – syftar till att tydliggöra förhållningsätt och krav på system, process, metod/tillvägagångssätt (policy, riktlinjer)

Strategiskt
inköpsarbete

Ansvar:
KS

Planera inköpsverksamhet

- Fånga och sortera behov av varor/tjänster (kategori)
- Bedöma och prioritera mål per kategori
- Risk- och sårbarhetsanalys per kategori (IK)
- Planera inköp per kategori
- Planera per nämnd
- Kommunicera och fastställa plan

Genomföra taktiskt och operativt inköpsarbete

- I enlighet med planering
- med ansats att uppnå strategiska mål
- Säkra regelbundenhet och hantera risk/sårbarhet
- Fånga och hantera avvikelser

Följa upp och analysera inköpsverksamhet

- Fånga data fr taktiskt och operativt inköpsarbete
- Aggregera och analysera data (strat måluppfyllelse, risk- och sårbarhet, regelbundenhet samt process/systemeffektivitet)
- Formulera slutsatser
- Rapportera
- Vid behov initiera korrigering av styrning av inköpsverksamhet
- Uppföljning och analys utgör underlag för planering

Uppföljning och analys förutsätter en upprättad process och struktur för avtalsförvaltning och avtalsuppföljning

Kommungemensamt stöd för den strategiska nivån Ansvar KS

Taktiskt
inköpsarbete

Ansvar:
KS/nämnd

Förbereda
upphandling

Genomföra
upphandling

Realisera
upphandling

Kommungemensamt stöd för den taktiska nivån Ansvar KS

Operativt
inköpsarbete

Ansvar:
KS/nämnd

Genomföra
inköp/avrop

Kommungemensamt stöd för den operativa nivå Ansvar KS

Modell 3 – Principiell utformning av Umeå kommuns inköpsverksamhet

5 (16)

Hur tar vi oss dit?

Strategiskt inköpsarbete i Umeå kommun

Nuläge:

Avsaknad av strategisk ansats i styrningen av kommunens inköpsverksamhet innebär att *planering, uppföljning och analys på strategisk (aggregerad) nivå saknas*. Detta innebär i praktiken att struktur och process för att omsätta kommunövergripande mål i inköpsverksamhet saknas. Något som idag gör det svårt (omöjligt) att:

- Prioritera mellan olika måldimensioner
- Omsätta kommungemensamma mål i krav
- Följa upp i vilken grad/på vilket sätt inköpsverksamheten bidrar till strategiska mål

Förslag:

Kommunstyrelsen får ansvar för att planera, genomföra/understödja och följa upp *inköpsverksamheten som helhet* på sådant sätt att områden/frågor som är av strategisk vikt eller betydelse för kommunen hanteras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Kommunstyrelsen får ansvar för analys, planering och uppföljning av inköpsverksamheten på en organisationsövergripande nivå. Detta sker genom att kommunstyrelsen återkommande följer upp och analyserar kommunens inköpsbeteende, dvs vilka kategorier av varor- och tjänster kommunen köper, hur kommunens inköpsmönster/beteende ser ut över tid och hur det kan förväntas utvecklas framgent¹. Analysen ska särskilt beakta varu-/tjänstekategorier som bedöms vara:

- kritiska för kommunens förmåga att tillgodose sitt välfärdsuppdrag på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.
- väsentliga för kommunens förmåga att nå måluppfyllelse inom fastställda inriktningsmål.
- viktiga ur beredskapshänseende
- viktiga i arbetet med att motverka och/eller förebygga välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.

Slutsatser och rekommendationer från genomförd analys bör förankras med berörda nämnder. Syftet med analysen är att ge kommunstyrelsen underlag för att fastställa vad som särskilt bör prioriteras vid kommande upphandlingar inom respektive varu- /tjänstekategori.

Utifrån genomförd analys och prioritering upparbetar och fastställer kommunstyrelsen årligen inköpsplan för kommande 5-årsperiod. Inköpsplanen ses över och revideras vid behov, översyn sker minst 1 ggr/år. I Inköpsplan tydliggörs de varu-/tjänstekategorier som bedöms vara av strategisk betydelse under dessa år, i planen anges orsak till samt den förflyttning/förändring som kommunen ska försöka uppnå inom respektive kategori.

¹ Text genom att kommunstyrelsen årligen upprättar en sammanställning av kända upphandlingsbehov i kommunens nämnder.

Inköpsplan omsätts i praktiken genom taktiskt inköpsarbete (dvs i genomförandet av enskilda upphandlingar) samt genom strategisk samverkan med andra myndigheter/aktörer och dialog med berörda branscher. Inköpsplanen följs upp genom att uppföljning av ingångna avtal (taktisk nivå) och uppföljning av inköp (operativ nivå) sammanställs och återspeglas till kommunstyrelsen och berörda nämnder.

För att uppnå ovanstående bör KF därför i policy för inköp och upphandling alternativt reglemente för kommunstyrelsen tydliggöra att Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- leda och driva kommunens gemensamma inköpsprocess, och i samverkan med övriga nämnder arbeta för att effektivisera inköpsprocessen
- företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och enheter
- följa upp inköpsmognaden i kommunen och i samverkan med kommunens verksamheter arbeta för att öka och förbättra den
- besluta om övergripande inköpsplan för Umeå kommun och leda och utveckla kommunens kategoriarbete
- ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas genom kommungemensam upphandling alternativt inrättade av ett dynamiskt inköpssystem.

Kommunstyrelsen bör i riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet tydliggöra att nämnd ansvarar för att:

- ha god framförhållning och sammanställa och kommunicera de upphandlings- och inköpsbehov nämnden har under kommande år till kommunstyrelsen
- Verka för att de kommunövergripande prioriteringar som framgår i kommunens inköpsplan omsätts i de enskilda upphandlingar nämnden genomför eller deltar i.
- krav ställs vid alla upphandlingar där så är relevant och rimligt med avseende på inköpets grad av påverkan för att bidra till att kommunen når fastställda inriktningsmål, stärker sin beredskap och/eller motverkar välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet och organiserade brottslighet.

Taktiskt inköpsarbete i Umeå kommun

Med taktiskt inköpsarbete avses förmågan att på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt planera, genomföra och realisera enskilda upphandlingar. I de dialoger som genomförts med förvaltningsrepresentanter och/eller i genomförda revisionsgranskningar lyfts följande:

- Hög kompetens och professionellt stöd från Upphandlingsbyrån
- Info, stödmaterial och digitala tjänster för att *förbereda* upphandling efterfrågas
- Otydligt vilket mandat och ansvar nämnd/förvaltning har för realisering (*förvaltning och uppföljning*) av ingångna avtal

Förslag

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggörs att *Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillgodose krav på en ändamålsenlig och effektiv inköpsverksamhet. I detta ansvar ingår att upprätthålla de processer och den organisation/kompetens som kommunstyrelsen behöver för att tillgodose kommunstyrelsens roll och ansvar.*

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggörs även att *kommunstyrelsen ansvarar för kommunens gemensamma inköpsprocess och ska i nära samverkan med nämnder och förvaltningar arbeta aktivt med att effektivisera och utveckla processen.*

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggörs att Nämnd ansvarar för att:

- säkerställa egen internkontroll i frågor som rör inköp och upphandling
- nyttja kommungemensamma system för inköp samt avtalsförvaltning².
- följa upp de avtal nämnden avropar från oavsett om dessa avtal ingåtts genom kommungemensam, nämndsgemensam eller nämndsspecifik upphandling alternativt som följd av direktupphandling för att säkerställa att villkor i avtalen följs under hela avtalsperioden. Omfattningen av uppföljningen ska anpassas till kontraktets värde och övriga förhållanden.
- Nämndens förvaltning följer upp sina inköp, exempelvis genom leverans- och fakturakontroll.

Samt att Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- årliga övergripande uppföljningar av kommunens samlade inköp och upphandlingar sker, och att resultatet av uppföljningarna infogas som underlag till kommunens planeringsprocess.
- informera kommunfullmäktige om allvarliga avvikelser inom kommunens gemensamma inköpsprocess och vid behov föreslå åtgärder
- bedriva en aktiv avtalsförvaltning och uppföljning av kommungemensamma avtal.
- Upparbeta och utveckla kommungemensamma stödsystem för avtalsförvaltning.
- genom information och utbildning stödja förvaltningar i frågor som rör kontroll och uppföljning inom inköps- och upphandlingsområdet.

² När detta skrivs utgör de kommungemensamma systemen för avtalshantering av Complete control och E-avrop som förvaltas av Upphandlingsbyrån samt Incit Expand som förvaltas av Teknik- och fastighetsförvaltningen.

Operativt inköpsarbete i Umeå kommun

Med operativt inköpsarbete avses inköp/avrop mot befintligt avtal. Umeå kommuns inköpsprocess bedöms vara väl etablerad och har därför ej varit i fokus inom nulägesanalysen. Inköpsprocessen är i hög grad digitaliserad idag men det finns fortfarande potential till ökad digitalisering/automatisering av enskilda moment.

Inom ramen för det operativa inköpsarbetet ingår även direktupphandlingar. I samband med de dialoger som genomförts under nulägesanalysen har det påtalats att styrning/reglering av direktupphandling behöver utvecklas och att stödjande strukturer för hur direktupphandling förbereds, genomförs och följs upp behöver utvecklas. I den revisionsgranskning som genomförts avseende kommunens inköps- och upphandlingsprocess gör revisionen följande bedömning:

Stödet till verksamheterna rörande direktupphandling är inte lika tydligt definierat och går olika till inom olika förvaltningar. Vi bedömer att ansvar och stöd rörande genomförande av direktupphandlingar bör tydliggöras. Detta särskilt då direktupphandlingar genomförs på olika nivåer i kommunen, och det vid tidpunkten för granskningen saknas former för utbildning rörande detta område.

Förslag

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggörs nämnds respektive kommunstyrelsens ansvar vid direktupphandling.

samt att i riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra att kommunstyrelsen har ansvar att:

- Ta fram och utveckla stödjande kommungemensam process "Genomföra direktupphandling", i samverkan med kommunens förvaltningar, samt att fortlöpande informera, utbilda och ge råd och stöd till förvaltningar avseende direktupphandlingar

Övriga observandum från nulägesanalys eller revisionsgranskningar

Risikanalyser genomförs inte systematiskt i upphandlings- och inköpsprocessen

Vid genomförd revisionsgranskning påtalade revisionen att:

Vid intervjuer uppges att risikanalyser inte genomförs systematiskt i upphandlingar, men att riskbedömning ingår som en del av förberedelsefasen i verksamhetskritiska upphandlingar. I Upphandlingsbyråns interna dokument som klargör roll- och ansvarsfördelningen framgår att upphandlare ansvarar för att genomföra affärsmässiga risk- och konsekvensbedömningar. I övrigt kan vi inte se att riskanalys ingår som ett moment i de rutiner för upphandlingsprocessen som vi erhållit.

Förslag

I riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggörs nämnds respektive kommunstyrelsens ansvar för kontroll och uppföljning.

Dvs att nämnd ansvarar för att:

- säkerställa egen internkontroll i frågor som rör inköp och upphandling
- vid upphandlingar genomföra nödvändiga risikanalyser och kontrollera leverantörens seriositet i syfte att motverka osund konkurrens, välfärdsbrottslighet, arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.

Och att kommunstyrelsen ansvarar för att:

- genom information och utbildning stödja nämnder/förvaltningar i frågor som rör kontroll och uppföljning inom inköps- och upphandlingsområdet.

Förslag avseende Styrdokument relaterade till området

Umeå kommuns politiskt fastställda styrdokument inom området är i delar inaktuella och motsägelsefulla. Det är tydligt att de styrdokument som kommunen upprättat har en taktisk ansats, de fokuserar på att tydliggöra krav samt roll- och ansvarsfördelning för *genomförande av enskilda upphandlingar*.

Nuvarande styrning (som den uttrycks i befintliga styrdokument) innehåller en stor mängd ambitioner och krav men saknar styrning av hur denna strategiska ansats ska förverkligas, detta tar sig bland annat uttryck i avsaknad av krav/riktlinjer för hur nedbrytning av kommungemensamma mål till krav respektive prioritering mellan olika måldimensioner ska ske.

Några av de publika styrdokument som är publicerade på kommunens hemsida är ej upprättade så att det framgår vilken instans som fastställt dokumentet eller vilket år/datum som dokumentet fastställts.

De dokument som idag är publicerade under styrande dokument på umea.se är:

[Reglemente för styrelse och nämnder](#) KF 2024-06-17

[Inköps- och upphandlingspolicy](#) KF 2016-12-19

[Riktlinjer till policy för upphandling och inköp](#) (infogade i policy) KF 2016-12-19

[Regler för inköp och upphandling i Umeå kommun](#) *

[Ansvar- och rollfördelning vid upphandling inom Umeå kommun](#) *

[Delegation i Upphandlingsärenden](#) *

[Riktlinjer för direktupphandling inom Umeå kommun](#) *

**(OBS kompletterande dokument till tidigare Inköps- och upphandlingspolicy, fastställd av KS 2011-05-30 (Se ärende KS000687/2010). Dessa dokumenters giltighet kan ifrågasättas i och med att ny Policy med infogade riktlinjer fastställts av Kommunfullmäktige 5 år efter dessa dokument... (se KS-2016/00426). Ngt beslut om att fasa ut dessa dokument går dock ej att återfinna.*

Umeå kommuns nuvarande styrdokument är ej utformade för att tillgodose 'nya' krav och ambitioner avseende områden såsom:

- Valfärds kriminalitet
- Beredskapsfrågor
- Överenskommelser och fördjupad samverkan med sociala företag och civilsamhälle

Umeå kommuns nuvarande styrning av inköpsverksamhet lider även till viss del av den sk *Gott-och-blandat* effekten. Dvs fenomenet att blanda in så många aspekter och perspektiv i styrningen av ett område att styrningens ursprungliga syfte och funktion ej tillgodoses. Nuvarande styrning blandar friskt krav som ska ställas i olika former av upphandlingar med krav på hur kommunens ska genomföra enskilda upphandlingar. Krav på hur kommunens inköpsverksamhet är utformad är dock en sak och krav som ska få genomslag i enskilda upphandlingar en annan.

De förslag till policy och riktlinje som nu upparbetats ställer krav på hur kommunens inköpsverksamhet ska utformas och hur den politiska styrningen av inköpsverksamheten ska ske.

Krav, behov och mål som ska tillgodoses genom enskilda upphandlingar hämtas dock med fördel i lagstiftning, grunduppdrag och inriktningsmål fastställda av kommunfullmäktige samt i övrig styrning från kommunfullmäktige (övriga policies, riktlinjer och planer).

Styrning som tydliggör de behov, mål och förhållningssätt som Inköpsverksamheten ska tillgodose

Lagstiftning/
författning
fr andra områden

Grunduppdrag

Inriktningsmål/program

Övr mål/planer

Övr Policies

Övr Riktlinjer

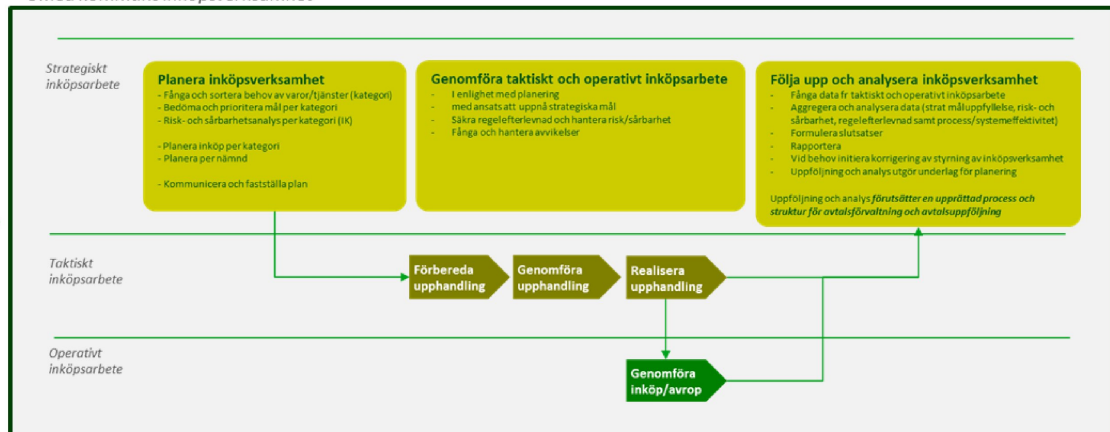
Styrning som tydliggör inköpsverksamhetens utformning

Reglemente
Delegationsordning

Upphandlingslagstiftning

Policy och riktlinjer för
inköp och upphandling

Umeå kommuns inköpsverksamhet

Förslag

KF föreslås besluta att:

- fastställa förslag till reviderad policy för Upphandling och inköp
- tidigare fastställd styrning på området fasas ut.
- att reglemente för nämnder och styrelse revideras i enlighet med förslag.
- Att kommunstyrelse och nämnder får i uppdrag att se över och komplettera delegationsordning i enlighet med antagen policy och riktlinje.

KS föreslås besluta att:

- fastställa förslag till riktlinjer för inköp och upphandling i Umeå kommun
- fastställa förslag till reviderad arbetsordning för näringslivs och arbetsutskottet.

Förslag till förändringar i roll och ansvarsfördelning (organiserande styrning)

Umeå kommun har idag en organisation och roll- och ansvarsfördelning som är uppbyggd och utformad för att tillgodose en *taktisk ansats*. Dvs organisationen är utformad för att hantera enskilda upphandlingar. Detta gäller på såväl politisk nivå som på förvaltningsnivå. Om kommunen vill ha en strategisk ansats i sitt inköpsarbete bör vissa förändringar i roll- och ansvarsfördelning genomföras.

Kommunfullmäktige

Nuläge

Fastställer styrning på kommunövergripande nivå.

Förslag

Ingen förändring

Kommunstyrelsen

Nuläge

KS kan enligt delegation fr KF fastställa riktlinjer för upphandlingsverksamheten. KS har delegerat det taktiska arbetet med att genomföra enskilda upphandlingar till KS:n. Ärenden relaterade till aggregerad planering, uppföljning och analys av kommunens inköpsverksamhet har ej hanterats i KS under 2023 el 2024.

Förslag

Revidera reglemente för nämnder och styrelse så att det framgår att kommunstyrelsen ansvarar för:

- *att kommunens inköpsverksamhet vilar på en gemensam grund och är ändamålsenligt utformad för att tillgodose kommunens behov på strategisk, taktisk och operativ nivå.*

att leda och driva kommunens gemensamma inköpsprocess, och i samverkan med övriga nämnder arbeta för att effektivisera inköpsprocessen

Samt att kommunstyrelsen har mandat:

- *att utfärda riktlinjer och anvisningar för att upprätthålla en ändamålsenlig och samordnad inköpsverksamhet i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd policy*
- *företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och enheter*
- *ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas i kommungemensam upphandling alternativt via inrättande av ett dynamiskt inköpssystem.*

Samt att i policy för upphandlings- och inköpsverksamhet tydliggöra att kommunstyrelsen har mandat att:

- *besluta om övergripande inköpsplan för Umeå kommun och leda och utveckla kommunens kategoriarbete*

KSnau

Nuläge

KSnau hanterar idag huvuddelen av kommunens upphandlingsärenden. Under 2023 hanterade KSnau totalt 395 ärenden, av dessa var 134 upphandlingsärenden (beslut om att godkänna förfrågningsunderlag alt beslut om tilldelningsbeslut/val av leverantör). Dvs vart tredje ärende som KSnau hanterade under 2023 var ett upphandlingsärende. Samtliga av dessa ärenden relaterade till enskilda upphandlingar, dvs de var av taktisk karaktär. Ärenden relaterade till aggregerad planering, uppföljning och analys av kommunens inköpsverksamhet har ej hanterats i KSnau under 2023 (utöver det som lyfts vid information/samråd inom den nu genomförda översynen).

Kommunen har idag en politisk roll- och ansvarsfördelning på nämnds/utskottsnivå som är utformad för att hantera enskilda upphandlingar. Kommunen har inte en organisation på politisk nivå som är utformad för att i aggregerad form påtala inriktning för samt planera, följa upp och analysera kommunens inköpsverksamhet. Detta innebär att det ej finns arbetsformer för att på politisk nivå:

- Prioritera mellan olika måldimensioner
- Omsätta kommungemensamma mål i krav
- Följa upp i vilken grad/på vilket sätt inköpsverksamheten bidrar till strategiska mål

Kommunen saknar även motsvarande stödjande/beredande organisation på tjänstepersonsnivå (eg inom förvaltning).

Förslag

KS reviderar arbetsordning för KSnau så att det framgår att KSnau:

- *har ansvar för att bereda underlag som tillgodoser kommunstyrelsens ansvar att följa upp, leda och vid behov utveckla kommunens inköpsverksamhet och gemensamma inköpsprocess på såväl strategisk som taktisk och operativ nivå.*

Nämnder

Nuläge

Enligt kommunens reglemente är det enbart sex av kommunens 15 nämnder som har delegation från kommunfullmäktige att besluta i ärenden om upphandling (de nämnder som har delegation är KS, TN, IFN, ÄN, Valnämnden och PA-nämnden). När det gäller Valnämnden är delegationen begränsad till beslut om upphandling av tjänster som kan behövas för fullgörande av valnämndens skyldigheter i samband med val och när det gäller PA-nämnden begränsas mandatet till upphandling av personaladministrativa system. När det gäller ÄN och IFN begränsas mandatet till beslut om *Förfrågningsunderlag, tilldelning och uppföljning av utförare enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV)*. För TNs räkning begränsas mandatet till beslut avseende *igångsättningstillstånd av investeringar i byggnader och anläggningar, inklusive fastställande av förfrågningsunderlag, tilldelningsbeslut och avtal avseende kommunens bygg, anläggnings- och installationsentreprenader med tillhörande drifts- och underhållsentreprenader*.

Här skiljer sig Umeå kommun kraftigt från övriga kommuner som ingått i genomförd omvärldsbevakning. I samtliga kommuner som ingått i omvärldsbevakning har kommunens nämnder generellt ansvar och mandat att genomföra specifika objeksupphandlingar så länge de följer av KF fastställd policy och fastställda riktlinjer samt nyttjar kommungemensam upphandlingsfunktion som expertfunktion. Detta innefattar att nämnd har mandat att fatta beslut om att inleda upphandling, fastställa förfrågningsunderlag, fatta tilldelningsbeslut och teckna avtal. I ett flertal kommuner har

även nämnd mandat att delegera dessa beslut till förvaltningschef eller annan tjänsteperson. Ett antal kommuner har även tydliggjort att varje nämnd är en egen upphandlande myndighet³.

Förslag

Revidera reglemente för nämnder och styrelse så att det framgår att samtliga nämnder:

- *är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll i frågor som rör inköp och upphandling.*
- *har ansvar för och mandat att förbereda, genomföra och realisera nämndsspecifika och/eller nämndsgemensamma upphandlingar inom ram för den avgränsning som nämndens grunduppdrag och reglemente utgör.*
- *ska upprätthålla en ändamålsenlig organisation och kompetens i inköps- och upphandlingshänseende*
- *ska följa kommungemensamma direktiv och riktlinjer inom inköps- och upphandlingsområdet som fastställts av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.*
- *ska nyttja kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.*
- *ska bidra till att utveckla kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.*

Stadsledningskontoret

Nuläge

Umeå kommuns expertkompetens och samordnade stöd till nämnder, bolag och förvaltningar är idag samlade inom Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå.

Förslag till förändrad inköpsverksamhet ändrar ej på detta. Upphandlingsbyråns funktion som expertorgan och samordnad stödfunktion kvarstår. Upphandlingsbyrån får dock ett tydligare uppdrag avseende den strategiska nivån.

Under de nulägesdialoger som genomförts med förvaltningsrepresentanter lyfts genomgående att kommunen idag har en välfungerande *upphandlingsverksamhet på taktisk nivå*, dvs enskilda upphandlingar genomförs på ett ändamålsenligt sätt. I samma dialoger framkommer även en tydlig bild av att man från nämnder/förvaltningar i huvudsak är nöjd med det stöd som Upphandlingsbyrån ger i samband med enskilda upphandlingar och att Upphandlingsbyrån bedöms ha väldigt hög kompetens i dessa frågor. Ett flertal förvaltningsrepresentanter lyfter förståelse för den höga arbetsbelastning som Upphandlingsbyrån har idag och skulle gärna se att Upphandlingsbyrån ger förvaltningarna stöd som möjliggör att förvaltningarna själva kan förbereda olika moment inför, under och efter genomförd upphandling (egentligen hjälp-till-självhjälp i form av utbildning, digitala tjänster, information, mallar och rutiner/checklistor).

Upphandlingsbyrån förvaltar redan idag ett antal digitala stödsystem/tjänster som nyttjas av nämnd/förvaltning. Utvecklingen inom området går dock fort och även framgent bedöms fortsatt digitalisering av området kunna ge stora fördelar för kommunen.

Förslag:

Stadsdirektör bör tydliggöra att:

³ I enlighet med Högsta förvaltningsrättens dom HFD 2018 ref 67

- *Upphandlingsbyrån har i uppdrag att upparbeta de kommungemensamma processer som krävs för att fortlöpande tillhandahålla underlag som möjliggör för KS/KSnau att på strategisk nivå planera, följa upp och analysera kommunens inköpsverksamhet.*
- *att Upphandlingsbyrån har ansvar för att fortlöpande förvalta och utveckla kommungemensamma processer som understödjer/möjliggör en ändamålsenlig inköpsverksamhet på strategisk, taktisk och operativ nivå i kommunens förvaltningar.*

Förvaltning/verksamhet

Förvaltningarnas organisationer för att bedriva nödvändig inköpsverksamhet ser väldigt olika ut både sett till utformning och dimensionering. Detta är i sig ej negativt då förvaltningarnas respektive organisationer i stort verkar vara anpassade och utformade för att hantera respektive förvaltnings behov och krav på taktisk nivå (dvs för att tillgodose förvaltningens ansvar i arbetet med att planera, genomföra och realisera enskilda upphandlingar).

Förslag

Ingen förändring med anledning av denna översyn, respektive förvaltning bör dock ha beredskap för att en förändrad roll och ansvarsfördelning mellan KS och nämnd, ett tydliggjort ansvarsförhållande mellan kommunstyrelse och nämnder samt ett ökat fokus på den strategiska nivån kan medföra behov av att se över förvaltningens arbetssätt och organisation relaterat till dessa frågor.

Ökade krav och ökad tydlighet avseende avtalsrealisering (avtalsimplementering, avtalsförvaltning och avtalsuppföljning) kan leda till att enskilda nämnder/förvaltningar behöver avdela tid och resurser för att tillgodose dessa krav. De nämnder och förvaltningar som redan idag har en fungerande avtalsrealisering kommer påverkas i mindre omfattning samtidigt som nämnder och förvaltningar som ej arbetat med dessa frågor i samma omfattning troligtvis behöver avdela mer tid, engagemang och resurser.

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Inkomna yttranden över förslag till reviderad policy/riktlinje för upphandlings- och inköpsområdet

Nämnd	Remissyttrande beslutat	Positiv/negativ/neutral
Kulturnämnden	24-apr-25	Positiva till förslaget
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	15-maj-25	Neutrale
Jämställdhetsutskottet	15-maj-25	Positiva till förslaget
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	20-maj-25	Neutrale
Valnämnden	20-maj-25	Positiva till förslaget
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	21-maj-25	Positiva till förslaget
Byggnadsnämnden	21-maj-25	Neutrale
Fritidsnämnden	21-maj-25	Positiva till förslaget
Tekniska nämnden	22-maj-25	Positiva till förslaget
För- och grundskolenämnden	22-maj-25	Positiva till förslaget
Individ- och familjenämnden	23-maj-25	Negativa
Äldrenämnden	23-maj-25	Positiva till förslaget

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sammanställning av nämndernas yttranden på förslag till reviderad policy/riktlinje för upphandling & inköp

Sammansättning upprättad 250616

Yttrande Byggnadsnämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Nämnden anser att bakgrundsbeskrivning och nulägesanalys behöver kompletteras utifrån ett lärande och ansvarstagande perspektiv. Flera viktiga delar i förslaget är inte nya och analysen bör omfatta frågan om brister i ansvarstagandet. Exempelvis har det inom kommunen tagits fram åtgärdsförslag för upphandling med hänsyn till klimat och resursnyttjande inom projektet "Klimathänsyn i upphandling". Rekrytering av hållbarhetsstrateger enligt åtgärdsförslag 1 har diskuterats inom upphandlingsbyrån men beskrivning av eventuellt genomförande och utvärdering saknas i analysen.	Neutral	Strategisk styrning	Beaktas i plan för implementering	Nu ingick det inte i uppdraget att analysera eller utvärdera genomförandet av enskilda projekt. Den intressanta frågan att ställa sig är ju varför de åtgärdsförslag som upparbetades inom projektet ej bedömts eller prioriterats på politisk nivå? Avsaknad av arena och processer för strategisk inköpsverksamhet kan vara en del av svaret....
Rubriken syftar: I förslaget anges att syftet med policyn är att tydliggöra förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet. Nämnden anser att en policy inte bör innehålla organiserande styrning och att detta inte är i linje med kommunens "Riktlinje för styrande dokument" beslutad av kommunstyrelsen 2024-01-16 89.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Korrekt analys: Avsaknad av nivå för organisatorisk styrning m högre detaljeringsgrad (under reglemente) är en lucka i nuvarande styrmödel. En komplettering av nuvarande styrmödel ligger dock ej inom uppdraget att ta fram förslag till reviderad policy/riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet. Frågan bör hanteras vid ev kommande översyn organiserande styrning
Rubriken principer och förhållningssätt Nämnden anser att sista punkten bör utgå eftersom den som inriktningsmål är omhändertagen inom program social hållbarhet. Policyns bidrag till uppfyllelse av inriktningsmålen finns i tredje punkten. Under denna rubrik med underrubriker finns en målkonflikt då det samtidigt anges att upphandling och inköp är ett strategiskt verktyg för att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls. Vidare sägs att; Av kommunfullmäktige fastställd prioriteringsordning ska prägla utformning av kommunens inköpsverksamhet samt enskilda upphandlingarnas utformning och innehåll. Nämnden anser att det finns en risk att prioriteringsordningen tillsammans med förslaget till policy hämmar en effektiv och kreativ upphandlings- och inköpsverksamhet utifrån en helhetssyn på samhällsutmaningarna. Nämnden anser att en policy och/eller riktlinjer bör innehålla strategiska förhållningssätt som förutom effektivitet tydliggör övergripande förhållningssätt till innovation, miljö, etik och sociala hänsyn.	Neutral	Strategisk styrning	Beaktas i tjänsteskrivelse	KFs prioriteringsordning kan ej förbises eller rundas (dvs att inriktningsmål skulle överstättas medel resp inriktningmål). Inom de gränser som prioriteringsordningen anger är inköp och upphandling strategiska verktyg för att verkställa grunduppdrag och verka för att fastställda inriktningsmål uppnås
Rubriken ansvarsfördelning i Riktlinjen Nämnden anser att det principiellt är mer ändamålsenligt med en centralt placerad funktion för de små nämnderna som bistår med insatser i de fåtal upphandlingar som förekommer hos vissa nämnder under ett år. Upprätthållande av kompetens/kvalitet är utmanande och kostsamt när volymerna är små. Ett principiellt ställningstagande i denna och motsvarande sakfrågor vore vällovtligt.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - uppkomma missförstånd om detta behöver åtgärdas i samband med implementering (genom kommunikation, förankring, utbildning)
Yttrande Fritidsnämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Fritidsnämnden anser att förslagen till riktlinje respektive policy för upphandlings- och inköpsverksamhet är bra.	Positiv	Ej spec	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	
Att varje nämnd blir upphandlande myndighet gör upphandlingsprocessen tydligare och mer logisk då inköpet ofta belastar nämndens budget.	Positiv	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	
Att varje nämnd är ansvarig kan i vissa fall vara utmanande då vissa inköp är samordnade för hela eller delar av kommunens nämnder och då kan inte en enskild nämnd ta beslut. För att minimera riskerna att få problem med avtalsteckning kan det finnas behov av att någon har delegation på att	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Kompl/förtydlt har skett i avsnitt: Definitioner/begrepp (sid 3)
Som en mindre nämnd har fritidsnämnden behov av att kunna vara kravställare utifrån nämndens specifika behov i en större upphandling som en annan nämnd gör. Exempelvis ramavtal för elentreprenadtjänster då kravet att ha kunskap och behörighet att klättra i stolpe inte togs med i förra upphandlingen. Fritidsnämnden har trästolpar på elljusspår och fick då köpa utanför avtalet.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	För att säkra att mindre aktörers behov tillgodoses i kommunikemensamma eller nämndsgemensamma upphandlingar har kompl/förtydlt skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5) Kontroll och uppföljning (sid 15) Samt genom att helt nytt avsnitt (se sid 6) om nämndsspecifika, nämndsgemensamma och kommunikemensamma upphandlingar infogats i riktlinjen.
Om verksamheten behöver ta ett större ansvar för avtalsuppföljning kan det behövas nya resurser och kompetenser.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Helt korrekt, ambitionshöjning avseende avtalsuppföljning behöver dock ske alldeles oavsett revidering av policy/riktlinje (maa av revisionskritik, otillräcklig kontroll och avtalsuppföljning).

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Yttrande För- och grundskolenämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
För- och grundskolenämnden ser generellt positivt på förslaget med att stärka kommunens strategiska arbete där policyn sätter riktningen för utformningen av nämndernas förhållningsätt och riktlinjen tydliggör ansvarsfördelningen. Detta stärker kommunens arbete med att tillgodose att ekonomiska resurser nyttjas effektivt och förebygger risk för välfärds kriminalitet.	Positiv	Strategisk styrning	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Begrepp och definitioner Under rubriken begrepp och definitioner är det oklart om vad som avses med upphandling och olika typer av avtal. I riktlinjen används begreppen direktupphandlade avtal, enskild upphandling, egna avtal och ramavtalsupphandling. Skillnaden mellan dessa har betydelse för att förstå vilket ansvar nämnden har i dessa frågor. Exempelvis, hur nämnden ska tolka förslaget på kontroll och uppföljning gällande egna avtal får här stor betydelse för vilken typ av avtal det handlar om. Gäller det direktupphandlade avtal som på sidan 12 i riktlinjen anges "en upphandling där det inte finns något lagkrav på hur en leverantör ska anlitas" eller om det gäller ramavtal som faller inom ramen för lagen om offentlig upphandling (LOU). Beroende på vilket ansvar nämnden har i detta avseende får det konsekvenser för hur nämndens förvaltning behöver organisera upphandlingsverksamheten och vilken kompetens som krävs för detta.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Komp/förttyd har skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5) Kontroll och uppföljning (sid 15) Samt genom att helt nytt avsnitt (se sid 6) om nämndsspecifika, nämndsgemensamma och kommungemensamma upphandlingar infogats i riktlinjen.
Vidare noterar nämnden att kopplingen till KS delegationsordning, som reglerar vilken instans som har rätt att upphandla varor och tjänster till viss beloppsgräns, inte omnäms eller relateras till i riktlinjen. En hänvisning bör göras till detta dokument då det har betydelse för nämndernas och förvaltningarnas ansvar i frågan.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas i tjänsteskrivelse	Om KF fastställer ansvarsfördelning enligt förslag så kommer varje nämnds behöva komplettera sin egen delegationsordning med de delar nämnden väljer att delegera.
Sammantaget anser nämnden att rubriken "begrepp och definitioner" i riktlinjen ska förtydligas avseende avtal samt att hänvisa, som relaterat dokument, till KS delegationsordning.	Neutral	Ej spec	Beaktas i tjänsteskrivelse	Om KF fastställer ansvarsfördelning enligt förslag så kommer varje nämnds behöva komplettera sin egen delegationsordning med de delar nämnden väljer att delegera.
Organisation och ansvar Nämnden ser positivt på förslaget att stärka kompetens och rutiner i upphandlings- och inköpsfrågor samt att regelbundet följa upp inköp och avtal, vilka sammantaget borrar för kostnadseffektivitet och minskad risk för välfärds kriminalitet.	Positiv	Strategisk styrning	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Med ottydligheten över vilka avtal nämnden ansvarar för att upphandla följer också ottydlighet kring vilken roll upphandlingsbyrån kommer att ha gentemot nämnderna. I dagsläget leder upphandlingsbyråns arbetet med att upphandla ramavtal såsom skolskjuts för anpassad grundskola och gymnasieskola med dess expertis om förfrågningsunderlag, anbudsförande, tilldelning och tecknande av avtal.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Komp/förttyd har skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5) Kontroll och uppföljning (sid 15) Samt genom att helt nytt avsnitt (se sid 6) om nämndsspecifika, nämndsgemensamma och kommungemensamma upphandlingar infogats i riktlinjen.
Även uppföljningen av avtalet har genomförts av upphandlingsbyrån. I båda fallen har förvaltningen bidragit med sin verksamhetskompetens men har inte innehaft huvudansvaret för upphandlingen.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Komp/förttyd har skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5) Kontroll och uppföljning (sid 15) Samt genom att helt nytt avsnitt (se sid 6) om nämndsspecifika, nämndsgemensamma och kommungemensamma upphandlingar infogats i riktlinjen.
Skulle upphandlingsarbetet som idag utförs av upphandlingsbyrån flyttas ut till nämnderna och förvaltningarna finns risk för att likvärdighet i hanteringen går förlorad. Vidare riskerar decentralisering av arbetsuppgifter att leda till dubbelarbete när flera nämnder/förvaltningar utför samma jobb utan central samordning. Utan denna samordning finns även risk att nämnderna fattar beslut om att upphandla varor och tjänster som inte är synkroniserade vad gäller tidsperspektiv under avtalsperioden. Det finns även risk för att samma leverantörer följs upp på olika sätt eller vid flera olika tidpunkter från olika nämnder.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - uppkomma missförstånd om detta behöver åtgärdas i samband med implementering (genom kommunikation, förankring, utbildning)
Med denna tolkning av nämndens ansvar som upphandlande myndighet innebär att den expertiskompetens som krävs på området i dagsläget saknas och skulle medföra behov av fler medarbetare, vars kompetens är svårrekryterad, och därmed tillkommande kostnader för nämnden.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - uppkomma missförstånd om detta behöver åtgärdas i samband med implementering (genom kommunikation, förankring, utbildning)
Sammanfattningsvis anser för- och grundskolenämnden att riktlinjen behöver förtydligas på sådant sätt att nämnden och förvaltningen förstår vilket ansvar som åläggs den som upphandlande myndighet och vidare att upphandlingsbyråns expertiskompetens behöver komma nämnderna och förvaltningarna till större gagn i förslaget.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Komp/förttyd har skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5) Kontroll och uppföljning (sid 15) Samt genom att helt nytt avsnitt (se sid 6) om nämndsspecifika, nämndsgemensamma och kommungemensamma upphandlingar infogats i
I övrigt ser nämnden positivt på förslaget och ser fram emot en plan för kompetenshöjande insatser av såväl tjänstepersoner som politiker i inköps- och upphandlingsfrågor.	Positiv	Implementering	Beaktas i plan för implementering	Ingår i förslag till plan för implementering

Bilaga 6 – Remissanmanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Yttrande Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser generellt positivt på förslaget med att stärka kommunens strategiska arbete där policyn sätter riktningen för utformningen av nämndernas förhållningssätt och riktlinjen tydliggör ansvarsfördelningen. Detta stärker kommunens arbete med att tillgodose ett ekonomiska resurser nyttjas effektivt och förebygger risk för välfärdskriminalitet.	Positiv	Strategisk styrning	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Begrepp och definitioner Under rubriken begrepp och definitioner är det oklart om vad som avses med upphandling och olika typer av avtal. I riktlinjen används begreppen direktupphandlade avtal, enskild upphandling, egna avtal och ramavtalsupphandling. Skillnaden mellan dessa har betydelse för att förstå vilket ansvar nämnden har i dessa frågor. Exempelvis, hur nämnden ska tolka förslaget på kontroll och uppföljning gällande egna avtal får här stor betydelse för vilken typ av avtal det handlar om. Gäller det direktupphandlade avtal som på sidan 12 i riktlinjen anges "en upphandling där det inte finns något lagkrav på hur en leverantör ska anlitas" eller om det gäller ramavtal som faller inom ramen för lagen om offentlig upphandling (LOU). Beroende på vilket ansvar nämnden har i detta avseende får det konsekvenser för hur nämndens förvaltning behöver organisera upphandlingsverksamheten och vilken kompetens som krävs för detta.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Kompl/förttyd har skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5) Kontroll och uppföljning (sid 15) Samt genom att helt nytt avsnitt (se sid 6) om nämndsspecifika, nämndsgemensamma och kommungemensamma upphandlingar infogats i riktlinjen.
Vidare noterar nämnden att kopplingen till KS delegationsordning, som reglerar vilken instans som har rätt att upphandla varor och tjänster till viss beloppsgräns, inte omnämns eller relateras till i riktlinjen. En hänvisning bör göras till detta dokument då det har betydelse för nämndernas och förvaltningarnas ansvar i frågan.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas i tjänsteskrivelse	Om KF fastställer ansvarsfördelning enligt förslag så kommer varje nämnd behöva komplettera sin egen delegationsordning med de delar nämnden väljer att delegera.
Sammantaget anser nämnden att rubriken "begrepp och definitioner" i riktlinjen ska förtydligas avseende avtal samt att hänvisa, som relaterat dokument, till KS delegationsordning.	Neutral	Ej spec	Beaktas i tjänsteskrivelse	Om KF fastställer ansvarsfördelning enligt förslag så kommer varje nämnds behöva komplettera sin egen delegationsordning med de delar nämnden väljer att delegera.
Organisation och ansvar Nämnden ser positivt på förslaget att stärka kompetens och rutiner i upphandlings- och inköpsfrågor samt att regelbundet följa upp inköp och avtal, vilka sammantaget borrar för kostnadseffektivitet och minskad risk för välfärdskriminalitet.	Positiv	Strategisk styrning	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Med otydligheten över vilka avtal nämnden ansvarar för att upphandla följer också otydlighet kring vilken roll upphandlingsbyrån kommer att ha gentemot nämnderna. I dagsläget leder upphandlingsbyråns arbetet med att upphandla ramavtal såsom skolskjuts för anpassad grundskola och gymnasieskola med dess expertis om förfrågningsunderlag, anbudsförfarande, tilldelning och tecknande av avtal.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Kompl/förttyd har skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5)
Även uppföljningen av avtalet har genomförts av upphandlingsbyrån. I båda fallen har förvaltningen bidragit med sin verksamhetskompetens men har inte innehaft huvudansvaret för upphandlingen.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Sammanblandning av ansvarsfördelning mellan enskild nämnd och KS samt ansvarsfördelning mellan enskild förvaltning och SLK upphandlingsbyrå. Kompl/förttyd har skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5) Kontroll och uppföljning (sid 15) Samt genom att helt nytt avsnitt (se sid 6) om nämndsspecifika, nämndsgemensamma och kommungemensamma upphandlingar infogats i riktlinjen.
Skulle upphandlingsarbetet som idag utförs av upphandlingsbyrån flyttas ut till nämnderna och förvaltningarna finns risk för att likvärdighet i hanteringen går förlorad. Vidare riskerar decentralisering av arbetsuppgifter att leda till dubbelarbete när flera nämnder/förvaltningar utför samma jobb utan central samordning. Utan denna samordning finns även risk att nämnderna fattar beslut om att upphandla varor och tjänster som inte är synkroniserade vad gäller tidsperspektiv under avtalsperioden. Det finns även risk för att samma leverantörer följs upp på olika sätt eller vid flera olika tidpunkter från olika nämnder. Med denna tolkning av nämndens ansvar som upphandlande myndighet innebär att den expertiskompetens som krävs på området i dagsläget saknas och skulle medföra behov av fler medarbetare, vars kompetens är svårrekyterad, och därmed tillkommande kostnader för nämnden.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - uppkomma missförstånd om detta behöver åtgärdas i samband med implementering (genom kommunikation, förankring, utbildning)
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill understryka att det nya ansvar som kommer med förslaget för nämnderna rimligen bör innebära att resurser förflyttas ut till förvaltningarna från de verksamheter som idag bär ansvaret, för att bibehålla principen om att ansvar, resurser och befogenheter följer varandra.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - uppkomma missförstånd om detta behöver åtgärdas i samband med implementering (genom kommunikation, förankring, utbildning)
Sammanfattningsvis anser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att riktlinjen behöver förtydligas på sådant sätt att nämnden och förvaltningen förstår vilket ansvar som åläggs den som upphandlande myndighet och vidare att upphandlingsbyråns expertiskompetens behöver komma nämnderna och förvaltningarna till större gagn i förslaget.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Kompl/förttyd har skett i i förslag till riktlinje: Definitioner/begrepp (sid 3) Inledning (sid 5) Kontroll och uppföljning (sid 15) Samt genom att helt nytt avsnitt (se sid 6) om nämndsspecifika, nämndsgemensamma och kommungemensamma upphandlingar infogats i riktlinjen.
I övrigt ser nämnden positivt på förslaget och ser fram emot en plan för kompetenshöjande insatser av såväl tjänstepersoner som politiker i inköps- och upphandlingsfrågor.	Positiv	Implementering	Beaktas i plan för implementering	Ingår i förslag till plan för implementering

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Yttrande Individ och familjenämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Individ- och familjenämnden avstyrker förslaget i dessa nuvarande form på grund av de konsekvenser nämnden ser på de enskilda nämnderna samt kommunens ekonomi och kompetensförsörjning som helhet i längden.	Negativ	Ej spec	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Yttrandet är ngt anmärkningsvärt, särskilt då huvuddelen av övriga nämnder ställer sig positiva till förslaget och de återstående är neutrala.
Det förslag som ligger innehåller ottydlighet kring upphandlingsenhetens framtida roll där den stöttande rollen skulle behöva definieras för att tydliggöra vad nämnder och verksamheter kan förvänta sig från upphandlingsenheten. Upphandlingsenhetens framtida roll och syfte är också svår att förstå om upphandlingsenhetens nuvarande resurstilldelning föreslås kvarstå när en stor del av arbetsuppgifter förflyttas.	Negativ	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - ambitionshöjning och förtydligande om respektive nämnds ansvar för att avtalsuppföljning genomförs och att åtgärder vidtas behöver dock ske alldeles oavsett revidering av policy/riktlinje (maa av revisionskritik samt idag otillräcklig kontroll och avtalsuppföljning).
Avsaknaden av föreslagna resurser till nämnderna för det ökade ansvaret ses också som en risk där nämnderna kommer behöva egen kompetens för att genomföra arbetsuppgifter som upphandlingsenheten i dagsläget gör.	Negativ	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - ambitionshöjning och förtydligande om respektive nämnds ansvar för att avtalsuppföljning genomförs och att åtgärder vidtas behöver dock ske alldeles oavsett revidering av policy/riktlinje (maa av revisionskritik samt idag otillräcklig kontroll och avtalsuppföljning).
Ökande kostnader för nämnder och kommunen som helhet. Nämnder kommer själv behöva anlita kompetens för att följa upp avtal vilket kommer leda till ett ökat antal personer som utför samma arbetsuppgifter som i dagsläget ligger på upphandlingsenheten. Individ och familjenämnden ser även att det inte föreslås några ökade resurser till nämnder med motsvarande minskning av resurser på upphandlingsbyrån vilket kommer leda till att resurser ämnade för grunduppdraget kommer behöva användas till avtalsuppföljning.	Negativ	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - ambitionshöjning och förtydligande om respektive nämnds ansvar för att avtalsuppföljning genomförs och att åtgärder vidtas behöver dock ske alldeles oavsett revidering av policy/riktlinje (maa av revisionskritik samt idag otillräcklig kontroll och avtalsuppföljning).
Minskad kompetens från Umeå kommun gällande avtalsuppföljning. Decentraliseringen av avtalsuppföljningen ses kunna leda till sämre kompetens inom avtalsuppföljning från Umeå kommun genom att bredden och helhetsbilden kommer saknas hos personal som jobbar med avtalsuppföljning. På grund av den olika mängd belastning gällande avtalsuppföljning så kommer det även bli svårt att sysselsätta personalen ute på nämnder med uppföljning. Risken finns att det blir en sidouppgift där den primära kompetensen hos personal ligger inom andra områden med ett sämre uppföljningsarbete som resultat.	Negativ	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i tjänsteskrivelse	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - ambitionshöjning och förtydligande om respektive nämnds ansvar för att avtalsuppföljning genomförs och att åtgärder vidtas behöver dock ske alldeles oavsett revidering av policy/riktlinje (maa av revisionskritik samt idag otillräcklig kontroll och avtalsuppföljning).
Negativ påverkan på kompetensförsörjning Genom att sprida ut avtalsuppföljning kommer medarbetare som jobbar med avtalsuppföljning få färre kollegor samt kommunen kommer konkurrera internt med andra nämnder samt den centrala upphandlingsenheten när det kommer till medarbetare med avtalskompetens.	Negativ	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i tjänsteskrivelse	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - ambitionshöjning och förtydligande om respektive nämnds ansvar för att avtalsuppföljning genomförs och att åtgärder vidtas behöver dock ske alldeles oavsett revidering av policy/riktlinje (maa av revisionskritik samt idag otillräcklig kontroll och avtalsuppföljning).
Avsaknad av samordning vid inköp och upphandling Den förändrade policyn riskerar att minska samordning kring inköp och upphandling där varor och tjänster som skulle kunna nyttjas inom flera verksamheter ej samordnas av en enhet med ett överblicksperspektiv. Detta riskerar att bidra till ökade kostnader och dubbelarbete gällande inköp.	Negativ	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i tjänsteskrivelse	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form och att upphandlingsbyråns uppdrag att skapa överblick och samordning förtydligas - detta innebär dock inte att nämnd kan avsäga sig ansvaret för eller att enskild förvaltning 'slipper' bidra med kompetens/sakkunskap i upphandlings/inköpsfrågor.

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Yttrande Jämställdhetsutskottet	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Den föreslagna policy:n säger att Upphandling och inköp är strategiska verktyg som (bland annat) ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål (varav jämställdhetsmålet är ett av inriktningsmålen). Jämställdhetsutskottet ser positivt på att den nya policy:n tydliggör att upphandling och inköp är strategiska verktyg att använda för att uppnå de av kommunfullmäktige beslutade inriktningsmålen.	Positiv	Ej spec	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Policy:n tydliggör vidare att det är kommunstyrelsen som ansvarar för att ha uppsikt över och utöva samordnad styrning av inköpsverksamhet inom kommunen. Jämställdhetsutskottet önskar här att i det fortsatta arbetet med stöd och utbildning kopplat till nämnder och upphandlingsansvariga, alternativt i strukturer för uppföljning – att det är av särskild vikt att stöd ges till nämnder kring hur de kan arbeta för att uppfylla inriktningsmålen.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas i plan för implementering	Prioritering av inriktningsmål per kategori åligger enligt förslaget KS
Det behöver finnas särskild uppföljning på aggregerad nivå från de olika nämnderna för att säkerställa att upphandling och inköp på helheten används som ett strategiskt verktyg för att nå inriktningsmålen.	Neutral	Strategisk styrning	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Ingår i befintligt förslag (se sid 12 i riktlinjen)
Den föreslagna policy:n säger även att "All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där det kommungemensamma intresset har företräde framför enskilda nämnders/bolags intressen om dessa står i konflikt till varandra". Jämställdhetsutskottet ser att denna formulering är viktig för att kunna använda Upphandling och inköp som ett strategiskt verktyg för utvecklingsarbete och anser att det är av stor vikt att den finns med i policy:n. Samtidigt ser också utskottet att detta mål kan utgöra grund för frågor kring vad det kommungemensamma intresset är, samt vem som har tolkningsföreträde när intressen kan anses stå i konflikt till varandra. Jämställdhetsutskottet anser att det därför är av vikt i arbetet med den nya strukturen för Upphandling och inköp att detta ges ett särskilt fokus.	Neutral	Strategisk styrning	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Prioritering av inriktningsmål per kategori åligger enligt förslaget KS
Yttrande Kulturnämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Kulturnämnden anser att förslagen till riktlinje respektive policy för upphandlings- och inköpsverksamhet är bra.	Positiv	Ej spec	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Det är rimligt att en nämnd som har ett specifikt ansvar enligt grunduppdrag och reglemente också ansvarar för inköp tillhörigt verksamheten. För kulturnämndens del, till exempel inköp av Biblioteksbuss, bibliotekssystem, instrument, litteratur och konst.	Positiv	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Den treåriga inköpsplanen får inte vara så rigid att den inte kan justeras under innevarande planeringstid utifrån de faktiska behov av inköp en enskild nämnd har.	Neutral	Strategisk styrning	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Ingår redan i nuvarande förslag till riktlinje (se sista stycket sid 11-12 i riktlinjen)
I det kommunövergripande ansvaret för inköpsprocessen bör upphandlingsenheten tillhandahålla utbildningar för nämndernas upphandlingsansvariga personer.	Neutral	Implementering	Beaktas i plan för implementering	Ingår i förslag till plan för implementering
Yttrande Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Nämnden anser att bakgrundsbeskrivning och nulägesanalys behöver kompletteras utifrån ett lärande och ansvarstagande perspektiv. Flera viktiga delar i förslaget är inte nya och analysen bör omfatta frågan om brister i ansvarstagandet. Exempelvis har det inom kommunen tagits fram åtgärdsförslag för upphandling med hänsyn till klimat och resursnyttjande inom projektet "Klimathänsyn i upphandling". Rekrytering av hållbarhetsstrateger enligt åtgärdsförslag 1 har diskuterats inom upphandlingsbyrån men beskrivning av eventuellt genomförande och utvärdering saknas i analysen.	Neutral	Strategisk styrning	Beaktas i plan för implementering	Nu ingick det inte i uppdraget att analysera eller utvärdera genomförandet av enskilda projekt. Den intressanta frågan att ställa sig är ju varför de åtgärdsförslag som upparbetades inom projektet ej bedömts eller prioriterats på politisk nivå? Avsaknad av arena och processer för strategisk inköpsverksamhet kan vara en del av svaret....
Rubriken syfte: I förslaget anges att syftet med policy:n är att tydliggöra förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet. Nämnden anser att en policy inte bör innehålla organiserande styrning och att detta inte är i linje med kommunens "Riktlinje för styrande dokument" beslutad av kommunstyrelsen 2024-01-16 89.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas (bedömning om revidering ska genomföras)	Korrekt analys: Avsaknad av nivå för organisatorisk styrning m högre detaljeringsgrad (under reglemente) är en lucka i nuvarande styrmodell. En komplettering av nuvarande styrmodell ligger dock ej inom uppdraget att ta fram förslag till reviderad policy/riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet. Frågan bör hanteras vid ev kommande översyn av organiserande styrning.
Rubriken principer och förhållningssätt Nämnden anser att sista punkten bör utgå eftersom den som inriktningsmål är omhändertagen inom program social hållbarhet. Policyns bidrag till uppfyllelse av inriktningsmålen finns i tredje punkten. Under denna rubrik med underrubriker finns en måkonflikt då det samtidigt anges att upphandling och inköp är ett strategiskt verktyg för att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls. Vidare sägs att; Av kommunfullmäktige fastställd prioriteringsordning ska prägla utformning av kommunens inköpsverksamhet samt enskilda upphandlingarnas utformning och innehåll. Nämnden anser att det finns en risk att	Neutral	Strategisk styrning	Beaktas i tjänsteskrivelse	KFs prioriteringsordning kan ej förbises eller rundas (dvs att inriktningsmål skulle överstättas medel resp grunduppdrag). Inom de gränser som prioriteringsordningen anger är inköp och upphandling strategiska verktyg för att verkställa grunduppdrag och verka för att fastställda inriktningsmål uppnås.
Rubriken ansvarsfördelning i Riktlinjen Nämnden anser att det principiellt är mer ändamålsenligt med en centralt placerad funktion för de små nämnderna som bistår med insatser i de fåtal upphandlingar som förekommer hos vissa nämnder under ett år. Upprätthållande av kompetens/kvalitet är utmanande och kostsamt när volymerna är små. Ett principiellt ställningstagande i denna och motsvarande sakfrågor vore vällovligt.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Förslaget är att upphandlingsbyrån kvarstår i nuvarande form - uppkomma missförstånd om detta behöver åtgärdas i samband med implementering (genom kommunikation, förankring, utbildning)

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Yttrande Tekniska nämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Tekniska nämnden tycker att det är viktigt att tydliggöra ansvarsfördelningen och förbättra upphandling- och inköpsprocessen vilket gör att	Positiv	Ej spec	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Tekniska nämnden ställer sig bakom det som står i remissen.	Positiv	Implementering	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Tekniska nämnden ser fram emot det fortsatta arbetet med att utfärda riktlinjer och anvisningar för att upprätthålla en ändamålsenligt och samordnad inköpsverksamhet.	Positiv	Implementering	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Yttrande Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Förslaget till förändrad inköpsverksamhet kommer att ställa högre krav, jämfört med idag, på att nämndernas förvaltningar har kompetens inom upphandling och inköp. Upphandlingsbyrån med dess kompetens kommer att bibehållas vilket är bra men förslaget behöver förtydligas avseende Upphandlingsbyråns roll och hur nämnderna rent praktiskt kommer få det stöd som krävs för att inköp och upphandlingar ska genomföras enligt gällande regelverk.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Ingår i förslag till plan för implementering
Nämndernas administration kommer att öka genom att upphandlingsärendena ska beredas och beslutas av respektive nämnd. För att detta ska kunna hanteras av nämnderna behöver stöd i form av utbildningar, mallar, rutiner m.m. utvecklas.	Neutral	Implementering	Beaktas i plan för implementering	Olika förflyttning krävs i olika nämnder (vissa nämnder såsom TN, IFN, ÄN, VN hanterar redan upphandlingsärenden idag).
Brand- och räddningsnämnden anser att det är bra att det i remisshandlingarna framgår att kommunstyrelsen föreslås ta fram och utveckla en stödjande kommunikationsprocess "Genomföra direktupphandling" i samverkan med kommunens förvaltningar samt fortlopande utbilda och ge stöd och råd till förvaltningarna avseende direktupphandlingar.	Positiv	Implementering	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Ingår i befintligt förslag
Yttrande Valnämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Valnämnden ser positivt på de förslag som redovisas i dokumenten. Förändringarna känns såväl naturliga som nödvändiga att genomföra.	Positiv	Ej spec	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Positiva synpunkter medför ej behov av revidering
Nämnden vill särskilt lyfta fram vikten av det kommunikationsstöd. Valnämnden ser en risk för ökad administration i en liten och sårbar verksamhet om ett större ansvar när det gäller inköps- och upphandlingsfrågor läggs på respektive nämnd. Det gäller framför allt delar av arbetet med direktupphandlingar.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Olika förflyttning krävs i olika nämnder men KS ansvar för stöd vid direktupphandling (verkställs genom upphandlingsbyrån) kvarstår precis som idag.
Yttrande Äldrenämnden	Positiv/negativ/n eutral	Område	Beaktas/beaktas ej	Kommentar
Äldrenämnden bedömer att det är en nödvändig och positiv förflyttning i tydliggörande av roller och ansvar i förslaget för nämnderna och tillhörande förvaltningar. Det är rimligt att facknämnder har ett tydligt ansvar för de upphandlingar och avtal som enbart berör facknämndens verksamhet.	Positiv	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	
Det är fortsatt viktigt att kommunens gemensamma inköpsprocess ligger under kommunstyrelsens ansvar. Inte minst gäller det för att underlätta kommunens åtagande vid samhällsstörningar och höjd beredskap samt avseende att motverka välfärds kriminalitet och korruption. Likaså är det en fördel att upphandlingar som omfattar flera nämnder samordnas från kommunstyrelsen genom Upphandlingsbyrån även framgent.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	
Förslaget bedöms innebära en ambitionshöjning i kommunens arbete. Nämnden vill därför göra några medskick: Utifrån förslaget är det svårt att komma till någon annan slutsats än att nämndens egen organisation kring avtal behöver förstärkas med tillskjutande resurser, både avseende vård – och omsorgstjänster där hemtjänst är den stora delen samt kring andra avtal. Redan idag avsätts en hel del tid för upphandling och uppföljning. Det blir nödvändigt att göra en ordentlig analys och process tillsammans med Upphandlingsbyrån och andra roller som deltar i avtalsarbetet så att kommunen nyttjar olika specialkompetenser och roller på bästa sätt. Till exempel då det gäller riskanalyser av leverantörer, kontrollera leverantörers seriositet eller kontinuerlig inhämtning av uppgifter från till exempel Skatteverket, något som bättre samordnas centralt då leverantören kan vara verksam under flera nämnder.	Neutral	Ansvarsfördelning - tjänsteorg	Beaktas i plan för implementering	Helt korrekt, ambitionshöjning avseende avtalsuppföljning behöver dock ske alldeles oavsett revidering av policy/riktlinje (maa av revisionskritik, otillräcklig kontroll och avtalsuppföljning).
Någon form av kommunövergripande kontroll behöver framgent definieras utöver att det nu ligger under nämndernas ansvar.	Neutral	Ansvarsfördelning politisk nivå	Beaktas ej (medför ej revidering av förslag till policy/riktlinje)	Ingår i förslag till riktlinje (KS ansvar för kontroll)

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 1 av 4

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

§ 110

Diariennr: BN-2025/00132

Yttrande över remiss: Reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Beslut

Byggnadsnämnden fastställer yttrande över *Reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet enligt nedan.*

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen genomför på uppdrag av kommunfullmäktige en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer. En nuläges- och omvärldsbevakning har genomförts i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc. Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar har förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun tagits fram. Förslaget har ej utformats för att fastställas eller godkännas, förslaget ska snarare ses som en principiell förklaring till de förändringar som föreslås genomföras i policy, riktlinjer och reglemente. Förslaget till förändrad inköpsverksamhet har på så sätt utgjort grund för det förslag till policy för upphandlings- och inköpsverksamhet samt det förslag till riktlinjer för upphandlings- och inköpsverksamhet som nu färdigställts och skickats på remiss till nämnder/bolag.

Yttrande

Bakgrundsbeskrivning, nulägesanalys och ansvarstagande

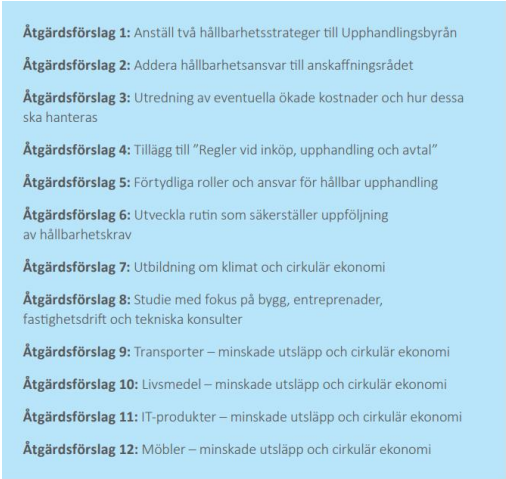
Nämnden anser att bakgrundsbeskrivning och nulägesanalys behöver kompletteras utifrån ett lärande och ansvarstagande perspektiv. Flera viktiga delar i förslaget är inte nya och analysen bör omfatta frågan om brister i ansvarstagandet. Exempelvis har det inom kommunen tagits fram åtgärdsförslag för upphandling med hänsyn till klimat och resursnyttjande inom projektet "Klimathänsyn i upphandling". Rekrytering av hållbarhetstrateger enligt åtgärdsförslag 1 har diskuterats inom upphandlingsbyrån men beskrivning av eventuellt genomförande och

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 2 av 4

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

utvärdering saknas i analysen. Bilden nedan med åtgärdsförslagen är hämtad från rapporten som finns för nedladdning på kommunens hemsida.

Rubriken syfte

I förslaget anges att syftet med policyn är att tydliggöra förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet. Nämnden anser att en policy inte bör innehålla organiserande styrning och att detta inte är i linje med kommunens "Riktlinje för styrande dokument" beslutad av kommunstyrelsen 2024-01-16, § 9.

Dokumenttyp	Innehåll	Kan beslutas av
Policy	Beskriver övergripande förhållningssätt eller principer för kommunen inom ett område. De är översiktliga, generella och hållbara över tid. De lämnar ett stort handlingsutrymme.	Kommunfullmäktige
Riktlinje	Vägleder och ger konkret stöd kring hur verksamheten ska utföras inom ett visst område. De kan beskriva arbetssätt och innehålla ska-krav och är därför mer detaljerade än en policy.	Kommunfullmäktige och nämnder/styrelse inom sitt uppdrag enligt reglemente

Bilden nedan har kommunen tagit fram för att beskriva skillnaden mellan organiserande, aktiverande och normerande styrning samt typen av dokument som reglerar delarna.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 3 av 4

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

Rubriken principer och förhållningssätt

Nämnden anser att sista punkten bör utgå eftersom den som inriktningsmål är omhändertagen inom program social hållbarhet. Policyns bidrag till uppfyllelse av inriktningsmålen finns i tredje punkten.

Under denna rubrik med underrubriker finns en målkonflikt då det samtidigt anges att upphandling och inköp är ett strategiskt verktyg för att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls. Vidare sägs att; *Av kommunfullmäktige fastställd prioriteringsordning ska prägla utformning av kommunens inköpsverksamhet samt enskilda upphandlingarnas utformning och innehåll.*

Prioriteringsordningen anger:

- Medel före grunduppdrag: Tillgängliga medel styr grunduppdragets omfattning (bredd/djup)
- Grunduppdrag före inriktningsmål: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före inriktningsmål fastställda av kommunfullmäktige.
- Grunduppdrag och inriktningsmål före tilläggsuppdrag: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag och inriktningsmål fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före eventuella tilläggsuppdrag fastställda av kommunfullmäktige.

Nämnden anser att det finns en risk att prioriteringsordningen tillsammans med förslaget till policy hämmar en effektiv och kreativ upphandlings- och inköpsverksamhet utifrån en helhetssyn på samhällsutmaningarna. Nämnden anser att en policy och/eller riktlinjer bör innehålla strategiska förhållningssätt som förutom effektivitet tydliggör övergripande förhållningssätt till innovation, miljö, etik och sociala hänsyn.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 4 av 4

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

Rubriken ansvarsfördelning i Riktlinjen

Nämnden anser att det principiellt är mer ändamålsenligt med en centralt placerad funktion för de små nämnderna som bistår med insatser i de fåtal upphandlingar som förekommer hos vissa nämnder under ett år. Upprätthållande av kompetens/kvalitet är utmanande och kostsamt när volymerna är små. Ett principiellt ställningstagande i denna och motsvarande sakfrågor vore vällovt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2025-04-25

Protokollsutdrag KS 2025-03-18, § 48

Förslag till förändrad upphandlings- och inköpsverksamhet

Remissversion - Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Remissversion - Riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beredningsansvariga

Harry Bertilsson, tf. planchef

Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör

Föredragande

Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen, ksdiarium@umea.se

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

§ 41

Diariennr: SK-2025/00207

**Yttrande över reviderad policy och riktlinje för
inköps- och upphandlingsverksamhet****Beslut**

För- och grundskolenämnden beslutar

att godkänna förslag till yttrande över reviderad policy och riktlinje för
inköps- och upphandlingsverksamhet enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen.
För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 724
mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade
till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens
inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens
avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till
kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och
upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor
utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och
effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende
kommunövergripande och
nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer,
inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp,
för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna
köpbeteenden i organisationen.

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 2 av 4

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11)*. Uppdraget gavs till stadsledningskontoret att genomföra en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå.

Mot bakgrund av omvärlds- och nulägesanalysen, som genomfördes under 2024, överlämnas förslag om policy och riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet till kommunens nämnder och bolag att yttra sig över senast 31 maj 2025.

Yttrande

I reviderad policy och riktlinje för inköp- och upphandlingsverksamhet föreslås respektive nämnd att bli en egen upphandlande myndighet. För- och grundskolenämnden ser generellt positivt på förslaget med att stärka kommunens strategiska arbete där policyn sätter riktningen för utformningen av nämndernas förhållningssätt och riktlinjen tydliggör ansvarsfördelningen. Detta stärker kommunens arbete med att tillgodose att ekonomiska resurser nyttjas effektivt och förebygger risk för välfärds kriminalitet. Nedan redovisas nämndens synpunkter över förslaget:

Begrepp och definitioner

Under rubriken begrepp och definitioner är det oklart om vad som avses med upphandling och olika typer av avtal. I riktlinjen används begreppen direktupphandlade avtal, enskild upphandling, egna avtal och ramavtalsupphandling. Skillnaden mellan dessa har betydelse för att förstå vilket ansvar nämnden har i dessa frågor. Exempelvis, hur nämnden ska tolka förslaget på kontroll och uppföljning gällande *egna avtal* får här stor betydelse för vilken typ av avtal det handlar om. Gäller det direktupphandlade avtal som på sidan 12 i riktlinjen anges ”en upphandling där det inte finns något lagkrav på hur en leverantör ska anlitas” eller om det gäller ramavtal som faller inom ramen för lagen om offentlig upphandling (LOU). Beroende på vilket ansvar nämnden har i detta avseende får det konsekvenser för hur nämndens förvaltning behöver organisera upphandlingsverksamheten och vilken kompetens som krävs för detta.

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 3 av 4

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

Vidare noterar nämnden att kopplingen till KS delegationsordning, som reglerar vilken instans som har rätt att upphandla varor och tjänster till viss beloppsgräns, inte omnämns eller relateras till i riktlinjen. En hänvisning bör göras till detta dokument då det har betydelse för nämndernas och förvaltningarnas ansvar i frågan.

Sammantaget anser nämnden att rubriken ”begrepp och definitioner” i riktlinjen ska förtydligas avseende avtal samt att hänvisa, som relaterat dokument, till KS delegationsordning.

Organisation och ansvar

Nämnden ser positivt på förslaget att stärka kompetens och rutiner i upphandlings- och inköpsfrågor samt att regelbundet följa upp inköp och avtal, vilka sammantaget borgar för kostnadseffektivitet och minskad risk för välfärds kriminalitet.

Med otydligheten över vilka avtal nämnden ansvarar för att upphandla följer också otydlighet kring vilken roll upphandlingsbyrån kommer att ha gentemot nämnderna. I dagsläget leder upphandlingsbyrån arbetet med att upphandla ramavtal såsom skolskjuts för anpassad grundskola och gymnasieskola med dess expertis om förfrågningsunderlag, anbudsfordfarande, tilldelning och tecknande av avtal. Även uppföljningen av avtalet har genomförts av upphandlingsbyrån. I båda fallen har förvaltningen bidragit med sin verksamhetskompetens men har inte innehaft huvudansvaret för upphandlingen.

Skulle upphandlingsarbetet som idag utförs av upphandlingsbyrån flyttas ut till nämnderna och förvaltningarna finns risk för att likvärdighet i hanteringen går förlorad. Vidare riskerar decentralisering av arbetsuppgifter att leda till dubbelarbete när flera nämnder/förvaltningar utför samma jobb utan central samordning. Utan denna samordning finns även risk att nämnderna fattar beslut om att upphandla varor och tjänster som inte är synkroniserade vad gäller tidsperspektiv under avtalsperioden. Det finns även risk för att samma leverantörer följs upp på olika sätt eller vid flera olika tidpunkter från olika nämnder.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 4 av 4

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

Med denna tolkning av nämndens ansvar som upphandlande myndighet innebär att den expertiskompetens som krävs på området i dagsläget saknas och skulle medföra behov av fler medarbetare, vars kompetens är svårrekryterad, och därmed tillkommande kostnader för nämnden.

Sammanfattningsvis anser för- och grundskolenämnden att riktlinjen behöver förtydligas på sådant sätt att nämnden och förvaltningen förstår vilket ansvar som åläggs den som upphandlande myndighet och vidare att upphandlingsbyråns expertiskompetens behöver komma nämnderna och förvaltningarna till större gagn i förslaget. I övrigt ser nämnden positivt på förslaget och ser fram emot en plan för kompetenshöjande insatser av såväl tjänstepersoner som politiker i inköps- och upphandlingsfrågor.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Förslag till förändrad upphandlings- och inköpsverksamhet

Bilaga 2: Remissversion – Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Bilaga 3: Remissversion – Riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beredningsansvariga

Maria Runarsdotter, kanslichef

Sofia Öberg, ekonomichef

Therese Forsberg, lokalplanerare

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsens diarium senast den 31 maj 2025. Vid inlämning av remissyttrande ska ärendenummer KS-2024/00830 framgå i ärenderaden.
Kanslichef

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

§ 34

Diariennr: FN-2025/00020

Svar på remiss: Reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Beslut

Fritidsnämnden beslutar

att ställa sig bakom yttrandet i tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend (spendanalys är en bild över en organisations inköps- och leverantörsmönster) till 3 724 miljoner kronor.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling.
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och processer, inklusive delegation.
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11).

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 2 av 4

Umeå kommun

Fritidsnämnden

Protokollsutdrag

2025-05-21

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson. Kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator fick därefter uppdraget att genomföra en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda och kommundyp.

För att möjliggöra vägval inför den fortsatta översynen av upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer är kunskap om hur Umeå kommun och andra kommuner valt att fördela mandat, ansvar och roller viktig. För att bygga denna kunskap har nuläges- och omvärldsbevakning genomförts och sammanställts.

De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys. Nulägesanalysen har haft fokus på att:

- Ta fram fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet.
- Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats.
- I dialogform fånga upp synpunkter från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Omvärldsanalys och nulägesanalys presenterades för kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott, KSnau den 6 augusti 2024. Analyserna har även presenterats för representanter för Upphandlingsmyndigheten (25 november) samt för kommunstyrelsens hållbarhetsutskott, KShu (1 oktober), äldre- och barnnämnden (21 november) samt kultur- och fritidsnämnden (19 december).

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar har förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun tagits fram. Förslaget är inte utformat för att fastställas eller godkännas, förslaget ska snarare ses som en

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 3 av 4Umeå kommun
FritidsnämndenProtokollsutdrag
2025-05-21

principiell förklaring till de förändringar som föreslås genomföras i policy, riktlinjer och reglemente.

Förslaget till förändrad inköpsverksamhet utgör grund för det förslag till policy för upphandlings- och inköpsverksamhet, samt det förslag till riktlinjer för upphandlings- och inköpsverksamhet som nu färdigställts och är klara för att lämna på remiss till nämnder och bolag.

Fritidsnämndens yttrande

Fritidsnämnden anser att förslagen till riktlinje respektive policy för upphandlings- och inköpsverksamhet är bra.

Att varje nämnd blir upphandlande myndighet gör upphandlingsprocessen tydligare och mer logisk då inköpet ofta belastar nämndens budget.

Att varje nämnd är ansvarig kan i vissa fall vara utmanande då vissa inköp är samordnade för hela eller delar av kommunens nämnder och då kan inte en enskild nämnd ta beslut. För att minimera riskerna att få problem med avtalsteckning kan det finnas behov av att någon har delegation på att underteckna ett avtal för kommunen och dess nämnder.

Som en mindre nämnd har fritidsnämnden behov av att kunna vara kravställare utifrån nämndens specifika behov i en större upphandling som en annan nämnd gör. Exempelvis ramavtal för elentreprenadtjänster då kravet att ha kunskap och behörighet att klättra i stolpe inte togs med i förra upphandlingen. Fritidsnämnden har trästolpar på elljusspår och fick då köpa utanför avtalet.

Om verksamheten behöver ta ett större ansvar för avtalsuppföljning kan det behövas nya resurser och kompetenser.

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 4 av 4

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-21

Beslutsunderlag

Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Förslag till förändrad upphandlings- och inköpsverksamhet

Remissversion Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Remissversion Riktlinje för upphandling- och inköpsverksamhet

Beredningsansvariga

Anders Linder, verksamhetschef

Fredrik Röst, fritidskonsulent

Beslutet ska skickas till

KS diarium senast 2025-05-31, KS-2024/00830 ska framgå i ämnesraden

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 1 av 5

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-05-21

§ 60

Diariernr: SK-2025/00207

**Yttrande över reviderad policy och riktlinje för
inköps- och upphandlingsverksamhet****Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

att med föreslaget tillägg till yttrandet godkänna förslag till yttrande över reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 724 mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 2 av 5

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

2025-05-21

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11)*. Uppdraget gavs till stadsledningskontoret att genomföra en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå.

Mot bakgrund av omvärlds- och nulägesanalysen, som genomfördes under 2024, överlämnas förslag om policy och riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet till kommunens nämnder och bolag att yttra sig över senast 31 maj 2025.

Yttrande

I reviderad policy och riktlinje för inköp- och upphandlingsverksamhet föreslås respektive nämnd att bli en egen upphandlande myndighet. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser generellt positivt på förslaget med att stärka kommunens strategiska arbete där policyn sätter riktningen för utformningen av nämndernas förhållningssätt och riktlinjen tydliggör ansvarsfördelningen. Detta stärker kommunens arbete med att tillgodose att ekonomiska resurser nyttjas effektivt och förebygger risk för välfärds kriminalitet. Nedan redovisas nämndens synpunkter över förslaget:

Begrepp och definitioner

Under rubriken begrepp och definitioner är det oklart om vad som avses med upphandling och olika typer av avtal. I riktlinjen används begreppen direktupphandlade avtal, enskild upphandling, egna avtal och ramavtalsupphandling. Skillnaden mellan dessa har betydelse för att förstå vilket ansvar nämnden har i dessa frågor. Exempelvis, hur nämnden ska tolka förslaget på kontroll och uppföljning gällande *egna avtal* får här stor betydelse för vilken typ av avtal det handlar om. Gäller det direktupphandlade avtal som på sidan 12 i riktlinjen anges ”en upphandling där det inte finns något lagkrav på hur en leverantör ska anlitas” eller om det gäller ramavtal som faller inom ramen för lagen om offentlig upphandling (LOU). Beroende på vilket ansvar nämnden har i detta avseende får det konsekvenser för hur nämndens förvaltning behöver organisera upphandlingsverksamheten och vilken kompetens som krävs för detta.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 3 av 5

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-05-21

Vidare noterar nämnden att kopplingen till KS delegationsordning, som reglerar vilken instans som har rätt att upphandla varor och tjänster till viss beloppsgräns, inte omnämns eller relateras till i riktlinjen. En hänvisning bör göras till detta dokument då det har betydelse för nämndernas och förvaltningarnas ansvar i frågan.

Sammantaget anser nämnden att rubriken ”begrepp och definitioner” i riktlinjen ska förtydligas avseende avtal samt att hänvisa, som relaterat dokument, till KS delegationsordning.

Organisation och ansvar

Nämnden ser positivt på förslaget att stärka kompetens och rutiner i upphandlings- och inköpsfrågor samt att regelbundet följa upp inköp och avtal, vilka sammantaget borgar för kostnadseffektivitet och minskad risk för välfärds kriminalitet.

Med otydligheten över vilka avtal nämnden ansvarar för att upphandla följer också otydlighet kring vilken roll upphandlingsbyrån kommer att ha gentemot nämnderna. I dagsläget leder upphandlingsbyrån arbetet med att upphandla ramavtal såsom skolskjuts för anpassad grundskola och gymnasieskola med dess expertis om förfrågningsunderlag, anbudsfordfarande, tilldelning och tecknande av avtal. Även uppföljningen av avtalet har genomförts av upphandlingsbyrån. I båda fallen har förvaltningen bidragit med sin verksamhetskompetens men har inte innehaft huvudansvaret för upphandlingen.

Skulle upphandlingsarbetet som idag utförs av upphandlingsbyrån flyttas ut till nämnderna och förvaltningarna finns risk för att likvärdighet i hanteringen går förlorad. Vidare riskerar decentralisering av arbetsuppgifter att leda till dubbelarbete när flera nämnder/förvaltningar utför samma jobb utan central samordning. Utan denna samordning finns även risk att nämnderna fattar beslut om att upphandla varor och tjänster som inte är synkroniserade vad gäller tidsperspektiv under avtalsperioden. Det finns även risk för att samma leverantörer följs upp på olika sätt eller vid flera olika tidpunkter från olika nämnder.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 4 av 5

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

2025-05-21

Med denna tolkning av nämndens ansvar som upphandlande myndighet innebär att den expertiskompetens som krävs på området i dagsläget saknas och skulle medföra behov av fler medarbetare, vars kompetens är svårrekryterad, och därmed tillkommande kostnader för nämnden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill understryka att det nya ansvar som kommer med förslaget för nämnderna rimligen bör innebära att resurser förflyttas ut till förvaltningarna från de verksamheter som idag bär ansvaret, för att bibehålla principen om att ansvar, resurser och befogenheter följer varandra.

Sammanfattningsvis anser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att riktlinjen behöver förtydligas på sådant sätt att nämnden och förvaltningen förstår vilket ansvar som åläggs den som upphandlande myndighet och vidare att upphandlingsbyråns expertiskompetens behöver komma nämnderna och förvaltningarna till större gagn i förslaget. I övrigt ser nämnden positivt på förslaget och ser fram emot en plan för kompetenshöjande insatser av såväl tjänstepersoner som politiker i inköps- och upphandlingsfrågor.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Förslag till förändrad upphandlings- och inköpsverksamhet

Bilaga 2: Remissversion – Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Bilaga 3: Remissversion – Riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beredningsansvariga

Maria Runarsdotter, kanslichef

Sofia Öberg, ekonomichef

Therese Forsberg, lokalplanerare

Yrkanden

Socialdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet för bifall till tjänsteskrivelsen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 5 av 5

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-05-21

Inga motyrkanden finns.

Tilläggsyrkande

Socialdemokraterna för nedanstående tillägg till yttrandet:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill understryka att det nya ansvar som kommer med förslaget för nämnderna rimligen bör innebära att resurser förflyttas ut till förvaltningarna från de verksamheter som idag bär ansvaret, för att bibehålla principen om att ansvar, resurser och befogenheter följer varandra.

Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet för bifall till Socialdemokraternas tilläggsyrkande.

Inga motyrkanden finns.

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag inklusive Socialdemokraternas tilläggsyrkande och finner att nämnden beslutar att bifalla både tjänsteskrivelsen och tilläggsyrkandet.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsens diarium senast den 31 maj 2025. Vid inlämning av remissyttrande ska ärendenummer KS-2024/00830 framgå i ärenderaden.

Kanslichef

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Yttrande

Sida 1 av 2

2025-04-28

Dnr: IFN-2025/00124

Kommunstyrelsen

Remiss - Reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Individ- och familjenämnden avstyrker förslaget i dessa nuvarande form på grund av de konsekvenser nämnden ser på de enskilda nämnderna samt kommunens ekonomi och kompetensförsörjning som helhet i längden.

Det förslag som ligger innehåller otydlighet kring upphandlingsenhetens framtida roll där den stöttande rollen skulle behöva definieras för att tydliggöra vad nämnder och verksamheter kan förvänta sig från upphandlingsenheten. Upphandlingsenhetens framtida roll och syfte är också svår att förstå om upphandlingsenhetens nuvarande resurstilldelning föreslås kvarstå när en stor del av arbetsuppgifter förflyttas.

Avsaknaden av föreslagna resurser till nämnderna för det ökade ansvaret ses också som en risk där nämnderna kommer behöva egen kompetens för att genomföra arbetsuppgifter som upphandlingsenheten i dagsläget gör.

- **Ökade kostnader för nämnder och kommunen som helhet.**

Nämnder kommer själv behöva anlita kompetens för att följa upp avtal vilket kommer leda till ett ökat antal personer som utför samma arbetsuppgifter som i dagsläget ligger på upphandlingsenheten.

Individ- och familjenämnden ser även att det inte föreslås några ökade resurser till nämnder med motsvarande minskning av resurser på upphandlingsbyrån vilket kommer leda till att resurser ämnade för grunduppdraget kommer behöva användas till avtalsuppföljning.

- **Minskad kompetens från Umeå kommun gällande avtalsuppföljning**

Umeå Kommun

Postadress 901 84 Umeå
Besöksadress Skolgatan 31A
Tel växel 090-16 10 00 (växel)

Ledning och stab IFN

Simon Blomberg
simon.blomberg@umea.se

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 2 av 2

Decentraliseringen av avtalsuppföljningen ses kunna leda till sämre kompetens inom avtalsuppföljning från Umeå kommun genom att bredden och helhetsbilden kommer saknas hos personal som jobbar med avtalsuppföljning.

På grund av den olika mängd belastning gällande avtalsuppföljning så kommer det även bli svårt att sysselsätta personalen ute på nämnder med uppföljning. Risken finns att det blir en sidouppgift där den primära kompetensen hos personal ligger inom andra områden med ett sämre uppföljningsarbete som resultat.

- **Negativ påverkan på kompetensförsörjning**

Genom att sprida ut avtalsuppföljning kommer medarbetare som jobbar med avtalsuppföljning få färre kollegor samt kommunen kommer konkurrera internt med andra nämnder samt den centrala upphandlingsenheten när det kommer till medarbetare med avtalskompetens.

- **Avsaknad av samordning vid inköp och upphandling**

Den förändrade policyn riskerar att minska samordning kring inköp och upphandling där varor och tjänster som skulle kunna nyttjas inom flera verksamheter ej samordnas av en enhet med ett överblicksperspektiv. Detta riskerar att bidra till ökade kostnader och dubbelarbete gällande inköp.

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Simon Blomberg
Ekonomichef

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 1 av 3

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-05-15

§ 24

Diariennr: KS-2025/00325

**Yttrande över remiss av reviderad policy för
inköps- och upphandlingsverksamhet****Beslut**

Jämställdhetsutskottet beslutar

Att godkänna förslag till yttrande

Deltar ej i beslut

Alireza Mosahafi (M) avstår från att delta i beslutet.

Ärendebeskrivning

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11).

Syftet med policy för upphandling och inköpsverksamhet i Umeå kommun är att tydliggöra de förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet. Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Policyn innehåller inte alla de områden, mål, inriktningar och krav som kan få inverkan på enskilda upphandlingar och/eller inköp. Sådana mål, inriktningar och krav återfinns i annan lagstiftning, annan författning eller i andra styrdokument antagna av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnd eller bolagsstyrelse.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 2 av 3

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-05-15

Den föreslagna policyn säger att Upphandling och inköp är strategiska verktyg som (bland annat) ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål (varav jämställdhetsmålet är ett av inriktningsmålen). Jämställdhetsutskottet ser positivt på att den nya policyn tydliggör att upphandling och inköp är strategiska verktyg att använda för att uppnå de av kommunfullmäktige beslutade inriktningsmålen.

Policyn tydliggör vidare att det är kommunstyrelsen som ansvarar för att ha uppsikt över och utöva samordnad styrning av inköpsverksamhet inom kommunen. Jämställdhetsutskottet önskar här att i det fortsatta arbetet med stöd och utbildning kopplat till nämnder och upphandlingsansvariga, alternativt i strukturer för uppföljning – att det är av särskild vikt att stöd ges till nämnder kring hur de kan arbeta för att uppfylla inriktningsmålen. Det behöver finnas särskild uppföljning på aggregerad nivå från de olika nämnderna för att säkerställa att upphandling och inköp på helheten används som ett strategiskt verktyg för att nå inriktningsmålen.

Den föreslagna policyn säger även att "All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där det kommungemensamma intresset har företräde framför enskilda nämnders/bolags intressen om dessa står i konflikt till varandra". Jämställdhetsutskottet ser att denna formulering är viktig för att kunna använda Upphandling och inköp som ett strategiskt verktyg för utvecklingsarbete och anser att det är av stor vikt att den finns med i policyn. Samtidigt ser också utskottet att detta mål kan utgöra grund för frågor kring vad det kommungemensamma intresset är, samt vem som har tolkningsföreträde när intressen kan anses stå i konflikt till varandra. Jämställdhetsutskottet anser att det därför är av vikt i arbetet med den nya strukturen för Upphandling och inköp att detta ges ett särskilt fokus.

Beslutsunderlag

Remissversion – Policy för inköps – och upphandlingsverksamhet

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson

Annika Dalén

Beslutet ska skickas till

KS Diarium

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 3 av 3

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-05-15

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 1 av 4

Umeå kommun
Kulturnämnden

Protokollsutdrag
2025-04-24

§ 16

Diariennr: KU-2025/00028

Remiss: Reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Beslut

Kulturnämnden beslutar

att ställa sig bakom yttrandet i tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend (spendanalys är en bild över en organisations inköps- och leverantörsmönster) till 3 724 miljoner kronor.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 2 av 4

Umeå kommun

Kulturnämnden

Protokollsutdrag

2025-04-24

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11).*

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson. Kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator fick därefter uppdraget att genomföra en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda och kommuntyp.

För att möjliggöra vägval inför den fortsatta översynen av upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer är kunskap om hur Umeå kommun och andra kommuner valt att fördela mandat, ansvar och roller viktig. För att bygga denna kunskap har nuläges- och omvärldsbevakning genomförts och sammanställts.

De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys. Nulägesanalysen har haft fokus på att:

- Ta fram fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet
- Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats
- I dialogform fånga upp synpunkter från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Omvärldsanalys och nulägesanalys presenterades för kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott, KSnaU den 6 augusti 2024. Analyserna har även presenterats för representanter för Upphandlingsmyndigheten (25 november) samt för kommunstyrelsens hållbarhetsutskott, KShu (1

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 3 av 4

Umeå kommun

Kulturnämnden

Protokollsutdrag

2025-04-24

oktober), äldrenämnden (21 november) samt kulturnämnden (19 december).

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar har förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun tagits fram.

Förslaget är inte utformat för att fastställas eller godkännas, förslaget ska snarare ses som en principiell förklaring till de förändringar som föreslås genomföras i policy, riktlinjer och reglemente.

Förslaget till förändrad inköpsverksamhet utgör grund för det förslag till policy för upphandlings- och inköpsverksamhet, samt det förslag till riktlinjer för upphandlings- och inköpsverksamhet som nu färdigställts och är klara för att lämna på remiss till nämnder och bolag.

Yttrande

Kulturnämnden anser att förslagen till riktlinje respektive policy för upphandlings- och inköpsverksamhet är bra.

Det är rimligt att en nämnd som har ett specifikt ansvar enligt grunduppdrag och reglemente också ansvar för inköp tillhörigt verksamheten. För kulturnämndens del, till exempel inköp av Biblioteksbuss, bibliotekssystem, instrument, litteratur och konst.

Den treåriga inköpsplanen får inte vara så rigid att den inte kan justeras under innevarande planeringstid utifrån de faktiska behov av inköp en enskild nämnd har.

I det kommunövergripande ansvaret för inköpsprocessen bör upphandlingsenheten tillhandahålla utbildningar för nämndernas upphandlingsansvariga personer.

Beslutsunderlag

Förslag till förändrad inköpsverksamhet

Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Remissversion – Policy upphandlings- och inköpsverksamhet

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 4 av 4

Umeå kommun
Kulturnämnden

Protokollsutdrag
2025-04-24

Remissversion – Riktlinje upphandlings- och inköpsverksamhet

Beredningsansvariga

Leif Mårtensson

Beslutet ska skickas till

KS Diarium, diarienummer KS-2024/00830

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammanträdesprotokoll
2025-05-15

§ 65

Ärendenr: 2025-2513

Yttrande över remiss: Reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställer yttrande över Reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen genomför på uppdrag av kommunfullmäktige en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer. En nuläges- och omvärldsbevakning har genomförts i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc. Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar har förslag till förändrad inköpsverksamhet i Umeå kommun tagits fram. Förslaget har ej utformats för att fastställas eller godkännas, förslaget ska snarare ses som en principiell förklaring till de förändringar som föreslås genomföras i policy, riktlinjer och reglemente. Förslaget till förändrad inköpsverksamhet har på så sätt utgjort grund för det förslag till policy för upphandlings- och inköpsverksamhet samt det förslag till riktlinjer för upphandlings- och inköpsverksamhet som nu färdigställts och skickats på remiss till nämnder/bolag.

Yttrande

Bakgrundsbeskrivning, nulägesanalys och ansvarstagande

Nämnden anser att bakgrundsbeskrivning och nulägesanalys behöver kompletteras utifrån ett lärande och ansvarstagande perspektiv. Flera viktiga delar i förslaget är inte nya och analysen bör omfatta frågan om brister i ansvarstagandet. Exempelvis har det inom kommunen tagits fram åtgärdsförslag för upphandling med hänsyn till klimat och resursnyttjande inom projektet "Klimathänsyn i upphandling". Rekrytering av hållbarhetstrateger enligt åtgärdsförslag 1 har diskuterats inom upphandlingsbyrån men beskrivning av eventuellt genomförande och utvärdering saknas i analysen. Bilden nedan med åtgärdsförslagen är hämtad från rapporten som finns för nedladdning på kommunens hemsida.

- Åtgärdsförslag 1: Anställ två hållbarhetsstrateger till Upphandlingshyran
- Åtgärdsförslag 2: Addera hållbarhetsansvar till anskaffningsrådet
- Åtgärdsförslag 3: Utredning av eventuella ökade kostnader och hur dessa ska hanteras
- Åtgärdsförslag 4: Tillägg till "Regler vid inköp, upphandling och avtal"
- Åtgärdsförslag 5: Förtydliga roller och ansvar för hållbar upphandling
- Åtgärdsförslag 6: Utveckla rutin som säkerställer uppföljning av hållbarhetskrav
- Åtgärdsförslag 7: Utbildning om klimat och cirkulär ekonomi
- Åtgärdsförslag 8: Studie med fokus på bygg, entreprenader, fastighetsdrift och tekniska konsulter
- Åtgärdsförslag 9: Transporter – minskade utsläpp och cirkulär ekonomi
- Åtgärdsförslag 10: Livsmedel – minskade utsläpp och cirkulär ekonomi
- Åtgärdsförslag 11: IT-produkter – minskade utsläpp och cirkulär ekonomi
- Åtgärdsförslag 12: Möbler – minskade utsläpp och cirkulär ekonomi

Rubriken syfte

I förslaget anges att syftet med policyn är att tydliggöra förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet. Nämnden anser att en policy inte bör innehålla organiserande styrning och att detta inte är i linje med kommunens ”Riktlinje för styrande dokument” beslutad av kommunstyrelsen 2024-01-16 §9.

Dokumenttyp	Innehåll	Kan beslutas av
Policy	Beskriver övergripande förhållningssätt eller principer för kommunen inom ett område. De är översiktliga, generella och hållbara över tid. De lämnar ett stort handlingsutrymme.	Kommunfullmäktige
Riktlinje	Väglöder och ger konkret stöd kring hur verksamheten ska utföras inom ett visst område. De kan beskriva arbetssätt och innehålla ska-krav och är därför mer detaljerade än en policy.	Kommunfullmäktige och nämnder/styrelse inom sitt uppdrag enligt reglemente

Bilden nedan har kommunen tagit fram för att beskriva skillnaden mellan organiserande, aktiverande och normerande styrning samt typen av dokument som reglerar delarna.

**Umeå kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden****Sammanträdesprotokoll
2025-05-15****Rubriken principer och förhållningssätt**

Nämnden anser att sista punkten bör utgå eftersom den som inriktningsmål är omhändertagen inom program social hållbarhet. Policyns bidrag till uppfyllelse av inriktningsmålen finns i tredje punkten.

Under denna rubrik med underrubriker finns en målkonflikt då det samtidigt anges att upphandling och inköp är ett strategiskt verktyg för att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls. Vidare sägs att; *Av kommunfullmäktige fastställd prioriteringsordning ska prägla utformning av kommunens inköpsverksamhet samt enskilda upphandlingarnas utformning och innehåll.*

Prioriteringsordningen anger:

- Medel före grunduppdrag: Tillgängliga medel styr grunduppdragets omfattning (bredd/djup)
- Grunduppdrag före inriktningsmål: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före inriktningsmål fastställda av kommunfullmäktige.
- Grunduppdrag och inriktningsmål före tilläggsuppdrag: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag och inriktningsmål fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före eventuella tilläggsuppdrag fastställda av kommunfullmäktige.

Nämnden anser att det finns en risk att prioriteringsordningen tillsammans med förslaget till policy hämmar en effektiv och kreativ upphandlings- och inköpsverksamhet utifrån en helhetssyn på samhällsutmaningarna. Nämnden anser att en policy och/eller riktlinjer bör innehålla strategiska förhållningssätt som förutom effektivitet tydliggör övergripande förhållningssätt till innovation, miljö, etik och sociala hänsyn.

Rubriken ansvarsfördelning i Riktlinjen

Nämnden anser att det principiellt är mer ändamålsenligt med en centralt placerad funktion för de små nämnderna som bistår med insatser i de fåtal upphandlingar som förekommer hos vissa nämnder under ett år. Upprätthållande av kompetens/kvalitet är utmanande och kostsamt när volymerna är små. Ett principiellt ställningstagande i denna och motsvarande sakfrågor vore vällovligt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-25

Protokollsutdrag KS 2025-03-18 § 48

Förslag till förändrad upphandlings- och inköpsverksamhet, 2025-01-31

Remissversion - Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet, 2025-03-22

Remissversion - Riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet , 2025-03-22

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 35 av 45

Umeå kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammanträdesprotokoll
2025-05-15

Beredningsansvariga

Fredrik Hedlund, miljö- och hälsoskyddschef
Rune Brandt, stadsbyggnadsdirektör

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen, ksdiarium@umea.se

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

Sida 1 av 2

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-05-22

§ 51

Diarienum: TN-2025/00410

Yttrande Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att lämna yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade i mars att överlämna remissutgåvor av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet till nämnden och bolag för yttrande.

Yttrande

Tekniska nämnden tycker att det är viktigt att tydliggöra ansvarsfördelningen och förbättra upphandling- och inköpsprocessen vilket gör att Tekniska nämnden ställer sig bakom det som står i remissen.

Tekniska nämnden ser fram emot det fortsatta arbetet med att utfärda riktlinjer och anvisningar för att upprätthålla en ändamålsenligt och samordnad inköpsverksamhet.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag 201. Bilaga.

Remissversion - Policy upphandlings- och inköpsverksamhet. Bilaga.

Remissversion - Riktlinje upphandlings- och inköpsverksamhet. Bilaga.

Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet. Bilaga.

Förslag till förändrad inköpsverksamhet. Bilaga.

Beredningsansvariga

Johan Byström

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 2 av 2

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-05-22

Beslutet ska skickas till
KSdiarium senast 31 maj. Märk med KS-2024/00830

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 1 av 3

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Umeåregionens brand och räddningsnämnd 2025-05-20

§ 16

Diariennr: UBRN-2025/00025

**Remiss av reviderad policy och riktlinje för inköps-
och upphandlingsverksamhet****Beslut****Umeåregionens brand- och räddningsnämnd beslutar****att avge yttrande i enlighet med tjänsteskrivelsen.****Ärendebeskrivning**

Brand- och räddningsnämnden har getts möjlighet att yttra sig över kommunstyrelsens remiss av förslag till förändrad inköpsverksamhet.

Som underlag till förslaget till förändrad inköpsverksamhet har Stadsledningskontoret genomfört en nuläges- och omvärldsbevakning i kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc. Vidare har rekommendationer från kommunrevisorerna efter genomförda granskningar av kommunens inköpsverksamhet legat som underlag för framtagandet av förslaget.

Förslaget beskriver hur Umeå kommuns strategiska, taktiska och operativa inköpsarbete bör bedrivas.

I förslaget till förändrad inköpsverksamhet framgår att nämndernas reglementen föreslås ändras så att det framgår att samtliga nämnder:

- är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll i frågor som rör inköp och upphandling.
- ska upprätthålla en ändamålsenlig organisation och kompetens i inköps- och upphandlingshänseende
- ska följa kommungemensamma direktiv och riktlinjer fastställda av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.
- ska nyttja kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 2 av 3

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Umeåregionens brand och räddningsnämnd 2025-05-20

- ska bidra till att utveckla kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.

Brand- och räddningsnämndens synpunkter på förslaget till förändrad inköpsverksamhet

Förslaget till förändrad inköpsverksamhet kommer att ställa högre krav, jämfört med idag, på att nämndernas förvaltningar har kompetens inom upphandling och inköp. Upphandlingsbyrån med dess kompetens kommer att bibehållas vilket är bra men förslaget behöver förtydligas avseende Upphandlingsbyråns roll och hur nämnderna rent praktiskt kommer få det stöd som krävs för att inköp och upphandlingar ska genomföras enligt gällande regelverk.

Nämndernas administration kommer att öka genom att upphandlingsärendena ska beredas och beslutas av respektive nämnd. För att detta ska kunna hanteras av nämnderna behöver stöd i form av utbildningar, mallar, rutiner m.m. utvecklas.

Brand- och räddningsnämnden anser att det är bra att det i remisshandlingarna framgår att kommunstyrelsen föreslår ta fram och utveckla en stödjande kommungemensam process "Genomföra direktupphandling" i samverkan med kommunens förvaltningar samt fortlöpande utbilda och ge stöd och råd till förvaltningarna avseende direktupphandlingar.

Beslutsunderlag

Förslag till förändrad upphandlings- och inköpsverksamhet

Remissversion – Policy för upphandlings-och inköpsverksamhet

Remissversion – Riktlinje för upphandlings-och inköpsverksamhet

Beredningsansvarig

Jonas Andersson Wikström, enhetschef

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 3 av 3

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Umeåregionens brand och räddningsnämnd

2025-05-20

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 1 av 2

Umeå kommun
Valnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-20

§ 13

Diarienumr: VN-2025/00016

Svar på remiss: Remiss reviderad policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Beslut

Valnämnden beslutar

att lämna yttrande enligt valkansliets förslag.

Ärendebeskrivning

Valnämnden har fått möjlighet att lämna ett yttrande på remiss
Reviderad policy och riktlinjer för inköps- och upphandlingsverksamhet.
Bakgrunden är granskningar relaterade till kommunens inköpsverksamhet
som gjordes av kommunrevisionen under 2022.

Valnämnden ser positivt på de förslag som redovisas i dokumenten.
Förändringarna känns såväl naturliga som nödvändiga att genomföra.

Nämnden vill särskilt lyfta fram vikten av det kommungemensamma
stödet. Valnämnden ser en risk för ökad administration i en liten och
sårbar verksamhet om ett större ansvar när det gäller inköps- och
upphandlingsfrågor läggs på respektive nämnd. Det gäller framför allt
delar av arbetet med direktupphandlingar.

Beslutsunderlag

Policy inköps- och upphandlingsverksamhet
Riktlinje inköps- och upphandlingsverksamhet

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se

Ange ärendenummer KS-2024/00830 i ämnesraden

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden
Sida 2 av 2

Umeå kommun
Valnämnden

Protokollsutdrag
2025-05-20

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

1 av 2

Tjänsteskrivelse

2025-05-09

Äldrenämnden

Diariennr: ÄN-2025/00096

Remissyttrande - Reviderad policy samt riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet**Förslag till beslut**

Äldrenämnden yttrar sig över remissen i enlighet med yttrande 2025-05-09

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige gav 2023 kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en revidering av upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer. Utifrån detta uppdrag skickas nu förslag på reviderad policy samt riktlinje för inköps – och upphandlingsverksamhet på remiss till kommunens nämnder.

Äldrenämnden bedömer att det är en nödvändig och positiv förflyttning i tydliggörande av roller och ansvar i förslaget för nämnderna och tillhörande förvaltningar. Det är rimligt att facknämnder har ett tydligt ansvar för de upphandlingar och avtal som enbart berör facknämndens verksamhet.

Det är fortsatt viktigt att kommunens gemensamma inköpsprocess ligger under kommunstyrelsen ansvar. Inte minst gäller det för att underlätta kommunens åtagande vid samhällsstörningar och höjd beredskap samt avseende att motverka välfärds kriminalitet och korruption. Likaså är det en fördel att upphandlingar som omfattar flera nämnder samordnas från kommunstyrelsen genom Upphandlingsbyrån även framgent.

Förslaget bedöms innebära en ambitionshöjning i kommunens arbete.

Nämnden vill därför göra några medskick:

Utifrån förslaget är det svårt att komma till någon annan slutsats än att nämndens egen organisation kring avtal behöver förstärkas med tillskjutande resurser, både avseende vård – och omsorgstjänster där hemtjänst är den stora delen samt kring andra avtal. Redan idag avsätts en hel del tid för upphandling och uppföljning. Det blir nödvändigt att göra en ordentlig analys och process tillsammans med Upphandlingsbyrån och andra roller som deltar i avtalsarbetet så att kommunen nyttjar olika specialkompetenser och roller på klokaste sätt. Till exempel då det gäller riskanalyser av leverantörer, kontrollera leverantörers seriositet eller kontinuerlig inhämtning av uppgifter från till exempel Skatteverket, något som bättre samordnas centralt då leverantören kan vara verksam under flera nämnder.

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: ÄN-2025/00096

Någon form av kommunövergripande kontroll behöver framgent definieras utöver att det nu ligger under nämndernas ansvar. Äldrenämnden utgår från att dessa medskick tas om hand och ser fram emot det fortsatta gemensamma arbetet.

Bilaga

Remissversion Policy inköps-och upphandlingsverksamhet

Remissversion Riktlinje inköps – och upphandlingsverksamhet

Beredningsansvariga

Anna Karlander, kanslichef

Carina Nylander, ekonomichef

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Pernilla Henriksson
Äldreomsorgsdirektör

Anna Karlander
Kanslichef

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 183

Diariennr: KS-2024/00830

Ny policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet

att fastställa förslag till komplettering av reglemente för nämnder och styrelse

att ge samtliga nämnder i uppdrag att se över och vid behov justera nämndens delegationsordning med anledning av reglementesförändring

att fastställa förslag till riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

att upphäva tidigare styrning på området i form av:

- Inköps- och upphandlingspolicy KF 2016-12-19
- Riktlinjer till policy för upphandling och inköp (infogade i policy) KF 2016-12-19
- Regler för inköp och upphandling i Umeå kommun
- Strategidokument för upphandlingar med sociala krav i Umeå kommunkoncern 2018-06-07
- Ansvar- och rollfördelning vid upphandling inom Umeå kommun
- Riktlinjer för direktupphandlingar i Umeå kommun

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet 2025-2027

(beslutet gäller under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer policy, riktlinje och reglementesförändring)

Reservation

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget återremissyrkande.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 310 mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11).*

Nuläges- och omvärldsanalys

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson som i sin tur gav kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator i uppdrag att genomföra nulägesanalys av Umeå kommun och omvärldsanalys av kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc. De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Omvärldsbevakningen har gett kunskap om hur andra kommuner valt att organisera och styra sin

upphandlingsverksamhet. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys. Nulägesanalysen har haft fokus på att:

- Upparbeta fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet
- Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats
- I dialogform fånga synpunkter/reflektioner från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Omvärldsanalys och nulägesanalys har presenterats för KSnau, KShu, äldrenämnden och kulturnämnden samt för representanter för Upphandlingsmyndigheten. Omvärlds- och nulägesanalys har även presenterats i ett flertal olika forum internt inom kommunen.

Se bilaga 5 för beskrivning av föreslagen förändring inkl slutsatser från omvärlds- och nulägesanalys.

Beredning av nya styrdokument

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar upparbetades förslag till förändrad policy respektive riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet. Information om de föreslagna förändringarna har lämnats till Stadsdirektörens forum, Centrala samverkansgruppen, Stabsnätverket, Ekonomidirektörens ledningsgrupp och Kommunens upphandlingsråd.

Remissförfarande

Kommunstyrelsen beslutade den 18 mars att överlämna remissutgåva av ny policy för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder och bolag för yttrande samt att överlämna remissutgåva av ny riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder för yttrande. Två välbesökta remisskonferenser genomfördes under remisstiden. Totalt inkom 12 remissyttranden från kommunens nämnder, synpunkter på förslag till ny policy för inköp- och

upphandlingsverksamhet från UKF och bolagskoncernen inhämtades via dialog med UKFs VD.

Remissammanställning och förslag till hantering av specifika synpunkter som framkommit i remissyttranden presenterades för kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott den 5 aug. Se bilaga 6 för remissammanställning, vidtagna åtgärder och remissyttranden från nämnd.

Slutberedning

De synpunkter som inkom i remissyttranden från kommunens nämnder har hanterats genom:

- Revidering/justering av förslag till policy och riktlinje
- Revidering/justering av förslag till plan för implementering.

Se bilaga 1 – Förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet

Se bilaga 2 – Riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Se bilaga 3 – Förslag till förändring av reglemente för nämnder och styrelse

Se bilaga 4 – Plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Observera att Kommunstyrelsen redan idag har fullmäktiges mandat att fastställa kommungemensamma riktlinjer och anvisningar inom inköps- och upphandlingsområdet. Men då föreslagen förändring är av principiell karaktär så tillställs även riktlinjen (bilaga 2) till kommunfullmäktige för fastställande. Kommunstyrelsens mandat att revidera fastställd riktlinje kvarstår (om principiell förändring sker ska den dock tillställas kommunfullmäktige för prövning).

Specifika förtydliganden

I enskilda remissyttranden från några nämnder har det framkommit missförstånd angående förändringarnas inverkan på Upphandlingsbyråns fortsatta roll och funktion.

De förändringar som föreslås i policy, riktlinje och reglemente syftar huvudsakligen till fyra saker:

Umeå kommun
Kommunstyrelsen**Protokollsutdrag**
2025-10-14

1. Stärka kommunens förmåga att nyttja inköps- och upphandlingsverksamheten i strategiskt hänseende
2. Tydliggöra roll- och ansvarsfördelning på politisk nivå, dvs tydliggöra nämndernas ansvar för och mandat att förbereda, genomföra och realisera enskilda upphandlingar.
3. Stärka avtalsuppföljning och kontroll för att motverka välfärds kriminalitet och oseriösa aktörer.
4. Säkra att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning/höjd beredskap

För enskilda nämnder/förvaltningar innebär detta dels att beslut som hittills hanterats av kommunstyrelsen eller dess utskott i högre omfattning kommer hanteras av enskild nämnd, dels en nödvändig ambitionshöjning avseende avtalsuppföljning och kontroll.

Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå kommer dock kvarstå som samordnad funktion under kommunstyrelsen och även framgent ge nämnder och förvaltningar stöd i förberedelse, genomförande och realisering av enskilda upphandlingar.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet
Bilaga 2 – Förslag till riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet
Bilaga 3 – Förslag till förändring av reglemente för nämnder och styrelse
Bilaga 4 - Plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet
Bilaga 5 - Beskrivning av föreslagen förändring inkl slutsatser från omvärlds- och nulägesanalys.
Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden från nämnder.

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson
Urban Dahlgren

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning**Yrkanden**

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Bore Sköld (V) - Att ärendet återremitteras för att komplettera den föreslagna policyn och riktlinjerna med konkreta formuleringar relaterade till miljö- och klimathänsyn samt hänsynstagande till sociala och arbetsrättsliga kriterier vid inköp och upphandling.

Propositionsordning som godkänns

Avslag mot bifall till Bore Skölds återremissyrkande. Ordföranden finner att utskottet avslår återremissyrkandet.

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget återremissyrkande.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Bore Sköld (V) - Att ärendet återremitteras för att komplettera den föreslagna policyn och riktlinjerna med konkreta formuleringar relaterade till miljö- och klimathänsyn samt hänsynstagande till sociala och arbetsrättsliga kriterier vid inköp och upphandling.

Propositionsordning som godkänns

Avslag mot bifall till Bore Skölds återremissyrkande. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå återremissyrkandet.

Bifall mot avslag till näringslivs- och arbetsutskottets förslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget återremissyrkande.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Beslutet ska skickas till

- Beslut om policy för inköps- och upphandlingsverksamhet ska skickas till samtliga nämnder, bolag och kommunrevisionen.
- Beslut om riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet, beslut om förändring av reglemente för nämnder och styrelse samt plan för implementering ska skickas till samtliga nämnder och kommunrevisionen.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

§ 290

Diariennr: KS-2024/00830

Ny policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet

att fastställa förslag till komplettering av reglemente för nämnder och styrelse

att ge samtliga nämnder i uppdrag att se över och vid behov justera nämndens delegationsordning med anledning av reglementesförändring

att fastställa förslag till riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

att upphäva tidigare styrning på området i form av:

- Inköps- och upphandlingspolicy KF 2016-12-19
- Riktlinjer till policy för upphandling och inköp (infogade i policy) KF 2016-12-19
- Regler för inköp och upphandling i Umeå kommun
- Strategidokument för upphandlingar med sociala krav i Umeå kommunkoncern 2018-06-07
- Ansvar- och rollfördelning vid upphandling inom Umeå kommun
- Riktlinjer för direktupphandlingar i Umeå kommun

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet 2025-2027

(beslutet gäller under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer policy, riktlinje och reglementesförändring)

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget återremissyrkande.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

Ärendebeskrivning

Umeå kommun anskaffar varor och tjänster till ett avsevärt värde årligen. För helåret 2024 uppgick Umeå kommuns påverkbara spend till 3 310 mnkr.

Kommunrevisionen genomförde under 2022 två granskningar relaterade till kommunens Inköpsverksamhet. Dels en granskning av kommunens inköps- och upphandlingsprocess, dels en granskning av kommunens avtalsförvaltning. De rekommendationer kommunrevisionen lämnade till kommunstyrelsen var bland annat att:

- Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

Parallellt med att revisionen genomförde dessa två granskningar gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att med start 2023 *genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer (tilläggsuppdrag 2022:11).*

Nuläges- och omvärldsanalys

Uppdraget fördelades till Stadsledningskontoret och ekonomidirektör Lena Höök Gustafsson som i sin tur gav kommunens upphandlingschef respektive ledningskoordinator i uppdrag att genomföra nulägesanalys av Umeå kommun och omvärldsanalys av kommuner som är jämförbara med Umeå sett till storlek, antal anställda, kommuntyp etc. De kommuner som ingått i omvärldsanalysen är Helsingborg, Linköping, Lund, Uppsala, Västerås och Örebro. Under arbetets gång har även Göteborgs stad infogats i omvärldsanalysen. Omvärldsbevakningen har gett kunskap om hur andra kommuner valt att organisera och styra sin upphandlingsverksamhet. Arbetet har huvudsakligen skett genom dokumentgranskning för att undersöka hur kommunerna arbetar med

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

styrning och ansvarsfördelning inom upphandlingsområdet, i något fall har kontakt tagits med enskild kommun för att få ytterligare information.

Direkt efter att omvärldsanalysen sammanställts påbörjades arbete med nulägesanalys. Nulägesanalysen har haft fokus på att:

- Upparbeta fakta om Umeå kommuns inköpsverksamhet
- Undersöka i vilken grad inköp och upphandling vilar på en strategisk ansats
- I dialogform fånga synpunkter/reflektioner från de förvaltningar som har väsentlig andel av kommunens inköpsvolym (spend).

Omvärldsanalys och nulägesanalys har presenterats för KSnau, KShu, äldrenämnden och kulturnämnden samt för representanter för Upphandlingsmyndigheten. Omvärlds- och nulägesanalys har även presenterats i ett flertal olika forum internt inom kommunen.

Se bilaga 5 för beskrivning av föreslagen förändring inkl slutsatser från omvärlds- och nulägesanalys.

Beredning av nya styrdokument

Mot bakgrund av genomförd omvärlds- och nulägesanalys och genomförda revisionsgranskningar upparbetades förslag till förändrad policy respektive riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet. Information om de föreslagna förändringarna har lämnats till Stadsdirektörens forum, Centrala samverkansgruppen, Stabsnätverket, Ekonomidirektörens ledningsgrupp och Kommunens upphandlingsråd.

Remissförfarande

Kommunstyrelsen beslutade den 18 mars att överlämna remissutgåva av ny policy för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder och bolag för yttrande samt att överlämna remissutgåva av ny riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet till kommunens nämnder för yttrande. Två välbesökta remisskonferenser genomfördes under remisstiden. Totalt inkom 12 remissyttranden från kommunens nämnder, synpunkter på förslag till ny policy för inköp- och upphandlingsverksamhet från UKF och bolagskoncernen inhämtades via dialog med UKFs VD.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

Remissammanställning och förslag till hantering av specifika synpunkter som framkommit i remissyttranden presenterades för kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott den 5 aug. Se bilaga 6 för remissammanställning, vidtagna åtgärder och remissyttranden från nämnd.

Slutberedning

De synpunkter som inkom i remissyttranden från kommunens nämnder har hanterats genom:

- Revidering/justering av förslag till policy och riktlinje
- Revidering/justering av förslag till plan för implementering.

Se bilaga 1 – Förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet

Se bilaga 2 – Riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Se bilaga 3 – Förslag till förändring av reglemente för nämnder och styrelse

Se bilaga 4 – Plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Observera att Kommunstyrelsen redan idag har fullmäktiges mandat att fastställa kommungemensamma riktlinjer och anvisningar inom inköps- och upphandlingsområdet. Men då föreslagen förändring är av principiell karaktär så tillställs även riktlinjen (bilaga 2) till kommunfullmäktige för fastställande. Kommunstyrelsens mandat att revidera fastställd riktlinje kvarstår (om principiell förändring sker ska den dock tillställas kommunfullmäktige för prövning).

Specifika förtydliganden

I enskilda remissyttranden från några nämnder har det framkommit missförstånd angående förändringarnas inverkan på Upphandlingsbyråns fortsatta roll och funktion.

De förändringar som föreslås i policy, riktlinje och reglemente syftar huvudsakligen till fyra saker:

1. Stärka kommunens förmåga att nyttja inköps- och upphandlingsverksamheten i strategiskt hänseende

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

2. Tydliggöra roll- och ansvarsfördelning på politisk nivå, dvs tydliggöra nämndernas ansvar för och mandat att förbereda, genomföra och realisera enskilda upphandlingar.
3. Stärka avtalsuppföljning och kontroll för att motverka välfärds kriminalitet och oseriösa aktörer.
4. Säkra att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning/höjd beredskap

För enskilda nämnder/förvaltningar innebär detta dels att beslut som hittills hanterats av kommunstyrelsen eller dess utskott i högre omfattning kommer hanteras av enskild nämnd, dels en nödvändig ambitionshöjning avseende avtalsuppföljning och kontroll.

Stadsledningskontorets Upphandlingsbyrå kommer dock kvarstå som samordnad funktion under kommunstyrelsen och även framgent ge nämnder och förvaltningar stöd i förberedelse, genomförande och realisering av enskilda upphandlingar.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Förslag till policy för inköps- och upphandlingsverksamhet

Bilaga 2 – Förslag till riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Bilaga 3 – Förslag till förändring av reglemente för nämnder och styrelse

Bilaga 4 - Plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet

Bilaga 5 - Beskrivning av föreslagen förändring inkl slutsatser från omvärlds- och nulägesanalys.

Bilaga 6 – Remissammanställning, vidtagna åtgärder samt remissyttranden från nämnder.

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Urban Dahlgren

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning**Yrkanden**

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Bore Sköld (V) - Att ärendet återremitteras för att komplettera den föreslagna policyn och riktlinjerna med konkreta formuleringar relaterade

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

till miljö- och klimathänsyn samt hänsynstagande till sociala och arbetsrättsliga kriterier vid inköp och upphandling.

Propositionsordning som godkänns

Avslag mot bifall till Bore Skölds återremissyrkande. Ordföranden finner att utskottet avslår återremissyrkandet.

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget återremissyrkande.

Beslutet ska skickas till

- Beslut om policy för inköps- och upphandlingsverksamhet ska skickas till samtliga nämnder, bolag och kommunrevisionen.
- Beslut om riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet, beslut om förändring av reglemente för nämnder och styrelse samt plan för implementering ska skickas till samtliga nämnder och kommunrevisionen.

Tjänsteskrivelse

2025-10-07

Kommunstyrelsens
planeringsutskott

Diariennr: KS-2025/00579

Exploateringsavtal för fastigheterna Verkstaden 18 m.fl.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna två exploateringsavtal som tecknats för att reglera genomförande av detaljplanen för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027) i enlighet med bilagor.

Ärendebeskrivning

Två exploateringsavtal har tecknats för att reglera genomförandet av detaljplanen för Verkstaden 18 m.fl. mellan dels Umeå kommun, Guldägget 1 och Bonava Sverige AB, dels Umeå kommun och Motorcentralen Invest i Umeå AB. Syftet med detaljplanen är att inom området skapa planmässiga förutsättningar för bostäder i kvartersstruktur med inslag av verksamheter. Syftet är också att skapa förutsättningar för offentliga rum och parker.

Detaljplanen ska byggas ut i två etapper. För den första etappen finns ett överlåtelseavtal mellan fastighetsägare och exploatör. Den etappen kan påbörjas när detaljplanen fått laga kraft. För den andra etappen är tidplanen osäker och det är även osäkert vem som ska bygga ut det området. Två exploateringsavtal har därför tecknats för att reglera genomförandet av respektive etapp.

Avtalen reglerar följande:

Fastighetsbildning

Fastighetsägaren ska överlåta mark planlagd som allmän plats till kommunen utan ersättning (gator, park och torg). För etapp ett tecknas överenskommelser om fastighetsreglering. För den allmänna platsen i etapp två finns en överenskommelse om fastighetsreglering med som en intention då tidplanen för etappen är osäker och en överenskommelse måste tecknas i nära anslutning till genomförandet.

Ledningar som tryggas med ledningsrätt inom planområdet ska flyttas ut i allmän plats, gata. I etapp ett ska en kostnadsfördelning göras då det

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00579

framför allt är allmän plats som berörs, medan exploatören bekostar flytten i etapp två då det påverkar byggrätten.

Utbyggnad av allmän plats

Kommunen projekterar och bygger ut allmän plats. Kostnaden fördelas på de två utbyggnadsetapperna utifrån byggrätt. För etapp ett ska faktisk kostnad erläggas upp till ett takpris. För etapp två ska faktisk kostnad erläggas.

Kostnader kommunen

En viss del av kostnaderna för anläggandet av torget, ombyggnaden av Rothoffsvägen samt flytt av ledningar (ledningsrätt) under torget ska skattefinansieras. Kostnaderna för kommunen blir ca 5,2 miljoner kronor, en kostnad som även det intilliggande kommunala exploateringsprojektet Guldskrinet kommer ta en del av. Ombyggnationen av Parkvägen bekostas till hälften av exploatören och till hälften av exploateringsprojektet Guldskrinet, vilket för kommunen innebär ca 1,6 miljoner kronor.

Tidplan och samverkan

För etapp ett ska en gemensam huvudtidplan tas fram med utgångspunkt i exploatörens tidplan. Kommunen och exploatören ska bygga ut området parallellt varför samordning blir viktigt.

Närmare villkor i exploateringsavtalet framgår av bilaga.

Beslutsunderlag

- Översiktskarta
- Exploateringsavtal inkl. bilagor

Beredningsansvariga

Helen Nilsson, Kajsa Dahlberg

Beslutet ska skickas till

Kajsa Dahlberg

Helen Nilsson
Mark- och exploateringsdirektör

Kajsa Dahlberg
Mark- och
exploateringsingenjör

Exploateringsavtal

för att reglera genomförandet av detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027) i Umeå kommun

PARTER

Umeå kommun, (212000–2627), Mark och exploatering, 901 84 Umeå, fortsättningsvis **Kommunen**

Guldägget 1 AB (559335–2817), Box 1430, 901 24 Umeå, fortsättningsvis **Fastighetsägaren**

BAKGRUND OCH SYFTE

En detaljplan för fastigheterna Umeå Verkstaden 18 m.fl. har tagits fram (BN-2019/02027), nedan kallad Detaljplanen, se plankarta i bilaga 1.

Syftet med Detaljplanen är att inom området skapa planmässiga förutsättningar för bostäder i kvartersstruktur med inslag av verksamheter. Syftet är också att skapa en attraktiv boendemiljö där ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator, och att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Detaljplanen har varit ute på samråd och granskning, och ska upp för antagande i kommunfullmäktige i Umeå kommun.

Planområdet ingår i den fördjupade översiktsplanen för de centrala stadsdelarna. I översiktsplanen pekas området ut som ett utvecklingsområde som på sikt bör omvandlas till ett blandstadsområde med hantverk och mindre störande verksamheter som bärande tema.

Planområdet avses exploateras i två etapper, där den södra delen av planområdet, som består av hela Verkstaden 19 samt en mindre del av Verkstaden 18, är först ut. Det här avtalet, fortsättningsvis kallat Exploateringsavtalet, reglerar genomförandet av den första etappen, Etapp Ett. Inom Verkstaden 19 har befintliga verksamheter avvecklats. Rivning av befintliga byggnader och sanering kommer att genomföras under hösten 2025 och utbyggnaden av Etapp Ett kan påbörjas när Detaljplanen fått laga kraft. Inom området avser Fastighetsägaren uppföra bostäder och verksamheter i enlighet med Detaljplanen och framtaget gestaltningsprogram. För resterande del av planområdet, Etapp Två, har ett separat exploateringsavtal tecknats med fastighetsägaren till Verkstaden 18 Motorcentralen Invest i Umeå AB.

§ 1 EXPLOATERINGSOMRÅDE OCH TIDIGARE AVTAL

§ 1.1 Exploateringsområde

Exploateringsavtalet hanterar genomförandet av Etapp Ett av Detaljplanen. Etapp Ett utgörs av hela fastigheten Verkstaden 19, men del av Verkstaden 18 och del av den kommunala gatufastigheten Stadsliden 2:1 ingår också. Området för Etapp Ett kallas fortsättningsvis Exploateringsområdet och är

markerat med röd avgränsning i plankarta i bilaga 1. Resterande del av planområdet utgörs av Etapp Två.

§ 1.2 Tidigare avtal

Planavtal har tecknats mellan Umeå kommun Detaljplanering och Bonava Sverige AB, org.nr 556726-4121, fortsättningsvis **Bonava**, daterat 2022-02-16.

Fastighetsägarens moderbolag Motorcentralen Invest i Umeå Holding AB, org.nr 559333-1779, har ingått ett aktieöverlåtelseavtal med Bonava Holding 38 AB, org.nr 559330-2358, (ett helägt dotterbolag till Bonava) avseende samtliga aktier i Fastighetsägaren, Guldägget 1 AB, som äger Verkstaden 19. Överlåtelsen sker efter att Detaljplanen fått laga kraft.

§ 1.3 Gestaltningssprogram

Inom detaljplaneprocessen har Bonava tagit fram ett gestaltningssprogram för Detaljplanen som beskriver visionen för planområdet och visar förslag på gestaltning av kvartersmark och allmän plats.

§ 2 MARKÖVERLÅTELSE OCH LANTMÄTERIFÖRRÄTTNINGAR

§ 2.1 Marköverlåtelser mellan Kommunen och Fastighetsägaren

Fastighetsägaren ska, utan ersättning, överlåta de delar av fastigheten Verkstaden 19 som i Detaljplanen utgör allmän plats till Kommunen. För marköverlåtelsen har en särskild överenskommelse tecknats, se bilaga 2.

§ 2.2 Fastighetsbildning

Ansökan om fastighetsbildning enligt § 2.1 görs av Kommunen när exploateringsavtalet har beslutats enligt § 6.5 och biträds av Fastighetsägaren. Fastighetsägaren står för förrättningskostnaderna.

§ 2.3 Tillträde och nyttjanderätt

Tillträde till mark som överläts enligt § 2.1 ska ske när fastighetsbildningsbeslutet fått laga kraft.

§ 2.4 Gemensamhetsanläggningar och servitut

Fastighetsägaren ska ansöka om och bekosta inrättandet av gemensamhetsanläggning för kvartersgata inom Exploateringsområdet, i Detaljplanen reglerad med egenskapsbestämmelsen g1. Kvartersgatan ska anläggas till en sådan standard att den kan hantera varutransporter till verksamheter i intilliggande kvarter. Ansökan görs hos kommunala lantmäterimyndigheten.

Fastighetsägaren ska, vid behov, medge Umeå Energi rätt att ta sig till planlagt E-område inom Exploateringsområdet över kvartersmarken. Rättigheten ska upplåtas utan ersättning för Umeå Energi.

§ 2.5 Ledningsrätt

Inom fastigheten Verkstaden 19 finns en ledningsrätt för befintliga vatten- och spillvattenledningar, (akt nr 2480K-01/65). När Exploateringsområdet byggs ut ska ledningarna ersättas med nya ledningar i Parkvägen i enlighet med § 3.3 och ledningsrätten upphävas.

Ansökan om upphävande görs vanligtvis av ledningsrättsinnehavaren. Fastighetsägaren ska bekosta 31,5 % av förrättningskostnaden. Kostnad för ledningsflytt regleras i § 3.3.

§ 3 UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

§ 3.1 Allmän plats med kommunalt huvudmannaskap

Kommunen ansvarar för projektledning, detaljprojektering, upphandling och anläggande av kommunala anläggningar på allmän plats inom Exploateringsområdet.

Utformning av allmän plats ska utgå från framtagna funktionsbeskrivningar för allmänna platser, se bilaga 3.

De allmänna anläggningarna ska anläggas i två steg. I ett första steg ska samtliga ledningsslag läggas ner och gatorna anläggas upp till bärlager. När gatorna anlagts till bärlager tas de i drift. Att gatorna tas i drift innebär att de upplåts för allmän användning. I steg två ska färdigställande av allmänna platser ske till avsedd utformning, dvs. anläggande av kantsten och plantering av gatuträd mm.

Kommunen beslutar om tidpunkt för färdigställande av allmänna platser.

Färdigställandet avses utföras efter att den intilliggande kvartersmarken har bebyggts. I de fall där allmänna anläggningar gränsar mot kvarter inom Etapp Två kan färdigställande dröja till dess att angränsande kvarter i Etapp Två har bebyggts. Om så sker ska Kommunen ändå tillse att den avsedda funktionen finns på den allmänna platsen.

Exploateringsavtalet är inte fullgjort förrän samtliga anläggningar inom Exploateringsområdet har färdigställts i sin helhet såvida inte takpriset är uppnått enligt § 3.1.1.

3.1.1 Kostnadsfördelning av anläggningar på allmän plats

De allmänna anläggningarna som ska utföras är nödvändiga för Detaljplanens genomförande och de ska därför bekostas av exploateringen.

Kostnader för projektledning, projektering och utbyggnad av de allmänna platserna inom Exploateringsområdet fördelas i sin helhet mellan Fastighetsägaren och fastighetsägaren till Verkstaden 18, förutom anläggandet av torget och ombyggnationen av Parkvägen och Rothoffsvägen där Kommunen ska ta en andel av kostnaderna.

Då alla kvarter inom Detaljplanen har en nytta av samtliga allmänna anläggningar har kostnader för respektive anläggning i första hand fördelats på den etapp som den ligger inom, men fördelningen har även tagit hänsyn till den byggrätt som medges i respektive utbyggnadsetapp.

I figur 1 anges Fastighetsägarens procentuella kostnadsandel för varje allmän anläggning inom Exploateringsområdet och figur 2 visar var respektive anläggning ligger inom Detaljplanen. I figur 1 anges uppskattad kostnad för respektive anläggning i 2025 års prisnivå. Fastighetsägaren ska bekosta den faktiska kostnaden för projektledning, projektering och utbyggnad i enlighet med den

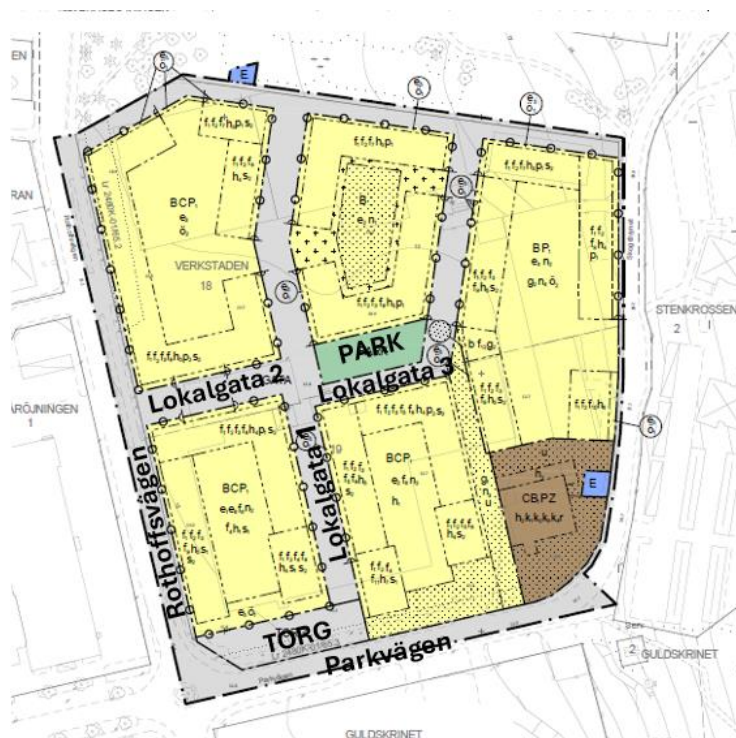
Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

procentuella fördelningen upp till ett takpris som är satt till nio miljoner niohundra tusen (9 900 000) kronor, för beräkning av takpris bilaga 4. Takpriset omfattar inte kostnader för återställande av mark efter tillfälliga upplåtelser enligt § 5.3.

Anläggningar	Längd/Yta	Enhet	Kostnad per enhet	Total uppskattad kostnad	Procentuell andel etapp 1
Lokalgata 1 11,5 m bred - gångfartsgata syd	75	m	21 500 kr	1 700 000 kr	100%
Lokalgata 2 13,5 m infartsgata från Rothoffsvägen	72	m	23 000 kr	1 700 000 kr	100%
Lokalgata 3 8,5 m söder om park	675	m	4 000 kr	2 700 000 kr	40%
Parkvägen	130	m	24 500 kr	3 200 000 kr	50%
Rothoffsvägen GC + trädrad	100	m	15 000 kr	1 500 000 kr	75%
Park	670	m ²	1 220 kr	820 000 kr	40%
Torg	1108	m ²	6 100 kr	6 800 000 kr	21%
Summa anläggningar					8 961 000 kr

Figur 1. Redovisar allmänna anläggningar inom Exploateringsområdet, uppskattad kostnad i 2025 års prisläge och Fastighetsägarens kostnadsandel.

Figur 2. Karta som visar var respektive anläggning ligger inom Detaljplanen

§3.1.2 Fakturering

Fakturerings av exploateringskostnader görs efter att entreprenaden för varje anläggning är utförd och besiktigad. Fakturerings kommer att ske både efter steg 1, dvs. utbyggnad till bärlager, och efter steg 2 dvs. färdigställande av anläggning.

§ 3.2 Allmänna VA-anläggningar

Nya VA-ledningar för att försörja bostäderna inom Exploateringsområdet förläggs till största del i allmän plats, dock måste även ledningar läggas i kvartersgata. I Detaljplanen har markåtkomst i kvartersgatan reserverats med planbestämmelsen u. Fastighetsägaren ska upplåta utrymme i kvartersgata för allmänna VA-ledningar med tillhörande anläggningar utan ersättning. Fastighetsägaren medger rätt för ledningsägaren att ledningarna tryggas med servitut eller

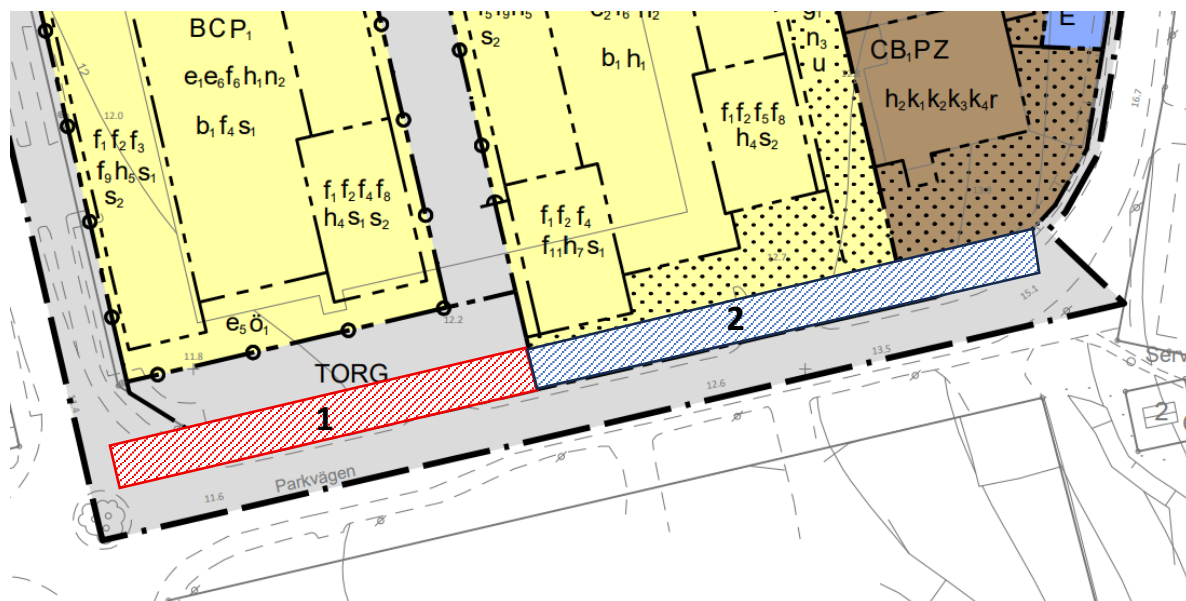
ledningsrätt. Ledningar inom kvartersgata (g1) anläggs samordnat med ledningar belägna inom allmän plats.

Vakin, i egenskap av huvudman för det allmänna VA-nätet, bygger ut ledningar fram till förbindelsepunkt som normalt anläggs ca 0,5 från fastighetsgräns. Fastighetsägaren ansvarar för servisanmälan. Fastighetsägaren ska erlägga anslutningsavgifter för vatten och avlopp enligt gällande taxa vid tidpunkten för anvisning av förbindelsepunkt.

§ 3.3 Ledningsflytt

Inom fastigheten Verkstaden 19 finns en ledningsrätt för befintliga vatten- och spillvattenledningar (akt nr 2480K-01/65). När Detaljplanen genomförs ska ledningarna ersättas med nya ledningar i Parkvägen. Parterna är överens om att befintliga ledningar tas ur bruk men tillåts ligga kvar i marken. Nyomläggning av ledningarna förutsätter att Parkvägen ska byggas om och att schaktkostnaderna därmed fördelas.

Kostnaderna för nedläggning av nya ledningar och tillbehör som omfattas av ledningsrätten ska fördelas på flera parter. Fastighetsägarens andel begränsas till 31,5 % för ledningsflytt av ledningar inom området 1 i figur 3 med ett maxtak på 400 000 kronor. Inom område 2 i figur 3 bekostas hela ledningsflytten av Vakin.

Fastighetsägarens bygg- och anläggningsarbeten. Även för åtgärder utanför Exploateringsområdet ska projektering och återställande utföras i samråd med berörd fastighetsägare.

§ 4.2 Ledningar för el, telekommunikationer, fjärrvärme

Kommunen ska svara för samordning av ledningsdragning och de ledningsflyttar som krävs för exploateringsgenomförande.

§ 5 VILLKOR UNDER BYGGTIDEN/GENOMFÖRANDE

§ 5.1 Samordning

Kommunen och Fastighetsägaren ska samordna utbyggnaden av Exploateringsområdet. Det innebär att eftersträva så bra lösningar som möjligt ur ett helhetsperspektiv och att kontinuerlig dialog hålls under projekterings- och utbyggnadsskede.

Kommunen och Fastighetsägaren ska ange en huvudkontaktperson för samordning av utbyggnaden av Exploateringsområdet. Samordning ska ske under framtagande av FFU. Fastighetsägaren och Kommunen ska ha en samsyn kring tid- och genomförandeplan under hela genomförandetiden av Exploateringsområdet. Kommunen och Fastighetsägaren ska informera varandra löpande om genomförandet (starttider, omfattning och avgränsningar mm.) av de olika utbyggnadsetapperna.

§ 5.2 Tidplan

Fastighetsägaren och Kommunen ska gemensamt ta fram en huvudtidplan med utgångspunkt i Fastighetsägarens tidplan, se bilaga 5.

Kommunen beslutar om tidplan och etappindelning av utbyggnad av allmän plats. Förändringar i tidplanen orsakade av endera parten ska skyndsamt meddelas den andra parten.

En förutsättning för att Kommunen kan påbörja byggnation av allmän platsmark är att fastighetsbildningen avseende reglering av allmän platsmark genomförts och fått laga kraft samt att arbetsområdet är tillgängligt.

§ 5.3 Markåtkomst under byggtid

Om Fastighetsägaren har behov av att tillfälligt nyttja mark planlagd som allmän plats under genomförandet ska tillstånd för det inhämtas från Umeå kommun. En prövning görs om det är möjligt bland annat utifrån Kommunens utbyggnad av allmän plats. Ett separat avtal ska upprättas som reglerar upplåtelsen. Ansökan om nyttjande av allmän plats som tagits i drift görs hos Myndighetsgruppen på Gator och parker i enlighet med Umeå kommuns gällande beslut och rutiner. För allmän plats som ännu inte tagits i drift görs ansökan om tillfälligt nyttjande av mark hos Kommunen (Mark och exploatering). Upplåtelse av mark som ännu inte tagits i anspråk som allmän plats görs till en kostnad av 6 kr/kvm och månad. Priset gäller under förutsättning att Exploateringsområdet byggs ut i enlighet med Fastighetsägarens tidplan, bilaga 5. Fastighetsägaren bekostar återställande av mark till fullo efter att upplåtelsen upphört.

Grävtillstånd för grävning i allmän plats och trafikplaneringsplan söks separat hos Umeå kommun, Gator och parker.

§ 5.4 Markföroreningar

Fastighetsägaren ansvar för eventuella kompletterande markmiljöutredningar samt har kostnadsansvaret för sanering av de markföroreningar som erfordras för genomförande av Detaljplanen inom Exploateringsområdet.

Om markföroreningar påträffas i samband med utbyggnad av allmän plats ansvarar Kommunen för anmälan till berörd tillsynsmyndighet. De merkostnader som hanteringen av dessa kan medföra läggs till kostnaden för allmän plats, se § 3.1.1.

§ 5.5 Områdets skick

Exploateringsområdet har tidigare använts för bilhandel och bilverkstad. Innan marken enligt § 2.1 överlåts till Kommunen ska Fastighetsägaren riva befintliga byggnader inom området. Sanering av marken till nivån mindre känslig markanvändning ska ske vid behov, och får utföras parallellt med ansökan om fastighetsbildning.

Fastighetsägaren ska tydligt informera Kommunen om när saneringsarbetet inleds samt ange en beräknad tidpunkt för färdigställande. Målsättningen är att saneringen ska vara avslutad till årsskiftet.

Fastighetsägaren ska inhämta erforderliga tillstånd för detta. Allmän platsmark ska överlåtas till Kommunen i avstädat skick. Fastighetsägaren ska, utöver skyldigheter enligt lag, efter utfört arbete lämna in dokumentation om saneringen till Kommunen.

§ 5.6 Byggtrafik och störningar

Byggtrafik till och från Exploateringsområdet ska ske så att störningarna begränsas i möjligaste mån. Fastighetsägaren ska särskilt redovisa trafikavstängningar och andra åtgärder som påverkar nyttjande av allmän plats. Fastighetsägaren ska ta särskild hänsyn till säkra och funktionella allmänna gång- och cykelstråk under byggtiden och vid trafikomledning även ta i beaktning övriga byggnationer i närområdet. Fastighetsägaren ansvarar för och bekostar tillstånd och upprättande av trafikanordningsplaner samt säkerställer att dessa görs i god tid innan avstängning.

Trafikanordningsplan söks hos Umeå kommun, Gator och parker.

§ 5.7 Säkerhet

Fastighetsägaren har ett ekonomiskt åtagande enligt detta avtal. Fastighetsägaren ska för detta åtagande ställa en säkerhet i form av moderbolagsborgen från Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB, org.nr 556678-7338, fortsättningsvis **Motorcentralen**, till ett belopp om nio miljoner niohundra tusen (9 900 000) kronor, **se bilaga 6**. Säkerheten ska överlämnas till Kommunen i samband med Fastighetsägarens undertecknande av detta avtal.

Kommunen är införstådd med att aktierna i Fastighetsägaren har överlåtit till Bonava Holding 38 AB, med tillträde efter att beslut om antagande av Detaljplanen har vunnit laga kraft. Med anledning av detta ska av Fastighetsägaren ställd säkerhet enligt ovan (borgen från Motorcentralen) ersättas av borgen från Bonava vid tidpunkten för Bonava Holding 38 AB:s tillträde, varvid borgen från Motorcentralen ska upphöra att gälla. Detta innebär att Motorcentralens borgen kvarstår ifall tillträdet inte sker och Bonavas borgen därmed aldrig blir gällande.

Villkorad borgen från Bonava överlämnas redan i samband med Fastighetsägarens undertecknande av detta avtal men börjar inte att gälla förrän tillträdet har genomförts, enligt de närmare villkor som anges i borgenshandlingen, **se bilaga 7**.

Fastighetsägaren äger rätt att återfå eller växla ställd säkerhet mot ny, uppgående till belopp motsvarande återstående skyldigheter, i takt med utförande av arbeten enligt detta avtal. Det är Fastighetsägarens skyldighet att påtala detta för Kommunen.

§ 6 ÖVRIGT

§ 6.1 Tillstånd, lov, godkännanden

Fastighetsägaren ansvarar för att erforderliga tillstånd, lov och godkännanden söks och följs.

§ 6.2 Information, marknadsföring

Fastighetsägaren förbinder sig att utan kostnad för Kommunen kontinuerligt informera allmänheten med skyltar om pågående byggnadsarbeten och andra arbeten som har samband med genomförandet av detaljplanen.

Vid arbeten som påverkar framkomlighet på allmän plats har Fastighetsägaren ansvar att löpande informera allmänheten och verksamhetsutövare som kan påverkas av byggnationsarbeten inom Exploateringsområdet.

Fastighetsägaren är skyldig att informera de som flyttar in i Exploateringsområdet om genomförandeplanen och färdigställande av gator kan ske när kvartersmarken inom området är utbyggd.

Kommunen åtar sig, vid arbeten som utförs på allmän platsmark inom ramen för sina åtaganden, att på motsvarande sätt informera allmänheten genom skyltning, anslag eller andra lämpliga informationsåtgärder om pågående arbeten som kan påverka framkomlighet eller verksamheter i området.

§ 6.3 Överlåtelse av detta avtal

Detta avtal eller rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal får först efter Kommunens skriftliga medgivande överlåtas på annan part.

§ 6.4 Tvist

Tvist som gäller tolkningen eller tillämpningen av detta avtal ska i första hand lösas genom förhandling. Om enighet inte kan uppnås ska tvisten avgöras i svensk allmän domstol med Umeå tingsrätt som första instans.

§ 6.5 Giltighet

Detta exploateringsavtal inklusive bilagor gäller under förutsättning att

- *Kommunfullmäktige i Umeå kommun* antar Detaljplanen genom beslut som senare får laga kraft,

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

- *Kommunfullmäktige i Umeå kommun* godkänner detta Exploateringsavtal genom beslut.

Exploateringsavtalet är till alla delar förfallet utan ersättningsrätt för någon av parterna om inte dessa villkor uppfyllts.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Umeå 2025 -

Umeå 2025 -

För Umeå kommun

För Guldägget 1 AB

Nicholas Bolving
Exploateringschef

Mikael Eriksson
VD

Kajsa Dahlberg
Mark- och exploateringsingenjör

Peter Renkel
Styrelseordförande

Anna Marianne Eriksson
Styrelseledamot

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Bilagor

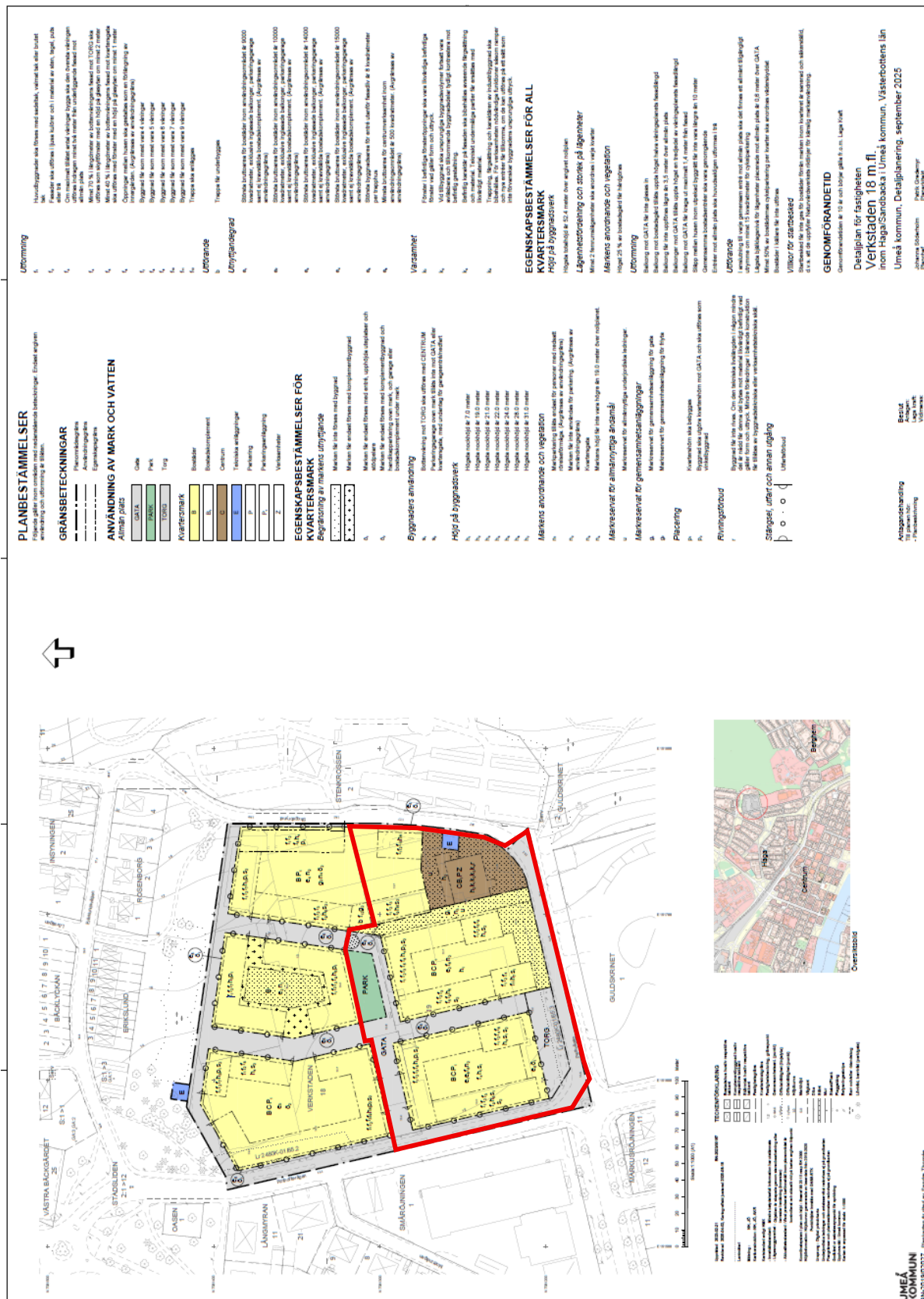
Exploateringsavtalet utgörs av detta dokument samt följande bilagor:

Bilaga 1	Detaljplan med exploateringsområde
Bilaga 2	Överenskommelse om fastighetsreglering
Bilaga 3	Funktionsbeskrivning allmän plats
Bilaga 4	Beräkning av takpris
Bilaga 5	Fastighetsägarens tidplan
Bilaga 6	Moderbolagsborgen Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB
Bilaga 7	Villkorad moderbolagsborgen Bonava Sverige AB

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Bilaga 1: Detaljplan med Exploateringsområdet markerat

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Bilaga 2: Överenskommelse om fastighetsreglering

ANSÖKAN OCH ÖVERENSKOMMELSE OM FASTIGHETSREGLERING

Parter

Ägare till Stadsliden 2:1
Umeå kommun (212000-2627)
Mark och exploatering
901 84 UMEÅ
Kontaktperson: Kajsa Dahlberg, kajsa.dahlberg@umea.se, 090-16 14 55

Ägare till Verkstaden 19
Guldägget 1 (559335-2817)
Box 1430
901 24 Umeå
Kontaktperson: Peter Renkel, peter.renkel@motorcentralenumea.se, 070-6711734

Marköverföring

Del av Verkstaden 19 som i detaljplan BN-2019/02027 planläggs som allmän plats ska överföras till den kommunala gatufastigheten Stadsliden 2:1, se karta nedan. Parterna godtar mindre avvikelser som beslutas i lantmäteriförrättning.

Områdena överförs fria från inteckningar och andra rättigheter.

Ersättning

Ingen ersättning ska utgå för marköverföringen.

Tillträde

Tillträde sker när fastighetsbildningen fått laga kraft.

Fastighetsbildning

Ansökan om fastighetsbildning görs av Kommunen och biträds härmed av fastighetsägaren till Verkstaden 19. Kostnaden för fastighetsbildning betalas av ägaren till Verkstaden 19. Parterna godtar den vid lantmäteriförrättningen uppmätta arealen.

Av överenskommelsen har tre lika exemplar upprättats varav parterna har tagit var sitt samt ett lämnas till lantmäterimyndigheten för ansökan om fastighetsbildning.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Umeå 2025-

Umeå 2025-

För Umeå kommun

För Guldägget 1

Nicholas Bolving
Exploateringschef

Mikael Eriksson
VD

Kajsa Dahlberg
Mark- och exploateringsingenjör

Peter Renkel
Styrelseordförande

Anna Marianne Eriksson
Styrelseledamot

Figur 1: Karta till överenskommelse om fastighetsreglering berörande fastigheten Verkstaden 19 och Stadsliden 2:1. Rödrastrerat område överförs från Verkstaden 19 till Stadsliden 2:1.

Bilaga 3: Funktionsbeskrivningar av allmänna anläggningar inom Detaljplanen

Rothoffsvägen (gång- och cykelväg + trädrad)

Rothoffsvägen är en befintlig gata i nord-sydlig riktning som utgör den västra gränsen för planområdet. Rothoffsvägen har idag funktionen av en matargata som fördelar trafiken till verksamheterna i området. När detaljplanen, och angränsande planer, realiseras kommer behovet förändras och gatans funktion blir då som huvudgata i en stadsmiljö. Rothoffsvägen får en förändrad sektion med mer utrymme för gående och cyklister samt utökad grönska i form av gatuträd.

Parkvägen

Likt Rothoffsvägen kommer även Parkvägens funktion att förändras när detaljplanen realiseras. I anslutning till gatan anläggs ett torg (se rubrik *Torg*). Även Parkvägen utformas med en utökad sektion med separerad gång- och cykelbana samt gatuträd. Här blir gatuträden en del i ett sammanhängande grönt stråk som knyter samman Hagaparken och Stadsliden.

Arsenalsgatan norr

Områdets norra gräns utgörs av Arsenalsgatan. Gatan löper mellan Rothoffsvägen och Skogsbrynet med funktionen att leda ut trafiken från området till respektive gata. Gatan är utformad med trottoar på södra sidan för att möta förgårdsmarken och bostadshusens entréer. Gatans norra sida anläggs med kantsten som gräns mot den befintliga parkmiljön norr om planområdet.

Torg

I anslutning till Parkvägen anläggs ett torg. Torget har funktionen av en lokal mötesplats för boende i närområdet. Här finns möjlighet för boende och besökande att slå sig ned för en paus eller för att umgås med grannar. Torget har gröna inslag som möjliggör skugga under soliga dagar samt belysning som ger en trygg miljö under dygnets mörka timmar. På torget finns även konstnärlig utsmyckning som tillsammans med gestaltningen bidrar med vistelsevärden. Torgets hårdgjorda ytor är väl gestaltade och uppnår god tillgänglighet. Torgets västra del utgör även en infart till området, genom gångfartsgatan (se rubrik *Gångfartsgata* nedan).

Park

I mitten av området återfinns en fickpark. Parken fyller funktionen av ett grönt komplement till kvarterens bostadsgårdar och utgör en samlingspunkt som knyter samman de olika kvarteren. Parken är belagd med gräs och innefattar gröna inslag så som träd och buskar. Parken innefattar växtlighet, exempelvis buskar och träd, som ger uttryck för årstidsväxlingarna. Parken fyller också en funktion för dagvattenhanteringen och snöhantering, vilket inkorporeras i utformningen.

Gångfartsgata

Genom området, i en nord-sydlig riktning, löper en gångfartsgata mellan torget och Arsenalsgatan, via parken. Gatan är utformad för trafik på gåendes villkor. Gatan gestaltas med gröna inslag så som gatuträd och med inslag av annat markmaterial än asfalt, exempelvis gatsten, för att signalera att detta är en gata med blandtrafik på gåendes villkor och möjliggöra en levande gatumiljö. På en del av sträckan, förbi parken, är gångfartsgatan belagd med en avvikande beläggning, exempelvis markplattor, för att markera den mötesplats som bildas här tillsammans med parken och "soltrappan".

Infartsgata från Rothoffsvägen

Från Rothoffsvägen anläggs en infartsgata in i området. Infartsgatan möjliggör anslutning till bostadsparkering i kvarterens garage. Infartsgatan är också en naturlig ingång till området för gående och cyklister. Gatan kantas på ena sidan av en trottoar för gående och på andra sidan av en gång- och

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

cykelbana. De oskyddade trafikanterna skiljs från körbanan av en kantsten. In- och utfarter till fastigheterna är tydligt markerade för att skapa en läsbar gatumiljö.

Lokalgata norr

Infartsgatan och Arsenalsgatan knyts samman av en gata i nord-sydlig riktning. Gatan möjliggör anslutning till entréer och gårdar för de två nordliga kvarteren. Gatan kantas av en trottoar för de gående på östra sidan och en gångbana samt trädplantering på västra sidan.

Bilaga 4: Beräkning av takpris

I kalkylerat pris ingår, förutom utförandekostnaden, projektering, byggherrekostnad samt risk. Beräkning av takpris utgår från kalkylerade kostnader för respektive anläggning. Ett riskpåslag om 5 % har lagts på samtliga kostnader på grund av att projektering ännu inte gjorts och att allmän plats ska byggas ut parallellt med kvartersmarken. Ett antagande om varje anläggnings preliminära byggstart har gjorts för att kunna indexera kostnaderna. Samtliga kostnader har räknats upp med 2,5 % per år till antagen byggstart, se tabell nedan. Takpriset avser Fastighetsägarens totala kostnadsandel för utbyggnad av allmän platsmark inom Exploateringsområdet och ska inte läsas per anläggning.

Anläggningar	Preliminär byggstart år	Beräknat takpris
Lokalgata 1 11,5 m bred - gångfartsgata syd	2026	1 830 000 kr
Lokalgata 2 13,5 m infartsgata från Rothoffsvägen	2026	1 830 000 kr
Lokalgata 3 8,5 m söder om park	2029	1 252 000 kr
Parkvägen	2026	1 722 000 kr
Rothoffsvägen GC + trädrad	2030	1 337 000 kr
Park	2030	390 000 kr
Torg	2026	1 537 000 kr
Summa anläggningar		9 900 000 kr

Bilaga 5: Fastighetsägarens tidplan

Exploatören tidplan för utbyggnad av planområdet																	
Aktivitet	2025				2026				2027				2028				Notering
	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4				
Allmän platsmark																	
Förprojektering																	
Granskning förprojektering																	
Slutleverans förprojektering																	
Nvbyggnadskarta levererad																	
Sanering																	
Kvarter 4																	
Byggström																	
Byggstart																	
Påsläpp fjärrvärme																	
Anslutning VA																	
El-anslutning																	
Kvarter 1																	
Byggström																	
Byggstart																	
Påsläpp fjärrvärme																	
Anslutning VA																	
El-anslutning																	

Bonawa

Bilaga 6: Moderbolagsborgen Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB**MODERBOLAGSBORGEN**Bakgrund

Umeå kommun och Guldägget 1 AB, org.nr 559335-2817 ("**Bolaget**"), i egenskap av ägare till fastigheten Umeå Verkstaden 19, ska ingå ett exploateringsavtal avseende genomförandet av detaljplan för fastigheterna Umeå Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019-02017) ("**Exploateringsavtalet**").

I enlighet med § 5.7 i Exploateringsavtalet ska Bolaget ställa säkerhet för åtagandena enligt Exploateringsavtalet.

Borgensåtagande

Med anledning av ovanstående går Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB, org.nr 556678-7338 ("**Borgensmannen**") härmed i borgen, såsom för egen skuld, för Bolagets fullgörande av åtagandena enligt Exploateringsavtalet, på de villkor som anges nedan, upp till ett belopp om

9 900 000 (niomiljoner niohundra tusen) kronor

Borgensmannen ska på grund av detta borgensåtagande inte kunna åläggas att utge mer än ovan angivna belopp. Borgensmannens skyldigheter enligt detta borgensåtagande ska dock aldrig överstiga Bolagets avtalsenliga förpliktelser enligt Exploateringsavtalet.

Villkor för borgensåtagandets giltighet

Borgensåtagandet träder i kraft vid tidpunkten för undertecknandet.

För det fall Bolagets samtliga förpliktelser enligt Exploateringsavtalet upphör att gälla, eller om detta borgensåtagande ersätts med bolagsborgen utställd av Bonava Sverige AB, upphör även detta borgensåtagande att gälla. Under alla omständigheter upphör detta borgensåtagande att gälla när Bolaget har fullgjort sina skyldigheter enligt exploateringsavtalet.

Övrigt

Detta borgensåtagande får inte överlåtas.

Anspråk på grund av detta borgensåtagande ska framställas till Borgensmannen på adress registrerad hos Bolagsverket och vara Borgensmannen tillhanda senast den sista dag som borgensåtagandet gäller enligt ovan.

För detta borgensåtagande gäller svensk rätt och eventuell tvist ska avgöras av allmän domstol.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Detta borgensåtagande har signerats genom avancerad elektronisk signatur. Datum för utfärdandet framgår av verifikatet.

MOTORCENTRALEN FÖRVALTNING I UMEÅ AB

Signatur

Signatur

Bilaga 7: Villkorad moderbolagsborgen Bonava Sverige AB**MODERBOLAGSBORGEN NR 051**Bakgrund

Mellan Bonava Holding 38 AB, org.nr 559330-2358, ("**Köparen**") och Motorcentralen Invest i Umeå Holding AB, org.nr 559333-1779, ("**Säljaren**") gäller ett aktieöverlåtelseavtal avseende samtliga aktier i Guldägget 1 AB, org.nr 559335-2817 ("**Bolaget**"). Tillträde till aktierna ska ske efter att villkoren i avtalet är uppfyllda, bl.a. att detaljplan för fastigheterna Umeå Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019-02017) har vunnit laga kraft.

Bolaget ska, i egenskap av ägare till fastigheten Umeå Verkstaden 19, ingå exploateringsavtal med Umeå kommun avseende genomförandet av detaljplanen ("**Exploateringsavtalet**").

I enlighet med § 5.7 i Exploateringsavtalet ställer Bolaget säkerhet för åtagandena enligt Exploateringsavtalet i form av moderbolagsborgen från Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB, org.nr 556678-7338, ("**Motorcentralen**"). I samband med Köparens tillträde av aktierna i Bolaget ska borgen från Motorcentralen ersättas av en borgen från Bonava Sverige AB, org.nr 556726-4121.

Borgensåtagande

Med anledning av ovanstående går Bonava Sverige AB ("**Borgensmannen**") härmed i borgen, såsom för egen skuld, för Bolagets fullgörande av åtagandena enligt Exploateringsavtalet, på de villkor som anges nedan, upp till ett belopp om

9 900 000 (niomiljoner niohundra tusen) kronor

Borgensmannen ska på grund av detta borgensåtagande inte kunna åläggas att utge mer än ovan angivna belopp. Borgensmannens skyldigheter enligt detta borgensåtagande ska dock aldrig överstiga Bolagets avtalsenliga förpliktelser enligt Exploateringsavtalet.

Villkor för borgensåtagandets giltighet

Detta borgensåtagande är villkorat av att Köparen tillträder aktierna i Bolaget. Om villkoret inte uppfylls är detta borgensåtagande utan verkan, som om det aldrig utställts.

Borgensåtagandet träder i kraft från och med den tidpunkt när Köparens tillträde av aktierna i Bolaget är genomfört.

För det fall Bolagets samtliga förpliktelser enligt Exploateringsavtalet upphör att gälla upphör även detta borgensåtagande att gälla.

Under alla omständigheter upphör detta borgensåtagande att gälla när Bolaget har fullgjort sina skyldigheter enligt exploateringsavtalet.

Övrigt

Detta borgensåtagande får inte överlåtas.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Anspraak på grund av detta borgensåtagande ska framställas till Borgensmannen på adress registrerad hos Bolagsverket och vara Borgensmannen tillhanda senast den sista dag som borgensåtagandet gäller enligt ovan.

För detta borgensåtagande gäller svensk rätt och eventuell tvist ska avgöras av allmän domstol.

Detta borgensåtagande har signerats genom avancerad elektronisk signatur. Datum för utfärdandet framgår av verifikatet.

BONAVA SVERIGE AB

Signatur

Signatur

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Exploateringsavtal

för att reglera genomförandet av detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027) i Umeå kommun

PARTER

Umeå kommun, (212000–2627), Mark och exploatering, 901 84 Umeå, fortsättningsvis **Kommunen**

Motorcentralen Invest i Umeå AB (556497–1397), Parkvägen 9, 903 42 Umeå, fortsättningsvis **Fastighetsägaren**

BAKGRUND OCH SYFTE

En ny detaljplan för fastigheterna Umeå Verkstaden 18 m.fl. har tagits fram (BN-2019/02027), nedan kallad Detaljplanen, se plankarta i bilaga 1.

Syftet med Detaljplanen är att inom området skapa planmässiga förutsättningar för bostäder i kvartersstruktur med inslag av verksamheter. Syftet är också att skapa en attraktiv boendemiljö där ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator, och att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Detaljplanen har varit ute på samråd och granskning, och ska upp för antagande i kommunfullmäktige i Umeå kommun.

Planområdet ingår i den fördjupade översiktsplanen för de centrala stadsdelarna. I översiktsplanen pekas området ut som ett utvecklingsområde som på sikt bör omvandlas till ett blandstadsområde med hantverk och mindre störande verksamheter som bärande tema.

Planområdet avses exploateras i två etapper, där den södra delen av planområdet, som består av hela Verkstaden 19 samt en mindre del av Verkstaden 18, är först ut i genomförandet, Etapp Ett. För denna del av planområdet har ett separat exploateringsavtal tecknats. Det här avtalet, fortsättningsvis kallat Exploateringsavtalet, reglerar genomförandet av andra etappen, Etapp Två, vilken omfattar större delen av Verkstaden 18. För Verkstaden 18 är genomförandet beroende av att de pågående verksamheterna inom området först kan omlokaliseras till en annan fastighet och ligger därför längre bort i tid. Fastighetsägarens avsikt är att överlåta exploateringsområdet till en bostadsbyggare när verksamheterna har flyttats till annan plats.

§ 1 DETALJPLAN OCH TIDIGARE AVTAL

§ 1.1 Exploateringsområde

Exploateringsavtalet hanterar genomförandet av Etapp Två av Detaljplanen. Etapp Två utgörs av större delen av fastigheten Verkstaden 18 samt del av den kommunala gatufastigheten Stadsliden 2:1.

Området för Etapp Två kallas fortsättningsvis Exploateringsområdet i detta avtal och är markerat med röd avgränsning i plankarta i bilaga 1. Till viss del kommer markregleringar och kostnader för

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

allmänna anläggningar som är nödvändiga för att genomföra Etapp Ett även behöva hanteras i detta avtal. Detta gäller markområden på Verkstaden 18, utlagda som allmän plats i Detaljplanen, och som ingår i Etapp Ett samt anläggandet av parken, torget samt lokalgatan söder om parken, där Etapp Två ska finansiera en del av anläggningarna.

§ 1.2 Tidigare avtal

Mellan Fastighetsägaren och Bonava Sverige AB, fortsättningsvis Bonava, finns ett avtal som, enligt uppgift från Bonava, reglerar att Bonava ska driva och bekosta detaljplanarbetet.

Planavtal har tecknats mellan Umeå kommun Detaljplanering och Bonava 2022-02-16.

§ 1.3 Gestaltningsprogram

Inom detaljplaneprocessen har ett gestaltningsprogram för Detaljplanen tagits fram som beskriver visionen för planområdet och visar förslag på gestaltning av kvartersmark och allmän plats. Gestaltningsprogrammet har tagits fram av Bonava.

§ 2 MARKÖVERLÅTELSE OCH LANTMÄTERIFÖRRÄTTNINGAR

§ 2.1 Marköverlåtelser mellan Kommunen och Fastighetsägaren

Fastighetsägaren överlåter utan ersättning de delar av fastigheten Verkstaden 18 som i Detaljplanen utgör allmän plats inom Etapp Ett. För marköverlåtelserna har en särskild överenskommelse tecknats, se bilaga 2.

Allmän plats inom Exploateringsområdet, enligt bilaga 3, ska överföras till en kommunal gatufastighet när verksamheterna omlokaliseras och genomförandet av Exploateringsområdet ska påbörjas. Den allmänna platsen ska överföras till Kommunen utan ersättning för marken och förrättningen ska betalas av Fastighetsägaren. Om det i kommande lantmäteriförrättning ändå beslutas om en markersättning och förrättningskostnad för Kommunen ska Fastighetsägaren utge en ersättning till Kommunen på motsvarande kostnad.

§ 2.2 Fastighetsbildning

Ansökan om fastighetsbildning enligt § 2.1 görs av Kommunen och biträds av Fastighetsägaren. Ansökan om fastighetsreglering för allmän platsmark inom Etapp Ett, se bilaga 2, görs efter att Exploateringsavtalet beslutats i enlighet med § 6.6. Fastighetsägaren står för förrättningskostnaderna.

§ 2.3 Tillträde och nyttjanderätt

Tillträde till mark som ska överlåtas enligt § 2.1 ska ske när fastighetsbildningsbeslutet fått laga kraft.

§ 2.4 Gemensamhetsanläggningar

För kvarter 3, i figur 1 nedan, krävs att parkeringar löses i ett av de andra kvarteren inom planområdet genom exempelvis en gemensamhetsanläggning. Parkering ska tillgodoses enligt gällande parkeringsnorm och säkerställs i bygglovet.

För kvarter 5, i figur 1 nedan, finns en planbestämmelse för markreservat för gemensamhetsanläggning för friyta (g2) för att möjliggöra att gården kan nyttjas av hela kvarteret även om det skulle delas upp i flera fastigheter.

Figur 1. Planområdet indelat i kvarter 1-5.

§ 2.5 Ledningsrätt

Inom fastigheten Verkstaden 18 finns en ledningsrätt för befintlig dagvattenledning (akt nr 2480K-01/65).

När Exploateringsområdet byggs ut ska ledningen ersättas med ny ledning i Rothoffsvägen enligt § 3.3 och ledningsrätten upphävas. Fastighetsägaren ska bekosta förrättningskostnaden för upphävande av ledningsrätt.

§ 3 UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

§ 3.1 Allmän plats med kommunalt huvudmannaskap

Kommunen ansvarar för projektledning, detaljprojektering, upphandling och anläggande av kommunala anläggningar på allmän plats inom Detaljplanen.

Utformning av allmän plats ska utgå från framtagna funktionsbeskrivningar för allmänna platser, se bilaga 4.

De allmänna anläggningarna ska anläggas i två steg. I ett första steg ska samtliga ledningsslag läggas ner och gatorna anläggas upp till bärlager. När gatorna anlagts till bärlager tas de i drift. Att den allmänna platsen tas i drift innebär att de upplåts för allmän användning. I steg två ska färdigställande av allmänna platser ske till avsedd utformning, dvs. anläggande av kantsten och plantering av gatuträd mm. Kommunen beslutar om tidpunkt för färdigställande av allmänna platser, men sker som regel när intilliggande kvartersmark har bebyggts.

§ 3.1.1 Kostnadsfördelning för anläggningar på allmän plats

De allmänna anläggningarna som ska utföras är nödvändiga för Detaljplanens genomförande och de ska därför bekostas av exploateringsprojektet.

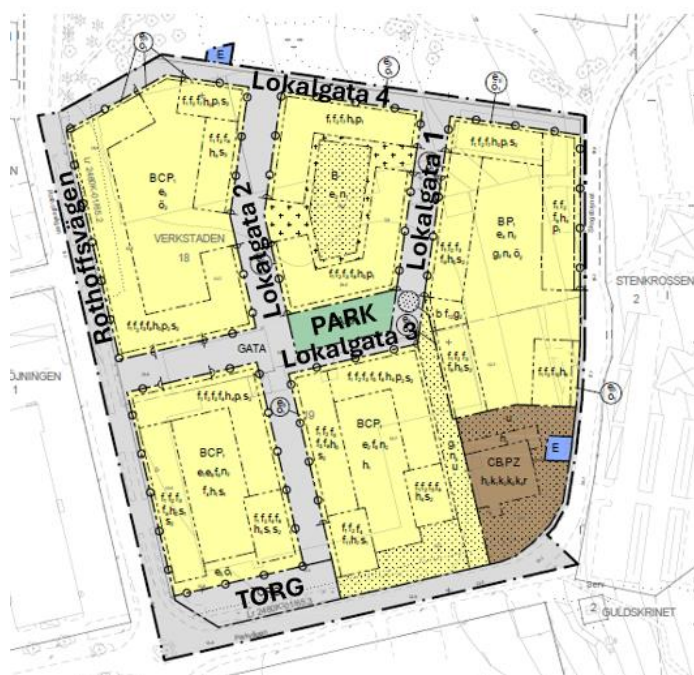
Kostnader för projektledning, projektering och utbyggnad av de allmänna platserna inom Detaljplanen fördelas i sin helhet mellan Fastighetsägaren och ägaren till Verkstaden 19, förutom anläggandet av torget och ombyggnationen av Parkvägen och Rothoffsvägen där Kommunen ska ta en andel av kostnaderna.

Då alla kvarter inom Detaljplanen har en nytta av samtliga allmänna anläggningar har kostnaderna för respektive anläggning i första hand fördelats på den etapp som den ligger inom, men fördelningen har även tagit hänsyn till den byggrätt som medges i respektive genomförandeetapp. Det innebär att Fastighetsägaren ska vara med och bekosta delar av de allmänna anläggningarna som byggs ut i Etapp Ett, se tabell i figur 2.

I figur 2 anges Fastighetsägarens procentuella kostnadsandel för varje allmän anläggning inom Exploateringsområdet och till viss del inom Etapp Ett. I figuren anges även uppskattad kostnad för respektive anläggning i 2025 års prisnivå. Fastighetsägaren ska erlægga den faktiska kostnaden vilken omfattar både projektledning, projektering och utbyggnad av allmänna platser. För anläggningar inom Etapp Ett, se figur 3 nedan, dvs. lokalgata 3 (söder om parken), parken och torget, ska Fastighetsägaren erlægga faktisk kostnad upp till ett takpris som är satt till fyra miljoner (4 000 000) kronor, för beräkning av takpris se bilaga 5. För Etapp Två ska faktisk kostnad för projektledning, projektering och utbyggnad erläggas. Kostnaden är uppskattad till ca 8 000 000 kronor i 2025 års prisnivå. Uppskattad kostnad omfattar ej återställande av mark efter tillfällig upplåtelse av allmän plats enligt § 5.3.

Anläggningar	Längd/Yta	Enhet	Kostnad per m/m2	Total uppskattad kostnad	Procentuell andel etapp 2
Lokalgata 1 11,5 m bred - gångfartsgata nord (anläggs i etapp 2)	75 m		21 500 kr	1 700 000 kr	100%
Lokalgata 2 13,5 m lokalgata nord (anläggs i etapp 2)	100 m		23 000 kr	2 300 000 kr	100%
Lokalgata 3 8,5 m söder om park (anläggs i etapp 1)	675 m		4 000 kr	2 700 000 kr	60%
Lokalgata 4 6 m Arsenalgatan i norr (anläggs i etapp 2)	220 m		13 000 kr	2 900 000 kr	100%
Rothoffsvägen GC + trädrad, Etapp 2 (anläggs i etapp 2)	100 m		15 000 kr	1 500 000 kr	75%
Park (anläggs i etapp 1 och 2)	670 m ²		1 220 kr	820 000 kr	60%
Torg (anläggs i etapp 1)	1108 m ²		6 100 kr	6 800 000 kr	21%
Summa anläggningar					11 565 000 kr

Figur 2. redovisar allmänna anläggningar som omfattas av Exploateringsavtalet, uppskattad kostnad i 2025 års prisläge och Fastighetsägarens kostnadsandel.

Figur 3. Karta som visar var respektive anläggning ligger inom Detaljplanen

§3.1.2 Fakturering

Fakturering av exploateringskostnader görs efter att entreprenaden för varje anläggning är utförd och besiktigad. Fakturering kommer att ske både efter steg 1, dvs. utbyggnad till bärlager, och efter steg 2, dvs. färdigställande av anläggning.

§ 3.2 Allmänna VA-anläggningar

Exploateringsområdet ligger inom kommunalt verksamhetsområde för VA och ska anslutas till kommunala vatten- och avloppsanläggningar.

Vakin, i egenskap av huvudman för det allmänna VA-nätet, bygger ut ledningar fram till förbindelsepunkt, som normalt anläggs ca 0,5 m från fastighetsgräns. Fastighetsägaren ansvarar för servisanmälan. Fastighetsägaren ska erlägga anslutningsavgifter för vatten och avlopp enligt gällande taxa vid tidpunkten för anvisning av förbindelsepunkt.

§ 3.3 Ledningsflytt

Inom Exploateringsområdet finns en ledningsrätt för befintlig dagvattenledning, (aktnr 2480K-01/65). Ledningen ligger inom mark som planlagts som kvartersmark för bostäder i Detaljplanen vilket medför att den behöver flyttas/ersättas i nytt läge innan utbyggnaden av kvarter 2, se figur 1, kan genomföras. Befintlig ledning inom Exploateringsområdet tas ur bruk och tillåts ligga kvar i marken alternativt tas bort av Fastighetsägaren. Fastighetsägaren ansvarar för samtliga kostnader kopplade till åtgärden.

§ 4 UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ÖVRIGA ANLÄGGNINGAR

§ 4.1 Allmänt om byggnation på kvartersmark

Fastighetsägaren är ansvarig för att föra dialog med Kommunen för att säkerställa hur boende som flyttar in i området ska nå allmän plats som tagits i drift.

Fastighetsägaren ansvarar för och bekostar projektering och genomförande av anslutnings- och återställandearbeten som behöver göras på intilliggande fastigheter som en följd av Fastighetsägarens bygg- och anläggningsarbeten. Även för åtgärder utanför Exploateringsområdet ska projektering och återställande utföras i samråd med berörd fastighetsägare.

§ 5 VILLKOR UNDER BYGGTIDEN/GENOMFÖRANDE

§ 5.1 Samordning

Kommunen och Fastighetsägaren ska samordna utbyggnaden av Exploateringsområdet. Det innebär att eftersträva så bra lösningar som möjligt ur ett helhetsperspektiv och att kontinuerlig dialog hålls under projekterings- och utbyggnadsskedet.

Kommunen och Fastighetsägaren ska ange en huvudkontaktperson för samordning av utbyggnaden av Exploateringsområdet. Samordning ska ske under framtagande av FFU. Fastighetsägaren och Kommunen ska ha en samsyn kring tid- och genomförandeplan under hela genomförandetiden av Exploateringsområdet. Kommunen och Fastighetsägaren ska informera varandra löpande om genomförandet (starttider, omfattning och avgränsningar mm.) av de olika utbyggnadsetapperna.

§ 5.2 Tidplan

Fastighetsägaren och Kommunen ska gemensamt ta fram en huvudtidplan inför genomförandet av Exploateringsområdet.

Kommunen beslutar om tidplan och etappindelning av utbyggnad av allmän plats. Förändringar i tidplanen orsakade av endera parten ska skyndsamt meddelas den andra parten.

En förutsättning för att Kommunen kan påbörja byggnation av allmän platsmark är att fastighetsbildningen avseende reglering av allmän platsmark genomförts och fått laga kraft.

§ 5.3 Markåtkomst under byggtid

Om det finns behov av att tillfälligt nyttja allmän platsmark under genomförandet ska tillstånd för det inhämtas från Umeå kommun. En prövning görs om det är möjligt bland annat utifrån Kommunens utbyggnad av allmän plats. Ett separat avtal ska upprättas som reglerar upplåtelsen. Ansökan om nyttjande av allmän plats som tagits i drift görs hos Myndighetsgruppen på Gator och parker i enlighet med Umeå kommuns gällande beslut och rutiner. För allmän plats som ännu inte tagits i drift görs ansökan om tillfälligt nyttjande av mark hos Kommunen (Mark och exploatering). Fastighetsägaren bekostar återställande av mark till fullt efter att upplåtelsen upphört.

Grävtillstånd för grävning i allmän plats och trafikanordningsplan söks separat hos Umeå kommun, Gator och parker.

§ 5.4 Markföroreningar

Fastighetsägaren ansvarar för eventuella kompletterande markmiljöutredningar samt har kostnadsansvaret för sanering av de markföroreningar som erfordras för genomförande av Exploateringsområdet.

Om markföroreningar påträffas i samband med utbyggnad av allmän plats ansvarar Kommunen för anmälan till berörd tillsynsmyndighet. De merkostnader som hanteringen av dessa kan medföra läggs till kostnaden för allmän plats, se § 3.1.1.

§ 5.5 Områdets skick

Exploateringsområdet har tidigare använts för bilhandel och bilverkstad. Innan marken enligt § 2.1 överläts till Kommunen ska Fastighetsägaren riva befintliga byggnader inom området. Sanering av marken till nivån mindre känslig markanvändning ska ske vid behov, och får utföras parallellt med ansökan om fastighetsbildning.

Fastighetsägaren ska tydligt informera Kommunen om när saneringsarbetet, för de delar av Verkstaden 18 som ingår i Etapp Ett, inleds samt ange en beräknad tidpunkt för färdigställande. Målsättningen är att saneringen ska vara avslutad till årsskiftet.

Fastighetsägaren ska inhämta erforderliga tillstånd för detta. Allmän platsmark ska överlåtas till Kommunen i avstädat skick. Fastighetsägaren ska, utöver skyldigheter enligt lag, efter utfört arbete lämna in dokumentation av saneringen till Kommunen.

§ 5.6 Byggtrafik och störningar

Byggtrafik till och från Exploateringsområdet ska ske så att störningarna begränsas i möjligaste mån. Fastighetsägaren ska särskilt redovisa trafikavstängningar och andra åtgärder som påverkar nyttjande av allmän plats. Fastighetsägaren ska ta särskild hänsyn till säkra och funktionella allmänna gång- och cykelstråk under byggtiden samt vid trafikomledning ta i beaktning övriga byggnationer i närområdet. Fastighetsägaren ansvarar för och bekostar tillstånd och upprättande av trafikanordningsplaner samt säkerställer att dessa görs i god tid innan avstängning.

Trafikanordningsplan söks hos Umeå kommun, Gator och parker.

§ 5.7 Säkerhet

Fastighetsägaren har ett ekonomiskt åtagande enligt detta avtal. Fastighetsägaren ska för detta åtagande ställa en säkerhet i form av moderbolagsborgen från Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB till ett belopp om tolv miljoner kronor (12 000 000), se bilaga 6. Säkerheten ska överlämnas till Kommunen i samband med Fastighetsägarens undertecknande av detta avtal. Fastighetsägaren äger rätt att återfå eller växla ställd säkerhet mot ny, uppgående till belopp motsvarande återstående skyldigheter, i takt med utförande av arbeten enligt detta avtal. Det är Fastighetsägarens skyldighet att påtala detta för Kommunen.

§ 6 ÖVRIGT

§ 6.1 Tillstånd, lov, godkännanden

Fastighetsägaren ansvarar för att erforderliga tillstånd, lov och godkännanden söks och följs.

§ 6.2 Information, marknadsföring

Fastighetsägaren förbinder sig att utan kostnad för Kommunen kontinuerligt informera allmänheten och boenden med skyltar om pågående byggnadsarbeten och andra arbeten som har samband med genomförandet av Detaljplanen.

Vid arbeten som påverkar framkomlighet på allmän plats har Fastighetsägaren ansvar att löpande informera allmänheten och verksamhetsutövare som kan påverkas av byggnationsarbeten inom Exploateringsområdet.

Fastighetsägaren är skyldig att informera de som flyttar in i Exploateringsområdet om genomförandeplanen och färdigställande av gator kan ske när kvartersmarken inom området är utbyggd.

Kommunen åtar sig, vid arbeten som utförs på allmän platsmark inom ramen för sina åtaganden, att på motsvarande sätt informera allmänheten genom skyltning, anslag eller andra lämpliga informationsåtgärder om pågående arbeten som kan påverka framkomlighet eller verksamheter i området.

§ 6.3 Överlåtelse av avtal

Exploateringsavtalet eller rättigheter och skyldigheter enligt Exploateringsavtalet får först efter Kommunens skriftliga medgivande överlåtas på annan part.

§ 6.4 Överlåtelse av Fastighet

Fastighetsägaren avser, enligt uppgift till Kommunen, att överlåta fastigheten Verkstaden 18 eller fastighet/-er som avstyckats från Verkstaden 18, direkt eller genom bolag, till en tredje part inför genomförande av Exploateringsområdet. Ett villkor för att sådan överlåtelse som beskrivs i stycket ovan ska vara tillåten är att den tredje part som förvärvar fastigheten tillträder detta Exploateringsavtal, och övertar de skyldigheter som åvilar Fastighetsägaren, i de delar som Kommunen ensidigt bestämmer, inklusive bestämmelserna om Fastighetsägarens skyldighet att medverka till fastighetsöverlåtelse(r) och fastighetsbildning enligt § 2. Fastighetsägaren förbinder sig därför att tillse att den part som förvärvar Fastigheten tillträder detta Exploateringsavtal enligt ovan senast på dagen för undertecknandet av fastighets- eller aktieöverlåtelseavtal avseende förvärvet.

En överlåtelse av fastigheten utan att tillträde till detta Exploateringsavtal enligt stycket ovan har skett är att betrakta som ett brott mot detta Exploateringsavtal. Fastighetsägaren ska, om överlåtelse utan tillträde till Exploateringsavtalet ändå genomförs, erlagga vite till Kommunen med ett belopp om en miljon kronor (1 000 000). Kommunen har därutöver, oaktat om vite har erlagts eller inte, rätt att kräva Fastighetsägaren på den skada som Kommunen drabbats av till följd av att den part som förvärvat Fastigheten inte har tillträtt detta Exploateringsavtal.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

§ 6.5 Tvist

Tvist som gäller tolkningen eller tillämpningen av detta avtal ska i första hand lösas genom förhandling. Om enighet inte kan uppnås ska tvisten avgöras i svensk allmän domstol med Umeå tingsrätt som första instans.

§ 6.6 Giltighet

Detta exploateringsavtal inklusive bilagor gäller under förutsättning att

- *Kommunfullmäktige i Umeå kommun* antar Detaljplanen genom beslut som senare får laga kraft,
- *Kommunfullmäktige i Umeå kommun* godkänner detta Exploateringsavtal genom beslut.

Exploateringsavtalet är till alla delar förfallet utan ersättningsrätt för någon av parterna om inte dessa villkor uppfyllts.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Umeå 2025 -

Umeå 2025 -

För Umeå kommun

För Motorcentralen Invest i Umeå AB

Nicholas Bolving
Exploateringschef

Mikael Eriksson
VD

Kajsa Dahlberg
Mark- och exploateringsingenjör

Peter Renkel
Styrelseordförande

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Bilagor

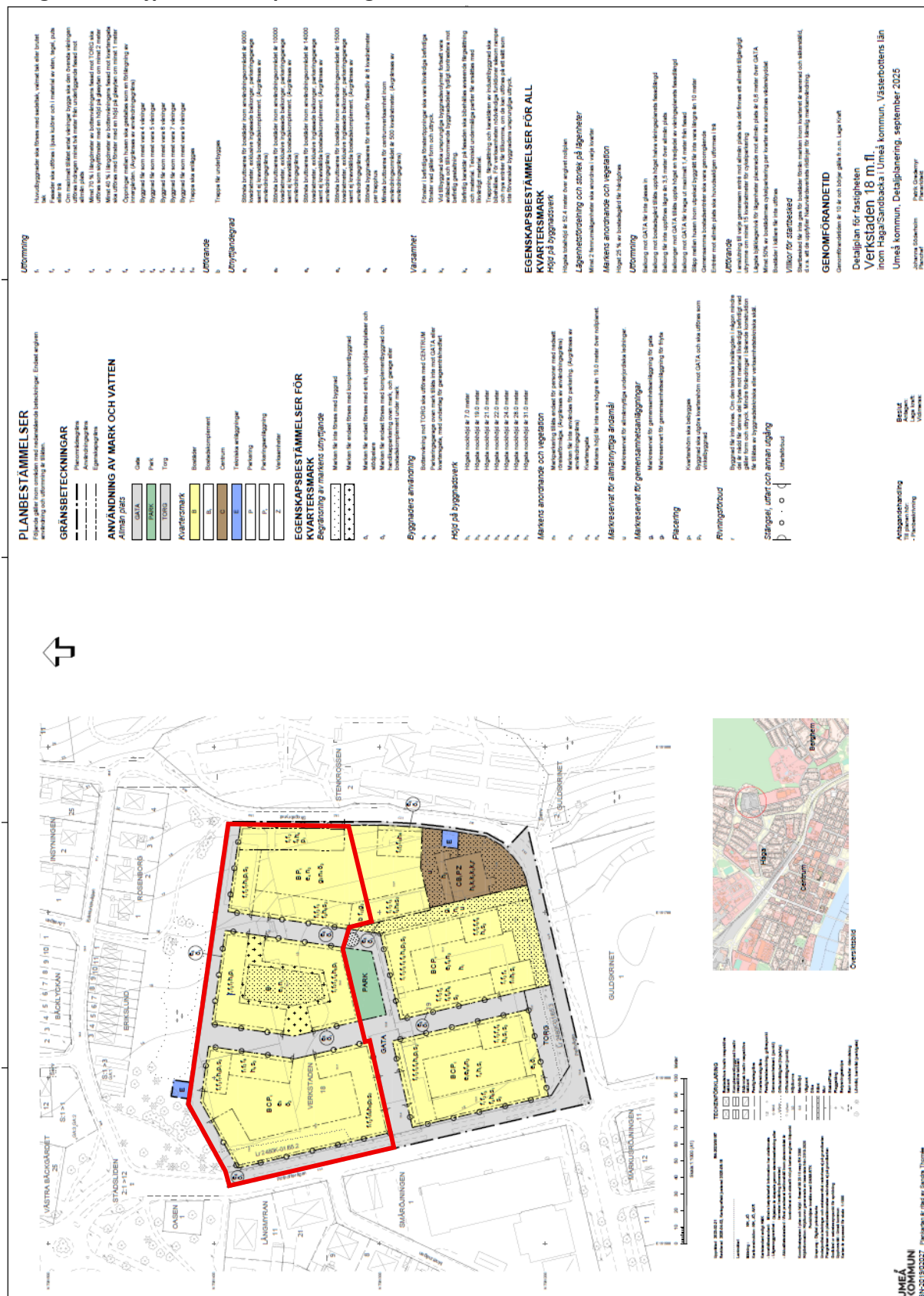
Exploateringsavtalet utgörs av detta dokument samt följande bilagor:

Bilaga 1	Detaljplan med exploateringsområdet markerat
Bilaga 2	Överenskommelse om fastighetsreglering för Etapp Ett
Bilaga 3	Överenskommelse om fastighetsreglering för Etapp Två
Bilaga 4	Funktionsbeskrivning allmän plats
Bilaga 5	Beräkning av takpris
Bilaga 6	Moderbolagsborgen Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Bilaga 1: Detaljplan med Exploateringsområdet markerat

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Bilaga 2: Överenskommelse om fastighetsreglering

ANSÖKAN OCH ÖVERENSKOMMELSE OM FASTIGHETSREGLERING

Parter

Ägare till Stadsliden 2:1

Umeå kommun (212000-2627)

Mark och exploatering

901 84 UMEÅ

Kontaktperson: Kajsa Dahlberg, kajsa.dahlberg@umea.se, 090-16 14 55

Ägare till Verkstaden 18

Motorcentralen Invest i Umeå AB (556497-1397)

Parkvägen 9

903 42 Umeå

Kontaktperson: Peter Renkel, peter.renkel@motorcentralenumea.se, 070-6711734

Marköverföring

Del av Verkstaden 18 som i detaljplan BN-2019/02027 planläggs som allmän plats och som markerats i karta nedan ska överföras till den kommunala gatufastigheten Stadsliden 2:1.

Området överförs fritt från inteckningar och andra rättigheter.

Ersättning

Ingen ersättning ska utgå för marköverföringen.

Tillträde

Tillträde sker när fastighetsbildningen fått laga kraft.

Fastighetsbildning

Ansökan om fastighetsbildning görs av Kommunen och biträds härmed av fastighetsägaren till Verkstaden 18. Kostnaden för fastighetsbildning betalas av ägaren till Verkstaden 18. Parterna godtar den vid lantmäteriförrättningen uppmätta arealen.

Av överenskommelsen har tre lika exemplar upprättats varav parterna har tagit var sitt samt ett lämnas till lantmäterimyndigheten för ansökan om fastighetsbildning.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Umeå 2025-

Umeå 2025-

För Umeå kommun

För Motorcentralen Invest i Umeå AB

Nicholas Bolving
Exploateringschef

Mikael Eriksson
VD

Kajsa Dahlberg
Mark- och exploateringsingenjör

Peter Renkel
Styrelseordförande

Figur 1: Karta till överenskommelse om fastighetsreglering berörande fastigheten Verkstaden 18 och Stadsleden 2:1. Rödrastrerat område överförs från Verkstaden 18 till Stadsleden 2:1.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Bilaga 3: Överenskommelse om fastighetsreglering

ANSÖKAN OCH ÖVERENSKOMMELSE OM FASTIGHETSREGLERING

Parter

Ägare till Stadsliden 2:1
Umeå kommun (212000-2627)
Mark och exploatering
901 84 UMEÅ
Kontaktperson: Kajsa Dahlberg, kajsa.dahlberg@umea.se, 090-16 14 55

Ägare till Verkstaden 18
Motorcentralen Invest i Umeå AB (556497-1397)
Parkvägen 9
903 42 Umeå
Kontaktperson: Peter Renkel, peter.renkel@motorcentralenumea.se, 070-6711734

Marköverföring

Del av Verkstaden 18 som i detaljplan BN-2019/02027 planläggs som allmän plats och som markerats i karta nedan ska överföras till den kommunala gatufastigheten Stadsliden 2:1.

Området överförs fritt från inteckningar och andra rättigheter.

Ersättning

Ingen ersättning ska utgå för marköverföringen.

Tillträde

Tillträde sker när fastighetsbildningen fått laga kraft.

Fastighetsbildning

Ansökan om fastighetsbildning görs av Kommunen och biträds härmed av fastighetsägaren till Verkstaden 18. Kostnaden för fastighetsbildning betalas av ägaren till Verkstaden 18. Parterna godtar den vid lantmäteriförrättningen uppmätta arealen.

Av överenskommelsen har tre lika exemplar upprättats varav parterna har tagit var sitt samt ett lämnas till lantmäterimyndigheten för ansökan om fastighetsbildning.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Umeå

Umeå

För Umeå kommun

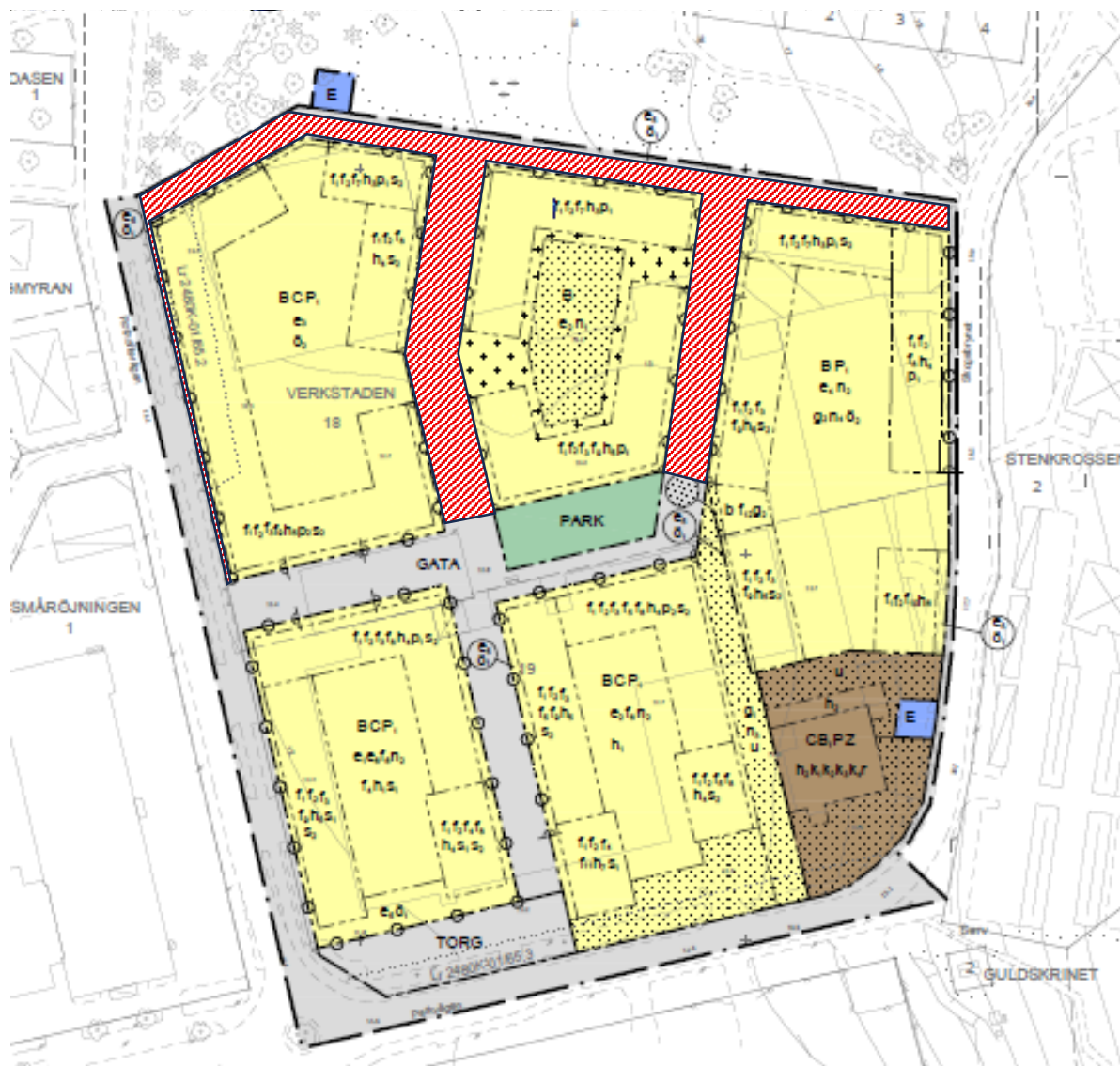
För Motorcentralen Invest i Umeå AB

.....
 Nicholas Bolving
 Exploateringschef

.....
 Mikael Eriksson
 VD

.....
 Kajsa Dahlberg
 Mark- och exploateringsingenjör

.....
 Peter Renkel
 Styrelseordförande

Bilaga 4: Funktionsbeskrivningar av allmänna anläggningar inom Detaljplanen

Rothoffsvägen

Rothoffsvägen är en befintlig gata i nord-sydlig riktning som utgör den västra gränsen för planområdet. Rothoffsvägen har idag funktionen av en matargata som fördelar trafiken till verksamheterna i området. När detaljplanen, och angränsande planer, realiseras kommer behovet förändras och gatans funktion blir då som huvudgata i en stadsmiljö. Rothoffsvägen får en förändrad sektion med mer utrymme för gående och cyklister samt utökad grönska i form av gatuträd.

Parkvägen

Likt Rothoffsvägen kommer även Parkvägens funktion att förändras när detaljplanen realiseras. I anslutning till gatan anläggs ett torg (se rubrik *Torg*). Även Parkvägen utformas med en utökad sektion med separerad gång- och cykelbana samt gatuträd. Här blir gatuträden en del i ett sammanhängande grönt stråk som knyter samman Hagaparken och Stadsliden.

Arsenalsgatan

Områdets norra gräns utgörs av Arsenalsgatan. Gatan löper mellan Rothoffsvägen och Skogsbrynet med funktionen att leda ut trafiken från området till respektive gata. Gatan är utformad med trottoar på södra sidan för att möta förgårdsmarken och bostadshusens entréer. Gatans norra sida anläggs med kantsten som gräns mot den befintliga parkmiljön norr om planområdet.

Torg

I anslutning till Parkvägen anläggs ett torg. Torget har funktionen av en lokal mötesplats för boende i närområdet. Här finns möjlighet för boende och besökande att slå sig ned för en paus eller för att umgås med grannar. Torget har gröna inslag som möjliggör skugga under soliga dagar samt belysning som ger en trygg miljö under dygnets mörka timmar. På torget finns även konstnärlig utsmyckning som tillsammans med gestaltningen bidrar med vistelsevärden. Torgets hårdgjorda ytor är väl gestaltade och uppnår god tillgänglighet. Torgets västra del utgör även en infart till området, genom gångfartsgatan (se rubrik *Gångfartsgata* nedan).

Park

I mitten av området återfinns en fickpark. Parken fyller funktionen av ett grönt komplement till kvarterens bostadsgårdar och utgör en samlingspunkt som knyter samman de olika kvarteren. Parken är belagd med gräs och innefattar gröna inslag så som träd och buskar. Parken innefattar växtlighet, exempelvis buskar och träd, som ger uttryck för årstidsväxlingarna. Parken fyller också en funktion för dagvattenhanteringen och snöhantering, vilket inkorporeras i utformningen.

Gångfartsgata

Genom området, i en nord-sydlig riktning, löper en gångfartsgata mellan torget och Arsenalsgatan, via parken. Gatan är utformad för trafik på gåendes villkor. Gatan gestaltas med gröna inslag så som gatuträd och med inslag av annat markmaterial än asfalt, exempelvis gatsten, för att signalera att detta är en gata med blandtrafik på gåendes villkor och möjliggöra en levande gatumiljö. På en del av sträckan, förbi parken, är gångfartsgatan belagd med en avvikande beläggning, exempelvis markplattor, för att markera den mötesplats som bildas här tillsammans med parken och "soltrappan".

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Infartsgata

Från Rothoffsvägen anläggs en infartsgata in i området. Infartsgatan möjliggör anslutning till bostadsparkering i kvarterens garage. Infartsgatan är också en naturlig ingång till området för gående och cyklister. Gatan kantas på ena sidan av en trottoar för gående och på andra sidan av en gång- och cykelbana. De oskyddade trafikanterna skiljs från körbanan av en kantsten. In- och utfarter till fastigheterna är tydligt markerade för att skapa en läsbar gatumiljö.

Gata norr

Infartsgatan och Arsenalsgatan knyts samman av en gata i nord-sydlig riktning. Gatan möjliggör anslutning till entréer och gårdar för de två nordliga kvarteren. Gatan kantas av en trottoar för de gående på östra sidan och en gångbana samt trädplantering på västra sidan.

Bilaga 5: Beräkning av takpris

I kalkylerat pris ingår, förutom utförandekostnaden, projektering, byggherrekostnad samt risk. Beräkning av takpris utgår från kalkylerade kostnader för respektive anläggning. Ett riskpåslag om 5 % har lagts på samtliga kostnader på grund av att projektering inte gjorts och att allmän plats ska byggas ut parallellt med kvartersmarken. Ett antagande om varje anläggnings preliminära byggstart har gjorts för att kunna indexera kostnaderna. Samtliga kostnader har räknats upp med 2,5 % per år till antagen byggstart, se tabell nedan. Takpriset avser Fastighetsägarens totala kostnadsandel för utbyggnad av allmän platsmark inom Etapp Ett och ska inte läsas per anläggning.

Anläggningar	Preliminär byggstart år	Beräknat takpris
Lokalgata 3 8,5 m söder om park (anläggs i etapp 1)	2029	1 878 000 kr
Park (anläggs i etapp 1)	2030	585 000 kr
Torg (anläggs i etapp 1)	2026	1 537 000 kr
Summa anläggningar		4 000 000 kr

Bilaga 6: Moderbolagsborgen Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB**MODERBOLAGSBORGEN**Bakgrund

Umeå kommun och Motorcentralen Invest i Umeå AB, org.nr 556497-1397, ("**Bolaget**"), i egenskap av ägare till fastigheten Umeå Verkstaden 18, ska ingå ett exploateringsavtal avseende genomförandet av detaljplan för fastigheterna Umeå Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019-02017) ("**Exploateringsavtalet**").

I enlighet med § 5.7 i Exploateringsavtalet ska Bolaget ställa säkerhet för åtagandena enligt Exploateringsavtalet.

Borgensåtagande

Med anledning av ovanstående går Motorcentralen Förvaltning i Umeå AB, org.nr 556678-7338 ("**Borgensmannen**") härmed i borgen, såsom för egen skuld, för Bolagets fullgörande av åtagandena enligt Exploateringsavtalet, på de villkor som anges nedan, upp till ett belopp om

12 000 000 (tolv miljoner) kronor

Borgensmannen ska på grund av detta borgensåtagande inte kunna åläggas att utge mer än ovan angivna belopp. Borgensmannens skyldigheter enligt detta borgensåtagande ska dock aldrig överstiga Bolagets avtalsenliga förpliktelser enligt Exploateringsavtalet.

Villkor för borgensåtagandets giltighet

Borgensåtagandet träder i kraft vid tidpunkten för undertecknandet.

För det fall Bolagets samtliga förpliktelser enligt Exploateringsavtalet upphör att gälla upphör även detta borgensåtagande att gälla.

Under alla omständigheter upphör detta borgensåtagande att gälla när Bolaget har fullgjort sina skyldigheter enligt exploateringsavtalet.

Övrigt

Detta borgensåtagande får inte överlåtas.

Anspråk på grund av detta borgensåtagande ska framställas till Borgensmannen på adress registrerad hos Bolagsverket och vara Borgensmannen tillhanda senast den sista dag som borgensåtagandet gäller enligt ovan.

För detta borgensåtagande gäller svensk rätt och eventuell tvist ska avgöras av allmän domstol.

Exploateringsavtal gällande detaljplan för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027)

KS-2025/00579

Detta borgensåtagande har signerats genom avancerad elektronisk signatur. Datum för utfärdandet framgår av verifikatet.

MOTORCENTRALEN FÖRVALTNING I UMEÅ AB

Signatur

Signatur

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 184

Diariennr: KS-2025/00579

Exploateringsavtal för Verkstaden 18 och 19

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna två exploateringsavtal som tecknats för att reglera genomförande av detaljplanen för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027) i enlighet med bilagor.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Hans Lindberg (S) och Ulrik Berg (M) i handläggning och beslut.

Ärendebeskrivning

Två exploateringsavtal har tecknats för att reglera genomförandet av detaljplanen för Verkstaden 18 m.fl. mellan dels Umeå kommun, Guldägget 1 och Bonava Sverige AB, dels Umeå kommun och Motorcentralen Invest i Umeå AB. Syftet med detaljplanen är att inom området skapa planmässiga förutsättningar för bostäder i kvartersstruktur med inslag av verksamheter. Syftet är också att skapa förutsättningar för offentliga rum och parker.

Detaljplanen ska byggas ut i två etapper. För den första etappen finns ett överlåtelseavtal mellan fastighetsägare och exploatör. Den etappen kan påbörjas när detaljplanen fått laga kraft. För den andra etappen är tidplanen osäker och det är även osäkert vem som ska bygga ut det området. Två exploateringsavtal har därför tecknats för att reglera genomförandet av respektive etapp.

Avtalen reglerar följande:

Fastighetsbildning

Fastighetsägaren ska överlåta mark planlagd som allmän plats till kommunen utan ersättning (gator, park och torg). För etapp ett tecknas överenskommelser om fastighetsreglering. För den allmänna platsen i etapp två finns en överenskommelse om fastighetsreglering med som en intention då tidplanen för etappen är osäker och en överenskommelse måste tecknas i nära anslutning till genomförandet.

Ledningar som tryggas med ledningsrätt inom planområdet ska flyttas ut i allmän plats, gata. I etapp ett ska en kostnadsfördelning göras då det framför allt är allmän plats som berörs, medan exploatören bekostar flytten i etapp två då det påverkar byggrätten.

Utbyggnad av allmän plats

Kommunen projekterar och bygger ut allmän plats. Kostnaden fördelas på de två utbyggnadsetapperna utifrån byggrätt. För etapp ett ska faktisk kostnad erläggas upp till ett takpris. För etapp två ska faktisk kostnad erläggas.

Kostnader kommunen

En viss del av kostnaderna för anläggandet av torget, ombyggnaden av Rothoffsvägen samt flytt av ledningar (ledningsrätt) under torget ska skattefinansieras. Kostnaderna för kommunen blir ca 5,2 miljoner kronor, en kostnad som även det intilliggande kommunala exploateringsprojektet Guldskrinet kommer ta en del av. Ombyggnationen av Parkvägen bekostas till hälften av exploatören och till hälften av exploateringsprojektet Guldskrinet, vilket för kommunen innebär ca 1,6 miljoner kronor.

Tidplan och samverkan

För etapp ett ska en gemensam huvudtidplan tas fram med utgångspunkt i exploatörens tidplan. Kommunen och exploatören ska bygga ut området parallellt varför samordning blir viktigt.

Närmare villkor i exploateringsavtalet framgår av bilaga.

Beslutsunderlag

- Översiktskarta
- Exploateringsavtal inkl. bilagor

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Beredningsansvariga

Helen Nilsson, Kajsa Dahlberg

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt planeringsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Kajsa Dahlberg

Umeå kommun
Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag
2025-10-07

§ 72

Diariennr: KS-2025/00579

Exploateringsavtal för Verkstaden 18 och 19

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna två exploateringsavtal som tecknats för att reglera genomförande av detaljplanen för Verkstaden 18 m.fl. (BN-2019/02027) i enlighet med bilagor.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Ulrik Berg i handläggning och beslut.

Ärendebeskrivning

Två exploateringsavtal har tecknats för att reglera genomförandet av detaljplanen för Verkstaden 18 m.fl. mellan dels Umeå kommun, Guldägget 1 och Bonava Sverige AB, dels Umeå kommun och Motorcentralen Invest i Umeå AB. Syftet med detaljplanen är att inom området skapa planmässiga förutsättningar för bostäder i kvartersstruktur med inslag av verksamheter. Syftet är också att skapa förutsättningar för offentliga rum och parker.

Detaljplanen ska byggas ut i två etapper. För den första etappen finns ett överlåtelseavtal mellan fastighetsägare och exploatör. Den etappen kan påbörjas när detaljplanen fått laga kraft. För den andra etappen är tidplanen osäker och det är även osäkert vem som ska bygga ut det området. Två exploateringsavtal har därför tecknats för att reglera genomförandet av respektive etapp.

Avtalen reglerar följande:

Fastighetsbildning

Fastighetsägaren ska överlåta mark planlagd som allmän plats till kommunen utan ersättning (gator, park och torg). För etapp ett tecknas överenskommelser om fastighetsreglering. För den allmänna platsen i etapp två finns en överenskommelse om fastighetsreglering med som en

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag

2025-10-07

intention då tidplanen för etappen är osäker och en överenskommelse måste tecknas i nära anslutning till genomförandet.

Ledningar som tryggas med ledningsrätt inom planområdet ska flyttas ut i allmän plats, gata. I etapp ett ska en kostnadsfördelning göras då det framför allt är allmän plats som berörs, medan exploatören bekostar flytten i etapp två då det påverkar byggrätten.

Utbyggnad av allmän plats

Kommunen projekterar och bygger ut allmän plats. Kostnaden fördelas på de två utbyggnadsetapperna utifrån byggrätt. För etapp ett ska faktisk kostnad erläggas upp till ett takpris. För etapp två ska faktisk kostnad erläggas.

Kostnader kommunen

En viss del av kostnaderna för anläggandet av torget, ombyggnaden av Rothoffsvägen samt flytt av ledningar (ledningsrätt) under torget ska skattefinansieras. Kostnaderna för kommunen blir ca 5,2 miljoner kronor, en kostnad som även det intilliggande kommunala exploateringsprojektet Guldskrinet kommer ta en del av. Ombyggnationen av Parkvägen bekostas till hälften av exploatören och till hälften av exploateringsprojektet Guldskrinet, vilket för kommunen innebär ca 1,6 miljoner kronor.

Tidplan och samverkan

För etapp ett ska en gemensam huvudtidplan tas fram med utgångspunkt i exploatörens tidplan. Kommunen och exploatören ska bygga ut området parallellt varför samordning blir viktigt.

Närmare villkor i exploateringsavtalet framgår av bilaga.

Beslutsunderlag

- Översiktskarta
- Exploateringsavtal inkl. bilagor

Beredningsansvariga

Helen Nilsson, Kajsa Dahlberg

Beslutet ska skickas till

Kajsa Dahlberg

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Sida 3 av 3

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag

2025-10-07

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2025-09-03

Kommunstyrelsens
planeringsutskott

Diariennr: KS-2023/00379

Detaljplan för Verkstaden 18 med flera

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för Verkstaden 18 med flera enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för fem blandstadskvarter med i huvudsak bostäder, på mark som idag används för industriändamål och handel. Syftet är också att skapa en attraktiv boendemiljö präglad av grönska där ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator, visa hänsyn till omgivningen och stadsbilden samt att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Ytterligare syften är att hålla nere fordonstrafik på lokalgatorna, att i så stor utsträckning som är rimligt fördröja dagvatten närmast källan, samt att skydda och möjliggöra utveckling av en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2022-02-16.

Detaljplanen möjliggör för cirka 580 bostäder i form av fem nya bostadskvarter. Planen medger centrumskapande verksamheter i bottenvåningar inom totalt tre av dessa fem kvarter och kravställer verksamheter kring det torg planen också föreslår. Vidare medger planen en "fickpark" mitt i planområdet och verksamheter möjliggörs även i den gamla syrgasfabriken.

Inom området anläggs ett nytt gatunät med lokalgator. En del av gatorna ämnas utföras som gångfartsgator, vilket innebär att alla fordon samsas på samma yta och motorfordon ska framföras på fotgängares villkor. Gatusektionen är anpassad för att möjliggöra en omvandling till traditionell gata om behov av det uppstår.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2023/00379

Gällande översiktsplan förespråkar blandad kvartersstad med hög täthet inom omvandlingsområdet, och planförslaget bedöms följa översiktsplanens intentioner.

Planen handläggs med utökat förfarande med anledning av att planen bedöms ha stort allmänt intresse; dels p.g.a. omfattningen med 580 tillkommande bostäder i ett centralt läge, dels för att planen påverkar en byggnad av kulturhistoriskt värde.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samråd hölls under tiden 2023-11-16 till 2023-12-08 och ett samrådsmöte hölls 2023-11-30. Planförslaget var på granskning mellan 2025-06-13 och 2025-07-04.

Av de synpunkter som har inkommit under samråd- och granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bl.a. att det finns en oro från grannar kring byggnadshöjder närmast Skogsbrynet, men också att ändringen av planförslaget inför granskning är uppskattad. Ändringen som dessa yttranden syftar till är att två punkthus om nio våningar har ersatts med byggnader i fem respektive sju våningar.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att ärendet handläggs med utökat förfarande.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-09-03

Protokollsutdrag BN 2025-09-24, § 192 – godkänd plan

Antagandehandlingar

- Plankarta, september 2025
- Planbeskrivning, september 2025

Övriga handlingar

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2023/00379

- Granskningsutlåtande, september 2025
- Samrådsredogörelse, maj 2025
- Gestaltungsprogram, Strategisk Arkitektur, maj 2025

Beredningsansvariga

Patrik Gredemyr, planarkitekt

Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Patrik Gredemyr, planarkitekt

Beslutet med handlingar ska skickas till

Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till:

- Sökande
- Länsstyrelsen
- De med kvarstående synpunkter

UTVECKLING AV

VERKSTADEN 18 & 19

GESTÄLTNINGSPROGRAM 2023

UTVECKLING AV

VERKSTADEN 18 & 19:

UMEÅ
GESTÄLTNINGSPROGRAM 2025

Ett samarbetsprojekt mellan:

UMEÅ
KOMMUN

BONAVA

Strategisk Arkitektur

VERKSTADEN 18 & 19

- från otrygg barriär till välintegrerad stadsdel

Verkstaden 18 & 19 är den nya stadsutvecklingen i hjärtat av Haga. Här skapar vi levande kvarter med fokus på sociala möten med både ekologisk och social hållbarhet.

Utvecklingen av Verkstaden 18 & 19 har drivits genom visionsstyrd stadsutveckling och inkluderat och engagerat många människor. Det har inneburit en hög lokal delaktighet och förankring då planeringen stegvis växt fram.

Resultatet blir ett nytt tillskott till Haga som lägger sig likt en ny årsring i området och bidrar till att stärka och skapa nya kopplingar mellan park och bostadsområden och mellan Haga och Stadsliden.

Flygbild på områdets norra delar med Sandaparken i bildens mitt. Bild Strategisk Arkitektur.

1 INTRODUKTION

SYFTE MÅL OCH METOD	9
PLATSEN	11
VISION	13
STADSBYGGNADSIDÉ OCH KONCEPT	15
DET SOCIALA GATURUMMET	17
MÅLPUNKTER	19

2 KVARTERSMARK

FRIZON	23
FASADER	27
INNERGÅRDAR	29
SKALA	31
PARKERING	33
AVFALL	35
SYRGASFABRIKEN	37

3 ALLMÄN PLATSMARK

GATUSTRUKTUR	43
GATUTYPER	
- Gångfartsgata	45
- Kvartersgata	46
- Lokalgator	47
- Rothoffsvägen	49
- Parkvägen/Skogsbrynet	50
TORGET & VERKSAMHETER	51
KVARTERSPARKEN OCH SOLTRAPPAN	55

1

INTRODUKTION

Syfte, mål & metod

Detta gestaltningsprogram sammanställer principerna som arbetats fram under utvecklingen av detaljplaneförslaget för fastigheterna Verkstaden 18 & 19. Syftet med dokumentet är att vägleda de byggaktörer som kommer uppföra områdets kvarter och till Umeå kommun i utformningen av områdets torg och gator.

Målgrupp
Målgruppen för gestaltningsprogrammet är bred. Det riktar sig till intresserade invånare i Umeå, tjänstepersoner och politiker på kommunen liksom till byggaktörer som vill utveckla området.

Innehåll
Programmet innehåller en beskrivning av den övergripande gestaltningsidén samt mer detaljerad gestaltning av bebyggelse och stadens stadrum. Planstrukturens koncept och strategier utgör den övergripande gestaltningsidén. Därefter är planen uppdelad i delområden och konkreta riktlinjer till gestaltningen av stadsrummen avseende bebyggelse, torg och gator.

Gestaltningssprogrammet ska:

- Precisera en fysisk form som reflekterar visionen för Verkstaden 18 & 19 och som förvaltar det förtroende som givits av invånarna i Umeå genom delaktighetsprocessen.
- Bidra till den demokratiska processen genom att göra stadens och fastighetsutvecklarens intentioner med området tydliga för grannar, blivande boende och övrig allmänhet.
- Möjliggöra att alla berörda parter får en gemensam bild av de gestaltningsmässiga intentioner som arbetats fram under detaljplaneprocessen.
- Definiera och tydliggöra kvalitéer samt nivån som eftersträvas vid planens genomförande.
- Visualisera med stöd av illustrationer och exempel hur dessa kvalitéer uppnås.
- Funka som stöd och vägledning vid bedömning av gestaltningsfrågor under bygglovsprövning.
- Användas som vägledning för byggande och underhåll av offentliga platser.
- Identifiera platskvaliteter och beskriva förhållningssätt till dem.

Process
Planarbetet har föregåtts av ett visionsarbete tillsammans med kommunens invånare, tjänstepersoner och fastighetsutvecklaren Bonava. Resultatet av det arbetet har sammanfattats i en Visionsmanual som lyfter de kvaliteter som överenskommit och som utgör grunden för det fortsatta projektet.

Gestaltningssprogrammets syfte
Gestaltningssprogrammet syftar till att säkerställa och konkretisera grundläggande gestaltningsfrågor i planområdet Verkstaden 18 & 19.

Visionsstyrd process
Den visionsstyrda stadsutvecklingens roll är att leda, styra och utforma processen och stadsbyggnadsidén som ska bidra till att Umeå kommun, fastighetsutvecklare, invånare och intressenter får en gemensam bild av hur stadsdelen ska planeras och formas.

Resultatet av processen blir en beskrivning av hur platsen ska utvecklas till en attraktiv, hållbar och värdeskapande del av Umeå. Detta görs initialt genom att forma en vision som ska styra innehåll, form och utseende på det som ska planeras och byggas. Med visionen som bas vidareutvecklas stadsdelens fysiska form och kvaliteter. Detta gestaltningsprogram styr den framtida byggnationen av Verkstaden 18 & 19 tillsammans med detaljplanehandlingar som arbetas fram av Umeå kommun.

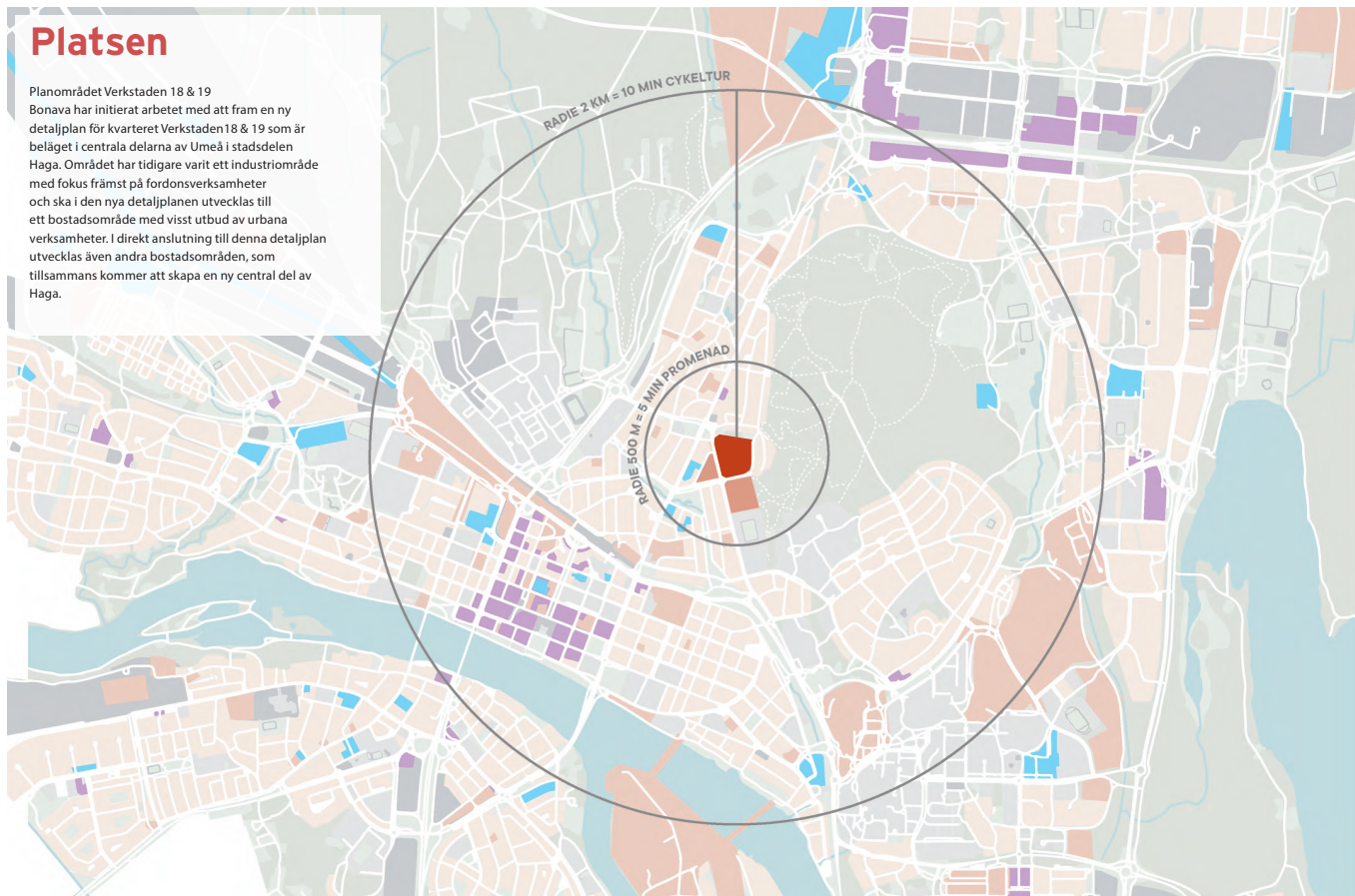
Umeå kommun - översiktsplan och riktlinjer
Umeå kommun har tagit fram strategier för hållbar tillväxt, som är en del i kommunens översiktsplan – fördjupning för de centrala delarna. Dessa strategier är framtagna för att vara vägledande i utvecklingen av staden framöver.

1. Fem-kilometersstaden
2. Mer stad! Komplettering som vitaliserande kraft
3. Skapa hög täthet i nya stadsdelar
4. Tillväxt i kollektivtrafikstråk och omvandling av trafikleder
5. Satsa på offentlig rum och parker
6. Alla ska vara med!

Platsen

Planområdet Verkstaden 18 & 19 Bonava har initierat arbetet med att fram en ny detaljplan för kvarteret Verkstaden 18 & 19 som är beläget i centrala delarna av Umeå i stadsdelen Haga. Området har tidigare varit ett industriområde med fokus främst på fordonsverksamheter och ska i den nya detaljplanen utvecklas till ett bostadsområde med visst utbud av urbana verksamheter. I direkt anslutning till denna detaljplan utvecklas även andra bostadsområden, som tillsammans kommer att skapa en ny central del av Haga.

● BOSTÄDER ● ALLMÄNT OMRÅDE ● HANDEL ● INDUSTRI OCH INFRASTRUKTUR ● UTVECKLINGSOMRÅDE PÅGÅENDE DETALJPLAN ● UTVECKLINGSOMRÅDE ANTAGEN DETALJPLAN

Vision

VERKSTADEN 18 & 19

- från otrygg barriär till välintegrerad stadsdel

De styrande begrepp som formulerats för Verkstaden 18&19 sammanfattar och utgör summan av visionsprocessens olika delar; nuläge, hållbarhetsworkshop, idéforum, arbetsworkshopar och andra delutredningar. Målsättningen med visionen är att ange riktningen för stadsdelen, beskriva det unika samt ge en bild av vad området ska vara. Därför är visionen "Från otrygg barriär till välintegrerad stadsdel" i sin tur nedbruten i de styrande begreppen. Dessa kopplar i sin tur till ett urval av certifieringssystemet för hållbara stadsdelar, CityLabs, 17 fokusområden, som har fått inspirera arbetet och ska följas upp under stadsdelens utvecklingsprocess. De styrande begreppen ska styra utformning och innehåll av stadsdelen - från detalj till helhet och bildar en röd tråd från vision till utvecklad stadsdel.

De styrande begreppen är indelade enligt nedan:

EN DEL AV HAGA

Idag upplevs området som otryggt, väderutsatt och mörkt kvällstid. En plats som inte bidrar till att bygga Hagas stolthet. Här utformas den nya stadsdelen likt en ny årsring i staden. En plats som har möjligheten att binda samman Haga och läka ihop befintliga parkrum och utveckla platsens kvaliteter, skapar tryggare trafikflöden och hållbara resor för stadsdelen. En ny central plats i Haga.

STÄRKTA GRÖNA & VITA KOPPLINGAR

Idag ligger området som en barriär i stadsdelen och blockerar fri rörelse genom området. De omgivande gaturummen erbjuder låga vistelsekvaliteter. Den nya stadsdelen ger möjligheten till ett flertal kopplingar både i form av trevliga gator och som parkstråk som blir förlängningar av Hagaparken och Sandaparken upp mot Stadsliden. De nya kopplingarna stärker nya rörelsemönster under alla årets årstider och skapar nya kopplingar mot alla omgivande kvarter och parker.

HAGAS NYA MÖTESPLATS

Idag saknar Haga tydliga och attraktiva samlingspunkter och torg som bjuder in till stadens utbud av service. Detta ska Verkstaden 18 & 19, tillsammans med utvecklingen av Guldskrinet och Kv. Smäröjningen, utveckla så att en attraktiv stadsdel med välutformade offentliga rum bjuder in till Hagas nya stolta mötesplats. Här utvecklas en varierad stadsbebyggelse med levande bottenvåningar med plats för både bostäder, kommersiell och offentlig service. Där torg, gator och gårdar alla blir till platser för olika typer av möten.

De särdrag som är viktiga för riktningen och utvecklingen av stadsdelen är självklart det vi ska fokusera på och utveckla för att den ska bli en attraktiv och väl fungerande stadsdel. De styrande begreppen pekar direkt och konkret in i programmets åtgärder.

Styrande begrepp

EN DEL AV HAGA

- Planera området som en del av Haga
- En förbättrad trafiksituation
- Planera efter det lokala klimatet
- Process för en hållbar stadsdel
- Utreda möjligheten att lyfta befintlig kulturmiljö
- Moderna mobilitetslösningar
- Hållbara och mer tillgängliga resor
- Arkitektur med lokal förankring
- Bebyggelse som förhåller sig till omgivande struktur
- Möjligheter till stadsodling i de offentliga rummen

STÄRKTA GRÖNA & VITA KOPPLINGAR

- Stärka kopplingar till befintlig grönska och stråk under alla årstider
- Dagvattenlösningar som berikar den byggda miljön
- Grönskan som designelement för ett förbättrat mikroklimat
- Varierade gaturum som leder igenom stadsdelen
- Stråken stärks även som tydliga kopplingar vintertid
- Kvarterstrukturen ska bjuda in till passage för hela Haga
- Utveckla entréerna till Stadsliden

HAGAS NYA MÖTESPLATS

- Hagas nya lokala centrum som stärks av omgivningens utveckling
- Offentliga möteplatser och torg med variation och grönska
- En stadsmässig bebyggelse med variation
- Aktiva bottenvåningar med hybridzoner och entréer mot gatan
- Trygghet i gatu-, torg- och parkrummen
- Aktiverade och omsorgsfullt utformade bostadsgårdar
- Konst som en del av gestaltningen
- Sociala mötesplatser inom kvarteren

De visuella exempel som visas ska inte tolkas som slutliga lösningar, utan som just exempel, riktning och inspiration för det kommande utvecklingsarbetet.

Stadsbyggnadsidé och koncept

Planuppdraget

Kommunens målbild för Verkstaden 18&19 är att planlägga för ett område med bostäder med inslag av verksamheter i en kvartersstruktur. Projektet ska skapa förutsättningar för goda offentliga rum och parker som gestaltas med stadsmässighet i närhet till kollektivtrafik.

Platsens karaktär

Haga-Sandbacka - Umeås första förstad - är idag en tydligt avgränsad stadsdel med en äldre kärna från seklets början närmast stadens centrum. Öster och norr om denna kärna utbreder sig likt årsringar - bostadsbebyggelse från 1900-talets olika decennier.

Stadsdelens bebyggelse har punktviss förnyats, men upplevs ändå ha en tilltalande helhet. Det handlar om material, färgsättning, gatutyper och hur husen möter gatan, många gånger med grönskan som bärande element.

Just stadsdelens många svängda gaturum, allt inte exponeras genom raka, långa gator, är kvaliteter som den nya stadsdelen tar med sig.

Många av husen placering mot gatan, i den inre förgårdslinjen, med en grönskande förgårdsmark, är också en karaktär som förs vidare i husens "frizoner" liksom den stora variationen i detaljering av fasader,

Bearbetad illustration från Byggnadsordning för Haga-Sandbacka

entréer och räcken - Verkstaden är nästa årsring med ambitionen att bli en mötesplats för hela Haga. Verkstaden 18 & 19 är utformat som en asymmetrisk kvartersstad med våningsantal mellan 4 till 5 våningar och med ett punkthus på 7 våningar mot de högre husen vid Stadslidens västra slutning och ett punkthus på 8 våningar som markerar torget. Bebyggelseskalan förhåller sig till och plockar upp den omkringliggande bebyggelsens skala - både befintlig och planerad. I norr möter 4 våningskvarter Sandaparken och skuggar inte längre än de befintliga träden och mot väst och söder är höjderna anpassade efter den kommande kvartersbebyggelsen med en kvartersstruktur som öppnar upp sig mot söder.

Gatustrukturen är lätt förskjuten för att undvika långa, blåsiga gator och för att skapa ett mer spännande och småskaligt gaturum att vistas i, med sina mindre rumsbildningar. Kvarteren har tydliga hörn och öppnar upp släpp mellan byggnadskropparna som låter de förbipasserande skymta ett grönskande gårdsrum samtidigt som en skillnad i material skiljer de privata gårdarna från de omkringliggande gatorna.

Bottenvåningarna ges speciell omsorg då det är den fasaddel som allra tydligast beskriver en stad. Lägenheterna i bottenvåningen är upphöjda för att minska insyn och har egen uteplats mot gatan. Bostädernas entréer får en extra omsorg som skapar identitet och stolthet. Bottenvåningarna hämtar sin inspiration från träarkitekturen i Umeå innerstad i en samtida tolkning.

Gångfartsgatorna är uppdelade i hybridzon/ förgårdsmark och en generös planteringszon på var sida om ett enkelriktat smalare gångfartsområde. Strukturen syftar till att lyfta fram gatan som stadens viktigaste sociala rum. Här skapas trygga miljöer där både bilar och cyklar anpassar sig till de gåendes hastighet. Alla gator har en hybridzon/förgårdsmark, men som på vissa delar saknar de ovan beskrivna planteringszonerna. Gatubreddens medger att man i ett senare skede kan addera dessa planteringszoner på fler ställen. Rummen mellan husen är både inom och utanför kvarteren en plats för vistelse snarare än transport.

Det sociala gaturummet

Istället för den traditionella stadsgatans tydliga gräns mellan gatans kommunala mark och byggnades privata fasad, väljer vi att berika mötet mellan det privata och offentliga och ge de boende och besökarna möjligheter att se varandra, och interagera på ett sätt som stärker

stadsdelens trygghet, umgänge och attraktivitet. Gatorna planeras som gångfartsområden med fokus på det sociala livet, snarare än som trafikbärande gator. Här kan de boende mötas över häcken vid sin uteplats, heja på grannarna och vinka till passerande. De breda planteringsytorna längs

med gångfartsgatorna skapar en övergångszon som ger uteplatserna den distans som gör att de brukas och känns privata samtidigt som de främjar det sociala samspelet. Med inspiration från Umeås historiska gatustruktur med träd som sträcker sig ut i gaturummet planeras kvartersstrukturen med släpp

mellan fasader som skapar informella små parkrum, där större träd planteras. De gröna gårdarna, gatans utformning och de mindre plats- och torgbildningarna bidrar till gröna ekosystemtjänster som bidrar till pollinering, rening av luft och skuggning.

Gångfartsgatan som börjar vid torget. Bilden tagen från en av frizonens uteplatser . Bild Strategisk Arkitektur.

Flygbild som visar stadsdelens förhållande till omgivande bebyggelse. Bild Strategisk Arkitektur.

2

KVARTERSMARK

För att vissa mer i detalj hur områdets frizoner och innergårdar gestaltas dyker vi nu ned i kv 3.

Frizon

Frizonen är en yta utanför kvarterens fasadliv mot gata som är knuten till den aktuella fastigheten.

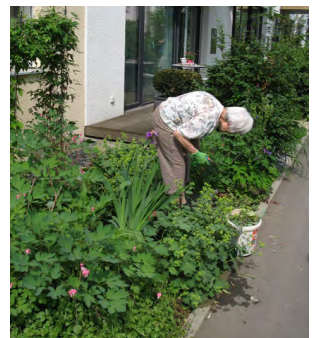
Frizonen är de 2,25 meter närmast huset som fungerar som en privat yta för boende i bottenplanet att använda som uteplats eller trädgård. (Frizonen 1,5 meter bred ut mot omgivande gator och park). Här kan man ställa ut sina möbler, planteringslådor och göra denna del av gatan till sin egen. Frizonen utgör en del av kvarterets identitet och skall inte avskärmas, för att undvika ej sammanhängande gestaltning. Vid upphöjda ytor på frizonen tillåts enkla/transparenta trappräcken. Frizonen bidrar till den sociala tryggheten och gemenskapen inom området och blir naturliga mötesplatser mellan boende. Vid entréer tillåts ett entréparti att byggas inom frizonen i upp till två våningar.

Frizonen får ej inhägnas med stäta taket, däremot kan häckar lägre än 1,1 meter tillåtas, alternativt enkla, genomskiktiga pinnräcken.

Frizonen ansluter till den tre meter breda vegetationszonen som kantar det gemensamma gångfartsområdet.

Notera att entrén till lägenheter sker innifrån trapphuset och inte via frizonen. Detta för att entrén ska vara anpassad för rörelsehindrade.

Frizonen ökar kraftfullt attraktiviteten och den sociala interaktionen i stadsdelen. Lösningen att utanför frizonen ha ett grönt stråk, som vintertid fungerar som snöupplag, skapas en befolkad gata, där det offentliga livet och det privata kan mötas med ett "lagom" avstånd.

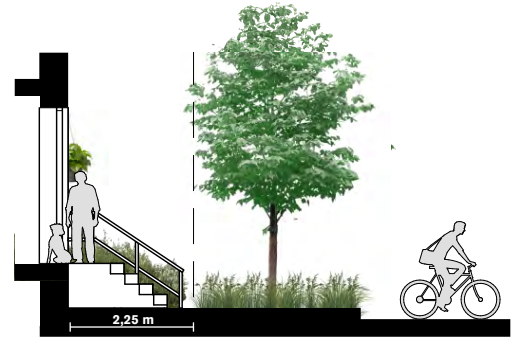
Frizonen och den kommunala grönzonen särskiljs. Till exempel med en kraftig upphöjd fyrkantsstock som fungerar som sittbänk åt två håll. Med jämna mellanrum finns öppningar i stocken för att ge access till frizonen. Nedan redovisas ett antal exempel på hur frizonen kan disponeras.

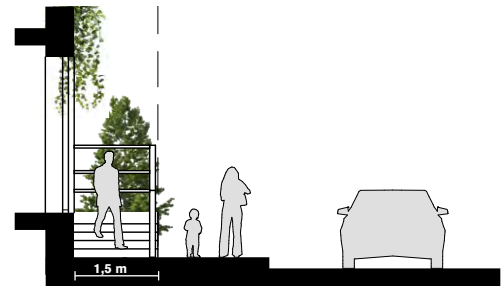
Typ A
Denna uppbyggnad av frizon ger tillgänglighet för rullstol och behöver endast ha räcken på kortändarna. Terrassdelen möter gatans grönzon med ett högre "sittsteg".

Typ B
Denna uppbyggnad av frizon har en avsats vid dörren för att därefter med två steg leda ner till en terrassdel. Terrassdelen möter gatans grönzon med ett högre "sittsteg". Typ B behöver endast ha räcken på kortändarna.

Typ C
Denna uppbyggnad av frizon har en avsats vid dörren för att därefter leda ner till en yta i markplan. Typ C behöver räcken på kortändarna.

Typ D
Denna uppbyggnad av frizon har en avsats vid dörren för att därefter ha en trappa vinklad längs fasaden. Typ D behöver räcken längs avsats och trappa. Kan användas både för 2.25 och 1,5 meters bredd av frizon.

Fasader

Fasadindelning

För att skapa en variation och mindre skala i stadsdelen ska varje trapphusvolym särskilja sig från de intilliggande fasaderna genom en detaljering, fönstersättning, kulör eller materialitet. Syftet med denna indelning härstammar från den vertikala indelning som traditionella städer har genom att varje trapphusvolym har sin egen gestalt. Skillnaden i uttryck ska vara avläsbar och medveten.

Fasad bottenvåning

Bottenvåningen utgör upp till 90% av det vi upplever som ett stadskvarterets fasad. Av den anledningen är det av stor vikt att ha en högre detaljering och omsorg av denna byggnadsdel. Bottenvåningarnas golvnivå ska vara upphöjda minst 0,6 meter över färdig marknivå med riktnivå på 0,8 meter vid bostäder på bottenvåningar. Verksamhetslokaler ska ha golvnivå i samma höjd som frizon/gatunivå.

Alla bottenvåningar utförs som en träfasad. Detta materialval hämtar sin inspiration i den träarkitektur från förra sekelskiftet som förekommer frekvent i centrala Umeå. Tolkningen av träarkitekturen kan med fördel vara samtida.

Entréer och trapphus

Inom kvarterets frizon tillåts trapphusgemensamma entrépartier byggas. Dessa tillåts vara 1-2 våningar

höga och byggs liksom resten av bottenvåningarna i trä. Alla gemensamma entréer ska vara genomgående.

Entréerna kommer vara varje trapphus stolthet och samarbete med konstnärer i samband med entréer studeras.

Vinterbild av Kvartersparken sedd mot öster. Bild Strategisk Arkitektur.

Innergårdar

Karaktär och idé

Innergårdarna är kvarterets oas, med plats för sociala möten, sittytor, odling, grillplatser och lek. Gården ska utföras med en variation i funktioner och gestaltning som följer årstidsväxlingarna och ska fungera under hela året. Innergårdarna nås via genomgående trapphus och släpp i strukturen som kopplar till gata och mindre platsbildningar.

Vegetation

Grönskan är central för att skapa en trivsam social gårdsmiljö samt fungera för ekosystemtjänster. Västgestaltningen ska utgå från pollinerande växter såsom fjärlsrabatter, perenner, bärbuskar och blommande träd med kronor som ger skugga. Till exempel kan fågelholkar och insekts hotell placeras ut. Gårdsbjälklag ska dimensioneras så att tillräckligt planteringsdjup erhålls på de upphöjda gårdarna för att ge möjligheter till en varierad grönska.

Angöring och parkering

Bostadsgårdarna hålls bilfria, förutom för parkering för rörelsehindrade. Dessa parkeringsplatser ska utformas som en del av gårdens gestaltning och utföras med armerat gräs eller stenmjöl. I de kvarter som ligger i gatunivå (kvarter 2 och 3) placeras p-platser för rörelsehindrade på gård, annars placeras dessa i garage eller på kvartermark i anslutning till gata. Angöring sker från gata.

Funktion och tillgänglighet

Innergårdarna ska utformas så att de ger en bred användning och möjliggöra olika aktiviteter och möten. Alla trapphus har tillgång till gården via sitt trapphus. Gårdarna som ligger i nivå med gata har också access via släpp mellan husvolymerna.

Uteplatser bottenvåning

Mot innergården ges bottenvåningarnas lägenheter möjlighet till uteplats. Aktiva uteplatser skapar trygghet och ökar gårdens sociala liv.

Markbeläggning

På gångstråk samt köryta föreslås infiltrerande material som stenmjölsbeläggning. Uteplatser och entréer belägs med plattytta. Under lekutrustning används naturmaterial som barkflis eller stridsand.

Cykel

Cykelparkering föreslås till 50% ske i kvartersgemensamma invändiga cykelrum med parkering i dubbla våningar. I anslutning till de invändiga cykelrummen föreslås utvändiga cykelparkering på gården, i släppen mellan byggnadskropparna. För att skapa en effektiv parkeringslösning, som samtidigt frigör mer friyta, föreslås parkering i 2 våningar som kringbyggs med väggar på kortsidor i samma fasadmaterial som bottenvåningens fasad och med ett skärmtak ovan cyklarna. Denna parkeringslösning rymmer resterande 50% av cykelparkeringsnormen. Utöver detta kan ett mindre antal cykelparkeringar etableras vid entréer.

RHP

Parkering för rörelsehindrade placeras på kvartermark/gator eller i garage där det är möjligt. På gårdar som saknar garage placeras parkeringen inne på gården. Dessa parkeringsplatser planeras och gestaltas som en del av gårdsmiljön med max 3 m bred gång/körväg.

Dagvattenhantering och skyfall

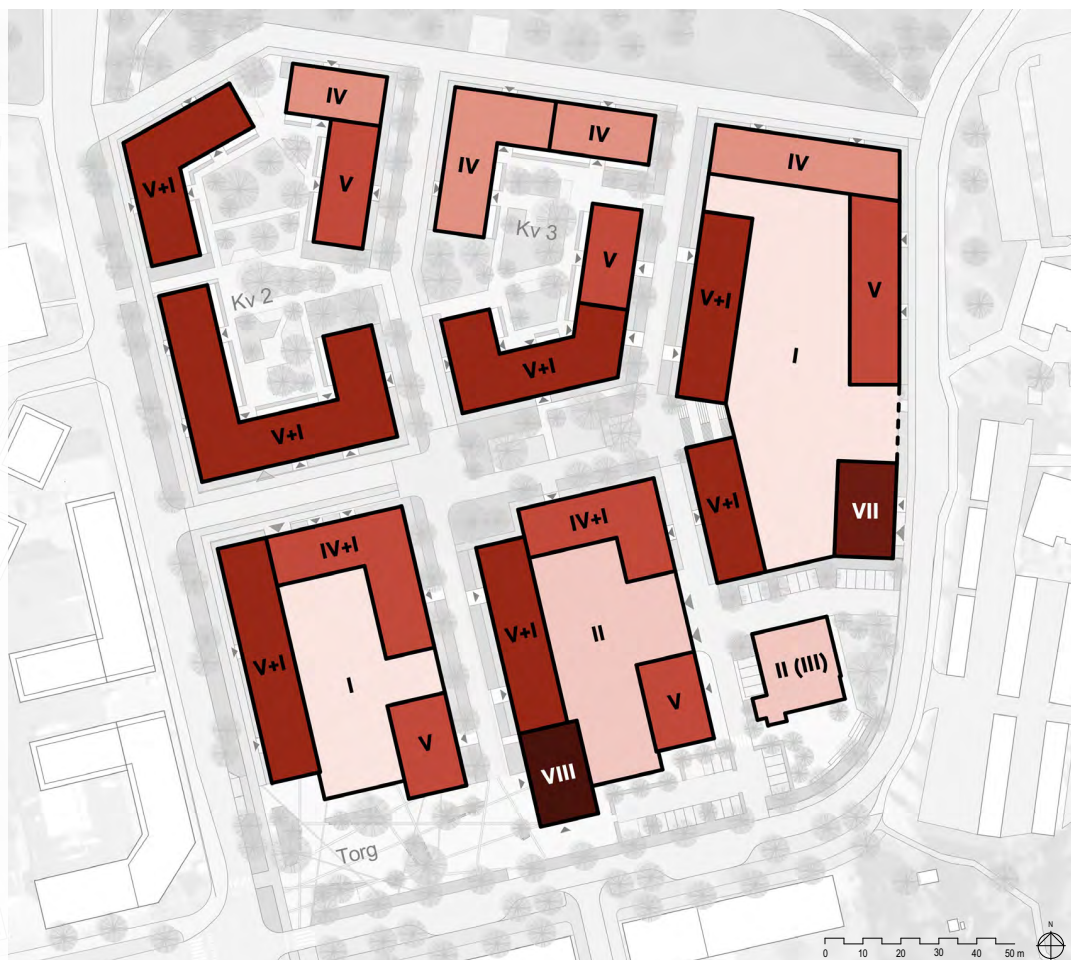
Dagvatten omhändertas lokalt på kvartermark och renas och fördröjs. Infiltrerande markbeläggning ska väljas och takvatten leds mot växtbäddar. Frikoner möjliggör hantering av takvatten mot gata. Vid skyfall leds vattnet sydväst mot Hagaparken. Då Verkstaden 18 & 19 tidigare varit hårdgjord, antas de nya kvarterstrukturerna avsevärt förbättra dagvattenhantering och skyfall. Biotoptak föreslås på ev kompletteringsbyggnader.

Skala

Våningsantal och höjder

För att skapa en urban miljö samtidigt som våningshöjderna förhåller sig till omgivningen och solintråning varierar de olika kvarteren i höjd. Den generella våningshöjden är 4 till 5 våningar med accenter på 7 och 8 våningar vid utvalda platser. Syrgasfabrikens tegelstruktur är med sina 2 våningar stadsdelens historiska juvel och möter med sin karaktärsfulla arkitektur de nya kvarterens högre strukturer, med ett tydligt respektavstånd dem emellan.

I illustrationen visar de ljusare röda kulörena lägre huskroppar medan de mörkare illustrerar högre.

Parkering

Parkering boende och besökare

Parkering för bilar kommer att ske under upphöjda bostadsgårdar med underliggande garage och utgör den gemensamma parkeringslösningen för stadsdelens kvarter. Infart till parkering sker i perifera lägen runt den nya kvarterstrukturen så att onödig trafik inne i stadsdelen kraftigt begränsas. I kvarter 2 ges möjlighet att etablera ett nergrävt garage under de södra delarna av kvarteret.

Parkering verksamheter

Framför livsmedelsbutiken i söder och i anslutning till Syrgasfabriken placeras markparkering för att underlätta angoring till stadsdelens urbana verksamheter.

Kantstensparkering

Utmed Rothoffsvägen utreds om kantstensparkering för angoring till de urbana verksamheterna kan ske.

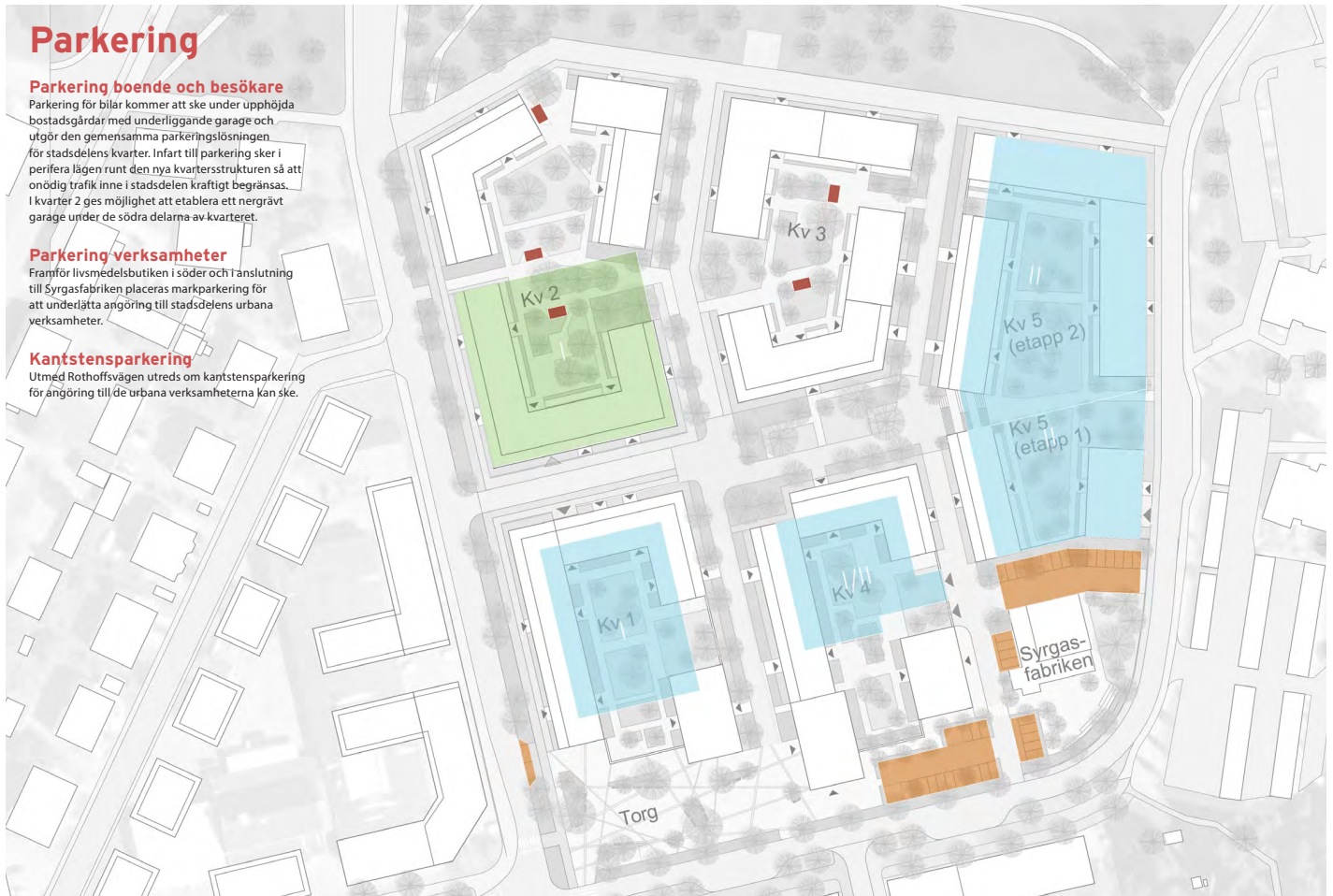

Bild från söder som visar Syrgasfabrikens förhållande till den nya nya stadsdelen. Bild Strategisk Arkitektur.

Historia

Umeås första syrgasfabrik som producerade gas till svetsaggregat uppfördes på platsen 1953. En byggnad som många under medborgardialogen lyfte som "identiteten" i området, med en önskan om att bevara och utveckla.

Förutsättningar

Statusen på byggnaden är dålig. Byggnaden saknar isolering och har flera läckage genom taket. Undersökningar sker för att se om det är möjligt att återetablera verksamheter i lokalen. Den kulturhistoriska utredning som gjorts pekar på möjligheter med ny håltagning i fasad och att

addera nya volymer till den befintliga, underordnat att Syrgasfabrikens karaktär bevaras.

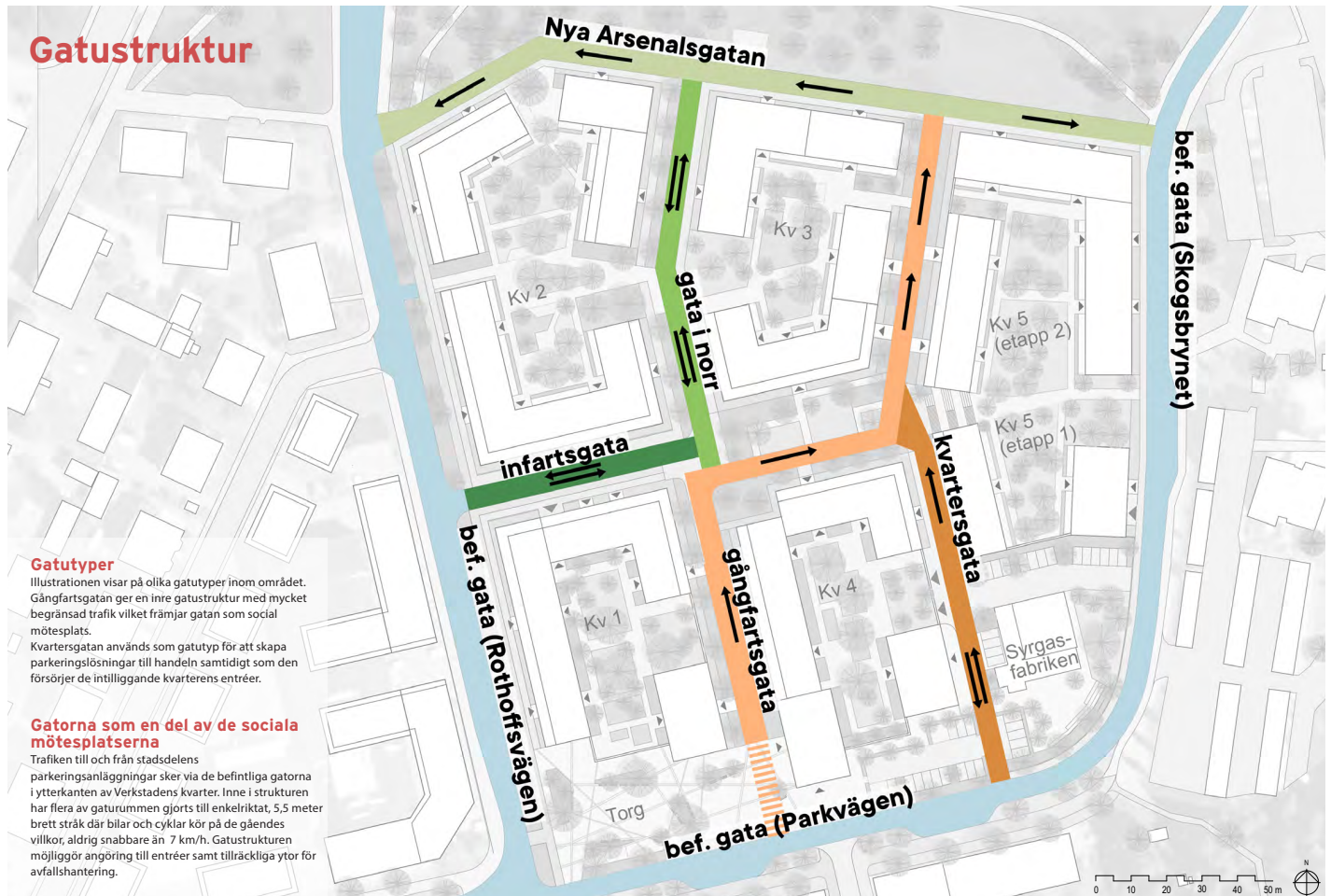
Karaktär och idé

Ytan runt Syrgasfabriken föreslås ha koppling till de verksamheter som nyttjar byggnaden. Denna plats ska integreras som en del av stadsdelen, då

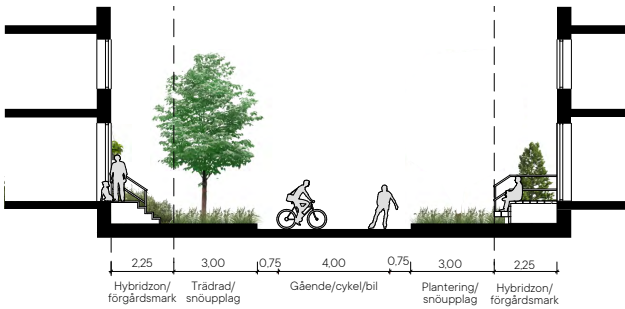
Syrgasfabriken har en viktig identitetsskapande roll. Kopplingen till Stadsleden kan stärkas genom att nivåskillnaden mot Skogsbrynet överbryggs och den gröna kopplingen förtydligas. En lekfull gestaltning med gradäng eller annan typ av byggd landskapsutformning kan bidra till platsens karaktär och identitet och bidra med nya sociala funktioner.

3 ALLMÄN PLATSMARK

Gångfartsgata

Karaktär och idé

Gaturummen gestaltas som trygga, sociala och gröna vistelsezoner.

Inne i området utformas de flesta gatorna som gångfartsgator med hastighetsbegränsning på 7 km/h, där biltrafik sker på de gåendes villkor och är enkelriktad för att medge mindre gatubredd. Den låga hastigheten främjas av en avrundad kantsten i mötet mellan lokalgata och gångfartsgata. Körbanan beläggs med smågatsten i körbanans kanter vilket ger en upplevd smalare körbana, liksom att kantstenen, med sin ojämna yta sänker hastigheten. Även körytan i anlutning till kvartersparken beläggs med ett avvikande material, vilket gör trafikanten uppmärksam på stadsdelens lågfartsområden. Cykel är tillåten i båda riktningarna och även cykling sker på de gåendes villkor. Den biltrafik som förekommer på gångfartsgatorna är endast angöringstrafik till bostadskvarteren samt räddnings- och avfallsfordon.

Gaturummets totala bredd, inklusive förgårdsmark, är 16 m, med gångfartsområde på 5,5 meter som kantas av 3 meter breda vegetationszoner med trädplanteringar. Planteringsytorna möjliggör snöpplag.

Som en del av det sociala gaturummet utformas kvarterens förgårdsmark som 2,25 meter breda frizoner med plats för utskjutande entrépartier.

Frizonerna erbjuder de boende en uteplats i direkt anslutning till ett lugnt grönskande offentligt gaturum.

Vegetationszonernas planteringarna utgörs av ängsgräs med företrädesvis blommande och fruktbärande träd. Varierande trädsorter kan stärka gångfartsområdenas olika karaktärer och identitet. Sociala mötesplatser i form av bänkar eller sittgrupper placeras indragna från den körbara ytan framför

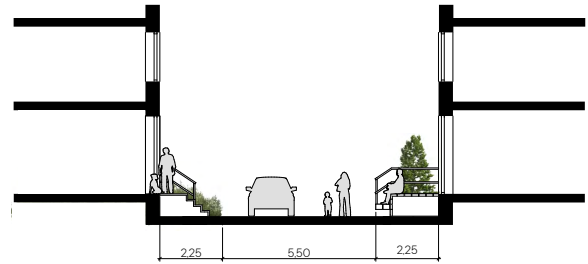
kvarterens entréer.

Den körbara ytan föreslås beläggas med asfalt som övergår i en rand av marksten mot planteringszonen. Ytor framför entréer beläggs med plattor.

Kopplingar/platsbildningar mot kvarter kan förstärkas med markbeläggning, exempelvis marksten. Gränsen mellan allmän platsmark och kvartersmark ska särskiljas genom olika typer av markbeläggning, så att en tydlig gräns framträder.

Kvartersgata

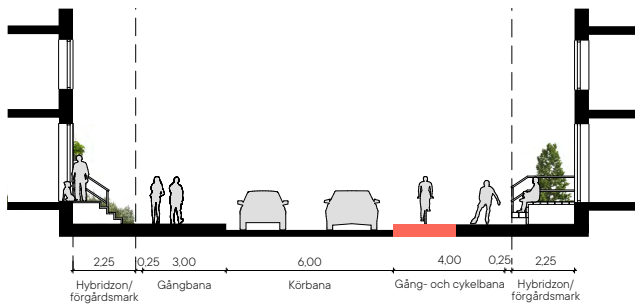
Karaktär och idé

Kvarters/angöringsgatans huvudsyfte är att tillåta trafik och angöring till garaget och lastzonen under kvarter 4 samt till parkeringsplatserna söder om kvarter 4 och norr om Syrgasfabriken. I kvartersgatans norra del smalnar gatan av och möjliggör begränsad trafik för angöring till fastigheter och för avfallsfordon. Hela denna zon har

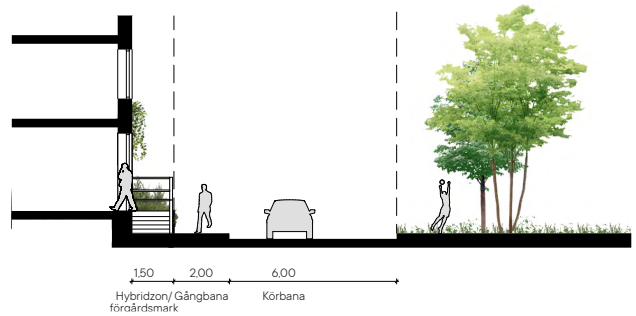
gångfartsgatans hastighetsbegränsning av 7 km/h och hybridzoner. Trädplanteringar i form av solitärträd finns utplacerade där det finns utrymme, på båda sidor av gatan. Sittplatser kan placeras längs med gatan och gärna kopplas mot Syrgasfabrikens område. Ytor framför entréer beläggs med plattor för att förtydliga entréernas läge.

Lokalgator

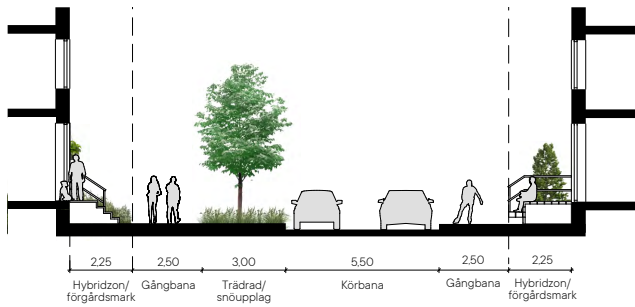
INFARTSGATA

NYA ARSENALESGATAN

GATA NORR

Karaktär och idé

Det finns tre olika typer av lokal/huvudgator inom området - Infartsgata, Gata norr och Nya Arsenalsgatan.

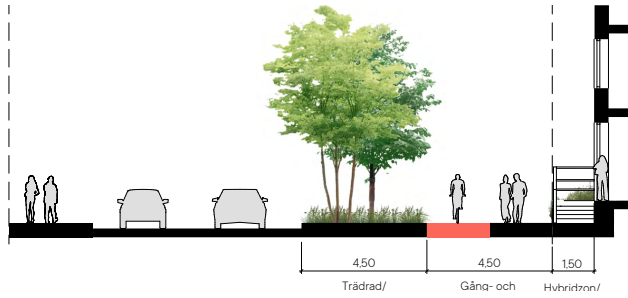
En entrén till området för att nå parkeringen i kvarter 1 (och möjlighet till parkering i kvarter 2) sker via Infartsgatan. Denna gata utformas som en dubbelriktad gata och där cykeltrafiken separeras från biltrafiken med en gång- och cykelbana. Cykelbanan avslutas vid det planerade kvartersparken och omvandlas till cykling i blandtrafik.

Gata i norr saknar cykelbana vilket möjliggör en 3 meter bred grönzon med plantering av träd istället. Denna gata är planerad för dubbelriktad trafik men skulle även kunna bli en gångfartsgata, som även den planeras som en dubbelriktad gata.

Nya Arsenalsgatan möter Sandaparken och ska vara enkel att korsa och inte skapa barriäreffekt mot parken. För att begränsa antalet trafikrörelser är denna gata enkelriktad och saknar angöring till garage. Gatans bredd har angivits mått för att kunna fungera som snöupplag. Körbanans bredd kan med fördel smaltas av.

Till skillnad från gångfartsgatorna där alla trafikantdelar på samma utrymme planeras separerade trottoarer längs dessa gator.

Rothoffsvägen

En huvudgata som med sin nya sektion med ökad grönska får en tydligt lugnare och grönnare karaktär med möjlighet till kantstensparkering för att besörja de urbana verksamheterna i Verkstaden 18 & 19 i anslutning till torget.

Trafik och funktion

Behåller funktion som cykelhuvudväg, med möjlighet att i framtiden ha busstrafik. Kantstensparkering introduceras på den östra sidan, tillsammans med trädplanterade växtzoner.

Vegetation

Gatuträd med gräsytor som fungerar som snöupplag

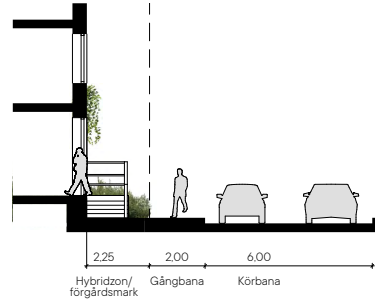
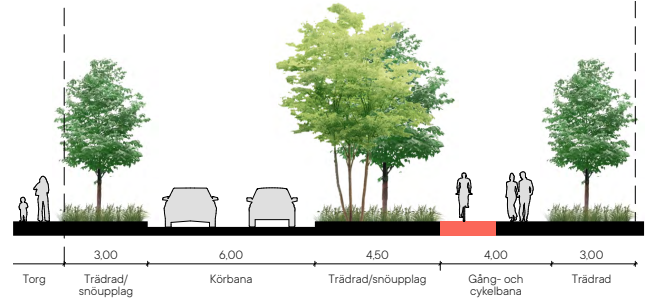
Parkering

Kantstensparkeringsplatser på delar av den östra sidan av gatan

Möblering

I anslutning till de bredare planteringsytorna kan sittmöbler/bänkar placeras

Parkvägen/Skogsbrynet

Parkvägen, som fortsätter som Skogsbrynet, binder samman Stadsliden och Verkstaden med Hagaparken genom GC-väg och grönt parkstråk. Gröna boulevarder. Samordnas med Guldskrinets gestaltning.

Trafik och funktion vid Skogsbrynet

Angöring till parkeringsgarage i kvarter 5 samt viss trafik till befintliga bostäder i punkthusen vid Stadsliden.

Vegetation

Lindallé.

Torget

Med en generös platsbildning mot söder skapas förutsättning för en ny social mötesplats i Haga med fokus på grönska, blommande trädplanteringar, generösa sittplatser och ytor för torghandel och marknader.

En samlande markbeläggning ger en stark identitet och lyfter platsen. Belysning, t ex rumsskapande linspända armaturer är viktigt både ut trygghetssynpunkt samtidigt som det bidrar till en intim skala.

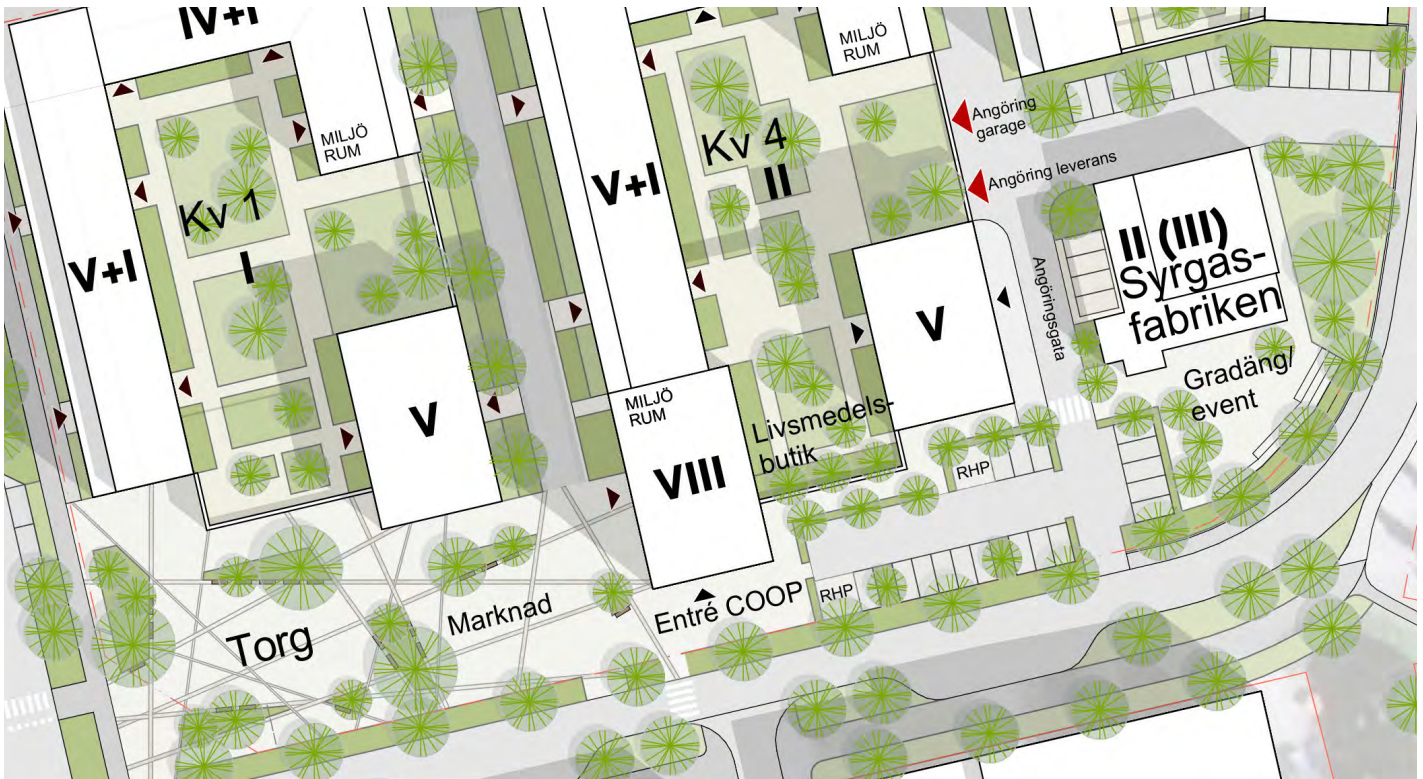
Konstnärlig utsmyckning kan lyfta platsen ytterligare och även kombineras med lekfunktioner. Här kan närboende samt nyinflyttade mötas, en plats där alla är inkluderade och välkomna.

Verksamheter

I bottenvåningen på kvarter runt torget möjliggörs för verksamhetslokaler. Dessa verksamheter kan till exempel vara restauranger, café, gym etc. En frizon på fem meter kvartersmark vid dessa kvarter möjliggör uteserveringar och mindre försäljningsstånd som då inte kräver kommunens tillstånd. Söderläget skapar goda förutsättningar för uteserveringar och sittplatser i solen.

Lindallén utmed Parkvägen fortsätter utmed Skogsbrynet men skiftar karaktär framför torget för att markera att det här finns ett annat slags offentligt rum än utmed resten av Lindallén. Torget bör ha urskiljande markbeläggning där gatan leder in i strukturen över torget, för att uppmärksamma bilarna på att man kör på de gåendes villkor.

Flygbild av torget med verksamheter som möter den allmänna platsen . Bild Strategisk Arkitektur.

Livsmedelsbutik vid torget

Den plats som identifierats som mest lämplig för att bedriva livsmedelsbutik är det mittersta södra kvarteret längs Parkvägen/Skogsbrynet. Med livsmedelsbutikkens centrala läge både mot Parkvägen, Syrgasfabriken och stadsdelens torg, är det viktigt att butikens fasader är öppna, uppglasade och inbjudande. Dispositionen av butiken måste ta hänsyn till detta urbana läge

och erbjuda insyn från gata. Foliering av glas som hindrar insyn ska undvikas.

Angöring och parkering

För att kunna driva en välfungerande livsmedelsbutik är tillgängligheten till butiken central. Det gäller både hur man som gångtrafikanter och cyklist tar sig till butiken liksom att det finns

lättillgängliga bilparkeringar i direkt anslutning. Parkering har lösts genom att kvartermark tillskapas söder om kvarter 5 och norr om Syrgasfabriken. Dessa parkeringsplatser kommer att samutnyttjas av besökare till stadsdelens urbana verksamheter. Inlastning till livsmedelsbutiken sker genom en invändig inlastning som nås från angöringsgatan på kvartermark.

Relation till torget

Torget är stadsdelens centrala mötesplats och livsmedelsbutikkens direkta närhet till torget ger en mycket central placering. Livsmedelsbutiken har goda förutsättningar för att även etablera ett café eller bageri med sittplatser utomhus i bästa solläge.

Kvartersparken

Kvartersparken, som är allmän platsmark, fungerar som kvarterens gemensamma sociala vardagsrum och är en del av områdets gröna platsbildningar. Här ska alla boende känna sig välkomna. Parken får en samlande funktion med plats för gemensamma aktiviteter och frilande. Odlingssytor samt mindre lek och sittplatser skapar rum för alla åldrar. I parken föreslås blommande träd, gärna fruktträd med överdådig blomning under våren och som del av parkens möjliga odlingstema. Olika fruktträd kan även bidra till platsens identitet och dess blomning bli en händelse kopplad till årstiderna och sommarens ankomst. Planteringsytorna bidrar till omhändertagande av dagvatten.

Parken kopplar från centrala gångfartsgatan i väst till Soltrappan i öst. Dess angränsande gaturum ingår i det större offentliga rum som kvartersparken är hjärtat av, och ska utformas som en del av det sammanhängande gröna offentliga rummet.

Kvartersparken sedd från Soltrappans övre del. Bild Strategisk Arkitektur.

Soltrappan

Soltrappan är en förlängning av kvartersparken och leder vidare mot Stadsliden. Trappan planeras som en generös sitt-trappa med breda gradänger vid sidan av en gångtrappa. Soltrappan ligger i bästa eftermiddags/kvällssolsläge och kan bli en lekfull samlingsplats för de närboende.

Funktion och tillgänglighet

Avskärmning av trappan med staket eller grindar är inte tillåtet. Trappan ska utformas och upplevas som tillgänglig för alla och som del av det offentliga rummet. skugga.

Vegetation

Planteringsytor integreras i trappan, exempelvis prydgräs eller prunkande perenner och fjärilsrabatter som visar på årstidsväxlingarna. Ett större solitärträd framför trappan stärker rumsbildningen samt skänker skugga.

Kvartersparken och frizonernas uteplatser med Soltrappan i fonden. Bild Strategisk Arkitektur.

Flygbild på området sedd mot norr med Stadsleden till höger. Bild Strategisk Arkitektur.

Detaljplan för fastigheten Verkstaden 18 m.fl. inom Haga i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten Verkstaden 18 m.fl. har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Syftet med planen är att skapa planmässiga förutsättningar för fem blandstadskvarter med i huvudsak bostäder, på mark som idag används för industriändamål och handel. Syftet är också att skapa en attraktiv boendemiljö präglad av grönska där ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator, och att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Ytterligare syften är att hålla nere fordonstrafik på lokalgatorna, att i så stor utsträckning som är rimligt fördröja dagvatten närmast källan, samt att skydda och möjliggöra utveckling av en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad.

Samråd och granskning

Planen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden **2023-11-16 till 2023-12-08**, samt granskning under tiden **2025-06-13 till 2025-07-04**. Samrådsrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Nedan görs en sammanfattning av inkomna synpunkter under granskningen, vilka kan begäras ut i sin helhet.

LÄNSSTYRELSEN

Länsstyrelsen har inkommit med ett yttrande enligt nedan:

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

SWEDAVIA

Swedavia ser positivt på att behovet av kontakt med flygplatsen i samband med uppförande av kranar lyfts i planbeskrivningen.

Swedavia uppmanar nämnden att genom bestämmelser i plankartan säkerställa att flygplatsens hinderytor inte genomträngs. Om detta bäst görs genom begränsningar av marknivåer eller bestämmelser om totalhöjd överlämnas till nämnden. Med nuvarande marknivåer finns viss marginal till flygplatsens hinderytor. Plan bör dock utformas på ett sådant sätt att ingen risk för genomträngning av hinderytorna föreligger även i de fall där flygplatsen inte blir samrådda i exempelvis ett lovärende.

Kommentar

Plankartan kompletteras med bestämmelse om högsta totalhöjd på 52,4 meter över angivet nollplan för att säkerställa att flygplatsens hinderytor inte genomträngs.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker planförslaget.

Nämndens synpunkter har efter samrådet beaktats på ett tillfredsställande sätt inför granskningsskedet. Planen kommer att säkerställa att genomsläppligheten för dagvatten inom planområdet ökar betydligt och det säkerställs enligt samrådsredogörelsen i planhandlingarna att högst 25% av bostadsgårdarna (inklusive de gårdar som är upphöjda) blir hårdgjorda samt att gårdsbjälklag ska vara planterbara.

Kommentar

Inför antagande har bestämmelsen om att bjälklag ska vara planterbart tagits bort. Anledningen till detta är att bestämmelsen inte anses ha tillräckligt lagstöd och att utformningen av gröna och planterbara innergårdarna ligger i exploatörens intresse oavsett. Kommunens intention om ett grönt område kvarstår.

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

TEKNISKA NÄMNDEN / GATOR OCH PARKER

Trafik och gata

Förtydliga att parkeringsplatser för rörelsehindrade inom de fastigheter som har upphöjda innergårdar ska lösas i respektive kvarters parkeringsgarage.

Drift och underhåll

Detaljplanen innebär trånga gatusektioner som vintertid (särskilt snörika vintrar) kommer att vara bekymmersamma (kostsamma) att vinterväghålla. Utvärdering av dessa gator behöver göras innan liknande gator byggs i Umeå framöver.

Park och natur

Inga synpunkter.

Gator och parkers samlade yttrande

Förtydliga angående parkeringsplatser för rörelsehindrade vid upphöjda innergårdar. Viktigt att utvärdera denna gatutyp innan fler områden byggs med liknande utformning.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande om att parkeringsplatser för rörelsehindrade inom de fastigheter som har upphöjda innergårdar ska lösas i respektive kvarters parkeringsgarage.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

BRANDFÖRSVARET

Om räddningsvägar och/eller uppställningsplatser placeras ovan eventuellt underjordiskt garage måste bjälklag dimensioneras för räddningsfordon.

Kommentar

Informationen noteras men är ingenting som detaljplanen reglerar.

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

UMEÅ ENERGI AB

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, fjärrkyla-, el- eller bredbandsledningar.

VAKIN VA

Det bör framgå att erforderlig ledningsflytt samt upphävande av ledningsrätt (Lr 2480K-01/65.2) bekostas av exploatör. Det bör även förtydligas att befintliga VA-ledningar inom planområdets södra del kommer tas ur bruk och ledningsrätten ska upphävas (Lr 2480K-01/65.3).

I övrigt så ligger planområdet inom verksamhetsområde för alla tre nyttigheter. Vid framtida eventuell avstyckning arbetar Vakin utifrån principen att alla fastigheter ska ha var sin anslutningspunkt. Anslutningspunkter kommer meddelas av VA-huvudman och avgifter tas ut i enlighet med då gällande VA-taxa. Vakin kommer inte tillåta att en gemensamhetsanläggning för VA-anläggningar upprättas inom planområdet.

Kommentar

Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande ang. att ledningsflytt samt upphävande av ledningsrätt (Lr 2480K-01/65.2) bekostas av exploatör. Det förtydligas också att befintliga VA-ledningar inom planområdets södra del kommer tas ur bruk och ledningsrätten ska upphävas (Lr

2480K-01/65.3). Även att alla fastigheter ska ha varsin anslutningspunkt läggs till som information i planbeskrivningen.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

VAKIN AVFALL

Det behöver redogöras för hur avfallshämtning ska ske från kvarter 1, enligt planbeskrivningen är det enkelriktat och oklart om det går att köra runt kvarteret. Om det inte finns en genomfart för sopbilen krävs vändmöjlighet inne på fastigheten. Detta gäller för alla kvarter där det inte finns genomfart.

Vid flera av dessa kvarter finns det trädrader i anslutning till föreslagna placeringar av miljörum. Dessa träd får inte inkräkta på transportvägen eller uppställningsplatserna för sopbilen. Detta gäller även vid in- och utfarter. Sopbilen kräver en fri höjd på 4 m och vid hämtning med sidlastande fordon 4,7 m. Trädraderna kan även bidra till plogkanter som kan hindra eller försvåra sophämtningen vintertid.

Vakin förordar att angöringsfickor för sopbilen planeras in i anslutning till uppställningsplatserna till miljörummen så att hämtningspersonalen kan utföra tömningarna obehindrat utan att hindra trafiken i området.

Om hämtningspersonalen drar eller skjuter tunnan från miljörum fram till sopbilen ställer detta krav på jämna hårdgjorda ytor utan kanter samt att dragvägen snöröjs och halkbekämpas vintertid. Det får inte finnas trottoarkanter, trösklar eller andra ojämnheter som kan påverka avfallshämtarnas arbetsmiljö. Dragvägen från miljörum till sopbilen ska vara så kort som möjligt, max 10 m.

Transportväg och hämtplats

Se Vakis anvisningar för detaljerade krav. Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 meter bred. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden. Snövallar får inte inkräkta på transportvägens bredd och transportvägen ska vara halkbekämpad vintertid. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4 meter. Vid uppställningsplatsen ska det vara en fri höjd på 4,7 meter. Genomfart eller tömning ska av säkerhetsskäl inte ske utanför entréer eller lekplatser. Vid transport, tömning och eventuell vändning ska det vara fri sikt och god framkomlighet.

Om sophämtning ska ske inne på fastighet måste det finnas genomfart eller vändmöjlighet för sopbilen. Vändplan ska ha en diameter på minst 18 meter. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en T-vändning.

Generell information

Från 1 januari 2027 är det obligatoriskt för alla fastigheter att sortera ut förpackningsavfall. De fraktioner som ska sorteras ut är matavfall, restavfall samt förpackningar så som papper, plast, metall, färgat glas och ofärgat glas.

Dimensionera avfallsutrymmena för varannan veckas hämtning. Dimensionera gärna soprummet för att inrymma möjligheter för återbruk samt utrymme för andra fraktioner som på grund av framtida lagkrav kan bli aktuella att samla in i framtiden.

Kommentar

Kvarter 1 går att köra runt om man kommer in från Parkvägen i söder. På innergården finns inte möjlighet till vare sig genomkörning eller vändplan då gården är upphöjd och sophämtning behöver därmed ske från gatan. Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande gällande att trädrad ej får försvåra för avfallshämtningen.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

VÄSTERBOTTENS MUSEUM AB

Den föreslagna exploateringen kommer inte att beröra några registrerade forn- eller kulturlämningar. Sannolikheten för att påträffa några lämningar är liten då planområdet tidigare har varit bebyggt.

Syrgasfabriken är utpekad som en särskilt värdefull byggnad i Umeå kommuns byggnadsordning för Haga-Sandbacka (2004). I enlighet med den genomförda kulturmiljöanalysen vill Västerbottens museum särskilt lyfta byggnadens funktion som landmärke, dess tydliga koppling till områdets industrihistoria samt dess visuella betydelse genom siktlinjen från skogsbyn. Västerbottens museum ser i huvudsak positivt på att detaljplaneförslaget har utvecklats i en riktning där kulturvärden tydligare beaktas. Samtidigt betonas vikten av fortsatt varsamhet i det kommande genomförandet – särskild vad gäller Syrgasfabrikens gestaltning i stadsbilden.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

POSTNORD

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är PostNord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar PostNord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till

arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox i anslutning till entrén. Färdvägen till postanordningen ska vara öppen och farbar året runt för valt fordon.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsförbättringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation eller annan förändring gällande befintlig alt ny infrastruktur.

En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

LUFTFARTSVERKET

Luftfartsverket har yttrat sig i samrådet. Då myndigheten själva gör bedömningen att den här typen av yttranden alltid ska sekretessbeläggas redogörs inte synpunkterna här.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN, UMEÅ KOMMUN

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras:

Planbeskrivning

Ett klagande behövs vilka fastigheter som är tänkta att ingå i gemensamhetsanläggningarna, både den för gata men också den med ändamål friyta. Vi ser möjliga framtida problem att (utan överenskommelse) skapa gemensamhetsanläggningarna och ansluta fastigheter då prövning enligt anläggningslagen krävs vid bildandet.

Under rubriken, Gemensamhetsanläggningar, diskuteras parkeringsbehovens säkerställande för kvarter 3 och andra fastigheter inom detaljplanen. Ett tydliggörande behöver göras om det är tänkt att parkeringsanläggningarna ska kunna inrättas som gemensamhetsanläggningar dvs om de ska ha markreservat g eller inte. Notera att i båda kommentarerna i detta stycke krävs fastighetindelingsbestämmelse (FIB) om man med säkerhet vill styra vilka fastigheter som ska anslutas till respektive gemensamhetsanläggning.

Under rubriken, Gemensamhetsanläggningar, refereras till figur 9. Det ska vara figur 10.

För plangenomförandet viktiga frågor där planen bör förbättras:

Plankarta med bestämmelser

Plankartan har i granskningsversionen delvis tagit bort Rothoffsvägen från planområdet med resultat att gamla DP, 2480K-P00/234, ligger kvar endast i denna del som är gata och därför bör tas bort. Alternativt upphäva gamla dp i särskilt beslut.

Planbeskrivning

Figur 4 – felaktig utbredning på 2480K-P00/234 nu efter att Guldskrinets detaljplan vunnit laga kraft.

Kommentar

Ett förtydligande läggs till i planbeskrivningen gällande att vilka fastigheter som ska ingå i gemensamhetsanläggningar för gata resp. friyta och parkering fastställs i lantmäteriförrättning, samt att prövning krävs vid bildandet av gemensamhetsanläggning. Fastighetsindelningsbestämmelser är inte aktuellt och det kommer därför inte med säkerhet gå att styra vilka fastigheter som ingår.

Den del av planområdet som berör befintlig DP 2480K-P00/234 bedöms behövas i planen för att möjliggöra för bland annat utfartsförbud, vilket inte är möjligt att placera längs planområdesgräns. Anledningen till att den endast tangerar halva Rothoffsvägen är för att ge samma möjlighet vid upprättande av detaljplan för Småröjningen. Resterande del av befintlig detaljplan avses upphävas i samband med planläggningen för Småröjning. Figur 4 i planbeskrivningen korrigeras, likaså referens gällande Figur 10 i stället för Figur 9.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

BOSTADSRÄTTSFÖRENINGEN SKOGBRYNET

Synpunkter på bygghöjder:

Styrelsen är tacksam att styrelsens synpunkter avseende bygghöjd hörsmats till viss del. Styrelsen anser dock att även det hus som i förslaget har 7 våningar med fördel skulle sänkas till 5 våningar. Det är svårt att i det nya förslaget kunna jämföra höjderna på husen då höjden i det tidigare förslaget visade på högsta byggnadshöjd och i det nya förslaget högsta nockhöjd. I det tidigare förslaget med 9-våningshus närmast Brf Skogsbrynet var högsta byggnadshöjd för 9-våningshusen 28,5 m och i det nuvarande förslaget är högsta nockhöjd för 7-våningshuset 28,0 m, en skillnad på 2

våningar och 0,5 m. Det hade varit bra det i samrådshandlingarna funnits en skiss på huskropparna i de båda förslagen visat på vilken reell justering som gjorts.

Synpunkter på huskroppars placering:

Förslag till detaljplan medger bebyggelse för nära gatan mot Stenkrossen 2 och avviker mycket hur befintlig bebyggelse inom planområdet är belägna idag. En sådan placering ger en avsevärd obalans mellan befintliga och nya huskroppar längs gatan. Det är förståeligt att man ibland vill skapa huskroppar dikt an mot gata i stadskvarter där huskroppar på båda sidor om en gata ger samma uttryck. I detta förslag föreslås nybebyggelse om 5 respektive 7 våningar i det närmast dikt an den befintliga trottoaren medan det på andra sidan gatan mot Stenkrossen 2 finns först ett väl tilltaget gräsområde mellan trottoar och huskroppar. Lantmäteri har under samrådet noterat och lyft detta och lämnat synpunkter om mer allmän platsmark mot gatan mellan nybyggnationer och Stenkrossen 2. Lantmäteriets samrådssynpunkt har dock lämnats utan bemötande i samrådshandlingen.

Synpunkter på friytor:

Eftersom planen tillåter en friyta mindre än 1:6 så finns det en risk för att gårdarna blir mindre funktionella för vistelse och användarvänlighet. Det innebär att människor i högre grad blir beroende av allmän plats i närheten. Om intilliggande grönstruktur bedöms vara en förutsättning för att möjliggöra planens höga exploateringsgrad bör exploateringen bekosta åtgärder som höjer parkernas tillgänglighet och användbarhet. Annars finns risk att grönytor och de parkliknande platser för samvaro som finns för boende på Brf Skogsbrynet kommer att uppfattas som mer attraktiva för samvaro än de nya friytorna och intilliggande parkområden. Uppfarterna till Stadsliden bör också utformas så de blir attraktiva uppfarter så inte genvägar genom Brf fastighet etableras.

Synpunkter på trafik:

Styrelsen noterar att det i förslaget för Verkstaden kommer att finnas parkeringsutrymmen för sammanlagt ca 360 bilar. I förslaget framgår att både kvarter 4 och 5 ska innehålla parkeringsmöjligheter med infart från Parkvägen angränsande Brf Skogsbrynet. Styrelsen anser att det med fördel även hade kunnat ligga parkeringsutrymmen med in och utfart mot Rothoffsvägen för att minska trafik på Parkvägen och den nya Arsenalgatan. Trafikmiljön på Parkvägen närmast Brf Skogsbrynet är redan idag mycket trång och på vinterhalvåret så är det svårt att mötas då parkerade bilar på gatan tillsammans med höga snövallar utgör stora hinder. Dessa problem kommer att bli mycket större med en ökad trafikmängd givet samma gatubredd och samma parkeringsmöjligheter längs vägen som idag.

Kommentar

Justeringen från byggnadshöjd till nockhöjd beror bland annat på att planen behöver säkerställa att tillkommande byggnader inte inkräktar på flygplatsens hinderytor, samt säkerställa maximala höjder för bebyggelse sett till påverkan på omgivningen i form av skuggning och stadsbild. Då byggnadshöjd endast avser höjden upp till takfoten innebär en begränsning av byggnadshöjd på 28,5 meter att det ovanför 28,5 meters höjd får uppföras bland annat indragen våning samt tak. Den slutgiltiga höjden för byggnaden kan med andra ord bli betydligt mer. En begränsning av nockhöjd på 28 meter innebär att hela byggnaden, inklusive takvåningen, måste rymmas under 28 meters höjd. Skillnaden är därför betydande i vad planen möjliggör för. Det är dock svårt att illustrera byggnaderna annat än tänkbar skala vid maximalt utnyttjande av nockhöjd då de ännu inte är detaljprojekterade och planen inte styr exakt hur bebyggelsen faktiskt kommer att se ut. Gällande huskropparnas placering mot Skogsbrynet tillåts tillkommande bebyggelse inte placeras dikt an befintlig trottoar, utan föregås av en förårdsmark på 2,25 – 2,9 meter. Det stämmer dock att bebyggelsen är tänkt att uppfattas som att den ligger mot gatan. Detta följer den stadsbyggnadsprincip som gäller inom hela planområdet med stadsmässig bebyggelse i kvarterstadsstruktur. Skogsbrynet blir en brytpunkt mot en annan typologi med fristående punkthus. Befintlig bebyggelse på Stenkrossen 2 ligger inte inom planområdet, och Lantmäteris kommentar i samrådsskedet avsåg inte byggnadernas placering, utan hur mycket av gatan som skulle ingå i planområdet, vilket är en planteknisk fråga som också bemöttes och tillgodosågs.

Uppfarterna till Stadsliden, liksom Sandaparken, är tänkta att få en upprustning i samband med genomförandet av detaljplanen. Umeå kommun har gjort bedömningen att de friytor som tillskapas i planen är tillräckliga, samt att tillgången till publika grönytor i närområdet dessutom är mycket god.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 1

Jag vill understryka det positiva i att man justerat ner antalet våningar på de nya punkthusen då det vore mycket förhastat att bygga högre hus än de befintliga punkthusen är. Jag förstår att man inte kan undvika att man skymmer utsikten för några av de befintliga lägenhetsinnehavarna på skogsbrynet men det vore oklokt att inte följa den naturliga sluttning som redan finns.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

YTTRANDE 2

Jag och min fru är mycket nöjda med hur ni har beaktat våra synpunkter i samband med samrådsprocessen. Främst är vi nöjda med att

våningshöjden har begränsats samt att ni har valt att bevara syrgasfabriken. Men också att ni lagt in en liten park, en vacker trappa upp mot oss samt ett torg. Bra jobbat!

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

YTTRANDE 3

Jag vill börja med att säga att planen är bra och uppskattad, det kommer i längden leda till samhörighet och integration. Som boende i hus 1 på Skogsbrynet är jag dock tveksamt inställd till höghuset upp mot gatan (7 vån). Dels skymmer det utsikt - men det påverkar också sammanlänkning mellan kvarteren. Nu blir den nya delen stängd mot Skogsbrynet vilket skapar isolerade ytor. Jag föreslår att ni byter plats, så att det högre huset placeras längre norrut vilket blir naturligt mot den parkering som står längst i norr på Skogsbrynet (skymmer ej utsikt pga hus 6 högre upp). Alternativt tar bort 2-3 våningar.

Kommentar

Det högre huset i kvarter 5 har på grund av sin placering i hörnet kunnat få en annan utformning än övriga delar av kvarteret, med en lite djupare huskropp som avviker något. Detta hus blir en accent med ett högre våningsantal. Umeå kommun har gjort bedömningen att läget är rätt och att den skynda sikten, om än beklaglig, får betraktas som acceptabel i en växande stad.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 4

Allmänt verkar fokus på bilder vara från ett håll med dålig information kring utformning mot Skogsbrynet och lilla parken mot villor och radhus längs Erikslundsvägen. Rent allmänt har jag dessutom svårt att förstå hur allt detta ska rymmas. Förtäta inte så himla mycket, anslut till tidigare karaktär på Haga i form av små och relativt låga hus.

Jag bor i BRF Skogsbrynet och vill naturligtvis inte ha negativ påverkan på sikten för mig (och mina grannar). Förutom det så tänker jag att våra fem punkthus är ett välkänt landmärke värt att bevara i sig, alltså att byggnaderna även fortsatt är väl synliga och inte hamnar "bakom" de nya byggnaderna. Ser att tidigare förslag på två nio våningarsbyggnader upp mot Skogsbrynet har ändrats, vilket jag uppskattar.

Utifrån bilderna som jag hittat är det emellertid fortfarande svårt att se nuvarande förslag i förhållande till punkthusen på Skogsbrynet 1-6 (och villor / radhus på Erikslundsvägen). Sju respektive fem våningar med högsta nockhöjd 28 meter respektive 22 meter (h6/ h4) är fortfarande väldigt högt även om det inte skulle räknas från marknivån vid Skogsbrynet. Även åtta

våningar i ytterkant mot gamla badhustomten är högt. Skippa "accenterna" tycker jag, det räcker att byggnader i närheten är höga (befintliga och vad jag förstår även framöver på gamla badhustomten).

Oklart hur många bilplatser som har infart från Skogsbrynet. Det är vidare inte många "besöksparkeringar" till gäster/hemtjänst och kunder. Hur mycket extra trafik beräknas för Skogsbrynet? Redan nu kan det vara småtrångt med parkerade bilar längs Skogsbrynet som används av boende, gäster och hemtjänstpersonal liksom besökande till Stadsliden och kanske även sportarenor. Våra egna gästparkeringar är inte okej att använda för vem som helst. Läge att i anslutning till det här fixa Skogsbrynet, vägen lutar otäckt i kurvan vid förpackningsinsamlingen vid halka, dvs. typ hela vintern. Skogsbrynet brukar dessutom vara dåligt skottad vintertid, man brukar behöva gå på vägen. På tal om snö så ifrågasätter jag om planeringen för snöupplag inom Verkstaden 18-19 verkligen är tillräckligt väl tilltagen, det brukar vara gott om stora snöhögar här i krokarna.

Kommentar

De byggnadshöjder som planen möjliggör för är en avvägning mellan de intressen som möts på platsen; behovet av förtätning, projektekonomi, stadsmässighet etc. Även de närboendes synpunkter under samrådsskedet har beaktats. Att ett område uppnår en viss befolkningstäthet innebär också att underlag skapas för tillkommande funktioner och service, vilket kan bidra med kvaliteter till hela området.

I en stad som växer kommer utblickar till viss del att behöva förändras. Avståndet mellan befintliga och tillkommande fasader längs Skogsbrynet är dock nästan lika stort som avståndet till befintliga byggnader. Se även tidigare kommentarer.

All snö kommer inte att kunna läggas i snöupplag inom planområdet, även om Sandaparken också kan användas som snöupplag. Snö kommer därför att behöva fraktas bort, vilket är vanligt i urbana miljöer.

För beräkning av tillkommande trafik på Skogsbrynet, se den bullerutredning som bilagts planhandlingarna. Trafikmängderna bedöms inte kunna orsaka någon olägenhet. Besöksparkeringar är planerade, men hamnar i vissa fall i parkeringsgarage. Det är inte tänkt att befintliga besöksparkeringar på andra fastigheter ska användas.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 5

Infrastrukturen med bussförbindelse direkt från området Hagaliden måste till med tanke på:

- 1 Att det tillkommer 240 nya lägenheter totalt med verkstaden 18 och Guldskrinet. Det blir väldigt många som bor där.
- 2 Att det nu blir ett Coop i området och även planerat för annan handel i den gamla fabriken på Verkstaden 18. De som arbetar där ska kunna ta sig till och från, och även kunderna som inte bor på området.

Många besöker Stadslidens fritidsområde och museet, så även för dessa personer är det viktigt att kunna åka ända fram. Inte minst för att minska biltrafiken i området.

Alltså busshållplats i området för förbindelse både från och till området.

Kommentar

Detaljplanen kan inte styra hur busstrafiken planeras, utan endast skapa förutsättningar i form av exempelvis framkomlighet och tillräckliga gatubredder. Rothoffsvägen kommer att vara utformad som en bussgata, vilket innebär att det finns möjlighet att styra om busstrafiken och anlägga en hållplats intill planområdet. Det finns dock inget beslut om detta i nuläget. Närmaste hållplats idag är längs med Östra Kyrkogatan på gångavstånd från planområdet.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 6

Undertecknad vidhåller tidigare lämnade samrådssynpunkter och vill tillägga enligt nedan. Detaljplanen innebär en fördubbling av antalet nya bostäder mot vad översiktsplanen anger. 580 bostäder mot översiktsplanens 300 utgör en överexploatering och motsvarighet som idag helt saknas inom Haga/Sandbacka. Detaljplanen medger 140 fler bostäder (32 %) än den till ytan lika stora och nyligen lagakraftvunna detaljplanen för gamla badhus-hustomten.

Ifall antal nya bostäder skulle begränsas till 300, så skulle byggnadshöjderna väsentligen kunna sänkas och hänsyn mot närboendes lämnade synpunkter tillgodoses. Kommunen bör lyssna på de närboende hellre än att se till den börsnoterade projektörens vinstmöjligheter.

Detaljplanen medger också bebyggelse för nära gatan Skogsbrynet mot Stenkrossen 2 och inte alls i linje med hur befintlig bebyggelse (parkeringshus/förråd) inom planområdet är belägna idag. Detta kommer ge upphov till en omotiverad och påträngande obalans längs med gatan Skogsbrynet. Se illustration publicerad på detaljplanens hemsidan ”*Flygbild över området med möjlig utbyggnad sedd mot norr med Stadsliden till höger. Bild Strategisk Arkitektur.*”

Nybebyggelse om upptill 7 våningar kommer placeras i det närmast dikt an den befintliga trottoaren. Medan det på andra sidan gatan mot Stenkrossen 2 närmast trottoaren finns ett väl tilltaget gräsområde, följt av i huvudsak lägre bebyggelse med skärmtak för bilar innan de befintliga punkthusen tornar upp sig på ett välbalanserat avstånd från gatan, alltså till stor skillnad från föreslagen nybebyggelse enligt detaljplan.

Lantmäteri har under samrådet noterat och lyft detta, det vill säga detaljplanens medgivande om för tät bebyggelse mot gatan Skogsbrynet och efterfrågat mer allmän platsmark mot gatan Skogsbrynet. Lantmäteriets samrådssynpunkt har lämnats utan bemötande i samrådshandlingen.

Detaljplanens för täta bebyggelse mot gatan Skogsbrynet framtvingar att marken måste höjas för att hantera skillnad i höjd mellan det lägre planområdet och den väsentlig högre gatan Skogsbrynet. Ifall nybebyggelse flyttas västerut från gatan Skogsbrynet kan markhöjning undvikas likt nuvarande bebyggelse är uppförd. Markhöjning närmast gatan Skogsbrynet rör sig om ca 0–2 meter och längst ifrån upptill 5-6 meter, alltså betydande massor kommer att krävas. Frågan som ställs är huruvida markhöjningen är beaktad i skuggberäkningar eller ifall antagande av detaljplanen kommer att baseras på felaktiga underlag?

Då delar av nuvarande bebyggelse rivs och sannolik byggstart inte är att anta för en bra bit in på 2030-talet, bör kommunen tillse att området före byggstart hålls i vårdat och skött skick. Vore trist ifall området likt gamla badhustomten i årtal blir grus och uppställningsplats.

Vidare kan även rivningsförbudet av syrgasfabriken ifrågasättas. Betydande mark kommer att avsättas till detta. Utifrån avsaknad av samrådssynpunkter som vitsordar rivningsförbudet, kan det kulturhistoriska värdet ifrågasättas särskilt när detaljplanen medger höjning av byggnaden till 19 meter. Byggnaden upplevs idag som rätt anskrämlig, bristfälligt underhållet med sliten tegelpanel, fransiga markiser, flagnande färg kring dörrar/fönster samt grästorvor i asfalten framför. Kommunen bör vid all planering av nybebyggelse i det yttersta lyssna på de närboende som redan bor där. Befintlig bebyggelsen är i praktiken omöjlig att ändra således är det planerad ny byggelse som måste anpassas. Sett till de starka protester som funnits under samrådet mot ny hög bebyggelse måste kommunen ändra detaljplanens utformning. Ifall byggnadshöjderna skulle sänkas och antalet bostäder minska från 580 till 300 är det fortsatt en ekonomiskt högintressant utveckling.

Kommentar

Se kommentar till Bostadsrättsföreningen Skogsbrynets yttrande samt yttrande 4. Att bebyggelse placeras längs med gatan är en vedertagen stadsbyggnadsprincip som skiljer sig från det befintliga uppe på Skogsbrynet. Det tillkommande bostadsområdet bildar något nytt och har inte för avsikt att imitera omkringliggande kvarter, som får existera fristående och i egen rätt. Planen avser dock att visa hänsyn till omgivningen och stadsbilden, vilket kommunen bedömer att den gör.

De nockhöjder som anges i planen beräknas från färdig gatunivå, och höjdskillnaden möjliggör ett underjordiskt parkeringsgarage under kvarter 5 närmast Skogsbrynet.

Detaljplanen har en genomförandetid på 10 år och det är kommunens förhoppning och exploatörens ambition att omvandlingen ska kunna påbörjas så snart som möjligt.

När det gäller Syrgasfabriken så är dess bevarande bl.a. en påföljd av de dialogmöten som genomfördes med närboende innan detaljplaneläggningen påbörjades. Där uttrycktes ett starkt stöd för att bevara och lyfta fram byggnaden, som också är utpekad som skyddsvärd i kommunens egna karteringar. Även när det gäller byggnadernas höjd har detaljplanen anpassats i stor utsträckning efter de synpunkter från grannar som kom in under samrådet.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 7

Som boende på Skogsbrynet 3, våning 6, med fönster och balkong i riktning mot det område som detaljplanen avser, har jag majoriteten av mitt ljusinsläpp från det hållet. Det är jättebra att ni har justerat ner antalet våningar från 9 - men 7 våningar är fortfarande väldigt högt. Vår och höst när solen står lägre kommer ljusinsläppet i min lägenhet bli betydligt sämre. Jag önskar att ni minskar antalet våningar ytterligare för att jag som redan är boende i området ska få fortsätta trivas i mitt hem. Jag tänker även alla invånare i Umeå har att vinna på att det unika med punkthusen på Skogsbrynet bibehålls - som Umeås version av Danviksskär i Stockholms kommun. De är ett resultat av sin tid, och deras unika charm borde få bevaras utan konkurrens från andra höghus.

Kommentar

Intentionen med detaljplanen är inte att ta ifrån punkthusen vid Skogsbrynet sin charm, och de fortsätter att ligga unikt i sluttningen mot Stadsliden. Förhoppningen är att en ändrad användning, från industri till bostäder, verksamheter, park och torg ska lyfta området ytterligare. Ang. byggnadernas höjd se tidigare kommentarer till yttrande 3 och 4.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 8

Om man kollar på solstudien och dess klockslag vid olika årtider, så tycker jag att de höga husen mot Skogsbrynet fortfarande kommer försämra ljusinsläppet för oss i punkthusen. Även för er egna detaljplan blir det mycket skugga för de nyinflyttade. Klockslagen var bara dagstid fram t.o.m. kl 18. Sitter nu i mitt kök kl. 22:30 och har sol i köket, vilket är mycket trevligt. Vill fortsätta ha sol i min lägenhet efter arbetsdagens slut. Gör fortsatt utredning vad gäller snöröjning, parkering, trafik, vi är många i punkthusen som är i behov av bil i fortsättningen. Ambulans och färdtjänst trafikerar också ofta området.

Kommentar

Snöröjning, parkering och trafik, liksom ljus, är utrett i detaljplaneprocessen. Det stämmer att ljusinsläppet kommer att försämras något i vissa lägen, och att vissa delar av de tillkommande kvarteren blir mörkare än andra, men det är tyvärr oundvikligt när ett helt nytt kvarter ska in i en befintlig miljö.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 9

Det känns positivt med ny bebyggelse på området och även bra att hänsyn tagits till synpunkter som framkom i samband med samrådet.

Vill lyfta tre saker:

- Värna punkthusen på Skogsbrynet som det landmärke de är. Göm dem inte! Höjden på husen närmast, dvs i kvarter 5, påverkar om de ska få förbli ett landmärke eller inte.

- Tror att kommunen kan tjäna på att behålla cirkulationsplatsen i korsningen Rothoffsvägen/Parkvägen/Skogsbrynet. Vägen/vägarna kommer vara vältrafikerade många år framöver oavsett Umeås intentioner att minska biltrafiken.

- Se över och förtydliga var flödet från området till Stadsliden ska gå. Som det är nu (när man tittar på gestaltningsprogrammet och soltrappan) kan man lätt tro att den naturliga vägen upp till skogen är via BRF Skogsbrynets gård. Det finns ingen naturlig väg/stig upp där och det vore olyckligt om någon sådan trampades upp genom området. Förstärk istället att entréerna till Stadsliden är till höger och vänster om BRF Skogsbrynet. Gäller både vad som kommuniceras utåt tex i områdesbeskrivningar och vad som faktiskt byggs.

Kommentar

Ang. husens höjd, se tidigare kommentarer till yttrande 3 och 4.

Ang. rondellen så styr inte detaljplanen om den blir kvar eller inte.

Ang. entréer till Stadsliden så är det kommunens avsikt att förbättra och tydliggöra var passager och entréer ska vara. Detta styrs dock inte av detaljplanen.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 10

Efter att ha läst era handlingar så vidhåller jag att husen är för höga då dom påverkar ljusinsläppet mot punkthusen på Skogsbrynet för mycket. Ni har gjort solstudier som visar ljuset enbart fram till kl 18:00, den tid då dom

allra flesta just kommit hem från jobbet och vill sitta i solen på balkongen eller vara ute på gården med barnen och umgås med grannar i solen.

Vi vill inte att det ska bli så mycket skugga från era höga hus. Trafiksituationen är redan dålig som det är om ni smalnar av vägar och sänker hastigheten blir det mer stillastående avgaser, samt dåligt med snöröjnings möjligheter och upplägg av snö, denna snö ska fraktas bort och då blir det mer trafik och avgaser. Ni ska bygga 500 lgh om man räknar lågt så kommer ca 350 ha bil och vara i behov av att parkera i området, vilket medför att bilar kommer att parkera efter gatorna som är trånga redan idag. Ska det finnas affärer, butiker, restauranger och gym så måste dom ha relevant antal parkeringar för sin verksamhet. Med tanke på att klimatförändringar gör temperaturen högre och orsakar längre värmeböljor så vill vi att ni exploaterar området mindre och utökar grönområdena mer då dom motverkar luftföroreningar samt sänker temperaturen i staden som redan har dålig luft.

Kommentar

Se tidigare kommentar till yttrande 8.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 11

Jag vill inte att vägarna blir smalare speciellt på vintern, jag är i behov av rullator för att ta mig fram, har även färdtjänst för att komma längre sträckor samt att hemtjänst ska kunna komma fram även vid snöfall eller innan skottning. Jag vill inte att ni bygger så högt så det blir skugga på min balkong där jag sitter dagligen då jag p.g.a. ålder och krämpor inte tar mig ut. Tycker om att kunna gå ut på innergården när jag orkar och sitta i solen, vilket inte kommer att vara möjligt då det kommer att bli mer skugga speciellt på aftonen då jag har möjlighet att träffa mina barnbarn ute i lekparken. Tycker ni förstör Umeå då ni exploaterar, bygger på höjden för mig har Umeå alltid varit en grön och mysig stad, önskar ni kan behålla det så. En storstad som ni försöker bygga blir aldrig gemytlig.

Kommentar

Se tidigare kommentarer till yttrande 3, 4 och 8. Förhoppningsvis ska den nya stadsdelen kunna upplevas som just grön och gemytlig samtidigt som den är levande och bebodd.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 12

Erikslunds samfällighetsförening har mycket tidigt i processen inkommit med ett yttrande och synpunkter på byggnationerna av verkstaden 18. Namnunderskrifter från många av medlemmarna i samfälligheten bifogades det yttrandet. De synpunkterna ligger fortfarande fast och jag vill

hänvisa till det som framkommer i den skrivelsen även för egen del (och som medlem i styrelsen).

Att trafiksituationen på Erikslundsvägen inte försämrats är av största vikt. Det är mycket trafik där redan nu. Eventuellt behöver infartstrafiken begränsas på den vägen från det nya området på Verkstaden 18. Erikslundsvägen får inte bli en ny "genomfartsled". Det uppskattas att hushöjderna har sänkts jämfört med det ursprungliga förslaget, men de är fortfarande höga och området blir för högt och kompakt.

Kommentar

Ang. byggnadernas höjd se tidigare kommentarer till yttrande 3 och 4. Gällande Erikslundsvägen så har trafiken styrts om längs med Sandaparken och infartsförbud har lagts till för att förtydliga att enbart nedfart till parkeringsgarage tillåts. Det är därmed inte möjligt att använda Erikslundsvägen som genomfartsled.

Yttrandet bedöms delvis vara tillgodosett.

YTTRANDE 13

Det är hackspettar som häckar i den lilla dungen mellan Motorcentralen och radhusen längs Erikslundsvägen. Sort vet jag inte men det kan ju vara värt att skicka dit en biolog. De häckar just nu och man hör hur det piper i trädet.

Kommentar

Detta är noterat. Med tanke på det stadsnära läget och den typ av träd som är i dungen bedömer kommunen att det med största sannolikhet är större hackspett som har observerats. Den beskrivna dungen ligger utanför planområdet och även om en ändrad användning till bostäder kan tänkas innebära mindre störningsmoment än den nuvarande, bedöms genomförandet av detaljplanen kunna ge ökad påverkan under rivning- och byggnadsfas. Alla fågelarter är fridlysta och får inte störas. Större hackspett är dock en vanlig art och kommer inte kräva dispens utan det räcker att lämna hänsyn, särskilt under häckningstid som är april till juni. Planbeskrivningen kompletteras med ovan information under avsnittet *Naturmiljö, grönsstruktur och rekreation*.

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

YTTRANDE 14

Jag kan med stor tillfredsställelse konstatera att förslaget ändrats med hänsyn till de många synpunkter som kommit in när det gäller de båda höga husen i områdets östra kant. Den ursprungliga planens två nio våningshus hade varit helt förkastligt. Nu ser det betydligt bättre ut.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen ändring av planförslaget.

Ändringar efter granskning

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankartan

- Plankartan kompletteras med bestämmelse för högsta totalhöjd om 52,4 meter över angivet nollplan för att säkerställa att flygplatsens hinderytor inte genomträngs.
- Område för E – *Tekniska anläggningar* i planområdets norra del har justerats och flyttats marginellt österut för att undvika underjordiska ledningar.
- Bestämmelse om planterbart bjälklag har tagits bort då bestämmelsen inte anses ha tillräckligt lagstöd.
- Bestämmelse om största bruttoarea för bostäder har justerats.
- Redaktionella ändringar i grundkartan.

Planbeskrivningen

- Detaljplanens syfte har kompletterats med att ny bebyggelse även ska visa hänsyn till omgivningen och stadsbilden.
- Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande om att parkeringsplatser för rörelsehindrade inom de fastigheter som har upphöjda innergårdar ska lösas i respektive kvarters parkeringsgarage.
- Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande ang. att ledningsflytt samt upphävande av ledningsrätt (Lr 2480K-01/65.2) bekostas av exploatör. Det förtydligas också att befintliga VA-ledningar inom planområdets södra del kommer tas ur bruk och ledningsrätten ska upphävas (Lr 2480K-01/65.3). Även att alla fastigheter ska ha varsin anslutningspunkt läggs till som information i planbeskrivningen.
- Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande ang. att trädrad ej får försvåra för avfallshämtningen.
- Planbeskrivningen kompletteras med information gällande större hackspett.
- Ett förtydligande läggs till ang. att vilka fastigheter som ska ingå i gemensamhetsanläggningar för gata resp. friyta och parkering fastslås vid lantmäteriförrättning, samt att provning alltid krävs vid bildandet av en GA.
- Figur 4, figur 16 samt figurhänvisning till figur 10 korrigeras.

- Vakins avfallsföreskrifter "NOA 18" har tagits bort från listade underlag och ersatts med aktuella *Anvisningar för avfallshantering och återvinning* (Vakin, 2024).
- Planbeskrivningens disposition har uppdaterats för att följa de senaste föreskrifterna från Boverket gällande utformning av planbeskrivning. Innehållet är dock detsamma som tidigare.

SAMMANFATTNING

Byggnadsnämnden föreslås godkänna detaljplanen och lämna över den till kommunfullmäktige för antagande.

Kvarstående synpunkter

Nedan listas berörda och sakägare med kvarstående synpunkter vilka ges underrättelse med besvärshänvisning. Privatpersoner benämns [YTTRANDE 1, osv]. En förteckning över vilka som har lämnat in synpunkter hanteras av Umeå kommun, detta med hänsyn till GDPR.

Kvarstående synpunkter från samrådsskedet

- Yttrande 4
- Yttrande 11
- Yttrande 12
- Yttrande 13
- Yttrande 15
- Yttrande 16
- Yttrande 17
- Yttrande 18
- Yttrande 20
- Yttrande 21
- Yttrande 22
- Yttrande 23
- Yttrande 24
- Yttrande 25
- Yttrande 26
- Yttrande 22
- Yttrande 23
- Yttrande 24
- Yttrande 25
- Yttrande 26
- Yttrande 27
- Yttrande 28
- Yttrande 29
- Yttrande 30

Kvarstående synpunkter från granskningsskedet

- Bostadsrättsföreningen Skogsbrynet
- Yttrande 3
- Yttrande 4
- Yttrande 5
- Yttrande 6

20 (20)

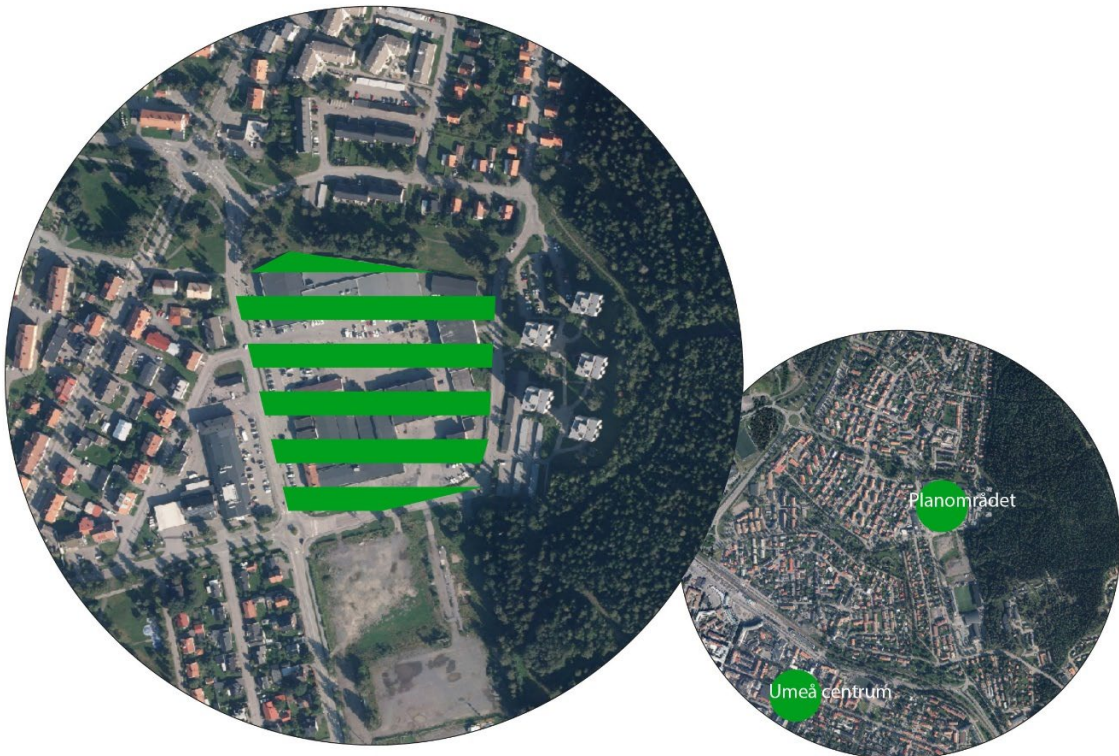
- Yttrande 7
- Yttrande 8
- Yttrande 9
- Yttrande 10
- Yttrande 11

Detaljplanering, Umeå kommun, september 2025

Detaljplan för Verkstaden 18 m.fl.

inom Haga i Umeå kommun, Västerbottens län

Planbeskrivning –antagandehandling

September, 2025

Diarienummer: BN-2019/02027

Gällande lagstiftning: PBL 2010:900 / BFS 2020:5 / BFS 2020:6 / BFS 2020:8 / SFS	Planbesked: BN § 393 2019-12-11	Antagen:	Laga kraft:	Aktnummer:
--	--	-----------------	--------------------	-------------------

Innehållsförteckning

Detaljplaneprocessen	4
Om detaljplaner	4
Planens syfte	5
Beskrivning av detaljplanen	5
Plandata	5
Planens huvuddrag	6
Planförfarande	7
Planhandlingar	7
Underlag	7
Motiv till detaljplanens regleringar	8
Allmän platsmark	8
Kvartersmark	8
Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden	21
Kommunala ställningstaganden	21
Miljömål	25
Strandskydd	29
Planeringsförutsättningar	29
Stads- och landskapsbild	29
Service	33
Kulturmiljö	34
Naturmiljö	36
Barnperspektiv	37
Friytor	38
Sol- och skuggförhållanden	38
Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet	38
Trafik	39
Avfallshantering	40
Geotekniska förhållanden	41
Teknisk försörjning	41
Hälsa och säkerhet	42

Förändringar och konsekvenser	45
Stads- och landskapsbild	45
Service	52
Kulturmiljö	52
Naturmiljö	53
Friytor	54
Barnperspektiv	56
Sol- och skuggförhållanden	56
Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet	58
Trafik	59
Parkering och angöring	61
Avfallshantering	61
Teknisk försörjning	62
Hälsa och säkerhet	63
Genomförandefrågor	65
Organisatoriska frågor	66
Ekonomiska frågor	67
Fastighetsrättsliga frågor	69
Mark- och utrymmesförvärv	70
Tekniska frågor	71
Upplysningar	71
Samrådskrets	71
Medverkande	72
Källor	72

Detaljplaneprocessen

Om detaljplaner

Detaljplanen reglerar hur mark och vatten får användas. En detaljplan består av en plankarta med bestämmelser, den är juridiskt bindande vid exempelvis prövning av bygglov. Till detaljplanen hör en planbeskrivning som förklarar syftet med planen och hur den ska genomföras. En detaljplan kan handläggas med standardförfarande, begränsat standardförfarande, utökat förfarande eller samordnat förfarande. Detaljplaneprocessen för utökat förfarande beskrivs nedan.

Utökat förfarande

Kungörelse

Vid utökat förfarande ska kommunen inför samrådet kungöra förslaget till detaljplan. Kungörelsen ska göras i en ortstidning och anslås på kommunens digitala anslagstavla.

Samråd

Samråd av planförslaget sker med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, kända sakägare och andra berörda. Syftet med samrådet är att samla in information och synpunkter, förankra förslaget och få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. De skriftliga synpunkter som inkommit under samrådstiden redovisas och bemöts i en samrådsredogörelse. Därefter justeras förslaget utifrån inkomna synpunkter. Samrådstiden är minst tre veckor.

Granskning

Planförslaget ska därefter tillgängliggöras för granskning i minst tre veckor. Om detaljplanen antas medföra betydande miljöpåverkan gäller minst 30 dagar granskningstid tillsammans med miljökonsekvensbeskrivning. Granskningen är ytterligare ett tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget.

Antagande

Detaljplanen antas genom ett politiskt beslut av Kommunfullmäktige.

Laga kraft

Om detaljplanen inte överklagas får beslutet att anta detaljplanen laga kraft, vilket innebär att detaljplanen får rättsverkan. Därefter kan genomförandet av detaljplanen påbörjas.

Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för fem blandstadskvarter med i huvudsak bostäder, på mark som idag används för industriändamål och handel. Syftet är också att skapa en attraktiv boendemiljö präglad av grönska där ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator, visa hänsyn till omgivningen och stadsbilden samt att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Ytterligare syften är att hålla nere fordonstrafik på lokalgatorna, att i så stor utsträckning som är rimligt fördröja dagvatten närmast källan, samt att skydda och möjliggöra utveckling av en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad.

Beskrivning av detaljplanen

Plandata

Stadsdel: Haga

Planområdets area: Cirka 38 000 m²

Avstånd till Rådhusorget: Drygt 1 km

Markägoförhållanden: Privat ägo

Figur 1. Orienteringskarta

Planens huvuddrag

Detaljplanen skapar planmässiga förutsättningar för omvandling av ett industriområde som tillkom på Haga under 1940-talet. Planen föreslår fem nya bostadskvarter och ett torg med centrumskapande verksamheter inom området, se Figur 1. Gällande översiktsplan¹ förespråkar blandad kvartersstad med hög täthet inom omvandlingsområdet, och planförslaget bedöms följa översiktsplanens intentioner.

Centralt inom planområdet planeras en kommunal ”fickpark” som kompletterar bostadsgårdarna och utgör en samlingspunkt som knyter samman kvarteren. Rothoffsvägen och Skogsbrynet avgränsar planområdet i öst och väst. Intentionen är att framkomligheten och tillgängligheten för fotgängare och cyklister ska förbättras på båda dessa gator och Rothoffsvägen ska få gatuträd som bidrar till mer grönska och ökad fördröjning av dagvatten. I norr avgränsas planområdet av Sandaparken, och i söder av Parkvägen.

Inom området anläggs ett nytt gatunät med lokalgator. En del av gatorna planeras utföras som gångfartsgator, vilket innebär att alla fordon samsas på samma yta och motorfordon ska framföras på fotgängares villkor. Gatusektionen är anpassad för att möjliggöra en omvandling till traditionell gata om behov av det uppstår. Gatorna avses gestaltas med en hög detaljrikedom där omgivande uteplatser, gatuträd, fickparken och inte minst torget bidrar till en variationsrik och levande stadsmiljö.

Detaljplanen möjliggör för ca 580 bostäder samt centrumskapande verksamheter i bottenvåningar inom tre kvarter. Verksamheter möjliggörs även i den gamla syrgasfabriken.

Allmän platsmark

Planen reglerar allmän platsmark i form av gator, ett torg och en park.

Omställningen från industriområde till stadskvarter medför högre krav på gestaltningen av de offentliga rummen. De befintliga huvudgatorna, Rothoffsvägen och Parkvägen, anläggs med gatuträd och breda gång- och cykelvägar. Angöring till samlade parkeringsanläggningar sker i väl valda lägen i planområdets utkanter i syfte att minska fordonstrafik på lokalgatorna inne i området.

Nya lokalgator avses utföras som lågfartsgator där några är gångfartsgator som föreslås vara enkelriktade. Trafikregleringen styrs dock inte av detaljplanen och gatorna är i plankartan dimensionerade för att rymma även trafikseparerad, dubbelriktad trafik. Syftet med gångfartsgatorna är att skapa förutsättningar för att gatunätet blir ett socialt rum med få fordonsrörelser, där bilar och cyklar anpassar sig till fotgängares tempo. Gångfartsgatorna ska vara platser för vistelse snarare än transport, och en ökad social närvaro i gaturummet skapar också en ökad trygghet. I planområdets sydvästra hörn mot Parkvägen planläggs ett

¹ Umeå kommun. Fördjupning för de centrala stadsdelarna. Antagen av Kommunfullmäktige år 2011. Aktualitetsförklarad år 2016.

stadsdelstorg med krav på centrumverksamheter och mitt i planområdet planläggs en kommunal fickpark.

Kvartersmark

Planen möjliggör för bostäder i form av flerbostadshus strukturerade som kvartersstad i fem bostadskvarter med kringbyggda, semislutna gårdar. Bottenvåningar som vetter mot stadsdelstorget längs Parkvägen ska innehålla centrumskapande verksamheter, och även en större livsmedelsbutik möjliggörs i planen. Inom planområdet skyddas en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad, som kan utvecklas för att inrymma verksamheter eller bostadskomplement.

Vattenområde

Planen berörs inte av något vattenområde.

Planförfarande

Planen handläggs med s.k. utökat förfarande med anledning av att planen bedöms ha stort allmänt intresse; dels p.g.a. omfattningen med 580 tillkommande bostäder i ett centralt läge, dels för att planen påverkar en byggnad av kulturhistoriskt värde.

Planhandlingar

- Plankarta, 2025-06-09
- Planbeskrivning, 2025-06-09

Underlag

- Samrådsredogörelse, 2025-06-09
- Granskningsutlåtande, 2025-08-22
- Bullerutredning, Ramboll, 2023-06-09
- Gestaltningsprogram, Strategisk Arkitektur, 2025-05-26
- Dagsljusutredning, ACC, 2022-12-01
- Solstudie, Strategisk Arkitektur, 2025-04-02
- Utredning av förorenad mark, GeoLabbet Nord, 2021-10-12
- Kulturvärdesbedömning syrgasstationen, Afry, 2022-10-05

Motiv till detaljplanens regleringar

Allmän platsmark

Allmän plats är områden som i detaljplaner är avsedda för ett gemensamt behov. Kommunen ska reglera vilka områden som ska vara allmän plats. En allmän plats kan till exempel vara en gata, ett torg eller en park.

Nedan redogörs motiven till regleringen av allmän plats i aktuell detaljplan.

Användningsbestämmelser för allmän plats

Planbestämmelse	Motivering	Lagstöd i PBL
ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN		
[GATA]	Användningen möjliggör lokalgator samt anläggning av trädplantering samt gång- och cykelväg längs Rothoffsvägen och Parkvägen.	2 kap. 7 § 1 pt
[PARK]	Syftet med användningen är att möjliggöra den fickpark som planen avser.	2 kap. 7 § 3 pt
[TORG]	Syftet med användningen är att möjliggöra det stadsdelstorg som planen ämnar.	2 kap. 7 § 2 pt

Kvartersmark

Kvartersmark är mark som i detaljplan är avsedd för bebyggelse för enskilt ändamål eller allmänna verksamheter. Kommunen ska alltid ange användningen av kvartersmark.

Användning av kvartersmark kan till exempel vara bostäder, detaljhandel eller industri.

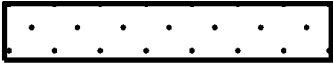
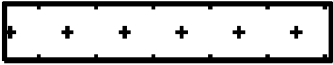
Nedan redogörs motiven till regleringen av kvartersmark i aktuell detaljplan.

Användningsbestämmelser för kvartersmark

[B]	Bostäder Område avsett för bostäder. Syftet är att möjliggöra för cirka 550 bostäder.	2 kap. 3 § 3 pt 2 kap. 3 § 5 pt
------------	---	------------------------------------

[B₁]	Bostadskomplement Bostadskomplement kan ligga i eller i anslutning till bostaden och är sådant som är till för de boendes behov. Det kan till exempel vara garage, parkering, tvättstuga, gäststuga eller gästlägenhet, växthus, lekplats och miljöhus för flerbostadshus. Användningen avser möjliggöra alternativ framtida användning av kulturhistoriskt värdefull byggnad i form av den tidigare syrgasfabriken.	2 kap. 3 § 3 pt 2 kap. 3 § 5 pt 2 kap. 6 § 8 pt
[C]	Centrum Syftar till att möjliggöra för handel, service, kontor och andra likande verksamheter som ryms inom användningen centrum.	2 kap. 3 § 3 pt 2 kap. 6 § 8 pt 2 kap. 7 § 5 pt
[E]	Tekniska anläggningar Användningen avser tillgodose behovet av en nätstation inom planområdet.	2 kap. 5 § 3 pt
[P]	Parkering Användningen säkerställer att yta finns för att kunna anlägga bostad- eller verksamhetsparkering.	2 kap. 3 § 1 pt 2 kap. 3 § 5 pt
[P₁]	Parkeringsanläggning Användningen ämnar möjliggöra parkeringsgarage som kan vara gemensamt för flera kvarter.	2 kap. 3 § 1 pt 2 kap. 3 § 5 pt
[Z]	Verksamheter Användningen ämnar möjliggöra alternativ framtida användning av kulturhistoriskt värdefull byggnad i form av den tidigare syrgasfabriken.	2 kap. 3 § 3 pt 2 kap. 3 § 4 pt 2 kap. 6 § 8 pt

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Begränsning av markens utnyttjande		
 [prickmark]	Marken får inte förses med byggnad Syftet är att området med så kallad prickmark ska hållas fritt från bebyggelse till förmån för andra funktioner. Prickmarken ämnar säkerställa interngata med varutransporter och tillgång till parkering i och omkring kvarter 4. Vidare avser prickmarken säkerställa den visuella kopplingen till syrgasfabriken genom att reglera att marken söder om denna inte förses med byggnad.	2 kap. 3 § 1 pt 2 kap. 6 § 6 pt 2 kap. 7 § 5 pt
 [korsmark]	Marken får endast förses med komplementbyggnad Bestämmelsen syftar till att säkerställa friyta inom bostadgård i kvarter 3, men samtidigt möjliggöra komplementbyggnader för exempelvis väderskyddad cykelparkering i nära anslutning till bostäder.	2 kap. 3 § 1 pt 2 kap. 7 § 5 pt
[ö₁]	Marken får endast förses med entré, upphöjda uteplatser och stödpelare Bestämmelsen syftar till att säkerställa att förgårdsmarken inte ska bebyggas med annat än entré, upphöjda uteplatser och eventuellt pelare under balkonger, för att brygga mötet mellan GATA och privat bostad.	2 kap. 3 § 1 pt

[ö₂]	Marken får endast förses med komplementbyggnad och parkering för rörelsehindrade ovan mark, och garage eller bostadskomplement under mark Bestämmelsen syftar till att säkerställa att bostadsgården inte ska bebyggas med annat än bostadskomplement, samt möjliggöra underjordiskt garage.	2 kap. 3 § 1 pt 2 kap. 6 § 7 pt
<i>Byggnaders användning</i>		
[s₁]	Bottenvåning mot TORG ska utföras med CENTRUM Bestämmelsen syftar till att säkerställa centrumverksamheter med förgårdsmark i direkt anslutning till TORG för att möjliggöra ett levande och välbesökt stadsdelstorg.	2 kap. 6 § 1 pt 2 kap. 7 § 5 pt
[s₂]	Parkeringsgarage ovan mark tillåts inte mot GATA eller kvartersgata, med undantag för garageentré/nedfart Bestämmelsen syftar till att parkeringsgarage som placeras ovan gatunivå ska döljas bakom bostad eller verksamhetslokal, med undantag för garageportar och nedfarter. Bestämmelsen avser skapa förutsättningar för levande bottenvåningar och trygga offentliga miljöer med fönster/ögon mot de gemensamma rummen.	2 kap. 6 § 1 pt
<i>Höjd på byggnadsverk</i>		
[h₁]	Högsta nockhöjd är 7,0 meter Bestämmelsen ämnar möjliggöra upphöjd bostadsgård ovan parkeringsgarage.	2 kap. 6 § 1 pt

[h ₂]	Högsta nockhöjd är 19,0 meter Bestämmelsen möjliggör påbyggnad av kulturhistoriskt värdefull byggnad inom ramen för den statusutredning som har genomförts gällande byggnaden.	2 kap. 6 § 1 pt
[h ₃ - h ₇]	Högsta nockhöjd är X meter Bestämmelserna reglerar högsta tillåtna nockhöjd på byggnadsverk, vilket innebär höjd upp till högsta del i takkonstruktionen på en byggnad. Syftet är att säkerställa maximala höjder för bebyggelse sett till påverkan på omgivningen i form av skuggning och stadsbild.	2 kap. 6 § 1 pt
<i>Markens anordnande och vegetation</i>		
[n ₁]	Markparkering tillåts endast för personer med nedsatt rörelseförmåga. (Avgränsas av användningsgräns) Bestämmelsen syftar till att säkerställa friyta samt uppfylla funktionskravet om tillgängliga och användbara parkeringsplatser för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga.	2 kap. 3 § 1 pt 2 kap. 6 § 7 pt 2 kap. 7 § 4 pt
[n ₂]	Marken får inte användas för parkering. (Avgränsas av användningsgräns) Bestämmelsen ämnar säkerställa friyta genom att reglera bostadsgårdar utan markparkering.	2 kap. 3 § 1 pt 2 kap. 7 § 4 pt
[n ₃]	Kvartersgata Bestämmelsen syftar till att ge fastighetsägaren rådighet över ytor för varuleveranser m.m. Allmän passage bedöms inte vara nödvändig och ytan planläggs därför inte med GATA.	2 kap. 6 § 6 pt

[n₄]	Markens höjd får inte vara högre än 19,0 meter över nollplanet. Bestämmelsen syftar till att säkerställa att det går att anlägga en parkeringsanläggning i två plan i suterräng inom kvarter 5, utan att skapa för stora nivåskillnader mellan bostadsgård och GATA.	2 kap. 6 § 1 pt
<i>Markreservat för allmännyttiga ändamål</i>		
[u]	Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar Syftet är att reservera område för att ge utrymme för allmännyttiga ledningar under jord.	2 kap. 3 § 1 pt
<i>Markreservat för gemensamhetsanläggningar</i>		
[g₁]	Markreservat för gemensamhetsanläggning för gata. Bestämmelsen säkerställer åtkomst till kvartersgata för flera fastighetsägare.	2 kap. 3 § 3 pt
[g₂]	Markreservat för gemensamhetsanläggning för friyta. Bestämmelsen ämnar möjliggöra att hela bostadsgården i kvarter 5 hanteras som en gemensam friyta, även om fastigheten skulle delas upp i två med olika ägare.	2 kap. 3 § 3 pt
<i>Placering</i>		
[p₁]	Kvartershörn ska bebyggas Bestämmelsen ämnar säkerställa den kvartersstruktur som ingår i syftet med planen.	2 kap. 6 § 1 pt

[p ₂]	Byggnad ska utgöra kvartershörn mot GATA och ska utföras som vinkelbyggnad Bestämmelse ämnar ytterligare säkerställa kvartersstrukturen och avskärma bostadsgårdar.	2 kap. 6 § 1 pt
<i>Rivningsförbud</i>		
[r]	Byggnad får inte rivas. Om den tekniska livslängden i någon mindre del är nådd får denna del bytas mot material likvärdigt befintligt vad gäller form och uttryck. Mindre förändringar i bärande konstruktion får tillåtas av byggnadstekniska eller verksamhetstekniska skäl. Bestämmelsen säkerställer kvarvarandet kulturhistoriskt värdefull byggnad i form av den tidigare syrgasfabriken.	2 kap. 6 § 1 pt
<i>Stängsel, utfart och annan utgång</i>		
	Utfartsförbud Utfartsförbud regleras mot GATA för att säkerställa trafiksäkra in- och utfarter samt den kvartersstruktur som planen syftar till.	2 kap. 3 § 1 pt
<i>Utformning</i>		
[f ₁]	Huvudbyggnader ska förSES med sadeltak, valmat tak eller brutet tak Bestämmelsen syftar till att bebyggelsen anpassas till stadsbilden.	2 kap. 6 § 1 pt

[f ₂]	Fasader ska utföras i ljusa kulörer och i material av sten, tegel, puts eller trä Bestämmelsen ämnar att den, i förhållande till övrig bebyggelse inom stadsdelen Haga, täta och höga bebyggelsen inom planområdet ska reflektera ljus och ta mindre visuell plats än det skulle med mörka kulörer.	2 kap. 6 § 1 pt
[f ₃]	Om maximalt tillåtet antal våningar byggs ska den översta våningen utföras indragen minst två meter från underliggande fasad mot allmän plats Bestämmelsen syftar till att möjliggöra ytterligare en våning inom markerade byggrätter, utan att påverka upplevelsen av stadsrummet i samma utsträckning som ytterligare ett helt våningsplan.	2 kap. 6 § 1 pt
[f ₄]	Minst 70% i längdmeter av bottenvåningens fasad mot TORG ska utföras som skyltfönster med en höjd på glasytan om minst 2 meter Bestämmelsen syftar till att möjliggöra en tryggare och mer levande torgmiljö.	2 kap. 6 § 1 pt
[f ₅]	Minst 40% i längdmeter av bottenvåningens fasad mot kvartersgata ska utföras med fönster med en höjd på glasytan om minst 1 meter Bestämmelsen ämnar motverka en stängd fasad mot kvartersgatan i syfte att gatan upplevs levande och trygg.	2 kap. 6 § 1 pt

[f ₆]	Öppningar mellan husen ska gestaltas som en förlängning av innergården. (Avgränsas av användningsgräns) Bestämmelsen syftar till att samspela med ett av stadsdelens Haga karaktärsdrag, där gröna boendegårdar kan ses även från gatan, samt till att säkerställa en tillräcklig andel friyta.	2 kap. 6 § 1 pt 2 kap. 7 § 4 pt
[f ₇ – f ₁₁]	Byggnad får som mest vara X våningar Bestämmelsen reglerar antalet våningar för att säkerställa det tänkta gestaltningsuttrycket inom området.	2 kap. 6 § pt 1
[f ₁₂]	Trappa ska anläggas Bestämmelsen möjliggör gen väg genom planområdet med koppling mellan Skogsbrynet, fickparken och Rothoffsvägen.	2 kap. 6 § 1 pt
<i>Utförande</i>		
[b]	Trappa får underbyggas Bestämmelsen ämnar möjliggöra angöring av underjordiskt parkeringsgarage även under trappa.	2 kap. 6 § 1 pt

<i>Utnyttjandegrad</i>		
[e₁ – e₄]	Största bruttoarea för bostäder inom användningsområdet är X kvadratmeter, exklusive inglasade balkonger, parkeringsgarage samt ej kravställda bostadskomplement. (Begränsas av användningsgräns) Bruttoarea (BTA) är summan av alla våningsplanens area, som begränsas av de omslutande byggnadsdelarnas utsida. Syftet med bestämmelsen är att begränsa den maximala omfattningen av bostäder i förhållande till tillgänglig friyta inom varje kvarter. Exempel på ej kravställda bostadskomplement skulle kunna vara en vinterträdgård, ett co-workingutrymme eller en gemensam bastu.	2 kap. 6 § 1 pt
[e₅]	Största byggnadsarea för entré utanför fasadliv är 8 kvadratmeter per trapphus Syftet med bestämmelsen är begränsa ianspråktagandet av förgårdsmark.	2 kap. 6 § 1 pt
[e₆]	Minsta bruttoarea för centrumverksamhet inom användningsområdet är 500 kvadratmeter. (Avgränsas av användningsgräns) Bestämmelsen syftar till att säkerställa omfattningen av centrumverksamhet.	2 kap. 3 § 3 pt 2 kap. 7 § 5 pt
<i>Varsamhet</i>		
[k₁]	Fönster i befintliga fönsteröppningar ska vara likvärdiga befintliga fönster vad gäller form och uttryck. Bestämmelsen syftar till att beakta samt säkerställa de kulturmiljövärden byggnaden för den tidigare syrgasfabriken besitter.	2 kap. 6 § 1 pt

[k ₂]	Vid tillbyggnad ska ursprungliga byggnadsvolymer fortsatt vara avläsbara och tillkommande byggnadsdelar tydligt kontrastera mot befintlig gestaltning. Bestämmelsen syftar till att beakta samt säkerställa de kulturmiljövärden byggnaden för den tidigare syrgasfabriken besitter.	2 kap. 6 § 1 pt
[k ₃]	Befintlig karaktär på fasaden ska bibehållas avseende färgsättning och material. Tekniskt undermåliga partier får ersättas med likvärdigt material. Bestämmelsen syftar till att beakta samt säkerställa de kulturmiljövärden byggnaden för den tidigare syrgasfabriken besitter.	2 kap. 6 § 1 pt
[k ₄]	Trappning, färgsättning och karaktären av industribyggnad ska bibehållas. För verksamheten nödvändiga funktioner såsom ramper och nya entréer får tillkomma, om de kan utföras på ett sätt som inte förvanskar byggnadens ursprungliga uttryck. Bestämmelsen syftar till att beakta samt säkerställa de kulturmiljövärden byggnaden för den tidigare syrgasfabriken besitter.	2 kap. 6 § 1 pt
EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL KVARTERSMARK		
<i>Höjd på byggnadsverk</i>		
Högsta totalhöjd är 52,4 meter över angivet nollplan	Bestämmelsen syftar till att säkerställa att tillkommande byggnader inte inkräktar på flyghindrets ytor.	2 kap. 3 § 1 pt

<i>Lägenhetsfördelning och storlek på lägenheter</i>		
Minst 2 femrumslägenheter ska utföras inom respektive kvarter	Bestämmelsen syftar till att säkerställa större bostäder och därmed skapa stadsnära alternativ till villaboende för större familjer.	2 kap. 3 § 2 pt 2 kap. 3 § 5 pt
<i>Markens anordnande och vegetation</i>		
Högst 25 % av bostadsgård får hårdgöras	Bestämmelsen säkerställer en mindre hårdgöringsgrad än den råder inom planområdet idag. Detta för att inte påverka dagvattenhanteringen inom planområdet negativt.	2 kap. 5 § 3 pt 2 kap. 5 § 5 pt
<i>Utformning</i>		
Balkong mot GATA får inte glisas in	Bestämmelsen syftar till att skapa stadsmässighet genom att bibehålla fasadernas uttryck.	2 kap. 6 § 1 pt
Balkong mot bostadsgård tillåts uppta högst halva våningsplanets fasadlängd	Bestämmelsen syftar till att begränsa utbredningen av balkonger mot bostadsgård i syfte att bibehålla fasadernas uttryck.	2 kap. 6 § 1 pt
Balkong mot GATA får inte utföras lägre än 3,5 meter över gata	Bestämmelsen ämnar säkerställa fri höjd för snöröjning.	2 kap. 6 § 1 pt
Balkonger mot GATA tillåts uppta högst en tredjedel av våningsplanets fasadlängd	Bestämmelsen syftar till att begränsa utbredningen av balkonger mot gata i syfte att bibehålla fasadernas uttryck.	2 kap. 6 § 1 pt
Balkong mot GATA får kraga ut maximalt 1,4 meter från fasad	Bestämmelsen syftar till att balkongerna inte ska inkräkta på gaturummet.	2 kap. 6 § 1 pt
Släpp mellan husen inom utpekad byggrätt får inte vara längre än 10 meter	Bestämmelsen ämnar säkerställa den kvartersstruktur som planen syftar till.	2 kap. 6 § 1 pt

Gemensamma bostadsentréer ska vara genomgående	Bestämmelsen ämnar tillgängliggöra bostadsgård så väl som gata för de boende. Enkelsidiga lägenheter med egen entré berörs inte av bestämmelsen.	2 kap. 6 § 1 pt
Entréer mot allmän plats ska huvudsakligen utformas i trä	Bestämmelsen syftar till att markera entréer genom att använda ett välanvänt material i området.	2 kap. 6 § 1 pt
<i>Utförande</i>		
I anslutning till samtliga entréer mot allmän plats ska det finnas ett allmänt tillgängligt utrymme om minst 15 m² för cykelparkering	Bestämmelsen syftar till att tillgängliggöra, och därmed främja, cykel som färdmedel samt motverka cykelparkering vid GATA.	2 kap. 6 § 1 pt 2 kap. 6 § 6 pt
Lägsta bjälklagsnivå för lägenheter placerade mot allmän plats är 0,6 meter över gata	Bestämmelsen ämnar minska insyn samt motverka eventuell översvämning vid stora regn.	2 kap. 5 § 5 pt 2 kap. 6 § 1 pt
Minst 50 % av bostädernas cykelparkering anordnas väderskyddat	Bestämmelsen säkerställer 50% väderskyddad cykelparkering med avsikt att främja hållbara färdmedel.	2 kap. 6 § 6 pt
Bostäder i källare får inte utföras	Bestämmelsen syftar till att möjliggöra godtagbara bostadskvaliteter.	2 kap. 5 § 5 pt 2 kap. 6 § 1 pt

<i>Villkor för startbesked</i>		
<i>Startbesked får inte ges för bostäder förrän marken inom kvarteret är sanerad och säkerställd, d.v.s. att de uppfyller Naturvårdsverkets riktlinjer för känslig markanvändning.</i>	Bestämmelsen ämnar säkerställa att marken är sanerad och säkerställd innan bostäder kan byggas.	2 kap. 3 § 3 pt 2 kap. 5 § 1 pt

Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden

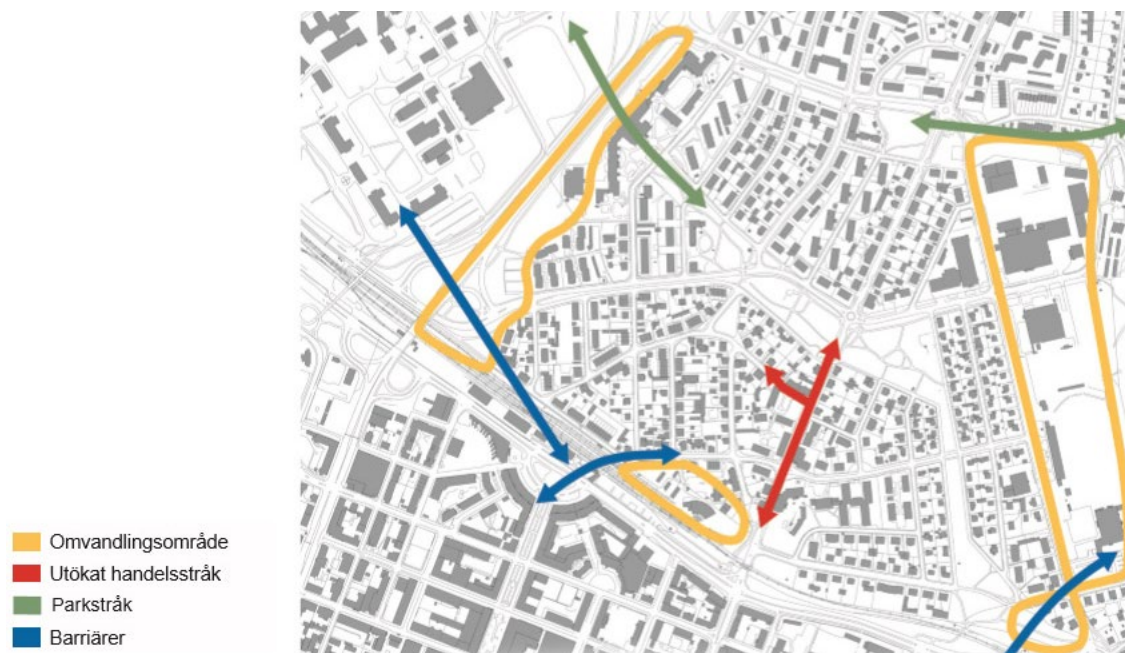
Kommunala ställningstaganden

Översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg

Översiktsplanen redovisar hur kommunen önskar använda kommunens mark och vatten och hur bebyggelsen bör utvecklas ur ett långsiktigt perspektiv. Umeå kommuns översiktsplan består av ett stort antal dokument i form av fördjupningar av olika geografiska områden samt tematiska tillägg. För denna detaljplan gäller *Fördjupning för de centrala stadsdelarna*².

Planområdet är en del av vad som i översiktsplanen beskrivs som ett omvandlingsområde med stor tillväxtpotential, se Figur 2. På sikt ska området omvandlas till ett blandstadsområde bestående av bostäder med inslag av mindre verksamheter och hantverk. Översiktsplanen anger att området har goda möjligheter till förtätning som skapar underlag för utvecklad service och ger bättre samband med stadskärnan. Planförslaget är förenligt med översiktsplanen, och kan ses som en del av en första etapp i en större skalförskjutning, då framtidens årslager förväntas ha en annan täthet och urban framtoning.

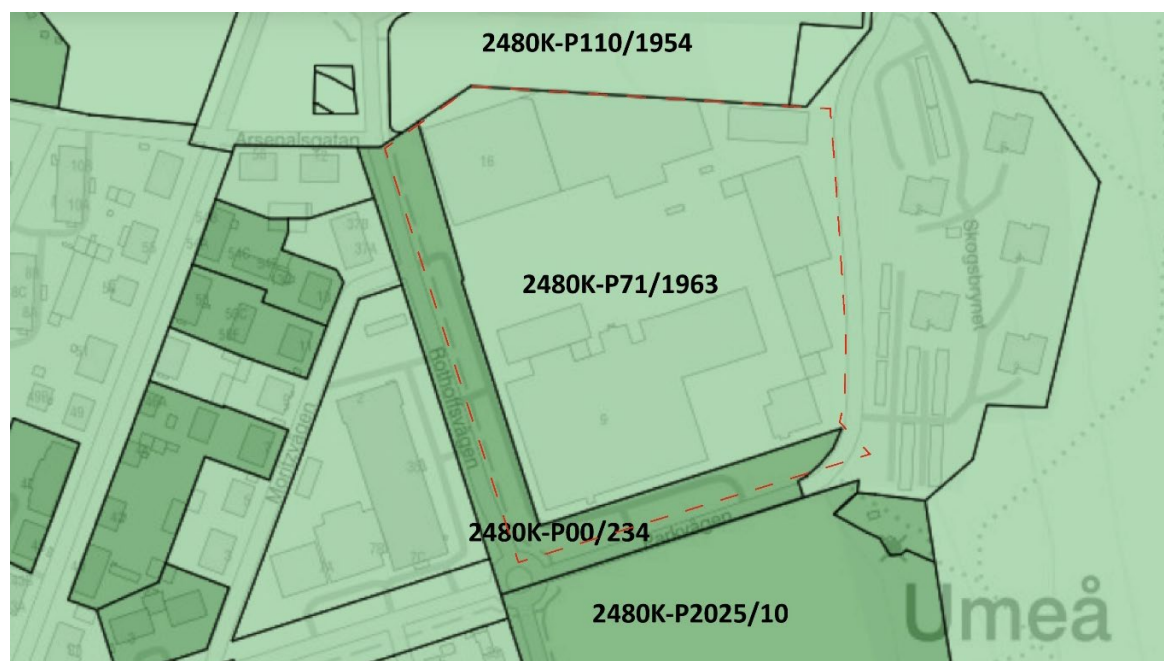
² Antagen av kommunfullmäktige 2011, aktualitetsförklarad 2016

Figur 2. Illustration ur den Fördjupade översiktsplanen

Detaljplaner och områdesbestämmelser

Planområdet är detaljplanelagt sedan tidigare och omfattas av detaljplanerna *Stenkrossen, Sållet och Verkstaden 2480K-P71/1963* och *Verkstaden 17 m.m. 2480K-P00/234* som båda medger hantverk och småindustri med begränsad omgivningspåverkan. Planområdet berör även en mindre del av "Park eller plantering" inom Stadsplan 2480K-P110/1954, se Figur 3. När aktuell detaljplan får laga kraft upphävs de delar av tidigare gällande detaljplaner som sammanfaller med aktuellt planområde.

Figur 3. Gällande detaljplaner med aktuellt planområde markerat med röd streckad linje.

Pågående planprocesser

Väster om planområdet och Rothoffsvägen, på kvarteret Småröjningen, se Figur 17 längre fram i planbeskrivningen, har kommunen 2019 lämnat planbesked för att inleda planläggning med inriktning blandstadskvarter.

Söder om planområdet, på kvarteret Guldskrinet finns en ny detaljplan (laga kraft 2025-05-29) med syfte att skapa planmässiga förutsättningar för bostäder med inslag av verksamheter. Detaljplanen syftar också till att säkerställa hållbar dagvattenhantering, allmän tillgång till Gammliaaskogen, goda ljud- och ljusförhållanden för nya bostäder och en stadsmässig utformning mot omgivande gator som ger liv åt det offentliga rummet.

Planbesked

Ett planbesked är ett kommunalt beslut som lämnas för att formellt meddela om kommunen tänker inleda eller inte inleda planläggning. Planbeskedet är inte bindande och kan inte överklagas.

Byggnadsnämnden beslutade 2019-12-11 § 393 att inleda planläggning för kvarteren Verkstaden 18 m.fl.

Undersökning av miljöpåverkan

När en detaljplan upprättas eller ändras ska kommunen ta ställning till om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Planförslaget ska genomgå en undersökning enligt 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen, där omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan ska identifieras. Om undersökningen resulterar i att en betydande miljöpåverkan kan antas ska en strategisk miljöbedömning (MKB) göras. En MKB ska redovisa kommunens bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få. Det som framkommer i en MKB ska integreras i planarbetet och handlingen ska samrådas i samband med planprocessen.

Undersökningen visar på att ingen risk för betydande miljöpåverkan finns.

Enligt kommunens bedömning kan detaljplanens genomförande inte antas medföra en betydande miljöpåverkan, varför ingen s.k. miljöbedömning har gjorts.

- Det finns inte anledning att anta att planen medför påverkan på riksintresse.
- Det finns inte anledning att anta att planen medför att miljö kvalitetsnorm kommer att överskridas.
- Det finns inte anledning att anta att planen äventyrar eller hindrar uppfyllande av kvalitetskraven för någon vattenförekomst.

Länsstyrelsen har tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att planen inte innebär någon betydande miljöpåverkan. Förutom de i undersökningen redan identifierade

aspekterna som kommer att behöva utredas i kommande planarbete vill Länsstyrelsen framföra följande:

- Förekomst av sur sulfatjord behöver utredas och eventuella nödvändiga åtgärder beskrivas och säkerställas.
- Dagvatten, översvämning och kapacitet i ledningsnät ska som Länsstyrelsen förstår det utredas, vilket Länsstyrelsen håller med om att det krävs. Inom ramen för detaljplaneprocessen behöver också genomförandet av identifierade behov kopplat till detta säkerställas.
- Även risk för ljusstörningar från närbelägen arena behöver beaktas i planarbetet.

Ett särskilt beslut om betydande miljöpåverkan har offentliggjorts på kommunens anslagstavla från den 23/5 till den 13/06 år 2023, och ett förnyat beslut har anslagits 25/3 till 15/4 2025.

Vakin har under planarbetets gång gjort bedömningen att ingen dagvattenutredning krävs eftersom planläggningen leder till en förbättring av dagvattensituationen jämfört med idag. En ljusutredning³ har tagits fram i samband med planarbetet inom kvarteret Guldskrinet, och utifrån den kan man dra slutsatsen att arenabelysningen inte påverkar planområdet.

Kommunala beslut i övrigt av betydelse för detaljplanen

- *Kollektivtrafikprogram* (2021). År 2025 ska 65 procent av Umeåbornas resor ske genom kollektivtrafik, på cykel eller till fots. Kollektivtrafikprogrammet pekar ut riktning och åtgärder för tillgänglig och förbättrad kollektivtrafik i takt med att Umeå kommun växer.
- *Cykeltrafikprogram* (2018). Programmets mål är att öka andelen resor som görs med cykel samt att trafiksäkerheten för cyklister ska förbättras.
- *Fotgängarprogram för Umeå* (2019) Syftet med detta program är att sätta fokus på fotgängare i samhällsplaneringen. Programmet ska visa hur Umeå kommun ska arbeta för att öka andelen resor som görs till fots samt förbättra situationen för dagens fotgängare.
- *Byggnadsordning för Haga-Sandbacka*. I byggnadsordningen behandlas stadsdelens karaktärsdrag som vägledning vid förändring, förnyelse och utveckling. Särskilt värdefulla hus och bebyggelseområden utpekats och beskrivs. Inom planområdet finns en byggnads som bedömts vara särskilt värdefull.
- *Anvisningar för avfallshantering och återvinning* (Vakin, 2024). Råd och anvisningar vid ny- och ombyggnad av plats för avfallshämtning av alla avfallsslag från hushållen. Dessa säkerställer att avfallshanteringen ska kunna hanteras med framkomlighet för hämtningsfordon och hämtningspersonal.

³ Ljusutredning Guldskrinet 1, Umeå (2023). Se detaljplan för Guldskrinet 1 – ärendenummer BN-2021/01166.

- *Parkeringsnorm* (2018). Genom parkeringsnormen anger kommunen det lägsta antal parkeringsplatser som ska tillföras fastigheten vid ny- och tillbyggnad av bostäder och verksamheter samt vid ändrad användning. Parkeringsbehovet ska tillgodoses på ett hållbart och godtagbart sätt samt bidra till att främja minskat bilanvändande.
- *Dagvattenprogram för Umeå* (2022). Dagvattenprogrammet beskriver utmaningar, ansvarsförhållanden och strategier i befintlig miljö samt vid planering och uppföljning.

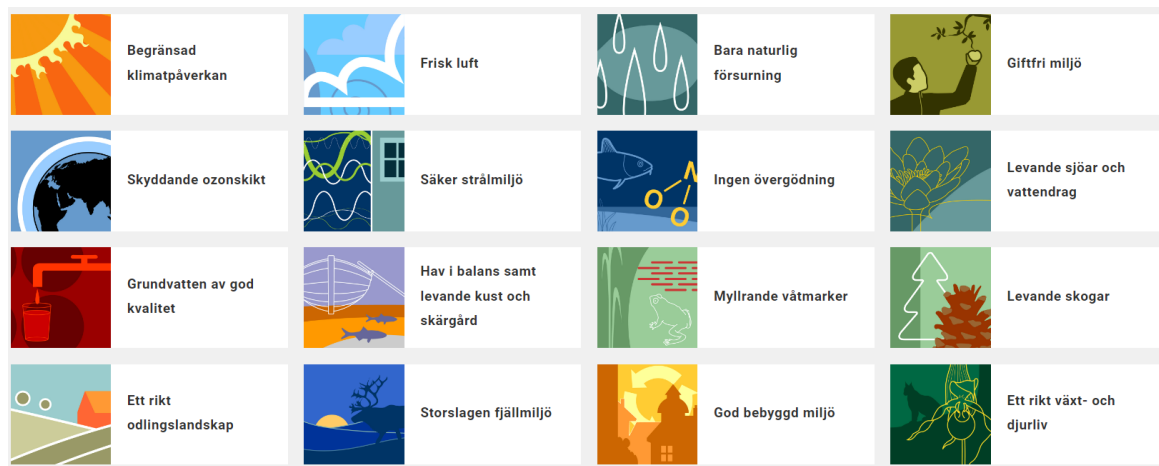
Miljömål

Regeringen har fastställt 16 nationella miljö kvalitetsmål som alla berör viktiga miljöområden, se Figur 4. Syftet med de 16 miljöpolitiska målen (*prop. 2004/05:150*) är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Detta ska ske utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Länsstyrelsen har uppdraget att samordna det regionala arbetet för att uppnå de svenska miljömålen. Arbetet sker i samarbete med kommuner, näringsliv, frivilliga organisationer och andra aktörer för att miljömålen ska få genomslag i länet och miljön ska bli bättre.

Länsstyrelsen följer också upp hur miljöarbetet går. Aktuellt läge går att läsa på miljömålsportalen (www.miljomal.nu).

Västerbottens läns miljömål (2014 - 2020) motsvarar i stort de nationella miljö kvalitetsmålen.

Figur 4. De 16 nationella miljömålen

Riksintressen

Riksintressen är geografiska områden som på grund av sina speciella förutsättningar är av nationellt intresse enligt 3–4 kap. miljöbalken. Områdena avser såväl olika bevarandebalken som områden som är viktiga för exploatering för ett visst ändamål. Utpekade områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess värden eller möjligheterna att använda dessa för avsett ändamål.

Mark- och vattenområden, enligt 3 kap. 5–9 §§ miljöbalken, som utgör riksintressen ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada de utpekade intressena.

Planområdet omfattas av riksintresseområdet för Umeå flygplats i fråga om influensområde med hänsyn till flyghinder. Med influensområde avses det område där höga anläggningar såsom vindkraftverk, master, torn och andra byggnader och anläggningar (exempelvis ventilationshuvar, hisstoppar på byggnader) kan innebära fysiska hinder för luftfarten. I förlängningen kan det leda till restriktioner för flyget, som påtagligt skulle försvåra nyttjandet av flygplatsen. Aktuellt område omfattas av en flyghinderhöjd på + 52,4–60 meter. Marken är belägen på cirka + 11–18 meter över havet och planen reglerar en högsta totalhöjd på 52,4 meter över angivet nollplan. Genomförandet av detaljplanen bedöms därmed inte innebära en negativ påverkan på riksintresset. Innan byggkranar uppförs ska samverkan ske med Swedavia/Umeå Airport.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel, vars syfte är att komma till rätta med miljöpåverkan från mer diffusa utsläppskällor såsom trafik och jordbruk, och på sikt nå miljömålen. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord. Normen ska avspegla den lägst godtagbara miljökvaliteten eller det önskade miljötillståndet, men tar vanligtvis sikte på hur mänsklig verksamhet ska utformas.

Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

Ett genomförande av en detaljplan får inte medföra att en miljökvalitetsnorm försämrats eller äventyra att statusen kan förbättras. För att en MKN ska följas krävs oftast fler åtgärder än vad som kan säkerställas i en enda detaljplan, men detaljplanen kan vara ett av flera medel för att följa normen.

Miljökvalitetsnormer för utomhusluft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön genom att ange föroreningsnivåer som inte får överskridas (gränsvärden) och nivåer som inte bör överstigas (riktvärden), vilka regleras i luftkvalitetsförordningen.

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av:

- kvävedioxid och kväveoxider
- fina partiklar (PM10 och PM2,5)
- svaveldioxid

- kolmonoxid
- ozon
- bensen
- bens(a)pyren
- arsenik
- metallerna kadmium, nickel och bly.

Luftkvalitetsproblem i svenska städer är främst kopplade till trafiken och då i form av kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM10).

I delar av centrala Umeå överskrider gränsvärden för luftkvalitet vid några tillfällen per år. Gällande miljökvalitetsnormer för luft tillåter dock ett visst antal överskridanden per år och 2023 var första året som Umeås luftkvalitet klarade miljökvalitetsnormer för samtliga parametrar. Ett nytt EU-direktiv för miljökvalitetsnormer för luft innehåller skärpta gränsvärden för luftkvalitet från och med 2030. För att uppnå nuvarande och kommande krav i miljökvalitetsnormer behöver Umeå kommun främst arbeta med utsläpp av partiklar (PM10) och kvävedioxid.

Tillkommande trafik i och med detaljplanens genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN riskerar att överskridas.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Vattenmyndigheterna har det övergripande ansvaret att se till att EU:s ramdirektiv för vatten (vattendirektivet) genomförs i Sverige. Grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten har delats in i vattenförekomster för vilka bedömning har skett vilken ekologisk, kemisk eller kvantitativ status som vattnet har och vilka krav som ställs för att kunna upprätthålla och förbättra denna status.

Bottenvikens vattendistrikt

Umeå ingår i Bottenvikens vattendistrikt. Inom vattendistriktet är grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten indelat i vattenförekomster. Vattenförekomsterna har bedömts utifrån dess ekologiska, kemiska eller kvantitativa status.

Alla ytvattenförekomster ska uppnå eller behålla hög eller god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus. Alla grundvattenförekomster ska uppnå eller behålla god kvantitativ status och god kemisk grundvattenstatus.

Ingen vattenförekomst inom Bottenvikens vattendistrikt uppnår god kemisk status till följd av storskalig och långväga spridning av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE). Bortsett från dessa är det ett femtiotal vattendrag, sjöar och kustvatten som inte uppnår god kemisk status på grund av påverkan från olika tungmetaller och tributyltenn (TBT). Trots detta bedöms vattenkvaliteten vara överlag god inom distriktet.

Vissa utmaningar finns att särskilt ta hänsyn till i samband med samhällsutvecklingen:

- Fysiska förändringar, exempelvis utvinning av energi, vägar, ökad produktionen inom jord- och skogsbruk som påverkar vattnen negativt. Fysisk påverkan är den vanligaste orsaken till att god ekologisk status inte nås i distriktet.
- Bearbetning, schaktning och dikning av sulfidjordar som gör att sulfidmineralen oxiderar i kontakt med syre. Vid oxidering av sulfidmineral sänks markens surhetsvärde pH, vilket medför att metaller utlakas och kan spridas till vattendrag
- Storskalig påverkan från areella näringar, exempelvis genom gödsling, utdikning, ökad solinstrålning vid avverkning samt effekter från körsador i marken.
- Läckage av metaller från avslutad och pågående gruvverksamhet.
- Vattentäkter som saknar vattenskyddsområde eller där föreskrifter och skyddsområdets avgränsningar behöver revideras. I Bottenvikens vattendistrikt är det bara drygt 10 % av de allmänna vattentäkterna som har fullgott skydd.

Nuvarande status för berörd vattenförekomst

Detaljplaneområdet avvattnas mot Djupbäcken och vidare mot Umeälven.

Tabell 1. Nuvarande status och MKN för berörda vattenförekomster (<https://viss.lansstyrelsen.se>, 2023-05-05)

Vattenförekomst	EU-CD	Ekologisk status/potential	Kemisk status	MKN Ekologisk status	MKN Kemisk status	Miljöproblem
Umeälven	SE708686-171879	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status 2033	God kemisk ytvattens status	Miljögifter från reningsverk, industri/förorenade områden, påverkan från transport och infrastruktur, sjöfart, urban markanvändning, jordbruk m.m.
<i>Inom och i anslutning till detaljplaneområdet finns ingen grundvattenförekomst eller övrigt vatten registrerat i VISS*.</i> <i>* VISS är en databas som utvecklats av Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten. VISS innehåller information om Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten.</i>						

Genomförandet av detaljplanen bedöms inte påverka möjligheten att vattenförekomsten 2033 ska uppnå god ekologisk status eller god kemisk status. Då planen ändrar markanvändningen från i stort sett helt hårdgjord industrimark till bostadskvarter som i har

en högre genomsläplighetsgrad är det rimligt att räkna med att det förväntade tillskottet av föroreningar från planområdet är i det närmaste försumbart. Genomförandet av planen bedöms därmed inte medföra någon försämrad möjlighet att uppnå miljö kvalitetsnormerna i recipienten Umeälven.

Planen berör inte någon skyddsvärd grundvattenförekomst.

Läs mer under rubriken *Teknisk försörjning – Dagvatten*.

Miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

Umeälven är en utpekad vattenförekomst med fisk- eller musselvatten enligt Naturvårdsverkets förteckning (NFS 2002:6).

Miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller

Enligt förordningen om omgivningsbuller ska omgivningsbuller kartläggas och åtgärdsprogram upprättas för vägar och järnvägar inom kommuner med fler än 100 000 invånare eller från vägar med en trafiktäthet på mer än tre miljoner fordon per år. Kommuner och myndigheter ansvarar för att MKN följs, men det fräntar inte verksamhetsutövare att genom sin egenkontroll sträva efter att begränsa bullerstörningar.

För att uppnå MKN för buller har Umeå kommun antagit ett åtgärdsprogram mot buller för år 2019–2023, som innefattar buller från vägtrafik, järnvägstrafik, flygtrafik och viss industriell verksamhet. Ett nytt åtgärdsprogram för buller är under framtagande. Syftet med åtgärdsprogrammet är att förbättra ljudmiljön och minska antalet boende som är exponerade av buller genom att vidta åtgärder som leder till att ljudmiljön förbättras Syftet är också att vidareutveckla former för ett strukturerat och kontinuerligt arbete med ljud- och bullerfrågor i kommunen.

För mer information, se rubrik *Hälsa och säkerhet – Buller*.

Strandskydd

Planområdet ligger utanför strandskyddat område.

Planeringsförutsättningar

Under respektive rubrik i detta avsnitt beskrivs förutsättningarna på platsen.

Stads- och landskapsbild

Ur Översiktsplanens *Fördjupning för de centrala stadsdelarna*:

”Haga är en relativt gles stadsdel som avskiljs både fysiskt och mentalt från stadskärnan genom den barriär som Järnvägen och Blå vägen tillsammans ger. Haga är i de äldre delarna bebyggt med småskalig bostadsbebyggelse. I övriga delar finns större arbetsplatser, t.ex. flera stora bilanläggningar och Hagaskolan. Gammliaavallen med sina sporthallar och utomhusarena är en viktig målpunkt. Östra Kyrkogatan är den tydliga mittaxeln genom stadsdelen och längs denna finns också inslag av butiker. De äldsta husen på gamla Haga, stadsdelens egnahemsbebyggelse från 1910-, 20- och 30-talen och inslagen av folkhemsbostäder i flerbostadshus från 1940-talet är exempel på miljöer som är viktiga för stadsdelens karaktär.

Ett centralt parkstråk – Hagaparken – ger tillgång till fina möjligheter för rekreation [...] Haga har sin stora tillväxtpotential dels i stråket mot regementet, dels i anslutning till Gammlias sportfält och bilanläggningarna. Dessa områden bör på sikt omvandlas till ett blandstadsområde med hantverk och mindre störande verksamheter som bärande tema. Här finns goda möjligheter till förtätning som ger bättre underlag för en utvecklad service och till bättre samband med stadskärnan. Totalt kan det röra sig om ett tillskott i stadsdelen med 1500 enheter.”

Haga är Umeås första förstad och är utbyggd i etapper från 1900-talet och framåt. Inom stadsdelen finns tydliga årsringar från olika decennier, men det finns också gemensamma och återkommande drag som bidrar till att stadsdelen uppfattas som en helhet.

Bebyggelseområden som angränsar till planområdet

Planområdet består idag av industri- och handelsverksamhet. I angränsning till planområdet finns bostäder från 1940-, 50- och 60-talet. Nedan följer en kort redogörelse av den omgivande bebyggelsen, delvis hämtad ur Umeå kommuns Byggnadsordning för Haga/Sandbacka.

Norr om planområdet

Norr om Sandaparken uppfördes Umeås första radhuslängor under 50-talet, se Figur 5. Radhusen är utformade med spritputsade fasader, fönsteromfattning i vit slätputs och tvådelade mittpostfönster.

Figur 5. Umeås första radhus

Öster om planområdet

I slutningen upp mot Stadsliden reser sig fem punkthus i åtta våningar och utgör ett av stadsdelens mer synliga landmärken, se Figur 6. Byggnaderna var ursprungligen utförda i puts men har senare försetts med plåtfasad.

Figur 6. Punkthus i skogsbrynet upp mot Stadsliden, i förgrunden syns Syrgasfabriken. Fotot är taget från planområdet för kvarteret Guldskrinet.

Söder om planområdet

Inom kvarteret Guldskrinet fanns stadens simhall fram till 2017 då byggnaden revs. Inom kvarteret pågår planläggning med inriktning mot fyra nya stadskvarter som beräknas inrymma cirka 440 bostäder.

Sydväst om planområdet

Sydväst om kvarteret Verkstaden ligger ett egnahemsområde bestående av cirka 70 enbostadshus. Bostäderna består i huvudsak av standardiserade husmodeller som har genomgått stora om- och tillbyggnader. Trots det går det att skönja den underliggande stadsplanen av strikta bebyggelsemönster såsom låga hushöjder med flacka takvinklar på små fastigheter, se Figur 7. Närmast Rothoffsvägen tilläts bostäderna uppföras i två våningar.

Figur 7. Egnahem längs Djupbäcksvägen

Väster om planområdet

Kvarteret Småröjningen ligger på Rothoffsvägens västra sida och innehåller verksamheter med blandat innehåll. Inom kvarteret pågår planläggning med inriktning bostäder.

Väster om kvarteret Småröjningen är fastigheterna bebyggda med flerbostadshus i två våningar med inredda vindar, se Figur 8. Bebyggelsen uppfördes under 1940-talet.

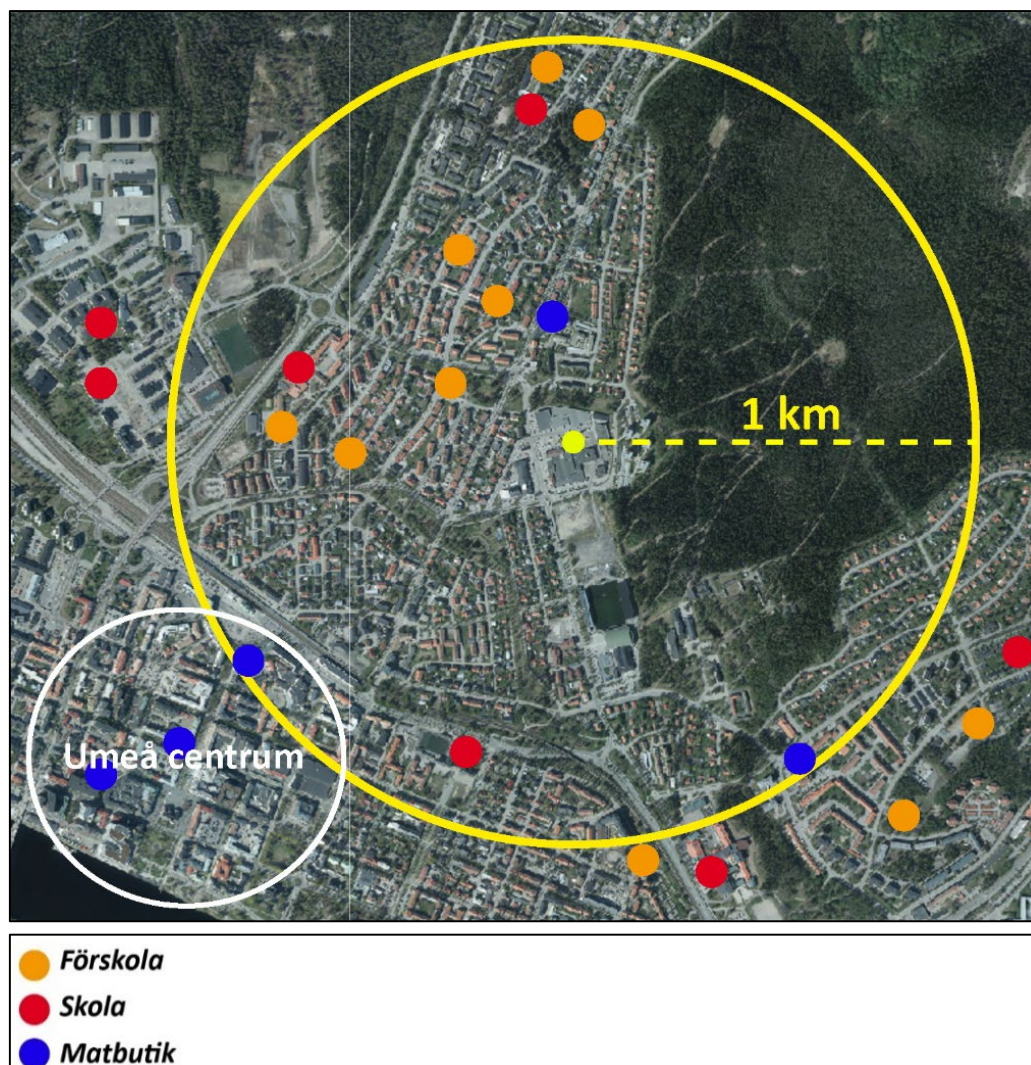
Figur 8. Flerbostadshus inom kvarteret Långmyran

Verksamheter och andra anläggningar

Bebyggelsen inom planområdet består idag av industri- och handelsverksamheter i 1–2 våningsplan. Området karaktäriseras av stora lådformade byggnader med liten variation men det finns enstaka röda tegelbyggnader från 50-talet – omsorgsfullt gestaltade och anpassade till närliggande bostadsområden. Verksamhetsområdet har under åren genomgått en succesiv expanderings mot tidigare parkmark i norr. Senare tillägg har uppförts med enklare former och material utan någon särskild hänsyn till angränsande bostäder.

Service

Inom en kilometer från planområdet finns idag ett antal mindre förskolor och tre skolor (F-3, F-9, F-9). Längs Östra kyrkogatan som leder mot centrum finns butiker, verkstäder och restauranger och på en dryg kilometers avstånd finns Umeå centrum med hela sitt serviceutbud. Cirka 2 km norrut från planområdet ligger Ersboda handelscentrum med större matbutiker, byggvaruhus och annan externhandel. Närmaste matvarubutik ligger idag ett par kvarter upp från planområdet, se Figur 9.

Figur 9. Service i området kring kvarteret Verkstaden

Kulturmiljö

Stadsdelen Haga finns beskriven i kulturhistorisk bebyggelseinventering för Haga/Sandbacka (1997), som är en inventering av stadsdelens karaktärsdrag och ska fungera som vägledning vid förändring, förnyelse och utveckling. Där framkommer följande:

Haga började växa fram som Umeås första förstad efter att branden 1888 hade förstört många fastigheter i centrum och drivit upp priserna. Per-Olof Hallman fick i uppdrag att ta fram en stadsplan för västra Haga 1914, som färdigställdes 1922. Denna plan byggde på principer som frångick den strikta rutnätsstaden och i stället följde terrängen, präglades av grönska och skapade en oregelbunden men sammanhängande helhet. De stadsplaner som följde för resterande delar av Haga byggde vidare på Hallmans koncept.

Den stadsplan som främst präglat det aktuella planområdet är dock Stadsplanen för norra Haga och Sandbacka, ritad av stadsarkitekt Kjell Wretling 1941–1942. I denna plan tillkom ett

nytt avskiljande parkbälte; Sandaparken, samt det idrotts- och industriområde nedanför Gammlia som kvarteret Verkstaden idag är en del av.

I de första planerna tilläts trähus i upp till två våningar, men allteftersom byggkostnaderna och markpriserna steg gjordes justeringar som så småningom medgav flerfamiljshus i tre våningar. Av brandsäkerhetsskäl ville man undvika att bygga för stora hus i trä, och putsade stenhus har därför blivit karaktäristiska för efterkrigstidens bostadsbebyggelse på Haga. Haga har ett antal utmärkande karaktärsdrag som är genomgående, men stadsdelen har också utvecklats över tid, och byggstilen har anpassats efter rådande ekonomiska och sociala förutsättningar.

I byggnadsordningen för Haga/Sandbacka (2004) är en byggnad inom planområdet utpekad som särskilt värdefull (blåprickad), och det är syrgasfabriken på Parkvägen 9, se Figur 10.

Byggnaden är ritad av arkitekt Emanuel Röder från Sundsvall, och uppförd 1954 med trappade fasader av rött tegel med vita småspröjsade fönster. Fram till och med 1950-talet byggdes industribyggnader i tegel av den här typen, där utformningen inte bara fyller sin tekniska funktion utan också visar en omsorg om arkitekturen i sig. AGA (tidigare Norrlands Gas AB, NOGA) byggde och bedrev verksamhet i fabriken fram till 1983, sedan dess har den använts som bilverkstad och lager. Syrgasfabriken på Haga är en av de sista industribyggnaderna av det här slaget som finns kvar i Umeås centrala delar. Till skillnad från nutidens rektangulära plåtlådor har denna byggnad en egen karaktär med sina adderade volymer, anpassade efter verksamheten. Det platta taket förstärker känslan av att huset består av klossar som fogats samman.

Huset står på en målad betongsockel som i flera nivåer trappar sig upp längs markens lutning mot öster. Om man bortser från skick och teknisk status utstrålar byggnaden ordning med en klassisk fönstersättning i sina murade väggar. Ett rött tegel med 2-skifts munkförband och vita tvåluftsfönster med småspröjsade bågar av trä visar byggnaden både stabilitet och tradition på samma gång.

Figur 10. Den gamla syrgasfabriken

Fornlämningar

Fornlämningar utgör lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som tillkommit genom äldre tiders bruk och är varaktigt övergivna. Normalt är en lämning en fornlämning om den tillkommit innan år 1850. Fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen och runt dem hör ett fornlämningsområde som behövs för dess bevarande.

Det finns inga kända fornlämningar i planområdet eller dess närhet.

Byggnadsminnen

Det finns inga kända byggnadsminnen inom planområdet eller i dess närhet.

Naturmiljö

Naturmiljön omfattar all natur, såväl värdefull som orörd natur samt natur i tätortsnära områden. I vissa fall utgör även kulturmiljöer naturmiljöer, exempelvis odlingslandskap.

Planområdet används idag som industrimark för bilverkstad och parkering och är i stort sett helt hårdgjort. Det finns ingen naturmark, jordbruk- eller skogsbruk inom planområdet eller i dess närhet.

Det finns observationer av vad som troligen är större hackspett i parkmiljöerna omkring planområdet. Större hackspett är, liksom alla vilda fåglar i Sverige, fridlyst genom artskyddsförordningen. Den har dock inget ytterligare skydd och är inte rödlistad.

Grönstruktur och rekreation

Planområdet ligger i nära anslutning till Stadslidens rekreationsområde vid Gammliä, som erbjuder elljusspår och promenadstråk. I närområdet ligger också Hagaparken och Sandaparken, se Figur 11.

Den östra förlängningen av Sandaparken, som angränsar planområdet i norr, är en grönyta som inte är så använd idag och uppfattas lite som en baksida mot industrin. Sandaparken har fragmenterats av bilväg och förskola, och har delvis annekterats av radhusträdgårdar norr om parken. Under granskningsskedet har det påtalats att hackspett setts häcka i denna del. Med tanke på det stadsnära läget och den typ av träd som är i dungen bedömer kommunen att det med största sannolikhet är större hackspett (*Dendrocopos major*) som har observerats. Den västra delen, nordväst om planområdet, används i dag en hel del av förskola och närboende och ska på sikt göras om till en dagvattenpark.

Figur 11. Utdrag ur Umeå kommuns parkkarta

Barnperspektiv

Barn och unga under 18 år utgör en femtedel av Sveriges befolkning. De har inte rösträtt, inte körkort och är beroende av vuxnas engagemang och arbete för att deras livsvillkor ska bli så bra som möjligt. Hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Det ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och

stadsutveckling. Enligt barnkonventionen är barn självständiga individer och de ska ges möjlighet att medverka och få sina behov tillgodosedda i den fysiska planeringen. Att miljöer och lämpliga ytor är tillgängliga, upplevs trygga och är av god kvalitet främjar barns utveckling och är viktiga komponenter för barns uppväxt.

Friytor

För bostäder, förskola, skola och annan jämförlig verksamhet ska det inom tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse, enligt 8 kap. 9 § plan- och bygglagen.

Friytan bör kännetecknas av varierande terräng- och vegetationsförhållanden, goda sol- och skuggförhållanden, god luftkvalitet samt god ljudkvalitet. Vid placering och anordnande av friytan ska särskilt beaktas friytans storlek, utformning, tillgänglighet och säkerhet för att den ska kunna användas för avsett ändamål. Till friytan inräknas inte ytor avsedda för byggnader eller trafikanläggningar, exempelvis cykel- och bilparkeringar eller angöringsvägar.

Sol- och skuggförhållanden

Sol- och dagsljusförhållanden är en viktig miljöfaktor i ett övervägande kallt klimat och solvärmen är en god energitillgång under sommarhalvåret. Vid nybyggnation ställs krav på tillgång till dagsljus för rum eller avskiljbara delar av rum där människor vistas mer än tillfälligt.

En skuggstudie syftar till att bedöma soltillgången för utomhusområdena inom planområdet utifrån planförslaget. Vår- och höstdagjämning används traditionellt för bedömning av utomhusutrymmen i Sverige.

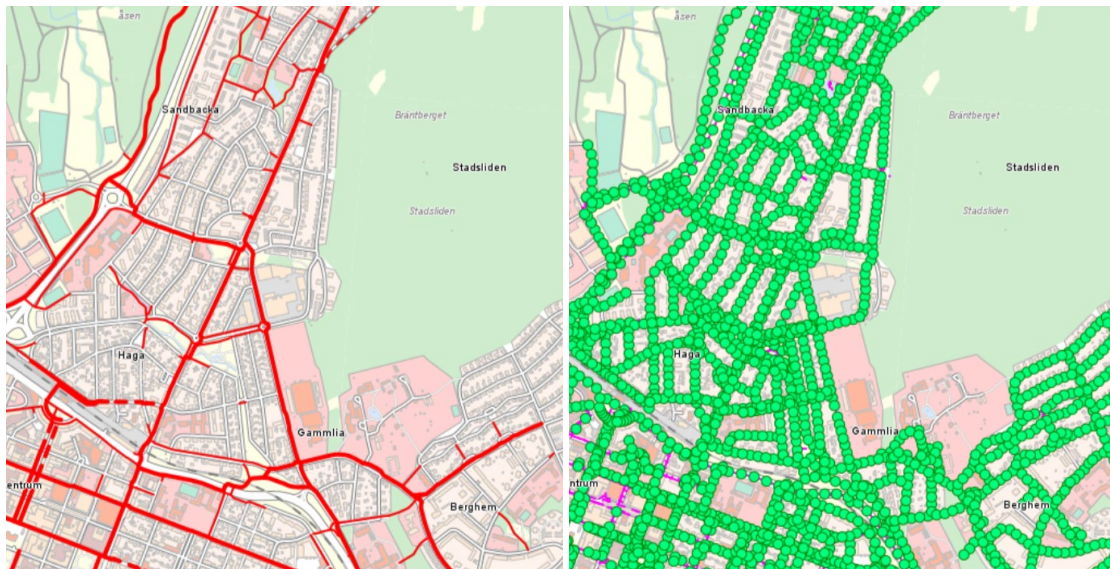
Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Att känna sig trygg och kunna röra sig fritt är en demokratisk rättighet för alla människor. Alla ytor ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor så långt det är möjligt, inom rimliga kostnader. Hinder för tillgänglighet kan, beroende på vem du är, finnas i allt från den fysiska miljön till platsens upplevda trygghet. Det är viktigt att identifiera aspekter som kan skada tillgängligheten för vissa för att skapa rum för så många som möjligt.

Byggnader och lokaler ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Vid nybyggnation av bostäder ska alla boende i lägenheter i hus som är högre än två våningsplan ha tillgång till hiss. Nybyggda entréer ska vara tillgängliga och angöringsavstånden får inte överstiga 25 meter. Markplaneringen ska utföras så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan nå målpunkter som entréer m.m. utan problem.

Trafik

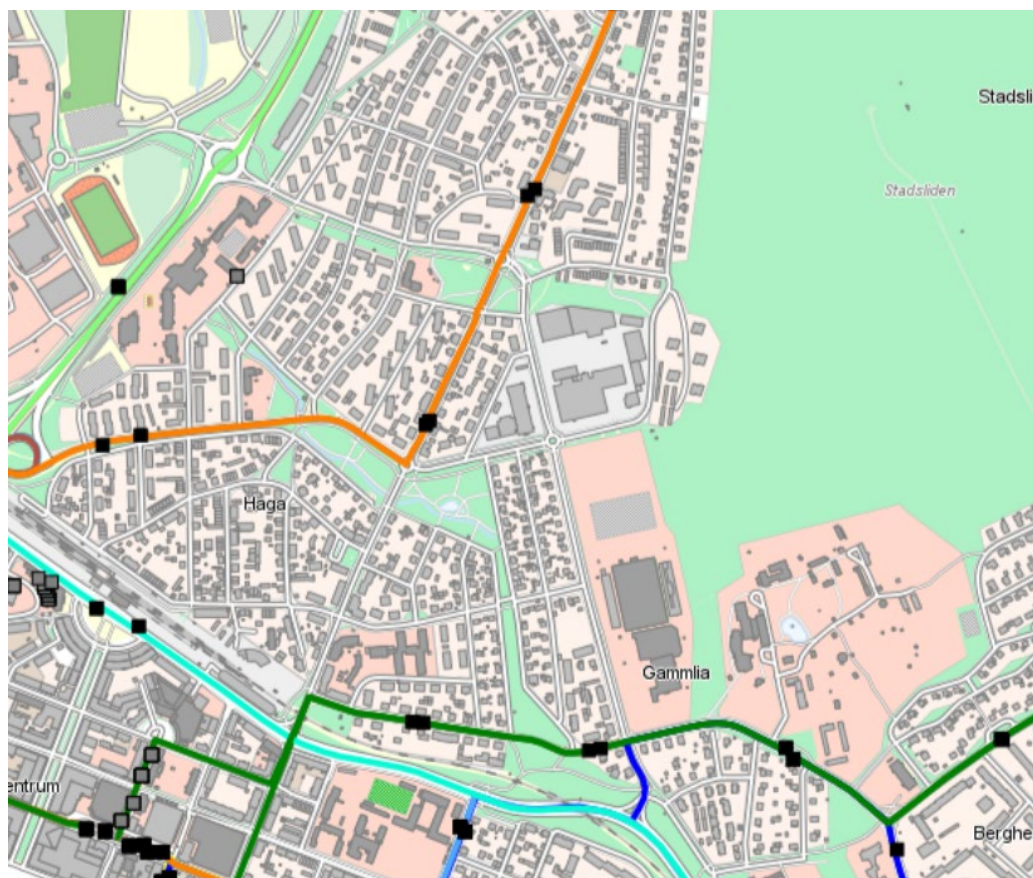
Gång- och cykeltrafik

Figur 12. Cykelvägar (röda linjer) och belysning (gröna prickar) i närområdet

Till och från planområdet finns goda cykelförbindelser, och Rothoffsvägen som passerar kvarteret Verkstaden är huvudstråk för gång och cykel, se Figur 12.

Kollektivtrafik

Figur 13. Busslinjetrafik samt hållplatser omkring planområdet

Lokaltrafikens busslinje 5 går nära planområdet, längs Östra kyrkogatan. Avstånd till närmaste hållplats är ca 300 meter, se Figur 13.

Fordonstrafik

Inom planområdet finns idag inget regelrätt gatunät; marken är privat och fordon rör sig mellan verkstadsbyggnaderna. Rothoffsvägen är idag en gata av uppsamlande karaktär och en cirkulationsplats finns där Rothoffsvägen möter Parkvägen/Skogsbrynet i hörnet vid det planerade torget. I norr fortsätter Rothoffsvägen upp genom Sandaparken mot ytterligare en cirkulationsplats vid Östra kyrkogatan.

Avfallshantering

Ytor för utsortering av samtliga fraktioner av avfall som uppkommer ska finnas. Det innebär att det ska finnas plats för hushållsavfall (restavfall och matavfall), förpackningar och eventuellt verksamhetsavfall. Vakins gällande anvisningar för avfallshantering och återvinning ska följas vid bygglovsprövning.

Avfallsutrymmet ska placeras så att det är tillgängligt för avfallslämnarna och hämtningspersonal. Vägen ska vara framkomlig och sikten ska vara god. Körning på gång- och cykelväg är inte tillåten. Väghållaren är ansvarig för vägens utformning, skyltning, skötsel och framkomlighet.

Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s Förenklad byggnadsgeologisk karta över Umeå (1988) består marken i huvudsak av *”fast jord huvudsakligen morän”* och till viss del av *”älvssediment huvudsakligen sand överlagrande silt och lera”* samt *”svallsediment huvudsakligen sand ofta överlagrad silt och lera”*.

Förorenad mark

Inom fastigheten har det tidigare bedrivits verksamhet som kan ha gett upphov till föroreningar i mark och grundvatten. Övergripande undersökningar av mark- och grundvatten har gjorts och förorening har påvisats som ligger över riktvärde för känslig markanvändning. Fördjupade undersökningar samt åtgärder för att hantera föroreningarna kommer att krävas inför upprättandet av en saneringsplan. När de byggnader som ska flyttas/rivas är borta ska en saneringsanmälan göras till miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå kommun, varpå en saneringsplan kan upprättas.

Grundvatten

Planen berör inte någon skyddsvärd grundvattenförekomst.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp och befintliga VA-ledningar finns inom både Verkstaden 18 och 19. Varje fastighet ska ha en egen anslutningspunkt. Anslutningspunkter anges av huvudman.

Dagvatten

Dagvatten är regn- och smältvatten som tillfälligt avrinner på markytan. Under naturliga förhållanden infiltreras större delen av vattnet i marken, innan det når vattendrag. Kvarteret Verkstaden är i hög utsträckning hårdgjord idag med nästintill ingen fördröjning på kvartersmark.

Dagvatten från planområdet ingår i Djupbäckens avrinningsområde som är hårt flödesbelastat och översvämmas vid kraftiga regn. Ledningssystemet för dagvatten har en begränsad kapacitet i stadsdelen.

Snöhantering

Kvarteret Verkstaden kommer att utgöras av kvartersmark och ett nätverk av kommunala lokalgator. Innergårdar och förgårdsmark snöröjs av fastighetsägaren respektive lägenhetsägaren och snö får inte lastas ut på kommunal mark. Kommunen sköter snöröjningen på de interna lokalgatorna samt de omgivande vägarna Rothoffsvägen, Parkvägen och Skogsbrynet. Längs de lokalgatorna används trottoarer och grönremsor för snöupplag. Även den kommunala fickparken och Sandaparken kommer att behöva nyttjas för att lagra större mängder snö.

El, värme, fiber och tele

Planområdet saknar idag el-kapacitet för tillkommande bostäder.

Hälsa och säkerhet

Detaljplanen får inte leda till störningar som kan innebära olägenhet för människors hälsa (9 kap. 3 § miljöbalken). Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan ha en menlig inverkan på hälsan och inte är tillfällig. Även de störningar som i första hand påverkar välbefinnandet kan utgöra olägenhet för människors hälsa.

Bedömningen av om en störning inverkar menligt på hälsan beror på hur människor i allmänhet uppfattar situationen. För att störningen ska omfattas av miljöbalkens bestämmelser krävs att den har en viss varaktighet, antingen genom att den pågår under en sammanhängande tid eller att den återkommer, regelbundet eller oregelbundet.

Miljöfarlig verksamhet

Detaljplanen skapar inte förutsättningar för miljöfarlig verksamhet.

Transporter av farligt gods

Planområdet är inte beläget inom påverkansområde för transportled för farligt gods.

Radon

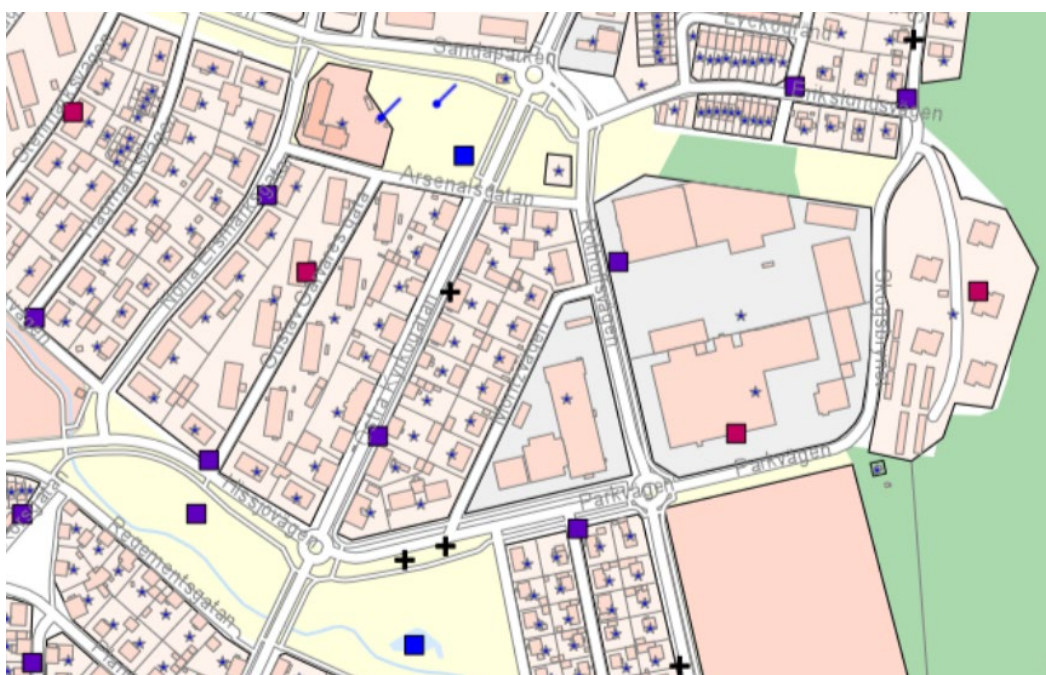
Radon är en radioaktiv gas som finns naturligt i mark och grundvatten och som, beroende på markens genomsläpplighet och husgrundens täthet, kan sippra in i huset och skapa en

ohälsosam inomhusmiljö. Eftersom förhöjda radonhalter inomhus är en olägenhet för människors hälsa så finns det gränsvärden som ska följas för nybyggda bostäder. Enligt kommunal kartering utgör planområdet lågriskområde för markradon.

Brandsäkerhet

I Umeåregionens brandförsvar finns det totalt tio brandstationer, varav nio utgör deltidstationer.

Närmaste sjukhus finns i Umeå (Norrlands universitetssjukhus), cirka 2,2 km från detaljplaneområdet.

Figur 14. Kartan visar befintliga brandposter i närområdet

Närmaste brandpost finns ca 100 meter från planområdet. Befintliga brandposter bedöms ha tillräckligt med kapacitet för släckvatten, se Figur 14.

Buller

Buller är oönskat ljud, vilket är ett stort folkhälsoproblem. När människan utsätts för buller är den vanligaste reaktionen en känsla av obehag. Därutöver anses buller också orsaka bland annat stressreaktioner, trötthet, irritation, blodtrycksförändringar och sömnstörningar. Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte bidra till någon förändring avseende buller som kräver att bullerdämpande åtgärder behöver vidtas.

Buller från väg- och spårtrafik

Regeringen fastställde i juni 2015 en förordning avseende trafikbuller vid nybyggnad av bostadsbyggnader, SFS 2015:216; Förordningen om trafikbuller vid bostadsbebyggelse. Den 11 maj 2017 höjdes riktvärdena för trafikbuller vid en bostadsbyggnads fasad. De nya riktvärdena gäller på planärenden som påbörjats fr.o.m. den 2 januari 2015, se Tabell 2.

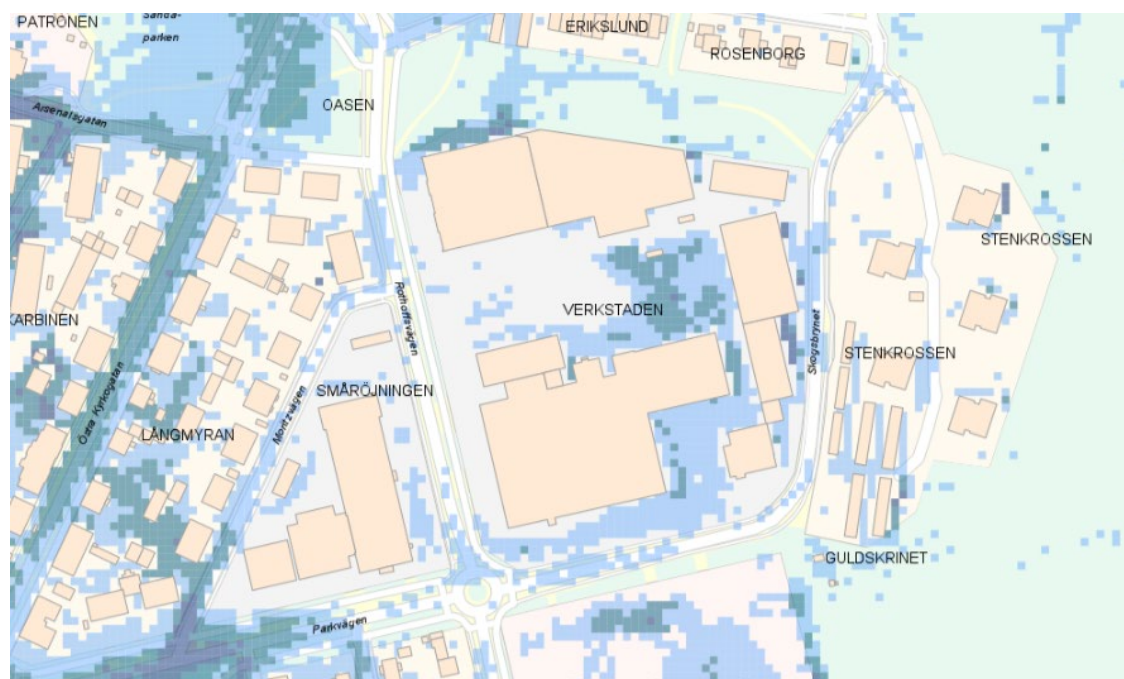
Tabell 2. Riktvärden för omgivningsbuller från väg- och spårtrafik vid bostadsbyggnads fasad.

	Ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnads fasad	Ekvivalent ljudnivå vid uteplats om sådan anordnas	Maximal ljudnivå vid uteplats om sådan anordnas
För bostäder upp till 35 m ²	65 dBA	50 dBA	70 dBA
För bostäder över 35 m ²	60 dBA	50 dBA	70 dBA

Förorenad mark och vatten

Inom planområdet har det tidigare bedrivits verksamheter som kan ha gett upphov till föroreningar i mark och grundvatten.

Risk för översvämning

Figur 15. Kommunal skyfallskartering för 100-årsregn med klimatfaktor

Enligt kommunal kartering, se Figur 15, finns *med nuvarande markhöjder* risk för skador vid stora skyfall, särskilt i det östra området mot Skogsbrynet. När planen genomförs kommer dock markhöjderna helt att göras om, och lokalgator inom planområdet ska utgöra områdets nya lågpunkter som anpassas för att avleda kraftiga skyfall samt fördröja dagvatten vid ”normala regn”. Området är nästintill helt hårdgjort idag.

Risk för ras, skred och erosion

Enligt kommunal kartering finns det ingen risk för skred inom planområdet eller i dess närhet.

Förändringar och konsekvenser

Stads- och landskapsbild

Kommunen har identifierat och tagit fasta på karaktärsdrag som är framträdande på Haga, såsom sadeltak, stadsgrönska och händelserika gaturum, och reglerar med planbestämmelser att planområdet anpassas till dessa. Samtidigt kommer kvarteret Verkstaden, tillsammans med övrig pågående planering i närområdet, att bilda en ny årsring i Hagas bebyggelsestruktur då det planeras med en väsentligt högre exploateringsgrad än resten av stadsdelen. Planen möjliggör bostäder **[B]** i form av flerbostadshus i fyra till nio våningar **[f₇-f₁₁]** strukturerade som kvartersstad i fem bostadskvarter med kringbyggda och semislutna gårdar, se Figur 16. I kvarter 1 och 4 tillåts upphöjda innergårdar på bjälklag. Även i kvarter 5 möjliggörs ett halvt nedgrävt parkeringsgarage i suterräng, med bostadsgård ovanpå.

Byggnadernas höjder har fastställts i en avvägning mellan flertalet faktorer och intressen som samexisterar på platsen. Detaljplanen behöver möjliggöra tillräckligt många bostäder för att skapa underlag för tillkommande verksamheter och kommunala investeringar i nya offentliga platser. Projektet behöver också vara ekonomiskt genomförbart och skapa förutsättningar för exploitören att hålla en hög nivå i utförandet. Samtidigt behöver upplevelsen av husen från förbipasserande och boende beaktas, liksom mötet med den befintliga bebyggelsen och proportionerna i området i stort.

Största bruttoarea för bostäder inom respektive kvarter regleras av **[e₁-e₄]**. Regleringen syftar till att begränsa den totala ytan bostäder som uppförs (och därmed begränsa det totala antalet boende) för att inte överbelasta de gårdsytor som finns inom respektive kvarter. Begränsningen innebär på några av kvarteren att den utritade byggrätten (egenskapsgräns i kombination med höjdbegränsning) inte kan utnyttjas till fullo. Inom begreppet *bruttoarea för bostäder* innefattas all BTA som hör till en bostadsbyggnad och är nödvändig för att bostäderna ska vara funktionella såsom trapphus, korridorer och hisschakt, lägenhetsförråd,

cykelförvaring, ev. gemensamma tvättstugor etc. De enda ytorna som kan undantas i beräkningen är inglasade balkonger, parkeringsgarage samt bostadskomplement som tillför extra, ej nödvändiga kvaliteter. Exempel på det senare skulle kunna vara en vinterträdgård, en vallabod, ett co-workingutrymme, ett verktygsförråd, ett gym eller liknande. Alla kravställda ytor som hör till bostaden ska räknas in i BTA, oavsett var de placeras. Vid en bygglovsansökan är det exploatörens ansvar att tydliggöra och motivera vilka utrymmen som inte ska räknas med.

Inom de kvarter där även användningen C medges, kan ytor för centrumverksamhet läggas till utöver den sammanräknade bruttoarean för bostäder.

Parallellt med planarbetet har arkitektfirman Strategisk arkitektur på uppdrag av sökanden tagit fram ett gestaltningsprogram för kommande exploatering. Gestaltningsprogrammet är inte juridisk bindande men bedöms som viktigt för att skapa ett upplevelserikt och gestaltningsmässigt sammanhängande område, och det ligger till grund för kommande projektering. Gestaltningsprogrammet är inspirerat av traditionell innerstadsbebyggelse där kvarteren är uppdelade i mindre fastigheter med flera olika byggaktörer representerade inom samma kvarter.

Figur 16. Planområdet är utformat som kvartersstad med våningsantal mellan fyra och sex våningar samt två punkthus på sju resp. nio våningar. I planbeskrivningen refereras till kvarter 1-5, se ordningsföljd ovan.

Illustration gjord av Strategisk Arkitektur

Avstånd mellan fasader på respektive sida om de inre gatorna är minst 16 meter.

Detaljplanens intention är att placering av parkeringsgarage och verksamhetslokaler samt gestaltning av gaturum ska leda till att fordonsrörelser på de inre gatorna begränsas.

Gestaltningssprogrammet föreskriver 3 meter breda trädtrader/gräsytor på var sida om ett enkelriktat gångfartsområde på 5,5 meter. Grönytorna möter en privat förgårdsmark på 2,25 meter på var sida om gatan. Resmönster tenderar till att utvecklas över tid, och i takt med att staden förtätas är det rimligt att anta att invånarnas beteenden och val förändras. Området kommer troligtvis att byggas ut i etapper vilket motiverar att gaturummet inte detaljregleras mer än nödvändigt.

På förgårdsmark tillåts entréer kraga ut från huvudbyggnadens fasadliv med en största byggnadsarea på 8 m² per trapphus [e₅]. Denna bestämmelse syftar till att hålla förgårdsmarken fri från bebyggelse utan att omöjliggöra utskjutande entrépartier, som även kan innefatta trapphus i flera våningsplan. Gatan ska vara en trygg miljö där fordon och cyklister anpassar sig till fotgängares hastighet, och där privata uteplatser bidrar till stadsbilden.

Ambitionen är att de tre pågående detaljplanerna inom området, kvarteren Verkstaden, Guldskrinet och Småröjningen, se Figur 17, ska anpassas till varandra och skapa en positiv helhet. Kvarteren bildar också en länk mellan villastaden i väst och höghusbebyggelsen i öst. Bebyggelsen mot Parkvägen och Rothoffsvägen har ett våningsantal på mellan fyra och sex, vilket är i linje med den planerade bebyggelsen på fastigheterna Småröjningen och Guldskrinet. I lägen mot allmän plats och där det bedöms viktigt att den upplevda byggnadshöjden hålls nere finns även bestämmelsen [f₃], som innebär att den översta våningen måste ha ett indrag från gatan. I ett läge, mot torget/Parkvägen, tillåts nio våningar. Hushöjderna regleras med egenskapsbestämmelserna [h₁-h₇]. Höjderna har bestämts genom en avvägning av skuggeffekter, önskad täthet, bostadsgårdarnas storlek och en anpassning till omgivande bebyggelse. Det tillkommande området innebär en skalförskjutning i stadsdelen, men den görs på ett enhetligt sätt och bedöms inte bryta av alltför skarpt mot omgivningen.

Figur 17. Pågående och nytillkomna planer

Anpassning till Haga

I stadsdelen finns en tydlig tradition av att utforma bostäder med sadeltak vilket har identifierats som en karaktärsdanande grund som ska värnas och inom planområdet säkerställs med planbestämmelsen **[f₁]** *huvudbyggnader ska förses med sadeltak, valmat tak eller brutet tak*. Bestämmelsen är en anpassning till stadsdelens lamellhus och gäller för den del av bebyggelsen som utgör en del av det synliga taklandskapet. I vissa fall möjliggörs en indragen översta våning, och då gäller bestämmelsen taket på den indragna våningen.

Haga består till stor del av parallellställda lamellhus orienterade efter ljusinfall, dåtidens reaktion mot den täta innerstaden med slutna kvarter. Återgången till en mer sluten struktur; med intentionen att skapa bättre och tryggare bostadsgårdar, motiverar att detaljplanen kräver att fasader målas i kulörer som reflekterar ljus och i gedigna material som åldras väl **[f2]** *fasader ska utföras i ljusa kulörer av sten, tegel, puts eller trä*. Kommunen ser det inte som motiverat att specificera kulörerna närmare utan lämnar det upp till senare bedömning att avgöra vad som kan godtas, men intentionen är att bebyggelsen ska ge ett ljus och luftigt intryck.

Bostäder i källare är vanligt på Haga men bedöms inte vara önskvärt inom det här planområdet. Insynsproblematik leder till exempel ofta till att källarfönster täcks mer eller mindre och vintertid är källarfönster ofta skydda av snö vilket påverkar ljusförhållanden men

också utrymningsmöjligheter negativt. Haga har också en uttalad översvämningsproblematik. Plankartan är försedd med bestämmelsen *Bostäder i källare får inte utföras*.

Planbestämmelser kopplade till gestaltningsprogrammet

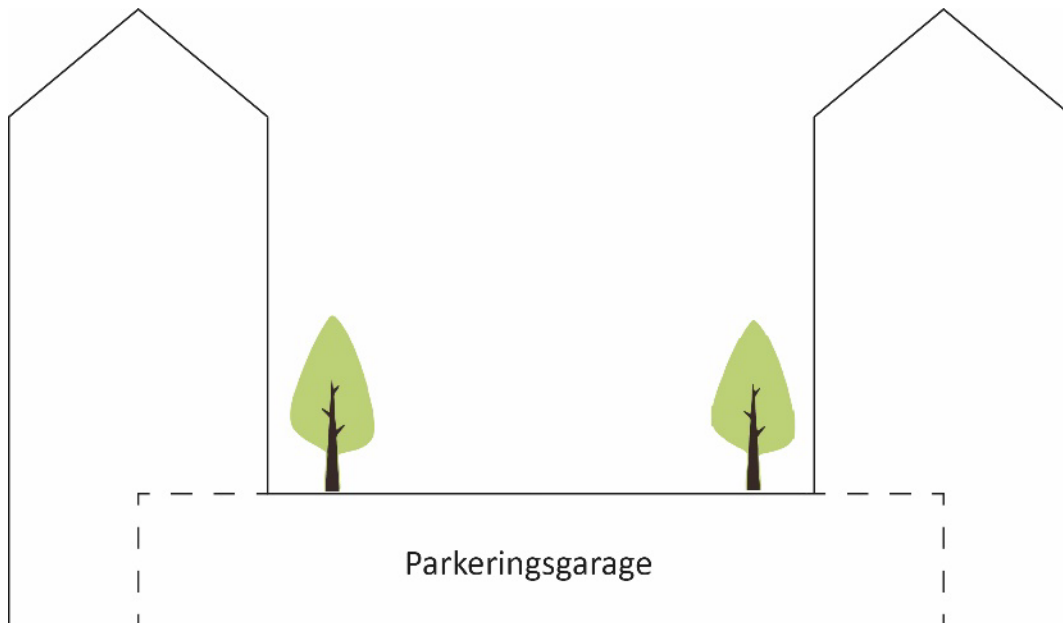
Plankartan är försedd med ett antal planbestämmelser som grundar sig i det framtagna gestaltningsprogrammet och syftar till att säkerställa en god grundnivå på den arkitektoniska utformningen samt öka läsbarheten och förståelsen av området som en helhet.

Bestämmelsen *Entréer mot allmän plats ska huvudsakligen utformas i trä* är inspirerad av förra sekelskiftets träarkitektur som förekommer frekvent i centrala Umeå, men också från de äldre delarna av det omgivande Haga. Bottenvåningens fasad är den del av byggnaden som hamnar i blickfånget för förbipasserande och som därför blir mest karaktärsskapande för kvarteret och gaturummet.

För att skapa en levande och trygg stadsmiljö med fullgod tillgänglighet till innergårdar ska alla gemensamma bostadsentréer vara genomgående. Anledningen till specificeringen *gemensamma* är att enskilda entréer till de ensidiga lägenheter som täcker parkeringsgaraget i markplan ska vara möjliga. På förgårdsmark mot gata gäller **[Ö₁]** *marken får endast förses med entré, upphöjda uteplatser och stödpelare*. Bestämmelsen hindrar inte att enskilda entréer till enkelsidiga lägenheter förläggs mot förgårdsmarken.

Plankartan reglerar att **[S₁]** *bottenvåning mot TORG ska utföras med CENTRUM [C]* vilket är en förutsättning för att platsen ska bli välbesökt. **[f₄]** *Minst 70% i längdmeter av bottenvåningens fasad mot TORG ska utföras som skyltfönster med en höjd på glasytan om minst 2 meter*. Detta skapar en luftigare och mer levande torgmiljö. I kvarter 4 mot kvartersgatan regleras att **[f₅]** *minst 40% i längdmeter av bottenvåningens fasad mot kvartersgata ska utföras med fönster med en höjd på glasytan om minst 1 meter*. Fönster/ögon mot gatan bidrar till att gator upplevs som trygga att vistas på och kvartersgatan riskerar annars att bli lite av en bakgata som kan upplevas som otrygg och stängd.

Parkeringsgarage kan utföras helt nedgrävt, delvis nedgrävt eller helt ovan gatunivå. Parkeringsgarage helt ovan mark kan utgöra del av bostadshusets bottenvåning inom tre av fem kvarter. För att skapa förutsättningar för levande bottenvåningar och trygga offentliga miljöer med fönster/ögon mot de gemensamma rummen reglerar plankartan att **[S₂]** *Parkeringsgarage ovan mark tillåts inte mot GATA eller kvartersgata, med undantag för garageentré/nedfart*. Bestämmelsen innebär att ett parkeringsgarage som placeras helt ovan gatunivå ska döljas bakom bostad eller verksamhetslokal, se Figur 18. Garageportar och nedfarter är undantaget. Parkeringsgaraget utgör inte en beräkningsgrundande del av medgiven byggrätt. Om parkeringsgaraget innehåller ej kravställda bostadskomplement som exempelvis extra förråd, hobbyrum eller en gemensamhetslokal ska dessa komplement inte heller räknas in i medgiven byggrätt.

Figur 18. Illustration parkeringsgarage över mark

Lokaler under bostadsgårdar saknar tillgång till dagsljus och är inte lämpliga för bostäder.

Kvarterstrukturen ska definieras vilket regleras med bestämmelsen **[p₁]** *Kvartershörn ska bebyggas*. För att ytterligare förstärka strukturen och skydda bostadsgården mot störningar gäller på i ett par lägen även **[p₂]** *Byggnad ska utgöra kvartershörn mot gata och ska utföras som vinkelbyggnad*. Se hur bestämmelserna ska tolkas i Figur 19.

Figur 19. **[p₁]** uppfylls i tre av fyra kvartershörn. Det främre kvartershörnet till vänster skulle uppfyllt bestämmelsen om byggnaden hade förlängts ända fram till fastighetsgränsen. **[p₂]** uppfylls endast i det borte kvartershörnet till vänster

Balkonger

Balkonger värderas högt av den enskilde lägenhetsinnehavaren. Trenden i Umeå är under 2000-talet att flerbostadshus utformas med allt större balkonger. En genomarbetad fasad med väl avvägd sammansättning och gestaltning av balkonger kan bidra positivt till byggnadens uttryck och stadsbilden. Balkonger kan tillföra värden till längre fasader och öka samspel mellan bostäder och gata.

När efterfrågan på stora balkonger överordnas en god gestaltad livsmiljö finns dock en överhängande risk att slutprodukten får negativa konsekvenser för stadslivet som är ett allmänt intresse. Avståndet mellan människor på balkonger och gata ökar när balkonger glasas in. Inglasning och storlek på balkonger mot allmän plats regleras med följande planbestämmelser med avsikt att skapa stadsmässighet:

- *Balkong mot GATA får inte glasas in.*
(Mot innergården tillåts inglasning av balkonger.)
- *Balkonger mot GATA tillåts uppta högst en tredjedel av våningsplanets fasadlängd.* En tredjedel möjliggör funktionella balkonger samtidigt som de inte tillåts utgöra en dominerande del av fasaden mot GATA.
- *Balkonger mot bostadsgård tillåts uppta högst halva våningsplanets fasadlängd.* Mot bostadsgården tillåts balkongerna ta över lite mer än mot allmän plats.
- *Balkong får inte uppföras lägre än 3,5 meter över allmän plats.* Denna bestämmelse syftar till att säkerställa allmän framkomlighet samt att inga balkonger mot allmän plats ska hamna så lågt att det skapas döda ytor under.
- *Balkong mot gata får kraga ut maximalt 1,4 meter från fasad.*

Verksamheter och andra anläggningar

Den bilindustri och handelsverksamhet som finns inom planområdet idag försvinner. Inom kvarter 1, 2 och 4 skapas planmässiga förutsättningar för **[C]** som innefattar detalj- och livsmedelshandel samt andra centrumskapande verksamheter. I de lägen som har fasad mot torget är detta kravställt genom **[s₁]**, och **[e₆]** ställer även krav på en minsta total yta för verksamheter inom kvarter 1. Inom kvarter 2 möjliggörs centrum i bottenvåning mot Rothoffsvägen men det är inte kravställt. Den gamla Syrgasfabriken har under senare år använts som komplementbyggnad till övrig industri. Byggnaden ska bevaras och förankrar omvandlingen med platsens kulturhistoriska identitet.

Utöver att plankartan bekräftar befintlig användning **[Z]** verksamheter möjliggörs användningarna **[C]** centrum, **[B₁]** bostadskomplement och **[P]** parkering. Ett brett spektrum av användningar för Syrgasfabriken möjliggör att byggnaden kan utvecklas i takt med områdets omvandling. I de första etapperna av områdets utbyggnad kan byggnaden

användas som komplement till byggarbetsplatsen. Byggnaden kan också utgöra ett parkeringskomplement för verksamheter och bostäder. När utbyggnaden av området har kommit längre kan det finnas behov av centrumskapande verksamhetslokaler eller kontor.

Service

Planförslaget möjliggör för en större matvarubutik inom planområdet, samt ytterligare ett antal mindre verksamheter i anslutning till det nya torget. Planförslaget innebär att ca 580 nya hushåll kan flytta till Haga, vilket kommer att stärka underlaget för handel avsevärt.

Kulturmiljö

Planförslaget innebär ett nytt lager i Hagas bebyggelsestruktur, med högre och tätare bebyggelse än den tidigare. Kvarteren utformas som en asymmetrisk kvartersstad med en generell bebyggelseskala på 4–6 våningar med accenter på 7–9 våningar som fondmotiv vid utvalda hörn. Torget är placerat i ett soligt läge i den södra delen av planområdet. Bebyggelsen trappar ned i anslutning till Sandaparken och fickparken för att släppa in solljus och skapa förutsättningar för att parkerna ska bli en attraktiv rekreativ miljö.

Rothoffsvägen blir en mötespunkt mellan den äldre träbebyggelsen och den nya, och den tillkommande bebyggelsen skapar en brygga upp mot de högre punkthusen på Skogsbrynet. Trä har plockats upp som fasadmateriell i byggnadernas entrépartier, och de nya husen ska ha sadeltak. Gångfartsgator och grönska i gatumiljöerna gör området välkomnande för gående, och det nya torget skapar liv i en del av Haga som idag är lite av en baksida. Även rekreativområden kring Stadsliden, som är en stor tillgång för Haga som stadsdel, blir mer inbjudande och tillgängligt.

Umeå kommun har med stöd i byggnadsordningen för Haga/Sandbacka pekat ut Syrgasfabriken som särskilt värdefull ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Byggnadsordningen är ett strategiskt kunskapsunderlag som bör följas vid förnyelse inom området. Möjligheten att bevara Syrgasfabriken, som är en av få kvarvarande industribyggnader från sin tid, blir ett sätt att behålla och utveckla stadsdelens kulturarv samtidigt som staden förtätas.

Den statusutredning som kommunen har genomfört visar att byggnaden har ett högt kulturhistoriskt, miljöskapande och gestaltningsmässigt värde, varför Umeå kommun har försett den med ett rivningsförbud [r] *Byggnad får inte rivas*. Om den tekniska livslängden i någon mindre del är nådd får denna del bytas mot material likvärdigt befintligt vad gäller form och uttryck. Mindre förändringar i bärande konstruktion får tillåtas av byggnadstekniska eller verksamhetstekniska skäl. Undantaget rivningsförbud är alltså mindre interiöra delar som behöver tas bort eller ändras för att anpassa byggnaden till ny verksamhet. Anpassningar av byggnaden är nödvändiga för att den ska kunna användas, och därmed för att dess bevarande ska säkerställas långsiktigt.

En mindre byggrätt finns i anslutning till byggnadens norra fasad, och den högsta tillåtna totalhöjden [**h₂**] 19 meter möjliggör att byggnaden byggs på med en till två våningar. Användningarna **C**, **Z**, **P** och **B₁** - *bostadskomplement* medges. Ett antal varsamhetsbestämmelser har lagts till i plankartan för att säkerställa att de anpassningar och tillägg som görs inte förvanskar byggnadens ursprungliga uttryck. Tillbyggnader ska utföras med en medveten idé kring hur det nya möter det gamla gestaltningsmässigt och ska inte medföra att det historiska lagret blir oläsbart. Varsamhetsbestämmelserna lyder som följer:

[k₁] *Fönster i befintliga fönsteröppningar ska vara likvärdiga befintliga fönster vad gäller form och uttryck.*

[k₂] *Vid tillbyggnad ska ursprungliga byggnadsvolymer fortsatt vara avläsbara och tillkommande byggnadsdelar tydligt kontrastera mot befintlig gestaltning.*

[k₃] *Befintlig karaktär på fasaden ska bibehållas avseende färgsättning och material. Tekniskt undermåliga partier får ersättas med likvärdigt material.*

[k₄] *Trappning, färgsättning och karaktären av industribyggnad ska bibehållas. För verksamheten nödvändiga funktioner såsom ramper och nya entréer får tillkomma, om de kan utföras på ett sätt som inte förvanskar byggnadens ursprungliga uttryck.*

Fornlämningar

Om en fast fornlämning som inte tidigare varit känd påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas. Den som leder arbetet ska utan dröjsmål anmäla förhållandet hos länsstyrelsen.

Naturmiljö

De större hackspettar som observerats i parken bedöms inte utgöra ett hinder för exploatering av fastigheterna Verkstaden 18 & 19. Större hackspett är, liksom alla vilda fåglar i Sverige, fridlyst genom artskyddsförordningen. Den har dock inget ytterligare skydd och är inte rödlistad. Fågellivet bedöms kunna påverkas vid genomförandet av detaljplanen under själva rivning- och byggnadsfasen, men större hackspett är en vanlig art och kommer inte kräva dispens utan det räcker att visa hänsyn, särskilt under häckningstid som är april till juni.

Ingen naturvärdesinventering har bedömts vara nödvändig för genomförandet av planen.

Grönstruktur och rekreation

Planen skapar underlag för ett stort tillskott av boende i det här området, vilket gör att fler människor kommer att vistas i Sandaparken. En ny väg skapas mellan parken och den nya bebyggelsen, som kommer att utgöra en angöringsväg till Stadsliden för gående från övriga delar av Haga. Bostadsbebyggelse tillkommer längs planområdets norra gräns vilket gör att fönster och ögon riktas mot parken. Sammantaget kommer planen att leda till att

Sandaparkens östra del tydligare upplevs som en park och att den fyller ett behov för fler människor. Utformningen av Arsenalsgatans förlängning längs planområdets norra gräns blir viktig för mötet med parken.

Ytterligare en ambition med planen är att göra Stadsliden och befintliga rekreationsstråk mer tillgängliga från Haga.

Inom planområdet tillkommer en **[PARK]**, en mindre, insprängd fickpark mellan bostadskvarteren. Denna park är kommunal men kommer främst att upplevas som en del av bostadsområdet, och kan användas som kommunalt snöupplag under vintertid.

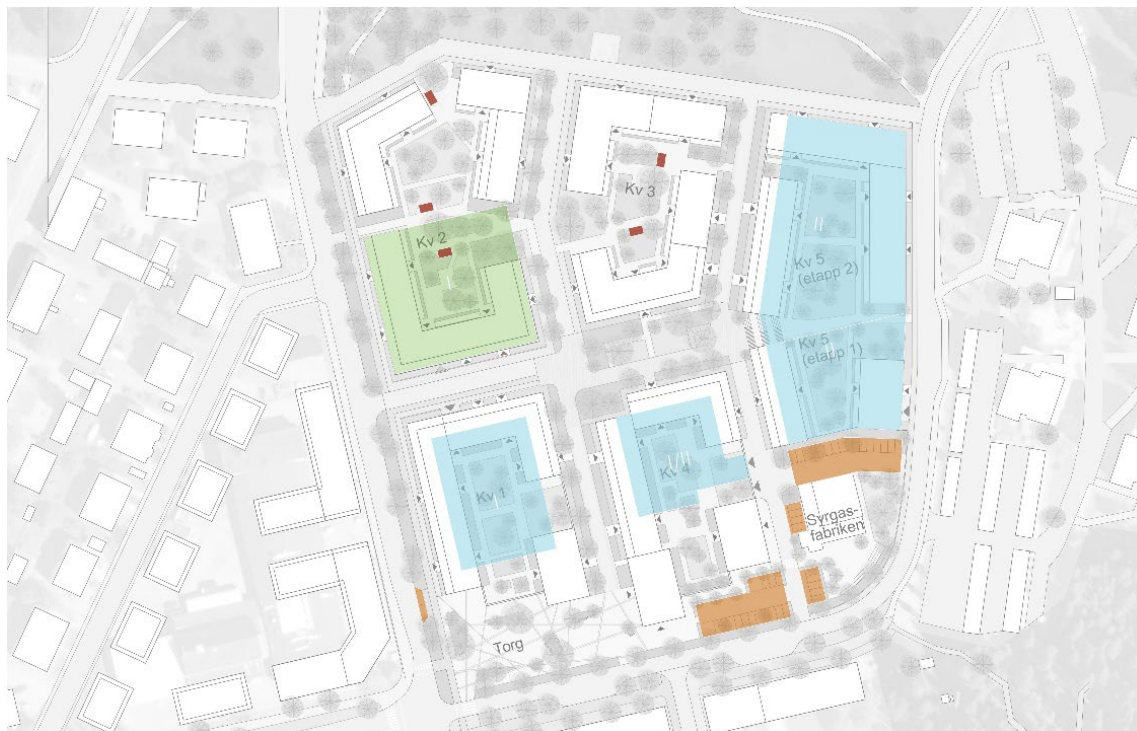
I planområdets närhet karaktäriseras stadsmiljön av uppvuxen grönska. Utöver de allmänna grönområdena bidrar privata trädgårdar till stadsdelens gröna profil. Anpassning till platsen innebär att det i öppningar mot gata bör finnas omsorgsfullt ordnade planteringar som stärker platsens gröna identitet. Bestämmelsen **[f₆]** *Öppningar mellan husen ska gestaltas som en förlängning av innergården* ska hjälpa till att åstadkomma detta. Där det är möjligt bör bostadsgårdarna planteras med lövträd som ek, lönn eller lind, då dessa har förutsättningar att bli stora och långlivade.

Friytor

Figur 20. Illustration för att förenkla läsningen, gjord av Strategisk Arkitektur

Inom kvarter 1, 4 och 5 kan parkeringsanläggning eller verksamhetslokal byggas i bottenplan under bostadsgård, se Figur 20. Önskvärt är då att gårdsytan får ett bjälklag som är planterbart även om det underbyggs.

Figur 21. Blått markerar parkeringsgarage helt eller delvis ovan mark. Grönt är ett helt nedgrävt parkeringsgarage och orange visar möjligt läge för markparkeringar

Figur 21 förklarar hur parkeringen är tänkt att lösas inom området. Inom kvarter 1, 4 och 5 ska parkering inrymmas i samlad anläggning under bostadsgård vilket i plankartan regleras med **[n₂]** *marken får inte användas för parkering*. Inom kvarter 5 regleras att *markens höjd får inte vara högre än 19.0 meter över nollplanet* **[n₄]**, vilket säkerställer att det går att anlägga en parkeringsanläggning i två plan i suterräng. Inom kvarter 2 och 3 där avståndet till parkeringsanläggning eventuellt kommer överstiga 25 meter *tillåts markparkering endast för personer med nedsatt rörelseförmåga* **[n₁]** respektive **[ö₂]** *marken får endast försees med komplementbyggnad och parkering för rörelsehindrade ovan mark, och garage eller bostadskomplement under mark*, dvs endast ett fåtal markparkeringar tillåts vilket bidrar till en trygg gårdsmiljö som främjar särskilt barns behov av lek och rekreation. Den relativt slutna strukturen gör att gårdsmiljöerna skyddas från buller och avgaser. Under utbyggnaden av området kan tidsbegränsat bygglov beviljas för markparkering på obebyggda fastigheter. Markparkering tillåts i anslutning till Syrgasfabriken och i mån om utrymme och gestaltning också på **[n₃]** *kvartersgata*.

Friytan motsvarar lite mindre än en sjättedel av medgiven byggrätt för bostäder per kvarter. I relation till befintliga bostäder på Haga är det en låg andel friyta per bostad.

Genomsnittskvarteret på Haga har en friyta som motsvarar ungefär en tredjedel av byggd totalyta. Motivet till att frånga den principen är att kommunen inom planområdet planerar

för en annan nivå av täthet och vill skapa en mer urban miljö än den som finns på Haga idag. Närheten till det stora rekreationsområdet på Stadsliden samt till Hagaparken och Sandaparken gör också att tillgången på fri- och grönyta som helhet bedöms vara god. Inom området planeras även en kommunal fickpark som ett komplement till bostadsgårdarna. Storleken på gårdarna bedöms vara tillräcklig för att skapa förutsättningar för olika funktioner såsom ett varierat mikroklimat vilket är en kvalitet som majoriteten av befintliga bostadsgårdar saknar. Innergårdarna bedöms därför ha förutsättningar för att bli uppskattade av boende inom planområdet och vara tillräckligt stora och lämpliga för lek och utevistelse enligt kraven i PBL.

Friytan ska kunna formas och fyllas med funktioner och aktiviteter som skapar mervärde för de boende och bidrar med ekosystemtjänster. Kommunens utgångspunkt är att bostadsgården ska möjliggöra att nedanstående kvaliteter kan uppfyllas:

- Lugn och rofylldhet – skyddat läge från buller, avgaser och vindexponering,
- Lek – erbjuder och stimulerar barnlek och rörelse genom anlagd lekutrustning eller annan utformning,
- Platser för samling – möjliggör samling för mindre sällskap,
- Årstidsväxling – förändringar i växtlighet och väderlek kan synas, följas och kännas,
- Sol under sommar –soltillgång under sommarhalvåret på väsentlig del av friyta.

Barnperspektiv

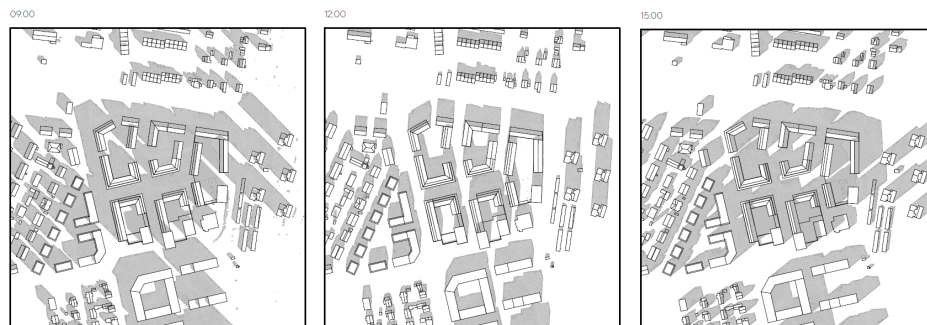
Den föreslagna markanvändningen inom planområdet ska bedömas som lämplig enligt 2 kap. plan- och bygglagen, även när det gäller påverkan på barn och ungas livsmiljöer.

Ambitionen i planen är att den föreslagna bebyggelsen ska skapa gröna och trygga bostadskvarter där barnfamiljer ska kunna bo och trivas. Bestämmelsen *Minst 2 femrumslägenheter ska anordnas i varje kvarter* syftar till att inkludera även större hushåll och skapa stadsnära alternativ till villaboende för större familjer.

Gatustrukturen inom planområdet ska uppmuntra till få och långsamma fordonsrörelser, vilket gör gatorna till säkra platser att gå och cykla. Tillgången till parker, stora gårdar och rekreationsområden är också kvaliteter som bedöms som positiva för barn och unga. Förgårdsmarken som vetter ut mot alla lokala gator samt parken bidrar till att öka närvaron på och uppsikten över de allmänna ytorna och motverka att otrygga "baksidor" uppstår.

Sol- och skuggförhållanden

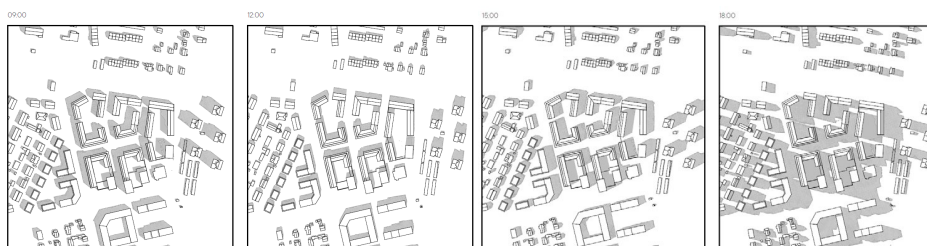
Skuggstudien har gjorts utifrån föreslagen byggrätt. De tidpunkter under året som valts ut är vårdagjämning 20 mars, 20 april, högsommar 20 juni samt höstdagjämning 22 september, se Figur 22-25.

Figur 22. Vårdagjämning - 20 mars. Illustration gjord av Strategisk Arkitektur

Figur 23. 20 april. Illustration gjord av Strategisk Arkitektur

Figur 24. Högsommar – 20 juni. Illustration gjord av Strategisk Arkitektur

Figur 25. Höstdagjämning – 22 september. Illustration gjord av Strategisk Arkitektur

Ljusförhållandena inom planområdet kan inte bli fullt så bra som de är i det befintliga bostadsbeståndet på Haga som i stor utsträckning består av långsträckta kvarter i nord-sydlig riktning - planerade för att goda solljusförhållanden skulle uppnås. Då som en reaktion mot den täta stenstaden med slutna kvarter.

Planeringsidealen har ändrat inriktning och idag prioriteras den täta staden på nytt för att åstadkomma en hållbar tillväxt. Den kompakta staden gynnar lokala verksamheter och kortar avstånden för gång- och cykeltrafik. Konsekvensen av att genomföra kommunens övergripande vision är att bostäder blir mörkare vilket i relation till alla positiva aspekter som följer med den täta staden ändå bedöms som acceptabelt.

Planförslaget har prioriterat goda solljusförhållanden i det offentliga rummet högre än de privata rummen. Exempel på det är att byggnadshöjder trappar ned mot Sandaparken i norr och fickparken som är placerad centralt inom planområdet. Torget är ett annat exempel på välbesökt samlingsplats som är optimerad utifrån solljus. Dagsljusutredningen⁴ som finns som bilaga till planhandlingarna och kompletterar skuggstudierna visar att gällande dagsljuskrav går att uppfylla. Utredningen bedöms vara fortsatt aktuell även om planförslaget har justerats inför granskning.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Parkeringsplatser anläggs under bostadsgårdar. I kvarter 1,4 och 5 är gårdarna helt eller delvis upphöjda och parkering anordnas i våningsplanen under bostadsgård och tillgängliggörs med hiss i trapphus. Parkeringsgarage tillåts inte gå hela vägen ut i fasad mot gata. Fasader mot gata utgörs av t.ex. enkelsidiga lägenheter, uppglasade cykelrum eller gemensamhetslokaler, där parkering finns inom samma våningsplan. Bostäder mot parkeringsanläggning når innergården via hiss. Samtliga bostäder ska följa Boverkets gällande byggregler (BBR) när det gäller tillgång till dagsljus och direkt solljus.

I anslutning till samtliga entréer mot allmän plats, ska fastigheter tillhandahålla ett allmänt tillgängligt utrymme motsvarande minst 15 m² avsedd för cykelparkering. Denna parkering ska kunna nyttjas av såväl boende som besökare. Syftet med bestämmelsen är se till att fastigheterna tillhandahåller cykelparkeringar inom kvartersmark för att i största mån undvika att cyklar parkeras på allmän plats vilket begränsar tillgänglighet samt försvårar gatudrift. Ett utrymme om 15 m² rymmer cirka 6–9 platser inklusive manövreringsyta beroende på utformning. *Minst 50 % av bostädernas cykelparkering per kvarter anordnas väderskyddat.* Cykelparkering bör för bästa tillgänglighet anordnas i markplan och inte på upphöjda bostadsgårdar.

Fler bostäder i området kan höja känslan av trygghet, då det generellt skapar mer liv och rörelse till platsen. Fler bostäder innebär även fler ljuskällor, vilket även det gynnar den upplevda tryggheten. De planerade bostadsfastigheterna är relativt plana vilket skapar god tillgänglighet till och från platsen. Området sluttar dock i den östliga delen upp mot höghusen på Skogsbrynet. I denna del planeras byggnader i suterräng. Här finns även en trappa [f12] upp mot innergården som ska leda vidare ut genom kvarteret mot gatan.

⁴ Dagsljusutredning, ACC, 2022-12-01

Bestämmelsen *Lägsta bjälklagsnivå för lägenheter placerade mot allmän plats är 0,6 meter över gata* syftar till att minska insyn i lägenheterna, samt bidra till ökad hållbarhet vid stora regn.

Trafik

Gång- och cykeltrafik

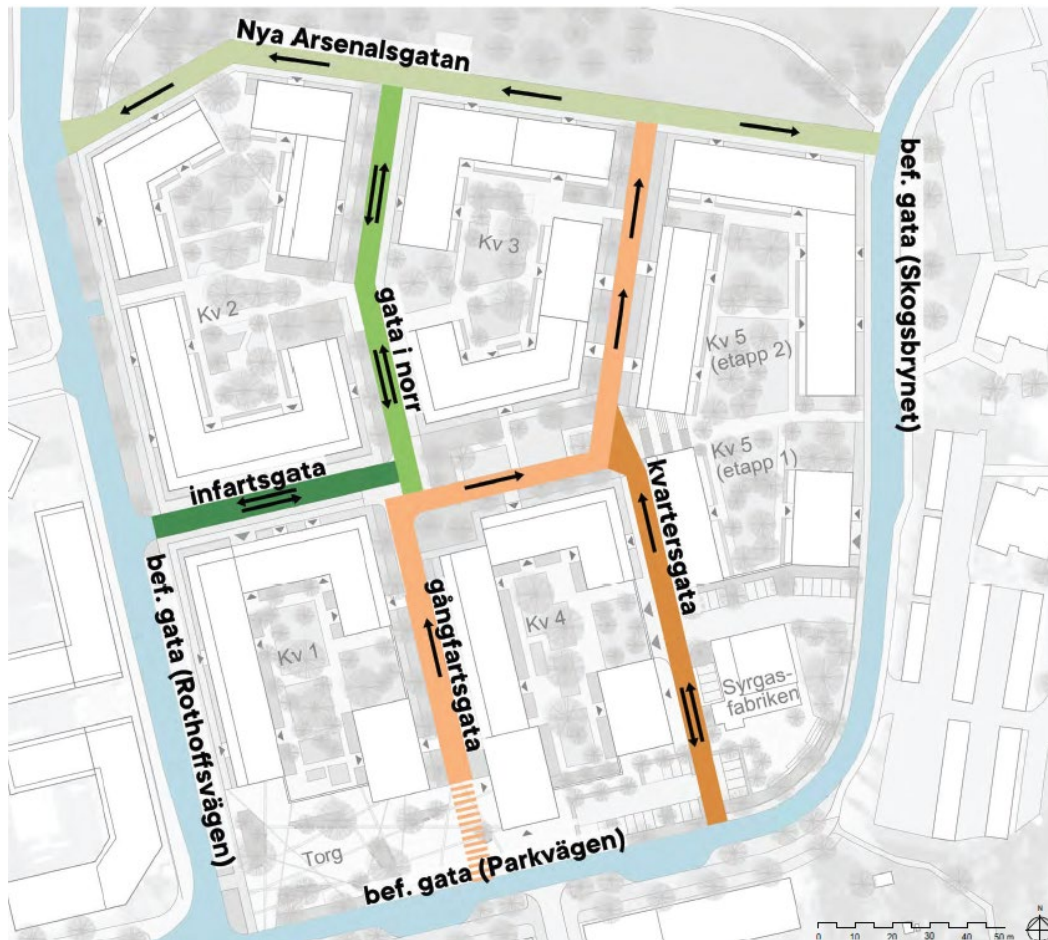
I samband med planens genomförande planeras förbättringar av gång- och cykelstråket längs Rothoffsvägen. Inom området ska gatunätet göras inbjudande och tillgängligt för fotgängare i första hand.

Kollektivtrafik

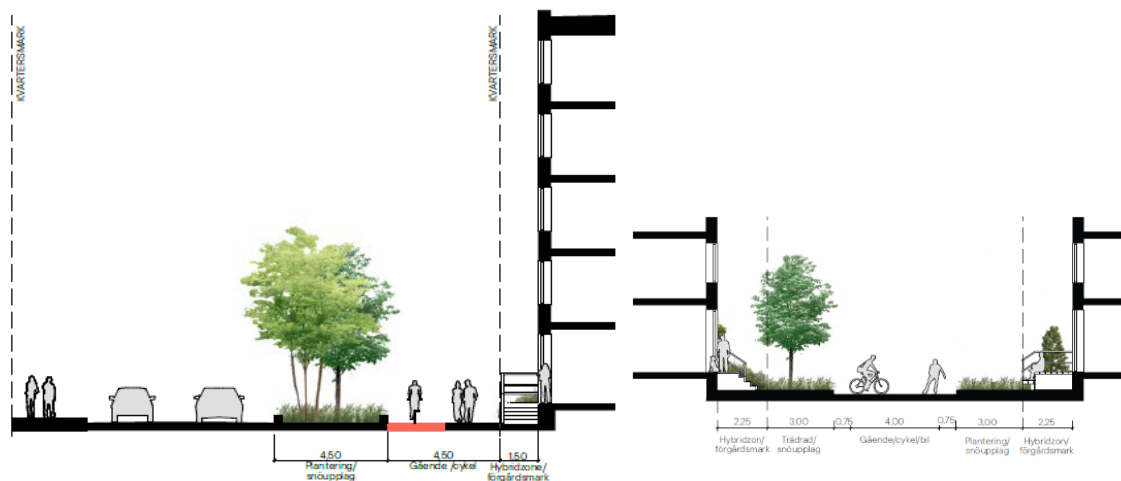
Planförslaget skapar ett ökat befolkningsunderlag för kollektivtrafik. Rothoffsvägens gatusektion medger förutsättningar för effektiv kollektivtrafik, vilket innebär att den i framtiden skulle kunna användas som bussgata.

Motorfordonstrafik

Planen innebär att Rothoffsvägen och Parkvägen delvis kommer att göras om i de delar som passerar planområdet. Ett nytt gatunät av lokalgator tillkommer, där fordonstrafik i vissa fall endast tillåts på gåendes villkor. Mellan kvarter 4 och Syrgasfabriken planläggs lokalgatan som kvartersmark för att underlätta hantering av varuleveranser till planerad livsmedelsbutik, se *kvartersgata* i Figur 26. På kvartersgatan gäller [**g₁**] markreservat för *gemensamhetsanläggning för gata*. Markreservatet möjliggör åtkomst till kvartersgatan för flera fastighetsägare inom planområdet, men möjliggör samtidigt att exempelvis varuleveranser kan ske härifrån i stället för på allmän plats. Övriga gator inom planområdet planläggs som [**GATA**].

Figur 26. Det föreslagna gatunätet med föreslagna körriktningar. Illustration gjord av Strategisk Arkitektur

Figur 27. Förslag på gatusektioner på Rothoffsvägen resp. gångfartsgatorna, ur gestaltungsprogrammet. Illustration gjord av Strategisk Arkitektur

Lokalgator avses utformas så att en låg hastighet uppmuntras. De bör ha inslag av sittplatser och annat som gör miljön trevligare, se Figur 27.

Parkering och angöring

Två infarter för biltrafik anordnas från existerande gator; en från Rothoffsvägen i väster och en från Parkvägen i söder. Varuleveranser till livsmedelsbutiken sker från den privata kvartersgatan vid syrgasfabriken.

Enligt den mobilitetsutredning⁵ som har tagits fram beräknas det genomsnittliga parkeringsbehovet till cirka 0,657 bilplatser per lägenhet. Det skulle innebära att om 580 lägenheter byggs inom planområdet kommer cirka 380 p-platser att behövas. Beräkningen bygger på Umeå kommuns gällande parkeringsnorm. Parkeringsbehovet kan tillgodoses under upphöjda bostadsgårdar med underliggande garage som blir gemensamhetsanläggningar för alla kvarter inom planområdet. Infart till parkering sker i perifera lägen runt den nya kvartersstrukturen så att onödig trafik inne i stadsdelen begränsas. Framför livsmedelsbutiken i söder och i anslutning till Syrgasfabriken anordnas markparkering för att underlätta angöring till stadsdelens urbana verksamheter. Ett fåtal angöringsplatser kan anläggas längs Rothoffsvägen för tillfällig angöring till verksamheterna på torget.

Hur parkeringsbehovet ska lösas i detalj redovisas vid ansökan om bygglov, där den vid tidpunkten gällande parkeringsnormen tillämpas. Planhandlingarna säkerställer endast att yta finns för att kunna tillämpa nu gällande parkeringsnorm. Inom bostadskvarteren tillåts endast markparkering för rörelsehindrade, men tillfälligt bygglov för markparkering kan medges under byggtiden. Parkeringsplatser för rörelsehindrade inom de fastigheter som har upphöjda innergårdar ska lösas i respektive kvarters parkeringsgarage.

Avfallshantering

För att skapa en smidig hantering av hushållssopor förläggs förslagsvis miljöhus i anslutning till släpp mellan husen på varje gård, en möjlig lösning som också beskrivs i gestaltungsprogrammet. Det är först i projekteringsskedet efter att detaljplanen fått laga kraft som byggaktören ska redovisa i detalj hur avfallshanteringen ska fungera. Detaljplanen skapar förutsättningar för andra alternativ, såsom sopsugar eller miljöhus i bottenvåning mot lokalgator. Avfallshanteringen bör enligt gällande regelverk finnas inom rimlig närhet till entré, se Figur 28. Gatuträd på lokalgatorna får inte planteras på ett sätt som försvårar för avfallshämtningen.

⁵ Mobilitetsutredning, Koucky & Partners AB (2022)

Figur 28. Förslag till avfallshantering ur gestaltningsprogrammet. Illustration gjord av Strategisk Arkitektur

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp och befintliga VA-ledningar finns inom både Verkstaden 18 och 19.

Varje fastighet ska ha en egen anslutningspunkt. Anslutningspunkter anges av huvudman. Kostnad för flytt av ledningar regleras i exploateringsavtal och fördelas utifrån vem som har nytta av flytten.

Dagvatten

Detaljplanen är försedd med planbestämmelsen *högst 25 % av bostadsgård får hårdgöras* vilket leder till att utflödet av dagvatten från planområdet minskar. Planbestämmelsen styr inte val av ytbeläggning men på en bostadsgård kan det vara lämpligt att anlägga planteringar som utöver att de leder till en trögare avledning av dagvatten också bidrar med grönska på bostadsgården. I Umeå kommuns dagvattenprogram (antagen i KF 2022) förordas att dagvatten nyttjas som en resurs i stadsplaneringen.

På allmän platsmark kommer befintliga och nya lokalgator inom planområdet anläggas med gatuträd som utöver att de bidrar med ekologiska värden också verkar utjämnande på dagvattenflödet.

Snöhantering

Sektionen på gångfartsgatorna bör ha en tre meter bred trädrad på ena sidan om körbanan och en lika bred öppen grönremsa på den andra för att skapa goda förutsättningar för avlastning av snö under vintertid. Förgårdsmark som är placerad mot ett snöupplag utformas för att tåla ett visst tryck från snövall.

Fickparken kan i sin helhet utnyttjas som snöupplag vid behov.

El, värme, fiber och tele

I Sandaparken och i anslutning till Syrgasfabriken avsätts område för **[E] Tekniska anläggningar** för att tillgodose behovet av nätstationer inom planområdet.

Hälsa och säkerhet

Miljöfarlig verksamhet

Detaljplanen skapar inte förutsättningar för miljöfarlig verksamhet.

Transporter av farligt gods

Planområdet är inte beläget inom påverkansområde för transportled för farligt gods.

Brandsäkerhet

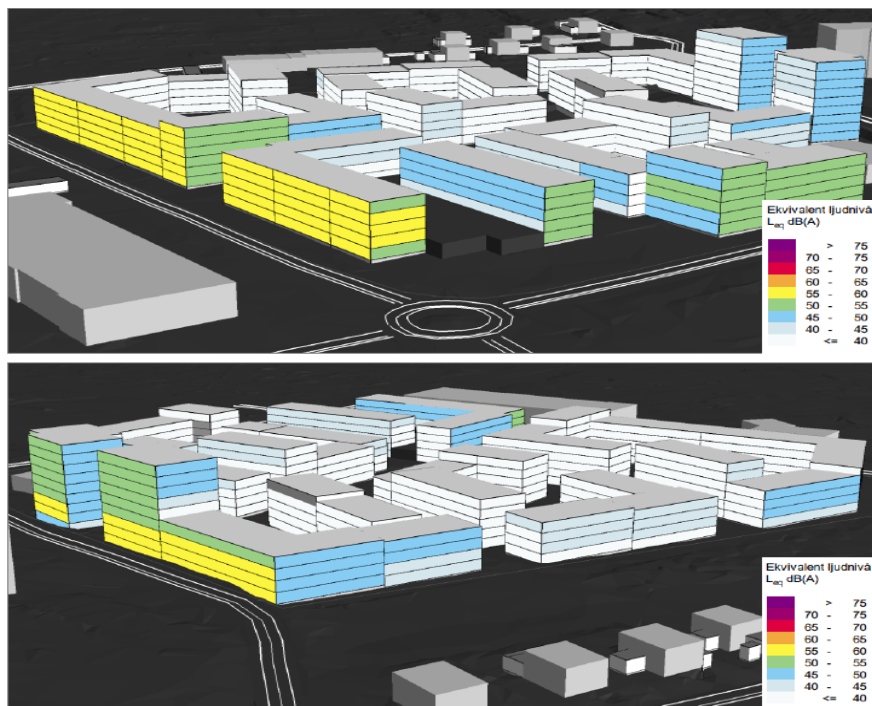
Byggrätterna i planförslaget skapar tillräckliga avstånd mellan fasader för att klara brandsäkerheten. I de delar av planområdet där byggnadshöjderna är högre kan dock specialutformade utrymningslösningar krävas i bygglovsprövning.

Buller

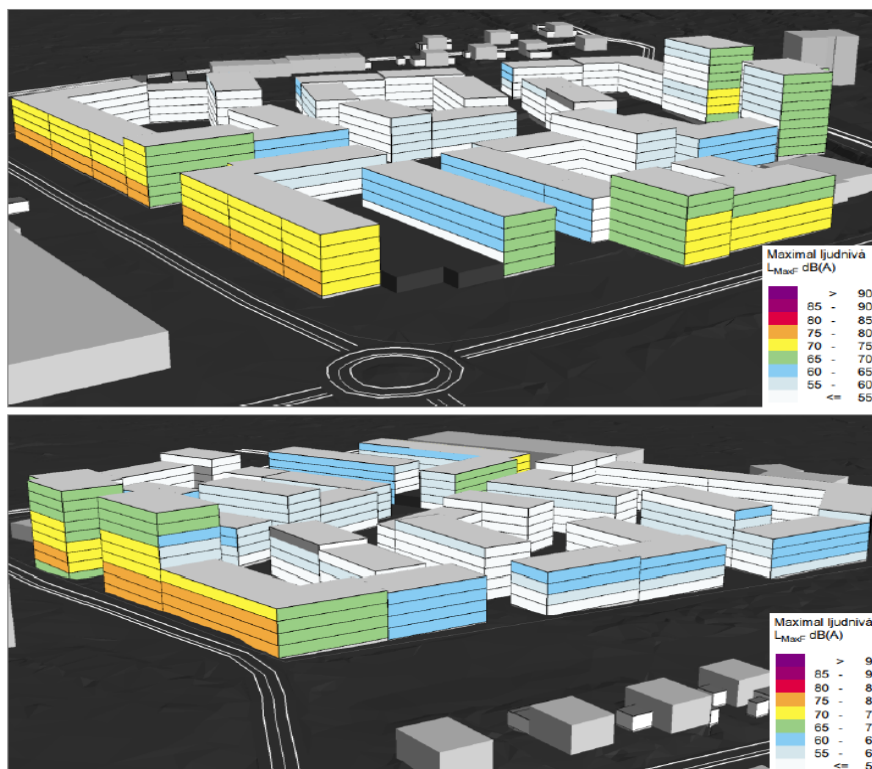
Enligt övergripande kommunal kartläggning riskerar planområdet inte att vara utsatt för bullernivåer som överskrider gällande riktvärden. En övergripande bullerutredning⁶ har ändå gjorts, och den visar att trafikbullerförordningens riktvärde 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid fasad inte kommer att överskridas vid någon byggnad i planförslaget. Det innebär att

• ⁶ Bullerutredning, Ramboll, 2023-06-09

bostäder inom hela området kan planeras utan krav på anpassning av planlösningar på grund av trafikbuller. Det innefattar också möjligheten att placera större enkelsidiga lägenheter mot gator. Se Figur 29 och 30 för utdrag från övergripande bullerkartläggning (Ramboll 2023).

Figur 29. Ekvivalent ljudnivå vid fasad, som frifältsvärden. Övre bild visar fasader mot Rothoffsvägen med vy från sydväst. Nedre bild visar fasader mot Skogsbrynet med vy från nordost. Illustration gjord av Ramboll

Figur 30. Maximal ljudnivå vid fasad, som frifältsvärden. Övre bild visar fasader mot Rothoffsvägen med vy från sydväst. Nedre bild visar fasader mot Skogsbrynet med vy från nordost. Illustration gjord av Ramboll

Ljudnivåer inom området beräknas bli låga, och samtliga byggnader har goda möjlighet till uteplatser med ljudnivåer som underskrider riktvärden. Observera att utformningen i bullerutredningen skiljer sig något från det slutgiltiga planförslaget.

Elektromagnetiska fält

Avståndet till närmsta elektromagnetiska fält är tillräckligt för att planerad bebyggelse inom planområdet inte kommer att påverkas av elektromagnetisk strålning i någon större utsträckning.

Förorenad mark och vatten

I planen finns en villkorsbestämmelse som säger att *Startbesked får inte ges för bostäder förrän marken inom kvarteret är sanerad och säkerställd, d.v.s. att de uppfyller Naturvårdsverkets riktlinjer för känslig markanvändning*. Saneringen ska vara godkänd av miljö- och hälsoskydd.

Risk för översvämning

Införandet av grönytor, trädrader och en park ökar fördröjningskapaciteten inom planområdet och minskad avrinningen mot Djupbäcken. Det är inte möjligt att omhänderta ett skyfall lokalt inom planområdet före eller efter genomförande av detaljplanen men detaljplanen skapar förutsättningar för kvarter och gator utan instängda områden som möjliggör avledning av skyfall mot allmän plats. Bedömningen är att planförslaget ur ett stadsdelsperspektiv är ett positivt tillskott i det övergripande kommunala ansvaret att åtgärda översvämningsrisker på Haga.

Risk för ras, skred och erosion

Enligt kommunal kartering finns det ingen risk för skred inom planområdet eller i dess närhet.

Genomförandefrågor

Under detta avsnitt redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt. Även konsekvenserna av dessa åtgärder redovisas.

Organisatoriska frågor

Tidplan

Målsättningen är att detaljplanen ska antas i oktober 2025. Den preliminära tidplanen baseras på att inga större förändringar sker under planprocessen och att detaljplanen inte överklagas. Vid ett överklagande kan tidpunkten för detaljplanens laga kraft förskjutas upp till två år framåt i tiden, vilket medför motsvarande förskjutning av genomförandet.

Genomförandetid

Genomförandetiden är tio år från den dag planen får laga kraft.

En detaljplan får enligt 4 kap. 39 § plan- och bygglagen inte ersättas, ändras eller upphävas före genomförandetidens utgång om någon fastighetsägare som berörs motsätter sig det. Undantag kan göras om det behövs en ny detaljplan på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt som inte har kunnat förutses vid den ursprungliga planläggningen. Undantag kan även ges för införande av bestämmelser om fastighetsindelning eller vissa rättigheter (exempelvis servitut). Om planen ersätts, ändras eller upphävs under genomförandetiden kan berörda fastighetsägare ha rätt till ersättning av kommunen.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad byggrätt enligt detaljplanen. Efter genomförandetidens utgång kan kommunen ändra eller upphäva detaljplanen utan att fastighetsägare får någon ersättning för byggrätt som inte kan utnyttjas. En detaljplan gäller till dess att den ersätts, ändras eller upphävs.

Avtal

Flertalet avtal kommer att bli aktuella för detaljplanens genomförande, exempelvis avtal om rättigheter, avtal om vatten och avlopp, avtal om markförvärv och optioner och eller liknande avtal/beslut.

Planavtal

Ett planavtal har ingåtts mellan sökande och Umeå kommun, Detaljplanering. Avtalet syftar till att reglera kostnader för arbetet med att upprätta denna detaljplan.

Planavgift

Kostnaden för framtagande av en ny detaljplan eller ändring av befintlig detaljplan beräknas enligt Umeå kommuns taxa för Byggnadsnämndens verksamheter.

Planavgiften regleras i ett särskilt planavtal.

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal (6 kap. plan- och bygglagen) reglerar ansvaret mellan kommunen och exploatören gällande utbyggnad och finansiering för genomförandet av detaljplanen.

Åtgärderna som regleras i ett exploateringsavtal ska vara nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras.

Umeå kommun avser teckna två exploateringsavtal för genomförandet av detaljplanen innan detaljplanen antas (enligt 6 kap. plan- och bygglagen). För den första etappen, Verkstaden 19, tecknas ett exploateringsavtal med den exploatör som ska bygga ut området. För etapp två, Verkstaden 18, tecknas ett exploateringsavtal med fastighetsägaren.

Exploateringsavtalet reglerar exploatörens ansvar avseende kostnader för utbyggnad av gator, torg, park samt flytt av ledningar. Vidare behandlar exploateringsavtalet att kvartersmark inom Verkstaden 18 och 19, som i detaljplanen planläggs som allmän plats, överförs till en kommunalägd gatufastighet och att exploatören bekostar erforderlig fastighetsbildning. Avtalet kommer även att behandla andra frågor kopplade till genomförandet samt att kommunen kommer att kräva en ekonomisk säkerhet från exploatör och fastighetsägare för kostnader kopplade till utbyggnad av anläggningar på allmän plats.

Ekonomiska frågor

Huvudmannaskap för allmän plats

Alla allmänna platser ska ha en huvudman. Huvudmannen för de allmänna platserna är ansvarig för att ställa i ordning och förvalta de allmänna platserna, till exempel för att bygga ut och sköta gator. När kommunen är huvudman för allmänna platserna ska kommunen, efter hand som bebyggelsen färdigställs enligt detaljplanen, ordna de allmänna platserna så att de kan användas för avsett ändamål i enlighet med planen.

Kommunen är huvudman för allmän plats inom planområdet. Kommunen ansvarar för utbyggnad och drift av allmän plats. Respektive fastighetsägare svarar för alla åtgärder inom kvartersmark.

Huvudmannaskap för vatten, avlopp och dagvatten

Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Kommunens investeringsbudget får kostnader för:

Andel av:

- Kostnad för projektering och utbyggnad av torg.

- Projektering och ombyggnad av Rothoffsvägen.
- Flytt av ledningar och borttagande av ledningsrätt

Kommunens driftbudget får också ökade kostnader. Nya allmänna anläggningar med kommunalt huvudmannaskap innebär ökade driftskostnader för t.ex. snöröjning och parkskötsel. Då planen i vissa lägen föreslår nya gatusektioner som kan innebära mer utlastning av snö under vintertid, finns en risk att kommunens driftskostnader blir något högre här än i andra områden. Fler boende inom området innebär ett större tryck på kommunal service som skolor och äldreomsorg, även det ökade kostnader för kommunen.

Detaljplanen bedöms vara ekonomiskt genomförbar.

Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda

Respektive ledningsbolag får kostnader för utbyggnad av deras ledningsnät. De får intäkter genom anslutningsavgifter när fastighetsägarna ansluter till nätet och löpnade intäkter från årliga driftsavgifter.

En del projekteringskostnader, som rör Parkvägens ombyggnad, torget samt flytt av ledning för att möjliggöra gatuträd, ska delas mellan de exploatörer som är involverade i planområdena på kvarteret Verkstaden och det angränsande kvarteret Guldskrinet. Även Vakin bekostar en del av ledningsflytten.

Ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare

Kostnader som belastar fastighetsägare/exploatören:

- Säkerhet ska ställas för utbyggnad av allmän plats fram till dess att den är utförd.
- Utbyggnad av lokalgator och kvartersgata inom planområdet
- Kostnad för utbyggnad av park och torg.
- Utbyggnad av kvartersmark.
- Anpassning och upprustning av Syrgasfabriken för ny användning.
- Avstående av allmän platsmark.
- Kostnad för fastighetsbildningsåtgärder och inrättande av gemensamhetsanläggning för parkeringsanläggning, kvartersgata och innergårdar.
- Flytt av ledningar och borttagande av ledningsrätt.
- Ombyggnation av Parkvägen och delar av Rothoffsvägen som är nödvändiga för planens genomförande.

Ersättning

Rivningsförbud/skydd av kulturvärden: Om kommunen i en detaljplan inför en bestämmelse (placering, utformning, varsamhet, skydd, rivningsförbud) som avses i 4 kap. 8 § 1 p. eller 16 § 3 p. kan den som äger en fastighet som berörs av bestämmelsen ha rätt till ersättning av

kommunen för den skada som bestämmelsen medför. Rätten till ersättning gäller dock endast om bestämmelsen innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

En kulturhistoriskt värdefull byggnad skyddas med varsamhetsbestämmelse och rivningslov i detaljplanen. Pågående markanvändning är kvartersmark för industriändamål. Möjligheten för markägaren att få ersättning för denna reglering har utretts av jurist inom ramen för planarbetet, med slutsatsen att det i detta fall inte finns grund för ett ersättningsanspråk.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

De nya bostadskvarteren avstyckas till nya fastigheter, vissa även innehållande verksamheter planlagda med C. Inom varje kvarter kan flera nya fastigheter tillskapas, även i form av 3D som exempelvis verksamheter i bottenplan av bostadshus. Mark som är planlagd som allmän plats regleras till kommunal gatufastighet. E-områden styckas av till egna teknikfastigheter.

Fastighetsbildning sker efter ansökan om lantmäteriförrättning. Ansökan inlämnas till Umeå kommun, Lantmäterimyndigheten.

Gemensamhetsanläggning och markreservat

En gemensamhetsanläggning är en anläggning som ägs och tas hand om av flera fastigheter gemensamt för att tillgodose ett gemensamt behov.

En gemensamhetsanläggning redovisas i fastighetsregistret och har en egen registerbeteckning. En gemensamhetsanläggning inrättas, ändras eller upphävs genom en lantmäteriförrättning. Berörda fastigheter äger del i gemensamhetsanläggningen genom andelstal som bestäms i lantmäteriförrättningen.

Kvarter 3 saknar byggrätt för nedgrävd parkering. För att säkerställa att samtliga fastigheter inom planområdet kan uppfylla parkeringsbehovet förses övriga kvarter med användningen **[P₁]** *parkeringsanläggning*. Detta möjliggör angörandet av parkeringsgarage som helt eller delvis får användas av andra fastigheter, inom såväl som utanför planområdet. Kvartersgatan förses med **[g₁]** *markreservat för gemensamhetsanläggning för gata* - en gemensamhetsanläggning behöver bildas för att garantera åtkomst till gatan för samtliga fastighetsägare inom planområdet. På kvarter 5 finns bestämmelsen **[g₂]** *markreservat för gemensamhetsanläggning för friyta* – för att möjliggöra att hela innergården, inkl. trappan mot fickparken, hanteras som en gemensam friyta även om fastigheten skulle delas upp i två med olika ägare. Detta är särskilt troligt att ske i kvarter 5.

Särskild prövning krävs alltid vid bildandet av gemensamhetsanläggning, och vilka fastigheter som ska ingå slås fast i lantmäteriförrättningen.

Ledningsrätter

En ledningsrätt utgör en rätt att nyttja annan fastighet för ett specifikt ledningsändamål. En ledningsrätt prövas genom lantmäteriförrättning och gäller efter bildandet tills den upphävs. Ledningsrätt kan upplåtas för ledningar för allmänna ändamål såsom vatten och avlopp, data och telekommunikationsledningar. Ledningsrätt kan endast inrättas av lantmäterimyndigheten. Vid bildande och upphävande kan det bli aktuellt med ersättning som bestäms i lantmäteriförrättningen.

Det finns ledningar med ledningsrätt inom planområdet som behöver flyttas för att möjliggöra planens genomförande. Det är ledningshavaren som måste ansöka om flytt eller omprövning av ledningsrätten, genom en lantmäteriförrättning hos lantmäterimyndigheten, men åtgärden bekostas av den part som får nytta av flytten, i de flesta fall exploatören. Om flera parter har intresse av en ledningsflytt, exempelvis på allmän platsmark, redogörs i exploateringsavtalet hur kostnaderna ska fördelas mellan parterna.

Befintliga VA-ledningar inom planområdets södra del kommer tas ur bruk och ledningsrätten ska upphävas (Lr 2480K-01/65.3). Ledningsflytt samt upphävande av ledningsrätt Lr 2480K-01/65.2 bekostas av exploatör.

Det finns också markförlagda teleanläggningar inom planområdet som saknar servitut. Dessa kan beröras av byggnationer och ledningshavaren bekostar i så fall undanflyttningsåtgärder.

Inom kvartersmark mellan kvarter 4 och Syrgasfabriken förses *kvartersgatan* med markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar [u]. Även längs Parkvägen utanför kvarter 4 och Syrgasfabriken placeras ett [u] för att skydda befintliga ledningar.

Fastighetsindelningsbestämmelser

Fastighetsindelningsbestämmelser används för att reglera hur en fastighet ska utformas eller för att reglera att servitut, ledningsrätter och liknande särskilda rättigheter samt gemensamhetsanläggningar ska skapas, ändras eller upphävas.

Kommunen bedömer att inga fastighetsindelningsbestämmelser behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras. Om behov skulle uppstå kan fastighetsindelningsbestämmelser införas under planens genomförandetid genom ändring av detaljplanen.

Mark- och utrymmesförvärv

Inlösen av huvudman

Om mark enligt en detaljplan ska användas för en allmän plats som kommunen är huvudman för, är kommunen skyldig att lösa in marken. Markreglering av allmän plats avses lösas i exploateringsavtalet.

Medverkande

Kommunala verksamheter

Fysisk planering
Bygglov
Fastighet
Fritid
Gator och parker
Lantmäteri
Mark och exploatering
Miljö- och hälsoskydd
Umeåregionens brandförsvär
Utbildning
Övergripande planering

Kommunala bolag

Umeå Energi AB
Vatten och avfalls kompetens i norr AB (VAKIN)
Umeå kommunföretag AB
Infrastruktur i Umeå AB (INAB)
Umeå Parkering AB (UPAB)

Medverkande konsultbolag

Sweco
Strategisk Arkitektur

Källor

Fotografier: Umeå kommun, om inte annat anges
Ortofoton: Lantmäteriet, om inte annat anges
Kartor och illustrationer: Umeå kommun, om inte annat anges

Samrådsredogörelse

Diarienummer: BN-2019/02027
Datum: 2025-06-09
Handläggare: Karin Berggren och
Patrik Gredemyr

Detaljplan för fastigheten Verkstaden 18 m.fl. inom Haga i Umeå kommun, Västerbottens län

Ett förslag till detaljplan för fastigheten Verkstaden 18 m.fl har upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för fem stads kvarter med i huvudsak bostäder, på mark som idag används för industriändamål och handel. Syftet är också att ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator och att skapa en levande torgmiljö i korsningen Rothoffsvägen/Skogsbrynet. Angöring till bostadsparkering sker i väl valda lägen från huvudgator i syfte att minska fordonstrafik på lokalgator inom planområdet. Detaljplanen reglerar markens anordnande med avsikt att fördröja dagvatten närmast källan. Ytterligare syfte är att skydda och utveckla en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad.

Planen handläggs med utökat planförfarande och har varit föremål för samråd under tiden **2023-11-16 – 2023-12-08**. Samrådsrets, statliga och kommunala instanser, föreningar m.fl. har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Följande skriftliga synpunkter har inkommit under samrådet:

LÄNSSTYRELSEN

Har inkommit med ett yttrande enligt nedan.

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för samråd i enlighet med 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Under samrådet ska Länsstyrelsen enligt 5 kap. 14 § PBL särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen
2. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken inte upphävs i strid med gällande bestämmelser
3. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt

4. verka för att en bebyggelse inte blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Under samrådet ska Länsstyrelsen också särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kap. Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt.

Syftet med detaljplanen

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för fem stadskvarter med i huvudsak bostäder, på mark som idag används för industriändamål och handel. Syftet är också att ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator och att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Ytterligare syften är att hålla nere fordonstrafik på lokal-gatorna, att i så stor utsträckning som är rimligt fördröja dagvatten närmast källan, samt att skydda och utveckla en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med nuvarande underlag som grund att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

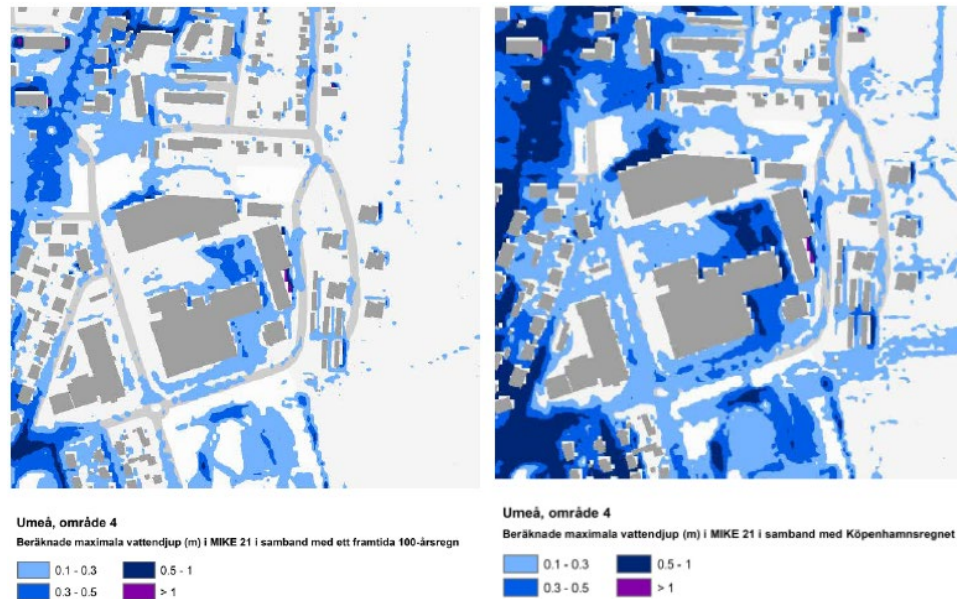
Länsstyrelsens synpunkter och råd i övrigt

Om dagvatten, MKN vatten och skyfall

Även om kommunen bedömer att planens genomförande inte medför en negativ påverkan på Umeälvens status eller möjlighet att följa MKN, är det fördelaktigt om dagvatten i större utsträckning kan hanteras (både fördröjas och renas) lokalt. Djupbäcken är också - som kommunen beskriver - redan hårt belastad av dagvatten och känslig för översvämningar. Vid stora regn har översvämningar i Djupbäcken orsakat skador på kringliggande bebyggelse. Enligt Umeå kommuns hemsida är kommunen redan i färd med att ta fram utredningar för att minska översvämningriskerna i bäcken, vilket förstås är positivt.

Ombyggnationen av det aktuella planområdet är ett potentiellt gott tillfälle att genomföra åtgärder för fördröjning och säker bortledning av dagvatten.

Det vore därför önskvärt att planera för fler insatser för lokal hantering av dagvatten, utöver plantering av träd och planbestämmelsen om att max 25 % av bostadsgård får vara hårdgjord. Åtgärder för att rena dagvatten lokalt kan också bidra positivt till framtida möjligheter att följa MKN i älven.

Figur 1: Skyfallskartering över berörd stadsdel. Vattendjup vid 100-årsregn resp. Köpenhamnsregn.

Enligt planbeskrivningen (sida 33, under rubriken Risk för översvämning och skyfall) redovisas ingen bedömd risk för översvämning inom planområdet. Skyfallskartering för östra delen av planområdet visar på risk för stora skador vid kraftiga skyfall, särskilt mot Skogsbrynet. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt om kommunen både kommenterade skyfallsanalysens resultat i förhållande till planförslaget närmre, samt förtydligade kring de åtgärder som kan vidtas för att lokalt omhänderta dagvatten vid kraftiga skyfall.

Förorenad mark

Det framkommer i planhandlingarna och i den översiktliga miljötekniska markundersökningen som genomfördes 2021, att det förekommit flera olika typer av potentiellt förorenande verksamheter inom planområdet sedan 1940-talet. Det finns även flera oljeavskiljare och cisterner inom området. Den miljötekniska markundersökning som togs fram 2021 (bifogad med samråds-handlingarna) omfattar också bara delar av planområdet. Sammanfattningsvis finns det stora osäkerheter kring förorenings-situationen inom planområdet, både gällande vilka föroreningar som förekommer och i vilka halter, samt hur utbredningen av föroreningarna ser ut. Det innebär också att de kostnadsberäkningar som gjorts i den miljötekniska markundersökningen måste ses som mycket osäkra med tanke på de oklara omständigheterna gällande föroreningssituationen inom planområdet. Området är för tillfället inte lämpligt för planförslagets avsedda ändamål, och de saneringsåtgärder som behöver göras är sannolikt omfattande och kostsamma. Länsstyrelsen bedömer dock att området troligen kan saneras så att det blir lämpligt för bostadsbebyggelse, och att det därmed finns förutsättningar för genomförandet av föreslagen bebyggelse.

Kommunen har också föreslagit en strategi för att säkerställa att marken blir sanerad. Enligt planbeskrivning ska fördjupade undersökningar samt åtgärder för att hantera föroreningarna komma att krävas inför upprättandet av en saneringsplan. När de byggnader som ska flyttas/rivas är borta ska också en saneringsanmälan göras till kommunens miljö- och hälso-skyddsnämnden, varpå en saneringsplan ska upprättas. I planen finns också en villkorsbestämmelse [a] som säger att "Startbesked får inte ges för bostäder förrän marken inom kvarteret är sanerad och säkerställd, d.v.s. att de uppfyller Naturvårdsverkets riktlinjer för känslig markanvändning". Länsstyrelsen är positiv till villkorsbestämmelsen och vill understryka vikten av att saneringen säkerställs.

Kommentar

Skyfallskarteringen visar hur planområdet påverkas om markhöjder inom planområdet bibehålls. I karteringen blir lokala lågpunkter mörkblå. I samband med omvandlingen ska nya lokalator anläggas. Lokalatorerna kommer utgöra områdets nya lågpunkter och vara anpassade för att avleda kraftiga skyfall och fördröja dagvatten vid "normala regn". Planområdet är idag helt hårdgjort och exploateringen kommer att innebära en förbättring av dagvattenhanteringen när det gäller både fördröjning och rening.

Planbeskrivningen kompletteras med ett utförligare resonemang kring skyfallshantering samt ett utdrag ur kommunens skyfallskartering.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

SKANOVA

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den. Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan.

Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se>

För ledningssamordning kontakta telia-natforvaltning@teliacompany.com

Kommentar

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom planområdet som kan beröras av byggnationer. Ledningarna saknar servitut och Skanova ska bekosta eventuella undanflyttningsåtgärder.

Planbeskrivningens genomförandedel får ett tillägg som rör Skanovas ledningar.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

LANTMÄTERI

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Planbeskrivning

1. Under konsekvenser står gemensam återvinningscentral men det är inget B-område. Vem ska förvalta? Om Vakin är det inte en gemensam anläggning.
2. Gällande befintliga ledningsrätter ska det framgå att ledningshavaren ansöker om lantmäteriförrättning alternativt omprövning av densamma. Dvs om en ledningshavare väljer att flytta sin fysiska ledning är en sak men att upphäva/flytta ledningsrätten är en prövning hos lantmäterimyndigheten.
3. Stadsplan 2480K-P110/1954 berörs i norr i kvartersmark E-område men saknas i tidigare ställningstaganden/detaljplaner.
4. Fastighetsbildningsåtgärder gällande E-områden och C-områden saknas.

Delar av planen som bör förbättras

Plankarta med bestämmelser

5. Oklar förvaltning enskild kvartersgata, n3/u, intill syrgasfabrik. Blir gatan gemensam för flera fastigheter bör det regleras med markreservat g.

Planbeskrivning

6. Kolla plangräns mot Stenkrossen 2, ev utöka allmän platsmark?
7. Se över illustrationer i gestaltungsprogram mot plankartans möjligheter till innergårdar.
8. Begreppet tomt bör bytas ut mot fastighet.

Information

I de frågor där planen enligt Lantmäterimyndigheten mening måste förbättras kan Lantmäterimyndigheten hjälpa till i arbetet.

Kommentar

1. Samtliga avfallsfraktioner ska vara tillgängliga inom 50 meter från bostadsentrén. Den återvinningscentral som presenterades i gestaltungsprogrammet i samrådet har tagits bort.
2. Skrivelsen om ledningsrätter förtydligas.
3. Planbeskrivningen har kompletterats med denna uppgift.
4. Beskrivning av fastighetsbildningsåtgärder gällande E-områden och C-områden läggs till.
5. Kvartersgatan förses i plankartan med ett **[g₁]** *gemensamhetsanläggning för gata*.
6. Plangränsen mot Stenkrossen 2 har justerats och innefattar nu enbart den bit av gatan som behövs för att kunna säkerställa ett utfartsförbud från planområdet.
7. Gestaltungsprogrammet har setts över i sin helhet.
8. Granskningshandlingarna har reviderats enligt förslaget.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ KOMMUNFÖRETAG - KOLLEKTIVTRAFIK

Umeå Kommunföretag ser gärna tillkommande hållplatser på Rothoffsvägen i samband med exploatering. Därutöver krävs en ny hållplats vid Hisjövägen – väster om ÖK. Detta förutsatt att Rothoffsvägen är av kollektivtrafikstandard.

Kommentar

Detaljplanen skapar förutsättningar för kollektivtrafik längs Rothoffsvägen, men styr inte hållplatslägen.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

POSTNORD

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området. Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras. Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med

nybyggnation. En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar

Informationen vidarebefordras till sökande. Posthantering följs upp i bygglovskedet.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

LUFTFARTSVERKET

LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot detaljplanen.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker detaljplanens grunddrag som ger förutsättningar för att skapa en trivsamt och hållbar miljö på Haga. Planförslaget kan också ge ett rejält tillskott av bostäder i ett från hållbarhets-synpunkt bra läge. Inför kommande granskningsskede föreslår nämnden att planbestämmelserna för parkering och gårdsyta ses över och/eller förtydligas för att säkra planens intentioner. Det gäller också förutsättningar för att få in mellanstora träd på gårdar och andra friytor. Kontakta gärna miljö- och hälsoskydd om detta i det fortsatta planarbetet.

Kommentar

Gestaltningssprogrammet kompletteras med en skiss över parkeringslösningarna och gårdarnas utformning för ökad tydlighet, och planbeskrivningen får en tydlig hänvisning till gestaltningssprogrammet där dessa saker tas upp. Planteringsdjup är ingenting som kan regleras i detaljplanen, däremot säkerställs att högst 25% av bostadsgårdarna (inklusive de gårdar som är upphöjda) blir hårdgjorda samt att gårdsbjälklag ska vara planterbara.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TEKNISKA NÄMNDEN/GATOR OCH PARKER

Bostadsbyggande är en mycket angelägen fråga för Umeå kommun och det har högsta prioritet. Särskilt viktigt är byggandet inom femkilometersstaden där förutsättningarna att bygga en tät, hållbar stad är goda och där de hållbara färdstegen har särskilt goda förutsättningar att utvecklas. Därför är det angeläget att de planer som arbetas fram ger många bostäder men också goda förutsättningar för att färdas hållbart så hållbarhetsmålen kan nås. En planering som ökar samhällets robusthet är också angelägen. Dessa förutsättningar måste fungera även under den del av året som vinterklimat råder.

Trafik

Planhandlingarna beskriver att samtliga kommunala lokalgator (drygt 600 m) inom planområdet ska regleras som enkelriktade gångfartsgator (7 km/h). För gångfartsgator är gestaltning, möblering och materialval avgörande faktorer för att gångfartsgatan ska fungera som avsett. Regleringen innebär även att samtliga trafikslag (fotgängare, cyklister och motorfordonstrafik) ska samsas om gatans utrymme tillsammans med avfallsfordon, taxi, hemtjänst, leveransfordon etc.

I planbeskrivningen beskrivs att gatorna ska vara platser för vistelse snarare än transport. Det finns inga förslag i planen på hur gångfartsgatorna ska gestaltas och möbleras för att en hastighet i gångfart ska efterlevas.

Trafikverkets rapport "Gångfartsområden – samband mellan utformning, hastighet och andra effekter" från 2021 beskriver att forskning saknas på området och att ingen av de åtta gator som studerats i rapporten säkerställer gångfart. Det saknas helt enkelt erfarenhet från och exempel på fungerande gångfartsgator.

Det finns idag bara en plats i Umeå som har en liknande reglering och det är på en mycket begränsad yta utanför Navet, från Skolgatan och ner mot korsningen Västra Kyrkogatan/Nygatan. Hela det området har markvärme. Den smala gatusektionen om 11,5 meter i planförslaget begränsar handlingsutrymmet för annan utformning än traditionell sådan. Det utrymmet möjliggör i princip endast byggnation av en normal villagata med trottoarer på respektive sida om en 5,5 meter bred körbana.

Att bygga enkelriktade gångfartsgator i det klimat som vi har är oprövat. Att i en exploatering av den här storleken, över 500 nya bostäder, testa en i norrländskt klimat oprövad utformning och reglering bedöms inte vara realistiskt. Ett pilotprojekt av denna storlek anser vi olämpligt. Då det varken finns en plan för genomförandet eller andra exempel som visat sig fungera på platser med liknande förutsättningar menar vi att planen behöver justeras avseende detta, alternativt planläggas som kvartersmark. Gatorna inom kvarteret saknar betydelse för de som inte bor där. Vägnätet saknar förutsättningar för genomfartstrafik vilket motiverar att gatorna planläggs som kvartersmark om gatuutformning och reglering kvarstår enligt förslaget.

Park

Planen tillåter en friyta som är mindre än 1:6. I Umeå kommuns översiktsplan beskrivs att riktlinjen för förhållandet friyta-byggyta bebyggelse inom det här området är 1:3. Planer som ligger mer centralt medges att förhållandet uppgår till 1:6. Verkstaden är inte en sådan plats idag men genom detaljplanens genomförande så kan det ändras eftersom planen innehåller torg och förutsättning för butiker. Vi ser torget som en planmässig förutsättning för en exploatering upp till 1:6.

Eftersom planen tillåter en friyta mindre än 1:6 så finns det en risk för att gårdarna blir mindre funktionella för vistelse och användarvänlighet. Det innebär att människor i högre grad blir beroende av allmän plats i

närheten. I närhet till planområdet finns Stadsliden och Erikslund (Sandaparken öster om Rothoffsvägen). Stadsliden har ingen tillgänglig entré i närheten av planområdet. Erikslund har ingen entré mot planområdet och har en mycket enkel utformning med högvuxet gräs och en träddunge. Erikslund är inte anpassad för vistelse av stora mängder människor idag. Om intilliggande grönstruktur bedöms vara en förutsättning för att möjliggöra planens höga exploateringsgrad bör exploateringen bekosta åtgärder som höjer parkernas tillgänglighet och användbarhet.

Drift

Detaljplanen innebär trånga gatusektioner som vintertid (särskilt snörika vintrar) kommer att vara bekymmersamma att vinterväghålla. Stora mängder snö kommer att behöva lastas bort och för att hjälpligt klara robustheten av vägnätet behövs möjlighet att inom området kunna omlasta snö. Fickparken i mitten av området behöver därför kunna användas som snöupplagsyta och kan därför inte möbleras eller planteras med något som kan ta skada av snön. Planområdets begränsade möjligheter att hantera snö innebär att även parkområdet norr om planområdet kommer att behöva utformas för inlastning av snö, vilket går stick i stäv med de andra kvalitéer parken framöver kommer behöva inrymma. Om utlastning av snö inte kan ske på ett rimligt rationellt sätt finns en uppenbar risk att vägnätet är otillgängligt efter större snöfall fram till att utlastning kunnat ske.

Kommentar

Trafik

Gatusektionerna har setts över sedan samrådet och gatorna i planens nordvästra hörn har nu fått en mer traditionell utformning med dubbelrikta gator och separerade körfält. Dock kvarstår idén om enkelriktad gångfartsgata från Parkvägen, förbi fickparken och upp mot Sandaparken i nordost. Här möjliggör detaljplanen en omvandling till en trafikseparerad gata om det skulle visa sig att gångfartsgatorna inte är en tillfredsställande lösning.

Det stämmer att det finns relativt lite forskning och få exempel på gångfartsgator, men nyfikenheten kring dess möjligheter är stor hos arkitekter och planerare såväl här i norr som i södra Sverige. Idén om gångfartsgatan går i linje med en hållbar stadsutveckling där de hållbara färdssätten tillåts ta mer plats utan att för den sakens skull falla tillbaka i trafikseparerade lösningar. De få exempel som finns upplevs i regel som trivsamma och attraktiva. Ambitionen är att hålla biltrafiken nere till ett minimum på lokalgatorna, och då behöver vi incitament där gatorna tydligt signalerar att de främst är till för de hållbara färdssätten.

Förhoppningen är att lokalgatorna inte ska sakna betydelse för de som inte bor där, utan att det nya området ska upplevas som öppet och länka samman omkringliggande bostadsområden snarare än bilda en barriär. Planområdet innehåller en park och ett torg som ska vara till för alla boende

och förbipasserande på Haga, därför har avvägningen gjorts att huvudmannaskapet ska vara kommunalt.

Möblering och utformning av gatan är inte frågor som detaljplanen kan reglera, detta hanteras i det efterföljande projekteringsskedet där GoP också deltar.

Park

Gårdsytorerna uppgår till cirka 1/6 av BTA sett till planområdet som helhet, vilket är snarlikt hur vi planerar i de centrala stadsdelarna. Detaljplanering har gjort bedömningen att de planerade gårdsytorerna är tillräckliga för att tillgodose de boendes behov av bostadsnära utevistelse, där närliggande parker och grönområden utgör ett komplement. Att drygt 500 nya bostäder tillkommer innebär en ökad belastning på allmänna platser i närområdet, men planområdet har också exceptionellt stora gröna- och rekreationsytor inom gångavstånd.

Drift

Gatusektionen på gångfartsgatan är 11,5 meter bred, varav 5,5 meter ska snöröjas och 6 meter används som snöupplag. Det är i Umeås centrala delar sällsynt med snöupplag som är bredare än gatan som snöröjs. Ytterligare en fördel med gångfartsgata är att den vid stora snöfall snöröjs för alla till skillnad från traditionella gator som prioriterar körbanan som används av blåljusverksamhet. Det är vedertaget att trädrader används för utlastning från körbana och gång- och cykelväg. Utöver detta finns det kapacitet att nyttja park i området vid större snöfall.

Kommunen har gjort ett arbete internt för att mötas i de här frågorna, och GoPs synpunkter bedöms till viss del kunna tillgodoses i planförslaget.

UMEÅREGIONENS BRANDFÖRSVAR

Umeåregionens brandförsvaret är positivt till att brandsäkerhet finns behandlat i planförslaget.

Brandförsvaret vill skicka med följande kompletterande information redan i planprocessen, så att den blir känd för sökanden i ett tidigt skede.

Då planförslaget möjliggör uppförande av flerbostadshus i fyra till nio våningar medger BBR att utrymning från balkong eller fönster med hjälp av räddningstjänsten kan tillämpas som en av utrymningsvägarna.

Möjligheten till utrymning från balkong eller fönster med hjälp av brandförsvaret får endast användas i byggnader där öppningens underkant ligger högst 23 meter över marknivå. Upp till 11 meter är bärbar utskjutsstege godkänt. Över 11 meter och upp till maximalt 23 meter krävs höjdfordon. Detta medför att räddningsvägar och uppställningsplatser för höjdfordonen behöver anordnas för att tillgodose alternativ utrymningsväg från varje

lägenhet. Det är då särskilt viktigt att funktionen säkerställs året runt under hela byggnadens livstid.

Uppställningsplatser medför hårdgjorda ytor vilket inkräktar på friytorna och försämrar dagvattenhanteringen. Utformningen medför driftkostnader för fastighetsägaren och underhållet av uppställningsplatserna fallerar ofta i praktiken.

Umeåregionens brandförsvår rekommenderar att bostadsbebyggelsen dimensioneras med erforderliga trapphus för att möjliggöra utrymning utan räddningstjänstens medverkan.

Om räddningsvägar och/eller uppställningsplatser placeras ovan eventuella underjordiska garage måste bjälklag dimensioneras för räddningsfordon.

Kommentar

Informationen vidarebefordras till sökande.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

TELIA

Jag tänkte bara flagga att vi är intresserade av att vara med och samför-lägga kanalisation till framtida bostadsbyggnader här. Vi har ganska mycket nät runt dessa fastigheter och även en fiberkabel in på Verkstaden 19. Om det vankas samordningsmöten och sånt framöver så blir jag gärna kallad.

Kommentar

Informationen vidareförmedlas till sökande.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

UMEÅ ENERGI AB

Umeå Energi har inget att erinra avseende fjärrvärme-, el- eller bredbands-ledningar.

VAKIN, UMEÅ VATTEN OCH AVFALL AB

Vatten och avlopp

1. Fastigheterna som ingår i planförslaget ligger inom verksamhetsområde för samtliga nyttigheter. Anslutningspunkter kommer att meddelas av va-huvudman och avgifter tas ut i enlighet med då gällande va-taxa. I planbeskrivningen framgår att fastighetsägaren bekostar framtida ledningsflytt. Den bör dock kompletteras med information angående vilka ledningar som berörs. Sedan tidigare har det varit tal om att flytta på befintlig dagvattenledning i planområdets nordvästra del. Vakin har även en vattenledning och en

spillvattenledning i planområdets södra delar. Ska dessa ledningar flyttas måste det meddelas till Vakin så snart som möjligt så att tillräcklig tid ges för planering och utredning. Ska ledningarna i stället ligga kvar i befintligt läge måste plankartan kompletteras med ett område för detta. Detta skulle krocka med yta som i plankartan planlagts för teknisk anläggning.

Övrigt:

Dagvattenledningsnätet på Haga är i dagsläget hårt belastat och möjligheten att tillskapa fördröjningsytor är begränsad. Vakin ser således positivt på att plankartan regleras med bestämmelser angående hårdgörandegrad då det bidrar till en mer hållbar dagvattenhantering.

Avfall och återvinning

2. Från 1 januari 2027 ställs krav på fastighetsnära insamling av förpackningsmaterial. Det innebär att utöver plats för mat- och restavfall ska det även finnas plats för insamlingsbehållare för förpackningsmaterial av plast, papper, färgat och ofärgat glas samt metall. Förpackningsmaterial ska samlas in i direkt anslutning till mat- och restavfall. För att möjliggöra tillräckliga utrymmen för avfallshantering och transportvägar är det viktigt att detta tas med i planeringen i ett tidigt skede.

Vakin har tidigare lämnat synpunkter gällande föreslagen lösning för avfallshämtning och gör tolkningen utifrån samrådsbeskrivningen att förpackningar inte kommer att samlas in i anslutning till mat- och restavfall. Det innebär att lagstiftningen inte uppfylls om förpackningar hämtas från annan plats än där behållare för mat- och restavfall finns. Vakin avstyrker därmed föreslagen avfallshantering.

3. Övrigt

För sophämtning ska avfallsutrymmen placeras så att det är tillgängligt för avfallslämnarna och hämtningspersonal. Vägen ska vara framkomlig och sikten ska vara god. Körning på gång- och cykelväg är inte tillåten.

Av säkerhetsskäl ska avfallsutrymmet placeras så att sopbilen inte behöver köra utanför entréer, lekplatser osv. Även underlaget behöver beaktas, så att det klarar att tunga fordon kan framföras på det samt att bilen kan fälla ner stödbenen som behövs vid tömning av botten tömmande behållare. Plattor och liknande är inte att rekommendera pga. risken för skador på underlaget.

Om sophämtning ska ske inne på fastigheten måste det finnas genomfart eller vändmöjlighet för sopbilen. Vändplan ska ha en

diameter på minst 18 meter. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en T-vändning. Se gällande NOA för ytterligare anvisningar gällande dimensionering, framkomlighet mm.

Vid anläggande av bottentömmande behållare gäller följande:

- Bottentömmande behållare ska bestå av ett fack. Delad behållare är inte tillåten.
- Behållarnas placering ska stämmas av med ledningsägaren för att minska risken för att ledningar grävs sönder vid etablering.
- Behållaren får placeras maximalt 5 meter från uppställningsplats från tömningsbilen. Avståndet mäts från behållarens mittpunkt.
- Behållaren ska placeras minst 2 meter från träd, bilar och liknande som kan skadas i samband med tömning. Avståndet mäts från yttersta kant/plattformen.
- Höjdskillnaden mellan behållare och uppställningsplats får vara högst +/- 2 meter.
- Totalvikten för behållare och avfall får inte överstiga 2000 kg.
- Behållare för matavfall ska inte överstiga 1000 liter.
- Fordonets uppställningsplats får inte vara placerad vid utfarter eller placeras i/vid korsning.
- Uppställningsplatsen ska vara hårdgjort och anpassat för fordonets tyngd så att fordonets stödben, som fälls ut innan tömning inte skapar gropar i markbeläggningen.
- Uppställningsplatsen ska i största möjliga mån vara jämn. Om lutning inte kan undvikas ska lutningen vara max 7 %.
- Uppställningsplatsen ska vara minst 4,6 meter bred och 15 meter lång.
- Behållarna ska placeras så att snöröjning kan ske. I de fall behållarna är helt under jord ska hela behållarens yta ovan jord snöröjas innan tömning.
- Endast behållare med tvåkrokssystemet accepteras.
- Tömningsbilen får inte köra på eller korsa gång- och cykelväg.
- Trafik får inte hindras vid tömning av avfallsbehållare.
- Vid tömning ska det vara en fri höjd på minst 10 meter.
- Vid tömning ska godkänt fallskydd finnas.
- Lyft bör inte ske över gångbanor, speciellt inte om gångbanan är högt trafikerad eller om det är i närheten av en skola. I de fall det är oundvikligt ska gångvägen spärras av vid tömning.
- Behållare bör anläggas så att vatteninträngning minimeras och vara placerad så att ytvattenavrinning möjliggörs. Om lakvatten ansamlas under behållare rekommenderas att dessa rengörs/saneras vid

behov. Rengöring är särskilt viktigt för behållare med matavfallsinsamling.

För hämtning av kommunalt avfall eller avfall under kommunalt ansvar måste transportvägar, mått och anvisningar enligt gällande NOA efterlevas. Transportvägen ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer, om parkering förekommer måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, dock minst 3,5 meter bred. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägens bredd eller den fria höjden. Snövallar får inte inkräkta på transportvägens bredd och transportvägen ska vara halkbekämpad vintertid. Längs hela transportvägen, fram till hämtningsfordonets uppställningsplats, ska det vara fri höjd på minst 4,7 meter.

Kommentar

1. Planbeskrivningen förtydligar att samtliga ledningar som påverkar byggrätter inom planområdet kommer att behöva flyttas, samt vem som ansvarar resp. bekostar detta.
2. Det är först i projekteringsskedet efter att detaljplanen fått laga kraft som byggaktören ska redovisa i detalj hur avfallshanteringen ska fungera. Detaljplanen skapar förutsättningar för olika alternativ, såsom underjordiska avfallsbehållare, sopsugar eller miljöhus i bottenvåning mot lokalgator. Samtliga avfallsfraktioner ska vara tillgängliga inom 50 meter från bostadsentrén. Planhandlingarna justeras med uppdaterat förslag på avfallshantering.
3. Sophämtning sker från nya lokalgator. För att skapa en levande och trygg stadsmiljö ska bebyggelse utformas med entréer mot gatorna. Då många aspekter ska hanteras när nya stadsdelar skapas måste ibland kompromisser och anpassningar göras, och i detta fall kommer sopbil att behöva passera bostadsentréerna på lokalgatorna. Längs nya lokalgator gäller att fordon anpassar hastighet till gångfart vilket minskar risken för olyckor. I det förslag som presenteras krävs inga genomfarter över innergårdar, vilket stärker trafiksäkerheten och den upplevda tryggheten.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses.

VÄSTERBOTTENS MUSEUM AB

Västerbottens museum kommer inte att yttra sig i samrådsskedet.

SAMMANFATTNING AV VANLIGT INKOMMANDE SYNPUNKTER

Många synpunkter har inkommit i samrådet och därav sammanfattas och besvaras de vanligaste förekommande nedan:

1. Nio våningshusens påverkan fastigheten Stenkrossen 2

Boende i punkthusen inom fastigheten Stenkrossen 2 anser att de två högre husen längs Skogsbrynet skymmer deras utsikt över Umeå, skuggar deras balkonger och utemiljö samt ökar insyn i deras lägenheter.

Många av de inkomna synpunkterna handlar om att man tycker att husen är för höga generellt.

Kommentar

Kommunen har noterat att skuggstudien har beskrivits så att det inte går att utläsa hur kvarteret Stenkrossen påverkas av projektet, detta är åtgärdat i granskningshandlingarna.

Kvarteret Stenkrossen är beläget på Stadslidens västsluttning med vidsträckt utsikt över Umeå, en utsikt som påverkas av planförslaget. Förändrade utblickar och ökad skuggning är en konsekvens av att staden växer, och som boende i de centrala stadsdelarna har man att förvänta sig att den här typen av förändringar kan ske. Umeå kommun har ett tydligt tillväxt- och förtätningsmål vilket leder till att nya bostäder måste byggas och hus uppföras, och förtätning innebär per definition att ny bebyggelse tillkommer inom befintliga bostadsmiljöer. Bibehållen utsikt från enskilda fastigheter är därmed ingen rättighet. Att utsikten är en värdefull kvalitet för den enskilda är dock något som kommunen beaktar i de avvägningar som görs i planprocessen.

Efter samrådet har kommunen beslutat att justera de två högre byggrätterna från högst nio våningar till högst sju respektive fem våningar. Justeringen innebär mindre skuggning mot kvarteret Stenkrossen. Reglering av byggnadshöjder ersätts med bestämmelser om nockhöjd.

Huruvida påverkan upplevs som positiv eller negativ är beroende av personliga preferenser samt i vilket hus och våning en bor i. Majoriteten av lägenheterna inom Stenkrossen har fortsatt en vidsträckt utsikt över Umeå. Att förgrunden omvandlas från industri till stadskvarter får ses som ett lyft för boende på Stenkrossen. Avståndet mellan ny och befintlig bebyggelse är som minst 34 meter vilket är betydligt mer än avståndet mellan husen i de centrala stadsdelarna, och bedöms som mer än godtagbart.

Husens höjder generellt har bestämts efter noggranna avvägningar mellan en mängd olika intressen på platsen. Kommunen önskar få in tillräckligt många boende för att skapa underlag för anläggandet av nya allmänna platser som en park och ett torg, samt för tillkommande handelsverksamheter. Det är också önskvärt att de nya kvarteren får en högre nivå av

”stadsmässighet” och livlighet än omkringliggande kvarter, för att tillföra dynamik och kontraster till Haga som stadsdel. Att bostadsbeståndet diversifieras bidrar ofta till en positiv blandning av människor och livsstilar i området. Det finns också en ekonomisk aspekt i att få in fler bostäder, där en högre byggnadshöjd skapar bättre förutsättningar för exploatören att kunna genomföra projektet, och göra det på ett sätt som tillför kvaliteter till såväl befintliga som tillkommande boende. Proportioner, skuggning och upplevelsen från gatan har studerats, och kommunen har nu landat i den höjdsättning som presenteras i förslaget. Mot allmän plats har den översta våningen dragits in för att skapa en lägre fasad ut mot gatorna.

2. Lägre hus mot Sandaparken

Boende i angränsning till planområdet vill att bebyggelsen närmast Sandaparken ska trappas ned från fyra till tre våningar för att anpassas till den lägre bebyggelsen längs Erikslundsvägen samt för att inte skugga parken.

Kommentar

Kommunen delar inte grannarnas uppfattning att ny bebyggelse ska anpassas till befintliga radhus norr om Sandaparken. Planförslaget bygger inte vidare på den bebyggelsestruktur som finns norr om parken, utan är tänkt att bilda en ny ”årsring”. Byggnadshöjder trappar ned mot parken för att släppa in solljus under sommarmånaderna. Avståndet till radhusen i norr är stort och de nya kvarteren får därför ingen påtaglig påverkan, även om utsikten och parkens karaktär förändras.

3. Trafikökning längs med Erikslundsvägen

Grannar befärar att Erikslundsvägen ska bli en smitväg för trafik till planområdet.

Kommentar

Plankartan kompletteras med ett in-/utfartsförbud mot Skogsbrynet i öst, undantaget nedfarten till parkeringsgaraget. De korriktningar som föreslås längs Nya Arsenalsgatan möjliggör att den används som utfart för bilar som kommer från parkeringsgaraget vid Skogsbrynet.

ERIKSLUNDS SAMFÄLLIGHETSFÖRENING

Erikslunds samfällighetsförening har tidigt i planeringen med byggnationen på Verkstaden 18 inkommit med en skrivelse till kommunen med många bifogade namnunderskrifter från de boende i området. Vi i styrelsen har nu gått igenom de nya handlingarna till planförslaget och vill framföra följande synpunkter och önskemål:

Lägre hushöjder

Vi är positiva att området Verkstaden 18 bebyggs med bostäder och uppskattar att höjden på husen minskats något i det nya förslaget. Dock är husen fortfarande för höga närmast den anslutande lågbebyggda Erikslunds vägen som endast är två våningar. Maximalt tre våningar i det närmaste ledet kan godtas – inte högre än vad Motorcentralen är i dag. Blir det för högt och skuggigt mot gröntan mot Sandaparken kommer inte heller växter och träd att trivas där. Vi menar också att Verkstaden 18 med nuvarande plan blir alltför tätbebyggt och massivt med för mycket folk på för liten yta.

Ta hänsyn till synpunkterna från workshopen

Bonava höll förra året en workshop med de boende i området för att få in synpunkter som skulle användas för att utforma det nya området, vilket uppskattades. Våra synpunkter verkar dock inte ha beaktats in någon större utsträckning. En artikel i VK 2022-11-23 med tillhörande bild om "Hagas nya centrum" bygger till stora delar på de synpunkter som togs upp vid Bonavas workshop, men i kommunens nuvarande plan verkar inte hänsyn ha tagits till det som framgick där och i artikeln. Var den workshopen bara ett spel för gallerierna utan reell funktion? Inte heller verkar hänsyn ha tagits till vad Erikslunds samfällighetsförening påpekade i vår tidigare skrivelse till kommunen, t.ex. om trafiksituationen i närområdet.

Trafiksituationen

I kommunens förslag verkar det bara planeras för trafiksituationen *inne* i det nya området (enkelriktade små vägar i gångfart osv.). Om över 500 hus-håll ska in och ut och med sina bilar måste ett helhetsgrepp tas och då även involvera närliggande vägar och befintlig bebyggelse. Många kommer inte att cykla eller gå till jobbet och behöver ta sig ut med bil. Rothoffsvägen är redan i dag hårt trafikerad och det nya, folkrika bostadsområdet riskerar att orsaka trafikproppar, särskilt i rusningstid. Om det blir svårt att ta sig ut på Rothoffsvägen kommer många istället att välja andra vägar – via Skogsbrynet och Erikslundsvägen. Dessa vägar riskerar med kommunens förslag att bli nya inofficiella "genomfartsleder" för trafiken in och ut ur det nya området. Detta vore mycket olyckligt och olämpligt. Redan i dag är det mycket trafik på Erikslundsvägen och den är, särskilt på vintern, smal och trång, ligger nära husen och bilarna kör fort. Det kommer att bli ett stort störningsmoment för oss som redan bor här, med buller, damm och försämrad skolväg för barnen. Detta måste beaktas och här behöver man tänka om och tänka nytt.

För att förhindra att boende i nya områden väljer Erikslundsvägen bör den även försees med farthinder och annat som försvårar (förhindrar) genomfart och får ner hastigheten. Även andra åtgärder för att lösa trafiksituationen bör ses över i anslutning till det nya området. Kommunens nuvarande förslag synes i det avseendet bristfälligt och ogenomtänkt. Det vore önskvärt att därvid ta ett bättre och mer samlat grepp om trafiksituationen för alla de tre områden (Guldskrinet och Verkstadens två områden) som berörs av nybyggnationerna på Haga och därvid också utreda hur det påverkar närområdet, innan byggandet startar upp.

Parkeringssituationen

I det nya området verkar inte tillräckligt genomtänkt. Var ska de bilar som inte får plats i de underliggande garagen stå? Och var ska besökarna till de boende parkera? Gatuparkeringarna på Erikslundsvägen och Skogsbrynet är ofta fulla redan i dag och vi vill inte ha fler parkerade bilar längs dessa eller andra befintliga vägar. Det är ju ett stort problem kring många nyare fastigheter att det saknas tillräckligt med gästparkeringar, och även möjlighet för bilar från sjukvård och andra insatser i hemmet att parkera i anslutning till fastigheterna. Lägg till några butiker, så blir det ju ännu svårare att hitta plats, vilket ökar risken för trafik och parkering i närområdet. På samrådsmötet som höll den 5 december 2023 kunde man inte ange hur många parkeringar som planeras under husen och det blev tydligt att boende (utan parkering) och andra besökande kommer att behöva parkera på torget och på gatorna i närheten, vilket vi i närområdet starkt motsätter oss.

Torget

Trevligt med affärer och ett torg, men torget verkar trångt, ogenomtänkt och malplacerat (förutom parkeringsbristen). Det vore kanske bättre att förlägga det (och en eventuell livsmedelsbutik) på tomten där OK står i dag, för att möjliggöra en bättre trafik- och parkeringssituation och en naturlig trafikcirkulation. Var ska alla som handlar i affärerna på det nya torget

parkera? Det är en utopi att alla går eller cyklar dit – särskilt om det ska bli en livsmedelsbutik och tunga matkassar ska bäras, och för t.ex. personer med funktionsvariationer är bilparkering helt nödvändig. Vid Coop Haga i dag är parkeringen ofta full med bilar, så det finns självklart ett behov av en parkering invid en mataffär.

Samordning

Allmänt vore det önskvärt med en bättre samordning av de tre stora områden som ska bebyggas (Guldskrinet och Verkstadens två områden) och därvid även hur de samverkar med de intilliggande områdena. Oklart hur detta gjorts nu.

Grönytorna

Bra att Sandaparken och Hagaparken bevaras som gröna stråk. Det lilla skogspartiet i Sandaparken som ligger mellan Erikslundsvägen och det nya området får absolut inte avverkas eller ersättas med planterade träd. Skogsstråket betyder mycket för oss som bor intill och den blir en naturlig och viktig grön ”skärm” mot det nya området.

För att undvika att de stora träd behöver tas ut bör även den elcentral som planeras där inte läggas mitt framför radhuslängan på Erikslundsvägen utan lite längre ner, närmare Rothoffsvägen, så att de boende (både i befintliga och nya området) inte får elcentralen precis framför bostäderna. Detta måste med enkla medel gå att göra på ett snyggare sätt.

Återvinningsstationen

Fastighetsägarna intill det nya området ser ett värde i att även fortsättningsvis ha en återvinningsstation inom gångavstånd. I dag finns en återvinningsstation vid Skogsbrynet, vilken gärna får vara kvar. Där finns för övrigt ingen belysning alls och lampor behöver sättas upp – det är helt kolsvart där höst- och vintertid.

Snöupplägg

Är det genomtänkt var snön i dessa nya stadskvarter ska läggas? På innergårdarna i de nya kvarteren skulle det ju göras lekplatser och gemensamhetsytor – dessa kan inte bara täckas över med snö. Eller ska det bli ett ännu större snöupplag i Sandaparken? När de stora högarna sedan smälter blir det dessutom väldigt mycket vatten.

Kommentar

Lägre hushöjder

Synpunkten har inkommit i ett flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet ”Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter”

Ta hänsyn till synpunkterna från workshopen

Workshopen hölls i syfte att fånga upp och tillvarata synpunkter och lokal kunskap från de boende i området, och har legat till grund för det gestaltungsprogram som tagits fram samt varit vägledande i planarbetet. Under

mötet framkom bl.a. att syrgasstationen var en uppskattad byggnad i området, att det var önskvärt med en öppning genom kvarteret från Skogsbrynet, och att det fanns önskemål om att byggnadshöjderna generellt skulle hållas nere.

Sedan workshopen har planarbetet fortsatt och i den processen har många olika avvägningar behövt göras.

Trafiksituationen

Synpunkter har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter". Utöver det kan tilläggas att ett samordningsarbete mellan de pågående detaljplanerna har skett under planprocessen, med särskilt fokus på Rothoffsvägens omvandling och behov. I samband med att planerna genomförs planeras en ombyggnation av Rothoffsvägen som bland annat innefattar en förbättring av gång- och cykelbanan samt plantering av gatuträd.

Parkeringssituationen

Detaljplanen skapar utrymme för att uppfylla gällande parkeringsnorm. Den mobilitetsutredning som ligger som bilaga till detaljplanen visar på åtgärder som behöver genomföras för att kommunen ska ha möjlighet att bevilja en parkeringsreduktion.

Torget

Verksamheter kommer ha ett stort kundunderlag inom gångavstånd från butiken. Parkeringsplatser möjliggörs i anslutning till Syrgasfabriken och naturligtvis kommer det finnas parkeringsplatser för rörelsehindrade inom 25 meters avstånd till butiksentréer. Det har varit mycket viktigt för Umeå kommun att den fysiska miljön är uppbyggd för att uppfylla fotgängare och cyklisters behov i första hand. Avsaknaden av parkeringstorg syftar också till att skapa incitament för boende på Haga att välja andra alternativ till bilen vid besök av torget.

Torget är planerat för hela stadsdelen och inte bara för de boende inom kvarteret Verkstaden.

Samordning

Projekten startade upp vid olika tillfällen vilket är anledningen till att de inte har handlagts som ett gemensamt projekt. Projekten har behov av att samordnas och det sker genom återkommande avstämningsmöten där nyckelfrågor diskuteras för att uppnå en god helhetsverkan.

Grönytorna

Byggrätten för nätstation är flyttad närmare Rothoffsvägen.

Sandaparken ligger utanför planområdet och hanteras enligt kommunens skötselplan.

Återvinningsstationen

Återvinningsstationen ligger utanför planområdet och berörs inte av aktuell detaljplan.

Snöupplag

Det är fastighetsägarens ansvar att ta hand om snö inom fastigheten. En snöhög på innergården kan bli en uppskattad lekplats för barn. Om det kommer stora snöfall kan fastighetsägaren bli tvungen att bekosta utlastning av snö. Längs lokalgator finns det tre meter grönremsa på respektive sida om körbanan som vintertid fungerar som snöupplag. Att parker och trottoarer används som snöupplag är vanligt förekommande i kallt klimat och något som vi ser i hela Umeå.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses.

YTTRANDE 1

I detaljplanen saknas en skuggkarta som visar hur befintliga byggnader kommer påverkas. Finns endast inlagt hur husen som ska byggas skuggas och inget om hur radhuslängor eller bostadshusen på skogsbrynet påverkas. Önskar att få en bild som visar hur skuggan kommer falla på befintliga hus.

Kommentar

Detaljplanering, Umeå kommun har noterat att skuggstudien är beskuren på ett sätt som gör det svårt för allmänheten att bedöma skuggverkan utanför planområdet. Skuggstudien inkluderar därför ett större område i granskningsskedet.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 2

Jag reagerar över att man planerar som störst lgh 4 rok men att en 4 rok är på 85 kvm medan en 3 rok är 88 kvm. Ska Umeå bygga nytt så behövs större lgh också dvs 4 rok och även 5 rök där rummen är tillräckligt stora för att en tonåring så ha adekvat med utrymme.

Kommentar

Yttrandet syftar på uppgifter som finns i Tabell 2 i planbeskrivningen och som i sin tur är ett utdrag från mobilitetsutredningen. Tabellen har ingen juridisk bärighet på genomförandet av detaljplanen, dvs planen styr inte lägenhetsstorlekar i detalj. Plankartan är dock försedd med planbestämmelsen "Minst 2 femrumslägenheter ska anordnas inom varje kvarter".

Illustrationen "tabell 2" i planbeskrivningen tas bort, då den bara visar en uppskattning och kan uppfattas missvisande.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 3

Ställer mig positiv till att industrifastigheten byggs om till bostäder vilket höjer intrycket för hela området, dock är jag och sannolikt fler inom BRF Skogsbrynet tveksam till höjden på framför allt de två punkthusen. Nio våningar skulle sannolikt blockera stor del av utsikten och ljusinsläppet för de flesta i vår förening. Önskvärt är därmed att om möjligt minska ned antal våningar på framför allt de två punkthusen.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 4

Hej! Jag är definitivt emot de två 9-våningshusen. Jag bor på Skogsbrynet 1 och har utsikt över Umeå. Uppförs dessa två huskroppar kommer utsikten att förstöras och värdet min bostadsrätt att sjunka i värde. Hur kompenseras jag för det?

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 5

1. Önskar att en skuggkarta ska visas offentligt hur närliggande hus kommer påverkas.
2. Önskar få veta höjdmeter på punkthusen.
3. Jag anser att punkthusen bör göras lägre. Dels då dem kommer skymma utsikt från bakomliggande byggnader vilket påverkar bostadsrättsinnehavarnas värde vid försäljning. Finner också att det i ett estetiskt syfte bör vara en upptrappande utformning där husen framför skogsbrynet bör vara lägre än bakomliggande hus, detta kommer få husen att smälta in bättre i närliggande miljö.

Kommentar

1. Granskningshandlingarna kompletteras med en skuggstudie som inkluderar ett större område.

2. Nockhöjderna (höjd från marknivå tillnock) regleras i planen för samtliga byggnader, och sätter en högsta nivå för vad som kan byggas. Det är sedan upp till exploatören om de vill utnyttja hela den tillåtna byggrätten eller inte.
3. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses.

YTTRANDE 6

Hej! Jag tycker att det är spännande och positivt med boende istället för bil- och lastbilsföretag på Haga för att skapa en mer levande stadsdel. Jag var med på idémötet på Västerbottens museum i ett tidigare skede i processen. Det många av oss poängterade då var oron för alltför höga hus samt en önskan om att bevara fabriken. Det verkar som att fabriken får vara kvar i någon form och det är verkligen toppen, skapar historia, tillhörighet MEN höjden på husen närmast oss är mycket oroande och stämmer dåligt överens med önskningarna tidigare. Vi har en relativt ny gemensamhetsyta som samfälligheten satsat mycket tid, kraft och pengar på att förverkliga. Där grillas det på kvällarna, barn och vuxna umgås tillsammans på lekytorna och en del tar ut filt och solar när vår och sommar kommer. Det vore verkligen illa om två nio våningshus ska skugga denna yta så pass mycket som det kommer att göra. Dessutom, men det är mer av privat eget intresse. Jag har varit med och jobbat fram balkongsatsningen och njuter nu av kvällssolen från min balkong på fjärde våningen. Hur kommer det att bli? För mig, men även för dem på våning 1-3? För stadsbilden kan jag förstå att en övergång mot Skogsbrynet med något högre hus kommer att se bra ut. Men inte nio våningar.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter". Ang. tillvaratagandet av synpunkter från workshopen på Västerbottens museum, se kommentar till Samfällighetsföreningens yttrande ovan.

YTTRANDE 7

1. Behovet av eventuella gästparkeringar längs Skogsbrynet kommer att öka i och med den planerade byggnationen. Freda - gärna utöka - befintliga parkeringsplatser längs gatan.
2. Gatan Skogsbrynet utnyttjas i dag av många fotgängare och cyklister som via korsningen med Rothoffsvägen tar sig vidare längs cykel-/gångbanor till arbete, skola och andra aktiviteter. I dag tvingas dessa trafikanter vintertid ut i den ganska smala vägbanan på grund av saknad av cykelbana och bristande vinterväghållning. I o m den

planerade utbyggnaden längs gatan kommer trafikintensiteten med stor sannolikhet att öka. Säkerställ trafiksäkerheten genom inrättandet av en avskild cykeln- och gångbana längs Skogsbrynet som underhålls vintertid.

3. Placera infart till/parkering för livsmedelsbutiken vid Rothoffsvägen för att minska trafiken och säkerställa trafiksäkerheten längs Skogsbrynet. En infart från Skogsbrynet är mycket olämplig p g a att gatans lutning och böjning ger minskad sikt och möjlighet till framförhållning för trafikanter som kommer längs gatan norrifrån

Kommentar

1. Önskemålet är noterat och vidareförmedlat till Tekniska nämnden, Umeå kommun som ansvarar för utformning och drift av allmänna gator.
2. Nya lokalgator inom planområdet förbättrar trafiksäkerheten och tillgängligheten genom planområdet. Skogsbrynet längs kv. Stenkrossen ligger till största delen utanför planområdet.
3. Detaljplanen reglerar inte var eventuell livsmedelsbutik uppförs. Det finns förutsättningar att inrymma den i kvarteret närmast Rothoffsvägen, men om den hamnar i kvarter 4 behöver infart ske från Parkvägen/Skogsbrynet.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses.

YTTRANDE 8

1. Dagsljus/sol: Jag bor i det gula radhuset på Erikslundsvägen strax norr(?) om området som ska bebyggas med bostäder. Det skulle vara en avsevärd skillnad om det byggs trevåningshus närmast Sandaparkens förlängning upp mot Skogsbrynet, dels så skulle skog/parkområdet kännas ljusare, och med de nu planerade fyra våningshusen kommer tyvärr solen att försvinna i våra hus från November till Mars, så tre våningar hade absolut varit att föredra och en sådan planering skulle inte skapa några klagomål från min sida, (och troligen inte heller från mina grannar).
2. Buller/trafik: Vad jag kan se på er hemsida verkar det inte finnas någon beräkning på hur mycket mer trafik/buller det kommer att bli på Erikslundsvägen. Jag ser att det är ritat in en ny väg längst med Sandaparken mellan Rothoffsvägen och Skogsbrynet, är denna tänkt att ta all den nya trafik som kommer att uppstå in och ut ur områdets norra del? Jag har stora farhågor att trafiken på Erikslundsvägen kommer att öka dramatiskt med medföljande buller. Ett alternativ att motverka detta skulle ju kunna vara att stänga en

bit av Skogsbrynet just där Erikslundsvägen kommer upp, kanske genom att göra en förlängning av Sandaparken ända upp i Gammlisaskogen.

3. "E" Tekniska anläggningar: Det är ritat in en kvadrat markerad "E" för Tekniska anläggningar i skogsdungen i Sandaparken. Det vore bra om den kunde flyttas närmare Rothoffsvägen, den skulle kanske kunna vara placerad nere i höjd med våra (Erikslundsvägens) garagelängor, då skulle flera av träden kunna "räddas".

Kommentar

1. I Umeå står solen lågt under vinterhalvåret. Berörd fastighet skuggas inte av föreslagen bebyggelse under vår-/höstdagjämning vilket med hänsyn till platsens centrala läge får räknas som goda ljusförhållanden. Detaljplanering anser inte att det är motiverat att uppföra lägre bebyggelse.
2. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".
3. Se tidigare kommentar om flytt av e-område.

Yttrandet bedöms vara tillgodosett i planförslaget.

YTTRANDE 9

Jag vill protestera mot planerna att stänga för utsikten från min lägenhet med två nio våningshus. Området i övrigt är planerat för fyra-, fem- och sex våningshus. Låt det gälla även de hus som ligger intill Skogsbrynet. Att planera för två så höga hus mitt framför det befintliga 60-talsområdet känns närmast provocerande för oss som bor där. Om det absolut måste byggas höghus kan dessa i stället placeras längst i väster, intill Rothoffsvägen.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses.

YTTRANDE 10

Hej! Inte läst allt i detalj, men några saker känns extra viktigt att det tas hänsyn till, bl a;

1. Att inte de högre 9-vån husen på något sätt skymmer utsikten för oss som bor ovanför i höghusen på Skogsbrynet.

2. Att man noga tänker igenom trafiksituationen både bilar och cyklar då det redan i dagsläget är under all kritik både vad gäller underhållet på vägen som skottning m.m. samt att bilar parkeras längs vägen och blockerar för viktig framfart.
3. Utbyggnad av kollektivtrafiken med hållplatser även på Skogsbrynet, för att minska trafik i möjligaste mån.
4. Viktigt att tänka på att vi som redan bor på Skogsbrynet får bra förutsättningar att ta oss fram under själva byggnationen.

Kommentar

1. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".
2. Synpunkten vidareförmedlas till Tekniska nämnden som arbetar med drift och underhåll av kommunen gator.
3. Ultra har planerat leda om linje 5 via Rothoffsvägen för att nå fler resenärer.
4. Det kontrolleras och säkerställs i bygglovskedet.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses.

YTTRANDE 11

Hej! Kortfattat anser jag att det är under all kritik att man väljer att placera två st nio våningshus framför befintliga byggnader. Det måste finnas en bättre lösning alternativ begränsning, då nuvarande plan blir en enorm påverkan för befintliga bostäder i öst om tilltänkta byggnader.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 12

1. Tänk på att taken ska vara vända i sydläge för att kunna sätta upp solceller på taken. Skulle vara bra att Rekoringen fick möjlighet att ha sin marknad i/vid syrgasfabriken. Gärna ha nån typ av marknadsplats inom detta område, för att uppmuntra samlingsplatser för boendena i närheten.

2. Skulle passa bättre att torget låg nära fabriken, istället för den trafikerade Rothoffsvägen.
3. Vi vill inte att det ska byggas 9-våningshus som skuggar Skogsbrynet 1-,2-,3-,4- och 6-s allmännytor (bl.a. en lekpark) och skymmer sikten åt väst. Behövs göras en skuggutredning och hus som högst är 7 våningar.
4. I dagsläget är Rothoffsvägen mycket trafikerad. Cyklister och gåendes på cykelvägen känner av avgaserna nu. Hur ska det inte bli sedan, när det blir ännu fler som använder Rothoffsvägen som genomfart. Behövs göras en redig trafikutredning för att se hur man kan lösa trafiksituationen i området.

Kommentar

1. Förslagen rör saker som kommunen inte har möjlighet att reglera i detaljplanen, men de kommer vidareförmedlas till byggaktören.
2. Torget är tänkt att fungera både för den nya stadsdelen och för förbipasserande och boende i närliggande områden, och en placering i ett yttre hörn gör då torget mer inbjudande och synligt.
3. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".
4. En omvandling av Rothoffsvägen planeras i samband med planens genomförande, men varken bullernivåerna eller trafikmängden skiljer sig nämnvärt från andra stadsgator i Umeå.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 13

Hej! Jag skulle vilja framföra vårt önskemål om att ta hänsyn till boende vid Skogsbrynet 1-6 när ni bestämmer våningshöjd på de nya husen. Jag ser allra helst att höjden inte är så pass att det skymmer utsikten från punkthusen.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 14

1. De planerade högsta husen (9 vån) blir inte estetiskt bra. Bättre att ha en gradering från Skogsbrynet och nedåt mot Rothoffsvägen. Ex

på ful byggnad är den vid Coop på Haga som sticker upp jättekons-
tigt i förhållande till omgivningen.

2. Trafiken på Rothoffsvägen är tämligen intensiv och många kör som om det vore en huvudled. Inte så bra planering att ha en torgyta närmast den korsningen.
3. Viktigt att tänka på hur omgivningen påverkas när det gäller skuggning från de planerade husen. Skogsbrynets gemensamma uteplats är i farozonen om husen nedanför blir för höga.

Kommentar

1. Efter samrådet har kommunen beslutat att justera höjderna på flera av byggrätterna, och den högsta byggnaden som kan bli max åtta våningar ligger mot torget. Se tidigare kommentarer.
2. Bilhallarna inom kvarteret Verkstaden är indragna med ytkrävande parkering närmast Rothoffsvägen, samma situation råder på motsatt sida gatan inom kvarteret Småröjningen. Den gamla simhallen är riven och tomten närmast cirkulationen är obebyggd. Gatumiljön är anpassad för industri och sällanköpshandel och trafiken anpassar hastigheter till en miljö som kännetecknas av hög framkomlighet. Detta ska förändras på sikt. Gång- och cykelvägar ska breddas och separeras från bilväg med trädtrader och mer grönska. Bebyggelsen placeras närmare gatan och blir högre vilket skapar en intimare stadsmiljö. Cirkulationsplatsen kan ersättas av en plankorsning. Torget ges en central placering i den framtida kvartersstaden.
3. Detaljplanering, Umeå kommun har noterat att skuggstudien är beskuren på ett sätt som gör det svårt för allmänheten att bedöma skuggverkan utanför planområdet. Skuggstudien inkluderar därför ett större område i granskningsskedet.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses.

YTTRANDE 15

1. Det är bra att ett så fint och relativt centralt område i Umeå utnyttjas till bostäder i stället för industriområde. Men även om det är bra att få bort industrilokalerna, som inte är tilltalande, så behöver den nya bebyggelsen ta mer hänsyn till befintlig bebyggelse än förslaget gör. Brf Skogsbrynet (adress Skogsbrynet 1-6) har förvisso fem höga punkthus, men vid kanten av skogen har de inte någon påtaglig påverkan på parken, villor och radhus i närområdet. Nio våningar punkthus på andra sidan gatan skulle bli väldigt dominerande från i

vart fall hus 1 och 3 (inklusive min lägenhet och balkong) samt för villor och radhus i närheten. Redan hus på 4-5 våningar kommer att bli påtagligt höga. Dessutom planeras ju hela området bli kompakt. Även med generellt lägre hus än enligt förslaget skulle området avvika väsentligt från befintlig stil på Haga. Brf Skogsbrynet beskrivs som ett av stadsdelens mer synliga landmärken och bör få fortsätta vara det. Och jag vill absolut inte ha nya höghus som utsikt.

2. Det står ”levande bottenvåningar med plats för både bostäder, kommersiell och offentlig service”. Använd gärna bottenvåningar till bostäder. En mataffär, café och liknande kan vara bra. Vad gäller butiker i övrigt är det i hela området, exempelvis längs Östra kyrkogatan, dåligt med verksamhet som ger en ”levande” känsla när man går förbi. Finns det verkligen tillräcklig efterfrågan för att mer än begränsat anpassa bottenvåningar till annat än bostadsändamål? Vad gäller butiker i allmänhet är det mer prioriterat med utbud inom centrumfyrkanten. Satsa på att använda de hus som byggs till bostäder.

Kommentar

1. Planförslaget avviker från befintliga bebyggelsemiljöer på Haga, med högre och tätare bebyggelse. Haga karaktäriseras av att var tid har tillåtits sätta sin prägel på stadsdelen. Kvarteret Stenkrossen är beläget på Stadslidens västsluttning med vidsträckt utsikt över Umeå, en utsikt som påverkas av planförslaget. Se sammanfattning av vanligt förekommande synpunkter tidigare i dokumentet.
4. Efter samrådet har kommunen beslutat att justera höjderna på flera av byggrätterna, och den högsta byggnaden som kan bli max åtta våningar ligger mot torget. Se sammanfattning av vanligt förekommande synpunkter tidigare i dokumentet.
2. Planområdet är en del av vad som i översiktsplanen beskrivs som ett omvandlingsområde med stor tillväxtpotential. På sikt ska området omvandlas till ett blandstadsområde bestående av bostäder med inslag av verksamheter. Exploatören har parallellt med planarbetet beställt en handelsutredning som stödjer det faktum att nya bostäder kommer generera ett behov av nya verksamhetslokaler.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 16

Planeringen av området ser väldigt fin ut. Inte minst den öppna torgytan, den stora trätrappen och att ni bevarar den gamla vackra gastubsfabriken

ser genomtänkt och vackert ut. MEN - och det är mycket viktigt - de planerade höghusen på nio våningar kommer att göra att utsikten och vyn över staden förstörs för oss och därmed försämra boendet för en stor majoritet av de som bor i 165 lägenheter på Skogsbrynet. Så vi vädjar till er att dra ner på antal våningar på de två höghusen så att de dels passar in i ert nya område mer enhetligt och dels gör vårt boende ovanför fortsatt bra. Se det som en helhet, en enhet - där våra två bostadsområden flyter ihop och interagerar på jämlika villkor. Inte "stänga" upp mot oss med två niovåningshus. Tack!

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 17

Hej. Jag har inget emot byggande av bostäder på verkstaden 18, men det jag har synpunkter på är höjden på de två niovånings punkthus som planeras framför befintliga bostäder på Skogsbrynet. Min åsikt är att dessa höghus kommer att inverka menligt för oss boende m a p utsikt, solinstrålning och försämrat insynsskydd. Värde på våra lägenheter kan också antas minska med två stora huskroppar i direkt närhet som förtätar området kring våra bostadsrätter och ger en ökad biltrafik i omgivningen. Riv gärna verkstadsområdet och bygg bostäder men inte dessa två höghus.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 18

Som närboende ser jag positivt på att detta område ska omvandlas till bostäder. Önskar dock framföra följande synpunkter:

1. Husen i planen är för höga, minska ner på höjden för en bättre profil från befintliga punkthus på skogsbrynet och ner mot Haga. De högre husen kommer bli för höga och även 6-våningshusen kommer bryta av kraftigt från befintlig stadsbild. Området som planeras är för tätt, för många huskroppar på för liten yta. Glesa ut.
2. Åtgärder bör vidtas för att trafiken till området ska köra in från parkvägen och Rothoffsvägen, mer trafik på Erikslundsvägen samt på skogsbrynet norrifrån är inte önskvärt.

3. En förskola bör förläggas någonstans i området, kanske även seniorbostäder/hem för äldre.
4. Hugg försiktigt i sandaparken och främja de gröna stråken som korridorer för de vilda djur som rör sig i och i närheten av skogen.

Kommentar

1. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".
2. Boende och besökare av planområdet har ingen fördel av att köra Erikslundsvägen och bedömningen är att fordonsrörelser på gatan kommer bli högst marginell.
3. Kommunen har kommit fram till att det inte finns något ytterligare behov av förskola på Haga. Inom kvarteret Focken som ligger längs Östra Kyrkogatan pågår planläggning för ett vård- och omsorgsboende.
4. Sandaparken ligger utanför planområdet och hanteras enligt kommunens skötselplan.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 19

1. Jag bor på Skogsbrynet och jag tycker att utsikten blir förstörd och insynen från höghusen blir störande. Dessutom får vi mindre dagsljus och sol, inte bara på balkongen utan även på hela gården. Trafiken i området kommer att bli mycket mer med så många fler boende i området. Blir det höghus där så känns det onödigt att vi byggde ut våra balkonger, då man inte kommer sitta där då sol och utsikt samt insyn förstör upplevelsen.
2. Idag har vi ett fint läge med närhet till Gammlia och med så mycket mer folk i området kommer det att bli en genomfartsled genom Skogsbrynet med alla som vill till Gammlia.

Kommentar

1. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

2. Kommunen planerar att anlägga en ny entré till Stadsliden (Gamm-lia) mellan kvarteret Stenkrossen och Guldskrinet. Det finns därför ingen anledning att gena över privata fastigheter.

YTTRANDE 20

1. Jag bor på Skogsbrynet och jag anser att bygg så många och höga hus kommer att öka trafiken väldigt mycket och skapa problem med parkering för boende och gäster.
2. Utsikten kommer bli förstörd likaså dagsljus och sol på både bal-konger och på innergården på Skogsbrynet.
3. Ni skriver att det blir ett mer tätbott område men att det finns grönområden runt omkring, alla som ska till Gammlia kommer att gå den närmaste vägen, vilket medför mer spring över Skogsbrynet.
4. Insynen kommer att störa då man har 2st stora höghus framför bal-kongen, kök och 2 sovrum samt dagsljuset blir sämre och även sol-läget.
5. Såg på en av era kartor att Skogsbrynetvägen går mellan höghusen men det är en gång/cykelväg för boende på området.

Kommentar

1. I bygglovskedet ska fastighetsägaren visa var boende och besökare ska parkera inom fastigheten. Kommunen granskar och säkerställer att det uppfyller kommunala rekommendationer.
2. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande syn-punkter".
3. Omvandlingsområdet kommer leda till fler besökare i Stadsliden. Kommunen planerar att anlägga en ny och tydligare entré vilket för-hoppningsvis kommer leda till att färre människor genar över pri-vata bostadsfastigheter.
4. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande syn-punkter".
5. Kartan som uppgiftslämnaren hänvisar till har inte identifierats. Kommunen har kontaktat uppgiftslämnaren som inte har kunnat visa var den felaktiga kartan finns.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 21

1. Att bygga höghus enligt er detaljplan kommer att förstöra utsikten för oss som bor i de punkthus som finns på Skogsbrynet. Vi kommer få sämre utsikt och dagsljus, även hela vårt område skuggläggs. Vi kommer att störas av insyn från de höga husen i detaljplanen. Våra punkthus byggdes i läge med ballongerna för att ge utsikt över stan, vilket då försvinner.
2. Trafiken i området kommer att öka markant med så många fler boenden. Redan idag parkeras det alldeles för mycket på gatan, även snöröjningen är ett problem i nuläget.
3. Ett så stort tätbebyggt område med närhet till grönområden kommer ge oss i punkthusen en ökad passage av människor på väg till Gammlia skogen, vilket förstör vårt lugna område. I er detaljplan fanns en karta där Skogsbrynet vägen går mellan punkthusen, vilket den inte gör. Det är en gång och cykelväg för boenden i området.

Kommentar

1. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".
2. Enligt de utredningar som har gjorts har gatorna i området god kapacitet för att hantera tillkommande trafik och snöupplag.
3. Kartan som uppgiftslämnaren hänvisar till har inte identifierats. Kommunen har kontaktat uppgiftslämnaren som inte har kunnat visa var den felaktiga kartan finns. Omvandlingsområdet kommer leda till fler besökare i Stadsliden. Kommunen planerar att anlägga en ny och tydligare entré vilket förhoppningsvis kommer leda till att färre människor genar över privata bostadsfastigheter.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 22

Som bostadsrättsinnehavare på Skogsbrynet 3 med balkong i västerläge, mot det planerade området Verkstaden, är jag kritisk till de planerade nivåningshusen i den östra delen av planområdet. Mitt starkaste motiv när jag köpte min bostadsrätt var den vidsträckta panoramautsikten över Haga och Umeå i kombination med lägenhetens placering med eftermiddags-

/kvällssol på balkongen. De två planerade niovåningshusen kommer helt att förstöra min utsikt. De höga byggnaderna kommer också att skymma eftermiddags- och kvällssolen på de balkonger som vår bostadsrättsförenings nyligen investerat i.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 23

1. Som boende på Skogsbrynet 3 har jag synpunkter på antalet våningar på de två punkthusen som planeras precis bredvid mitt hus (de två husen med 9 våningar om jag förstod det rätt på samrådsmötet). Niovåningshus kommer att förändra utsikt, dagsljus och känsla markant för oss som bor på Skogsbrynet. Jag önskar att bostadshus med max ca 4–5 våningar planerades i området, inklusive de två punkthusen närmast Skogsbrynet.
2. Bortsett från att de husen påverkar min lägenhet direkt, anser jag även att det för hela Haga och Umeå finns anledning att bevara det unika med punkthusen på Skogsbrynet. De byggdes på sitt utstickande sätt i en annan tid, med andra ideal, och skiljer ut sig som ett lite udda område på Haga – vilket jag önskar ska tillvaratas. Att foga samman det nya området med Skogsbrynet anser jag riskerar förstöra det som är 60-talscharmen med området. Jag tänker även att villorna i närheten och flerfamiljshusen i närheten (Rothoffsvägen t.ex.) riskerar att upplevas som betydligt mindre om proportionerna i området förändras med många höga hus. I övrigt är jag positiv till detaljplanen! Men minska den tillåtna våningshöjden.

Kommentar

1. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".
2. Planförslaget avviker från befintliga bebyggelsemiljöer på Haga, med högre och tätare bebyggelse. Haga karaktäriseras av att var tid har tillåtits sätta sin prägel på stadsdelen. Kvarteret Stenkrossen är beläget på Stadslidens västsluttning med vidsträckt utsikt över Umeå, en utsikt som påverkas av planförslaget. Förändrade utblickar och ökad skuggning är en konsekvens av kommunens tillväxtmål som boende i centrala lägen av staden bör räkna med.

Bibehållen utsikt från enskilda fastigheter är ingen rättighet men trots allt något som är värdefullt för den enskilda och därför en aspekt som kommunen beaktar.

5. Efter samrådet har kommunen beslutat att justera höjderna på flera av byggrätterna, och den högsta byggnaden som kan bli max åtta våningar ligger mot torget. Se tidigare kommentarer.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 24

Hej! Detta är mitt andra inlägg till er. Jag bor för närvarande på Skogsbrynet 1 med utsikt över Umeå. Jag kan med bestörtning betrakta denna plan för Verkstaden 18 m.fl. som totalt kommer att förstöra min utsikt över Umeå och därmed sänka värdet på min bostadsrätt. Jag hoppas verkligen att ni kommer att revidera er plan map detta. Hur ska vi som har våra bostadsrätter med nuvarande utsikt över Umeå kunna bli ekonomiskt kompenserade? Det är väl knappast något Umeå kommun kommer att finansiera utan vi får ta en ekonomisk smäll utan att bli kompenserade på nåt sätt. Hur kommer vi som hamnar i ekonomiskt trångomål pga detta att klara oss?

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter". Att utsikten från bostadshus i urbana miljöer förändras är en naturlig del av stadsutvecklingen och ingenting som kommunen ersätter ekonomiskt. Att staden växer är också en förutsättning för en god prisutveckling på befintliga bostäder.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 25

1. Jag önskar inte få ett höghus precis utanför vårt hus. Vi har nyligen byggt ut balkonger och glasat in dessa vilket är en stor investering. Förslagna hus skulle ge skugga på dessa och därför inte kunna nyttjas som tänkt. Vi skulle få skugga på hela gården och standard för hela området skulle kraftigt försämrats.
2. Hus som förslås byggas skulle dessutom störas av belysning från fotbollsplan samt att vi redan haft stora problem med vatten, dränering mm.

Kommentar

1. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet ”Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter”.
2. En ljusutredning har tagits fram i samband med planarbetet inom kvarteret Guldskrinet, och utifrån den kan man dra slutsatsen att arenabelysningen inte påverkar planområdet.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 26

Jag vill inte att det ska byggas ett så högt hus som 9 våningar precis framför min balkong. Detta kommer starkt att påverka ljusinsläpp och skuggbildning samt insyn till min lägenhet. Jag tycker att man kan bygga ett lägre hus.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet ”Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter”.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 27

1. Jag välkomnar en utveckling och förtätning av Haga men finner att samrådsförslaget är för långtgående vad gäller både antalet lägenheter och byggnadshöjder och således inte en lämplig markanvändning. Vidare är detaljplaneförslaget i strid med översiktsplan (Översiktsplan Umeå kommun, Fördjupning för de centrala stadsdelarna Antagen av kommunfullmäktige 29 augusti 2011 nedan översiktsplan och Översiktsplan Umeå kommun – Vägvisning till planens delar, teman och aktualitet Antagen av kommunfullmäktige 2018 nedan vägvisning). Det är anmärkningsvärt att inte detaljplaneförslaget följer översiktsplan och vägvisning och det bör understrykas vikten av att kommunen beaktar dessa dokument före eventuella intressen från sökande Bonava om att maximera antalet lägenheter och eventuell vinst för projektet. I översiktsplanen beskrivs att Haga kan växa med 1500 enheter/lägenheter. Detta ska ske genom förtätning av befintliga kvarter på kvarterens villkor samt genom de så kallade omvandlingsområdena. Vidare kan konstateras att det aktuella detaljplaneområdet utgör ca en fjärdedel av de utpekade omvandlingsområdena, så med en hyggligt jämn fördelning borde aktuellt detaljplaneområde ej planeras för mer än ca 300 lägenheter beaktat att även butiker ska inrymmas och att det byggs en del sedan 2011. Detaljplaneförslaget föreslår nu 520 lägenheter plus

butiksyta, detta borde kraftigt minskas genom att inte tillåta fler våningar än maximalt 4. Härigenom skulle översiktsplanens riktlinje tillgodoses om varsamhet mot befintlig struktur vid ny bebyggelse samt att Hagas karaktärsdrag med 3-4 våningshusen skulle bevaras.

2. Detaljplaneförslaget tillgodoser inte heller vägvisnings riktlinje om minst 12 meter till vägområde, utan placerar 9 våningshus direkt mot gatan med följden en väldigt mörk gata och sannolikt ett väldigt dominerande intryck från gatunivå och stor påverkan på omgivande bebyggelse. Ett bättre alternativ är att placera eventuella högre byggnader mitt i planområdet för att minska påverkan på omgivande bebyggelse. Detta bör utredas vidare i den fortsatta detaljplanprocessen.
3. Kommunen bör i större omfattning samordna detaljplanarbeten för angränsande områden (gamla badhustomten och OK-tomten). Högre hus än 4 våningar lämpar sig bättre på gamla badhustomten upp mot backen och skogen, precis på samma sätt som Skogsbyrnets fem punkthus uppfördes på 60-talet.
4. Jag noterar att även att framtagna handlingar för samrådet, visserligen i begränsad omfattning redovisar skuggning, men de saknas helt beskrivning av hur mycket skuggning ökar på grund av bebyggelse samt att representativa flygbilder eller fotomontage saknas. Detta bör tas fram i detaljplanen fortsatta process före ett antagande liksom att synpunkter ovan beaktas eller bemötas i samrådsredogörelsen. Ifall närboende saknar underlag för att ta ställning, hur ska politikerna erhålla tillräckligt gott beslutsunderlag och vad blir syftet med detaljplaner ifall de inte fastställs på goda underlag.

Kommentar

1. Översiktsplanen redogör en grov uppskattning på hur många enheter som kan rymmas i stadsdelen. Det är först i detaljplaneskedet som lämpligheten studeras mer noggrant. Ibland rymts det färre och andra gånger fler enheter i relation till beskrivningen i översiktsplanen. Detaljplanen är förenlig med översiktsplanens syfte.
2. Det finns ingen kommunal riktlinje om avstånd till gata, och 12 meter mellan fasad och vägområde är oerhört långt och knappt förekommande. I det här området planeras stadsbebyggelse och den är oftast placerad dikt an mot gatan eller i undantagsfall med förgårdsmark.

3. Projekten startade upp vid olika tillfällen vilket är anledningen till att de inte har handlagts som ett gemensamt projekt. Projekten har behov av att samordnas och det sker genom återkommande avstämningmöten där nyckelfrågor diskuteras för att uppnå en god helhetsverkan. Höghus på kvarteret Verkstaden utesluter inte höghus på Guldskrinet.
4. Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 28

1. Jag saknar en dagvattenutredning. Hur har ni tänkt att dagvattnet ska hanteras?
2. Hur har man planerat för att trafiken ska inrymmas på den där smala gatan och för att inte tala om snömängden?

Kommentar

1. Kvarteret Verkstaden är i hög utsträckning hårdgjord idag med näst intill ingen fördröjning på kvartersmark. Detaljplanen är försedd med planbestämmelsen "högst 25 % av bostadsgård får hårdgöras" vilket leder till att utflödet av dagvatten från planområdet minskar. Planbestämmelsen styr inte val av ytbeläggning men på en bostadsgård kan det vara lämpligt att anlägga planteringar som utöver att de leder till en trögare avledning av dagvatten också bidrar med grönska på bostadsgården. I Umeå kommuns dagvattenprogram (antaget i KF 2022) förordas att dagvatten nyttjas som en resurs i stadsplaneringen. På allmän platsmark kommer befintliga och nya lokalgator inom planområdet anläggas med gatuträd som utöver att de bidrar med ekologiska värden också verkar utjämnande på dagvattenflödet.
2. Kommunen sköter snöröjningen på de interna lokalgatorna samt de omgivande vägarna Rothoffsvägen och Skogsbrynet. Längs de lokalgatorna används trottoarer och grönremsor för snöupplag. Även den kommunala fickparken och Sandaparken kommer att behöva nyttjas för att lagra större mängder snö. Sektionen på de nya lokalgatorna bör ha en tre meter bred trädrad på ena sidan om körbanan och en lika bred öppen grönremsa på den andra för att skapa bra snöupplag vintertid.

YTTRANDE 29

Jag bor på Skogsbrynet 1 och har synpunkter på detta byggprojekt. Till att börja med vill jag nämna att jag är mycket positiv till att det nuvarande industriområden snart ska byggas om till bostäder och ett centrum. Men det är speciellt en sak som jag oroar mig mycket för och som verkligen riskerar att få mig att omvärdera min positiva attityd till projektet. Jag har läst igenom planen för byggprojektet och tänker att det är väldigt viktigt för oss som bor på Skogsbrynet i bostadsrättsföreningen att få möjlighet att påverka detta, eftersom vi bor så pass nära det område som idag består av ett industriområde. Det jag främst reagerade på när jag gick igenom planen är närheten av höghus till vårt bostadsområde. Enligt min bedömning kommer dessa byggnationer i hög grad att påverka mängden ljus/sol på vår bostadsrättsförenings område. Det planeras bland annat för ett högt hus som kommer att skymma stora delar av bostäderna i vårt område, i varje fall vissa delar av dagen. Det är som sagt lite svårt att avgöra utifrån planen hur det kommer att bli men min önskan är att en revision av planen görs utifrån hur detta kommer att påverka oss boende på Skogsbrynet 1-5. Jag vet att det har ägt rum ett samrådsmöte angående detta, vilket jag missade på grund av sjukdom. Men jag tänker att alla synpunkter måste samlas in och implementeras i en revision av planen. Hänsyn till vårt närliggande område tycker jag saknas på ett tydligt sätt i den nuvarande planen, vilket i sig är konstigt eftersom det här rör sig om bebyggelse som ligger direkt i anslutning till vårt bostadsområde. För mig är en av de största fördelarna med vårt bostadsområde det höga läget på Skogsbrynet, och solljuset som dröjer sig kvar länge på dagen för många lägenhetsinnehavare. Detta kommer att förändras avsevärt, och är något som med relativt små förändringar av planen i hög grad kan undvikas. Många av oss som bott länge på Skogsbrynet känner oro för denna förändring, framför allt på grund av att det planeras att byggas höga hus så pass nära vårt bostadsområde.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 30

Hej, Förslaget att utöka Umeå med fler bostäder är inte dåligt vill jag börja med att säga, klokt och viktigt för att Umeå som stad ska växa! Att bygga våningshus är också ekonomiskt smart och passar bra in i den närliggande närmiljön. Att däremot bygga 9 våningar var inget jag såg komma. Skogsbrynet och dess ägare har investerat stora summor för balkonger som 100% kommer påverkas om detta genomförs utan förändring. Det kommer påverka värdet på vår lägenhet med otroliga summor då det kommer påverka vår utsikt och närmiljö kraftigt. Jag tror många med mig inom närtid kommer söka sig bort från Haga, inklusive mig själv och min sambo

omgående så fort detta går igenom om inga förändringar på höjden genomförs. Med andra ord är jag starkt kritiskt till höjden, inte bygget som sådant.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 31

Hej, Jag bor med min sambo på skogsbrynet 1 lägenhet 2. Vi är väldigt oroadе över insynen som dessa nybyggen skulle tillföra, vi har stora fönster in-till vårt kök och sovrum samt en balkong som vi spenderar mycket tid på. Vi blir obekväma med tanken på hur stor insynen kommer bli till oss när detta höghus står på plats. Vi bor långt ner och detta skulle medföra besvär för oss.

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

YTTRANDE 32

Jag känner stor oro för att de två höghusen blir för höga i proportion till omgivningen! Är väl medveten om att vi (tyvärr) inte kan bygga som förr utan måste bygga såväl trängre som högre. Men det här ser verkligen inte bra ut. 7 våningar hade varit mer realistiskt. Sedan kan jag inte heller se att någon beräkning gjorts på huruvida dessa höghus kommer skugga och förstöra BRF Skogsbrynets utomhusmiljö eller inte. En sådan borde väl inkluderas i dagsljusutredningen, eller hur? För visst är väl även boende- och utomhusmiljön för redan befintlig bebyggelse viktig att behålla och ta hänsyn till i samband med en exploatering!

Kommentar

Synpunkten har inkommit i flertal samrådsyttranden och besvaras under avsnittet "Sammanfattning av vanligt inkommande synpunkter".

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses i planförslaget.

Ändringar efter samråd

Planhandlingarna ändras på följande punkter:

Plankartan:

- Plankartan kompletteras med ett in-/utfartsförbud mot Skogsbrynet i öst. Det innebär att boende och besökare av planområdet inte sparar tid på att välja Erikslundsvägen och eventuell trafikökning blir högst marginell. In-/utfartsförbud läggs även till längs byggrätterna i norr för att inte skapa oförutsedd biltrafik där den inte är planerad.
- Våningsantal och nockhöjder justeras över hela planområdet för att förbättra balansen mellan ljusinsläpp och täthet. Ett indraget våningsplan medges i flera lägen mot gata, tillsammans med bestämmelsen [f_3 – Om maximalt tillåtet antal våningar byggs ska den översta våningen utföras indragen minst två meter från underliggande fasad].
- Bestämmelse om planteringsdjup tas bort, då den saknar juridiskt stöd.
- Byggrätten för nätstation i Sandaparken flyttas närmare Rothoffsvägen, och nätstationen på torget tas bort.
- Syrgasfabriken får användningarna C, Z, E, P och B1 – bostadskomplement, för ökad flexibilitet. Denna kompletteras även med uppdaterad varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud.
- Gemensam återvinningscentral tas bort.
- Enskild kvartersgata regleras med markreservat g.
- Planområdesgräns mot Stenkrossen 2 flyttas närmare Verkstaden.
- Begreppet tomt byts ut mot fastighet
- Släpp mellan husen inom utritade byggrätter begränsas till 10 meter.
- Kvarter 1, 4 och 5 öppnas upp mot söder
- Krav på att bottenvåningar ska utformas i trä tas bort.
- Krav på tillgänglighetsanpassning och ökad rumshöjd i hörnet mot Sandaparken tas bort, för att samla centrumskapande verksamheter till området omkring torget.

- Redaktionella ändringar och omformuleringar för ökad läsbarhet, som inte förändrar planförslaget i sak.

Planbeskrivningen:

- Uppdaterat planens syfte med tillägg om attraktiv boendemiljö präglad av grönska
- Förklarande skiss över parkeringslösningarna har lagts till.
- Planbeskrivningen kompletteras med ett resonemang kring skyfallshantering.
- Planbeskrivningens genomförandedel får ett tillägg som rör Skanovas ledningar.
- Skuggstudien utökas.
- Tabell 2 i planbeskrivningen tas bort.
- Planbeskrivningen förtydligar att samtliga ledningar som påverkar byggrätter inom planområdet kommer att behöva flyttas.
- Gällande befintliga ledningsrätter förtydligas att ledningshavaren ansöker om lantmäteriförrättning alternativt omprövning av densamma. Dvs om en ledningshavare väljer att flytta sin fysiska ledning är en sak men att upphäva/flytta ledningsrätten är en prövning hos lantmäterimyndigheten.
- Stadsplan 2480K-P110/1954 berörs i norr i kvartersmark E-område men saknas i tidigare ställningstaganden/detaljplaner.
- Beskrivning av fastighetsbildningsåtgärder gällande E-områden och C-områden läggs till.

Detaljplanering, Umeå kommun juni 2025.

Denna handling har godkänts av tf planchef Harry Bertilsson med planarkitekter Karin Berggren och Patrik Gredemyr som handläggare. Handlingen är godkänd i kommunens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-09-24

§ 192

Verkstaden 18, Verkstaden 19

Diariennr: BN-2019/02027

Detaljplan för Verkstaden 18 med flera

Beslut

1. Byggnadsnämnden godkänner detaljplanen för Verkstaden 18 med flera.
2. Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta detaljplanen för Verkstaden 18 med flera enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).
3. Byggnadsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Jäv

Ulrik Berg (M), ledamot, deltar inte i handläggningen av detta ärende på grund av jäv.

Albin Norman (S), ersättare, deltar inte i handläggningen av detta ärende på grund av jäv.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för fem blandstadskvarter med i huvudsak bostäder, på mark som idag används för industriändamål och handel. Syftet är också att skapa en attraktiv boendemiljö präglad av grönska där ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator, visa hänsyn till omgivningen och stadsbilden samt att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Ytterligare syften är att hålla nere fordonstrafik på lokalgatorna, att i så stor utsträckning som är rimligt fördröja dagvatten närmast källan, samt att skydda och möjliggöra utveckling av en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering den 16 februari 2022.

Detaljplanen möjliggör för cirka 580 bostäder i form av fem nya bostadskvarter. Planen medger centrumskapande verksamheter i bottenvåningar inom totalt tre av dessa fem kvarter och kravställer verksamheter kring det torg planen också föreslår. Vidare medger planen en "fickpark" mitt i planområdet och verksamheter möjliggörs även i den gamla syrgasfabriken.

Inom området anläggs ett nytt gatunät med lokalgator. En del av gatorna ämnas utföras som gångfartsgator, vilket innebär att alla fordon samsas på samma yta och motorfordon ska framföras på fotgängares villkor. Gatusektionen är anpassad för att möjliggöra en omvandling till traditionell gata om behov av det uppstår.

Gällande översiktsplan förespråkar blandad kvartersstad med hög täthet inom omvandlingsområdet, och planförslaget bedöms följa översiktsplanens intentioner.

Planen handläggs med utökat förfarande med anledning av att planen bedöms ha stort allmänt intresse; dels p.g.a. omfattningen med 580 tillkommande bostäder i ett centralt läge, dels för att planen påverkar en byggnad av kulturhistoriskt värde.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samråd hölls under tiden 16 november – 8 december 2023 och ett samrådsmöte hölls den 30 november 2023. Planförslaget var på granskning under tiden 13 juni – 4 juli 2025.

Av de synpunkter som har inkommit under samråd- och granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bl.a. att det finns en oro från grannar kring byggnadshöjder närmast Skogsbrynet, men också att ändringen av planförslaget inför granskning är uppskattad. Ändringen

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-09-24

som dessa yttranden syftar till är att två punkthus om nio våningar har ersatts med byggnader i fem respektive sju våningar.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att ärendet handläggs med utökat förfarande.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-09-01

Antagandehandlingar

- Plankarta, september 2025
- Planbeskrivning, september 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande, september 2025
- Samrådsredogörelse, maj 2025
- Gestaltningsprogram, Strategisk Arkitektur, maj 2025

Beredningsansvariga

Patrik Gredemyr, planarkitekt

Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Patrik Gredemyr, planarkitekt

Frida Niemi, planarkitekt

Beslutsordning

Ordföranden finner att byggnadsnämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutet med handlingar ska skickas till

Kommunfullmäktige, Umeå kommun

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till, detaljplanering@umea.se

Umeå kommun
Byggnadsnämnden

Protokollsutdrag
2025-09-24

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till:

- Sökande
- Länsstyrelsen
- De med kvarstående synpunkter

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 185

Diariennr: KS-2023/00379

Antagande: Detaljplan för Verkstaden 18 med flera

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för Verkstaden 18 med flera enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

Jäv

På grund av jäv deltar inte Hans Lindberg (S) och Ulrik Berg (M) i handläggning och beslut.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för fem blandstadskvarter med i huvudsak bostäder, på mark som idag används för industriändamål och handel. Syftet är också att skapa en attraktiv boendemiljö präglad av grönska där ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator, visa hänsyn till omgivningen och stadsbilden samt att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Ytterligare syften är att hålla nere fordonstrafik på lokalgatorna, att i så stor utsträckning som är rimligt fördröja dagvatten närmast källan, samt att skydda och möjliggöra utveckling av en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2022-02-16.

Detaljplanen möjliggör för cirka 580 bostäder i form av fem nya bostadskvarter. Planen medger centrumskapande verksamheter i bottenvåningar inom totalt tre av dessa fem kvarter och kravställer verksamheter kring det torg planen också föreslår. Vidare medger planen

en "fickpark" mitt i planområdet och verksamheter möjliggörs även i den gamla syrgasfabriken.

Inom området anläggs ett nytt gatunät med lokalgator. En del av gatorna ämnas utföras som gångfartsgator, vilket innebär att alla fordon samsas på samma yta och motorfordon ska framföras på fotgängares villkor. Gatusektionen är anpassad för att möjliggöra en omvandling till traditionell gata om behov av det uppstår.

Gällande översiktsplan förespråkar blandad kvartersstad med hög täthet inom omvandlingsområdet, och planförslaget bedöms följa översiktsplanens intentioner.

Planen handläggs med utökat förfarande med anledning av att planen bedöms ha stort allmänt intresse; dels p.g.a. omfattningen med 580 tillkommande bostäder i ett centralt läge, dels för att planen påverkar en byggnad av kulturhistoriskt värde.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samråd hölls under tiden 2023-11-16 till 2023-12-08 och ett samrådsmöte hölls 2023-11-30. Planförslaget var på granskning mellan 2025-06-13 och 2025-07-04.

Av de synpunkter som har inkommit under samråd- och granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bl.a. att det finns en oro från grannar kring byggnadshöjder närmast Skogsbrynet, men också att ändringen av planförslaget inför granskning är uppskattad. Ändringen som dessa yttranden syftar till är att två punkthus om nio våningar har ersatts med byggnader i fem respektive sju våningar.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att ärendet handläggs med utökat förfarande.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-09-03

Protokollsutdrag BN 2025-09-24, § 192 – godkänd plan

Antagandehandlingar

- Plankarta, september 2025
- Planbeskrivning, september 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande, september 2025
- Samrådsredogörelse, maj 2025
- Gestaltungsprogram, Strategisk Arkitektur, maj 2025

Beredningsansvariga

Patrik Gredemyr, planarkitekt

Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Karin Berggren, Sweco

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt planeringsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till:

- Sökande
- Länsstyrelsen
- De med kvarstående synpunkter

Sida 4 av 4

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag
2025-10-07

§ 73

Diariennr: KS-2023/00379

Antagande: Detaljplan för Verkstaden 18 med flera

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta detaljplanen för Verkstaden 18 med flera enligt 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

Jäv

På grund av jäv deltar inte Ulrik Berg i handläggning och beslut.

Syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för fem blandstadskvarter med i huvudsak bostäder, på mark som idag används för industriändamål och handel. Syftet är också att skapa en attraktiv boendemiljö präglad av grönska där ny bebyggelse ska bidra till stadsmässighet mot angränsande gator, visa hänsyn till omgivningen och stadsbilden samt att skapa en levande torgmiljö ut mot Parkvägen. Ytterligare syften är att hålla nere fordonstrafik på lokalgatorna, att i så stor utsträckning som är rimligt fördröja dagvatten närmast källan, samt att skydda och möjliggöra utveckling av en för staden kulturhistoriskt värdefull industribyggnad.

Ärendebeskrivning

Arbetet med att upprätta detaljplanen påbörjades av Umeå kommun, Detaljplanering 2022-02-16.

Detaljplanen möjliggör för cirka 580 bostäder i form av fem nya bostadskvarter. Planen medger centrumskapande verksamheter i bottenvåningar inom totalt tre av dessa fem kvarter och kravställer verksamheter kring det torg planen också föreslår. Vidare medger planen en "fickpark" mitt i planområdet och verksamheter möjliggörs även i den gamla syrgasfabriken.

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag2025-10-07

Inom området anläggs ett nytt gatunät med lokalgator. En del av gatorna ämnas utföras som gångfartsgator, vilket innebär att alla fordon samsas på samma yta och motorfordon ska framföras på fotgängares villkor. Gatusektionen är anpassad för att möjliggöra en omvandling till traditionell gata om behov av det uppstår.

Gällande översiktsplan förespråkar blandad kvartersstad med hög täthet inom omvandlingsområdet, och planförslaget bedöms följa översiktsplanens intentioner.

Planen handläggs med utökat förfarande med anledning av att planen bedöms ha stort allmänt intresse; dels p.g.a. omfattningen med 580 tillkommande bostäder i ett centralt läge, dels för att planen påverkar en byggnad av kulturhistoriskt värde.

Samråd/Granskning

Länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, berörda sakägare, kommunala och statliga instanser har haft möjlighet att framföra synpunkter på förslaget.

Samråd hölls under tiden 2023-11-16 till 2023-12-08 och ett samrådsmöte hölls 2023-11-30. Planförslaget var på granskning mellan 2025-06-13 och 2025-07-04.

Av de synpunkter som har inkommit under samråd- och granskningstiden har ett granskningsutlåtande upprättats av Umeå kommun, Detaljplanering. Av utlåtandet framgår bl.a. att det finns en oro från grannar kring byggnadshöjder närmast Skogsbrynet, men också att ändringen av planförslaget inför granskning är uppskattad. Ändringen som dessa yttranden syftar till är att två punkthus om nio våningar har ersatts med byggnader i fem respektive sju våningar.

Umeå kommun, Detaljplanering gör bedömningen utifrån omfattningen av genomförda revideringar efter granskningsskedet att förnyad granskning inte behöver ske.

Umeå kommun

Kommunstyrelsens planeringsutskott

Protokollsutdrag2025-10-07

Antagande av detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige med anledning av att ärendet handläggs med utökat förfarande.

Kvarstående synpunkter

De som har kvarstående synpunkter kommer att få underrättelse om beslutet tillsammans med besvärshänvisning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-09-03

Protokollsutdrag BN 2025-09-24, § 192 – godkänd plan

Antagandehandlingar

- Plankarta, september 2025
- Planbeskrivning, september 2025

Övriga handlingar

- Granskningsutlåtande, september 2025
- Samrådsredogörelse, maj 2025
- Gestaltningssprogram, Strategisk Arkitektur, maj 2025

Beredningsansvariga

Patrik Gredemyr, planarkitekt

Johanna Söderholm, planchef

Föredragande

Karin Berggren, Sweco

Planeringsutskottets beslutsordning

Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut ska skickas till detaljplanering@umea.se

Detaljplanering expedierar därefter beslutet till:

- Sökande
- Länsstyrelsen
- De med kvarstående synpunkter

Tjänsteskrivelse

2025-09-12

Kommunstyrelsen

Diariennr: KS-2025/00779

Förvärv av samtliga aktier i Visit Umeå AB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar (efter förslag från Umeå Kommunföretag AB)

att tillstyrka att Umeå kommunföretag förvärvar nedan nämnda aktier

att fastställa bolagsordning för Visit Umeå AB i enlighet med bilaga 1

att anta ägardirektiv för Visit Umeå AB i enlighet med bilaga 2.

Ärendebeskrivning

I syfte att utveckla och leda styrningen av Visit Umeå föreslås att Umeå Kommunföretag AB förvärvar samtliga aktier i bolaget. Finansieringen av bolaget sker på motsvarande sätt som idag.

Umeå Kommunföretag AB:s styrelse beslutade 2025-09-08:

- att förvärva samtliga Destination Umeå Ek Förenings aktier i Visit Umeå AB för det nominella värdet.
- att förvärva samtliga Umeå C AB:s aktier i Visit Umeå AB för det nominella värdet.
- att ge VD (UKF) i uppdrag att teckna erforderliga avtal såsom avtal om aktieöverlåtelse.

Beslutsunderlag

Umeå Kommunföretag AB styrelseprotokoll 2025-09-08 nr 291.

Missiv aktieförvärv Visit Umeå AB

Bolagsordning för Visit Umeå AB. Bilaga 1

Ägardirektiv för Visit Umeå AB. Bilaga 2

Beslutet ska skickas till

Umeå Kommunföretag AB (vd Fredrik Lundberg) för vidarebefordran till berörda.

Elin Pietroni
stadsdirektör

Lena Gustafsson
ekonomidirektör

Styrelseprotokoll nr 291

PROTOKOLL fört vid sammanträde med
styrelsen för Umeå Kommunföretag AB
Den 8 september 2025. 13:15 – 15:00.

Beslutande: Anders Ågren
Janet Ågren
Bore Sköld
Tomas Wennström
Elmer Eriksson

Ej närvarande: Hans Lindberg
Mattias Larsson

Övriga närvarande: Fredrik Lundberg
Fredrik Forsell
Jan Ridfeldt VD Umeå Energi AB
Lena Höök Gustafsson – Ekonomidirektör Umeå kommun

§ 1 Sammanträdets öppnande

Förklarade ordföranden Anders Ågren sammanträdet öppnat varefter
föredragningslistan fastställdes.

§ 2 Val av protokolljusterare

Beslöts att dagens protokoll skall justeras av Anders Ågren och Janet
Ågren.

§ 3 Protokoll

3:1 Styrelseprotokoll

Beslöts att lägga protokoll från styrelsens sammanträde 2025-08-11 (nr
290) till handlingarna.

§ 4 Lägesorientering koncernen

4:1 Bolagspresentation Umeå Energi AB – VD Jan Ridfeldt

VD Jan Ridfeldt informerade om ett antal aktuella frågor i Umeå Energi AB:

- Statusuppdatering – kapacitet Umeå.
- Statusuppdatering projekt.
- Eventuellt nya lokaler.

Det bildspel som visades under mötet har delgivits styrelsen.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:2 Kollektivtrafik

4:2:1 Allmän information om kollektivtrafiken

Styrelsen informerades om den skrivelse som skickats till Region Västerbotten med anledning stora utmaningar med det nya betalsystemet.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:2:2 Resandestatistik

Relativt bra intäkter men resandet viker jämfört med utfallet innan det nya betalsystemet implementerades.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:3 Beslut – Förvärv av samtliga aktier i Visit Umeå

I syfte att utveckla och leda styrningen av Visit Umeå föreslås att Umeå Kommunföretag förvärvar samtliga aktier i bolaget. Finansieringen av bolaget sker på motsvarande sätt som idag.

UKF:s styrelse beslutar:

Att förvärva samtliga Destination Umeå Ek Förenings aktier i Visit Umeå AB för det nominella värdet.

Att förvärva samtliga Umeå C AB:s aktier i Visit Umeå AB för det nominella värdet.

Att ge VD (UKF) i uppdrag att teckna erforderliga avtal såsom avtal om aktieöverlåtelse.

UKF:s styrelse beslutar att föreslå att kommunfullmäktige beslutar:

Att tillstyrka att Umeå kommunföretag förvärvar ovan nämnda aktier.

Att fastställa bolagsordning för Visit Umeå AB i enlighet med bilaga 1 i tjänsteskrivelsen.

Att anta ägardirektiv för Visit Umeå AB i enlighet med bilaga 2 i tjänsteskrivelsen.

4:4 Information - Wasaline

VD informerade om viktiga framtidsfrågor i bolaget.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

4:5 Rapport från VD

VD gick igenom den VD-rapport som medföljde styrelsehandlingarna.

Beslöts att lägga informationen till handlingarna.

/§ 5 Övriga frågor

5:1 Nästa sammanträde 2025-10-06 kl 1315

§6 Sammanträdet avslutning

Vid protokollet

Fredrik Lundberg

Justeras

Anders Ågren

Janet Ågren

Signatures for document with ID: 2698A81D-9EF6-4307-8784-A74098674FF3.

2025-09-02

Umeå kommunföretag ABs styrelse

Aktieförvärv Visit Umeå AB

Umeå kommunföretag äger 28 % av Visit Umeå AB, 556870-2343. Övriga aktier ägs till 36 % av Destination Umeå Ek För (DUEF) och Umeå C AB vardera.

Under hösten kommer frågan om utseende av nya styrelseledamöter och lekmannarevisorer i Visit Umeå AB underställas kommunfullmäktige och UKFs styrelse. Vidare kommer frågan om utseende av ägarombud att underställas kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Umeå kommunföretag beslutar att

1. förvärva samtliga Destination Umeå Ek Förenings aktier i Visit Umeå AB för det nominella värdet.
2. förvärva samtliga Umeå C ABs aktier i Visit Umeå AB för det nominella värdet.
3. ge VD (UKF) i uppdrag att teckna erforderliga avtal såsom avtal om aktieöverlåtelse.
4. föreslå att kommunfullmäktige beslutar att
 - tillstyrka att Umeå kommunföretag förvärvar ovan nämnda aktier.
5. föreslå att kommunfullmäktige fastställer bolagsordning för Visit Umeå AB i enlighet med [bilaga 1](#).
6. föreslå att kommunfullmäktige antar ägardirektiv för Visit Umeå AB i enlighet med [bilaga 2](#).

Bakgrund

Visit Umeå är ett bolag vars uppdrag är att driva, koordinera och utveckla Umeå som en plats för fler besökare. Umeå Kommun och Umeå Kommunföretag äger en minoritet men har en övervägande del av finansieringen. Visit Umeå har även ett uppdrag från Umeåregionens kommuner om att vara regionturistbyrå och koordinera vissa insatser. I övrigt sker finansiering huvudsakligen genom olika uppdrag från bolagets nuvarande ägare (Destination Umeå Ek För och Umeå C) samt bolagen som äger Umeå C (Upab, Centrumgruppen i Umeå Ek För och Fastighetsägare i Umeå C Ek För). En mindre del av intäkterna kommer från försäljning av presentkort.

Ägarstrukturen är förhållandevis komplicerad och är till stora delar en historisk kvarleva där styrkan snarast är att parterna tillsammans har en samsyn om hur Umeå och Umeåregionen skall fortsätta utvecklas. De ursprungliga ägarna har varit helt på det klara med att strukturen inte är byggd för ett

långsiktigt hållbart bolag med förändringar i konjunktur och hur olika medlemsgrupper har möjlighet att finansiera.

Under de senaste åren har det blivit allt tydligare att ägarstrukturen är en begränsning i hur vi tillsammans vill utveckla Umeå. Samtliga ägare har tillsammans genomfört ett strategiarbete och benchmarking mot andra destinationsbolag där vi gemensamt konstaterat att vi behöver förändra. Det är tydligt att destinationsbolagens roll har utvecklats de senaste åren och att behovet av att tillsammans med kommun, näringsliv och övriga aktörer koordinera hur platsen utvecklas till att öka sin förmåga att vara attraktiv för besökare och även Umeåbor. Bolaget som tidigare har verkat främst som en företrädare för näringen behöver tillsammans med Umeå Kommun ta en större roll där besökarna, Umeåborna och näringslivets behov skall beaktas. Det stärks även av de stora event som sker i Umeå (SM Veckor och VM Rally) där Visit Umeå tillsammans med Kommunstyrelsen/SLK koordinerar. Umeå Kommun är en viktig aktör för att utveckla Umeå som en bättre plats för konferenser, privatturism och events utifrån att det oftast är Umeå Kommun som äger och har rådighet över platser och anläggningar som i sin tur genererar besök och upplevelser.

Nuvarande ägare är överens om att bibehålla och kvarstå med nuvarande finansiering men att den sker i form av uppdragsavtal och partnerskap. Några förändringar i budget är således ej aktuellt.

Avsikten är att Visit Umeås styrelse framgent ska bestå av totalt sju styrelseledamöter. Fyra av dessa styrelseledamöter ska utses av Umeå kommun, varav två av styrelseledamöterna ska vara politiker och två ska vara tjänstepersoner. Initialt kommer, med hänsyn till den nuvarande styrelsesammansättningen, de två tjänstepersonerna vara Umeå kommuns näringslivschef samt Upabs VD. Avsikten är vidare att resterande tre styrelseledamöter ska utses av Visit Umeås största partners.

Beredning

Fredrik Lundberg, Ulrika Sundin Bonnedahl, Peter Juneblad

Bolagsordning för Visit Umeå AB

Dokumentnamn:

Bolagsordning för Visit Umeå AB

Ansvarig:

[Förnamn Efternamn, organisatorisk enhet]

Datum:

[20XX-XX-XX], [§ X]

Godkänd av:

[Förnamn Efternamn, organisatorisk enhet]

Reviderad:

[20XX-XX-XX], [§ X]

Bolagsordning för Visit Umeå AB

Bolagsordning för Visit Umeå AB

Org. nr 556870-2343

§ 1 Bolagets firma

Bolagets firma är Visit Umeå Aktiebolag.

§ 2 Styrelsens säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Umeå kommun, Västerbottens län.

§ 3 Föremålet med bolagets verksamhet

Bolaget ska verka för utveckling och positionering av Umeå och Umeåregionen som en attraktiv plats att leva och verka på samt besöka.

Bolaget är skyldig att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren / i ägarens ställe.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet

Ändamålet med bolagets verksamhet är att med iakttagande av de kommunala lokaliserings- och likställighetsprinciperna skapa, samordna och effektivisera utvecklingsinsatser och upplevelser till gagn för lokalbefolkningen, besökare och besöksnäringens företag. Bolaget ska vara ett sammanhållande destinationsbolag för Umeåregionen.

Bolaget ska drivas på affärsmässiga grunder.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Umeå kommunföretag AB.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Umeå kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Bolagsordning för Visit Umeå AB

§ 6 Aktiekapital

Bolagets aktiekapital ska utgöra lägst etthundra tusen (100 000) och högst fyrahundratusen (400 000) kronor.

§ 7 Aktie

Aktier skall kunna utges till ett lägsta antal av etthundratusen (100 000) och ett högsta antal av fyrahundratusen (400 000).

§ 8 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Umeå kommun och revisorer äger rätt att när som helst granska bolagets verksamhet och räkenskaper samt i övrigt inspektera dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess

§ 9 Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst fem och högst sju ordinarie ledamöter. Styrelseledamöterna utses av kommunfullmäktige i Umeå kommun. Valet sker för tiden från den bolagsstämma som inträffar närmast efter det val till kommunfullmäktige ägt rum till och med den bolagsstämma som inträffar närmast efter följande val till kommunfullmäktige.

§ 10 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses auktoriserat revisionsbolag samt huvudansvarig revisor. Huvudansvarig revisor skall vara auktoriserad revisor.

§ 11 Lekmannarevisorer

Bolaget ska ha två lekmannarevisorer. Lekmannarevisorer utses av kommunfullmäktige i Umeå kommun. Valet sker för tiden från den bolagsstämma som inträffar närmast efter det att val till kommunfullmäktige ägt rum till och med den bolagsstämma som inträffar närmast efter följande val till kommunfullmäktige.

Bolagsordning för Visit Umeå AB

§ 12 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom e-post eller brev med posten till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor för stämman.

§ 13 Ärenden på årsstämma

Ordinarie årsstämma ska hållas årligen inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Följande ärenden skall förekomma till behandling:

1. Stämmans öppnande.
2. Val av ordförande vid stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd.
4. Val av en eller två justeringsmän.
5. Godkännande av dagordningen.
6. Prövning att stämman blivit behörigen sammankallad.
7. Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse samt i förekommande fall, koncernredovisning och koncernredovisningsberättelse.
8. Beslut om fastställelse av resultaträkning och balansräkning samt, om bolaget är moderbolag, koncernresultaträkning och koncernbalansräkning.
9. Beslut om dispositioner av bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
10. Beslut om ansvarsfrihet gentemot bolaget för styrelseledamöterna och den verkställande direktören.
11. Beslut om arvoden åt styrelsen och lekmannarevisorerna.
12. Information om kommunfullmäktiges styrelseval samt i förekommande fall revisor/er och revisorssuppleant/er.
13. Fastställande av ägardirektiv.
14. Beslut i annat ärende som stämman skall behandla enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.
15. Eventuell vinstutdelning.

§ 14 Bolagsstämmans kompetens

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och har att besluta i frågor som anges i aktiebolagslagen. Vissa av stämmans beslut måste underställas kommunfullmäktige.

Exempelvis:

- fastställande av bolagsordning
 - bildande av bolag
 - beslut i ärende av principiell betydelse eller större vikt
- samt

Bolagsordning för Visit Umeå AB

- övriga beslut som kommunfullmäktige har beslutat skall underställas dem.

§ 15 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår ska vara kalenderår.

§ 16 Firmatecknare

Styrelsen får även bemyndiga annan än styrelseledamot och verkställande direktör att teckna bolagets firma. Sådant bemyndigande får endast avse två personer i förening.

§ 17 Hembud

Har aktie övergått till någon person, som inte förut är aktieägare i bolaget, ska aktien genast hembjudas aktieägarna till inlösen genom skriftlig anmälan till bolagets styrelse. Åtkomsten av aktien ska därvid styrkas samt, där aktien övergått genom köp, uppgift lämnas om den betingade köpeskillingen. Hembudet ska ej kunna utnyttjas för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar.

När anmälan gjorts om akties övergång, skall styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje lösningsberättigad, vars postadress är införd i aktieboken eller eljest känd för bolaget, med anmodan till den, som önskar begagna sig av lösningsrätten, att skriftligen framställa lösningsanspråk hos bolaget inom två månader, räknat från anmälan hos styrelsen om akties övergång.

Anmäler sig flera lösningsberättigade, skall företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning, verkställd av notarius publicus, dock att, om samtidigt flera aktier hembjudits, aktierna först, så långt ske kan, skall i proportion till tidigare aktieinnehav fördelas bland dem som framställt lösningsanspråk. Under tiden hembudsförfarande pågår äger innehavare före överlåtelsen rätt att rösta för aktien.

När äganderätten övergått genom köp skall köpeskillingen utgöra lösenbelopp. Om parterna i övriga fall inte kan komma överens angående lösenbeloppet för hembjudna aktier, skall det bestämmas i den ordning lagen (1999:116) om skiljeförfarande stadgar. Även annan tvist än om lösenbeloppet prövas i den ordning lagen (1999:116) om skiljeförfarande stadgar.

Bolagsordning för Visit Umeå AB

Lösenbeloppet skall erläggas inom en månad från den tidpunkt, då lösenbeloppet blev bestämt.

Kommer förvärvaren och den som begärt inlösen ej överens i fråga om inlösen, får den som begärt inlösen väcka talan inom 2 månader från det lösningsanspråk framställdes hos bolaget.

Om inte inom stadgad tid någon lösningsberättigad framställer lösningsanspråk eller lösen inte erläggs inom föreskriven tid, äger den som gjort hembudet, att bli registrerad för aktien.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Umeå kommun annat än om ändringen föranleds av en lagändring eller endast är av redaktionell karaktär.

SÄRSKILDA ÄGARDIREKTIV för Visit Umeå AB (556870-2343), ("**Bolaget**"). Ägardirektivet har fastställts på bolagsstämma xxxx-xx-xx och beslutats av Umeå kommunfullmäktige den xxxx-xx-xx.

1. Grunduppdrag

Visit Umeå AB är ett plats- och besöksutvecklingsbolag med huvudsakligt syfte att skapa livskvalitet och attraktionskraft för besökare och Umeåbor. Detta görs genom att utveckla platsen och besökslivet till en händelserik och attraktiv plats som fler vill upptäcka, bo och verka på. Besökarens, medborgares och näringslivets perspektiv ska beaktas i det arbete som görs. Visionen är att Umeå är en betydelsefull plats, för många.

Verksamheten ska, baserat på insikter och faktiska behov, utveckla attraktioner och upplevelser, värva och utveckla evenemang och möten, samt till dessa genomföra marknadsaktiviteter och kommunikation. Bolagets uppdrag är kopplat till Umeå kommuns övergripande mål samt platsvarumärke. Verksamheten ska fungera som en samverkansplattform där besöksnäring, föreningsliv, kommun och andra nyckelintressenter möts och utvecklar den gemensamma platsen tillsammans.

2. Bolagets mål

2.1 Ekonomiska mål

Det åligger Bolaget att säkerställa näringslivets samt ägarens fortsatta ekonomiska engagemang genom att erbjuda ett attraktivt värdeerbjudande i form av aktiviteter.

Bolaget skall vid utgången av varje tertial, rapportera ekonomiskt utfall och nyckeltal enligt anvisningar och tidplan som fastställs av moderbolaget.

2.2 Effektiv verksamhet

Bolaget ska bedriva en rationell och ekonomiskt effektiv verksamhet där beslut och prioriteringar baseras på fakta, insikter och behov.

3. Styrelsemöten

Bolaget ska hålla styrelsemöten minst 5 gånger per år. Styrelsen ska bestå av 5-7 ledamöter.

4. Policys och riktlinjer

Förteckning över styrdokument relevanta för Bolaget kommer tillföras det särskilda ägardirektivet vid nästkommande revidering.

Om så är lämpligt för Bolagets verksamhet kan Bolaget besluta och anta egna mål, policys och riktlinjer förutsatt att dessa inte står i strid med gällande lagstiftning, bolagsordning eller vad Bolaget ålagts att följa i ägardirektiv.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 186

Diariennr: KS-2025/00779

Förvärv av samtliga aktier i Visit Umeå AB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar (efter förslag från Umeå Kommunföretag AB)

att tillstyrka att Umeå kommunföretag förvärvar nedan nämnda aktier

att fastställa bolagsordning för Visit Umeå AB i enlighet med bilaga 1

att anta ägardirektiv för Visit Umeå AB i enlighet med bilaga 2.

Ärendebeskrivning

I syfte att utveckla och leda styrningen av Visit Umeå föreslås att Umeå Kommunföretag AB förvärvar samtliga aktier i bolaget. Finansieringen av bolaget sker på motsvarande sätt som idag.

Umeå Kommunföretag AB:s styrelse beslutade 2025-09-08:

- att förvärva samtliga Destination Umeå Ek Förenings aktier i Visit Umeå AB för det nominella värdet.
- att förvärva samtliga Umeå C AB:s aktier i Visit Umeå AB för det nominella värdet.
- att ge VD (UKF) i uppdrag att teckna erforderliga avtal såsom avtal om aktieöverlåtelse.

Beslutsunderlag

Umeå Kommunföretag AB styrelseprotokoll 2025-09-08 nr 291.

Missiv aktieförvärv Visit Umeå AB

Bolagsordning för Visit Umeå AB. Bilaga 1

Ägardirektiv för Visit Umeå AB. Bilaga 2

Kommunstyrelsens beslutsordning

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Kommunstyrelsen beslutar enligt Umeå Kommunföretag AB:s styrelses förslag.

Beslutet ska skickas till

Umeå Kommunföretag AB (vd Fredrik Lundberg) för vidarebefordran till berörda.

Tjänsteskrivelse

2025-09-24

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00836

Reglemente för Umeå kommuns revisorer

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar (efter förslag från kommunfullmäktiges presidium)

att fastställa reviderat reglemente för kommunens revisorer i enlighet med förslag i bilaga 1.

Ärendebeskrivning

De förtroendevalda revisorernas arbete styrs ytterst av 12 kap. Kommunallagen och God revisionssed i kommunal verksamhet. Reglemente för Umeå kommuns revisorer fastslår vad som framgår av lagstiftning och den goda seden, samt kompletterar med vissa lokala föreskrifter om revisionens organisation, sammanträden och förvaltning. Reglementet reviderades senast av fullmäktige 2019-04-29 §95.

Under hösten 2025 upphandlar de förtroendevalda revisorerna sakkunnigt biträde. Inför upphandlingen har revisorerna identifierat delar i reglementet som inte längre är aktuella eller som behöver justeras/förtydligas. Förslag till förändringar sammanfattas nedan:

- Revisionens roll: De förtroendevalda revisorerna och dess sakkunniga bör tydligt särskiljas.
- 1§: Sveriges kommuner och Landstig ändras till Sveriges kommuner och Regioner.
- 17§: När i tid revisorernas skriftliga bedömning om delårsrapport ska lämnas till fullmäktige styrs av ytterst av 11 kap. 16§ Kommunallagen. Ytterligare reglering är inte nödvändig.
- 18§: Revisorerna bedömer vilka underlag som ska redovisas till fullmäktige beroende på granskningens omfattning och karaktär. Exakt vilka underlag som ska tillställas fullmäktige behöver inte regleras av reglementet.
- 19§: Revisorerna har regelbundna överläggningar med fullmäktiges presidium utifrån behov. Antal gånger behöver inte regleras av reglementet.
- 21§: Ny giltighetstid för reglementet föreslås på grund av ändringarna.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00836

Beslutsunderlag

Bilaga 1 - Förslag till förändrat reglemente för Umeå kommuns revisorer

Bilaga 2 - Förslag till förändrat reglemente med markerade förändringar

Beredningsansvariga

Kommunrevisionen genom Max Stenman (EY)

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunrevisionen

[Click here to enter text.](#)

[Click here to enter text.](#)

[Click here to enter text.](#)

Reglemente för Umeå kommuns revisorer

Dokumenttyp: Reglemente	
Dokumentansvarig: Kommunledningsstaben	Beslutsdatum: 2016-12-19 Reviderad: 2019-04-29, § 95
Beslutad av: Kommunfullmäktige	DNR: KS-2016/00834

Revisionens roll

De förtroendevalda revisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och kommunala företag. De förtroendevalda revisorerna anlitar sakkunniga för stöd i granskningen. Revisionen fyller en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Granskningen bidrar till legitimitet och förtroende åt verksamheten, samtidigt som den kan synliggöra och förmedla väsentlig och nödvändig kritik. Granskningen kan också generera bidrag till förbättring och utveckling.

Den övergripande revisionsuppgiften är att granska om verksamheten följer och uppnår fullmäktiges beslut och mål, att detta sker inom givna ekonomiska ramar och andra förutsättningar samt med en tillräcklig styrning och kontroll.

Revisorerna har också uppgiften att granska verksamheten i kommunens företag (aktiebolag och stiftelser), genom de lekmannarevisorer och revisorer som fullmäktige utser i företagen. Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.

Revisorerna lämnar varje år en revisionsberättelse till fullmäktige. I revisionsberättelsen redogör revisorerna för resultatet av sin granskning och lämnar ett särskilt utlåtande om de tillstyrker att ansvarsfrihet ska beviljas eller nekas. Revisorerna kan också rikta anmärkningar i sin revisionsberättelse. På motsvarande sätt rapporterar lekmannarevisorer och revisorer i företagen – med granskningsrapporter och revisionsberättelser.

Revisionens formella reglering

1 §

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för kommunala företag.

Den kommunala revisionen regleras i kommunallagen, främst kapitel 12. Lekmannarevisionen regleras i aktiebolagslagen, kapitel 10. Regler för revision finns också i lagstiftning för andra företagsformer t.ex. stiftelselagen.

God revisionssed i kommunal verksamhet är de föredömliga och goda principer och tillvägagångssätt som är allmänt vedertagna när kommunal revision utförs. Den goda seden uttrycker grundläggande värden, förhållningssätt och förutsättningar liksom processer, principer och tillvägagångssätt i granskning och bedömning i kommunen och dess kommunala företag. God revisionssed i kommunal verksamhet utgår från den kommunala sektorns förhållanden. Revisionsarbetet i kommunen ska bedrivas med utgångspunkt från den goda sed som senast är uttolkad och uttryckt i skriften "God revisionssed i kommunal verksamhet" (Sveriges Kommuner och Regioner).

Revisorerna verkar i övrigt under den lagstiftning som allmänt gäller i offentlig verksamhet – tryckfrihetsförordning, offentlighets- och sekretesslag, förvaltningslag, personuppgiftslag, lagen om offentlig upphandling m fl. Likaså har de att följa kommunövergripande riktlinjer från fullmäktige.

Revisorernas antal och organisation

2 §

Kommunen har sju revisorer som efter allmänna val utses av fullmäktige för en mandatperiod. Fullmäktige väljer revisorerna för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelse. Det första året i mandatperioden inleds därför med dubbla grupper revisorer.

3 §

Revisorerna arbetar samfällt med hela granskningssuppletet.

Den samordnade revisionen består av kommunens revisorer inklusive de som utses till lekmannarevisorer i aktiebolag och revisorer i stiftelser. Genom den samordnade revisionen kan kommunen som helhet granskas och bedömas.

4 §

Bland kommunens revisorer utser fullmäktige lekmannarevisorer till kommunens hel- och delägda aktiebolag samt revisorer i kommunala stiftelser i det antal som fastställs för varje enskilt företag och stiftelse.

Vid fyllnadsval av lekmannarevisor/revisor under mandatperioden fungerar kommunens revisorer som remissinstans inför nominering.

5 §

Fullmäktige väljer för den tid som fullmäktige bestämmer en ordförande och en vice. Rollen som ordförande är att vara sammankallande och leda gemensamma sammankomster och sammanträden.

Ordförande hämtas ur minoriteten i fullmäktige.

Revisorernas uppgifter

6 §

I ärenden i fullmäktige som avser och berör revision har revisorerna rätt att *yttra sig till och i fullmäktige*.

Revisorernas ekonomi och förvaltning

7 §

Fullmäktiges presidium bereder revisorernas budget och granskar därmed revisorernas räkenskaper och förvaltning.

8 §

Respektive företag svarar för kostnaderna för lekmannarevisorerna i aktiebolagen och revisorerna i stiftelserna samt sakkunniga biträden till dessa om inte annat avtalats.

9 §

För att besluta i ärenden om sin förvaltning och om jäv sammanträder revisorerna enligt de regler som gäller för kommunal nämnd.

Revisorernas sakkunniga biträden

10 §

Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed. Vid upphandling tillämpas kommunens upphandlingsregler. Revisorerna och lekmannarevisorerna beslutar själva om upphandling.

11 §

Bestämmelserna i kommunallagen, aktiebolagslagen och stiftelselagen om revisorernas rätt till upplysningar gäller också de sakkunniga som biträder revisorerna och lekmannarevisorerna.

Revisorernas arbetsformer

12 §

Ordföranden kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet och till sammanträden i ärenden om sin förvaltning och om jäv. Ordföranden får kalla även sakkunniga och andra experter samt förtroendevalda i fullmäktigeberedningar och nämnder till dessa sammankomster.

13 §

Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Ordföranden ansvarar för att anteckningar upprättas.

14 §

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Ordföranden ansvarar för att protokoll upprättas.

Protokollet justeras av ordföranden och en annan revisor. Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan revisorerna justerar den.

15 §

En skrivelse/motsvarande i revisorernas namn i granskningsarbetet fordrar att alla revisorer är eniga om innehållet. Skrivelsen ska undertecknas av ordföranden och av ytterligare en person som revisorerna utser.

Revisorernas rapportering

16 §

Revisionsberättelsen skall lämnas till fullmäktige inom fyra veckor efter det att årsredovisningen behandlats i kommunstyrelsen.

Till revisionsberättelsen fogas en sammanfattande redogörelse för resultatet av revisorernas granskning. Lekmannarevisorernas granskningsrapporter biläggs revisionsberättelsen.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter ska lämnas till fullmäktige i god tid före bolagsstämmorna.

17 §

Revisorernas utlåtande om delårsrapport lämnas varje år till fullmäktige inför deras behandling av delårsrapporten.

18 §

Revisorerna redovisar löpande resultatet av sin granskning till fullmäktige. Granskningarna tillställs fullmäktiges presidium så snart en granskning är avslutad. Fullmäktiges presidium svarar för vidare spridning till fullmäktiges alla ledamöter.

De sakkunnigas rapporter i sin helhet samt rapporter och bedömningar från revisorerna läggs löpande ut på revisionens hemsida. Detta uppfyller kravet i kommunallagen. Om det anses angeläget kan revisorerna med stöd av sina sakkunniga presentera en granskning muntligt.

I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Revisorerna och fullmäktige

19 §

Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar varje år.

Revisorerna utser inom sig företrädare att närvara vid fullmäktiges möten för att på fullmäktiges eller revisorernas initiativ informera om revisionen samt svara på frågor.

Revisorerna kan initiera ärende i fullmäktige, styrelse och nämnder med anledning av sin granskning och om sin förvaltning, när de bedömer att så behövs. Ordförande i fullmäktige, styrelse, respektive nämnd svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt, efter att beredning har skett.

Revisorernas arkiv

20 §

För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

Reglementets giltighet

21 §

Reglementet gäller från 1 november 2025 till dess fullmäktige fattar annat beslut.

Reglemente för Umeå kommuns revisorer

Dokumenttyp: Reglemente	
Dokumentansvarig: Kommunledningsstaben	Beslutsdatum: 2016-12-19 Reviderad: 2019-04-29, § 95
Beslutad av: Kommunfullmäktige	DNR: KS-2016/00834

Revisionens roll

~~Revisorerna och de sakkunniga som dessa anlitar (revisionen) är~~ **De förtroendevalda revisorerna är** fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och kommunala företag. **De förtroendevalda revisorerna anlitar sakkunniga för stöd i granskningen.** Revisionen fyller en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Granskningen bidrar till legitimitet och förtroende åt verksamheten, samtidigt som den kan synliggöra och förmedla väsentlig och nödvändig kritik. Granskningen kan också generera bidrag till förbättring och utveckling.

Den övergripande revisionsuppgiften är att granska om verksamheten följer och uppnår fullmäktiges beslut och mål, att detta sker inom givna ekonomiska ramar och andra förutsättningar samt med en tillräcklig styrning och kontroll.

Revisorerna har också uppgiften att granska verksamheten i kommunens företag (aktiebolag och stiftelser), genom de lekmannarevisorer och revisorer som fullmäktige utser i företagen. Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.

Revisorerna lämnar varje år en revisionsberättelse till fullmäktige. I revisionsberättelsen redogör revisorerna för resultatet av sin granskning och lämnar ett särskilt utlåtande om de tillstyrker att ansvarsfrihet ska beviljas eller nekas. Revisorerna kan också rikta anmärkningar i sin revisionsberättelse. På motsvarande sätt rapporterar lekmannarevisorer och revisorer i företagen – med granskningsrapporter och revisionsberättelser.

Revisionens formella reglering

1 §

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för kommunala företag.

Den kommunala revisionen regleras i kommunallagen, främst kapitel 12.

Lekmannarevisionen regleras i aktiebolagslagen, kapitel 10. Regler för revision finns också i lagstiftning för andra företagsformer t.ex. stiftelselagen.

God revisionssed i kommunal verksamhet är de föredömliga och goda principer och tillvägagångssätt som är allmänt vedertagna när kommunal revision utförs. Den goda seden uttrycker grundläggande värden, förhållningssätt och förutsättningar liksom processer, principer och tillvägagångssätt i granskning och bedömning i kommunen och dess kommunala företag. God revisionssed i kommunal verksamhet utgår från den kommunala sektorns förhållanden. Revisionsarbetet i kommunen ska bedrivas med utgångspunkt från

den goda sed som senast är uttolkad och uttryckt i skriften ”God revisionssed i kommunal verksamhet” (Sveriges Kommuner och **Regioner** Landsting).

Revisorerna verkar i övrigt under den lagstiftning som allmänt gäller i offentlig verksamhet – tryckfrihetsförordning, offentlighets- och sekretesslag, förvaltningslag, personuppgiftslag, lagen om offentlig upphandling m fl. Likaså har de att följa kommunövergripande riktlinjer från fullmäktige.

Revisorernas antal och organisation

2 §

Kommunen har sju revisorer som efter allmänna val utses av fullmäktige för en mandatperiod. Fullmäktige väljer revisorerna för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelse. Det första året i mandatperioden inleds därför med dubbla grupper revisorer.

3 §

Revisorerna arbetar samfällt med hela granskningsuppdraget.

Den samordnade revisionen består av kommunens revisorer inklusive de som utses till lekmannarevisorer i aktiebolag och revisorer i stiftelser. Genom den samordnade revisionen kan kommunen som helhet granskas och bedömas.

4 §

Bland kommunens revisorer utser fullmäktige lekmannarevisorer till kommunens hel- och delägda aktiebolag samt revisorer i kommunala stiftelser i det antal som fastställs för varje enskilt företag och stiftelse.

Vid fyllnadsval av lekmannarevisor/revisor under mandatperioden fungerar kommunens revisorer som remissinstans inför nominering.

5 §

Fullmäktige väljer för den tid som fullmäktige bestämmer en ordförande och en vice. Rollen som ordförande är att vara sammankallande och leda gemensamma sammankomster och sammanträden.

Ordförande hämtas ur minoriteten i fullmäktige.

Revisorernas uppgifter

6 §

I ärenden i fullmäktige som avser och berör revision har revisorerna rätt att *yttra sig till och i fullmäktige*.

Revisorernas ekonomi och förvaltning

7 §

Fullmäktiges presidium bereder revisorernas budget och granskar därmed revisorernas räkenskaper och förvaltning.

8 §

Respektive företag svarar för kostnaderna för lekmannarevisorerna i aktiebolagen och revisorerna i stiftelserna samt sakkunniga biträden till dessa om inte annat avtalats.

9 §

För att besluta i ärenden om sin förvaltning och om jäv sammanträder revisorerna enligt de regler som gäller för kommunal nämnd.

Revisorernas sakkunniga biträden

10 §

Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed. Vid upphandling tillämpas kommunens upphandlingsregler. Revisorerna och lekmannarevisorerna beslutar själva om upphandling.

11 §

Bestämmelserna i kommunallagen, aktiebolagslagen och stiftelselagen om revisorernas rätt till upplysningar gäller också de sakkunniga som biträder revisorerna och lekmannarevisorerna.

Revisorernas arbetsformer

12 §

Ordföranden kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet och till sammanträden i ärenden om sin förvaltning och om jäv. Ordföranden får kalla även sakkunniga och andra experter samt förtroendevalda i fullmäktigeberedningar och nämnder till dessa sammankomster.

13 §

Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Ordföranden ansvarar för att anteckningar upprättas.

14 §

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Ordföranden ansvarar för att protokoll upprättas.

Protokollet justeras av ordföranden och en annan revisor. Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan revisorerna justerar den.

15 §

En skrivelse/motsvarande i revisorernas namn i granskningsarbetet fordrar att alla revisorer är eniga om innehållet. Skrivelsen ska undertecknas av ordföranden och av ytterligare en person som revisorerna utser.

Revisorernas rapportering

16 §

Revisionsberättelsen skall lämnas till fullmäktige inom fyra veckor efter det att årsredovisningen behandlats i kommunstyrelsen.

Till revisionsberättelsen fogas en sammanfattande redogörelse för resultatet av revisorernas granskning. Lekmannarevisorernas granskningsrapporter biläggs revisionsberättelsen.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter ska lämnas till fullmäktige i god tid före bolagsstämmorna.

17 §

Revisorernas utlåtande om delårsrapport lämnas ~~senast 31 oktober~~ varje år till fullmäktige inför deras behandling av delårsrapporten.

18 §

Revisorerna redovisar löpande resultatet av sin granskning till fullmäktige. **Granskningarna** ~~Detta i form av kortversioner av granskningar och slutsatser som~~ tillställs fullmäktiges presidium så snart en granskning är avslutad. Fullmäktiges presidium svarar för vidare spridning till fullmäktiges alla ledamöter.

De sakkunnigas rapporter i sin helhet samt rapporter och bedömningar från revisorerna läggs löpande ut på revisionens hemsida. Detta uppfyller kravet i kommunallagen. Om det anses angeläget kan revisorerna med stöd av sina sakkunniga presentera en granskning muntligt.

I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Revisorerna och fullmäktige

19 §

Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar, ~~minst två gånger~~ varje år.

Revisorerna utser inom sig företrädare att närvara vid fullmäktiges möten för att på fullmäktiges eller revisorernas initiativ informera om revisionen samt svara på frågor.

Revisorerna kan initiera ärende i fullmäktige, styrelse och nämnder med anledning av sin granskning och om sin förvaltning, när de bedömer att så behövs. Ordförande i fullmäktige, styrelse, respektive nämnd svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt, efter att beredning har skett.

Revisorernas arkiv

20 §

För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

Reglementets giltighet

21 §

Reglementet gäller från ~~1 maj 2019~~ **1 november 2025** till dess fullmäktige fattar annat beslut.

Sammanträdesprotokoll

2025-10-01

Kommunfullmäktiges presidium

Tid: Onsdagen den 1 oktober 2025 kl. 09:00-10:30

Plats: Stadsdirektörens arbetsrum

Beslutande: Marie-Louise Rönnmark (S), ordförande
Alireza Mosahafi (M), vice ordförande
Jan-Olov Carlsson (V), 2:e vice ordförande

Utses att justera: Alireza Mosahafi (M)

Sekreterare: *Digital signatur* §§ 4
Tomas Jakobsson

Ordförande: *Digital signatur*
Marie-Louise Rönnmark

Justerare: *Digital signatur*
Alireza Mosahafi

BEVIS

Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag

Organ: Kommunfullmäktiges presidium
Sammanträdesdatum: 2025-10-01

Anslaget har satts upp: 2025-10-07

Anslaget tas ner: 2025-10-29

Förvaringsplats: Stadsledningskontoret, kommunkansliet

Underskrift: *Digital signatur*
Tomas Jakobsson

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges presidium

Sammanträdesprotokoll
2025-10-01

§ 4

Diariennr: KS-2025/00836

Reglemente för Umeå kommuns revisorer

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar (efter förslag från kommunfullmäktiges presidium)

att fastställa reviderat reglemente för kommunens revisorer i enlighet med förslag i bilaga 1.

Ärendebeskrivning

De förtroendevalda revisorernas arbete styrs ytterst av 12 kap. Kommunallagen och God revisionssed i kommunal verksamhet. Reglemente för Umeå kommuns revisorer fastslår vad som framgår av lagstiftning och den goda seden, samt kompletterar med vissa lokala föreskrifter om revisionens organisation, sammanträden och förvaltning. Reglementet reviderades senast av fullmäktige 2019-04-29 §95.

Under hösten 2025 upphandlar de förtroendevalda revisorerna sakkunnigt biträde. Inför upphandlingen har revisorerna identifierat delar i reglementet som inte längre är aktuella eller som behöver justeras/förtydligas. Förslag till förändringar sammanfattas nedan:

- Revisionens roll: De förtroendevalda revisorerna och dess sakkunniga bör tydligt särskiljas.
- 1§: Sveriges kommuner och Landstig ändras till Sveriges kommuner och Regioner.
- 17§: När i tid revisorernas skriftliga bedömning om delårsrapport ska lämnas till fullmäktige styrs av ytterst av 11 kap. 16§ Kommunallagen. Ytterligare reglering är inte nödvändig.
- 18§: Revisorerna bedömer vilka underlag som ska redovisas till fullmäktige beroende på granskningens omfattning och karaktär. Exakt vilka underlag som ska tillställas fullmäktige behöver inte regleras av reglementet.

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges presidium

Sammanträdesprotokoll
2025-10-01

- 19§: Revisorerna har regelbundna överläggningar med fullmäktiges presidium utifrån behov. Antal gånger behöver inte regleras av reglementet.
- 21§: Ny giltighetstid för reglementet föreslås på grund av ändringarna.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 - Förslag till förändrat reglemente för Umeå kommuns revisorer

Bilaga 2 - Förslag till förändrat reglemente med markerade förändringar

Beredningsansvariga

Kommunrevisionen genom Max Stenman (EY)

Kommunfullmäktiges presidiums beslutsgång

Kommunfullmäktiges presidium beslutar att föreslå kommunfullmäktige att fastställa reviderat reglemente för kommunens revisorer i enlighet med förslag i bilaga 1.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunrevisionen

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.

Tjänsteskrivelse

2025-09-18

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00767

Taxor och avgifter individ- och familjenämnden 2026 - dödsboförvaltning

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- fastställa taxa för provisorisk dödsboförvaltning per timme på 0,83% av prisbasbeloppet för innevarande år i de fall det finns tillgångar i dödsboet. Moms tillkommer.
- taxan börjar gälla från 1:a januari 2026.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden föreslår ett tydliggörande av nuvarande taxa för dödsboförvaltning. Den tidigare taxan fastställdes 2022 till 0,83 % av prisbasbeloppet. Revideringen av taxan klargör att det är prisbasbeloppet för innevarande år som avses samt att moms tillkommer. I övrigt är taxans uppbyggnad och konstruktion som tidigare, se tjänsteskrivelse från Individ och familjenämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag individ- och familjenämnden

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Beslutet ska skickas till

Individ- och familjenämnden

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Lena Höök Gustafsson
Ekonomidirektör

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-05-23

§ 116

Diariennr: IFN-2025/00005

Taxor och avgifter individ- och familjenämnden 2026- Provisorisk dödsboförvaltning

Beslut

Individ- och familjenämnden föreslår att kommunfullmäktige fastställer en taxa per timme på 0,83% av prisbasbeloppet för innevarande år för provisorisk dödsboförvaltning i de fall det finns tillgångar i dödsboet. Moms tillkommer. Taxan föreslås gälla från 1:a januari 2026.

Ärendebeskrivning

När någon har avlidit ska enligt 18 kap 1§ Ärvdabalken, (ÄB) dödsbodelägarna gemensamt förvalta den dödes egendom under boets utredning och därefter se till att bouppteckning förrättas. Det kan dock uppstå hinder som gör att dödsbodelägare inte kan ta sitt ansvar.

Socialtjänsten har efter en anmälan från hyresvärd, granne eller annan enligt 18 kap 2 § 2st ÄB ansvar för att göra de inledande åtgärder som annars är en plikt för dödsbodelägare. Det innebär att handläggare på socialkontor ekonomi utreder och förvaltar dödsbon/provisorisk förvaltning till dess dödsbodelägare påträffas och de påbörjar den egentliga bouppteckningen.

Enligt 18 kap 2 § ÄB och 5 kap 2§ Begravningslagen har socialnämnden rätt att ta ut ersättning av boet för sina kostnader för dödsboförvaltning och åtgärder enligt Begravningslagen. En kommun får enligt 2 kap 6 § KL inte ta ut högre avgift än vad som svarar mot kostnaden för de tjänster som kommunen tillhandahåller. Ersättningen skall därför motsvara kommunens självkostnad.

Provisorisk dödsboförvaltning är inte myndighetsutövning och mervärdesskatt ska därför betalas på den ersättning som kommunen har rätt att ta ut för dessa tjänster enligt Skatteverket. Enligt beslut i

Umeå kommun

Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-23

Kommunfullmäktige 2021-11-29 (KS-2021/01010, §253) är timtaxan reglerad till 0,83% av prisbasbeloppet som för 2022 motsvarade 501 kr/timme. Förvaltningen vill tydliggöra att prisbasbeloppet ska utgå från innevarande år samt att moms tillkommer till timtaxan. Taxa per timme föreslås att ligga kvar på 0,83% av prisbasbeloppet.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Rättslig vägledning skatteverket Dnr: 131 217016-13/111

Beredningsansvariga

Ekonomichef Simon Blomberg

Processledare Kristina Larsson

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 187

Diariennr: KS-2025/00767

Taxa dödsboförvaltning 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa taxa för provisorisk dödsboförvaltning per timme på 0,83% av prisbasbeloppet för innevarande år i de fall det finns tillgångar i dödsboet. Moms tillkommer

att taxan börjar gälla från 1:a januari 2026.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden föreslår ett tydliggörande av nuvarande taxa för dödsboförvaltning. Den tidigare taxan fastställdes 2022 till 0,83 % av prisbasbeloppet. Revideringen av taxan klargör att det är prisbasbeloppet för innevarande år som avses samt att moms tillkommer. I övrigt är taxans uppbyggnad och konstruktion som tidigare, se tjänsteskrivelse från Individ och familjenämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag individ- och familjenämnden

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Individ- och familjenämnden

Sida 2 av 2

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

§ 293

Diariennr: KS-2025/00767

Taxa dödsboförvaltning 2026**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar att:

att fastställa taxa för provisorisk dödsboförvaltning per timme på 0,83% av prisbasbeloppet för innevarande år i de fall det finns tillgångar i dödsboet. Moms tillkommer.

att taxan börjar gälla från 1:a januari 2026.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden föreslår ett tydliggörande av nuvarande taxa för dödsboförvaltning. Den tidigare taxan fastställdes 2022 till 0,83 % av prisbasbeloppet. Revideringen av taxan klargör att det är prisbasbeloppet för innevarande år som avses samt att moms tillkommer. I övrigt är taxans uppbyggnad och konstruktion som tidigare, se tjänsteskrivelse från Individ och familjenämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Protokollsutdrag individ- och familjenämnden

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Individ- och familjenämnden

Tjänsteskrivelse

2025-09-17

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00815

Ändring av taxa för verksamhet enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta ändringarna av taxan för verksamhet enligt miljöbalken i enlighet med bilaga 1

att ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår ändring av taxa för verksamhet enligt Miljöbalken.

Nuvarande taxa för verksamhet enligt miljöbalken beslutades av kommunfullmäktige den 30 september 2024. Sedan taxan trädde i kraft har det uppstått ett behov av att revidera och förtydliga vissa av dess bestämmelser. De ändringar som nu föreslås kan uppfattas som relativt omfattande men innebär inga större förändringar av hur taxan ska tillämpas.

Bland annat föreslås avsnitten om prövning av ansökan och handläggning av anmälan slås ihop till ett avsnitt. Det förtydligas när avgift tas ut i frågan om anmälningspliktiga ändringar av en miljöfarlig verksamhet, samt i prövning av befintliga verksamheter som påkallas av ändringar i miljöbalken. Vidare förtydligas när avgift inte tas ut i samband med hantering av klagomål. I taxebilagorna föreslås också ändringar till följd av ändringar i miljöprövningsförordningen.

I bilagan Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken anges alla föreslagna ändringar och motiven. I bilagan finns också författningsförslaget till den ändrade taxan. Språket i taxan föreslås också förenklas. Ord och uttryck som används på många platser har istället fått en egen bestämmelse där dessa förklaras. På detta sätt behöver inte ordet eller uttrycket förklaras i samband med att det används i taxan. Taxan föreslås ges ett nytt namn – taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken – för att bättre spegla vad taxan handlar om.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00815

Taxans layout föreslås också ändrats för att följa den kommunövergripande mallen. Den har också tillgänglighetsanpassats.

Timtaxan har också indexuppräknats med hänvisning till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som publiceras av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att följa prisutvecklingen i samhället. Eftersom PKV för oktober månad ännu inte har publicerat har istället PKV för april använts för uppräkningsen. Timtaxan ska därför räknas upp med 3,1 %, vilket innebär att timtaxan ökar från 1 215 kronor till 1 252,665 kronor. Avgiften avrundas upp till 1 253 kronor.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Bilaga 2 – Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

MHN protokoll 2025-08-28

Beslutet ska skickas till

MHN

Elin Pletroni
stadsdirektör

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare

BILAGA 1

Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp:
Taxa

Diarienummer:
XXX

Giltighetstid:
Tills vidare

**Datum och paragraf för
beslutet:**
2025-00-00, § XXX
Dokumentansvarig:
Miljö- och
hälsoskyddsnämnden

Dokumentet styr:
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ärendenummer:
2025–2364

Innehåll

Information	3
Inledande bestämmelser	4
Delegation	5
Timtaxa	6
Avgift för prövning	6
Avgift för tillsyn	7
Avgifter i särskilda fall	8
Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet	9
Gemensamma bestämmelser	10
Övergångsbestämmelser	10
Taxebilaga 1	11
Taxebilaga 2	27
Taxebilaga 3	54

Information

Denna taxa är beslutad av kommunfullmäktige och gäller för hur Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun tar ut avgifter för sitt arbete med prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Lagar och andra krav

Taxan är meddelad med stöd av 27 kapitlet 1 § miljöbalken (1998:808) och andra stycket 2 § lag (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn när det gäller tillsyn eller kontroll enligt förordning (EU) 2017/625 eller förordning (EU) 2019/1020.

Giltighetstid

Taxan gäller tills vidare.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Umeå kommuns kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde.

Begrepp och definitioner

2 § I denna taxa avses med:

Nämnden: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun.

Timtaxa: det belopp i kronor som anges i 7 § och motsvarar en hel timmes handläggningstid.

Timavgift: den sammanlagda handläggningstiden multipliceras med timtaxan.

Handläggning: alla åtgärder som vidtas i ett ärende. Exempelvis inläsning, kontakter med parter och remissinstanser, platsbesök, upprättande av handlingar, föredragning av ärendet i nämnden, beslutsfattande, utredningar samt andra liknade åtgärder.

Handläggningstid: den sammanlagda tiden som varje tjänsteperson har lagt ner på handläggning av ärendet eller tillsyn. I handläggningstiden ska inte räknas in sådan restid som vid ett och samma tillfälle (tur- och returresa) överstiger två timmar.

Utredningstid: endast den tid av handläggningstiden som avser tid för inspektion på plats, provtagning, mätning eller motsvarande utredningsarbete.

Prövning: handläggning av en ansökan om tillstånd, dispens, undantag eller anmälan enligt bestämmelser i Miljöbalken (1998:808) eller förordningar och föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken som nämnden ansvarar för eller övertagit från annan myndighet.

Tillsyn: detsamma som anges i 26 kap 1 § Miljöbalken (1998:808).

Tillsynstid: den tid som används för att beräkna en avgift som ska betalas för tillsynen.

Ytterligare tillsynsåtgärder: alla åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse men avser inte beslut att avsluta ärendet.

Industriutsläppsverksamhet, huvudverksamhet och slutsatser om bästa tillgängliga teknik: detsamma som anges Industriutsläppsförordning (2013:250).

Offentliggjorts: detsamma som slutsatsernas offentliggörande enligt Industriutsläppsförordning (2013:250).

Förordningen (EU) 2017/625: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG.

Förordning (EU) 2019/1020: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

1. handläggning av klagomål där nämnden inte behövt vidta några ytterligare tillsynsåtgärder för att klagomålet ska avhjälpas och den totala utredningstiden underskrider en timme,
2. handläggning med anledning av att ett beslut överklagas,
3. upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite,
4. en ansökan eller en anmälan som återkallas innan handläggningen påbörjas, eller
5. om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år.

4 § Beslut om avgift eller beslut om nedsättning eller efterskänkning av avgift enligt denna taxa fattas av nämnden.

5 § Har upphävts genom beslut KF § 000

Delegation

6 § Timtaxan är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Nämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att ändra timtaxan med den procentsats för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuner och Regioners webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Nämnden får även besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om prövningsnivåer eller ändrade verksamhetskoder, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Timtaxa

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan 1 253 kronor.

8 § Handläggning som utförs under lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton, helgdagar eller vardagar mellan kl. 19:00–07:00 tas avgift ut med 150 % av ordinarie timtaxan.

9 § Avgift tas ut för varje påbörjad halvtimme handläggningstid. Handläggningstiden ska alltid avrundas upp till närmaste halvtimme.

Avgift för prövning

10 § Avgift för prövning ska betalas:

1. enligt den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1, eller
2. som timavgift i övriga fall.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som prövningen avser.

11 § Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av nämnden, ingår kostnaden för en sådan besiktning i avgiften enligt 10 § punkt 1.

Om anordningen inte kan godkännas vid besiktningen, enligt första stycket, och en ny besiktning därför måste ske vid ytterligare ett tillfälle, ska avgift för den nya besiktningen betalas som timavgift.

12 § Avgift för prövning ska betalas av sökanden.

13 § Avgift för prövning ska betalas även om ärendet avslås, avvisas eller avskrivs. Avgift tas då ut enligt vad som framgår av taxebilaga 1 om inte särskilda skäl finns för att avgift i stället ska tas ut som timavgift.

14 § Sökanden är skyldig att ersätta nämndens kostnader vid prövning för sakkunniga som har tillkallats av nämnden och för kungörelser i ärendet.

15 § Utöver avgift för prövning, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

16 § Har upphävts genom beslut KF § 000

17 § Har upphävts genom beslut KF § 000

18 § Har upphävts genom beslut KF § 000

Avgift för tillsyn

19 § Avgift för tillsyn ska betalas:

1. enligt den avgiftsnivå för tillsyn som omfattas av taxebilaga 1,
2. som en fast avgift för verksamheter som omfattas av taxebilaga 2,
3. som en timavgift för verksamheter som omfattas av taxebilaga 3, eller
4. som timavgift i övriga fall.

Avgift för tillsyn enligt första stycket punkt 1–4 ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till behovet av tillsynsåtgärden eller blivit föremål för tillsynen.

Den fasta avgiftens storlek enligt första stycket punkt 2 ska beräknas enligt bestämmelserna i 20–22 §§. Summan av beräkningen ska avrundas upp till närmaste halvtimme och därefter multipliceras med timtaxan för att få fram den totala avgiften som ska betalas.

20 § I taxebilaga 2 är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en tid inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av tillsynstiden. Den tid som ska ingå i beräkningen är den högsta tiden som verksamheten omfattas av inom respektive verksamhetsgrupp.

Om verksamheten omfattas av fler än en verksamhetsgrupp, ska den högsta tiden i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Den högsta tiden av alla verksamhetsgrupper (huvudtid) ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Var och en av de övriga tiderna (deltid) ska ingå i beräkningen med 25 procent av sitt fulla värde.

Om summan överstiger 130 procent av huvudtiden ska den del som överstiger 130 procent inte ingå i tillsynstiden.

21 § För verksamheter med tillstånd ska avgiften bestämmas med utgångspunkt från vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

Avgifter i särskilda fall

Industriutsläppsverksamheter

22 § För industriutsläppsverksamheter ska utöver tillsynstiden enligt 19–20 §§ läggas till ett IED-tillägg som motsvarande 20 timmar.

IED-tillägget tas endast ut om det för huvudverksamheten har offentliggjorts slutsatser om bästa tillgängliga teknik. IED-tillägget tas ut året efter att slutsatserna om bästa tillgängliga teknik har offentliggjorts.

Om verksamhetens tillsynstid är lägre än 20 timmar, ska IED-tillägget i stället motsvara samma tid som tillsynstiden.

I beslutet om tilläggsavgift ska det provas om det föreligger skäl för att sätta ned avgiften enligt 31 §.

Extraordinär tillsynsavgift

23 § För verksamheter som omfattas av fast avgift enligt 19 § får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda handläggningstiden överskrider den tillsynstid som beräknats för verksamheten enligt 19–22 §§ och handläggningen eller tillsynen har orsakats av:

1. verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud,
2. det har inträffat en olycka eller större driftstörning som kan medföra risk för skada för människors hälsa eller miljön,
3. olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken,
4. prövning enligt 1 kap. 11 § miljöprövningsförordningen (2013:251) eller
5. prövning av verksamheten med anledning av ny eller ändrad lagstiftning som föreskriver att en ny eller ytterligare prövning ska ske av verksamheten.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 7–9 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tidpunkten för tillsynen.

Tillkommande avgift i särskilda fall

24 § Timavgift enligt 7–9 §§ ska även betalas för nämndens arbete med anledning av:

1. beslut om sådana villkor av mindre betydelse som prövningsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om, eller
2. nämndens arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter

25 § Fast avgift enligt 19 § ska betalas från och med det kalenderår som följer efter att beslut om tillstånd till verksamheten meddelats eller anmälan har skett – eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts, verksamheten har påbörjats. Den fasta avgiften ska därefter betalas i förskott. För tillsyn som sker innan verksamheten varit skyldig att betala fast avgift tas i stället timavgift ut.

Fast avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Avgifter för extraordinär tillsyn enligt 23 § faktureras i efterskott.

26 § Har upphävts genom beslut KF § 000

27 § Har upphävts genom beslut KF § 000

28 § Har upphävts genom beslut KF § 000

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet

29 § När förordningen (EU) 2017/625 är tillämplig ska avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, betalas i form av timavgift. Sådan avgift tas bara ut om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

30 § För kommunens handläggning inom miljöbalkens tillämpningsområde som avser marknadskontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 ska avgift betalas i form av timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Gemensamma bestämmelser

Nedsättning av avgift

31 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Betalning av avgift

32 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Umeå kommun. Betalning ska ske inom den tid som anges i beslutet om avgift eller på fakturan.

Överklagande

33 § Har upphävts genom beslut KF § 000

34 § Har upphävts genom beslut KF § 000

35 § Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas en kommunala nämnds beslut om avgift till länsstyrelsen. Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas däremot till allmän förvaltningsdomstol.

Övergångsbestämmelser

Denna taxa trädde i kraft den 1 januari 2026. Äldre taxa gäller fortfarande i fråga om avgift som avser handläggningstid före ikraftträdandet.

Taxebilaga 1

Taxebilaga 1 gäller avgifter för prövning och tillsyn som inte omfattas av taxebilaga 2 eller taxebilaga 3.

Avgiftsnivåer är förutbestämda och fastställda schablonbelopp som bestäms med hänsyn till ärendets komplexitet och tidsåtgång enligt tabell 1 nedan.

Tabell 1. Den avgift avgiftsnivån motsvarar.

Avgiftsnivå med förklaring	Handläggningstid per avgiftsnivå	Avgift
Avgiftsnivå 1 Enkla ärenden där handlingar endast bekräftas	0 h	0 kr
Avgiftsnivå 2 Ärenden med enklare bedömning via skrivbord.	2 h	2 506 kr
Avgiftsnivå 3 Ärenden med behov av ytterligare kontakt, på plats eller via skrivbord, för bedömning.	7 h	8 771 kr
Avgiftsnivå 4 Ärenden med behov av mer omfattande bedömning inklusive ytterligare kontakt, på plats eller via skrivbord.	9 h	11 277 kr
Timavgift Komplexa ärenden/ärenden som inte går att schablonisera och tillsynsärenden som inte innefattar fast avgift. - Faktisk nedlagd tid.	Timavgift	Timavgift

Tabell 2. Ärendetyper och den avgiftsnivå som gäller för prövning eller tillsyn.

Nr	Beskrivning	Lagrum	Avgift
1	Avgifter för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		
	Prövning		
1.1	Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning, för upp till 25 personekvivalenter, som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4
1.2	Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning, för mer än 25 personekvivalenter, som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2 eller kräver tillstånd eller anmälan enligt miljöprövningsförordningen.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.3	Ansökan om tillstånd till anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.4	Ansökan om tillstånd för slamavskiljare eller minireningsverk som ska ansluta till en befintlig tillståndsgiven gemensamhetsanläggning	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
1.5	Ansökan om tillstånd till inrättande av en sluten tank som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
1.6	Att i samma ärende ansöka om tillstånd till inrättande av en sluten tank som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till samt anmäla om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4

1.7	Ansökan om tillstånd till hållande av vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
1.8	Ansökan om tillstånd till spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa, per spridningstillfälle.	40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken.	Avgiftsnivå 2
1.9	Anmälan om miljöfarlig verksamhet.	9 kap 6 §, 1 kap 10 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
1.10	Anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	1 kap 11 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
1.11	Anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoilet, där slamtömning krävs, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
1.12	Anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoilet, där slamtömning inte krävs, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.13	Anmälan om ändring av en avloppsanordning och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.14	Anmälan om inrättande av en värmepumpsanläggning för utvinning av värme, upp till 20 kW, ur mark, ytvatten eller grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2

1.15	Anmälan om inrättande av en värmepumpsanläggning för utvinning av värme, över 20 kW, ur mark, ytvatten eller grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.16	Anmälan om anläggande av gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom ett område med detaljplan.	37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
1.17	Anmälan i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Avgiftsnivå 2
1.18	Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygieniska behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, nålar, piercingverktyg, rakblad, nagelbandssaxar eller andra liknande skärande eller stickande verktyg.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
1.19	Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med bassängbad för allmänheten, eller som annars används av många människor.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.20	Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, specialskola, sameskola eller internationell skola	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
1.21	Anmälan om att uppföra eller använda ett kyltorn.	38 a § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift

1.22	Prövning i övrigt gällande verksamheter som kan riskera att skada människors hälsa eller orsaka olägenheter för hälsan enligt 9 kap. miljöbalken eller prövning i ärende avseende ändring eller utökning av befintlig anmälningspliktig verksamhet.	9 kap miljöbalken, Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
	Tillsyn		
1.23	Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljö-tillsynsförordningen	Timavgift
1.24	Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; 1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, 3. samlingslokaler där många människor brukar samlas, 4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling och där verksamheten inte endast omfattar estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar , 7. lokaler för förvaring av djur.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.25	Radon i bostäder och lokaler för allmänna ändamål.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
1.26	Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift

2	Avgift för vattenverksamhet		
	Prövning		
2.1	Anmälan om vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	11 kap 9b § miljöbalken, 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
	Tillsyn		
2.2	Övrig vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 10 § miljöbalken	Timavgift
3	Avgift för kemiska produkter och biotekniska organismer		
	Lagring av brandfarliga vätskor		
	Prövning		
3.1	Ansökan om undantag från kraven i föreskrifterna.	8 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

	Tillsyn		
3.2	Information innan installation påbörjas utanför vattenskyddsområde av cisterner med anslutna rör- och slangledning med brandfarliga vätskor eller spilloljor ovan eller i mark när cisternerna rymmer mer än totalt 1 m3 vätska eller motsvarande för installation (inom vattenskyddsområde när cisternerna rymmer mer än totalt 150 liter brandfarliga vätskor eller spillolja).	3 kap 1 § 1 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
3.3	Information innan hantering under minst fem dagar under en sammanhängande trettiodagarsperiod i ett och samma vattenskyddsområde påbörjas av mer än totalt 150 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor i lösa behållare.	3 kap 2 § 1 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
3.4	Information om hur cistern med anslutna rör- och slangledning samt eventuella föroreningar ska tas om hand i samband med att en cistern tas ur bruk.	8 kap 1 § Naturvårds-verkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
3.5	Underrättelse om misstanke av att mark- eller vattenområde har blivit förorenat av hantering som omfattas av tillämpningsområdet för dessa föreskrifter.	6 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

3.6	Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 § p5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
	Fluorerade växthusgaser		
	Tillsyn		
3.7	Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter f-gas eller mer.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthus-gaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
3.8	Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1–4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 2
3.9	Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
	Ozonnedbrytande ämnen		
	Tillsyn		
3.10	Utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) nr 517/2014, förordning (EG) nr 1005/2009, 2 kap 31 § p 6 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

3.11	Verksamhet där ozonnedbrytande ämne används för laboratorie- och analysarbeten som betraktas som viktiga enligt bilagan till Kommissionens förordning (EU) nr 291/2011, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordning (EG) 1005/2009, förordning (EG) nr 291/2011, 2 kap 31 § p 5 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
	Växtskyddsmedel		
	Prövning		
3.12	Ansökan om särskilt tillstånd till yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 40 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Avgiftsnivå 2
3.13	Ansökan om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel inom ett vattenskyddsområde som har inrättats före den 1 januari 2018 och där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2)	Timavgift
3.14	Ansökan om dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel 1. på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slätter eller bete, 2. på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser som allmänheten har tillträde till, 3. i parker eller trädgårdar eller andra områden som i första hand är avsedda att vara rekreationsområden som allmänheten har tillträde till, 4. inom koloniträdgårdsområden eller i växthus som inte används yrkesmässigt, 5. på tomtmark för bostadshus eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller 6. på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler.	2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
3.15	Anmälan om yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 41 § Förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift

	Tillsyn		
3.16	Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka ut.	9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018.	Timavgift
3.17	Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel.	9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018.	Timavgift
3.18	Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
	Biocidprodukter		
	Prövning		
3.19	Ansökan om undantag från bestämmelserna om information och underrättelse i	4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter	Avgiftsnivå 2
	Tillsyn		
3.20	Underrättelse i samband med spridning av biocidprodukt på en plats som allmänheten har tillträde till som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1

3.21	Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
	PCB		
	Prövning		
3.22	Anökan om dispens från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
3.23	Anmälan om avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m. och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
	Tillsyn		
3.24	Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
4	Kosmetiska produkter		
	Tillsyn		
4.1	Kosmetiska produkter, de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av behörig myndighet, samt rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordningen.	Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

5	Övrigt avseende kemiska produkter		
	Tillsyn		
5.1	Primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
5.2	Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom den tillsyn som Kemikalieinspektionen utövar över primärleverantörers utsläppande på marknaden	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
5.3	Övrig tillsyn av kemiska produkter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 § samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
6	Avgift för viss övrig verksamhet		
	Ärenden om allmänna hänsynsregler enligt 2 kap miljöbalken		
	Tillsyn		
6.1	Hushållning med energi samt användning av förnyelsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift

6.2	I verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
6.3	Övrig tillsyn över att miljöbalkens hänsynsregler efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
7	Ärenden enligt 7 och 12 kap miljöbalken		
	Prövning		
7.1	Ansökan om dispens från strandskyddsföreskrifter	7 kap 18 b § miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
7.2	Ansökan om tillstånd till åtgärd som är förbjuden för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.	7 kap 24 § miljöbalken	Timavgift
7.3	Ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för natur- eller kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
7.4	Ansökan om nya eller ändrade villkor i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
7.5	Ansökan om dispens från förbudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde.	7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap, 8 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

7.6	Ansökan eller anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde som kräver tillstånd eller anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Timavgift
7.7	Anmälan för samråd av en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.	12 kap 6 § miljöbalken	Timavgift
	Tillsyn		
7.8	Naturresevat, kulturresevat, naturminnen, biotopskyddsområden, vattenskyddsområden som kommunen har beslutat om, djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om, område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 § miljöbalken, strandskydd utom det som länsstyrelsen har tillsyn över när det gäller väg- och järnvägsanläggningar.	2 kap 9 § miljö-tillsynsförordningen	Timavgift
7.9	Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av antalet djur i ett jordbruk, 2. försiktighetsmått för gödselhanteringen, och 3. växtodlingen och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	12 kap 10 § miljö-balken, 2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 2
7.10	Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljö-tillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
7.11	Övrig tillsyn av skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning i jordbruket och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 8 § p 7 samt 1 kap 19 och 20 §§ miljö-tillsyns-förordningen (2011:13) eller 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift

8	Ärenden om verksamheter som orsakar miljöskador enligt 10 kap miljöbalken		
	Prövning		
8.1	Anmälan om avhjälpande av vissa föroreningsskador.	28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
	Tillsyn		
8.2	Underrättelse om upptäckt av en förorening på en fastighet och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	10 kap 11 § miljöbalken	Timavgift
8.3	Underrättelse om upptäckt av en överhängande fara för att en verksamhet eller åtgärd medför en allvarig miljöskada.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
8.4	Underrättelse om upptäckt av att en allvarig miljöskada har uppstått.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
8.5	Övrig tillsyn av föroreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens tillsynsansvar och andra miljöskador om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för.	2 kap 31 § p 3 miljö- tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
9	Ärenden enligt 15 kap miljöbalken		
	Prövning		
9.1	Ansökan om tillstånd eller dispens för omhändertagande av avfall inom egen fastighet eller eget omhändertagande av avfall enligt 15 kap. 24 § miljöbalken samt övriga anmälningar, tillstånd och undantag enligt avfallsförordningen samt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	15 kap 25 § miljöbalken, avfallsförordningen (2020:614), kommunens föreskrifter om avfallshantering	Timavgift

	Tillsyn		
9.2	Tillsyn av avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap. 31 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
10	Ärenden enligt 30 kap miljöbalken		
10.1	Handläggning av miljöskaktionsavgift	30 kap miljöbalken	Avgiftsnivå 2

Taxebilaga 2

Taxebilaga 2 gäller avgifter för tillsyn av verksamheter.

Verksamhetskod	Prövnings-nivå	Timmar	Beskrivning
Verksamhetsgrupp jordbruk och djurhållning			
1.10-i och 1.11	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
1.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
1.2001	U	3	För verksamheter under anmälningspliktig nivå, men med stadigvarande djurhållning med 30 djurenheter eller fler, är tillsynstiden 3 timmar.
Verksamhetsgrupp fiskodling och övervintring av fisk			
5.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 3 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp berg, naturgrus och andra jordarter			
10.10	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.11	B	18	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.11	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.

10.11	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.11	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.
10.11	B	9	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.11	B	9	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet inte omfattas av någon av 1-5.
10.20	B	9	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för täkt av torv.
10.20	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.20	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.
10.20	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.20	B	9	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.

10.20	B	9	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.20	B	9	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet inte omfattas av någon av 1-6.
10.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp råpetroleum, naturgas och kol			
11.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp annan utvinningsindustri			
13.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp slakterier			
15.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp livsmedel och foder av animaliska råvaror			
15.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

15.65	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp rökeri			
15.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp livsmedel och foder av vegetabiliska råvaror			
15.90-i, 15.95	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser anläggning för tillverkning av stärkelse, stärkelsederivat eller socker.
15.90-i, 15.95	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser rostning av kaffe.
15.90-i, 15.95	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling med en produktion av mer än 50 000 ton per kalenderår och inte omfattas av 1 eller 2.
15.90-i, 15.95	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
15.101	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.115	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp kvarnprodukter			
15.125	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp livsmedel och foder av kombinerade råvaror			
15.151	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.155	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp mjölkprodukter			
15.170-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
15.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp annan livsmedelstillverkning			
15.200	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 19 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.220	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.240	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.260	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.280	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 27 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.310	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 28 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp textilvaror			
17.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 6 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp päls, skinn och läder			
18.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 7 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp trävaror			
20.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.20	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som omfattar mer än 200 000 kubikmeter per kalenderår.
20.20	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som inte omfattas av 1.
20.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.91	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp fotografisk och grafisk produktion			
22.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
22.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

22.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp organiska kemikalier			
24.01-i, 24.02-i, 24.03-i, 24.04-i, 24.05-i, 24.06-i, 24.07-i, 24.08-i, 24.09-i, 24.10-i, 24.11-i, 24.12-i, 24.13-i, 24.14-i, 24.15-i, 24.16-i, 24.17-i, 24.18-i, 24.19-i, 24.20-i, 24.21-i och 24.22-i	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 1-22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår.
24.01-i, 24.02-i, 24.03-i, 24.04-i, 24.05-i, 24.06-i, 24.07-i, 24.08-i, 24.09-i, 24.10-i, 24.11-i, 24.12-i, 24.13-i, 24.14-i, 24.15-i, 24.16-i, 24.17-i, 24.18-i, 24.19-i, 24.20-i, 24.21-i och 24.22-i	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 1-22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 20 000 ton per kalenderår.
Verksamhetsgrupp Läkemedel			
24.40	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
24.41	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 41 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp annan kemisk tillverkning			
24.44	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

24.45	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av gas- eller vätskeformiga kemiska produkter.
24.45	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser tillverkning av läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material.
24.45	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av sprängämnen.
24.45	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av pyrotekniska artiklar.
24.45	B	13	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser tillverkning av ammunition.
24.46	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.47	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp gummi- och plastvaror			
25.11	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
25.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp glas, glasvaror och keramiska produkter			
26.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp cement, betong, kalk, krita och gips			
26.100	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp andra mineraliska produkter			
26.130-i och 26.140	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
26.150	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.160	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.170-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 19 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
26.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 20 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp stål och metall			
27.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 15 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
27.140	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 15 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp metall- och plastytbehandling, avfettning och färgborttagning			
28.10-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
28.25	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.80	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
28.90	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.

28.95	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp elektriska artiklar			
31.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 17 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
31.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 17 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Motorer, turbiner och reaktorer			
34.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
34.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp Motorfordon			
34.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp järnvägsutrustning och flygplan			
34.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp maskinell bearbetning			
34.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 8§ miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp skeppsvarv			
35.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp förbrukning av organiska lösningsmedel			
39.10-i	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 184 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 500 ton per kalenderår.
39.10-i	B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 200 ton men högst 500 ton per kalenderår.
39.10-i	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår.
39.10-i	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om förbrukningen uppgår till högst 50 ton per kalenderår.
39.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.35	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp hantering av bränslen och andra kemiska produkter			
39.60	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
39.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.90	C	6	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.

Verksamhetsgrupp anaerob biologisk behandling			
40.02	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp framställning av gas- och vätskeformiga bränslen			
40.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp förbränning			
40.40-i	A	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för gasturbinanläggningar.
40.40-i	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
40.50-i	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för gasturbinanläggningar.
40.50-i	B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 200 megawatt men högst 300 megawatt.
40.50-i	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 200 megawatt.
40.50-i	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt.

40.51	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
40.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
40.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp vindkraft			
40.90 och 40.95	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) till havs.
40.90 och 40.95	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för fler än 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land.
40.90 och 40.95	B	6	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för högst 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land.
40.100	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp värme- och kylanläggningar			
40.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
40.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp fordonsservice och drivmedelshantering			
50.10	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.

50.1001	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar. om tvättning av 1. fler än 1000 personbilar per kalenderår 2. 100 eller färre tåg eller flygplan per kalenderår 3. 500 eller färre tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 250 andra motordrivna fordon per kalenderår.
50.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
50.2001	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen och överstigande 50 kvadratmeter är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp hamnar			
63.10	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för hamn med mer än 50 anlöp per kalenderår.
63.10	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för hamn med mer än 10 anlöp men högst 50 anlöp per kalenderår.
63.10	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för hamn med upp till 10 anlöp per kalenderår.
63.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 24 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp flygplatser			
63.30	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för verksamhet som omfattar mer än 40 000 flygrörelser men högst 100 000 flygrörelser per kalenderår.

63.30	A	137	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för verksamhet som omfattar mer än 10 000 flygrörelser men högst 40 000 flygrörelser per kalenderår.
63.30	A	64	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet som inte omfattas av någon av 1-3.
63.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 24 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp laboratorier			
73.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 25 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp tankrengöring			
74.10	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 26 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
74.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 26 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp hälso- och sjukvård			
85.10	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 27 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
85.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 27 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp rening av avloppsvatten			
90.10 och 90.11	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 100 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 000 personekvivalenter.

90.10 och 90.11	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 20 000 personer men högst 100 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 20 000 personekvivalenter men högst 100 000 personekvivalenter.
90.10 och 90.11	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
90.15-i	B	47	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar.
90.16	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.1601	U	6	För avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar 100 eller mer, men högst 200 personekvivalenter är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande			
90.405-i och 90.406-i	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.405-i och 90.406-i	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.

90.405-i och 90.406-i	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 12 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.430	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 70 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.435-i	A	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.435-i	A	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.435-i	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2.

90.440	A	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.440	A	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.440	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2.
90.450	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
90.450	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
Verksamhetsgrupp animaliskt avfall			
90.251	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp avvattnings			
90.375	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 39 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
Verksamhetsgrupp biologisk behandling			
90.161	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.

90.161	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.161	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.161	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.171	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 31 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp deponering			
90.271	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.28101	U	6	För en verksamhet med anläggning för permanent plats för uppläggning av snö från gaturenhållning är tillsynstiden 6 timmar.
90.290-i	A	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 20 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar.
90.300-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.300-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.

90.300-i	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2.
90.310	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton per kalenderår.
90.310	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.310	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 50 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.310	B	18	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.320-i	A	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 227 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.320-i	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 23 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.330-i och 90.340	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 24 eller 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
90.341	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp elavfall			
90.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp förberedelse för återanvändning			
90.29	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp förbränning			
90.180-i och 90.181-i	A	306	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 306 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.180-i och 90.181-i	A	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.180-i och 90.181-i	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 2 500 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
90.190 och 90.191	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 7 eller 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
90.200-i och 90.201-i	A	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 9 eller 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar.
90.210-i och 90.211-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 11 eller 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.

90.210-i och 90.211-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 11 eller 12 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.212-i och 90.213-i	B	47	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 47 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
90.212-i och 90.213-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.220 och 90.221	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
90.220 och 90.221	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.230	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp konvertering av smittförande avfall			
90.382	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 38 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande			
90.408-i	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 56 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
Verksamhetsgrupp lagring som en del av att samla in avfall			
90.30 och 90.50	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 48 eller 50 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.

90.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 51 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp lagring av blandat bygg- och rivningsavfall, lättfraktion och stoft			
90.350	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 56 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.351	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 56 b § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp mekanisk bearbetning och sortering			
90.100	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet med mer än 50 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.100	B	35	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 35 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 41 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.70	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med mer än 75 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.70	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp uppgrävda massor			
90.361	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 36 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.370	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 37 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp uttjänta fordon			
90.119	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.119	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.119	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.119	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp återvinning för anläggningsändamål			
90.131	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.

Verksamhetsgrupp skjutfält, skjutbanor och sportanläggningar			
92.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
92.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp textiltvätterier			
93.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 31 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp begravningsverksamhet			
93.20	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 32 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
Anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter			
Verksamhetsgrupp Hygienisk verksamhet			
H 38-1 a	H	4	För hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta vid utförande av piercing, tatuering eller kosmetisk tatuering, är tillsynstiden 4 timmar.
H 38-1 b	H	3	För hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta vid utförande av fotvård, nagelbehandling eller hudvård med hudpenetrering, är tillsynstiden 3 timmar.
H 38-1 c	H	2	För hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta vid utförande av akupunktur, rakning med rakkniv eller håltagning med håltagningspistol, är tillsynstiden 2 timmar.
Verksamhetsgrupp bassängbad			
H 38-2 a	H	6	För bassängbad, som inte omfattas av beskrivningen nedan, är tillsynstiden 6 timmar.

H 38-2 b	H	3	För bassängbad med 50 badande eller färre per dygn, utan speciella riskgrupper och/eller endast jacuzzi, är tillsynstiden 3 timmar.
Verksamhetsgrupp skola och förskola			
H 38-3 a	H	6	För skolor är tillsynstiden 6 timmar.
H 38-3 b	H	6	För förskolor är tillsynstiden 6 timmar.

Taxebilaga 3

Taxebilaga 3 gäller avgifter för tillsyn av övriga verksamheter.

Bransch	Verksamhet	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Avgift
Jordbruk	Djurhållning med mindre än 30 djurenheter		U	Timavgift
	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion	1.30	C	Timavgift
	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion		U	Timavgift
	Övriga jordbruks- och trädgårdsföretag		U	Timavgift
Fiskodling och övervintring av fisk			U	Timavgift
Utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, kol, malm, mineral, berg, naturgrus och annat	Berg, naturgrus och andra jordarter	10.50	C	Timavgift
	Berg, naturgrus och andra jordarter		U	Timavgift
	Råpetroleum, naturgas och kol		U	Timavgift
	Annan utvinningsindustri		U	Timavgift
Livsmedel och foder	Annan livsmedelstillverkning		U	Timavgift
Textilvaror			U	Timavgift
Päls, skinn och läder			U	Timavgift
Trävaror		20.90	C	Timavgift
			U	Timavgift
Massa, papper och pappersvaror			U	Timavgift
Fotografisk och grafisk produktion			U	Timavgift
Kemiska produkter	Annan kemisk tillverkning		U	Timavgift
Gummi- och plastvaror			U	Timavgift
Mineraliska produkter	Glas, glasvaror och keramiska produkter		U	Timavgift
	Cement, betong, kalk, krita och gips		U	Timavgift
	Andra mineraliska produkter		U	Timavgift
Stål och metall			U	Timavgift
		28.71	C	Timavgift

Metall- och plastytbehandling, avfettning och färgborttagning			U	Timavgift
Metallbearbetning	Motorer, turbiner och reaktorer		U	Timavgift
	Motorfordon		U	Timavgift
	Maskinell bearbetning		U	Timavgift
	Gas- och oljeplattformar		U	Timavgift
Förbrukning av organiska lösningsmedel			U	Timavgift
Hantering av bränslen och andra kemiska produkter			U	Timavgift
Gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla	Förbränning		U	Timavgift
	Vindkraft		U	Timavgift
	Värme- och kylanläggningar		U	Timavgift
Vattenförsörjning			U	Timavgift
Fordonsservice och drivmedelshantering	För fordonsverkstad på 50 kvadratmeter eller mindre och/eller vid tvättning av 1. 1000 personbilar eller mindre per kalenderår 2. mindre än 100 tåg eller flygplan per kalenderår 3. mindre än 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. 250 eller mindre andra motordrivna fordon per kalenderår.		U	Timavgift
Hamnar och flygplatser	Annan trafikinfrastruktur		U	Timavgift
	Hamnar		U	Timavgift
Laboratorier			U	Timavgift
Hälso- och sjukvård			U	Timavgift
Rening av avloppsvatten	För avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mindre än 100 personekvivalenter		U	Timavgift
Avfall	Biologisk behandling		U	Timavgift
	Deponering	90.281	C	Timavgift

	Deponering		U	Timavgift
	Förbränning		U	Timavgift
	Lagring och avskiljning av koldioxid	90.520	C	Timavgift
	Lagring som en del av att samla in avfall		U	Timavgift
	Mekanisk bearbetning och sortering		U	Timavgift
	Återvinning för anläggningsändamål	90.141	C	Timavgift
Skjutfält, skjutbanor och sportanläggningar			U	Timavgift
Textiltvätterier			U	Timavgift
Övriga miljöfarliga verksamheter			U	Timavgift
Anmälningsskyddade verksamheter	Övriga hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, som inte omfattas av taxebilaga 2	H 38-1 d	H	Timavgift
	Fritidsverksamhet	H 38-3 c	H	Timavgift
	Kyltorn	H 38a	H	Timavgift
Ej anmälningsskyddade verksamheter	Bostäder m.m.	45 § FMH, punkt 1	UH	Timavgift
	Undervisning, vård m.m.	45 § FMH, punkt 2	UH	Timavgift
	Samlingslokaler m.m.	45 § FMH, punkt 3	UH	Timavgift
	Hotell m.m.	45 § FMH, punkt 4	UH	Timavgift
	Idrottsanläggningar, camping, bad m.m.	45 § FMH, punkt 5	UH	Timavgift
	Lokaler för hygienisk behandling	45 § FMH, punkt 6	UH	Timavgift
	Lokaler för förvaring av djur	45 § FMH, punkt 7	UH	Timavgift

BILAGA 2

Datum

2025-07-31

Ärendenr

2025-2364

Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa
för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Innehåll

Inledning.....	3
Förslag till övergripande ändringar	3
Nytt namn.....	3
Allmänna ändringar	3
Specifika ändringar	3
Förslag till tillägg av begrepp och definitioner – 2 §	3
När avgift inte tas ut – 3 §	4
Delegation – 6 §.....	6
Tintaxa – 7-9 §§	6
Avgift för prövning – 10-15 §§	7
Avgift för tillsyn – 19-21 §§	8
Industriutsläppsverksamhet – 22 §	9
Extraordinär tillsynsavgift – 23 §	9
Tillkommande avgift i särskilda fall – 24 §	10
Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter – 25-26 §§	10
Avgift för tillsyn i övrigt – 27-28 §§	11
Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet – 29 §.....	11
Gemensamma bestämmelser – 31-35 §§	11
Övergångsbestämmelser.....	11
Taxebilaga 1.....	11
Taxebilaga 2.....	12
Taxebilaga 3.....	13
Författningsförslag	14

Inledning

I denna bilaga redovisas motiven till de föreslagna ändringarna av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Eftersom detta endast är en ändring av den befintliga taxan kommer den nuvarande numreringen av paragraferna att behållas.

Taxan tas fram med hjälp av underlag från Sveriges kommuner och Regioner, SKR, och anpassas därefter lokalt. Umeå kommun har genomfört vissa anpassningar av bestämmelserna i SKR:s förslag för att förenkla språket och ordningen i taxan. Det förekommer också ändringar som genomförts tidigare som är anpassningar från SKR:s förslag, dessa ändringar förklaras inte i detta dokument.

Förslag till övergripande ändringar

Nytt namn

Taxan föreslås få ett nytt namn. Det gamla namnet – *Taxa för verksamhet enligt miljöbalken* – bedöms inte beskriva syftet med taxan på ett bra sätt. Taxan innehåller bestämmelser för uttag av avgifter för den tillsyn och prövning som miljö- och hälsoskyddsnämnden utför. Med anledning av detta föreslås taxan byta namn till: *Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken*. Det nya namnet bedöms spegla syftet med taxan bättre. Ändringen av taxans namn bedöms inte påverka hur den ska tillämpas. Ändringen innebär dock konsekvenser genom att namnet behöver uppdateras på de platser det gamla namnet använts, exempelvis på hemsidan och i skrivelser. Att det gamla namnet står kvar under en övergångsperiod anses dock inte få några negativa konsekvenser.

Allmänna ändringar

Språket i den nuvarande taxan har setts över för att få ett mer modernt och enhetligare språk. Det har också gjorts försök att göra bestämmelserna mer lättlästa och tydligare. Onödiga beskrivningar, repetitioner och bestämmelser som fungerar mer som påminnelser om annan lagstiftning föreslås tas bort.

Taxan har också anpassats för att följa Umeå kommuns dokumentmall. Taxan har delvis tillgänglighetsanpassats för exempelvis uppläsning men på grund av att taxebilagorna består av tabeller har dessa inte anpassats. Ett alternativ till tabeller måste utredas vid framtida ändringar av taxan.

Specifika ändringar

Förslag till tillägg av begrepp och definitioner – 2 §

Som det tidigare angetts är språket i den nuvarande taxan ibland svårt. Det saknas förklaring eller beskrivning av ord och uttryck som används i taxan och det innebär att vissa ord måste förklaras i varje fall. Detta leder till att vissa bestämmelser är onödigt långa och att definitioner inte alltid överensstämmer mellan olika bestämmelser.

För att kunna korta ned och mer exakt bestämma vad olika ord och uttryck betyder i taxan, föreslås en ny bestämmelse innehållande begrepp och definitioner. Det föreslås också att en ny underrubrik införs till denna bestämmelse. Det är önskvärt att dessa definitioner kommer i början på taxan.

För att införa en bestämmelse innehållande begrepp och definitioner har två alternativ utretts. Ett alternativ är att en ny bestämmelse efter 1 § införs. Denna nya bestämmelse behöver i så fall ha beteckning 1 a §. Ett annat alternativ är att ändra den nuvarande 2 §.

I den nuvarande taxan innehåller 2 § bestämmelser om när avgift ska tas ut enligt taxan. Detta framgår redan av särskilda bestämmelser, exempelvis av 16 och 19 §§, och anses därför vara onödigt. Det bedöms därför som lämpligt att paragrafen ändras och att det i stället anges definitioner av viktiga ord och begrepp.

När avgift inte tas ut – 3 §

Bestämmelsen anger när avgift enligt taxan inte ska tas ut. Vissa arbetsuppgifter kan nämnden inte ta ut avgift för, exempelvis utdömande av vite eller handläggning vid ett överklagat beslut.

Det föreslås en ändring av när avgift inte ska tas ut för hantering av klagomål som lämnas in till nämnden (punkt 1). Vid ändringen av taxan 2024 togs uttrycket *obefogade klagomål* bort och ersattes med *klagomål där olägenhet inte har visats föreligga*. Anledningen till detta var att uttrycket *obefogat* inte finns definierat i miljöbalken.

Det kan dock konstateras att alla klagomål som lämnas in till nämnden inte alltid har kopplingar till olägenhetsbegreppet i 9 kapitlet 3 § miljöbalken (1998:808). Det kan till exempel handla om nedskräpning, som i och för sig är otureligt, men de orsakar knappast en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan. Av den anledningen behöver uttrycket *"olägenhet"* ersättas.

Syftet med bestämmelsen är att nämnden har rätt att ta ut avgift för tillsyn i samband med klagomål. Klagomål kan till exempel handla om brister i inomhusmiljön, buller, nedskräpning och andra störningar som medborgarna upplever är ett problem för deras hälsa eller miljö. Den nuvarande bestämmelsen fungerar på det sättet att nämnden inte ska ta ut avgift för tillsyn i det fall ingen olägenhet har visats föreligga och att det samtidigt inte krävts någon utredning i ärendet.

Alla klagomål som lämnas in till nämnden kräver mer eller mindre utredning. Detta innebär därför att bestämmelsen egentligen inte kan tillämpas. Den nuvarande bestämmelsen kan i praktiken bara tillämpas i de fall då det står klart att störningen som medborgaren klagar på omgärdas av en omfattande praxis som anger att störningen inte utgör någon olägenhet. I andra fall behöver nämnden utreda sakförhållanden och därmed ska avgift tas ut. I vissa fall uppstår situationer där det efter utredning står klart att störningen inte utgör någon olägenhet och att nämnden därför inte ska vidta några ytterligare åtgärder. Frågan uppstår då vem nämnden ska kräva betalning av för utredningen. Vem ska debiteras för utredning av ett klagomål om skällande hundar – ägaren till hunden som efter utredning konstateras inte skälla? Ska man kunna använda nämnden för att bestraffa sin granne med utredningskostnader vid en pågående fejd? Hur ska nämnden hantera situationer där nämnden bedömer att det inte föreligger någon olägenhet med den klagande begär ett överklagningsbart beslut – ska tiden för att skriva beslutet drabba hyresvärden som enligt nämndens utredning inte gjort något fel?

Det finns dock redan bestämmelser på plats som till viss del försöker lösa dessa situationer. Exempelvis ska avgift inte tas ut om den sammanlagda handläggningstiden är mindre än 30 minuter

per år samt att det finns möjligheten att efterskänka eller nedsätta avgiften om det finns särskilda skäl. Dessa bestämmelser bedöms dock som otillräckliga för att komma till rätta med problemen som beskrivits. Det är mycket ovanligt att en utredning i ett klagomålsärende tar mindre tid än 30 minuter. Vidare framgår inte av bestämmelsen att endast utredningstid ska ingå i dessa 30 minuter – all tid ska räknas in. Det betyder att den tid som kan läggas på utredning i ärendet blir försvinnande liten när alla annan tid ska räknas med, exempelvis tid för kontakt med klaganden och den som eventuellt orsakat störningen. På dessa 30 minuter behöver också ett beslut om att avsluta ärendet fattas för att inte krav om betalning ska riktas mot någon.

Ett annat alternativ är att efterskänka eller sätta ned avgiften. Detta får dock ske först efter ett särskilt beslut. Enligt nämndens delegationsordning får handläggarna inte själv besluta om att efterskänka eller sätta ned avgiften, det ska ske av chef. Detta innebär i sig en process som tar tid från det övriga tillsynsarbetet och indirekt kostar pengar som nämnden ändå inte kommer få ersättning för via avgift. Det saknas också en definition av hur begreppet *särskilda skäl* ska tolkas. När begrepp särskilda skäl används i andra fall ska det många gånger tolkas mycket restriktivt och innebär högt ställda krav för att ett undantag ska ske. Det är oklart om särskilda skäl ska innefatta sådana situationer som kan uppstå där det anses orimligt att påföra en avgift.

Med anledning av detta föreslås därför att bestämmelsen ändras så att avgift inte ska tas ut i ärenden där nämnden först och främst inte behövt genomföra tillsynsbesök eller förelägga den som orsakat störningen att åtgärda den. Det kan till exempel handla om enklare problem som åtgärdas av en fastighetsägare direkt efter en första kontakt av nämnden. I de fall nämnden behöver genomföra utredningsåtgärder i form av exempelvis tillsynsbesök, provtagning, mätningar eller andra motsvarande åtgärder för att inhämta uppgifter om problemen som den klaganden upplever, kommer dessa åtgärder kräva mer tid från nämndens sida. Den tiden är också förenad med en kostnad och grundprincipen ska vara att nämnden har rätt att ta ut avgift för den kostanden. Men i de fallen uttag av den kostanden inte är rimlig i förhållande till omständigheter i ärendet föreslås i stället att utredningar som tar kortare tid än en timme ska vara avgiftsfri. På detta sätt finns ändå utrymme för nämnden att genomföra utredningar. Det kan upplevas konstigt att föreslå något som avviker från grundprincipen om avgiftsfinansiering men det behöver då påpekas att det redan idag finns ärenden som nämnden inte tar ut någon avgift för. Den föreslagna ändringen kan också ses som en viss ökning av de 30 minuter som sedan tidigare varit avgiftsfri.

Bestämmelsen föreslås ändras så att avgift inte tas ut för handläggning av klagomål där nämnden inte behövt vidta några ytterligare tillsynsåtgärder för att klagomålet ska avhjälpas och den totala utredningstiden underskrider en timme. Med ytterligare tillsynsåtgärder menas alla åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse men avser inte beslut att avsluta ärendet. Exempel på åtgärder som krävs för att åstadkomma rättelse är förelägganden, förelägganden med vite eller rättelse på felandes beskostand. Tiden som nämnden behöver lägga på att fatta ett beslut om att avsluta ärendet föreslås inte heller innebära att avgift ska tas ut. Att för ett överklagningsbart beslut är viktigt eftersom det är på det sättet en klagande kan få sin sak prövad om hen anser att nämnden gjort en felaktig bedömning. Utredningstiden är en del av den sammanlagda handläggningstiden som går åt för att utreda sakförhållanden exempelvis inspektion på plats, provtagning, mätning eller motsvarande utredningsarbete. Det kan också vara tid som läggs för att inhämta uppgifter för att utreda klagomålet.

Den föreslagna ändringen anses också vara tillämpbar i de fall klagomål gäller nedskräpningar.

Om det efter utredning av ärendet står klart att åtgärder behöver vidtas, exempelvis att nämnden förelägger en fastighetsägare, ska naturligtvis hela tiden som lagts ned i ärendet debiteras. Så kan

också bli fallet om det efter en första kontakt med den som orsakat störningen vid ett senare tillfälle inte åtgärdat störningen, exempelvis om hyresgästen fortfarande upplever besvär.

Den föreslagna ändringen anses mer effektiv och lämpligare än att använda befintliga verktyg så som att sätta ned eller eftersänka avgiften. Det blir en effektivare hantering av dessa klagomålsärenden och en enhetligare avgiftsuttag eftersom det på förhand står klart när avgift ska tas ut.

Vidare föreslås bestämmelsen kompletterats med andra fall (punkt 4 och 5) då avgift inte tas ut. Dessa fall anges i den nuvarande taxan under andra bestämmelser. Den föreslagna ändringen i detta fall innebär bara att alla bestämmelser som föreskriver när avgift inte tas ut samlas till en plats i taxan. När det gäller de fall då avgift inte ska tas ut om en ansökan eller anmälan återkallas av sökanden innan handläggningen påbörjas (punkt 4) avses med *ansökan* eller *anmälan* alla typer av ärenden som ingår i begreppet *prövning*. På detta sätt ska exempelvis en dispens eller likande anses omfattas av bestämmelsen.

Delegation – 6 §

I det nuvarande avsnittet delegations m.m. föreslås i detta förslag huvudsakligen språkliga ändringar. Rubriken föreslås ändras till delegation, eftersom avsnittet endast innehåller bestämmelser som ger nämnden befogenheter att genomföra mindre justeringar och indexuppräknings av taxan.

Denna bestämmelse bör dock anges i reglementet för miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det ingick inte i detta uppdrag att föreslå sådana ändringar varför detta lämnas utan åtgärd.

Timtaxa – 7-9 §§

De ändringar som föreslås av 7–9 §§ har i huvudsak att göra med att flera av de nuvarande bestämmelserna flyttats till avsnittet om begrepp och definitioner i 2 §. Det gäller exempelvis hur timavgiften räknas fram och vad som ingår i handläggningstiden.

I 9 § föreslås att det förtydligas hur avgift tas ut i förhållande till den nedlagda handläggningstiden. I den nuvarande lydelsen är det otydligt och språket är krångligt. Det föreslås därför förtydligas att avgift tas ut för varje påbörjad halvtimme handläggningstid, vilket innebär att avgift tas ut för varje 30-minutersperiod som påbörjas under handläggningen av ett ärende — även om den faktiska tiden är kortare än 30 minuter. Det innebär att om handläggningstiden i ett ärende uppgår till 35 minuter, ska avgift tas ut för en timme. Handläggningstiden ska alltid avrundas upp till närmaste halvtimme.

Bestämmelsen som anger att avgift inte tas ut om den sammanlagda handläggningstiden är mindre än 30 minuter per år flyttas till 3 §, eftersom det är där det föreskrivs när avgift inte tas ut enligt taxan.

Timavgiften har också indexuppräknats med hänvisning till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som publiceras av Sveriges kommuner och regioner webbplats. Normalt ska PKV från oktober månad användas vid indexuppräkning. På grund av att arbetet med att revidera taxan påbörjades under våren 2025 och att beslutet om att ändra taxan ska ske innan årsskiftet har i stället PKV för april 2025 använts som utgångspunkt för att beräkna den nya timtaxan. PKV anger att indexuppräknings ska ske med 3,1 %, vilket innebär att timtaxan ökar från 1 215 kronor till 1 252,665 kronor. Avgiften avrundas upp till 1 253 kronor eftersom avgiften inte kan innehålla decimaler. Ökningen blir då egentligen 3,13% vilket får anses vara skäligt med hänsyn till att beloppet inte kan innehålla decimaler.

Avgift för prövning – 10-15 §§

I den nuvarande taxan finns två avsnitt som båda innehåller bestämmelser om prövning av ärenden; *Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag* och *Avgifter för anmälningsärenden*. Dessa två avsnitt behandlar frågan om avgiftsuttag i samband med prövning av olika ärenden. Avsnitten innehåller bestämmelser som till stor del är likande mellan varandra och därmed förekommer upprepningar. Det bedöms inte finnas skäl att ha dessa två avsnitt uppdelade. Av den anledningen föreslås avsnitten om prövning av tillstånd och handläggning av anmälan slås ihop till ett avsnitt.

Eftersom avsnitten innehåller bestämmelser om avgiftsuttag i samband med prövningar föreslås att rubriken för *Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag* ändras till *Avgift för prövning*. Namnet bedöms beskriva innehållet i avsnittet på ett bra sätt samtidigt som det är i linje med rubriksättningen som gäller avgiftsuttag för tillsyn.

För att klargöra vad som menas med uttrycket *prövning* föreslås att det anges en definition när uttrycket används i taxan. Syftet med bestämmelserna är att ange när avgift ska tas ut i de fall nämnden handlägger en ansökan eller en anmälan. Viss handläggning skulle kunna anses utgöra tillsyn, som då skulle kunna falla utanför tillämpningsområdet för avsnittet vilket inte är avsikten. Uttrycket *prövning* ska i taxan, till skillnad från det allmänna uttrycket *handläggning*, försöka beskriva situationer där någon vänder sig till myndigheten för att få något, exempelvis ett tillstånd till en avloppsanläggning. I begreppet ska det också ingå sådan handläggning som innebär att svara på olika underrättelser eller meddelanden. Sådan handläggning är också kopplat till särskilda bestämmelser i miljöbalken eller förordningar och föreskrifter meddelande med stöd av miljöbalken som anger att något är tillståndspliktigt, anmälningspliktigt eller motsvarande. Naturligtvis ska det också täcka alla områden som nämnden ansvarar för enligt miljötillsynsförordningen eller uppgifter som nämnden övertagit från andra myndigheter.

Övriga ändringar har endast gjorts för att anpassa bestämmelserna till sammanslagning. Ändringarna innebär inte någon förändring jämfört med tidigare tillämpning.

I andra stycket 16 § nuvarande taxa föreskrivs att avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser. Om en anmälan omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 1 ska full avgift betalas för den punkt som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av summan av de belopp som anges för övriga verksamheter. Syftet med bestämmelsen är att mer komplicerade ärenden som därmed innebär att nämnden behöver lägga ned mer tid på handläggningen också ska innebära ett högre avgiftsuttag. Det föreslås ingen motsvarighet efter sammanslagning av denna bestämmelse. Anledningen till detta är att syftet med bestämmelsen inte kan tillämpas idag. Vid handläggning av en anmälan om miljöfarlig verksamhet föreskrivs i taxebilaga 1 att avgiftsuttaget ska ske som en timavgift för den totala handläggningstiden. Det kan därför aldrig bli aktuellt att en anmälan om miljöfarlig verksamhet som avser flera delverksamheter (verksamhet i andra verksamhetsgrupper enligt taxebilaga 2) kommer betala 25 % extra för dessa delverksamheter. I stället tas avgift ut för den handläggningstid som läggs ned i ärendet. På detta sätt blir avgiften inte en schablon och den faktiska tiden som läggs ned får också nämnden betalt för, vilket i dessa sammanhang får anses rimligare. Det är inte ovanligt att det tar längre tid att handlägga en anmälan än den tid som samma verksamhet därefter ska betala för återkommande tillsyn. Eftersom det inte föreslås någon ändring av det nuvarande systemet för uttag av avgift för att handlägga anmälningsärenden föreslås bestämmelsen utgå.

Övriga bestämmelser under avsnitten om anmälan föreslås också utgå med anledningen av sammanslagning, eftersom det inte finns någon anledning att upprepa dessa bestämmelser.

Avgift för tillsyn – 19-21 §§

Avsnittet om hur tillsynsavgifter tas ut föreslås endast förtydligas. I samband med ändringen av taxan 2024 infördes ett nytt system för hur avgifterna för tillståndspliktiga och anmälningspliktiga verksamheter ska beräknas. Bland annat föreslås bestämmelsen i 20 § anpassas genom att ordet *avgift* byts ut mot *tid*, eftersom det är tid som anges i taxebilaga 2 för varje verksamhetskod och inte avgifter. Detta fel beror troligtvis på att bestämmelsen har sitt ursprung i 5 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken som används av statliga myndigheter för att beräkna avgift för tillsyn. I denna förordning tilldelas alla verksamheter en specifik avgift som används för att räkna ihop den totala avgiften för tillsynen.

Bestämmelsen som anger att avgiften ska avrundas blev också otydlig i samband med det nya sättet att beräkna dessa tillsynsavgifter. I den nu föreslagna ändringen har det förtydligats att tillsynstiden som räknas fram alltid ska avrundas upp till närmaste halvtimme, i enlighet med vad som anges i avsnittet om timtaxa.

Räkneexempel

Beräkningen av avgiftens storlek är tyvärr fortfarande lite otydlig. För att göra det tydligare följer här två exempel om hur avgiften ska beräknas:

Exempel 1.

En miljöfarlig verksamhet omfattas av följande enligt taxebilaga 2:

-	90.435-i -2	64h	Verksamhetsgrupp andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
-	90.100 -2	35h	Verksamhetsgrupp mekanisk bearbetning och sortering
-	90.40	9h	Verksamhetsgrupp lagring som en del av att samla in avfall
-	90.60	9h	Verksamhetsgrupp lagring som en del av att samla in avfall

För att räkna ut tillsynstiden för verksamheten behöver först verksamhetkoden som ger den högsta tiden identifieras. I detta exempel är det verksamhetskoden 90.435-i -2 som ger den högsta tiden (-2 indikerar att verksamhetskoden är uppdelad i olika punkter, exempelvis 1–3). Den tiden kallas för huvudtiden. Därefter ska tiderna för övriga verksamhetskoder adderas till 64 timmar, dock endast 25 % för varje verksamhetskod. Den tiden kallas för deltid. Tiden för verksamhetskoden 90.60 utgår eftersom den koden ingår i samma verksamhetsgrupp som 90.40. Tillsynstiden blir i detta exempel 75 timmar. Eftersom verksamhetskoden 90.435-i -2 är en industriutsläppsverksamhet (indikerat med -i) ska ett tillägg på 20 timmar adderas till 75 timmar. Den totala tillsynstiden i detta exempel blir 95 timmar.

Om tillsynstiden skulle bli 75,25 timmar ska tiden avrundas upp till 75,5 timmar, vilket framgår av 19 § tredje stycket.

Exempel 2.

En miljöfarlig verksamhet omfattas av följande enligt taxebilaga 2:

-	90.435-i -2	64h	Verksamhetsgrupp andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
-	90.440 -2	64h	Verksamhetsgrupp andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
-	90.375	18h	Verksamhetsgrupp avvattnings
-	90.310 -1	64h	Verksamhetsgrupp deponering
-	90.100 -2	35h	Verksamhetsgrupp mekanisk bearbetning och sortering
-	90.40	9h	Verksamhetsgrupp lagring som en del av att samla in avfall
-	90.60	9h	Verksamhetsgrupp lagring som en del av att samla in avfall

För att räkna ut tillsynstiden för verksamheten behöver först verksamhetkoden som ger den högsta tiden identifieras. I detta exempel finns tre verksamhetskoder som alla ger 64 timmar var (90.435-i -2,

90.440 -2 och 90.310 -1). I detta fall måste en av de tre verksamhetskoderna som ger 64 timmar tilldelas huvudtiden. I detta fall väljs verksamhetskoderna 90.440 -2 och 90.310 -1 bort. Det spelar egentligen ingen roll vilken verksamhetskod som väljs utgöra huvudtiden. Därefter ska tiderna för övriga verksamhetskoder adderas till 64 timmar, dock endast 25 % för varje verksamhetskod. Tiden för verksamhetskoden 90.440 -2 och 90.60 utgår eftersom dessa koder ingår i samma verksamhetsgrupp som 90.435-i -2 respektive 90.40. Tillsynstiden blir i detta exempel 95,5 timmar. Det är mer än 130 % av 64 timmar som utgör huvudtiden. Därför ska tiden som överstiger 83,2 timmar utgå. Eftersom verksamhetskoden 90.435-i -2 är en industriutsläppsverksamhet ska ett tillägg på 20 timmar adderas till 83,2 timmar. Notera att tillägget för industriutsläppsverksamheter ska läggas till även om en annan verksamhetskod hade valts som huvudtid. Den totala tillsynstiden i detta exempel efter avrundning blir 103,5.

Industriutsläppsverksamhet – 22 §

Bestämmelsen om hur tilläggsavgiften för industriutsläppsverksamheter tas ut har förtydligats. I den nuvarande taxan finns bland annat med en beskrivning av vad en industriutsläppsverksamhet är. Detta har flyttats till 2 § där begreppet förklaras. Bestämmelsen föreslås också ändras för att anpassa den till den nu föreslagna ändring av hur tillsynsavgiftens storlek räknas fram, vilket framgår i 20 §. Vidare föreslås en anpassning genom att ordet *avgift* byts ut om *tid*, eftersom det är tid som beräknas för verksamheten och inte avgiften enligt 19–20 §§.

I bestämmelsens sista stycke har det förtydligats hur stor tilläggsavgiften ska vara i de fall då tillsynstiden enligt 20 § är mindre än 20 timmar. I dessa fall ska tilläggsavgiften i stället tas ut med det dubbla tillsynstiden som räknats fram enligt 20 §. Det innebär exempelvis att om den årliga tillsynstiden för en verksamhet är 9 timmar kommer IED-tillägget endast bli 9 timmar. Verksamheten ska då totalt betala en avgift som motsvarar 18 timmar.

Extraordinär tillsynsavgift – 23 §

Bestämmelsen i 23 § föreslås förtydligas samt att ett tillägg införs gällande hur avgift tas ut i ärenden om anmälningspliktiga ändringar av miljöfarliga verksamheter och ändringar som gör att ytterligare prövning ska ske av verksamheten.

Den nuvarande bestämmelsen är lång och innehåller ett antal tillfällen då nämnden har rätt att ta ut extra avgift. Det föreslås att bestämmelsen förtydligas att det handlar om att nämnden har rätt att ta ut extra avgift för tillsyn då handläggningstiden överskrider den tid som tilldelats verksamheten enligt den uträkning som föreslås i 19-22 §§. Det är dock bara tillsyn som orsakats av vissa händelser som ger nämnden rätt att ta ut extra avgift vilket förtydligas.

Det föreslås också att de olika händelserna som ger nämnden rätt att ta ut extra avgift i stället anges i en punktlista. På detta sätt blir bestämmelsen mer lättläst.

I den nuvarande taxan finns det vissa oklarheter kring nämndens rätt att ta ut avgift för handläggning av ärenden om anmälningspliktiga ändringar av miljöfarliga verksamheter. SKR har ett förslag till bestämmelse om avgiftsuttag för att handlägga anmälningspliktiga ändringar. SKR anger också att om kommunen anser att tiden för handläggning av sådana ändringar ingår i den årliga tillsynsavgiften, behöver kommunen inte ha med den föreslagna bestämmelsen. Enligt den nuvarande taxan finns ingen bestämmelse med som föreskriver om avgift ska tas ut för handläggning av anmälningspliktiga ändringar. Det får därmed anses vara så att man tidigare har bedömt att sådana ärenden ska täckas av

den årliga tillsynsavgiften. Det förkommer dock fall då verksamheter anmäler ändringar som innebär att nämnden behöver lägga tid på handläggning av dessa ärenden och där den årliga tillsynstiden redan är "förbrukad". Att den faktiska nedlagda tiden för tillsyn varierar över en treårsperiod är inget konstigt, ett år läggs mer tid ned på tillsyn ett andra år mindre. Över tid jämnas dessa skillnader ut. Det är dock i vissa fall där verksamheten lämnar in flera ärenden om ändringar varje år som problem kan uppstå. Den tid som normalt sett ska läggas på tillsyn kan ätas upp av ärenden som verksamheten lämnar in. Att det då inte finns möjlighet för nämnden att ta ut extra avgift anses inte rimligt. Av den anledningen föreslås att bestämmelsen kompletteras (punkt 4) så att nämnden i särskilda fall får ta ut extra avgift för handläggning som orsakats av att en prövning enligt 1 kapitlet 11 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Avgiftsuttaget enligt bestämmelsen ska dock ske med viss restriktivitet. Det måste stå klart att den avgift som tilldelats verksamheten inte räcker till för att täcka kostnaderna för att handlägga en anmälningspliktig ändring. Debitering av sådana extraordinära avgifter bör därför ske först mot slutet på året, vilket också anges av bestämmelsens sista stycke.

Det uppstår ibland fall där ändringar i lagstiftningen föreskriver att redan befintliga verksamheter som sedan tidigare har lämnat in en anmälan och prövats av nämnden, ska lämna in en kompletterande anmälan eller att ytterligare frågor som sedan tidigare inte prövats nu ska prövas. Det har bland annat aktualiserats för avfallsverksamheter som 2019 skulle lämna in en kompletterande anmälan innehållande vissa ytterligare uppgifter. Det har också kommit ytterligare krav om prövning av ekonomisk säkerhet för avfallsverksamheter. Som det tidigare angetts under avsnittet om avgifter för prövning kan handläggning av sådana ärenden ta längre tid än den tid som verksamheten tilldelats enligt 19 §. Det bedöms därmed rimligt att nämnden ska kunna få ersättning för den ytterligare handläggning som kan bli påkallad på grund av ändringar i lagstiftningen. Av den anledningen föreslås en bestämmelse (punkt 5) som ger nämnden rätt att ta ut extra avgift i dessa fall. Avgiften ska som för avgiften för handlägga anmälningspliktiga ändringar tillämpas restriktivt och i efterskott.

Tillkommande avgift i särskilda fall – 24 §

I bestämmelsen används olika uttryck för att beskriva nämndens arbete. För att få till ett mer enhetligt språk föreslås bestämmelsen ändras så att det framgår att det är nämndens arbete som nämnden har rätt att ta ut avgift för.

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter – 25-26 §§

I 25 § finns bestämmelser om när den fasta årliga avgiften ska betalas och från vilken tidpunkt avgiften ska betalas. Det anges att tilläggsavgiften för industriutsläppsverksamheter ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften.

Bestämmelsens ordning föreslås ändras så att det anges från vilken tidpunkt avgiften ska betalas kommer förs, därefter att avgiften ska betalas i förskott. Vidare föreslås ett förtydligande om hur avgiftsuttaget sker för den tillsyn som kan ha skett innan verksamheten betalar en fast avgift.

I 25 § sista stycket anges att tilläggsavgiften för industriutsläppsverksamheter ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften. Detta framgår redan av förslaget till ändring av hur avgiftens storlek räknas fram (se 19 §) och därmed anses denna lydelse vara onödig. Av den anledningen föreslås att första meningen i det sista stycket utgår.

I 26 § finns en upprepning av vad som framgår av 28 §. Bestämmelsen om vem som ska betala för tillsynen föreslås flyttas till 19 § som föreskriver avgift för tillsyn. När det gäller avgifter för tillsyn med anledning av miljöskador framgår detta redan av taxebilaga 1. Av den anledningen föreslås 26 § utgå.

Avgift för tillsyn i övrigt – 27-28 §§

Enligt SKR:s förslag syftat bestämmelserna i 27-28 §§ till att förtydliga att avgift också ska tas ut för handläggning med anledning av underrättelser eller information.

Det föreslås att dessa bestämmelser helt utgår, framför allt på grund av att det i 19 § anges att avgift för tillsyn i övriga fall ska tas ut som timavgift.

Bestämmelsen om vem som ska betala för tillsynen föreslås flyttas till 19 §.

Uttag av avgift för tillsyn i samband med miljöskador framgår redan av taxebilaga 1. Av den anledningen bedöms det inte finns någon anledning att upprepa bestämmelsen i taxan.

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet – 29 §

Bestämmelserna har endast förtydligats genom att förkortningar föreslås används för de olika lagstiftningarna som anges i bestämmelsen.

Gemensamma bestämmelser – 31-35 §§

Avsnittet om gemensamma bestämmelser föreslås språkliga ändringar som inte påverkar hur bestämmelserna ska tillämpas. Exempelvis har ålderdomligt språk bytts ut.

Bestämmelserna 33 och 34 §§ föreslås utgå eftersom dessa endast hänvisar till befintliga bestämmelser i miljöbalken. Det finns ingen anledning att upprepa redan befintliga bestämmelser i taxan. Av den anledningen föreslås dessa bestämmelser utgå.

Övergångsbestämmelser

Taxans övergångsbestämmelser har förtydligats på det sättet att tidigare taxor ska tillämpas för den handläggningstid som lades ned under den tid då en tidigare taxa gällde. Detta tillämpas redan idag men den nuvarande övergångsbestämmelsen är dock otydlig hur detta fungerar, något som nu föreslås åtgärdats med den föreslagna ändringen.

Taxebilaga 1

Ändring av inledande text

I taxebilaga 1 finns en inledande text som innehåller information om vad bilagan innehåller samt en upplysning om hur avgiften räknas fram. Bilagan innehåller två tabeller, den första anger hur stor avgiften är per avgiftsnivå, den andra anger vilken avgiftsnivå som gäller för respektive prövning eller tillsyn.

Det föreslås att den inledande texten ändras på det sätt att förklaring till begrepp som inte används i taxan tas bort.

Det föreslås vidare att texten om hur avgiften räknas fram tas bort eftersom det redan framgår av den första tabellen i bilagan.

Tabellerna föreslås också tilldelas ett nummer så att det går att hänvisa till dessa i text. Tabellerna får också ett namn. Denna ändring föreslås endast för att öka tydligheten.

Ändring av punkter för avgiftsnivå

I punkt 1.4 anges vilken avgiftsnivå som tas ut för en prövning när någon ansöker om tillstånd för slamavskiljare som ska anslutas till en befintlig tillståndsgiven gemensamhetsanläggning. Det förekommer ärenden där man i stället för en slamavskiljare vill ansluta ett minireningsverk. Det föreslås därför att ett tillägg görs så att samma avgiftsnivå ska gälla sådana ärenden.

I punkt 1.14 och 1.15 anges vilken avgiftsnivå som tas ut för en prövning när någon ska installera en värmepumpsanläggning. Av misstag har ordet *en* försvunnit. Av den anledningen görs ett tillägg i dessa två punkter för att rätta till detta misstag.

I punkt 7.6 anges vilken avgiftsnivå som tas ut för en prövning när inom ett natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde. Av bestämmelsen framgår det dock att punkten bra gäller anmälan. Någon motsvarighet som gäller tillstånd finns inte. Detta är troligtvis ett misstag eftersom det finns föreskrifter som anger att olika verksamheter eller åtgärder är tillståndspliktig. Därför föreslås bestämmelsen kompletteras med att också ansökan om tillstånd ska debiteras som timavgift.

Taxebilaga 2

Ändring av inledande text

I taxebilaga 2 finns en inledande text som innehåller information om avgiften och hur avgiften räknas fram. Det finns också en upplysning om att industriutsläppsverksamheter ska betala ett tillägg på 20 timmar.

Det föreslås att den inledande texten kortas ned eftersom texten endast upprepar delvis hur avgiften räknas ut för verksamheterna som omfattas av bilagan. Den korrekta uträkningen av hur stor avgiften är framgår av bestämmelserna i 19–22 §§. Den inledande texten blir därmed missvisande. Av den anledningen föreslås att endast en inledande text som beskriver vad bilagan innehåller står kvar.

Ändring av verksamhetskoder

Verksamhetskoderna i taxebilaga 2 kommer från miljöprövningsförordningen (2013:251). Miljöprövningsförordningen har ändrats sedan den nu gällande taxan. Bland annat har tre verksamhetskoder (90.381, 90.383 och 90.391) tagits bort. Dessa koder var en egen verksamhetsgrupp som påverkar hur avgiften ska räknas ut. Eftersom koderna nu har upphört föreslås att rubriken för verksamhetsgruppen och punkterna under tas bort.

Två nya verksamhetskoder som beskriver verksamheter med lagring av blandat bygg- och rivningsavfall, lättfraktion och stoft har införts i miljöprövningsförordningen.

Verksamhetskod 90.350 utgör en tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet genom att på en annan plats än där avfallet uppkom lagra icke-farligt avfall som består av blandat bygg- och rivningsavfall (avfallskod 17 09 04) eller lättfraktion och stoft (avfallskod 19 10 04), om mängden avfall vid något tillfälle är mer än totalt 1 000 ton. Verksamhetskoden 90.351 anger att verksamheten är anmälningspliktig och innebär att på en annan plats än där avfallet uppkom lagra icke-farligt avfall som består av blandat bygg- och rivningsavfall (avfallskod 17 09 04) eller lättfraktion och stoft (avfallskod 19 10 04), om mängden avfall vid något tillfälle är mer än totalt 10 ton och verksamheten inte omfattas av tillståndsplikt enligt verksamhetskoden 90.350. Det bedöms att tillsynsbehovet för dessa

nya verksamheter är likvärdigt som tillsynsbehovet för verksamheter med lagring som en del av att samla in avfall (verksamhetskod 90.30, 90.40, 90.50 och 90.60). Med anledning av detta föreslås att dessa verksamheter tilldelas 13 timmar för den tillståndspliktiga verksamheten och 9 timmar för den anmälningspliktiga verksamheten. Eftersom dessa verksamheter tillhör en egen kategori verksamheter i miljöprövningsförordningen ska också dessa tillhöra en egen verksamhetsgrupp. Verksamhetsgruppen och efterföljande bestämmelser föreslås placeras efter verksamhetsgrupp lagring som en del av att samla in avfall, eftersom verksamheterna handlar om att lagra avfall och att det därmed är naturligt att dessa följs åt i bilagan.

Taxebilaga 3

I taxebilaga 3 finns en inledande text som innehåller ett språkligt fel samt upplysning om när avgiften ska betalas.

Det språkliga felet föreslås att ändras så att det blir rätt. Vidare föreslås det att informationen om när avgiften ska betalas tas bort, eftersom den informationen inte är relevant i bilagan.

Författningsförslag

Nedan anges förslag till ändringar av taxa för verksamheter enligt miljöbalken för Umeå kommun. Nuvarande lydelse anges i kolumnen till vänster och miljö- och hälsoskydds förslag på ändringar anges till höger.

Ändringarna i bestämmelserna är kursiverad. Om ingen ändring föreslås löper texten över båda kolumnerna.

Taxa för *verksamhet* enligt miljöbalken

Taxa för *prövning och tillsyn* enligt miljöbalken

Inledande bestämmelser

1 §

Denna taxa gäller avgifter för Umeå kommuns kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde, *bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.*

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

Denna taxa gäller avgifter för Umeå kommuns kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde.

Begrepp och definitioner

2 §

I denna taxa avses med:

Nämnden: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun

Timtaxa: det belopp i kronor som anges i 7 § och motsvarar en hel timmes handläggningstid.

Timavgift: den sammanlagda handläggningstiden multipliceras med timtaxan.

Avgift enligt denna taxa ska betalas för
1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet.

Handläggning: alla åtgärder som vidtas i ett ärende. Exempelvis inläsning, kontakter med parter och remissinstanser, platsbesök, upprättande av handlingar, föredragning av ärendet i nämnden, beslutsfattande, utredningar samt andra liknade åtgärder.

Handläggningstid: den sammanlagda tiden som varje tjänsteperson har lagt ner på handläggning av ärendet eller tillsyn. I handläggningstiden ska inte räknas in sådan restid som vid ett och samma tillfälle (tur- och returesa) överstiger två timmar.

Utredningstid: endast den tid av handläggningstiden som avser tid för inspektion på plats, provtagning, mätning eller motsvarande utredningsarbete.

Prövning: handläggning av en ansökan om tillstånd, dispens, undantag eller anmälan enligt bestämmelser i Miljöbalken (1998:808) eller förordningar och föreskrifter meddelande med stöd av miljöbalken som nämnden ansvarar för eller övertagit från annan myndighet.

Tillsyn: detsamma som anges i 26 kap 1 § Miljöbalken (1998:808).

Tillsynstid: den tid som används för att beräkna en avgift som ska betalas för tillsynen.

Ytterligare tillsynsåtgärder: alla åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse men avser inte beslut att avsluta ärendet.

Industriutsläppsverksamhet, huvudverksamhet och slutsatser om bästa tillgängliga teknik: detsamma som anges Industriutsläppsförordning (2013:250).

Offentliggjorts: detsamma som slutsatsernas offentliggörande enligt Industriutsläppsförordning (2013:250).

Förordningen (EU) 2017/625: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr

396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG

Förordning (EU) 2019/1020:
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknads kontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011

3 §

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. tillsyn av klagomål där olägenhet inte har visats föreligga, och det utan att nämnden behövt vidta utredning i ärendet.

2. handläggning som föranleds av att beslut av nämnd enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar inom miljöbalkens område överklagas,

3. upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

1. handläggning av klagomål där nämnden inte behövt vidta några ytterligare tillsynsåtgärder för att klagomålet ska avhjälpas och den totala utredningstiden underskrider en timme.

2. handläggning med anledning av att ett beslut överklagas,

4. en ansökan eller en anmälan som återkallas innan handläggningen påbörjas, eller
5. om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år.

4 §

Beslut om avgift eller beslut om nedsättning eller efterskänkning av avgift enligt denna taxa fattas av Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Beslut om avgift, beslut om nedsättning eller efterskänkning av avgift enligt denna taxa fattas av nämnden.

5 §

Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala en avgift enligt denna taxa, eller ersättning enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

Bestämmelsen föreslås utgå

Delegations m.m.

Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuner och Regioners webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får även besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om provningsnivåer eller ändrade verksamhetskoder, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Timavgift

Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan 1 215 kr per hel timme handläggningstid. Timavgiften i ett ärende beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid kommunen har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

I handläggningstiden ska inte räknas in sådan restid som vid ett och samma tillfälle (tur- och returresta) överstiger två timmar.

Delegation**6 §**

Timtaxan är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Nämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att ändra timtaxan med den procentsats för PKV som är publicerad på Sveriges Kommuner och Regioners webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Nämnden får även besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om provningsnivåer eller ändrade verksamhetskoder, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Timtaxa**7 §**

Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan 1 253 kronor.

8 §

Handläggning som utförs under lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton, helgdagar eller vardagar mellan kl. 19:00–07:00 tas avgift ut med 150 % av ordinarie timtaxan.

Timavgift tas ut för varje nedlagd halv timme nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag

Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas antingen som fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som *ansökningen* avser.

Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av nämnden ingår kostnaden för en sådan besiktning i *den fasta avgiften. Kan anordningen inte godkännas vid den besiktningen och besiktning därför måste ske vid ytterligare ett tillfälle, tas timavgift ut för den ytterligare handläggningstiden.*

Avgift för prövning av *ansökan om tillstånd, dispens eller undantag* ska erläggas av sökanden.

Avgift för prövning ska betalas även om *ansökan* avslås, avvisas eller avskrivs. Avgift tas ut enligt vad som framgår av taxebilaga 1 om inte särskilda skäl finns för att avgift *ska*

9 §

Avgift tas ut för varje påbörjad halvtimme handläggningstid.

Handläggningstiden ska alltid avrundas upp till närmaste halvtimme.

Avgift för prövning

10 §

Avgift för prövning *ska betalas:*

- 1. enligt den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1, eller*
- 2. som timavgift i övriga fall.*

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som *prövningen* avser.

11 §

Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av nämnden, ingår kostnaden för en sådan besiktning i avgiften *enligt 10 §.*

Om anordningen inte kan godkännas vid besiktningen, enligt första stycket, och en ny besiktning därför måste ske vid ytterligare ett tillfälle, ska avgift för den nya besiktningen betalas som timavgift.

12 §

Avgift för prövning ska *betalas* av sökanden.

13 §

Avgift för prövning ska betalas även om *ärendet* avslås, avvisas eller avskrivs. Avgift tas *då* ut enligt vad som framgår av taxebilaga

tas ut som timdebitering för den faktiska handläggningstid som har lagts ner i ärendet. Avgift tas inte ut för en ansökan som återkallas innan handläggning påbörjas.

1 om inte särskilda skäl finns för att avgift i stället ska tas ut som timavgift.

I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av kommunen är sökanden i förekommande fall även skyldig att ersätta kommunens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av kommunen och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelser i ärenden om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

Utöver avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

14 §

Sökanden är skyldig att ersätta nämndens kostnader vid prövning för sakkunniga som har tillkallats av nämnden och för kungörelser i ärendet.

15 §

Utöver avgift för prövning, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för anmälningssärenden

Rubriken föreslås utgå

Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas i form av fast avgift motsvarande den för verksamheten eller åtgärden föreskrivna avgiftsnivån i taxebilaga 1, eller genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan, eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser. Om en anmälan omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 1 ska full avgift betalas för den punkt som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av summan av de belopp som anges för övriga verksamheter. Avgift för anmälan ska även betalas för ärenden där handläggning påbörjats men som av någon anledning inte fullföljs på grund av att ärendet till exempel återtas eller avvisas på grund av att begärda handlingar inte kommer in. Avgift tas ut enligt vad som framgår av taxebilaga 1 om inte särskilda

16 §

Bestämmelsen föreslås utgå

skäl finns för att avgift ska tas ut som timdebitering för den faktiska handläggningstid som har lagts ner i ärendet. Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggningen har påbörjats.

17 §

Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som driver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden. I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförfordningen är denne i förekommande fall även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelse i ärendet.

Bestämmelsen föreslås utgå

18 §

Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Bestämmelsen föreslås utgå

Avgift för tillsyn

19 §

*Verksamheter med återkommande tillsyn ska betala en fast årlig avgift enligt vad som framgår av **taxebilaga 2**.*

*För övriga verksamheter som framgår av **taxebilaga 3** ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.*

Avgift för tillsyn ska betalas:

- 1. enligt den avgiftsnivå för tillsyn som omfattas av taxebilaga 1,*
- 2. som en fast avgift för verksamheter som omfattas av taxebilaga 2,*
- 3. som en timavgift för verksamheter som omfattas av taxebilaga 3, eller*
- 4. som timavgift i övriga fall.*

Avgift för tillsyn enligt första stycket punkt 1–4 ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till behovet av tillsynsåtgärden eller blivit föremål för tillsynen.

Den fasta avgiftens storlek enligt första stycket punkt 2 ska beräknas enligt bestämmelserna i 20–22 §§. Summan av beräkningen ska avrundas upp till närmaste halvtimme och därefter multipliceras med timtaxan för att få fram den totala avgiften som ska betalas.

20 §

I taxebilaga 2 är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en *avgift* inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av *tillsynsavgiften*. *Det avgiften ska motsvara den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.*

Om verksamheten omfattas av *avgift* i fler än en verksamhetsgrupp, ska den högsta *avgiften* i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Den högsta *avgiften* ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Var och en av de övriga *delavgifterna* ska ingå i beräkningen med *en fjärdedel (25 %)* av sitt fulla värde. *Om summan överstiger 130 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 130 procent inte ingå i tillsynsavgiften.*

I taxebilaga 2 är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en *tid* inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av *tillsynstiden*. *Den tid som ska ingå i beräkningen är den högsta tiden som verksamheten omfattas av inom respektive verksamhetsgrupp.*

Om verksamheten omfattas av fler än en verksamhetsgrupp, ska den högsta *tiden* i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Den högsta *tiden av alla verksamhetsgrupper (huvudtid)* ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Var och en av de övriga *tiderna (deltid)* ska ingå i beräkningen med *25 procent* av sitt fulla värde.

Om summan överstiger 130 procent av huvudtiden ska den tid som överstiger 130 procent inte ingå i tillsynstiden.

21 §

För verksamheter som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

För verksamheter *med tillstånd* ska avgiften bestämmas med utgångspunkt *från* vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

Avgifter i särskilda fall**Industriutsläppsverksamhet****22 §**

För industriutsläppsverksamheter, *det vill säga verksamheter som markeras med (-i) i miljöprövningsförfordningen*, ska utöver fast årlig avgift enligt taxebilaga 2 betalas ett årligt tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 20 timmars handläggningstid multiplicerat med aktuell timtaxa. Tillägg tas endast ut för de industriutsläppsverksamheter där slutsatser om bästa tillgängliga teknik som anges i 2 kap. industriutsläppsförordningen (2013:250) för verksamheten har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Avgiften tas ut året efter att slutsatserna offentliggjorts.

När verksamhetens årliga tillsynsavgift enligt taxebilaga 2 är lägre än tilläggsavgiften, ska

För industriutsläppsverksamheter ska utöver tillsynstiden enligt 19–20 §§ läggas till ett IED-tillägg som motsvarande 20 timmar.

IED-tillägget tas endast ut om det för huvudverksamheten har offentliggjorts slutsatser om bästa tillgängliga teknik. IED-tillägget tas ut året efter att slutsatserna om bästa tillgängliga teknik har offentliggjorts.

Om verksamhetens tillsynstid är lägre än 20 timmar, ska IED-tillägget i stället motsvarar samma tid som tillsynstiden. I beslutet om

tilläggsavgiften endast tas ut med ett belopp som motsvarar den årliga tillsynsavgiften. I beslut om tilläggsavgift ska prövas om det föreligger skäl för nedsättning av avgiften enligt 31 §.

tilläggsavgift ska det prövas om det föreligger skäl för att sätta ned avgiften enligt 31 §.

Extraordinär tillsynsavgift

23 §

För verksamheter som omfattas av fast *årlig tillsynsavgift* får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda *tillsynen* överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och *denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud eller om det skett en olycka eller större driftstörning som kan medföra risk för skada eller olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken.*

För verksamheter som omfattas av fast *avgift enligt 19 §* får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda *handläggningstiden* överskrider den tillsynstid *som beräknats för verksamheten enligt 19–22 §§* och *handläggningen eller tillsynen* har orsakats av:

1. *verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud,*
2. *det har inträffat en olycka eller större driftstörning som kan medföra risk för skada för människors hälsa eller miljön,*
3. *olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken,*
4. *prövning enligt 1 kap. 11 § miljöprövningsförfordningen (2013:251), eller*
5. *prövning av verksamheten med anledning av ny eller ändrad lagstiftning som föreskriver att en ny eller ytterligare prövning ska ske av verksamheten.*

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 7–9 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid *tillsynens utförande.*

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 7–9 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid *tidpunkten för handläggningen eller tillsynen.*

Tillkommande avgift i särskilda fall

24 §

Timavgift enligt 7–9 §§ ska även betalas för *kommunens* arbete med anledning av

Timavgift enligt 7–9 §§ ska även betalas för *nämndens* arbete med anledning av:

1. beslut om sådana villkor av mindre betydelse som prövningsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om, eller
2. *tillsynsmyndighetens* arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.
2. *nämndens* arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter

25 §

Fast *årlig* avgift omfattar kalenderår och ska betalas i *föreskott. Sådan avgift* ska betalas från och med det kalenderår som följer efter

Fast avgift *enligt 19 §* ska betalas från och med det kalenderår som följer efter att beslut om tillstånd till verksamheten meddelats eller

att det att beslut om tillstånd till verksamhet meddelats eller anmälan skett – eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts, verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker *dessförinnan* tas timavgift ut.

Fast *årlig* avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Tillägg för industriutsläppsverksamheter ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften. Avgifter för extraordinär tillsyn faktureras i efterskott.

Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Avgift för tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgift för tillsyn i övrigt

Avgift för tillsyn i övrigt, även för handläggning med anledning av underrättelser eller information, ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. Avgift för tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

anmälan har skett – eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts, verksamheten har påbörjats. *Den fasta avgiften ska därefter betalas i förskott.* För tillsyn som sker *innan verksamheten varit skyldig att betala fast avgift* tas i stället timavgift ut.

Fast avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Avgifter för extraordinär tillsyn *enligt 23 §* faktureras i efterskott.

26 §

Bestämmelsen föreslås utgå

27 §

Rubriken föreslås utgå

Bestämmelsen föreslås utgå

28 §

Bestämmelsen föreslås utgå

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet

29 §

När *kontrollförfordningen* (EU) 2017/625 är tillämplig ska avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, betalas i form av timavgift *genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden för kontrollen*

När *förordningen* (EU) 2017/625 är tillämplig ska avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, betalas i form av timavgift. Sådan avgift tas bara ut om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad

multiplieras med timtaxan. Sådan avgift tas bara ut om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

För kommunens handläggning inom miljöbalkens tillämpningsområde som avser marknadskontroll enligt *Europaparlamentets och rådets förordning* (EU) 2019/1020 ska avgift betalas i form av timavgift *genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipleras med timtaxan* eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

30 §

För kommunens handläggning inom miljöbalkens tillämpningsområde som avser marknadskontroll enligt *förordning* (EU) 2019/1020 ska avgift betalas i form av timavgift eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

Gemensamma bestämmelser

Nedsättning av avgift

31 §

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande

Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Umeå kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller *i räkning*.

Betalning av avgift

32 §

Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Umeå kommun. Betalning ska ske inom *den* tid som anges i beslutet om avgift eller *på fakturan*.

Verkställighetsfrågor och överklagande

Överklagande

Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att kommunal nämnds beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

33 §

Bestämmelsen föreslås utgå

Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

34 §

Bestämmelsen föreslås utgå

Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas kommunal nämnds beslut om avgift till länsstyrelsen. Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas däremot till allmän förvaltningsdomstol.

35 §

Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas en kommunala nämnds beslut om avgift till länsstyrelsen. Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas däremot till allmän förvaltningsdomstol.

Denna taxa trädde i kraft den 1 januari 2025.
I ärenden som rör tillstånd, anmälningar och dispenser tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Övergångsbestämmelser

Denna taxa trädde i kraft den 1 januari 2026.

Äldre taxa gäller fortfarande i fråga om avgift som avser handläggningstid före ikraftträdandet.

Bilagor

Taxebilaga 1 – *Prövning, anmälan samt övrig tillsyn*
Taxebilaga 2 – *Fast årlig avgift (förskottsbetalning)*
Taxebilaga 3 – *Timavgift (efterskottsbetalning)*

Taxebilaga 1

Taxebilaga 2

Taxebilaga 3

**Taxebilaga 1 – Prövning,
anmälan samt övrig tillsyn**

Taxebilaga 1 gäller avgifter för *ansökan, anmälan* och tillsyn som inte omfattas av *fasta årliga avgifter (förskottsbetalning) enligt taxebilaga 2 eller timavgifter (efterskottsbetalning) enligt taxebilaga 3.*

Avgiftsnivåer är förutbestämda och fastställda schablonbelopp *och* bestäms *utifrån* ärendets komplexitet och tidsåtgång enligt *tabell* nedan. *Vid timdebitering är avgiften faktiskt nedlagd handläggningstid multiplicerat med gällande timtaxa.*

Avgiftsnivå med förklaring	Handläggningstid per avgiftsnivå	Avgift (kr) per avgiftsnivå
Avgiftsnivå 1: Enkla ärenden där handlingar endast bekräftas	0 h	0 kr
Avgiftsnivå 2: Ärenden med enklare bedömning via skrivbord.	2 h	2 430 kr
Avgiftsnivå 3: Ärenden med behov av ytterligare kontakt, på plats eller via skrivbord, för bedömning.	7 h	8 505 kr
Avgiftsnivå 4: Ärenden med behov av mer omfattande bedömning inklusive ytterligare kontakt, på plats eller via skrivbord.	9 h	10 935 kr
Timavgift: Komplexa ärenden/ärenden som inte går att schablonisera och tillsynsärenden som inte innefattar fast avgift. - Faktisk nedlagd tid.	Timavgift	Timavgift

Taxebilaga 1

Taxebilaga 1 gäller avgifter för *prövning* och tillsyn som inte omfattas av taxebilaga 2 eller taxebilaga 3.

Avgiftsnivåer är förutbestämda och fastställda schablonbelopp *som* bestäms *med hänsyn till* ärendets komplexitet och tidsåtgång enligt *tabell 1* nedan.

Tabell 1. Den avgift avgiftsnivån motsvarar.

Avgiftsnivå med förklaring	Handläggningstid per avgiftsnivå	Avgift
Avgiftsnivå 1: Enkla ärenden där handlingar endast bekräftas	0 h	0 kr
Avgiftsnivå 2: Ärenden med enklare bedömning via skrivbord.	2 h	2 506 kr
Avgiftsnivå 3: Ärenden med behov av ytterligare kontakt, på plats eller via skrivbord, för bedömning.	7 h	8 771 kr
Avgiftsnivå 4: Ärenden med behov av mer omfattande bedömning inklusive ytterligare kontakt, på plats eller via skrivbord.	9 h	11 277 kr
Timavgift: Komplexa ärenden/ärenden som inte går att schablonisera och tillsynsärenden som inte innefattar fast avgift. - Faktisk nedlagd tid.	Timavgift	Timavgift

Tabell 2. Ärendetyper och den avgiftsnivå som gäller för prövning eller tillsyn.

Nr	Beskrivning	Lagrum	Avgift
1	Avgifter för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		
	Prövning		
1.1	Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning, för upp till 25 personekvivalenter, som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4
1.2	Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning, för mer än 25 personekvivalenter, som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2 eller kräver tillstånd eller anmälan enligt miljöprövningsförordningen.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.3	Ansökan om tillstånd till anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.4	Ansökan om tillstånd för slamavskiljare som ska anslutas till en befintlig tillståndsgiven gemensamhetsanläggning.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
1.5	Ansökan om tillstånd till inrättande av en sluten tank som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
1.6	Att i samma ärende ansöka om tillstånd till inrättande av en sluten tank som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till samt anmäla om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 4
1.7	Ansökan om tillstånd till hållande av vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
1.8	Ansökan om tillstånd till spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa, per spridningstillfälle.	40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken.	Avgiftsnivå 2
1.9	Anmälan om miljöfarlig verksamhet.	9 kap 6 §, 1 kap 10 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
1.10	Anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	1 kap 11 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
1.11	Anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett, där slamtömning krävs, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
1.12	Anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett, där slamtömning inte krävs, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.13	Anmälan om ändring av en avloppsanordning och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.14	Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme, upp till 20 kW, ur mark, ytvatten eller grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2

1.15	Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme, över 20 kW, ur mark, ytvatten eller grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift		1.15	Anmälan om inrättande av en värmepumpsanläggning för utvinning av värme, över 20 kW, ur mark, ytvatten eller grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
1.16	Anmälan om anläggande av gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom ett område med detaljplan.					37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Avgiftsnivå 2
1.17	Anmälan i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.					40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken		Avgiftsnivå 2
1.18	Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygieniska behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, nålar, piercingverktyg, rakblad, nagelbandssaxar eller andra liknande skärande eller stickande verktyg.					38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Avgiftsnivå 3
1.19	Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med bassängbad för allmänheten, eller som annars används av många människor.					38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
1.20	Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, specialskola, sameskola eller internationell skola					38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Avgiftsnivå 3
1.21	Anmälan om att uppföra eller använda ett kyltorn.					38 a § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
1.22	Prövning i övrigt gällande verksamheter som kan riskera att skada människors hälsa eller orsaka olägenheter för hälsan enligt 9 kap. miljöbalken eller prövning i ärende avseende ändring eller utökning av befintlig anmälningspliktig verksamhet.					9 kap miljöbalken, Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
	Tillsyn							
1.23	Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.					26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljö-tillsynsförordningen		Timavgift
1.24	Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; 1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, 3. samlingslokaler där många människor brukar samlas, 4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling och där verksamheten inte endast omfattar estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, 7. lokaler för förvaring av djur.					26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		Timavgift
1.25	Radon i bostäder och lokaler för allmänna ändamål.					26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
1.26	Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.					26 kap 3 § 3 st miljöbalken		Timavgift
2	Avgift för vattenverksamhet							
	Prövning							
2.1	Anmälan om vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.					11 kap 9b § miljöbalken, 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet,		Timavgift

		1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	
	Tillsyn		
2.2	Övrig vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 10 § miljöbalken	Timavgift
3	Avgift för kemiska produkter och biotekniska organismer		
	Lagring av brandfarliga vätskor		
	Prövning		
3.1	Ansökan om undantag från kraven i föreskrifterna.	8 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
	Tillsyn		
3.2	Information innan installation påbörjas utanför vattenskyddsområde av cisterner med anslutna rör- och slangledningar med brandfarliga vätskor eller spilloljor ovan eller i mark när cisternerna rymmer mer än totalt 1 m3 vätska eller motsvarande för installation (inom vattenskyddsområde när cisternerna rymmer mer än totalt 150 liter brandfarliga vätskor eller spillolja).	3 kap 1 § 1 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
3.3	Information innan hantering under minst fem dagar under en sammanhängande trettiodagarsperiod i ett och samma vattenskyddsområde påbörjas av mer än totalt 150 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor i lösa behållare.	3 kap 2 § 1 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
3.4	Information om hur cistern med anslutna rör- och slangledningar samt eventuella föroreningar ska tas om hand i samband med att en cistern tas ur bruk.	8 kap 1 § Naturvårds-verkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
3.5	Underrättelse om misstanke av att mark- eller vattenområde har blivit förorenat av hantering som omfattas av tillämpningsområdet för dessa föreskrifter.	6 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
3.6	Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 § p5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

	Fluorerade växthusgaser		
	Tillsyn		
3.7	Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter f-gas eller mer.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthus-gaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
3.8	Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1–4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 2
3.9	Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsför-ordningen (2011:13)	Timavgift
	Ozonnedbrytande ämnen		
	Tillsyn		
3.10	Utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) nr 517/2014, förordning (EG) nr 1005/2009, 2 kap 31 § p 6 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
3.11	Verksamhet där ozonnedbrytande ämne används för laboratorie- och analysarbeten som betraktas som viktiga enligt bilagan till Kommissionens förordning (EU) nr 291/2011, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordning (EG) 1005/2009, förordning (EG) nr 291/2011, 2 kap 31 § p 5 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
	Växtskyddsmedel		
	Prövning		
3.12	Ansökan om särskilt tillstånd till yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 40 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Avgiftsnivå 2
3.13	Ansökan om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel inom ett vattenskyddsområde som har inrättats före den 1 januari 2018 och där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2)	Timavgift
3.14	Ansökan om dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel 1. på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slätter eller bete, 2. på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser som allmänheten har tillträde till, 3. i parker eller trädgårdar eller andra områden som i första hand är avsedda att vara rekreationsområden som allmänheten har tillträde till, 4. inom koloniträdgårdsområden eller i växthus som inte används yrkesmässigt, 5. på tomtmark för bostadshus eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller 6. på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler.	2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
3.15	Anmälan om yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 41 § Förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
	Tillsyn		
3.16	Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka ut.	9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsyns-förordningen (2011:13) i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018.	Timavgift
3.17	Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel.	9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och	Timavgift

		viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018.	
3.18	Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
	Biocidprodukter		
	Prövning		
3.19	Ansökan om undantag från bestämmelserna om information och underrättelse i	4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter	Avgiftsnivå 2
	Tillsyn		
3.20	Underrättelse i samband med spridning av biocidprodukt på en plats som allmänheten har tillträde till som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
3.21	Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
	PCB		
	Prövning		
3.22	Anökan om dispens från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
3.23	Anmälan om avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m. och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
	Tillsyn		
3.24	Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
4	Kosmetiska produkter		
	Tillsyn		
4.1	Kosmetiska produkter, de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av behörig myndighet, samt rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordningen.	Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
5	Övrigt avseende kemiska produkter		
	Tillsyn		
5.1	Primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
5.2	Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom den tillsyn som Kemikalieinspektionen utövar över primärleverantörers utsläppande på marknaden	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
5.3	Övrig tillsyn av kemiska produkter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 § samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift

6	Avgift för viss övrig verksamhet							
	Ärenden om allmänna hänsynsregler enligt 2 kap miljöbalken							
	Tillsyn							
6.1	Hushållning med energi samt användning av förnyselsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.					2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift	
6.2	I verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall.					2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift	
6.3	Övrig tillsyn över att miljöbalkens hänsynsregler efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.					2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3§ 3 st miljöbalken	Timavgift	
7	Ärenden enligt 7 och 12 kap miljöbalken							
	Prövning							
7.1	Ansökan om dispens från strandskyddsföreskrifter					7 kap 18 b § miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift	
7.2	Ansökan om tillstånd till åtgärd som är förbjuden för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.					7 kap 24 § miljöbalken	Timavgift	
7.3	Ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för natur- eller kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.					Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift	
7.4	Ansökan om nya eller ändrade villkor i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.					Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift	
7.5	Ansökan om dispens från förbudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde.					7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap, 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift	
7.6	Anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde som kräver anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Timavgift		7.6	Ansökan eller anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde som kräver tillstånd eller anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturresevat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Timavgift
7.7	Anmälan för samråd av en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.					12 kap 6 § miljöbalken	Timavgift	
	Tillsyn							
7.8	Naturresevat, kulturresevat, naturminnen, biotopskyddsområden, vattenskyddsområden som kommunen har beslutat om, djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om, område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 § miljöbalken, strandskydd utom det som länsstyrelsen har tillsyn över när det gäller väg- och järnvägsanläggningar.					2 kap 9 § miljö-tillsynsförordningen	Timavgift	
7.9	Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av antalet djur i ett jordbruk, 2. försiktighetsmått för gödselhanteringen, och 3. växtodlingen och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.					12 kap 10 § miljö-balken, 2 kap 32 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 2	

7.10	Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
7.11	Övrig tillsyn av skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning i jordbruket och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 8 § p 7 samt 1 kap 19 och 20 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13) eller 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
8	Ärenden om verksamheter som orsakar miljöskador enligt 10 kap miljöbalken		
	Prövning		
8.1	Anmälan om avhjälpande av vissa föroreningsskador.	28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
	Tillsyn		
8.2	Underrättelse om upptäckt av en förorening på en fastighet och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	10 kap 11 § miljöbalken	Timavgift
8.3	Underrättelse om upptäckt av en överhängande fara för att en verksamhet eller åtgärd medför en allvarlig miljöskada.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
8.4	Underrättelse om upptäckt av att en allvarlig miljöskada har uppstått.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
8.5	Övrig tillsyn av föroreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens tillsynsansvar och andra miljöskador om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för.	2 kap 31 § p 3 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
9	Ärenden enligt 15 kap miljöbalken		
	Prövning av ansökan/Handläggning av anmälan		
9.1	Ansökan om tillstånd eller dispens för omhändertagande av avfall inom egen fastighet eller eget omhändertagande av avfall enligt 15 kap. 24 § miljöbalken samt övriga anmälningar, tillstånd och undantag enligt avfallsförordningen samt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	15 kap 25 § miljöbalken, avfallsförordningen (2020:614), kommunens föreskrifter om avfallshantering	Timavgift
	Tillsyn		
9.2	Tillsyn av avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap. 31 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
10	Ärenden enligt 30 kap miljöbalken		
10.1	Handläggning av miljö sanktionsavgift	30 kap miljöbalken	Avgiftsnivå 2

Taxebilaga 2 - Fast årlig avgift (förskottsbetalning)

Taxebilaga 2 gäller avgifter för verksamheter med behov av återkommande tillsyn. Avgifter enligt taxebilaga 2 avser fast årlig avgift genom förskottsbetalning. Den årliga tillsynsavgiften beräknas genom att multiplicera antalet timmar för verksamhetskoden med gällande timtaxa: 1 215 kr.

För vissa industriutsläppsverksamheter, det vill säga verksamheter som markeras med (-i) i miljöprövningsförförordningen, tillkommer enligt § 25 ett tillägg motsvarande 20 timmar.

Taxebilaga 2

Taxebilaga 2 gäller avgifter för tillsyn av verksamheter.

Verksamhetskod	Prövningsnivå	Timmar	Beskrivning
Verksamhetsgrupp jordbruk och djurhållning			
1.10-i och 1.11	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
1.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
1.2001	U	3	För verksamheter under anmälningspliktig nivå, men med stadigvarande djurhållning med 30 djurenheter eller fler, är tillsynstiden 3 timmar.
Verksamhetsgrupp fiskodling och övervintring av fisk			
5.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 3 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp berg, naturgrus och andra jordarter			
10.10	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.11	B	18	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.11	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.
10.11	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.11	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.
10.11	B	9	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.11	B	9	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet inte omfattas av någon av 1-5.
10.20	B	9	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar för täkt av torv.
10.20	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 200 000 ton.
10.20	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar för annan

			täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.
10.20	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.
10.20	B	9	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.
10.20	B	9	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet gäller för mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton.
10.20	B	9	7. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för annan täkt än som avses i 1, om tillståndet inte omfattas av någon av 1-6.
10.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
10.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp råpetroleum, naturgas och kol			
11.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp annan utvinningsindustri			
13.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp slakterier			
15.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp livsmedel och foder av animaliska råvaror			
15.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.65	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp rökeri			
15.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp livsmedel och foder av vegetabiliska råvaror			
15.90-i, 15.95	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser anläggning för tillverkning av stärkelse, stärkelsederivat eller socker.
15.90-i, 15.95	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser rostning av kaffe.
15.90-i, 15.95	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling med en produktion av mer än 50 000 ton per kalenderår och inte omfattas av 1 eller 2.
15.90-i, 15.95	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 8 eller 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
15.101	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.115	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp kvarnprodukter			

15.125	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 11 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp livsmedel och foder av kombinerade råvaror			
15.151	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.155	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 a § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp mjölkprodukter			
15.170-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 5 kap. 15 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
15.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 16 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp annan livsmedelstillverkning			
15.200	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 19 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.220	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 21 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.240	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 23 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.260	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 25 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.280	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 27 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
15.310	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 28 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp textilvaror			
17.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 6 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp päls, skinn och läder			
18.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 7 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp trävaror			
20.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.20	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som omfattar mer än 200 000 kubikmeter per kalenderår.
20.20	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som inte omfattas av 1.
20.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 4 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 5 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 7 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
20.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 9 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.91	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 11 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp fotografisk och grafisk produktion			
22.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
22.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
22.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 10 kap. 4 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp organiska kemikalier			
24.01-i, 24.02-i, 24.03-i, 24.04-i, 24.05-i, 24.06-i, 24.07-i, 24.08-i, 24.09-i, 24.10-i,	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 1-22 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 137 timmar för anläggning med en produktionsmängd på mer än 20 000 ton per kalenderår.

24.11-i, 24.12-i, 24.13-i, 24.14-i, 24.15-i, 24.16-i, 24.17-i, 24.18-i, 24.19-i, 24.20-i, 24.21-i och 24.22-i			
24.01-i, 24.02-i, 24.03-i, 24.04-i, 24.05-i, 24.06-i, 24.07-i, 24.08-i, 24.09-i, 24.10-i, 24.11-i, 24.12-i, 24.13-i, 24.14-i, 24.15-i, 24.16-i, 24.17-i, 24.18-i, 24.19-i, 24.20-i, 24.21-i och 24.22-i	A/B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt någon av 12 kap. 1-22 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 90 timmar för anläggning med en produktionsmängd på högst 20 000 ton per kalenderår.
Verksamhetsgrupp läkemedel			
24.40	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 40 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
24.41	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 41 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp annan kemisk tillverkning			
24.44	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 44 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.45	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av gas- eller vätskeformiga kemiska produkter.
24.45	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar om verksamheten avser tillverkning av läkemedelssubstanter genom extraktion ur biologiskt material.
24.45	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av sprängämnen.
24.45	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om verksamheten avser tillverkning av pyrotekniska artiklar.
24.45	B	13	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 12 kap. 45 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar om verksamheten avser tillverkning av ammunition.
24.46	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 46 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.47	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 47 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp gummi- och plastvaror			
25.11	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 4 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
25.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 6 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp glas, glasvaror och keramiska produkter			
26.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 4 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 5 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 8 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp cement, betong, kalk, krita och gips			
26.100	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 12 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 13 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

26.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 14 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp andra mineraliska produkter			
26.130-i och 26.140	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar.
26.150	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 17 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.160	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 18 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.170-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 14 kap. 19 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
26.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 20 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp stål och metall			
27.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 15 kap. 10 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
27.140	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 15 kap. 18 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp metall- och plastytbehandling, avfettning och färgborttagning			
28.10-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar om utsläpp av process- och sköljvatten är större än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter per kalenderår.
28.10-i	B	6	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar om verksamheten inte omfattas av någon av 1-3.
28.25	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 5 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
28.80	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 16 kap. 8 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
28.90	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 9 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
28.95	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 10 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp elektriska artiklar			
31.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 17 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
31.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 17 kap. 6 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp motorer, turbiner och reaktorer			
34.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
34.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp motorfordon			
34.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 4 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp järnvägsutrustning och flygplan			
34.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 5 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp maskinell bearbetning			
34.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 8§ miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp skeppsvarv			

35.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 10 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp förbrukning av organiska lösningsmedel			
39.10-i	B	184	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 184 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 500 ton per kalenderår.
39.10-i	B	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 90 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 200 ton men högst 500 ton per kalenderår.
39.10-i	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar om förbrukningen uppgår till mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår.
39.10-i	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om förbrukningen uppgår till högst 50 ton per kalenderår.
39.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.35	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 5 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 6 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp hantering av bränslen och andra kemiska produkter			
39.60	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
39.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.90	C	6	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 20 kap. 4 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp anaerob biologisk behandling			
40.02	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp framställning av gas- och vätskeformiga bränslen			
40.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 6 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp förbränning			
40.40-i	A	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 8 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar för gasturbinanläggningar.
40.40-i	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 8 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 137 timmar om verksamheten inte omfattas av 1.
40.50-i	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar för gasturbinanläggningar.
40.50-i	B	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 137 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 200 megawatt men högst 300 megawatt.
40.50-i	B	64	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 200 megawatt.
40.50-i	B	30	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 9 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar för andra anläggningar än som avses i 1 med en total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt.
40.51	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 10 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
40.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 11 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
40.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 12 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp vindkraft			
40.90 och 40.95	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) till havs.
40.90 och 40.95	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för fler än 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land.
40.90 och 40.95	B	6	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för högst 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land.
40.100	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp värme- och kylanläggningar			
40.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
40.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp fordonsservice och drivmedelshantering			
50.10	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
50.1001	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar. om tvättning av 1. fler än 1000 personbilar per kalenderår 2. 100 eller färre tåg eller flygplan per kalenderår 3. 500 eller färre tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 250 andra motordrivna fordon per kalenderår.
50.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
50.2001	U	6	För verksamheter under anmälningspliktig nivå enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen och överstigande 50 kvadratmeter är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp hamnar			
63.10	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för hamn med mer än 50 anlöp per kalenderår.
63.10	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för hamn med mer än 10 anlöp men högst 50 anlöp per kalenderår.
63.10	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för hamn med upp till 10 anlöp per kalenderår.
63.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 24 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp flygplatser			
63.30	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för verksamhet som omfattar mer än 40 000 flygrörelser men högst 100 000 flygrörelser per kalenderår.
63.30	A	137	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar för verksamhet som omfattar mer än 10 000 flygrörelser men högst 40 000 flygrörelser per kalenderår.
63.30	A	64	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 24 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet som inte omfattas av någon av 1-3.
63.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 24 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp laboratorier			
73.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 25 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp tankrengöring			

74.10	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 26 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
74.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 26 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp hälso- och sjukvård			
85.10	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 27 kap. 1 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
85.20	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 27 kap. 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp rening av avloppsvatten			
90.10 och 90.11	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 137 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 100 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 000 personekvivalenter.
90.10 och 90.11	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 20 000 personer men högst 100 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 20 000 personekvivalenter men högst 100 000 personekvivalenter.
90.10 och 90.11	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en avloppsreningsanläggning med anslutning av fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
90.15-i	B	47	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 3 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 47 timmar.
90.16	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 5 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.1601	U	6	För avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar 100 eller mer, men högst 200 personekvivalenter är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande			
90.405-i och 90.406-i	B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.405-i och 90.406-i	B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.405-i och 90.406-i	B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 eller 66 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 12 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 100 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.410 och 90.420	A/B	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.

90.410 och 90.420	A/B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 68 eller 69 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.430	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 70 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.435-i	A	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.435-i	A	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.435-i	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 67 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2.
90.440	A	137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.440	A	64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.440	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2.
90.450	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
90.450	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
Verksamhetsgrupp animaliskt avfall			
90.251	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp avvattning			
90.375	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 39 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar.
Verksamhetsgrupp biologisk behandling			
90.161	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.161	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.161	B	13	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.161	B	13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.171	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 31 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp deponering			
90.271	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 18 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.28101	U	6	För en verksamhet med anläggning för permanent plats för uppläggning av snö från gaturenhållning är tillsynstiden 6 timmar.
90.290-i	A	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 20 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar.

90.300-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.300-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.300-i	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1 eller 2.
90.310	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton per kalenderår.
90.310	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
90.310	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 50 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.310	B	18	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 22 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 18 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.320-i	A	227	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 23 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 227 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.320-i	A	137	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 23 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.330-i och 90.340	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 24 eller 25 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
90.341	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 26 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp elavfall			
90.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 44 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp förberedelse för återanvändning			
90.29	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 47 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp förbränning			
90.180-i och 90.181-i	A	306	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 306 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.180-i och 90.181-i	A	90	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 90 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.180-i och 90.181-i	A	30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 5 eller 6 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 2 500 ton men högst 5 000 ton per kalenderår.
90.190 och 90.191	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 7 eller 8 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar.
90.200-i och 90.201-i	A	137	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 9 eller 10 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 137 timmar.
90.210-i och 90.211-i	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 11 eller 12 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
90.210-i och 90.211-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 11 eller 12 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.

90.212-i och 90.213-i	B	47	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 47 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
90.212-i och 90.213-i	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.220 och 90.221	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
90.220 och 90.221	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 15 eller 16 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av 1.
90.230	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 17 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp konvertering av smittförande avfall			
90.382	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 38 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande			
90.408-i	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 56 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
Verksamhetsgrupp lagring som en del av att samla in avfall			
90.30 och 90.50	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 48 eller 50 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.40	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.60	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 51 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp lagring av blandat bygg- och rivningsavfall, lättfraktion och stoft			
90.350	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 56 a § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.351	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 56 b § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp mekanisk bearbetning och sortering			
90.100	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet med mer än 50 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.100	B	35	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 35 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 41 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.70	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med mer än 75 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.70	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar för verksamhet som inte omfattas av 1.
90.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 43 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp uppgrävda massor			
90.361	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 36 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.370	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 37 § miljöprövningsförförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Verksamhetsgrupp uttjänta fordon				
90.119	B		137	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 137 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 25 000 ton per kalenderår.
90.119	B		64	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
90.119	B		30	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
90.119	B		13	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 45 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om den tillförda avfallsmängden inte omfattas av någon av 1-3.
90.120	C		9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet				Rubrik föreslås utgå
90.381 och 90.383	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 27 eller 28 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.	Punkten föreslås utgå
90.391	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 29 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.	Punkten föreslås utgå
Verksamhetsgrupp återvinning för anläggningsändamål				
90.131	B		13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
Verksamhetsgrupp skjutfält, skjutbanor och sportanläggningar				
92.20	C		6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
92.30	C		6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Verksamhetsgrupp textiltvätterier				
93.10	C		9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 31 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Verksamhetsgrupp begravningsverksamhet				
93.20	B		13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 32 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
Anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter				
Verksamhetsgrupp hygienisk verksamhet				
h 38-1 a	H		4	För hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta vid utförande av piercing, tatuering eller kosmetisk tatuering, är tillsynstiden 4 timmar.
h 38-1 b	H		3	För hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta vid utförande av fotvård, nagelbehandling eller hudvård med hudpenetrering, är tillsynstiden 3 timmar.
h 38-1 c	H		2	För hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta vid utförande av akupunktur, rakning med rakkniv eller håltagning med håltagningspistol, är tillsynstiden 2 timmar.
Verksamhetsgrupp bassängbad				
h 38-2 a	H		6	För bassängbad, som inte omfattas av beskrivningen nedan, är tillsynstiden 6 timmar.
h 38-2 b	H		3	För bassängbad med 50 badande eller färre per dygn, utan speciella riskgrupper och/eller endast jacuzzi, är tillsynstiden 3 timmar.
Verksamhetsgrupp skola och förskola				
h 38-3 a	H		6	För skolor är tillsynstiden 6 timmar.
h 38-3 b	H		6	För förskolor är tillsynstiden 6 timmar.

Taxebilaga 3 – Timavgift (efterskottsbetalning)

Taxebilaga 3

Avgifter för övriga verksamhet enligt
taxebilaga 3 betalas i efterskott efter utförd
tillsyn.

Taxebilaga 3 gäller avgifter för övriga
verksamheter.

Bransch	Verksamhet	Verksamhetskod	Prövnings- nivå	Avgift
JORDBRUK	Djurhållning med mindre än 30 djurenheter		U	Timavgift
	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion	1.30	C	Timavgift
	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion		U	Timavgift
	Övriga jordbruks- och trädgårdsföretag		U	Timavgift
FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK			U	Timavgift
UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT	Berg, naturgrus och andra jordarter	10.50	C	Timavgift
	Berg, naturgrus och andra jordarter		U	Timavgift
	Råpetroleum, naturgas och kol		U	Timavgift
	Annan utvinningsindustri		U	Timavgift
LIVSMEDEL OCH FODER	Annan livsmedelstillverkning		U	Timavgift
TEXTILVAROR			U	Timavgift
PÄLS, SKINN OCH LÄDER			U	Timavgift
TRÄVAROR		20.90	C	Timavgift
			U	Timavgift
MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR			U	Timavgift
FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION			U	Timavgift
KEMISKA PRODUKTER	Annan kemisk tillverkning		U	Timavgift
GUMMI- OCH PLASTVAROR			U	Timavgift
MINERALISKA PRODUKTER	Glas, glasvaror och keramiska produkter		U	Timavgift
	Cement, betong, kalk, krita och gips		U	Timavgift
	Andra mineraliska produkter		U	Timavgift
STÅL OCH METALL			U	Timavgift
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING		28.71	C	Timavgift
			U	Timavgift
METALLBEARBETNING	Motorer, turbiner och reaktorer		U	Timavgift
	Motorfordon		U	Timavgift
	Maskinell bearbetning		U	Timavgift
	Gas- och oljeplattformar		U	Timavgift
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL			U	Timavgift
HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER			U	Timavgift
	Förbränning		U	Timavgift

GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA	Vindkraft		U	Timavgift
	Värme- och kylanläggningar		U	Timavgift
VATTENFÖRSÖRJNING			U	Timavgift
FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING	För fordonsverkstad på 50 kvadratmeter eller mindre och/eller vid tvättning av 1. 1000 personbilar eller mindre per kalenderår 2. mindre än 100 tåg eller flygplan per kalenderår 3. mindre än 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. 250 eller mindre andra motordrivna fordon per kalenderår.		U	Timavgift
HAMNAR OCH FLYGPLATSER	Annan trafikinfrastruktur		U	Timavgift
	Hamnar		U	Timavgift
LABORATORIER			U	Timavgift
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD			U	Timavgift
RENING AV AVLOPPSVATTEN	För avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mindre än 100 personekvivalenter		U	Timavgift
AVFALL	Biologisk behandling		U	Timavgift
	Deponering	90.281	C	Timavgift
	Deponering		U	Timavgift
	Förbränning		U	Timavgift
	Lagring och avskiljning av koldioxid	90.520	C	Timavgift
	Lagring som en del av att samla in avfall		U	Timavgift
	Mekanisk bearbetning och sortering		U	Timavgift
	Återvinning för anläggningsändamål	90.141	C	Timavgift
SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR			U	Timavgift
TEXTILTVÄTTERIER			U	Timavgift
ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER			U	Timavgift
ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSS- VERKSAMHETER	Övriga hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, som inte omfattas av taxebilaga 2	H 38-1 d	H	Timavgift
	Fritidsverksamhet	H 38-3 c	H	Timavgift
	Kyltorn	H 38a	H	Timavgift
EJ ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSS- VERKSAMHETER	Bostäder m.m.	45 § FMH, punkt 1	UH	Timavgift
	Undervisning, vård m.m.	45 § FMH, punkt 2	UH	Timavgift
	Samlingslokaler m.m.	45 § FMH, punkt 3	UH	Timavgift
	Hotell m.m.	45 § FMH, punkt 4	UH	Timavgift
	Idrottsanläggningar, camping, bad m.m.	45 § FMH, punkt 5	UH	Timavgift
	Lokaler för hygienisk behandling	45 § FMH, punkt 6	UH	Timavgift
	Lokaler för förvaring av djur	45 § FMH, punkt 7	UH	Timavgift

§ 96

Ärendenr: 2025-2364

Ändring av taxa för verksamhet enligt miljöbalken

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. Anta ändringarna av taxan för verksamhet enligt miljöbalken i enligt med bilaga 1 och att
2. Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Nuvarande taxa för verksamhet enligt miljöbalken beslutades av kommunfullmäktige den 30 september 2024. Sedan taxan trädde i kraft har det uppstått ett behov av att revidera och förtydliga vissa av dess bestämmelser. De ändringar som nu föreslås kan uppfattas som relativt omfattade men innebär inga större förändringar av hur taxan ska tillämpas.

Bland annat föreslås avsnitten om prövning av ansökan och handläggning av anmälan slås ihop till ett avsnitt. Det förtydligas när avgift tas ut i frågan om anmälningspliktiga ändringar av en miljöfarlig verksamhet, samt i prövning av befintliga verksamheter som påkallas av ändringar i miljöbalken. Vidare förtydligas när avgift inte tas ut i samband med hantering av klagomål. I taxebilagorna föreslås också ändringar till följd av ändringar i miljöprövningsförordningen.

I bilagan *Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken* anges alla föreslagna ändringar och motiven. I bilagan finns också författningsförslaget till den ändrade taxan.

Språket i taxan föreslås också förenklas. Ord och uttryck som används på många platser har istället fått en egen bestämmelse där dessa förklaras. På detta sätt behöver inte ordet eller uttrycket förklaras i samband med att det användas i taxan. Taxan föreslås ges ett nytt namn – taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken – för att bättre spegla vad taxan handlar om. Taxans layout föreslås också ändrats för att följa den kommunövergripande mallen. Den har också tillgänglighetsanpassats.

Timtaxan har också indexuppräknats med hänvisning till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som publiceras av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att följa prisutvecklingen i samhället. Eftersom PKV för oktober månad ännu inte har publicerat har istället PKV för april använts för uppräknningen. Timtaxan ska därför

Umeå kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammanträdesprotokoll
2025-08-28

räknas upp med 3,1 %, vilket innebär att timtaxan ökar från 1 215 kronor till 1 252,665 kronor. Avgiften avrundas upp till 1 253 kronor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-08-01

Bilaga 1 – Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Bilaga 2 – Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Beredningsansvariga

Fredrik Hedlund, Miljö- och hälsoskyddschef

Nils Gilenstam, Enhetschef Miljöskydd

Angelica Frykholm, Enhetschef Små avlopp

William Jonsson, miljöinspektör

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Bilagor

Bilaga 1 - Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Bilaga 2 - Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 188

Diariennr: KS-2025/00815

Ändring av taxa för verksamhet enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta ändringarna av taxan för verksamhet enligt miljöbalken i enlighet med bilaga 1

att ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår ändring av taxa för verksamhet enligt Miljöbalken.

Nuvarande taxa för verksamhet enligt miljöbalken beslutades av kommunfullmäktige den 30 september 2024. Sedan taxan trädde i kraft har det uppstått ett behov av att revidera och förtydliga vissa av dess bestämmelser. De ändringar som nu föreslås kan uppfattas som relativt omfattade men innebär inga större förändringar av hur taxan ska tillämpas.

Bland annat föreslås avsnitten om prövning av ansökan och handläggning av anmälan slås ihop till ett avsnitt. Det förtydligas när avgift tas ut i frågan om anmälningspliktiga ändringar av en miljöfarlig verksamhet, samt i prövning av befintliga verksamheter som påkallas av ändringar i miljöbalken. Vidare förtydligas när avgift inte tas ut i samband med hantering av klagomål. I taxebilagorna föreslås också ändringar till följd av ändringar i miljöprövningsförordningen.

I bilagan Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken anges alla föreslagna ändringar och motiven. I bilagan finns också författningsförslaget till den ändrade taxan.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Språket i taxan föreslås också förenklas. Ord och uttryck som används på många platser har istället fått en egen bestämmelse där dessa förklaras. På detta sätt behöver inte ordet eller uttrycket förklaras i samband med att det användas i taxan. Taxan föreslås ges ett nytt namn – taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken – för att bättre spegla vad taxan handlar om. Taxans layout föreslås också ändrats för att följa den kommunövergripande mallen. Den har också tillgänglighetsanpassats.

Timtaxan har också indexuppräknats med hänvisning till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som publiceras av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att följa prisutvecklingen i samhället. Eftersom PKV för oktober månad ännu inte har publicerat har istället PKV för april använts för uppräkningsen. Timtaxan ska därför räknas upp med 3,1 %, vilket innebär att timtaxan ökar från 1 215 kronor till 1 252,665 kronor. Avgiften avrundas upp till 1 253 kronor.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

Bilaga 2 – Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

MHN protokoll 2025-08-28

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

MHN

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

§ 292

Diariennr: KS-2025/00815

Ändring av taxa för verksamhet enligt miljöbalken**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att anta ändringarna av taxan för verksamhet enligt miljöbalken i enligt med bilaga 1

att ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår ändring av taxa för verksamhet enligt Miljöbalken.

Nuvarande taxa för verksamhet enligt miljöbalken beslutades av kommunfullmäktige den 30 september 2024. Sedan taxan trädde i kraft har det uppstått ett behov av att revidera och förtydliga vissa av dess bestämmelser. De ändringar som nu föreslås kan uppfattas som relativt omfattade men innebär inga större förändringar av hur taxan ska tillämpas.

Bland annat föreslås avsnitten om prövning av ansökan och handläggning av anmälan slås ihop till ett avsnitt. Det förtydligas när avgift tas ut i frågan om anmälningspliktiga ändringar av en miljöfarlig verksamhet, samt i prövning av befintliga verksamheter som påkallas av ändringar i miljöbalken. Vidare förtydligas när avgift inte tas ut i samband med hantering av klagomål. I taxebilagorna föreslås också ändringar till följd av ändringar i miljöprövningsförordningen.

I bilagan Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken anges alla föreslagna ändringar och motiven. I bilagan finns också författningsförslaget till den ändrade taxan.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

Språket i taxan föreslås också förenklas. Ord och uttryck som används på många platser har istället fått en egen bestämmelse där dessa förklaras. På detta sätt behöver inte ordet eller uttrycket förklaras i samband med att det användas i taxan. Taxan föreslås ges ett nytt namn – taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken – för att bättre spegla vad taxan handlar om. Taxans layout föreslås också ändrats för att följa den kommunövergripande mallen. Den har också tillgänglighetsanpassats.

Timtaxan har också indexuppräknats med hänvisning till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som publiceras av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att följa prisutvecklingen i samhället. Eftersom PKV för oktober månad ännu inte har publicerat har istället PKV för april använts för uppräkningsen. Timtaxan ska därför räknas upp med 3,1 %, vilket innebär att timtaxan ökar från 1 215 kronor till 1 252,665 kronor. Avgiften avrundas upp till 1 253 kronor.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

Bilaga 2 – Motiv och beskrivning av förslag till ändringar av taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

MHN protokoll 2025-08-28

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

MHN

Tjänsteskrivelse

2025-09-12

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00782

Sammanträdestider 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och näringslivs- och arbetsutskottet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa sammanträdestider enligt reviderad bilaga.

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa sammanträdestider 2026 enligt reviderad bilaga.

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar

att fastställa sammanträdestider enligt reviderad bilaga.

att fastställa datum för företagsbesök och företagarråd enligt nedan:

Företagsbesök 2026, klockan 08:00-12:00, onsdagar

21 januari

18 mars

20 maj

26 augusti

21 oktober

9 december

Företagarråd 2026, klockan 08:00:10:00 onsdagar

18 februari

15 april

7 oktober

11 november

Ärendebeskrivning

I samband med ärendet *Planeringsdirektiv och budget 2026* fastställde kommunstyrelsen och kommunfullmäktige sina sammanträdestider för 2026. Det har uppkommit behov av att ställa in sammanträden i augusti

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00782

2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och näringslivs- och arbetsutskottet. Se reviderad bilaga 2025-09-25.

Beslutsunderlag

Sammanträdestider 2026 reviderad 2025-09-12.

Beredningsansvariga

Tomas Jakobsson

Peter Öystilä

Beslutet ska skickas till

Peter Öystilä

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare

Sammanträdestider för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott 2026

- KF

Kommunfullmäktige
- KS

Kommunstyrelsen
- KSNAU

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott
- KSPLU

Kommunstyrelsens planeringsutskott
- KSHU

Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

	KSNAU	KSPLU	KSHU	KS	KF
	Kl. 13.15	Kl. 9.00	Kl. 13.15	Kl. 15.00	Kl. 9.00
Januari	7* 20	7*, 20	27	13	26
Februari	3, 17	3, 17		10	23
Mars	10, 24	10, 24	31	17	30
April	7, 14**, 21	7, 21		14	27
Maj	5, 19, 26	5, 26	19 *****	12	25
Juni	2**, 9	9	16	2	15
Juli					
Augusti	11 , 25	11 , 25		18	31
September	8, 22	8, 22	1, 29	15	28
Oktober	6, 19***, 20	6, 20		13, 19***	26
November	10, 24	10, 24	2	17	30
December	1, 15	15	1*****	8	21

- * KSNAU och KSPLU onsdag
- **KSNAU kl. 14.30
- *** KSNAU måndag kl. 14.30 och KS måndag kl. 15.00
- **** KSHU kl. 9.00-10.45
- *****KSHU kl. 9.00-12.00

Nuläge och framtid 7 december 2026

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 189

Diariennr: KS-2025/00782

Sammanträdestider 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och näringslivs- och arbetsutskottet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa sammanträdestider enligt reviderad bilaga.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa sammanträdestider 2026 enligt reviderad bilaga.

Beslut

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar

att fastställa sammanträdestider enligt reviderad bilaga.

att fastställa datum för företagsbesök och företagarråd enligt nedan:

Företagsbesök 2026, klockan 08:00-12:00, onsdagar

21 januari

18 mars

20 maj

26 augusti

21 oktober

9 december

Företagarråd 2026, klockan 08:00:10:00 onsdagar

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

18 februari
15 april
7 oktober
11 november

Ärendebeskrivning

I samband med ärendet *Planeringsdirektiv och budget 2026* fastställde kommunstyrelsen och kommunfullmäktige sina sammanträdestider för 2026. Det har uppkommit behov av att ställa in sammanträden i augusti 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och näringslivs- och arbetsutskottet. Se reviderad bilaga 2025-09-25.

Beslutsunderlag

Sammanträdestider 2026 reviderad 2025-09-12.

Beredningsansvariga

Tomas Jakobsson
Peter Öystilä

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

KSNAU-protokollet skickas till:
Kommunikation
Peter Öystilä

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-09-23

§ 273

Diariennr: KS-2025/00782

Sammanträdestider 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och näringslivs- och arbetsutskottet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa sammanträdestider enligt reviderad bilaga.

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa sammanträdestider 2026 enligt reviderad bilaga.

Beslut

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar

att fastställa sammanträdestider enligt reviderad bilaga.

att fastställa datum för företagsbesök och företagarråd enligt nedan:

Företagsbesök 2026, klockan 08:00-12:00, onsdagar

21 januari

18 mars

20 maj

26 augusti

21 oktober

9 december

Företagarråd 2026, klockan 08:00:10:00 onsdagar

18 februari

15 april

7 oktober

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-09-23

11 november

Ärendebeskrivning

I samband med ärendet *Planeringsdirektiv och budget 2026* fastställde kommunstyrelsen och kommunfullmäktige sina sammanträdestider för 2026. Det har uppkommit behov av att ställa in sammanträden i augusti 2026 för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och näringslivs- och arbetsutskottet. Se reviderad bilaga 2025-09-25.

Beslutsunderlag

Sammanträdestider 2026 reviderad 2025-09-12.

Beredningsansvariga

Tomas Jakobsson

Peter Öystilä

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

KSNAU-protokollet skickas till:

Kommunikation

Peter Öystilä

Tjänsteskrivelse

2025-09-26

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00286

Redovisning av motioner under beredning, delrapport 2 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att lägga rapporten till handlingarna

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning ska en sammanställning av motioner under beredning redovisas till kommunfullmäktige två gånger per år, vid sammanträdet i april och oktober.

En sammanställning har gjorts som visar att det finns 38 anmälda motioner som inte har slutbehandlats av kommunfullmäktige än, 5 stycken som anmälts under 2024 och 33 stycken som anmälts under 2025.

Beslutsunderlag

Delrapport 2 - 2025

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

-

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

2025-10-01

Sammanställning av motioner som är under beredning.

Ärendenr	Anmälades i KF	Motion angående	Beredningsläge
KS-2024/00790	2024-09-30	Motion nr 11/2024 Fler måste våga vittna; Anders Norqvist (L)	FGN, GVN, FN, IFN och JUSK har yttrat sig.
KS-2024/00931	2024-10-28	Motion 17/2024: Staket vid kommunala lekplatser; Maja Westling Palmberg (C)	TN och JUSK har yttrat sig.
KS-2024/01040	2024-12-16	Motion 20/2024: Stärk arbetstagarperspektivet i underlagen till politiska beslut; Jan-Olov Carlsson, Lennart Arvidsson och Rebecca Sellstedt (V)	KS ska yttra sig.
KS-2024/01093	2024-12-16	Motion 23/2024: Revidering av regler för skolskjuts; Maja Westling Palmberg (C)	FGN och JUSK har yttrat sig.
KS-2024/01094	2024-12-16	Motion 24/2024: Revidering av Kommunfullmäktiges arbetsordning; Maja Westling Palmberg (C).	KS ska yttra sig.
KS-2025/00057	2025-01-27	Motion 1/2025: Framtidssäkra Umeås mobilitet genom bättre samordning; Mattias Larsson och Maja Westling Palmberg (C)	UKF och JUSK har yttrat sig.
KS-2025/00059	2025-01-27	Motion 2/2025: Utökad rätt till förskola för barn till föräldralediga; Maja Westling Palmberg (C)	FGN och JUSK har yttrat sig.
KS-2025/00060	2025-01-27	Motion 3/2025: Låna en kulturupplevelse; Maja Westling Palmberg (C)	KN har yttrat sig. JUSK ska yttra sig.
KS-2025/00093	2025-01-27	Motion 4/2025: Avskaffa ensamarbetet i förskolan; Tobias Holmbom och Bore Sköld (V)	FGN har yttrat sig. JUSK ska yttra sig.

KS- 2025/00113	2025-01-27	Motion 6/2025: Möjlighet att donera förtjänstgåva till välgörande ändamål; Anna-Karin Sjölander (C)	KS ska yttra sig.
KS- 2025/00131	2025-02-24	Motion 7/2025: Friskvård för alla - en flexibel modell för hälsa och välmående; Anna-Karin Sjölander (C)	KS ska yttra sig
KS- 2025/00211	2025-02-24	Motion 8/2025: Återinför "Krogar mot Knark" i Umeå; Veronica Kerr (KD)	MHN har yttrat sig. KS ska yttra sig
KS- 2025/00219	2025-02-24	Motion 9/2025: Kamerabevakning för ökad trygghet i Umeå; Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M)	TN har yttrat sig. JUSK ska yttra sig.
KS- 2025/00342	2025-03-31	Motion 11/2025: Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet; Veronica Kerr (KD), Anders Sellström (KD) och Lucas Nilsson (KD)	FGN och GVN har yttrat sig
KS- 2025/00343	2025-03-31	Motion 12/2025: Förtjänstgåvor och uppvaktningar även för personer i daglig verksamhet; Liv Zetterberg (V) och Linda Lotare (V)	IFN har yttrat sig. JUSK ska yttra sig.
KS- 2025/00344	2025-03-31	Motion 13/2025: Inför tillitsbaserad hemtjänst i Umeå kommun; Liv Zetterberg (V) och Rebecca Sellstedt (V)	IFN och ÄN har yttrat sig. JUSK ska yttra sig.
KS- 2025/00417	2025-04-28	Motion 14/2025: Inför SAO - Studiemotiverande arbetslivsorientering - i Umeå kommun; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L)	FGN ska yttra sig.
KS- 2025/00421	2025-04-28	Motion 15/2025: Implementera "Hälsa tillsammans" i kommunens grundskolor; Anders Norqvist (L) och Hanna Lundin Jernberg (L)	FGN har yttrat sig
KS- 2025/00423	2025-04-28	Motion 16/2025: Genomför försök med senarelagd skolstarttid på morgonen; Liv Zetterberg (V), Tobias Holmbom (V) och Daniell Anderson (V)	GVN har yttrat sig. FGN ska yttra sig.
KS- 2025/00534	2025-05-26	Motion 17/2025: Införande av mobilitetsstöd i Umeå kommun; Veronica Kerr (KD)	TN ska yttra sig.

KS- 2025/00535	2025-05-26	Motion 18/2025: Låt VFU-ersättningen gå till lärarna som handleder; Veronica Kerr (KD) och Anders Sellström (KD)	GVN har yttrat sig. FGN ska yttra sig
KS- 2025/00683	2025-08-25	Motion 19/2025: Pausa den storskaliga tillsynen av enskilda avlopp i Umeå; Elmer Eriksson (M)	MHN ska yttra sig.
KS- 2025/00704	2025-08-25	Motion 20/2025: Utred flygets betydelse för Umeås och Umeåregionens tillväxt; Anders Sellström (KD)	KS ska yttra sig
KS- 2025/00705	2025-08-25	Motion 21/2025: Det behövs fler ställplatser för husvagnar och husbilar i Umeå; Anders Ågren (M), Mattias Larsson (C), Hanna Lundin Jernberg (L), Veronica Kerr (KD)	TN ska yttra sig
KS- 2025/00714	2025-08-25	Motion 22/2025: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L)	FGN, GVN och JUSK ska yttra sig.
KS- 2025/00728	2025-08-25	Motion 23/2025: Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå; Hanna Lundin Jernberg (L)	IFN ska yttra sig
KS- 2025/00729	2025-08-25	Motion 24/2025: Testa innan du köper – välfärdsteknik för en tryggare vardag; Veronica Kerr (KD)	IFN och ÄN ska yttra sig.
KS- 2025/00758	2025-09-29	Motion 25/2025: Inför avgiftsfri frukost i skolan; Tobias Holmbom (V)	FGN, GVN och TN ska yttra sig.
KS- 2025/00760	2025-09-29	Motion 26/2025: Utred förutsättningarna att skapa ett karriärcenter; Hanna Lundin Jernberg (L)	KS/SLK ska yttra sig
KS- 2025/00761	2025-09-29	Motion 27/2025: Akutboenden för studenter; Hanna Lundin Jernberg (L)	KS och AB Bostaden ska yttra sig
KS- 2025/00796	2025-09-29	Motion 28/2025: Trygghet och brottsförebyggande i äldreomsorgen, Veronica Kerr (KD)	ÄN, KS och JUSK ska yttra sig.
KS- 2025/00797	2025-09-29	Motion 29/2025: Språk och kommunikation i	ÄN och JUSK ska yttra sig.

		äldreomsorgen, Veronica Kerr (KD)	
KS-2025/00798	2025-09-29	Motion 30/2025: Transparens och kvalitetssäkring i äldreomsorgen, Veronica Kerr (KD)	ÄN ska yttra sig.
KS-2025/00799	2025-09-29	Motion 31/2025: Attraktiv arbetsplats genom avlastning, Veronica Kerr (KD)	ÄN ska yttra sig.
KS-2025/00800	2025-09-29	Motion 32/2025: Inrätta ett Äldrekompetenscenter, Veronica Kerr (KD)	ÄN och JUSK ska yttra sig.
KS-2025/00801	2025-09-29	Motion 33/2025: Trygg och tillgänglig skola; Veronica Kerr (KD), Anders Sellström (KD), Lucas Nilsson (KD) och Birgitta Nordvall (KD)	FGN ska yttra sig.
KS-2025/00802	2025-09-29	Motion 34/2025: Inrätta en kommunövergripande kvalitetsfunktion; Bore Sköld (V)	KS ska yttra sig.
KS-2025/00855	2025-09-29	Motion 35/2025: Testpilot för självkörande taxitjänster i Umeå; Anders Norqvist (L).	KS ska yttra sig.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

§ 182

Diariennr: KS-2025/00286

Redovisning av motioner under beredning, delrapport 2 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att lägga rapporten till handlingarna

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning ska en sammanställning av motioner under beredning redovisas till kommunfullmäktige två gånger per år, vid sammanträdet i april och oktober.

En sammanställning har gjorts som visar att det finns 38 anmälda motioner som inte har slutbehandlats av kommunfullmäktige än, 5 stycken som anmälts under 2024 och 33 stycken som anmälts under 2025.

Beslutsunderlag

Delrapport 2 - 2025

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

-

Sida 2 av 2

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-10-14

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

§ 294

Diariennr: KS-2025/00286

Redovisning av motioner under beredning, delrapport 2 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att lägga rapporten till handlingarna

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning ska en sammanställning av motioner under beredning redovisas till kommunfullmäktige två gånger per år, vid sammanträdet i april och oktober.

En sammanställning har gjorts som visar att det finns 38 anmälda motioner som inte har slutbehandlats av kommunfullmäktige än, 5 stycken som anmälts under 2024 och 33 stycken som anmälts under 2025.

Beslutsunderlag

Delrapport 2 - 2025

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

-

Sida 2 av 2

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-10-07

Justerares sign:

Utdraget bestyrks: